LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 – 70
(ԵՐԹԵԻԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԱՆ | ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ | ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Թրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՇԱԲԱԹ
1
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
SAMEDI
1 Décembre
1934

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2666

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՄԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՆՈՐԷՆ ՕՐՈՒԱՆ ՀՈԳԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

»»»··«««

Կը ցաւինք որ իրականացաւ մեր վերապահումը՝ միացեալ ժողովին կողմէ կառավարութեան ներկայացուած յուշագրի բովանդակութեան մասին:

Յուշագիրը սեղանի վրայ է արդէն, եւ մենք ի զուր անոր մէջ փնտռեցինք վաստակի պատկերը հայ աշխատաւորներու կացութեան:

Այնտեղ չկան ոչ թուանշաններ, ոչ չօչափելի տեղեկութիւններ, ոչ ալ թանձրացեալ առաջարկներ:

Սովորական աղերսագիր մըն է, լաւ խմբագրուած եւ սրտառուչ, սակայն անորոշանգակ:

Կը հաւատա՞ք թէ ո եւ է նախարար պիտի կրնայ որոշել իր ընելիքը, կարդալով այս ընդհանուր խօսքերը:

Եթէ ներքին կամ աշխատանքի նախարարութեան դիւանատունը ուզէ բանաձեւել Հայերու պահանջները, անշուշտ իր առջեւ գործը պիտի ըլլայ ներկայացնել.—

1· Հայ գաղութին թիւը, անհրաժեշտ մանրամասնութիւններով:

2· Հայ բանուորներուն թիւը՝ իւրաքանչիւր շրջանի եւ իւրաքանչիւր ճարտարագործութեան մէջ:

3· Հայ գործազուրկներուն թիւը՝ ամբողջ Ֆրանսայի մէջ, եւ շրջանէ շրջան:

4· «Անկանոն»ներու համրանքը, յարակից մանրամասնութիւններով:

5· Վաստման դատապարտուած եւ անելի մատնուած բանուորներու թիւը:

6· Հայերու բերած վաստակը՝ այս երկրին մէջ, իրբեւ անհատական ազդակ եւ իրբեւ եկամուտի աղբիւր (տուրքեր, շահարեր ձեռնարկներ եւ ուրիշ տեղեկութիւններ՝ թուանշաններով):

7· Եթէ Թուրքիա չեն կրնար դառնալ եւ չեն ուզեր, ինչո՞ւ չեն կրնար նաեւ Հայաստան երթալ:

Կարելի է անվերջ չարունակել պիտանի պիտելիքներու այս շարքը:

Եւրոպա կ'ապրինք եւ գիտենք որ այս կարգի տեղեկութիւնները չատ աւելի կ'ազդեն, քան «սանթիմանթալ» արտայայտութիւնները:

Ճիշդ է, յուշագիրը կը խօսի զանազան բացառիկ պարագաներու մասին,— մերժում՝ աշխատանքի արտօնագրի (թէ գաղթականներու եւ թէ Ֆրանսա մեծցած պատանիներու), զբաղումի՝ անգործութեան նպաստէ, զանազան յանցանքներ եւ վարման վճիռներ:

Եւ սակայն, հարեւանցի, միջանկեալ եւ խառն ի խուռն յիշուած այս պարագաները, չեն հիմնաւորուած: Ուրիշ խօսքով, լեզու չունին, թոթով են:

×

Անօգո՞ւտ են այս դիտողութիւնները, քանի որ յուշագիրը ներկայացուած է:

Ընդհակառակն: Թերութիւն մը կէս ճամբէն կեցնելը, պակասը լրացնելն ալ չահ է:

Ինչպէս դիտել կուտանք մէկտ, այս խնդիրը պիտի երկարի տակաւին: Եղած հոգերուն վրայ նորեր պիտի բարդուին:

Երկ չարագուշակ լուր մը հրատարակեր էինք Վիէննէն: Ուրիշ վայրերու մասին ալ մտավախութիւններ կան:

Այսօր՝ հեռագիր մը պիտի կարդաք Մարսէյլէն: Տեղական իշխանութիւնը պատասխանելով եղած դիմումներուն՝ առ այժմ ամսական տասը հազար ֆրանք նպաստ սահմանած է հայ գործազուրկներուն:

Անշուշտ անբաւական է այս գումարը: Բայց տրանջալով դատ չի չահուիր: Հարկ է աշխատիլ յարատեւօրէն, եւ նոր առաւելութիւններ չահիլ: Մարսէյլի նահանգապետութեան առաջարկը բարին չան է, ներկայ պարագաներուն մէջ, քանի որ կը վերաբերի միայն տեղական յանձնառութեան: (Թերթերը դրեցին թէ կառավարութիւնը իր բաժինը չէ վճարած տարիներէ ի վեր):

Այս բոլոր հարցերը եւ դեռ ուրիշ հոգեր մեզ կը տանին միեւնոյն եզրակացութեան,— ԿԵՆԴՐՈՆԱՑԵԱԼ ԵՒ ԾՐԱԳՐԵԱԼ ԱՇԽԱՏԱՆՔ:

Այս առթիւ, փարիզի թէ գաւառի թղթակիցներն ու իրաւասու իշխանութիւններն ալ ունին պարտականութիւններ:

Անոնք պէտք չէ գոհանան սովորական տրտունջներով: Պէտք է զոհ դառնան վայրերան յուզումներու, այլ պարտաւոր են ատոր, վաստակի տեղեկութիւններ հաղորդել օրը օրին, մամուլին կամ պաշտօնական գրասենեակներուն, որպէսզի դիւրացնեն անոնց աշխատանքը:

Անշուշտ չատ բան մեր կամքէն կախում չունի: Բայց առաւելագոյն օգուտը կարելի է ապահովել այսպէս ձեւաւորուած եւ հետեւողական գործունէութեամբ:

Օգտակար կրնայ ըլլալ նաեւ ընդհանուր խորհրդակցութիւն մը, նախաձեռնութեամբ միացեալ մարմնին:

Անոր աշխատանքը մեծապէս կը դիւրանայ, եթէ ուզէ «բանիլ բերանով» լսել բոլոր ցաւերը, բուն աղբիւրէն,— բանուոր, զբօսաշրջիկ, արհեստաւոր եւն.:

Գրասենեակներու չորս պատերը եւ պարբերական ժողովները բաւական չեն, պայծառ գաղափար կազմելու համար ամբողջ ողբերգութեան մասին:

Ուրախ ենք որ յանձնաժողովը կը խորհի ի հարկին մոբիլիզացնել խորհրդակցութեան մը հրաւիրել բարեկամ Ֆրանսացիները:

Նոյն իսկ այդ ձեռնարկին արդիւնաւորման համար անհրաժեշտ է մեր առաջարկած խորհրդակցութիւնը:

Շ.

Վ ԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԺՈՂՈՎ ՄԱՐՍԷՑԼԻ ՄԷՋ

Գործազրկութեան նպաստի դադարման սոթիւ

Երէկ Մարսէյլի Ագգ· վարչութենէն ստացանք հետեւեալ հեռագիրը, նոյեմբեր 30 թուականով·—

ՄԱՐՍԷՑԼԻ ԲՈԼՈՐ ՀԱՅԲԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ, ԹԱՂԱՑԻՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԸ ԳՈՐԾԱԶՐԿՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐՑԸ ՔՆՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԺՈՂՈՎԻ ԿՉ ՀՐԱՒԻՐՈՒԻՆ ՇԱԲԱԹ ԻՐԻԿՈՒՆ, ԺԱՄԸ 8ԻՆ, ԱԶԳ· ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ՄԷՋ· ՆԱՀԱՆԳԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՏԱՍԽԱՆԵՑ ՄԵՐ ԴԻՄՈՒՄԻՆ:

ԽՈՐ.— Ստուգեցինք թէ նահանգապետութիւնը առաջարկած է առ այժմ ամսական տասը հազար ֆրանք յատկացնել հայ գործազուրկներուն: Մեզի կը հաւաստեն թէ գործազուրկներուն թիւը երկու հազար ըլլալով, անբաւական պիտի գայ այս գումարը: Երեւի այս մասին խորհրդակցելու համար է որ ժողով սարքած են այս գիշեր:

Այս առթիւ թերեւս աւելորդ չըլլայ յիշեցնել թէ՝ Պուշ–տու–Ռոնի նահանգապետութիւնը իր բաժինն է որ կը ստանձնէ, իսկ բուն պետական նպաստի խնդիրը կը մնայ առկախ:

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՏԱՐԱԶՆԵՐՈՒ ԱՐԳԵԼՔԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

»»»··«««

Ի՞ՆՉ ՊԻՏԻ ԸՆԵՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔՆԵՐԸ, «ՓԱՔԷՌԱ»ՆԵՐԸ ԵՒ ՄԱՅՐԱՊԵՏՆԵՐԸ

Ինչպէս գրած էինք երէկ, Թրքական կառավարութիւնը օրինագիծ մը եւս պատրաստած է, որով կ'արգիլուի կրօնական տարազներու գործածութիւնը, բացի եկեղեցական արարողութիւններէն: Այս օրինագիծը Ազգ· Ժողովին կողմէ վաւերացուած պիտի ըլլար հինգշաբթի օր:

Այս առթիւ, Պոլսէն կը հեռագրեն անգլ· թերթերուն, նոյեմբեր 29 թուականով·—

Այս օրինագիծը հաւանաբար տեղի պիտի տայ միջազգային դիւանագիտական բարդութեանց: Անկարելի է նախատեսել օրէնքին գործադրութեան հետեւանքները: Մտայղ է թէ չատ մը կղերականները չպիտի կրնան համակերպիլ եւ պիտի հարկադրուին հեռանալ երկրէն: Հարիւրաւոր հռոմէական կաթոլիկ մարապետներ, որոնք անչուշտ օրէնքին ենթակայ են, ուրիշ ելք չպիտի գտնեն եթէ ոչ փակել իրենց գպրոցները, հիւանդանոցները եւ բարեսիրական հաստատութիւնները եւ հեռանալ Թուրքիայէն: Հաւանաբար նոյն վիճակին պիտի մատնուին բազմաթիւ հռոմէական կաթոլիկ եկեղեցականներ:

Անշուշտ օրէնքէն պիտի ազդուին նաեւ Յունաց եւ Հայոց պատրիարքները: Թէեւ անոնք ստիպուած են համակերպիլ օրէնքին, բայց կը թուի թէ երկու պատրիարքները այսուհետեւ չպիտի կրնան դուրս ելլել պատրիարքարաններէն, որովհետեւ հաւանաբար չպիտի կրնան դործածել նոր տարազը:

Այս նոր կարգադրութեան լուրը զարմանք պատճառեց դիւանագիտական շրջանակներու մէջ: Դեսպանները հեռագիրներ ուղղեցին իրենց կառավարութիւններէն, հրահանգ խնդրելով:

ԻՏԱԼԻԱ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ԿՈՂՄԸ ԿԸ ԲՈՒՆԷ

Եուկոսլավիոյ յուշագրին հրատարակութեան առթիւ, որուն ամփոփումը հաղորդած էինք երէկ, իտալական մամուլը վերապահ, չըսելու համար թշնամական դիրք մը բռնած է: Կիսապաշտօնական «Ճորնալէ տ'Իթալիա» անմի– ջապէս խմբագրական մը գրեց ուր կ'ըսէ·— «Ոչինչ կ'ապացուցանէ թէ ուղղակի կապ մը գոյութիւն ունեցած է Հունգարական կառավարութեան եւ Հունգարիա ապաստանած խրուանթական կարծեցեալ կազմակերպութեանց դէմ եւ Մարսէյլի մահափորձին գլխաւոր հեղինակներուն միջեւ: Մատնանշուած իրողութեանց ապացոյցները բացարձակապէս կը պակսին եւ Հունգարիոյ պատասխանատուութեանց մասին եղած մեղադրանքները պարզ ամբաստանութիւններ կը մնան»:

*Տեղական թերթերը ուրիշ պարագաներ ալ յիշելով, կ'եզրակացնեն թէ Իտալիա բացորոշապէս Հունգարիոյ կողմը կը բռնէ գործին էութեան մասին: Անոնց կարծիքով, Իտալիա հարկադրուած է այս դիրքը բռնել, իրբեւ հետեւանք Հունգարական կառավարութեան ճնշումներուն եւ Հռոմի Հունգարական դեսպանին որ չարունակ չփման մէջ է Իտալիոյ արտաքին նախարարութեան հետ: Միւս կողմէ, Հռոմի պաշտօնական շրջանակներուն խորին համոզումն այն է թէ վէճը ծանր հետեւանքներ չպիտի ունենայ: Բոլորն գոհ են որ Ֆրանսայի միջամտութեան շնորհիւ, Եուկոսլավիա ամբաստանութիւններ չէ ուղղած Իտալիոյ դէմ, Տոքթ· Փավէլիչի եւ անոր գործակիցներուն ապաստան տուած ըլլալուն համար: Հռոմի մէջ կը կարծեն թէ Եուկոսլավիա պահի պահանջած չըլլալով իր ներկայացուցած ամբաստանութիւններուն համար, բաց դուռ մը ձգած կ'ըլլայ ծրագիրը մշակելու եւ ընդհանուր պաշտպանութիւն մը կազմակերպելու միջազգային ահաբեկչութեան դէմ, ինչ որ բոլոր պետութեանց ուզածն է: Ուրեմն, Իտալիա Հունգարիոյ կողմը բռնելով հանդերձ, կը յուսայ թէ կարելի պիտի ըլլայ բարեկամաբար կարգադրել վէճը: Այս առթիւ, խորապէս կը գնահատուին Ֆրանսայի ջանքերը՝ երկու երկիրներու մերձեցման համար: Բանակցութիւնները կը չարունակուին Հռոմի Ֆրանսական դեսպանին հետ: Արդէն քննուած են սպառազինութեանց խնդիրները եւ այժմ օրակարգի վրայ են գաղթային հարցերը:

»»»··«««

ՈՒԹ ՊԱՆԹԻԱՐԻ ՅԵՂԱՊԵՏՆԵՐ մահապատժի ենթարկուեցան Թէհրանի մէջ, իրբեւ կազմակերպիչները ապստամբութեան մը: Երեքէն 15 տարի բանտարկութեան դատապարտուեցան ուրիշներ:

ԱՐՏԱՍՈՒԱԲԵՐ ԿԱԶԵՐ արձակելու համար, գործիքներ պետեղուեցան Փարիզի ոստիկանութեան ինքնաշարժներուն մէջ, որոնք մխիթարական առնղրահատուած են, որպէս զի գնդակ չթափանցէ: Այս կազքերը պիտի գործածուին խռովութեանց առեն:

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ՕՐ

«ԻԹԹԻՀԱՏ ԵՒ ԹԻՐԱԳԴԸ»

(Համառօտ Պէտեհտինի Շաֆիրի Յուշերուն)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԳՐՔԻ ԱՃՈ՞ՒՐԴ

ԹԷ ԲԱՐՈՑԱԿԱՆԻ ՆՈՒԱԶՈՒՐԴ

oooo

Կարդացիք անշուշտ·— Նախկին իրաւագէտ, նախկին նախարար, նախկին հիւպատոս եւ ամէնէն վերջը՝ Նուպարեան (Բարեգործական) Մատենադարանի վերատեսուչ հանգուցեալ Գ· Սիւնապեանի գիրքերը ծախու հանուած են աճուրդով:

Այս չնաշխարհիկ մարդը խե՜ղճ ը– րած էր իր հարուստ մատենադարանը նուիրելու ֆրանսական ակադեմիա– յին:

Առաջարկուած պայմանները մեր– ժուած ըլլալով, Սիւնապեանի ժառանգորդները աճուրդով ծախու հանած են գիրքերը:

Անշուշտ հայկական առաջին հարս– տութիւնը չէ որ կը փշրիանայ այս– պէս, օտար ափերու վրայ:

Ո՞վ կրցաւ հաշուել այն բոլոր շար– ժուն եւ անշարժ գանձերը, որ փճա– ցան այսպէս, կա՛մ օտարին ձեռքը անցնելով եւ կամ շուկայի ապրանք դառնալով:

Եւ դեռ ի՜նչ հարստութիւններ, չէ՞ք թէ դրամ, պիտի անհետանան այսուհետեւ: Կ'անհետանան ամէն օր:

Պարզապէս անոր համար որ, անոնց տէրերը միայն «հան»ի կապ մը ունե– ցած են այս ժողովուրդին հետ, կամ իրենց սիրտն ու խելքը վարձու տը– ւած են օտար կեցոյ մը, եւ կամ կտակներ շինած են այլերը գոց, չորս պատի մէջ: Միայն իրենց խելքին հաւնե– լով···

Սիւնապեանի պարագան վրդովիչ է շատ մը պատճառներով:

Նախ որ՝ այս մարդն ալ ազգային «էմէֆոտար»ներու կարգն անցած էր, եւ իբր այդպիսին՝ կղերիկ ամսական մը — 3500 – 4000 ֆրանք — ապա– հոված՝ մեր հոչակաւոր «իմարէթ – խանէ»ին մէջ — Բարեգործակա՛ն:

Երկրորդ, այս մարդը գրոց – բրոց էր եւ իր պաշտօնին բերումովն իսկ լաւատեղեակ՝ հայ ժողովուրդին պա– հանջներուն:

Երրորդ՝ ան կը վայելէր համարու– մը իր շրջապատին — Բարեգործա– կան — եւ իր իմաստո՛ւն խորհուրդ– ներով կը ծառայէր անոր:

Չորրորդ՝ Սիւնապեան ալ հոչակ– ուած էր իբրեւ շնորհիւով մարդ եւ «անճնուէր ազգասէր», ինչպէս միւս ձախողած փաստաբանը, Վահան Մա– լէզեան, որ կը շարունակէ 100 — 120 հազար ֆրանք տարեթոշակ ստանալ, գաղութները թունաւորելու եւ «պէն– տէկեան»ներ բուծանելու համար:

Հինգերորդ՝ այս մարդն ալ կը պատկանէր այն սերունդին որ ազգա– յին կրթութիւն եւ հիմնական դաս– տիարակութիւն ստացաւ աշխարհի ամէնէն բախտաւոր օրերուն:

Արդ, ի՞նչպէս կը բացատրէք այս թաւալգլոր անկումը,— ազգէն ամ– սական ստանալ օրն ի բուն յօրանջելու համար, բայց իր գիրքերէն անգամ զրկել անոր զաւակները:

Գիրքի անո՞ւրդ է որ կը կատարուի, թէ բարոյականի նուազուրդ:

Եւ միայն Գրիգոր Սիւնապեանի բա– րոյակա՞նն է որ ծախու հանուած է, թէ բոլոր Սիւնապեաններուն:

ՎԱՀԷ

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐԸ ՕՐ ՕՐԻՆ ԿԸ ՀԱՂՈՐԴԵՆ — ԿԸ ԹԵԼԱԴՐԵՆՔ ՈՐ ՁԹԵՐԱՆԱՆ — ԻՐԵՆՑ ՇՐՋԱՆԻՆ ՄԷՋ ԵՂԱԾ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ՝ 10 ԱՌ ՀԱՐԻՒՐԻ ՕՐԷՆՔԻՆ ԳՈՐԾԱԴՐՈՒԹԵԱՆ, ԲԱՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ ԱՐՁԱԿՄԱՆ ԿԱՄ ՆՊԱՍՏԻ ԴԱԴԱՐՄԱՆ ՄԱՍԻՆ:

ՀԱՒԱՏԱ՞ՆՔ ԹԷ ԻՐԱՒԱՍՈՒ ՕՐԿԱՆՆԵՐԸ ՈՒՇԻ ՈՒՇՈՎ ԿԸ ՀԵՏԵՒԻՆ ԱՆՑՈՒԴԱՐՁԻՆ, ԿՐԿՆԱՊԱՏԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԻՐԵՆՑ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ:

ԻՆՉ ԴԻՄՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ ԵՆ ՀԱՅ ԲԱՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ ՏԱԳՆԱՊԻ ՄԱՍԻՆ

ՀԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՄԻԱՑԵԱԼ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՁԵԿՈՅՑԸ

ԽՄԲ.— Երէկ ստացանք ներկայ զեկոյցը (28 նոյեմբեր), ներկայացուած յուշագրին թարգմանութեամբ: Տեղի անձկութեան պատճառաւ, յուշագիրը կը յետաձգենք վաղուան·—

Տնտեսական տագնապին եւ պետական վերջին կարգադրութեանց հետեւանքով Ֆրանսայի հայ աշխատաւորներուն համար ստեղծուած դժնդակ կացութիւնը քննելու առաջադրութեամբ եւ Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան հրաւէրին վրայ, խորհրդակցական գումարում մը տեղի ունեցաւ 1934 նոյեմբեր 5ին Նուպարեան Մատենադարանին մէջ: Ժողովը, որուն ներկայ էին Հ· Բ· Ը· Միութեան վարչութեան անդամներուն մեծ մասը եւ հայ կազմակերպութեանց ներկայացուցիչներ, լսելէ յետոյ հայ գաղթականներու դրձերով զբաղող կազմակերպութեանց ներկայացուցիչներուն տուած տեղեկութիւնները ու լուսաբանութիւնները, որոշեց որ Միացեալ Յանձնաժողով մը կազմուի, զբաղելու համար այդ կացութեամբ եւ հարկ եղած դիմումները կատարելու համար Ֆրանսական բարձրագոյն իշխանութեանց:

Միացեալ Յանձնաժողովը մինչեւ հիմա երեք նիստ ունեցաւ նոյեմբեր 8ին, 14ին եւ 26ին եւ հետեւեալ տնօրինութիւնները ըրաւ·—

Յանձնաժողովը, յետ խորհրդակցութեան, ընդունեցաւ այն յուշագիրը զոր պատրաստած էր Հայ Գաղթ· Կեդր· Յանձնաժողովը, ներկայացնելու համար Ֆրանսական կառավարութեան եւ որուն մատուցումը յետաձգուած էր՝ իրարու յաջորդող քաղաքական դէպքերուն պատճառով: Յուշագրին մէջ պարզուած են այն ցաւերը որոնցմէ ամէնէն աւելի կը տառապի Ֆրանսայի հայ գաղթականութիւնը, եւ որոնց դարմանը կը խնդրուի ամիսդարաբ: Յանձնաժողովը որոշեց որ այդ յուշագիրը ներկայացուի յանուն Ֆրանսայի բոլոր հայ կազմակերպութեանց, ի գլուխ ունենալով երեք յարանուանութեանց կրօնական պետերը, եւ զայն ստորագրեն նաեւ Հայ Գաղթ· Կեդր· Յանձնաժողովը, Հայ Գաղթ· երկու պաշտօնատուններ, Ֆրանսական բանակին հայ կամաւորներու Միութիւնը, Հ· Բ· Ը· Միութիւնը, Հայ Տնտեսական Կեդրոնը, Փարիզի Հայ Տիկնանց Միութիւնը եւ Փարիզի Հայոց Աղքատախնամ Ընկերութիւնը:

Ըստ այմ, նոյեմբեր 20ին, յուշագիրը մասնաւոր պատուիրակութեան մը կողմէ ներկայացուեցաւ վարչապետ Պ· Ֆլանտէնի անձնական քարտուղարին, որ խոստացաւ յանձնել զայն իր պետին մասնաւոր ուշադրութեան եւ թելադրեց նմանօրինակ դիմում մը կատարել նաեւ Աշխատանքի նախարարին: Ցաւալի պատուիրակութիւն մը այդ պաշտօնը կատարեց Աշխատութեան նախարարին դիւանապետին մօտ: Նոյնպէս, այդ յուշագրէն օրինակ մը ղրկուեցաւ Պ· Խոխլի, որ նախագահն է Ֆրանսական եւ օտար աշխատաւորութեան հարցով զբաղող պետական յանձնաժողովին, ինչպէս նաեւ նախարար Պ· Լուի Մառէնի, որ այնքան ծանօթ է մեր ժողովուրդին եւ մեր դատին: Ակնկիզ գաւ, Յանձնաժողովին որոշումով, Պ· Ա· Զօպանեան անձնական նամակ մը ղրկեց վարչապետ Պ· Ֆլանտէնի, յիշեցնելով այն համակրանքը զոր իր հայրը եւ ինք ունեցած են մեր դատին համար:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ)

ՓՈՒՆՁ ԼԻՒ-- (ՏԱՐՕՐԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ)

— Ինչո՞ւ այս պատմութիւնը այժմ ես կը պատմեմ, ինչո՞ւ ոչ մէկ տարի առաջ, երբ ես դեռ երիտասարդ էի, ուժերով լի, եռանդով լի, երբ ես կրնայի ամէն բան ընել, ինչ որ ուզէի, ինչո՞ւ ոչ տասը տարի առաջ, երբ ես դեռ կրնայի ամէն բան ընել, ինչ որ ուզէի, ինչո՞ւ ոչ քսան տարի առաջ, երբ ես դեռ կրնայի ամէն բան ընել, ինչ որ ուզէի, ինչո՞ւ ոչ քսանհինգ տարի առաջ, երբ ես դեռ կրնայի ամէն բան ընել, ինչ որ ուզէի, ինչո՞ւ ոչ երեսուն տարի առաջ, երբ ես դեռ կրնայի ամէն բան ընել, ինչ որ ուզէի, ինչո՞ւ ոչ երեսունհինգ տարի առաջ, երբ ես դեռ կրնայի ամէն բան ընել, ինչ որ ուզէի, ինչո՞ւ ոչ քառասուն տարի առաջ, երբ ես դեռ կրնայի ամէն բան ընել, ինչ որ ուզէի, ինչո՞ւ ոչ քառասունհինգ տարի առաջ, երբ ես դեռ կրնայի ամէն բան ընել, ինչ որ ուզէի, ինչո՞ւ ոչ հիմա, երբ ես արդէն ծեր եմ, երբ ես արդէն ուժասպառ եմ, երբ ես արդէն ամէն բան ըրած եմ, ինչ որ կրնայի ընել, ինչ որ ուզէի ընել

ՍՈՎԻՏԱՀԱՅ ԳՐՈՂԻ ՕՐԱԳԻՐԸ

Թարգմ. Ա. ՀԱՅԿՈՒՆԻ

ՊԱՐՈՆ ՏՈՒՆԵՑԻ

— —

Մտաբերում ես, Մեր Հոգի, ամբողջ գիշերը ինչպես անքուն անցուցինք, մեր ամբողջ կյանքը մեր աչքերուն առջև անցավ։ Մեր մանկության տարիները, մեր ուսումնական տարիները, մեր ամուսնության տարիները, մեր զավակներուն ծնունդը, մեր զավակներուն մեծնալը, մեր զավակներուն ամուսնանալը, մեր թոռնիկներուն ծնունդը, մեր թոռնիկներուն մեծնալը, մեր թոռնիկներուն ամուսնանալը, մեր ծերությունը, մեր հիվանդությունները, մեր վշտերը, մեր ուրախությունները, մեր հարստությունը, մեր աղքատությունը, մեր ամբողջ կյանքը մեր աչքերուն առջև անցավ։ Ինչպես որ ամբողջ կյանքը մեր աչքերուն առջև անցավ, նույնպես ալ մեր մահը մեր աչքերուն առջև անցավ։ Մեր մահը մեր աչքերուն առջև անցավ, մեր մահը մեր աչքերուն առջև անցավ,

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆ
ԳԻՆԵՐԸ ՔԱՓԱՒՈՐ

TAILOR
Georges Cherbetjian

TÉLÉPH. PROV.00.23
MÉTRO POISSONNIÈRE
94 RUE LAFAYETTE
PARIS

Յանձնաժողովը որոշած է հետապնդել իր դիմումները մեր բարեկամ Ֆրանսացի բարձր անձնաւորութեանց մօտ, ի հարկին հաւաքելով զանոնք մըտերմական խորհրդակցութեան մը։— Յանձնաժողովը զբաղեցաւ եւ ի միջի այլոց Մարսիլիոյ հայ գործաւորներուն նպաստին դադարեցման հարցով, եւ Փարիզի ծանօթ հայ գործարանի մը 26 հայ բանուորներուն հաւաքական արձակումին գործով։

Յանձնաժողովը կանոնաւորապէս պիտի շարունակէ իր հաւաքումները, յուշագիրը ստորագրող 11 կազմակերպութեանց ներկայացուցիչներուն մաս – նակցութեամբ, եւ ամէն կարելի միջոցներով պիտի հետապնդէ իր մտահոգու-թեանց առարկայ կազմող հարցերուն նպաստաւոր լուծումը, որուն համար բարեացակամ հաւաստիքներ տրուած են իշխանութեանց կողմէ։

Յանձնաժողովը գոհունակութեամբ արձանագրեց Հ. Բ. Ը. Միութեան կողմէ Փարիզի Հայոց Աղքատախնամ Ընկերութեան տրամադրուած օժանդակու – թիւնը, որուն մէկ մասը մասնաւորապէս պիտի յատկացուի ինքնութեան տոմ-սերու կանոնաւորման ծախքերուն, Հայ. Գաղթ. Կեդր. Յանձնաժողովին ցուցմունքներուն համաձայն։

ՕՏԱՐ ԿԱՍԿԱԾԵԼԻ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆՆԵՐՆ ԱԼ ՀԵՏԱՊՆԴՈՒՄՆԵՐՈՒ ՊԻՏԻ ԵՆԹԱՐԿՈՒԻՆ

Երեսփ. ժողովի առեւտրական յանձնաժողովին կողմէ պատուիրակութիւն մը ներկայանալով ներքին նախարարին, առաջարկեց ՍԱՀՄԱՆԷՆ ԴՈՒՐՍ ՀԱ-ՆԵԼ ԱՅՆ ՕՏԱՐ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆՆԵՐԸ որոնց առեւտրական գործառնութիւն-ները կրնան վնասել Ֆրանսայի վաճառականութեան բարի համբաւին։ Պատ – ուիրակութիւնը ուրիշ բաղձանքներ ալ յայտնեց, առեւտրական հրապարակը մաքրելու համար, եւ խնդրեց ջնջել կամ վերաքննել այն շրջաբերականը որ կ'արգիլէ բարեգործական ընկերութեանց վիճակախաղերը։

Նախարարը ուշադրութեամբ լսելով այս բաղձանքները, մասնաւորապէս նպաստաւոր ընդունելութիւն ըրաւ օտար առեւտրականներու ցուցակը կազ – մելու առաջարկին եւ ԽՈՍՏԱՑԱՒ, ԴԱՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ՀԵՏ ՀԱՄԱԽՈՐ-ՀՈՒՐԴ, ԱՐՏԱՔՍԵԼ ԱՆՊԱՐԿԵՇՏ ՕՏԱՐԱԿԱՆՆԵՐԸ։

Կ'առաջարկուի ախտոտ վտարեալները

« Մաթէն » կը գրէ իր ամենօրեայ ազդարարութեանց մէջ, խոշոր գիրե-րով.—

Ոստիկանութեան կողմէ Փարիզի մէջ կատարուած վերջին խուզարկու – թեանց ընթացքին, աւելի քան երկու հարիւր օտարականներ ձերբակալուեցան որոնց դէմ արտաքսման վճիռներ արձակուած են։ Ասոնց մէջ կը գտնուէր մարդ մը որ 1931ին արտաքսման վճիռ ստացած, եւ սակայն երբեք չէ հեռա – ցած Փարիզէն եւ հոն բնակած է կատարեալ հանդարտութեամբ։

Հաւանական է որ Ֆրանսական իշխանութեան դէմ ըմբոստացած երկու հարիւր օտարականները դատարան քաշուին եւ բանտարկուին։ Մխիթարական հեռանկար մը չէ այս, Ֆրանսացի հարկատուներուն համար, որոնք պիտի հարկադրուին հոգալ անոնց բանտարկութեան ծախքերը։ Ե՞րբ պիտի որոշեն աշխատանքի գաղութներ կամ համախմբման կայաններ կազմակերպել Ափրի-կէի մէջ կամ այլուր, հոն աքսորելու համար բոլոր այն օտարականները որ չեն համակերպած արտաքսման վճիռի մը։ Երբ ունինք գաղթային կայսրու – թիւն մը որ մեծութեան կարգով երկրորդն է ամբողջ աշխարհի մէջ, դժուար չէ մշակելի հողեր, շինելիք ճամբաներ, վարելիք արտեր գտնել»։

Հունգարական լրագոր կը մերժէ բոլոր ամբաստանութիւնները

Պ. Էքաթ, Ազգերու Դաշնակցութեան պատուիրակը, հետեւեալ յայտա-րարութիւններն ըրաւ մամուլի ներկայացուցիչներուն, Եուկոսլավիոյ յու – շագրին հրատարակութենէն անմիջապէս վերջը.

— «Եուկոսլավիոյ կառավարութիւնը ինքն իրեն թոյլ տուած է կապ մը տեսնել Մարսէյլի գարշելի ոճիրին եւ Հունգարիոյ միջեւ։ Ան կ'ըսէ թէ մար-դասպանը երկար ատեն Հունգարիա բնակած է։ Պարտք կը սեպեմ յայտարարել թէ այդ մեղադրանքը չի համապատասխաներ իրականութեան։ Մարդասպանը բոլորովին անծանօթ է Հունգարիոյ մէջ, ուր երբեք չէ բնակած։ Պուլկարական կառավարութիւնը եւ տուաւ այն տեղեկութիւնը թէ մարդասպանը Պուլկա – րիայէն Հունգարիա անցած է։ Եուկոսլավիոյ կառավարութիւնը ուզած է օգ-տագործել այն անհիմն լրողութիւնը, ծանրապէս մեղադրելու համար Հուն – գարիան։ Դաւադիրները Հունգարիա չեն բնակած, անոնք ուրիշ երկիրներէ ե-կած են եւ դաւադրութիւնն իսկ Հունգարիոյ մէջ սարքուած չէ։ Բոլոր ուժովս կը բողոքեմ Եուկոսլավիոյ կառավարութեան այն բոլոր մեղադրանքներուն դէմ որոնք դեր մը կամ դիտում մը կը վերագրեն Հունգարիոյ պաշտօնական անձերուն կամ բանակին սպաներուն, զանոնք նիւթապէս եւ բարոյապէս պա-տասխանատու բռնելու համար Մարսէյլի մահափորձին կամ որ եւ է ահաբեկ-չական գործողութեան։ Մարսէյլի ոճիրը ուրիշ բան չէ եթէ ոչ բնական ելքը բուն իսկ Եուկոսլավիոյ ներսը սարքուած դաւադրութեան մը»։

Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Փարիզ

ՓԱՐԻԶԻ « Եզիպտացի » կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի ընկերները, 4 դեկտեմբեր, Երեքշաբթի երեկոյ, ժամը 8.30ին, 32, Ave. des Gobelinsի վերնայարկը։

Կարեւոր օրակարգ։

ԱՆԻԷՌ-ԳՈՒԱ ՔՈԼՈՆԲԻ Ենթակոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը տեղի կ'ունենայ այս երկուշաբթի երեկոյ ժամը 9ին 108, rue Bourguignons Անիէռ (անկիւնի սրճարանը)։

Գաւառ

Հ. Յ. Դ. Վիէնի կոմիտէն ընկերական ժողովի կը հրաւիրէ «Քրիստափոր» խումբի բոլոր ընկերները, 1 դեկտ.ին շաբաթ, իրիկուան ժամը 7.30ին «Խա-ժակ» Ակումբին մէջ։

Կարեւոր օրակար. կը խնդրուի ներկայ ըլլալ ճիշդ ժամանակին։

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Պատ. Միութեան ժողովը, 2 դեկտեմբեր, Կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2.30ին, Գրադարանի սրահին մէջ։ Կարեւոր օրակարգ։

×

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1էն սկսեալ Մարսէյլի Պատանեկան Միութեան Գրադարանը բաց է Երկուշաբթի, Զորեքշաբթի եւ Ուրբաթ երեկոյները, ժամը 7էն 8.30, իսկ Կիրակի օրերը, ժամը 10 — 12։

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

ԴԱՇՆԱԿԱՀԱՐՈՒՀԻ

ԳՈՀԱՐԻԿ ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆԻ

1 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 8.30ԻՆ

Maison Pleyel, Salle Chopinի ՄԷՋ

8, Rue Daru. Métro: Ternes

Յայտագրին մէջ ՊԱԽ, ՍՔԱՐԼԱԹԻ, ՇՈՒՄԱՆ, ՇՕՓԷՆ, ԼԻՍԹ եւ հայ հեղինակներէն ԿՈՄԻՏԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ, ԺՕՐԺ ՍԻՆԱՆԵԱՆ եւ ՕՐ. ԳՈՀԱՐԻԿ ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆի գործերը։

ՏՈՄՍԵՐՈՒ ԳԻՆԵՐԸ. '20, 15, 10 եւ 5 ՖՐԱՆՔ

ԴԻՄԵԼ.— Maison Pleyel, 252, Fbg. St. Honoré, Հրանտ – Սամուէլի գրա – տունը, 51, Rue Monsieur le Prince եւ հայ թերթերու խմբագրատուները։

ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԷՐ ԵՂԷՔ

ԾԱԽՈՒ Է ԻՎՐԻՆԵՐՈՒ հրաշալի հողամասը, բնա-կութեան ամէն յարմարութիւններով, Փարիզի արուարձաննե-րուն մէջ գեղեցիկ վայր մը, առաջնակարգ դիրք. շքեղ ծառաս-տաններ, ԿԱՐ ՏԸ Լ'ԷՍԹէն 15 վայրկեան հեռու, բացառիկ գի-ներ, 5 տարի ապառիկ։

Տեսնելու եւ բանակցելու համար, դիմել՝

Mr. LECORNU

7, Rue Paul Lelong Paris

Մէթրօ **Bourse** կամ **Sentier.** **Tél. Gut 40-37**

Եւ մեր ներկայացուցիչին **Mr. PATRIK**ի

17, Rue Damesme, Paris (13): Մէթրօ՝ Tolbiac

Tél. Gob. 55-87

LOTERIE NATIONALE

ՉՈՐՐՈՐԴ ՇԵՐՏԻ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՏԵՂԻ Կ'ՈՒՆԵՆԱՅ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 4ԻՆ

Ծախուած են բոլոր ամբողջական տոմսերը։ Տրամադրելի ունինք սահմանափակ թիւով տոմսերու մասեր՝

1/2, 1/4, 1/10 եւ 1/20 ԾԱԽՈՒ ԵՆ ԱՅՍՕՐ ՄԻՆՉԵՒ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ԺԱՄԸ 9Ը

Միեւնոյն անձին չենք կրնար ծախել աւելի քան 2/2 կամ 4/4 կամ 10/10 եւ կամ 20/20 համեմատութեամբ։

Ապսպրանքներ չենք ընդունիր Ետբրր-ռամպուրսմանով (**Contre Remboursement**):

Հեռագրով ապսպրանքներու ժամանակ, Նշանակել ճիշդ հասցէ։ Նամակները գրել ֆրանսերէն կամ ռուսերէն գիրերով։

A. GODOVANNIKOFF

30, Quai de Passy, Paris (16)

TÉL. JASMIN 01-50 **Métro: Passy**

Հեռագրական հասցէ.— **GODOVANNIKOFF, PARIS**

Գրասենեակը բաց է ամէն օր եւ կիրակի, առաւօտեան ժամը 9էն մինչեւ իրիկուան ժամը 9։

ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ

Ֆր. Հ. Կ. Խաչի Ալֆորվիլի մասնա-ճիւղի պարգեւաբաշխութեան հան-դէսը տեղի պիտի ունենայ վաղը կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին, Ակումբի սրահին մէջ։

Մուտքը՝ ազատ է։

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ Իսի լէ Մուլինոյի մաս-նաճիւղի ժողովը, 1 դեկտ., շա – բաթ իրիկուն, ժամը 8.30ին, սովորա-կան հաւաքատեղին։ Կարեւոր օրա – կարգ։

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Կրթական եւ Հրա-տարակչական Համազգային Ընկե-րութեան անդամական ժողովը վաղը, Կիրակի երեկոյ ժամը 9ին, Cafe Noaillesի մէջ։ Խիստ կա-րեւոր օրակարգ։ Կը խնդրուի բոլոր անդամներէն անպայման ներկայ ըլլալ։

ՊԱՆԵԼՕ – ՔԱՇԱՆԻ Համազգայինի անդամները եւ համակիրները ժողովի կը հրաւիրուին, 2 դեկտ. Կի – րակի կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին, Պ. Մինաս Ալթունեանի բնակարանը, 17, Rue Ampère, Cachan։

ԿԱՐԵՒՈՐ

Պ. ԳՐԻԳՈՐ ԱՂՔԱՏԵԱՆԷ կը խնդ-րուի շտապօրէն հանդիպիլ Յա-ռաջի խմբագրատունը շատ կարե-ւոր գործի համար։

ՕՐ. Զ. ՇԱՀԼԱՄԵԱՆ 20 Ֆրանք կը նուիրէ, Ֆրանս. Կ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղին, իր յարգելի ուսուցչու-հիին՝ ՕՐ. ՆՈՅԵՄԻ ԽԱՆՃԵԱՆի ցա-ւալի մահուան առթիւ։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Ողբացեալ կնոջս Տիկին Զարուհի Ցնծալեանի (ծնեալ Արապեան, Էսկի-շէհիր) մահուան քառասունքին առ-թիւ եւ նահատակ ծնողքիս ի յիշատակ այս Կիրակի, 2 Դեկտեմբեր, մատու-ռը Ս. Պատարագ եւ Հոգեհանգիստ պիտի կատարուի (ողբացեալ կնոջս փափաքին համաձայն) Արնուվիլ լէ Կոնէսի Վարդապ Ս. Խաչ եկեղեցիին մէջ։ Անվերադարձ մեկնող սիրելիներու յիշատակը յարգողներէ կը խնդ-րուի ներկայ գտնուիլ։

ԾԱՆ.— Շոգեկառք Կար տիւ Նո – րէն՝ 8.49, 8.59, 10.22 եւայլն։

ԳԷՈՐԳ ՑՆԾԱԼԵԱՆ

Հասցէս՝ 55, Rue Chef de Ville, Cla - mart, (Seine).

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Մաթէոսեան եւ Ալջըճեան ընտա – նիքները կը ծանուցանեն թէ, 2 դեկ-տեմբեր, Կիրակի առաւօտ, Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ, 15, Rue Jean Goujon, պատարագէն վերջ տեղի կ'ու-նենայ հոգեհանգիստ, ողբացեալ ՀՄԱՅԵԱԿ ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆի մահուան քառասունքին առթիւ։

Կը հրաւիրուին բարեկամները, ազ-գականները եւ հանգուցեալին յիշա – տակը յարգողները։

ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ եւ շրջակայքի Հայր. Միութեան պատգամաւորական ժողովը կը գումարուի, դեկտեմբեր 8ին, Վիէնի մէջ՝ առաւօտեան ժամը 10ին։

Պատգամաւորներէ կը խնդրուի ճշ-դապահ ըլլալ։

ՊԱՐԱՆՑԻԿ – ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

Ֆ. Կ. Խաչի Առնուվիլի մասնաճիւ-ղին Պարանցիկ Թէյասեղանը, 2 դեկ-տեմբեր, Կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 3 — 8, Salle Galmansի սրահին մէջ։

Մուտք՝ 5 Ֆրանք, անդործներու եւ կիներու համար 3 Ֆրանք։

ERMIS

Այս անունով արտադրութիւն-ներուն ամէն տեղ գտած ընդու-նելութեան, կարգ մը նախան-ձողներ, ապօրինի անուններով ապրանքներ հրապարակ հանած են, մեր անունին մօտ անուննե-րով։ Այս ապօրինի պիտակնե-րուն համար դատարան դիմած ենք։

Այս կէտերը ծանօթացնելով Ֆրանսայի մեր յարգելի յաճա-խորդներուն կը յանձնարարենք ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ դարձնել եւ ՊԱՀԱՆՋԵԼ, իրենց առողջու-թեան համար իսկ, զուտ, ան-խարդախ եւ տարիներով փոր-ձուած, միայն ԵՐԿԱՆԵԱՆ գոր-ծարանի **ERMIS**ները։

ՎԶՆՈՑ (քաշ - քոլ), ՓՈՒԼ - ՕՎԷՐ եւ ԲՈՒՐԴԷ ՁԵՌՆՈՑՆԵՐ.

ՄԱՐՇԷՃՆԵՐ,
CACHE - COLS EN LAINE, PULL - OVER,
GILETS ET GANTS DE LAINEի

Ձեր գնումներուն համար դիմեցէք՝

JAPHET Frères

224 & 257 Rue St. Denis. Paris 2e.

Métro: St. Denis

Tél. Central: 69-61 եւ Gutemberg 57-57

Մեզ տրամադրելի է ընտիր մը երեմը՝ անմրցելի գիներով։

Հայերու ժամադրավայրը

ճաշարան ՖԼՕՐԻԱ

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն Danton: 52-73

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ

*LOTERIE NATIONALE*ի

ՉՈՐՐՈՐԴ ՇԵՐՏԻ ՏՈՄՍԱԿՆԵՐՈՒՆ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՏԵՂԻ Կ'ՈՒՆԵՆԱՅ

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 4ԻՆ, ԺԱՄԸ 20.30ԻՆ

Salle Trocaderoի մէջ

Կ'ՈՒԶԷ՞Ք ՍՈՐՎԻԼ :- ԿՐՆԱ՞Ք ՍՈՐՎԻԼ

ԵԹԷ ԸՆՏՐԷՔ ՓՈՐՁԱՌՈՒ ԵՒ ԽՂՃԱՄԻՏ ՈՒՍՈՒՑԻՉ ՄԸ

ՅԱԿՈԲ ՔԻՒՐՔՃԵԱՆ

ՋՈՒԹԱԿԱՀԱՐ – ԵՐԱԺՇՏԱԳԷՏ (Պորտոյի երաժշտանոցէն)

Հաւատարմօրէն կը կիրարկէ ջութակահարութեան երեք մեծագոյն մանկավարժներուն՝ Auerի, Sevcikի եւ Flcschի նորագոյն մեթոտները։

Առանձին եւ խմբական դասեր՝ ՋՈՒԹԱԿԻ, ՄԱՆՏՈԼԻՆԻ, ՍՈԼ-ՖԷԺԻ եւ ԱՐՄՈՆԻ, ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.

Գրել՝ H. KURKDJIAN, 7, Rue Papère, MARSEILLE.

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17. Rue Damesme PARIS (13e
Le Gérant: H. STEPHAN

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

HARATCH

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 – 70
(ՆՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՌԱՄՍԵԱՅ

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ Երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ԿԻՐԱԿԻ 2 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
DIMANCHE 2 Décembre 1934

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année No 2667 Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՄԻԱՁՈՅԼ ԹՈՒՐՔԻԱ

»»»··«««

Նոյ. 26ի օրէնքով եւ մականուններու օրինագծով, քէմալական Թուրքիան կը մտնէ ընկերային յեղաշրջման նոր եւ աւելի վճռական շրջան մը։

Ահաւասիկ առաջին օրէնքը, այնպէս ինչպէս թարգմանուած է Պոլսոյ հայերէն թերթերուն մէջ,

ՅՕԴ. 1.— Աղա, հաճի, հաֆըզ, հօճա, մօլլա, էֆէնտի, պէյ, պէյէֆէնտի, փաշա, հանըմ, հանըմէֆէնտի, հազրէթլէրի եւ նման տիտղոսները ջնջուած են։ Այր եւ կին հայրենակիցներ միայն իրենց անուններով կը յիշուին օրէնքին առջեւ եւ պաշտօնական հաստատութեանց մէջ։

ՅՕԴ. 2.— Քաղաքային ատրճանները եւ պաշտօնական պատուանշաններն չքանշանները վերցուած են, եւ անոնց գործածութիւնը արգիլուած է։ Բացառութիւն կը կազմեն պատերազմի շքանշանները։ Թուրքերը չեն կրնար կրել նաեւ օտար պետութեանց նշաններ։

ՅՕԴ. 3.— Զին. ատրճանաւորներու համար, ցամաքային եւ օդային միւշիր »ները « մարէշալ » կը կոչուին, Ա. ֆէրիքը, ֆէրիքը եւ լիվաները՝ «ժէնէրալ», իսկ ծովային Ա. ֆէրիք, ֆէրիք եւ լիվաներն ալ ամիրալ։ Այս տիտղոսները անուան սկիզբը կը դրուին։ Զին. բարձրագոյն խորհուրդին որոշումով եւ գործավարներու խորհուրդին վաւերացումով պիտի ճշդուին ժէնէրալներուն եւ ծովակալներուն ատրճաններու տարբերութիւնները ցուցնող բացատրութիւնները, ինչպէս նաեւ ծովային միւշիրներու տիտղոսներուն եւ միւս զին. ատրճաններուն համապատասխանները։

Այս առթիւ կատարուած վիճաբանութեանց ընթացքին, որոնց մանրամասնութիւնները պիտի հրատարակենք յաջորդով, անգամ մը եւս երեւան կ'ելլէ նոր Թուրքիոյ վարիչներուն հիմնական գիծը.—

Պատմութիւնը քրքրել, նոյն իսկ վերիվայր շրջել զայն, եղծել եւ խեղաթիւրել, Թուրք ցեղը քաղաքակրթութեան բարձրագոյն մակարդակին վրայ նստեցնելու եւ ատով իսկ ազգային գիտակցութիւն, ինքնավստահութիւն ներշնչելու համար։

Այսպէս, օրինագծին կցուած պատճառաբանեալ տեղեկագիրը կ'ըսէ, օրուան պահանջներուն յարմարցնելով պատմութիւնը (ինչպէս, երբեմն, Շէքիաթը).

— «Թուրք յեղափոխութեան գլխաւոր յատկանիշը ժողովրդապետութիւնն է։ Իսկ ժողովրդապետութեան հիմն է որ եւ է խտիր չդնել ազգին անդամներուն միջեւ։ Թուրք պատմութեան առաջին դարերուն, որ եւ է տարբերութիւն չկար ազգին անհատներուն միջեւ, եւ միայն պաշտօնն ու պարտականութիւնն էին որ տարբերութիւն մը կը կազմէին։ Այդ շրջանին, անհատները միայն մականուններով կը յիշուէին, իսկ անոնց սկիզբը որ եւ է տիտղոս չէր դրուեր։ Պարծանքի միակ տիտղոսը՝ թուրք ազգին պատկանիլն էր»։

Ըսին եւ եղաւ։ Մականուններու օրէնքը գործադրելի է 1935 յունուար 1էն, բայց արդէն իրենց մականուններով կը յիշուին օրուան երեւելիները,— Մ. Քէմալը՝ Քէմալ Աթաթիւրք, Ըսմէթ փաշան՝ Ըսմէթ Ինէօնիւ, Ազգ. ժողովի նախագահ Քեազըմ փաշան՝ Քեազըմ Էօզ Ալփ, Պոլսոյ կուսակալ Մուհիէտտին պէյը՝ Մուհիէտտին Քիւլթիւր եւն.։

Ինչպէս ըսինք, տակաւին ժամանակ ունին մականուններու համար, իսկ տիտղոսներու օրէնքը անմիջապէս գործադրեցին, Թանգարան նետելով աղա, հաճի, հաֆըզ, մօլլա, էֆէնտի, պէյ, պէյ էֆէնտի, փաշա, հանըմ, «հազրէթլէրի» եւն.։ (Ի՞նչ կը խորհին ըսել մեր աղա–փաշաները, պէյերն ու էֆէնտիները, իրենց «ազնուաշուք»ներով, «վսեմապատիւ»ներով եւ «վեհափառ» կաթողիկոսներով...)։

Գաղափար կազմելու համար այս նոր յեղաշրջումի խորութեան մասին, կը բաւէ նորէն կարդալ օրէնքին հետեւեալ պարբերութիւնը.

— «Այր եւ կին հայրենակիցներ միայն իրենց անուններով կը յիշուին օրէնքին առջեւ եւ պաշտօնական հաստատութեանց մէջ»։

Իբրեւ կոչական արտօնուած են միայն «պայ» եւ «պայան», որոնք պիտի կրնան գործածուիլ միայն սովորական խօսակցութեան առեն, եւ անունին սկիզբը դրուելու պայմանով, ինչպէս եւրոպական ազգերու մէջ։ (Պայ Քեազըմ, — իբրեւ համազօր «պարոն»ի եւ «պայան» Այիշէ, իբրեւ «տիկին» կամ «օրիորդ»)։

Այս բարեշրջման հետ, յարատեւօրէն կը շարունակուի միւս աշխատանքը,— լեզուին թրքացումը, յախուռն համեմատութիններ առնելով։

Համաձայն Քէմալ Աթաթուրքի բաղձանքին, Թուրք թերթերը ամէն օր առաջնորդող յօդուածներ կը հրատարակեն օրուան հարցերու մասին, «էօզ» (հարազատ) Թուրքերէնով, եւ իւրաքանչիւրին բառարան մը կցելով։

Այդ կարգէն էր Ագա Կիւնտիւզի ցնցարանութիւնը՝ ա'Անունցիոյի եւ Մուսոլինիի դէմ, որ արտատպուեցաւ «Յառաջ»ի մէջ։

Կ'ուզէ՞ք լսել քանի մը «էօզ» Թուրքերէն բառեր,— Պաշեապար (խմբագրապետ), սօյատի (մականուն), ուլուսալ (ազգային), ուս (խելք), պաքան (նախարար), աղու (թոյն), էօնտէր (առաջնորդ) եւն.։

Մէկ խօսքով, նո՛ր լեզու մըն է որ կը յօրինուի, չարադրութեամբ ալ՝ աւելի մօտ եւրոպականին։ Շատ չանցած ... գրաբարի պիտի վերածուի մեր գիտցած Թուրքերէնը։

Երբ այս բոլորին հետ նկատի առնենք նաեւ միւս երկու նորութիւնները,— կրօնական տարազներու արգելք՝ աղօթատեղիներէ դուրս եւ ջնջում՝ ոչ–թուրք մականուններու ազգորոշ մասնիկներուն (եան, էվ, ով, իս, իտիս, եւն.), կ'ունենանք լրացուցիչ պատկերը հիմնական քաղաքականութեան մը,— նոյն իսկ անկարելին փորձել, ստեղծելու համար միատարր եւ միաձոյլ Թուրքիա մը։ Երկիր մը, ուր փոքրերն անգամ թրքանան, եւ բոլոր ղաւերն ու ցեղերը վերածուին միեւնոյն կաղապարին։

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ ԿԸ ԲՈՂՈՔԷ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԴԷՄ

Կրօնական տարազներու արգելքին առթիւ

ԱԹԷՆՔԷՆ կը հեռագրեն.— Յունաստանի քաղաքական եւ կրօնական շրջանակներուն մէջ մեծ դժգոհութիւն պատճառեց այն լուրը թէ նոր օրինագիծ մը ներկայացուած է Թուրքիոյ Ազգ. Ժողովին, որով կ'արգիլուի կրօնական տարազ հագնիլ եկեղեցական արարողութիւններէն դուրս։ Արտաքին նախարար Պ. Մաքսիմոս պաշտօնական տեղեկութիւններ պահանջեց թրքական դեսպան Ռուշէն Էշրէֆ պէյէն, միեւնոյն ատեն իմացնելով թէ այսպիսի տնօրինութիւն մը՝ եթէ գործադրուի յոյն կղերին դէմ, պիտի վնասէ երկու երկիրներուն յարաբերութեանց։ Իսկ վարչապետ Պ. Ցալտարիս հետեւեալ յայտարարութիւնն ըրաւ, ի պատասխան հարցումի մը.

— « Եթէ հարկ ըլլայ, ազդու ձեռնարկներ պիտի կատարենք Էնկիւրիի մէջ, որովհետեւ այդ օրէնքին գործադրութիւնը ծանր վիրաւորանք մը պիտի ըլլայ ամբողջ օրթոտոքսութեան զգացումներուն համար »։

ՖՐԱՆՍԱ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ՀՐԱՒԻՐԷ ՀԻԹԼԵՐԸ

»»»··«««

ԱՐՏԱՔԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Երեսփ. Ժողովը առջի գիշեր սկսաւ քննել արտաքին նախարարութեան ելմտացոյցը։ Այս առթիւ շատ կարեւոր յայտարարութիւններ ըրաւ Պ. Լավալ, արտաքին նախարարը։ Զայնակցելով այն առաջարկին որով Պ. Պօլտուին գործակցութեան կը հրաւիրէ Գերմանիան, ամրապնդելու համար խաղաղութիւնը, Պ. Լավալ շատ չափաւոր լեզու գործածեց, դիւրացնելու համար Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ մերձեցումը, իբրեւ առաջին քայլ միջազգային գործակցութեան։ « Մենք որ եւ է կերպով տրամադիր չենք խոնարհելու Գերմանիոյ վերազինման առջեւ որ կատարուած իրողութիւն մըն է, ոչ ալ ետ կենալ այն պարտաւորութիւններէն զորս այդ կացութիւնը կը դնէ մեր ուսերուն վրայ։ Բայց կ'ուզենք հաւատալ թէ Գերմանիա, ճիշդ այն պահուն երբ հաւաստիքներ կուտայ իր խաղաղասիրութեան մասին, պիտի հասկնայ թէ մերժելով միանալ գործակցութեան քաղաքականութեան որուն հրաւիրուած է բոլորին կողմէ, պարզապէս ծանրացուցած պիտի ըլլայ իր բարոյական պատասխանատուութիւնը միւս ազգերուն առջեւ։ Կը կրկնեմ,— ուղղամիտ հրաւէր մըն է որ կ'ըլլայ իրեն։ Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ միջեւ չկայ որ եւ է հողային խնդիր։ Սարի խնդիրը պէտք է լուծուի սովորական եւ երկու ազգերուն համար ալ գոհացուցիչ եղանակով մը։ Հաշտութեան դաշնագիրը զայն դրած է միջազգային շրջանակի մը մէջ եւ այդպէս ալ պէտք է մնայ։ Գերմանիայէն կախում ունի հանրաքուէին կանոնաւոր կատարումը։ Մեր մասին, մենք ուրիշ բան չենք ուզեր եթէ ոչ գործնապէս ապահովել քուէարկութեան ազատութիւնը եւ գաղտնապահութիւնը »։

Նախարարը այս առթիւ երկարօրէն բացատրեց Ֆրանսայի ընդհանուր քաղաքականութիւնը։ Ըսաւ թէ Ֆրանսա մտադրութիւն չունի երկկողմանի դաշնակցութիւններ կազմելու արեւելեան Եւրոպայի հետ։ Հարցում եղաւ թէ մինչեւ ո՞ւր պիտի շարունակուի մեր գործօն քաղաքականութիւնը խորհրդային կառավարութեան հետ։ Հարցուեցաւ նաեւ թէ կը խորհի՞նք մասնաւոր քաղաքականութիւն մը վարել Գերմանիոյ հանդէպ։ Միայն մէկ պատասխան ունինք այս հարցումներուն.— Մեր արտաքին քաղաքականութիւնը միշտ կը ձգտի միջազգային գործակցութեան։ Հետեւաբար, մենք մտադրութիւն չունինք այդպիսի քաղաքականութեան մը տեղ հաստատելու երկկողմանի համաձայնութիւններ։ Ռուսիա մեզի համաձայն է այս կէտին մէջ։ Ֆրանքօ-խորհրդային համերաշխութիւնը պիտի գործէ բացէ ի բաց, յօգուտ բոլորին, ամրապնդելու համար խաղաղութիւնը արեւելեան Եւրոպայի մէջ։ Գերմանիա հրաւիրուած է եւ նորէն պիտի հրաւիրուի, միւս երկիրներուն հետ համահաւասար պայմաններով, մասնակցիլ փոխադարձ օգնութեան արեւելեան դաշինքին, ուր պիտի ստանայ այն միեւնոյն երաշխաւորութիւնները զորս ինք պիտի ընծայէ միւս մասնակցող երկիրներուն։ Վարչապետ Հիթլէր յայտարարեց թէ խաղաղութիւն կ'ուզէ։ Կը խնդրենք որ միանալով մեր հետապնդած քաղաքականութեան՝ արեւելեան Եւրոպայի մէջ, գործի վերածէ իր խօսքերը։ Խաղաղութեան գործակցութիւնը պէտք է հաստատուի հիմնական սկզբունքի մը վրայ, — պահպանել ներկայ սահմանները։ Ո՛վ որ կ'ուզէ սահմանագիծ մը տեղափոխել, կը խանգարէ Եւրոպայի խաղաղութիւնը »։

⁂ Վիճաբանութեանց ընթացքին, բուռն տեսարաններ ալ պարզուեցան։ Պ. Ֆրանքլէն Պույեօն մեղադրեց նախկին ռազմիկ Ժան Կուան, թէ ինքնագլուխ գործ է կատարած, Պերլին երթալով եւ Պ. Հիթլէրի հետ խօսակցելով, Պ. Կուա պատասխանեց.

— Պ. Ֆրանքլէն Պույեօն ինք չէ՞ր որ յարաբերութեան մտաւ Մ. Քէմալի հետ եւ խօսակցութիւններ ունեցաւ։

⁂ Առջի օր Փարիզ հասաւ Հիթլէրի մտերիմ գործակալը, Ռիպէնթրոփ, որ բանակցութիւններ պիտի կատարէ ֆրանքօ-գերման բանակցութեանց համար, թէեւ կ'ըսեն թէ իր ճամբորդութիւնը անհատական հանգամանք ունի։ Գործակալը հիւրընկալուեցաւ Պ. Կուայի կողմէ (տես վերը)։ Այս առթիւ տեսակցութիւններ սարքուած են Ֆրանսայի եւ գերմանացի նախկին ռազմիկներու միջեւ։

ԲՈՂՈՔՆԵՐ Կ'ԸԼԼԱՆ ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԱՐԱԳԻՐՆԵՐՈՒ ՀԵՏԱՊՆԴՄԱՆ ԴԷՄ

Երեսփ. Ժողովը աշխատանքի նախարարութեան ելմտացոյցը քուէարկելէ յետոյ, քննեց ներքին նախարարութեան ելմտացոյցը։ Այս առթիւ, ձախակողմեան երեսփոխանները ուժգնօրէն բողոքեցին օտար քաղաքական յանցաւորներու հետապնդման դէմ։ Ընկերվարական երեսփոխան Մարիուս Մաթէ բողոքեց որ քաղաքական յանցաւորները վտարման կը դատապարտուին։ Ցետոյ դիտել տուաւ թէ կը խորհուի որոշ աքսորավայր մը յատկացնել քաղաքական յանցաւորներուն։ Երեսփոխանը անթոյլատրելի գտաւ այս գաղափարը եւ յիշեցնելով Ազգերու Դաշնակցութեան դրած սկզբունքները՝ այս հարցի մասին, առաջարկեց ԱՅԼԵՒՍ ՎՏԱՐՄԱՆ ԶԴԱՏԱՊԱՐՏԵԼ ԱՅՆ ԱՆՁԵՐԸ ՈՐ ՉԵՆ ԿՐՆԱՐ ԱՊԱՍՏԱՆ ԳՏՆԵԼ ՈՒՐԻՇ ԵՐԿՐԻ ՄԷՋ »։ Ներկայ կացութիւնը անպատուաբեր է. պէտք է վերջ տալ ամէն գնով »։

Պ. Լէօն Պլում եւս խօսք առնելով, ըսաւ.

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՅՈՒՇԱԳԻՐ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԿԱՑՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

ԽՄԲ.— Ահաւասիկ թարգմանութիւնը այն յուշագրին որ ներկայացուած է կառավարութեան, միացեալ յանձնաժողովին կողմէ.—

Ֆրանսայի հայ գաղութին կազմակերպուած մարմինները յարգանօք ֆրանսական կառավարութեան ուշադրութեանը կը յանձնեն Ֆրանսա ապաստանած Հայերուն մէկ բաւական մեծ մասին հետզհետէ աւելի դժնդակ կացութիւնը։

Իբր հետեւանք այն աննախընթաց աղէտներուն որ պատերազմին ընթացքին եւ յաղթութեան վաղորդայնին հարուածեցին մեր ժողովուրդը՝ Ֆրանսայի եւ իր դաշնակիցներուն դատին անձնուէր ըլլալուն պատճառաւ, մեր հայրենակիցներէն մէկ քանի տասնեակ հազար հոգի, զարհուրելի պատուհասէն ճողոպրած, ապաւէն փնտռեցին այս ազնիւ երկրին մէջ եւ անոր ծոցը գտան վեհանձն ասպնջականութիւն մը, որ աւելի խորացուց Ֆրանսայի նկատմամբ մեր ժողովուրդին ունեցած սէրն ու աղապատանքը։ Եւ կը հաւատանք թէ մեր գաղթականները կրցան, իրենց աշխատասէր բարեմասնութիւններով եւ իրենց օրինապահ վարմունքով, արժանի հանդիսանալ Ֆրանսայի կողմէ իրենց նկատմամբ ցոյց տրուած վստահութեան եւ բարեկամութեան։ Ֆրանսացի գործատէրները միշտ գոհունակութիւն յայտնած են իրենց հայ բանուորներէն եւ պաշտօնեաներէն։ Մնաց որ, Ֆրանսայի հայ գաղութը, կը համարձակինք ըսել, այս երկրին օգտակար տարր մը կը հանդիսանայ։ Մեր հայրենակիցները, Միջերկրականի աւազանին ու Մերձաւոր Արեւելքի մէջ իրենց ունեցած բազմազիմի յարաբերութիւններով, գնահատելի ծառայութիւններ կը մատուցանեն ֆրանսական արատծութեան, ինչպէս որ վերջերս կը յայտարարէր Փարիզի Առեւտրական սենեակին նախագահը, Հայ Տնտեսական Կեդրոնին բացման առթիւ արտասանած ճառին մէջ։

Դժբախտաբար, յորմէհետէ տնտեսական տագնապը կը ճարակի Ֆրանսայի մէջ, իշխանութիւնները թուի թէ մոռցած են այս գաղթականներուն եղերական կացութիւնը, եւ, աշխատանքի իրաւունքի մասին որ եւ է մեղմացում չեն բերեր, երբ որ օտար աշխատաւորներուն վերաբերող կանոնագրութիւնը կը գործադրեն անոնց նկատմամբ։

Աշխատանքի ոչ մէկ նոր արտօնութիւն չի տրուիր այլեւս հայ գաղթականներուն, նոյնիսկ անոնց որ Ֆրանսա կը բնակին երկար տարիներէ ի վեր, նոյնիսկ այն պատանիներուն որ, իրենց մանկութեանը Ֆրանսա բերուած, հոն մեծցած են, թաղային վարժարանները յաճախած են, գրեթէ մոռցած են իրենց մայրենի լեզուն եւ կատարելապէս իւրացուցած են մշակոյթը այս երկրին որ իրենց երկրորդ հայրենիքը դարձած է։

Նոր տնօրինութիւնը, որուն համաձայն աշխատաւորներէն նոր պայմանագրութիւն մը կը պահանջուի իրենց ինքնութեան քարտերուն վերանորոգման ժամանակ, ուրիշ օրինակ մըն է այս գաղթականներուն նկատմամբ կանոնագրութեանց խստութեան։ Մեր գործաւորներուն կամ պաշտօն չունեցողներուն գրեթէ անկարելի է պահանջուած նոր պայմանագրութիւնը ներկայացնել, եւ այսպէս տարիներու դաժան դատանքով ձեռք բերուած աշխատանքի իրաւունքը կորսնցնելու վտանգին կ'ենթարկուին։

Ընդհանրապէս խօսելով, գործարաններու եւ արհեստանոցներու դուռները փակ են մենէ անոնց առջեւ որ գործ կը փնտռեն։ Ալ աւելի, նոր հրամանագիրը որ հարիւրին տասնի կ'իջեցնէ օտար աշխատաւորներու թիւը ճարտարարուեստի մէջ, աղխալի հետեւանքներ ունի մեր գաղթականներուն համար։ Ինչ ինչ ճիւղերու մէջ որոնք մեր գաղթականներուն մասնագիտութիւնը դարձած են, ինչպէս կօշիկը եւ արհեստական մետաքսը, Հայերը այդ սահմանաչափէն աւելի են, եւ աւելին խմբովին արձակումը փողոց կը նետէ եւ թշուառութեան կը մատնէ մեր բանուորները։

Աշխատանքի մասին ձեռք առնուած նոր միջոցները չեն ուզեր որեւէ տարբերութիւն ընդունիլ Հայերու եւ ուրիշ որեւէ դասակարգի օտար բանուորներու միջեւ։ Եթէ ազգային աշխատաւորութեան արդարացի պաշտպանութեանը համար ֆրանսական իշխանութեանց ձեռք առած սեղմիչ տնօրինութիւնները կրնան պարտաւորել օտար անգործ բանուորները որ իրենց հայրենիքը վերադառնան, ասիկա որ եւ է կերպով կարելի չէ Հայերուն համար։ Թուրքիա ոչ մէկ Հայու թոյլ չի տար իր ծննդավայրը վերադառնալու։

Այս Հայերուն վիճակը արժանի է կարեկցութեան։ Իրենց երկրէն վտարուած կամ անկէ փախած Թրքական Հայաստանը արիւնով ողողած դէպքերուն ատեն, անոնք Ֆրանսա եկած են առանց վերադարձի կարելիութեան, այստեղ հաստատուած են, շատերը այստեղ ամուսնացած են եւ զաւկի տէր եղած, իրենց Ֆրանսա ծնած զաւակները Ֆրանսացի ըլլած են, եւ ուրիշ մտահոգութիւն չունին բայց եթէ իրենց եւ իրենց ընտանիքին ապրուստը հոգալ պարկեշտ աշխատանքով։ Եթէ աշխատանքի կարելիութիւն չտրուի իրենց, այս անգործներու զանգուածը, ներկային անստուգութեան եւ վաղուան անձկութեան ենթարկուած, ֆրանսական իշխանութեանց եւ հայ գաղութին վարիչներուն համար կրնայ ստեղծել շատ դժնդակ հարց մը։

Ֆրանսայի հայ գաղութին կազմակերպուած մարմինները կը խնդրեն միանգամայն ֆրանսական կառավարութենէն որ հաճի նկատողութեան առնել մեր գաղթականներէն անոնց վիճակը որոնք օրէնքի տեսակէտով իրաւունք չունին Ֆրանսա ապրելու։ Այս գաղթականներէն շատերը Ֆրանսա կը բնակին երեք, չորս եւ նոյնիսկ հինգ տարիէ ի վեր, եւ այլեւս կորսնցուցած ըլլալով իրաւունքը վերադառնալու այն երկիրը ուսկից մեկնած են, ենթակայ են վտարման եւ թշուառ եւ անստոյգ կեանք մը կը քաշկռտեն։ Շնորհի կամ ներման վարչական պարզ տնօրինութիւն մը վերջ պիտի դնէր անոնց տառապանքին եւ կանոնաւոր կեանքի ճամբուն պիտի վերադարձնէր զանոնք։

Պարագան նոյնն է բոլոր անոնց համար որ դատարաններէն դատապարտուած, նոյն իսկ դոյզն յանցանքներու համար, նոյնիսկ պատիժի յետաձգումով, արտաքսման հրաման ստացած են։ Եւ որովհետեւ, ամէն բարի կամեցողութեամբ հանդերձ, չեն կրնար հնազանդիլ իրենց տրուած հրամանին, իրենց կեանքը բանտէ բանտ կ'անցընեն, արտաքսման հրամանին անհնազանդ ըլլալնուն համար, կամ թէ հալածական անստուն պէս կը պահուըտին եւ ենթակայ են պղտոր եւ վրդովիչ տարր մը կազմելու։

Ֆրանսայի հայ գաղութին կազմակերպուած մարմինները թախանձանքով կը խնդրեն Ֆրանսական կառավարութենէն որ բարութիւնը ունենայ վերստին նկատողութեան առնելու, վերեւ պարզուած իրողութեանց լոյսին ներքեւ, մեր գաղթականներուն այս մէկ քանի դասակարգերուն կացութիւնը, որոնք Ֆրանսայի հայ գաղութին մէկ քառորդը միայն կը կազմեն, բայց որոնց տառապանքը մեծ է, եւ ձեռք առնէ այս կացութեան նպատակայարմար վեհանձն տնօրինութիւնները։ Ասոր համար, Ֆրանսայի բոլոր Հայերը խորապէս երախտապարտ պիտի մնան իրեն։

Փարիզ, 19 նոյեմբեր, 1934

ՄԻՆՉՄԻՆԱՆ՝ ՄԻՆՉՄԻՆԱՆ՝...

ՀԱՅԼԵՐ

ՂԱԿԱՑՎԱԾԸ

Դեռևս 1924 թվականին Հայաստանի Կոմունիստական կուսակցության Կենտկոմի քարտուղարությունը ստիպված եղավ զգուշացնել կուսակցական շարքերում տիրող այն տրամադրությունների դեմ, որոնք ձգտում էին ամեն ինչ հարթել, ամեն ինչ ներել, ամեն ինչ մոռանալ։ Կենտկոմի քարտուղարությունը հատկապես ընդգծում էր, որ կուսակցության շարքերում ոչ մի տեղ չպետք է լինի տեղ ներողամտության, ներելու, մոռանալու։ Կենտկոմի քարտուղարությունը հատկապես ընդգծում էր, որ կուսակցության շարքերում ոչ մի տեղ չպետք է լինի տեղ ներողամտության, ներելու, մոռանալու։

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆՇԱՆԱՎՈՐ ԴԵՄՔԵՐԸ

ԴԱՎԱՆԱՆՔԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ

Ֆրանսիայի հայ գաղութի կազմակերպած հանդիսությունը

Ֆրանսիայի հայ գաղութի կազմակերպած հանդիսությունը Դավանանքի հայկական հարցի առթիվ տեղի ունեցավ Փարիզի Մեծ Օփերայի դահլիճում։ Ներկա էին Ֆրանսիայի նախարարներ, պատգամավորներ, գրականության, գիտության և արվեստի ներկայացուցիչներ, ինչպես նաև հայ գաղութի ներկայացուցիչները։

Հանդիսությունը բացեց Ֆրանսիայի Ազգային ժողովի պատգամավոր Ժան Լոշերը, որ ներկայացրեց Ֆրանսիայի նախարարներ Ալեքսանդր Միլերանին և Ռենե Վիվիանիին, որոնք ելույթ ունեցան։

Ապա ելույթ ունեցավ Ֆրանսիայի Ազգային ժողովի պատգամավոր Ֆրանսուա Պյուշը, որ ներկայացրեց Դավանանքի հայկական հարցի էությունը։

Ելույթ ունեցավ նաև Ֆրանսիայի Սենատի պատգամավոր Ժոզեֆ Ռեյնախը, որ ներկայացրեց Դավանանքի հայկական հարցի պատմական ակունքները։

Ելույթ ունեցավ նաև Ֆրանսիայի Ազգային ժողովի պատգամավոր Ժան Ժորեսը, որ ներկայացրեց Դավանանքի հայկական հարցի ներկա վիճակը

— «Մէկ կողմէ Մարսէյլի մահափորձին եւ անոր հետեւանքներու ազդեցութեան տակ, միւս կողմէ գործազրկութեան աճման պատճառով, խմբական արտաքսումներ կը կատարուին առանց պայմանաժամի, առանց բացատրութեան: Եթէ Ապահովութեան Տեսչութիւնը թերութիւններ ունի, արդար չէ որ քաղաքական յանցաւորները կրեն անոնց պատիժը: Շատ աննշան է թիւը այն փախստականներուն որ օրինական իրաւունք ստացած են Ֆրանսայի մէջ աշխատելու: 13,000 խնդրագիրներէ 500ը միայն ընդունուած են: ԱՊԱՍՏԱՆԻ ԻՐԱՒՈՒՆՔԸ ՊԷՏՔ Է ԱՆԲԱԺԱՆ ԸԼԼԱՅ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԻՐԱՒՈՒՆՔԷՆ: Ամէնէն արժանաւորները եւ ամէնէն հերոսականները անոնք չե՞ն որ ապրուստի միջոց չունին: Մինչեւ հիմա, Ֆրանսա վեհանձնութեան օրինակ հանդիսացած էր այս հարցին մէջ: Հիւրընկալութեան փառաւոր աւանդութիւն մը կար մեր մէջ: Անհրաժեշտ է որ կառավարութիւնը յարգել տայ զայն»:

Աշխատանքի նախարարին յայտարարութիւնները օտար աշխատաւորներու մասին

Երեսփ. ժողովի առջի օրուան նիստին մէջ, երբ վերջացան աշխատանքի նախարարութեան եւմտացոյցին վիճաբանութիւնները, նախարար Պ. Ժաքիէ հետեւեալ յայտարարութիւնները ըրաւ.

— Մի կարծէք թէ մինչեւ հիմա բան մը չէ եղած: 1930ին ունէինք 1 միլիոն 285,000 օտար աշխատաւորներ, 1931ին այս թիւը իջած էր 1,144,000ի, 1932ին՝ 910,000ի, եւ վերջապէս 1934 յունիս 30ին՝ 814,000ի: Անշուշտ չատ է տակաւին, բայց այստեղ կանգ չպիտի առնենք: Աշխատանքի նախարարը օրէնքով արտօնուած է հրամանագիրներով ճշդելու օտար աշխատաւորներու առ հարիւր համեմատութիւնը՝ իւրաքանչիւր ճարտարարուեստի համար: Այդ հրամանագիրները կրնան որոշուիլ ի պաշտօնէ կամ բանւորական եւ գործատիրական կազմակերպութեանց պահանջին վրայ: Ես վճռած եմ իմ իրաւասութեամբ այդպիսի հրամանագիրներ հանել, երբ համեմատութիւնը կ'անցնի 10 առ հարիւրը եւ վերաքննել մինչեւ հիմա հրատարակուած 72 հրամանագիրներ: Այսուհետեւ որ եւ է նոր արտօնագիր չպիտի տրուի օտար բանւորներու, իսկ հին արտօնագիրները պիտի նորոգուին միայն առ առաւելն 11 ամսուան համար, պայմանաւ որ օտար բանւորը Ֆրանսա բնակած ըլլայ երկու տարիէ ի վեր: Այս առթիւ նկատի պիտի առնուին կարգ մը բացառիկ կացութիւններ: Օտար բանւորներու աստիճանական հեռացումը միայն մէկ մասն է ամբողջական ծրագրի մը որ կը նախատեսէ երկու միջոցներ,— սահմանափակել մատուցումը եւ աւելցնել խնդրանքը: Առաջին տնօրինութեան առթիւ, նկատի ունեցէք հետեւեալ թուանշանները,— Ֆրանսայի մէջ կան 814,000 օտար բանւորներ, կան նաեւ 774,000 բանւորներ՝ 60 տարեկանէն վեր եւ 805,000 բանուորուհիներ: Բաղձալի չէ՞ որ աշխատանքը աւելի Ֆրանսացիներուն ապահովուի քան օտարներուն, աւելի երիտասարդներուն քան ծերերուն, աւելի այրերուն քան կիներուն (բողոքներ եւ ընդմիջումներ): Կը խորհինք նաեւ 13էն 14ի բարձրացնել բանւոր պատանիներու տարիքը: Առով գործ պիտի բացուի 50,000 այրերու»:

—.—

ՔԱՋ ՕԴԱՆԱՒՈՐԴՈՒՀԻ մը, Օր. Էլէն Պուչէ, 26 տարեկան, որ աշխարհի արագութեան մրցանիշը չահած էր իբրեւ կին, զոհ գնաց ահաւելի արկածի մը, Փարիզէն քանի մը քիլոմեթր հեռու, Կուրանքուրի անտառին մէջ: Փորձ մը կատարելու վրայ էր, երբ օդանաւը գետին տապալեցաւ ահաւելի ուժգնութեամբ, ջախջախելով հերոսուհին:

ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՔՐԱԳՈՐԾՈՒՄԸ կը շարունակուի ամէն օր: Առջի օր ոստիկանութիւնը կարգ մը սրճարաններ եւ կապելաներ կոխելով, հարցաքննեց 30 հոգի, որոնց 8ը վար դրուեցան զանազան յանցանքներու համար: Երկու օտարականներ որոնք հաստատութեան մը մէջ կը ծառայէին առանց աշխատանքի արտօնագիր ունենալու, դատի պիտի քաշուին:

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ջնջուեցաւ եւ խորհրդարանը լուծուեցաւ արքայական հրամանագրով: Վարչապետ Նէսիմ փաշա դիկտատորական լիազօրութիւններ ստացաւ:

ԸՍՄԷԹ ՓԱՇԱ ՊԵՐԼԻՆ կը սպասուի այսօր: Թրքական դեսպանը հացկերոյթ մը սարքած է, որուն ներկայ պիտի ըլլան խորհրդային դեսպանը եւ ուրիշ բազմաթիւ հիւրեր:

ԳԱՂՏՆԻ ՈՍՏԻԿԱՆ ՊՕՆԻ, որ անուանարկութեան դատ բացած էր «Կռէնկուար» շաբաթաթերթին դէմ, 200,000 ֆրանք հատուցում պահանջելով, կորսնցուց դատը: Այս առթիւ ընդհ. դատախազը յանդիմանութիւն մըն ալ ուղղեց իրեն, խրատելով որ տեղը ծանր նստի:

ԴԷՊԻ ՄՈՍԿՈՒԱ ճամբայ ելաւ առեւտրական նախարարը, Պ. Մառչանտօ, բանակցութիւններ կատարելու համար: 1934ի համաձայնութենէն ի վեր, Ֆրանսայի առեւտրական փոխանակութիւնները 40 միլիոնէն, բարձրացած են 250 միլիոնի:

Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
Փարիզ

ՓԱՐԻԶԻ «Եգիպտացի» կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի ընկերները, 4 դեկտեմբեր, Երեքշաբթի երեկոյ, ժամը 8.30ին, 32, Ave. des Gobelinsի վերնայարկը: Կարեւոր օրակարգ:

ԴԱՍԱԽՕՍԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Կազմակերպուած Հ. Յ. Դ. Վալանսի Քրիստափոր ենթակոմիտէի կողմէ

Այսօր Կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 2ին, Քաֆէ Լէսթի վերնայարկը

Կը խօսի՝ ընկ. ԱՇՈՏ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

Նիւթ՝ Հայ կեանքը, ներկայ քաղաքական կացութիւնը եւ Հ. Յ. Դաշնակցութեան դերը: Մուտքը ազատ է

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ – ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

9 Դեկտեմբեր, Կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին, Ֆլօրիա ճաշարանին վերնայարկը, 61, Rue Mr. le Prince, Փարիզ (6):

Կը նախագահէ՝ ՏԻԿ. ՇԱՀԼԱՄԵԱՆ

Կը խօսի՝ ՏԻԿԻՆ ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ

Նիւթ՝ Հայ ընտանիքը երկրի մէջ եւ այստեղ:

Կը հրաւիրուին անդամները, անդամուհիները եւ փափաքողները:

Մուտք՝ 3 ֆրանք:

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՎԷՆՍԷՆԻ Մ. ՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

16 Դեկտեմբեր կիր. կէս օրէ վերջ ժամը 3էն մինչեւ կէս գիշեր

Salle JEAN GOUJONի մէջ

8, rue Jean Goujon. Paris. Մէթրօ՝ **Champs Elysées**

Արքաուհուն Օր. **Gisèle Aubry**ի կողմէ (Ֆօլի Պերժերէ)

Ընտիր Ճազ-Պանտ: կը մասնակցի ԱԼԻՍ նուագախումբը:

Ճոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ Գին՝ 10 ֆրանք:

ԽՄԲԵՐԳԻՉՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Հակառակ իր աշակերտներու ստուարացման եւ քօնսէրներու մասնակցութեան՝

Դաշնակի ուսուցչուհի Օր. ՃԱՄՊԱԶ

61, Rue de Flandre, Paris (19)

դասընթացք մը բացած է խմբերգիչներու համար:

Ամիսը՝ 15 ֆրանք:

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆ
ԳԻՆԵՐԸ ՉԱՓԱՒՈՐ

ՄԵՐ ԴԵՐՁԱԿԱՑՈՒՆԵՆ ԵԼԱԾ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐԸ Կ'ՈՒՆԵՆԱՆ ԻՐԵՆՑ ՄԱՍՆԱՅԱՏԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ՈՒ ՆՐԲԱԿԵՐՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.

TAILOR
Georges Cherbetjian

TÉLÉPH. PROV. 00.23
MÉTRO POISSONNIÈRE

94 RUE LAFAYETTE
PARIS

Ծախու են գեղեցիկ հողամասեր
PALAISEAUի ԿԵԴՐՈՆԻՆ ՄԷՋ
Փարիզէն (փորթ տ'օրլէանէն) 9 քիլոմեթր հեռու, կայարանէն 200 մեթր: Ամէն տեսակ հաղորդակցութեան միջոցներ փարիզի հետ, երկաթուղի, օթօպիւս, հանրակառք եւ 1935ի վերջերը մեթրօ:
Ամէն տարածութեամբ հողամասեր:
5 ՖՐԱՆՔ ՔԱՌԱԿՈՒՍԻ ՄԵԹՐԸ
ՁԵՐ ՇԱՀԸ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԷՐ ԸԼԼԱԼ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ
Սեփականատէր ըլլալով լաւագոյնս կրնաք պաշտպանել ձեր շահերը: Տեսնելու եւ բանակցելու համար դիմել՝
Mr. LECORNU, 7, rue Paul Lelong. Paris
Métro: Bourse կամ **Sentier. Tél. Gutemberg: 40-37**

LOTERIE NATIONALE
ՉՈՐՐՈՐԴ ՇԵՐՏԻ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՏԵՂԻ Կ'ՈՒՆԵՆԱՅ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 4ԻՆ
Ծախուած են բոլոր ամբողջական տոմսերը: Տրամադրելի ունինք՝ սահմանափակ թիւով տոմսերու մասեր՝
1/2, 1/4, 1/10 եւ 1/20 ԾԱԽՈՒ ԵՆ ԱՅՍՕՐ ՄԻՆՉԵՒ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ԺԱՄԸ 9Ը
Միեւնոյն անձին չենք կրնար ծախել աւելի քան 2/2 կամ 4/4 կամ 10/10 եւ կամ 20/20 համեմատութեամբ:
Ապսպրանքներ չենք ընդունիր ետքը - վճարումով (**Contre Remboursement**):
Հեռագրով ապսպրանքներու ժամանակ, նշանակել ճիշդ հասցէ: Նամակները գրել ֆրանսերէն կամ ռուսերէն գիրերով:
A. GODOVANNIKOFF
30, Quai de Passy, Paris (16)
TÉL. JASMIN 01-50 Métro: Passy
Հեռագրական հասցէ.— **GODOVANNIKOFF, PARIS**
Գրասենեակը բաց է ամէն օր եւ կիրակի, առաւօտեան ժամը 9էն մինչեւ իրիկուան ժամը 9:

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է
ՎԻՐԱԲՈՅԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՄՈՒԷԼ
16, Rue de Vaugirard, PARIS (6e) Մէթրօ՝ ՕՏԷՕՆ կամ ՍԷՆ ՄԻՇԷԼ
ՀԵՌԱՁԱՅՆ՝ ODÉON 76-22
Կ'ընդունի ժամը 9 – 12 եւ 2 – 8, իսկ կիրակի մինչեւ կէսօր

ԻՐԱՒԱԳԷՏ Մ. ՉԱՅԼԱՑ
ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ԵՒ ՊՈԼՍՈՅ ԻՐԱՒԱԲԱՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆՆԵՐԷ
Կ'ընդունի ամէն օր առաւօտները ժամը 9-12 և երեկոները 5-7:
208bis Rue Lafayette, Paris. Métro Louis Blanc

*LOTERIE NATIONALE*ի
ՉՈՐՐՈՐԴ ՇԵՐՏԻ ՏՈՄՍԱԿՆԵՐՈՒՆ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՏԵՂԻ Կ'ՈՒՆԵՆԱՅ
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 4ԻՆ, ԺԱՄԸ 20.30ԻՆ
Salle Trocaderoի մէջ

ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹ, ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹ, ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹ,
GULBENKIAN & POOLE
392, Strand, LONDON, W. C. 2
Գնում եւ վաճառում հին եւ նոր ամեն տեսակ
ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹԵՐՈՒ
ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ
Կը լրացնենք նաեւ կիսաս հաւաքածոներ:
Achat & Ventes des Timbres-Postaux
Դրոշմաթուղթի միակ Հայ վաճառատունը ԱՆԳԼԻՈՅ մէջ

Etude de Me BERNARD WAHL
(12 année)
Licencié en Droit de la Faculté de Paris
Ancien élève de l'École des Hautes Etudes Sociales
JURISCONSULTE
Droit Français et International Privé
94, Rue St. Lazare (*Սէն Լազար կայարանին մօտ*) Tél. Pigalle 67 - 69
Կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական խնդիրներ, ինչպէս նաեւ փողոցի արկածներ, անձամբ կը պաշտպանէ առեւտրական եւ հաշտարար դատարաններու առջեւ, կուտայ certificats de coutumesներ, կը կատարէ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ բոլոր գործողութիւնները:
Կ'ընդունի ժամը 9—10 եւ 17—19: Նաեւ ժամադրութեամբ

ՏՈՔԹ. ՍՊԱՐԹԱԼԻ
ՓԱՐԻԶԻ ԲԺՇ. ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ
Նախկին գլխաւոր բժիշկ եւ վիրաբոյժ Իզմիրի Ազգ. Հիւանդանոցին
33, Rue Poissonnière (Rex սինէմային ճիշտ քովը)
Մէթրօ՝ Bonne-Nouvelle
Ընդունելութիւն ամէն օր ժամը 14—18 եւ ժամադրութեամբ:

ՊԱՐԱՆՑԻԿ – ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

Ֆ. Կ. Խաչի Առնուվիլի մասնաճիւղին Պարանցիկ Թէյասեղանը, 2 դեկտեմբեր, Կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 3 — 8, Salle Galmansի սրահին մէջ:

Մուտք՝ 5 ֆրանք, անդամներու եւ կիներու համար 3 ֆրանք:

ԳՈՒՇԱԿՈՒՀԻ
Տիկ. ՄԱՐԻԱ ՉԷՆԻ
Դիմել ամէն օր (կիրակին մէջը) ժամը 3 – 7 բացի Երկուշաբթէ: 62, rue de Rochefoucauld, բակին խորը, Բ. յարկ, աջ կողմ: Մեթրօ՝ Pigalle:

1bis, Rue d'Hautefeuille, PARIS (6) Մէթրօ՝ ՍԷՆ ՄԻՇԷԼ
Արեւելեան նպարեղէններ.— գնումներու համար օգտուեցէք
ԵՓՐԵՄԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒ ցոյց տուած բացառիկ պատեհութենէն, համոզուելու համար բաղդատեցէք իր գիները:

Քաշէր պանիր կէս քիլօ	8.—	Ձիթապտուղ (յուն.) կէս քիլօ	4.—
Ճերմակ » կէս քիլօ	5.50	Ձիթապտ. (թրք.) կէս քիլօ	3.50
Պուլկուր կէս քիլօ	1.75	Հէլվա կէս քիլօ	3.—
Ապուխտ կէս քիլօ	10.—	Լոգում կէս քիլօ	3.—
Երշիկ կէս քիլօ	10.—	Պամիա 1 քիլօ տուփ	5.25

Մաքարօնի բոլոր տեսակէն 1.75

ԼԱՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՄԸ
ԻՐԱՒԱԳԷՏ ՊԷՐՆԱՐ ՎԱՀԷԻ
94, Rue Saint Lazare Paris (9):
Եթէ հիմնապէս չգիտէք ֆրանսերէն լեզուն իր բոլոր նրբութիւններով, եթէ չէք հասկնար արուեստագիտական բացատրութեանց իմաստը եւ ծանօթ չէք ձեր բոլոր իրաւունքներուն, մի ձեռնարկէք դատական եւայլն գործեր, առանց ծեռնհաս անձի մը ներկայութեան: Մի խնայէք այս առթիւ ձեր ընելիք ծախքը, որովհետեւ ապագային պիտի զղջաք դառնօրէն:
Խորհրդակցութիւն մը չկարօտիր մեծ գումարի, բայց շատ անգամ կը փրկէ անձի մը կացութիւնը՝
ՄԱՆԱՒԱՆԴ ՎԱՐՁԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՄԷՋ.
Գրաւոր խորհրդակցութիւն՝ փարիզի, գաւառներու եւ արտասահմանի համար: Ղրկեցէք մանդափոստով 30 ֆրանք:
Գրեցէք հակիրճ, բայց որոշ, յստակ եւ ծըզրիտ:

Հայերու ժամադրավայրը
ճաշարան ՖԼՕՐԻԱ
61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)
Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն Danton: 52-73
Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ

ՎԶՆՈՑ (քաշ - քոլ), ՓՈՒԼ ՕՎԷՐ եւ ԲՈՒՐԴԷ ՁԵՌՆՈՑՆԵՐ
ՄԱՐՇԷՃՆԵՐ,
CACHE-COLS EN LAINE, PULL-OVER,
GILETS ET GANTS DE LAINEի
Ձեր գնումներուն համար դիմեցէք՝
JAPHET Frères
224 & 257 Rue St. Denis, Paris 2e.
Métro: St. Denis.
Tél. Central: 69-61 եւ Gutemberg 57-57
Միշտ տրամադրելի է բնիկ մը երէմը՝ անմրցելի գիներով:

ԿՈՒԶԷ՞Ք ՋՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ԵՒ ԱՆԻՍՈՆԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ՕՂԻ ԽՄԵԼ
ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ ՓՏՏՈՒԵՑԷՔ ԵՒ ԳՆԵՑԷՔ
ՌԱՔԻ ՏԻՒՋ
ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ԽՄԻՉՔ
ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ ԱՆԱՐԱՏ ԱԽՈՐԺԱԲԵՐ
Պոլսոյ օղին է որ ձեր ուզածին պէս կը ճերմկնայ եւ բէյթ կուտայ:
Ֆրանսայի համար արտօնատէր՝ Յ. ՏԱԼԱՔԻՒՊԷԵԱՆ
8, Rue Suffren, MARSEILLE, Tél. D. 70-89
Փարիզի ներկայացուցիչ Գ. ՃԻՏԷՃԵԱՆ,
75, Ave. Victor – Hugo, Clamart (Seine)
Լիոնի ներկայացուցիչ ՃԸՆԿԸՏՐԵԱՆ եւ ԹԷՐՁԻԵԱՆ
211, Rue de Criqui

Le Gérant: H. STEPHAN

17 Rue Damesme PARIS Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

ՀԱՐԱՁԱԳ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 – 70

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱԿ ԵՌԱՄՍԵԱԿ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՆՐԵՒՇԱԲԹ
4
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
MARDI
4 Décembre
1934

10 ԲԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2668

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԼՈՒՐԵՐՈՒ ԽՁՈՂՄԱՆ ՊԱՏՃԱՌՈՎ, ՍՏԻՊՈՒԵՑԱՆՔ ՑԵՏԱԶԳԵԼ «ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ»Ը ԵՒ «ՕՐԸ ՕՐԻՆ»Ը։

ՄԻԵՆՈՅՆ ՊԱՏՃԱՌՈՎ, ՎԱՂՈՒԱՆ ԿԸ ՄՆԱՑ ՆԱԵՒ «ԹԱՆ»Ի ՑՕԴՈՒՄՆԵՐԻՆ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ Պ. ՄՈՒՐԱԴԻ ՃԱՌԸ՝ ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ, ՕՏԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՎՏԱՐՄԱՆ ԱՌԹԻԻ, ՈՐՈՒ ՄԷՋ ԿԸ ԽՕՍԻ ՆԱԵՒ ՀԱՑԵԲՈՒ, ՌՈՒՄԵՐՈՒ ԵՒ ՎՐԱՑԻՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ։

ՔԱՂԱՔ. ԱՊԱՍՏԱՆԻ ԽՆԴԻՐԸ ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

»»»··«««

ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Երեսփ. ժողովը չաբաթ դիշեր վերջացուց երմտացոյցի ծախքերուն քուէարկութիւնը։ Ամէնէն վերջը ներկայացուած էր ներքին նախարարութեան երմտացոյցը։ Այս առիթիւ չատ մը երեսփոխաններ քննադատեցին օտար ապատանեալներու մասին գործադրուած խստութիւնները։ Ներքին նախարարը պատասխանելով, հետեւեալ յայտարարութիւնները ըրաւ։

— «Իմ պարտականութիւնս է ապահովել այս երկրին բարեկարգութիւնը եւ պահպանել անոր դիմագիծը։ Շատ կը խօսուի ապատանի իրաւունքի մասին. գժբախտաբար մենք աշխարհի դրեթէ միակ երկիրն ենք որ տակաւին կը գործադրէ այդ իրաւունքը։ Երկիրներ կան որ կը հաւատան թէ այդ իրաւունքը ամբողջութեամբ գոյութիւն ունի իրենց համար, բայց չեն խօսուր որ մարդ ներս մանկ։ Մենք մեր սահմանադրութիւնները բանալով, թոյլ տուինք որ հոս մանկն բազմաթիւ մարդիկ որոնք իրրեւ քաղաքական փախստականներ կը ներկայանային, եւ սակայն այդ հանգամանքը չունէին։ Պէտք է պաշտպանել ֆրանսական չահերը եւ զգուշութիւններ ձեռք առնել, որպէսզի այդ արտօնութիւնը չարաշահուի բանաւոր սահմանի մը անդին։ Քաղաքական փախստականներու հանդիպելիք օտար հոդագործ բանուորներու սահմանին մը վրայ։ Ես պիտի վարուիմ ծայրագոյն խոհեմութեամբ։ Կարելի եղածին չափ պիտի յարգեմ իրենց կացութիւնը։ ԲԱՑԻ ԱՅՍ ԿԷՏԻՆ ՄԻՆՉ ՀԱՐԿԱԴՐՈՒԱԾ ԵՄ ՀԱՅՇՈՒԻ ԱՌՆԵԼ ԲԱՐԵԿԱՄ ԵՒ ԶԻՆԱԿԻՑ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՇԱՀԵՐԸ։ Ինչ կը վերաբերի օտար բանուորութեան, խնդիրը տարբեր է։ Ես վարկեր պահանջեցի եւ ստացայ, աւելցնելու համար սահմանները հսկողութիւնը։ Օտար բանուորները չատուր են մեր մէջ։ Անոնք որ յարգած են օրէնքը, պիտի մնան, համաձայն ձեր իսկ որոշելիք համեմատութեան։ Իսկ անոնք որ անկանոն են, պիտի հարկադրուիմ սահմանագլուխ քշել եւ ֆրանսական բանուորութիւնը ազատել այս տարկութենէն։

ՖՐԱՆՍԱ ՊԷՏՔ ՈՒՆԻ ՕՏԱՐ ԲԱՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ

ՄՄԲ.— «Թան», Ֆրանսայի աշխարհակալութեան եւ դրամատիրութեան օրկանը, անցեալ օր կարգ մը դիտողութիւններ հրատարակած էր, մատնանշելով օտար բանուորներու դէմ հաստատուած խստութեանց անպատեհութիւնները՝ բուն ֆրանսական տեսակէտով։

Դեկտեմբեր 1ին, երկրորդ յօդուածով մը (ԲԱՐԴ ՀԱՐՑ ՄԸ), որ կը կրէ հեղինակաւոր դէմքի մը ստորագրութիւնը, նոյն թերթը աւելի բաց կը խօսի, պարզելով այլապէս շահեկան տեսակէտներ։ Ահաւասիկ այդ յօդուածին առաջին մասը.—

Կը տեսնուի որ տակաւին 800,000 օտարականներ կան Ֆրանսայի մէջ։ Միւս կողմէ՝ 350,000 ֆրանսացի անգործներ, որ նպաստ կը ստանան պետական գնուդէն։

Գայթակղութի՛ւն է, կը պոռան ամէն կողմէ, պէտք է խիստ միջոցներ ձեռք առնել, եւ անյապաղ, դուրս քշել այս օտարականները, որոնք հացը կը խլեն Ֆրանսացի բանուորներուն։

Համաձայն ենք։ Վրդովիչ է նման կացութիւն մը։ Լաւագոյն բարեդործութիւնը այն է որ կը կատարուի նախ իրենիներուն համար։ Ընկերային ինչ-ինչ եւ եմտական տեսակէտով, պէտք է որ վերջ գտնէ նման փարատոքս մը։ Այսուհանդերձ, դիւրին — եւ չատ դիւրին — վրդովուիմ մը մատնուելէ առաջ, պէտք է հարցը քննել իր զանազան երեսներուն մէջ։ Ամբոխավարութիւնը հապար ձեւ կ'առնէ միշտ։ Թշուառութեան օրերուն, երբ ամէն մարդ քիչ մը չատ չուտ կը զայրանայ եւ կը կատղի, ամբոխավարութիւնը ինքզինք կը ծածկէ արդարութեան ճերմակ քօղով։ Եւ սակայն, քօղով ծածկուած վիճակին մէջ իսկ, չի դադրիր ամբոխավարութիւն կոչուելէ,— այսինքն միշտ կը մնայ մեր դարու ամէնէն վնասակար եւ ամէնէն չատ ատելի ցաւը։ Երբ կը խօսուի Ֆրանսայի մէջ հաստատուած օտար բանուորներու կարեւոր հարցին մասին, կը ներկայանան կարգ մը իրողութիւններ, որոնց առջեւ կ'արժէ խորհրդածել՝ դառնալէ առաջ։ Հարցը ունի նաեւ ընդհանուր հանգամանք մը, աւելի կարեւոր եւ չատ աւելի մեծ, զոր ճակատ ճակտի քննելու համար՝ պէտք է քաջութիւն ունենալ։

Պէտք է գիտնալ նախ, որ, եթէ Ֆրանսայի մէջ օտարականներու մեծ բազմութիւն մը կայ, (եւ դեռ, երկու տարիէ ի վեր, երկրէն դուրս հանած ենք հարիւր հազարաւոր օտարականներ), պատճառն այն է որ պատերազմը հնձեց 1.500.000 երիտասարդ Ֆրանսացիներ,— տակաւին չենք հաշուեր այն հազար հազարները, որոնք մեռան իրենց տացած վէրքերուն հետեւանքով կամ որոնք չատ բան կորնցուցին աշխատելու իրենց կարողութենէն։ Մէկուկէս միլիոն մեռեալներու այս մէջք-կոտրող թիւին մէջ, ես չեմ գիտեր թէ հարիւրին քանի՞ մեռեալներն էին Ֆրանսացի ընտանիքներու հարազատները։ Ապահովաբար չատ մեծ։ Թերեւս կէսէն աւելին գիւղացիներ էին։ Անհրաժեշտ էր գտնել փոխարինող բազուկներ։ Իրողութիւն է, որ Ֆրանսայի զանազան շրջաններուն մէջ դուք կը հանդիպիք օտար հոդագործ բանուորներու։ Սպանիացիներ կ'աշխատին հարաւ – արեւմտեան շրջաններուն մէջ, Իտալացիներ՝ հարաւ – արեւելեան շրջաններու մէջ, Պլժիր՝ հիւսիսային շրջաններու մէջ, Լեհեր եւ Չեխեր՝ դրեթէ ամէն կողմ։ Պէտք է աւելցնել, որ ատոնք աքանչելի բանուորներ են, աշխատասէր, չարքաշ եւ պարկեչտ։ Միւս կողմէ, ծանօթ է որ Ֆրանսացիները այլեւս դրեթէ լքած են կարգ մը հոդագործական մասնագիտութիւններ։ Օրինակի համար, աշխատեցէք գտնել կովարածներ, գժուա՛ր թէ գտնէք Ֆրանսացի։

Վենիզելոս կը սպաւնայ Ազգաժողովին

Աթէնքի թերթերը հրատարակեցին Վենիզելոսի մէկ յայտարարութիւնը, որով նախկին վարչապետը կ'ըսէ թէ Յունաստան պիտի քաշուի եւ չեղեալ պիտի հռչակէ բոնի ուժի չդիմելու որ եւ է պայմանագրութիւն, եթէ Ազգերու Դաշնակցութենէն Ալպանիոյ յարգել չտայ հիւսիսային Եպիրոսի յոյն հատապահպանութեան դպրոցական իրաւունքները։

Վարչապետ Պ. Ցալտարիս պատասխանելով այս առիթիւ եղած հարցումներու, յայտարարեց թէ Յունաստան մինչեւ հիմա որ եւ է դժգոհութիւն չէ ունեցած Ազգերու Դաշնակցութենէն։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԲԱՐՁՐ ՊԱՇՏՕՆԱՏԱՐԻ ՄԸ

ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԼԷՆԻՆԿՐԱՏԻ ՄԷՋ

»»»··«««

Սպաւնեալն է Սթալինի օգնականը, կիրով որ կատղուց Կովկասը

Դեկտեմբեր 1ին, Լէնինկրատի խորհուրդներու չէնքին մէջ (նախկին Սմոլնի պալատ) սպաննուեցաւ կեդր. կոմիտէի եւ Լէնինկրատի կոմիտէի քարտուղարը, Սէրգէյ Միրոնովիչ Կիրով, որ միեւնոյն ատեն անդամ էր Ս. Ա. Մ. Միութեան գործադիր կոմիտէին (խորհրդարան)։ Ահաբեկիչը ձերբակալուեցաւ։ Կեդր. գործադիր կոմիտէն արտակարգ նիստի հրաւիրուեցաւ, այս ահաբեկման հետեւանքով։

Հանգուցեալը չատ մեծ հեղինակութիւն կը վայելէր եւ 1926ին Զինովիեվի յաջորդած էր իրրեւ նախագահը Լէնինկրատ քաղաքական կազմակերպութեանց եւ հոգին էր Քաղաքական Բիւրոյին (Պոլիտբիւրօ) որ վարիչն է Խորհրդային Միութեան։ Երկար ատենէ ի վեր այսպիսի քաղաքական ահաբեկում չէր կատարուած Ա. Մ. Միութեան մէջ։ Պաշտօնական զեկոյցը կ'ըսէ թէ կիրով սպաննուեցաւ «բանուոր դասակարգի թշնամիներու մէկ գործակալին կողմէ», ինչ որ կը նշանակէ ե՛ւ ֆաշական ե՛ւ քաղարկեալ համայնավար։ Կիրովի մարմինը Մոսկուա պիտի փոխադրուի դեկտեմբեր 6ին եւ հանդիսաւոր յուղարկաւորութիւն պիտի կատարուի կարմիր Հրապարակին վրայ։ Աճիւնը պիտի դեռեղուի Կրէմլինի պարիսպին մէջ։

***Կիրով ծնած էր 1886ին։ Նախ գրաչար էր ցարական իշխանութեան օրով, յետոյ դարձաւ օրագրող։ Քանի մը անդամ ձերբակալուեցաւ իրրեւ յեղափոխական։ Կուսակցութեան Թումսկի կոմիտէին անդամ էր եւ 1906ին հինգ տարի բերդարգելութեան դատապարտուեցաւ։ Վերջապէս Սիպերիա պիտի աքսորուէր, երբ ծագեցաւ 1917ի յեղափոխութիւնը։ Հոկտեմբերեան յեղափոխութենէն յետոյ մասնաւորապէս գործօն մասնակցութիւն մը ունեցաւ Կովկասի հակարոլշեւիկներուն դէմ, իրրեւ անդամ Ա. Զ. զօրաբանակի ռազմայեղափոխական խորհուրդին որ տապալեց Ադրբէջանի (յետոյ Հայաստանի) անկախութիւնը։ 1921ին ընտրուեցաւ անդամ կուսակցութեան կեդր. կոմիտէին. 1926ին քարտուղար Լէնինկրատի կոմիտէին եւ կառավարութեան։ Անցեալ փետրուարին անդամ վերընտրուեցաւ Քաղաքական Բիւրոյին։ Սթալինի ոչ միայն օգնականն էր, այլեւ անձնական բարեկամը, անոր կողքին կռուած ըլլալով 1905էն ի վեր։*

***1918էն ի վեր, երբ Փեթրոկրատի մէջ սպաննուեցաւ Զեկայի նախագահ Եուրիցկի եւ Տօքա Քօփլա մահափորձ մը կատարեց Լէնինի դէմ Մոսկուայի մէջ, բոլշեւիկ դեկավարներէն ոչ մէկը սպաննուած է։ Օտար երկրի մէջ էր որ սպաննուեցան Վոռովսկի, Էռազնի խորհրդային պատուիրակը, 1923ին եւ Վոյքով, Վարշաւայի խորհրդային դեսպանը, 1927ին։*

***Դէպքը խոր յուզում պատճառեց պաշտօնական շրջանակներու մէջ։ Լէնինկրատի բոլոր գործարաններուն բանուորները միթինկներ գումարեցին եւ բանաձեւեր քուէարկեցին, դայրյլթ յայտնելով կատարուած սպանութեան առթիւ։ Նմանօրինակ բանաձեւեր քուէարկուեցան Ա. Միութեան բոլոր քաղաքներուն մէջ։ Այս առթիւ ազգ. պաշտպանութեան գործավարութեան հրատարակած պաշտօնական զեկոյցը տարփողելով հանդուգնալին արժանիքները, զայն կը հռչակէ «կարմիր բանակի յաղթանակներուն ամէնէն գործօն կազմակերպիչը քաղաքացիական պատերազմի ճակատներուն վրայ»։ Եւ կ'աւելցնէ.— «Աչխատաւորական յեղափոխութեան թշնամիներուն դէմ մղած անխոնջ պայքարի իր փառաւոր կեանքին մէջ, Կիրով միշտ կարմիր բանակին ներշնչեց իր անձնուրացութեան զգացումները՝ յանուն հայրենիքի պաշտպանութեան»։*

Սթալին, Մոլոտով, Օրժոնիկիձէ, Կալինին, Վորոշիլով եւայլն մեծաքանակ դիր մը հրատարակեցին ուր կ'ըսեն.

— «Իր վեհանձն նկարագրին, իր երկաթեայ հաստատակամութեան, յեղափոխութեան ներշնչեալ տրիբունի իր բացառիկ յատկութիւններուն կը մատնենք խանդաղատանք եւ քաղցրութիւն իր անձնական յարաբերութեանց մէջ»։

***Վերջին լուրերու համաձայն, Կիրովի սպանիչն է Լէոնիտ Նիկոլայեւ, 30 տարեկան, նախկին պաշտօնեայ բանուորական տեսչութեան որ այժմ լուծուած է։ Կ'ըսուի թէ Նիկոլայեւ յաջողեր է Լէնինկրատի Խորհուրդին կեդրոնը մտնել կեղծ թուղթերով եւ մօտէն դնդակ մը արձակել յետոյ Կիրովի վրայ, փորձեր է անձնասպան ըլլալ։ Կիրով տախտակամածին վրայ փռուեր է սրտէն գարնուած ըլլալով եւ երկու ժամ յետոյ մեռեր է։ Իսկ Նիկոլայեւ կուրծքէն վիրաւորուեր է, բայց վիճակը ծանր չէ։ Տարակոյս չկայ թէ գնդակահարման պիտի դատապարտուի, հարցաքննութենէն յետոյ, որուն նպատակը պիտի ըլլայ երեւան հանել սպանութեան չարժառիթները եւ մեղսակիցները։*

Սթալին եւ Վորոշիլով Լէնինկրատ հասան կիրակի առտու, կացութիւնը քննելու համար։ Երկու իշխանաւորները խիստ պաշտպանութեան տակ առնուած էին յայտնի եւ գաղտնի ոստիկաններու բազմութեան մը կողմէ։ Ամէն միջոց ձեռք առնուած էր անոնց մեկնումը գաղտնի պահելու համար։ Վորոշիլով չէլով յաճախ կը ճամբորդէ, իսկ Սթալին չատ քիչ անգամ կը հեռանայ Մոսկուայէն։ Իր ամէնէն մեծ ճամբորդութիւնն է ամրան օդափոխութեան դէպի Սեւ Ծովու ափերը։

Վատահութեան խնդիր՝ գաղտնի վարկերու մասին

Դեկտ. 2ի նիստին մէջ, լուրջ գժուարութեան մը մատնուեցաւ դահլիճը, գաղտնի վարկերու քուէարկութեան առթիւ։ Ապահովութեան տեսչութեան համար կը պահանջուէր 3,700,000 ֆրանք, իրրեւ «մասնաւոր կանոններու ենթարկուած ծախք», որ թարգմանի գաղտնի վարկ։ Ընկերվարական եւ համայնավար երեսփոխանները եւ ուրիշներ պահանջեցին ջնջել այս «անրարոյական» սովորութիւնը որ կ'ապականէ մամուլը եւ ոստիկանութիւնը։ Վարչապետը խօսք առնելով, յայտարարեց թէ չի զարմանար այս արարողական վիճարանութեան համար որ միշտ կը կրկնուի։ « Բայց ինչո՞ւ միեւնոյն դիտողութիւնները չեղան միւս գաղտնի վարկերուն համար։ Ցիշեցնե՞մ ժողովին թէ նպատակաուղղ արտայայտուեցաւ պատերազմական, ծովային, օդանաւային նախարարութեանց մասնաւոր վարկերուն համար»։ Ի վերջոյ վարչապետը վստահութեան խնդիր յարոյց, եւ 125ի դէմ 412 ձայնով մերժուեցաւ համապատասխան վարչներու բանաձեւը, այսինքն ընդունուեցան գաղտնի վարկերը։

ԵՐԿՈՒ ԱՆԾԱՆՕԹՆԵՐ 76,000 ՖՐԱՆՔ ՅԱՓՇՏԱԿԵՑԻՆ ԹՈՒՐՔ ԲԺԻՇԿԷ ՄԸ

Բժիշկը կ'ուզէ Հայերու վերագրել դէպքը

Թուրք բժիշկ մը, Տոքթ. Րէֆիք Նէվզատ, որ Փարիզ հաստատուած է 40 տարիէ ի վեր եւ կը բնակի Ֆոպուռ տիւ Թամփլ, թիւ 102, խորհրդատուր յարձակման մը ենթարկուեցաւ չաբաթ կէսօրէն վերջը։ Երկու անծանօթներ տարձանակի սպառնալիքով յափշտակեցին իր 76,000 ֆրանքը եւ փախան։ « Մաթէն » յիշելէ յետոյ թէ բժիշկը քաղաքական գործօն կեանք ունեցած է տաճկին եւ մահուան դատապարտուած եւ թէ չատ յամախորդներ ունի իր թաղին, Պէվիլի « եւ նոյնիսկ Ալֆորվիլի հայ գաղութին մէջ», հետեւեալ կերպով կը պատմէ դէպքը, անոր բերնով.

— Անցեալ հինգշաբթի ինծի եկաւ միջահասակ, 40 — 45 տարեկան սեւորակ եւ լերկ դէմքով մարդ մը, գլուխը դրած՝ չինուհեանց բանուորի գլխարկ մը։ Երբ ֆրանսերէն կը խօսէի, ան թուրքերէն հարցուց թէ այդ լեզուն չե՞մ գիտեր եւ իմ հաստատական պատասխանիս վրայ խօսակցութիւնը չարունակեցինք թուրքերէն։ Խօսակիցս թուրք-պարսիկ կամ հայկական թուրքերէն մը կը խօսէր։ Դեղագիր մը գրեցի եւ ելաւ գնաց։ Երէկ, չաբաթ, կէսօրին նոյն անձը որ կարծեմ եղբայրս անունը տուած էր, նորէն եկաւ տունս եւ ըսաւ.— « Կ'ուզէի ձեզի բերել բարեկամներէս մէկը որուն խօսած եմ ձեր մասին եւ որ դեղ գարման կը փնտռէ։ Ո՞ր ժամուն կրնանք գալ։ Ըսէք այնպիսի ժամանակ մը չատ մարդ չգտնուի եւ երկար սպասելու չտոհմութիւնք»։ Ըսի որ ժամը 3.15— 3.30ին գան։

Ժամը երեքը անցած ըլլալու էր, երբ դուռը զարնուեցաւ։ Սպասուհին դնումներ կատարելու գացած ըլլալով, կինս բացաւ դուռը եւ սպասման սրահ առաջնորդեց կէս օրուան այցելուն, ընկերակցութեամբ յաղթանդամ մարդու մը։ Այդ միջոցին մարդ չկար սրահին մէջ։ « Ահաւասիկ այն հիւանդը որու մասին խօսեցայ ձեզի», ըսաւ առաջին յաճախորդս։ Դուռը դոցելով, գացի նստայ գրասեղանիս թիկնաթոռին վրայ, քովս երկու աթոռներ ցուցնելով այցելուներուն։ Այդ պահուն, մինչ յաղթանդամ մարդը կը ծուէր եւ կարծես կը պատրաստուէր բանալ կաշիէ պայուսակ մը զոր միասին բերած եւ գետինը դրած էր, իր ընկերը ինծի մօտեցաւ, յանկարծ երկու ատրճանակներ հանեց դրպանէն եւ դէմքիս ուղղեց սպառնալով կիսաձայն եւ միչտ թուրքերէն.—

— Կա՛մ քսակդ կամ կեանքդ. (փարա եա էօլիւմ)։

Այդ ատուն իսկ, զրամ քաշած էի սեղանաւորական հաստատութիւններէ, չահաբեր արժեթուղթեր գնելու համար։ Այդ զրամը ուրիշներու հետ դրած էի դրամապանակիս մէջ, ուր հաւաքուած էր 76,000 ֆրանքի զումար մը, երկու հաւասար տրցակներով։ Բոլորը մէկ յանձնեցի տարճանակով մարդուն, որ զրպանը նետեց։ Ես յուզումէս ուշաթափ՝ երբ սթափեցայ, երկու աւազակները չաղողեր էին փախչիլ։ Անմիջապէս լուր տուի ոստիկանութեան որ քննութեան ձեռնարկեց։

Թերթերը կ'ըսեն թէ երկու անծանօթները փախած ատեն սենեակին մէջ ձգեր էին տեսակ մը մետաքս թաշկինակ, զոր ապահովաբար պիտի գործածէին բժիշկին բերանը թխելու, եթէ դիմադրէր. իսկ կաշիէ պայուսակին մէջ կը գտնուէր գլխու մեծութեամբ տոպրակ մը, լեցուած՝ աւազով եւ քարի կտորներով։ Կ'ենթադրուի թէ այս տոպրակը, որ քանի մը քիլօ ծանրութիւն ունէր, լաթակ մը դերը պիտի կատարէր երկրորդ այցելութեան՝ յաղթանդամ մարդուն ափին մէջ։

Կ'ըսուի թէ մէկ չաբաթ առաջ մարդ մը, որուն դիմագիծը կը համապատասխանէր առաջին այցելուին, ասոր – անոր հարցուցեր է թէ թուրք բժիշկ մը կը բնակի՞ այս տան մէջ։

***Միւս թերթերն ալ մօտաւորապէս այս ձեւով կը պատմեն դէպքը։ « Քրթի Փառլիչէյ» կ'ըսէ թէ առաջին այցելուն անցեալ հինգշաբթի բժիշկին գացած տեղը, երկարօրէն խօսած է Թուրքիոյ եւ Հայաստանի մասին։ «Փոփիւլէռ» իրրեւ Հայ կը ներկայացնէ թուրք բժիշկը, որ 63 տարեկան է։ Իսկ « Փառի – Սուար » հրատարակելով Տոքթ. Րէֆիքի կարդ մը յայտարարու – թիւնները, կ'ենթադրէ թէ քաղաքական վրէժխնդրութեան մը հետեւանք է այս յարձակումը։ Ահաւասիկ այդ յայտարարութիւնները.*

—« Կասկած չկայ թէ իմ վրայ յարձակողներ Հայեր էին։ Անոնք թուրքեւհայ բարբառով արտասանեցին իրենց սպառնալիքի խօսքերը, աղաղաքելով իրենց յանձնել դրամը։ Ես երիտասարդ թուրքերու ամէնէն գործօն անդամներէն մէկն եմ եղած։ Շատ կանուխէն ստիպուեցայ հեռանալ հայրենիքէս, քանի մը տարեկից երիտասարդներու հետ դաւադրութիւն մը սարքած ըլլալով Սուլթան Համիտի դէմ, եկայ Փարիզ, լրացուցի բժշկական ուսումս եւ սկսայ բժշկութիւն ընել։ Միեւնոյն ատեն չատ մօտէն կը հետեւէի օսմանեան քաղաքական կեանքին։ Փարիզի մէջ հիմնեցի մէկ մասնաճիւղը Իթթիհատ եւ Թէրաղզը կոմիտէին, որ նոր էր կազմուած Թուրքիոյ մէջ։ Այս մասնաճիւղը, որուն նախագահութիւնը ստանձնեց Ահմէտ Բիղա, նոյնպէս աքսորական, չուտով դարձաւ կեդրոնը լայն գործունէութեան մը։ Ֆրանսա ապաստանած բոլոր երիտասարդ Թուրքերը անոր կը դիմէին հրահանգներ ստանալու համար։ Կարելի է առանց չափազանցութեան հաստատել թէ այս խմբակցութիւնը սերտ կապ ունեցած է Պոլսոյ վերջին երեսուն տարիներու դէպքերուն հետ։»

Տարակոյս չկայ թէ երկու անծանօթներուն ձերբակալութենէն յետոյ միայն երեւան պիտի ելլէ բուն ճշմարտութիւնը։

Խուզարկութիւններ Ալֆորվիլի մէջ

Ոստիկանութիւնը քննութիւնները կը շարունակէ ամէն ուղղութեամբ եւ մասնաւորապէս Ալֆորվիլի մէջ։ Այս առթիւ «էնթրանսիժան» կը գրէ.

— Իլ Սէն Փիէռ կոչուած թաղին մէջ, Ալֆորվիլի ծայրը, հաստատուած է Հայերու, Թուրքերու եւ Սուրիացիներու փոքր գաղութ մը, որ իրենց երկրին բարքերը փոխադրած են Փարիզեան այս արուարձանին մէջ։ Պոլսոյ մէկ արուարձանն է այս՝ Փարիզի դուռներուն առջեւ։ Իրիկունը, իրենց աշխատանքը վերջացնելէ յետոյ, այս Արեւելցիները կը հաւաքուին իրենց երկրի սովորութիւններուն համաձայն, կարդ մը կրպակներու, բայց մանաւանդ մասնաւոր տուներու մէջ, կարելի է զանոնք տեսնել կծկուած փախթիներու կամ վառ գոյներով գորգերու վրայ, ցած սեղաններու չուրջը ուր Թրքական սուրճ կը խմեն պզտիկ ճերմակ բաժակներով։ Օրուան աշխատանքէն կը հանդչին դրեթէ կատարեալ անշարժութեամբ եւ իրենց ներքին զարդարանքը կը յիշեցնէ հեռաւոր հայրենիքը ուր կը յուսան վերադառնալ օր մը։

— « Շատ մը յաճախորդներ ունիմ այդ արեւելեան գաղութին մէջ, ըսած է Տոքթ. Րէֆիք ոստիկաններուն։ Երկու ամիս առաջ, փորձեցի բուժարան մը

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

«ԱՐԱՐՉԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ»

(ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ)

ԼՈՒԻՍ — Ինչպէս յիշած ենք զանազան թերթերու մէջ, պետական մրցանակի մը արժանացած է «Արարչան միութիւն»ը, որ հայոց պատմութեան ընդհանուր տեսութիւն մըն է։ Հեղինակը՝ պ. Թամուրեան, ուսումնասիրած է նիւթը ոչ միայն ընդհանրապէս, այլ նաեւ մանրամասնաբար։ Ան ունի նաեւ ուրիշ հատորներ ալ հրատարակած, որոնք ընդունելութեան արժանացած են։

Ներկայ գործը ունի 1906էն իր սկիզբը առած։ Ամբողջ տասնհինգ տարի ան զբաղած է անոր հետ։ Ինչպէս ինքը կ՚ըսէ, ան ստիպուած է եղած է ամէն տեսակ դժուարութիւններու դիմանալ, որպէսզի կարենայ գործը աւարտին հասցնել։ Ասոնք ալ ոչ միայն նիւթական, այլ նաեւ բարոյական բնոյթ ունեցած են։ Ան կ՚ըսէ, որ ինքը

ՍԿԱՏՎԱԾ ԱՂՋԻԿԸ

Թարգմ. Ն. ՀԱՅԿԱԶՈՒՆ

— ... —

— Ինչպե՞ս, ինչո՞ւ, ասաց Ջեյմս, ինչպե՞ս կարելի է ենթադրել, որ ես ուզում եմ ամուսնանալ ձեր դստեր հետ, երբ ես նրան երբեք չեմ տեսել, և նա էլ ինձ չի ճանաչում։

— Ներողություն, պարոն, ասաց Ջեյմսը, ես ձեզ ասացի, որ ես ձեզ ոչ մի բան չեմ ասել, և ես ձեզ ոչ մի բան չեմ ասելու։ Ես միայն ասացի, որ ես ձեզ հետ կարիք ունեմ խոսելու։

— Ես ձեզ հետ խոսելու կարիք չունեմ, պատասխանեց Ջեյմսը։

— Ներողություն, պարոն, ասաց Ջեյմսը, ես ձեզ ասացի, որ ես ձեզ հետ խոսելու կարիք ունեմ

հաստատել Ալֆորվիլի մէջ: Այս պատճառաւ, բաւական ծանօթ եմ այդ շրջանի Արեւելքցիներուն: Այդ շրջանէ՞ն եկած են աւազակները: Չեմ կրնար ըսել. բայց, ապահովաբար, կարելի է»:

Թուրք բժիշկը հետեւեալ մանրամասնութիւնները հաղորդած է երկու անծանօթներու մասին.— Մէկը՝ միջահասակ, մէկ մեթր 70 սանթիմ բարձրութեամբ, միւսը՝ խակական հակայ մը: Երկուքն ալ թուխ էին եւ անպեխ, կապոյտ զգեստներով, մինչեւ վիզը կոճկուած եւ միեւնոյն ձեւի սեւ գլխարկներ դրած: Երկուքն ալ թուրքերէն կը խօսէին պարսկական զօրաւոր շեշտով մը:

«Էնթրանսիժան» այս տեղեկութիւններէն յետոյ կ'աւելցնէ.— Երկու աւազակները գտնելու յոյսով խուզարկութիւններ կատարուեցան Ալֆորվիլի արեւելեան գաղութին մէջ. բայց քննիչները ի զուր խանգարեցին Իլ Սէն Փիէռի Հայերու խաղաղութիւնը. ոչ ոք է վկայ չճանչցաւ աւազի տալրակով հական: Հետապնդումները կը շարունակուին:

«Փառի – Միտի» թղթակից մը գրկած է Ալֆորվիլի Դաւիթեան քահանային, որ հերքած է թուրք բժշկին վերագրումները, յայտնելով թէ այնքան հայ բժիշկներ կան որ պէտք չունէին թուրքի մը դիմելու:

⁂ «Ժուռնալ»ի տեղեկութեանց համաձայն, ոստիկանութիւնը քննութիւններ կը կատարէ նաեւ Փարիզի ալպանական շրջանակներուն մէջ, հիմնուելով բժշկին յայտարարութեանց վրայ:

Անպաշտօն բանակցութիւններ Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ միջեւ

Պ. Ռիպպէնթրոփ, Հիթլէրի մտերիմ գործակալը, որ Փարիզ եկած էր մասնաւոր պաշտօնով, առջի օր տեսակցութիւն մը ունեցաւ արտաքին նախարար Պ. Լավալի հետ, ընկերակցութեամբ գերմանական դեսպանին: Եկած օրէն իսկ, գործակալը տեսակցութիւններ ունեցաւ Ֆրանսայի նախկին պատերազմիկներու միութեանց գլխաւոր վարիչներուն հետ: Կ'ըսուի թէ դետին կը պատրաստէ անպաշտօն նախարար եւ հիթլէրական կուսակցութեան փոխ-վարիչ Պ. Հէսի այցելութեան համար, որ տեղի պիտի ունենայ հաւանաբար դեկտեմբեր 12ին: Այս առթիւ պաշտօնական բանակցութիւններ պիտի կատարուին սպառազինութեանց մասին:

Պ. Ռիպպընթրոփ տեսակցեցաւ նախկին ռազմիկներու դաշնակցային միութեան նախագահին, Պ. Փիշոյի հետ, որ ներկայացուցիչն է մէկ միլիոն անդամներու եւ որ 1921էն ի վեր պարբերաբար Պերլին կ'այցելէ, յարաբերութիւնները բարւոքելու համար: Տեսակցութիւն մը ունեցաւ նաեւ նախկին ռազմիկ եւ երեսփոխան Պ. Ժորժ Սքափինիի հետ, որ աչքերը կորսնցուցած է պատերազմի ընթացքին եւ շատ կը յարգուի Ֆրանսայի աջակողմեան շրջանակներուն մէջ:

Գաղտնի ոստիկան Պոնի բանտարկուեցաւ

Մէկ փորձանքէն միւսը գլորեցաւ գաղտնի ոստիկան Պոնի, որ Ապահովութեան Տեսչութեան գլխաւոր աչքն էր ատեն մը:

Հազիւ կորսնցուցած՝ «Կրէնկուար» շաբաթաթերթին դէմ բացած դատը, շաբաթ օր հարցաքննութեան կանչուեցաւ եւ անմիջապէս բանտարկուեցաւ, կաշառակերութեան ամբաստանութեամբ:

Այս խնդիրն ալ կապուած է Սթավիսքիի գործին հետ եւ կը կարծուի թէ ծանր հետեւանքներ պիտի ունենայ, որովհետեւ Պոնի շատ մը գաղտնիքներ գիտէ: Փաստաբանը յայտնեց թէ Պոնի ամբողջ խնդիրը հանրային դատաստանին պիտի յանձնէ, «առանց ո եւ է մէկուն խնայելու»:

Պոնի իր մեծաւորներուն աչքին լոյսն էր 1920էն ի վեր, երբ ընդունուեցաւ ոստիկանութեան մէջ: Ինքն էր որ երեւան հանեց շատ մը ոճիրներ եւ ուրիշ քրէական գործեր (հունգարական պարտաթուղթեր, Սուէզի կեղծ բաժնեթուղթեր եւայլն): Իր դժբախտութիւնը կը սկսի Սթավիսքիի գործէն: Տիկին Սթավիսքիի մէկ յայտարարութեան վրայ, պաշտօնանկ եղաւ: Յետոյ վերահաստատուելով, յանձն առաւ գտնել Սթավիսքիի չէքերուն արմատները: Իսկապէս ալ գտաւ: Դատական նախկին նախարար Պ. Շէրոն ջերմապէս գնահատելով իր արժանիքը, յանձնարարեց երեւան հանել դատաւոր Փռէնսի սպանիչները: Պոնի աջ ձախ ինկաւ, բազմաթիւ մարդիկ ձերբակալել տուաւ, տեղեկագիր մը կազմեց,— բայց ի զուր: Գործը փոխանակ լուսաբանուելու, աւելի խճճուեցաւ: Ասոր վրայ, մամուլը բուռն պայքար մը բացաւ իրեն դէմ, իսկ «Կրէնկուար» ծանրակշիռ մեղադրանքներ հրատարակեց, որոնց դէմ անուանարկութեան դատ բացաւ, 200.000 Ֆր. պահանջելով, բայց յաղթուեցաւ: Այս դատավարութեան ընթացքին, փորձանք մը եւս,— վկայ մը, Տիկին Քաթիյոն, դատարան ներկայանալով յայտնեց թէ Պոնի եւ ուրիշ երկու հոգի երեք միլիոն Ֆրանք չորթած են իրմէ, չահագործելով իր մերկ լուսանկարը եւ աղջկնութեան մէկ գաղտնիքը: Այս խնդիրն ալ կը քննուի այժմ: Պոնի սուտ վկայութեան համար դատ բացաւ Տիկին Քոթիյոնի դէմ (որ կ'ըսէ թէ ամսական չորս հարիւր հազար Ֆր. կը ստանար սիրահարէ մը ...), բայց դատարանը մերժեց, օրինական երկու հազար Ֆրանքը վճարած չըլլալով:

Պոնի ամուսնացած է եւ ունի տղայ մը որ այժմ դպրոց չերթար, որովհետեւ ընկերները «մարդասպան» եւ «ոստիկան» կը կոչեն զինքը:

Բանկայթիի գերեզմանատունը պիտի գրաւեն

Պոլսոյ իրաւական Դ. ատեանը նոյեմբեր 26ին արձակեց իր վճիռը, Բանկալթիի գերեզմանատան դատախազի մասին:

Նախագահը կարդաց որոշումը ուր կ'ըսուի թէ, զանազան պատճառաբանութիւններով, Ատեանը չէ ընդունած Պատրիարքին դատախազի հանգամանքը, եւ հետեւաբար կը մերժէ դատը:

Դատարանը կը դատապարտէ դատախազ կողմը (Պատրիարքարանը) վճարել դատական ծախքերը, 150 ոսկի ալ քաղաքապետութեան փոխանորդին, իբրեւ փաստաբանական ծախք: Այս որոշումը վերաքննելի է:

Դատարանի որոշումին մէջ կանխարգել միջոցի մասին ակնարկութիւն չկայ: Հետեւաբար, մինչեւ որ վճիռը վերջնական հանգամանք առնէ, գերեզմանատունը չպիտի փոխանցուի քաղաքապետութեան: Պոլսոյ հայ թերթերը կը գրեն թէ այս վճիռը առնչութիւն չունի դատին էութեան հետ, այսինքն գերեզմանատան՝ սեփականութի՞ւն թէ լքեալ գոյք ըլլալու խնդրին հետ, այլ կը վերաբերի Պատրիարքին՝ այս դատին մէջ դատախազ ըլլալու կամ չըլլալու իրաւասութեան:

Իսկ թուրք թերթերը արդէն շահուած կը նկատեն դատը, յայտնելով թէ գերեզմանատունը հայ համայնքին սեփականութիւնը չէ եւ հետեւաբար քաղաքապետութիւնը տէր կը դառնայ այս գետնին որ մէկ միլիոն ոսկի կը գնահատուի:

»»»··«««

ԱՀՌԵԼԻ ՊԱՅԹԻՒՆ ՄԸ տեղի ունեցաւ Պէյրութի մաքսատան մթերանոցին մէջ, ուր ամբարուած էին դիւրավառ նիւթեր: Ամբողջ մթերանոցը փլաւ: Վայրկենապէս մեռան 20 բանուորներ, ծանրապէս վիրաւորուեցան ութ հոգի: Աշխատանքը նոր սկսած էր, այլապէս քառապատիկ աւելի պիտի ըլլար զոհերուն թիւը: Մարդպանը աղէտին վայրը գնաց:

ԿԱՂԱԽԱՆԻ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԵՑԱՒ անգլիացի մայր մը, 62 տարեկան, որ ամբողջ երեսուն տարի խնամելէ յետոյ իր ցաւագար եւ բթամիտ զաւակը, թոյն տուած եւ մեռցուցած էր, պարզապէս մեղքնալով: Բոլորն ալ բարի վկայութիւն տուին, բայց դատարանը մերժեց, յայտնելով թէ կեանքը նուիրական է եւ ոչ ոք իրաւունք ունի զայն կրճատելու:

ՀԻՆԳ ՓՈՄԱՔՆԵՐ սպաննուեցան Պուլկարիոյ եւ Յունաստանի սահմանին վրայ, երբ կը փորձէին փախչիլ իրենց ոչխարներուն հետ, Թուրքիա մտնելու համար: Պուլկար սահմանապահ զինուորները գերի բռնեցին անոնց ընկերացող կիները:

ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹ, ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹ, ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹ,

GULBENKIAN & POOLE

392, Strand, LONDON, W. C. 2

Գնում եւ վաճառում ձին եւ նոր ամէն տեսակ

ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹԵՐՈՒ

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ եւ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

Կը լրացնենք նաեւ կիսաս հաւաքածոներ:

Achat & Ventes des Timbres-Postaux

Դրոշմաթուղթի միակ Հայ վաճառատունը ԱՆԳԼԻՈՅ մէջ

Ծախու են գեղեցիկ հողամասեր

PALAISEAUի ԿԵԴՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

փարիզէն (փորթ տ'օրլէանէն) 9 քիլոմեթր հեռու, կայարանէն 200 մեթր: Ամէն տեսակ հաղորդակցութեան միջոցներ Փարիզի հետ, երկաթուղի, օթօպիւս, հանրակառք եւ 1935ի վերջերը Մէթրօ:

Ամէն տարածութեամբ հողամասեր:

5 ՖՐԱՆՔ ՔԱՌԱԿՈՒՍԻ ՄԵԹՐԸ

ՁԵՐ ՇԱՀԸ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԷՐ ԸԼԼԱԼ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

Սեփականատէր ըլլալով լաւագոյնս կրնաք պաշտպանել ձեր շահերը: Տեսնելու եւ բանակցելու համար դիմել՝

Mr. LECORNU, 7, rue Paul Lelong. Paris

Métro: Bourse կամ **Sentier. Tél. Gutemberg: 40-37**

LOTERIE NATIONALE

ՉՈՐՐՈՐԴ ՇԵՐՏԻ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՏԵՂԻ Կ'ՈՒՆԵՆԱՅ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 4ԻՆ

Ծախուած են բոլոր ամբողջական տոմսերը: Տրամադրելի ունինք համանման թիւով տոմսերու մասեր՝

1/2, 1/4, 1/10 եւ 1/20 ԾԱԽՈՒ ԵՆ ԱՅՍՕՐ ՄԻՆՉԵՒ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ԺԱՄԸ 9Ը

Միեւնոյն անձին չենք կրնար ծախել աւելի քան 2/2 կամ 4/4 կամ 10/10 եւ կամ 20/20 համեմատութեամբ:

Ապսպրանքներ չենք ընդունիր Խոնրը-ռամպուրսմանով (**Contre Remboursement**):

Հեռագրով ապսպրանքներու ժամանակ, նշանակել ճիշդ հասցէ: Նամակները գրել ֆրանսերէն կամ ռուսերէն գիրերով:

A. GODOVANNIKOFF

30, Quai de Passy, Paris (16)

TÉL. JASMIN 01-50 **Métro: Passy**

Հեռագրական հասցէ.— **GODOVANNIKOFF, PARIS**

Գրասենեակը բաց է ամէն օր եւ կիրակի, առաւօտեան ժամը 9էն մինչեւ իրիկուան ժամը 9:

Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Փարիզ

ՓԱՐԻԶԻ «Եդիպտացի» կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի ընկերները, 4 դեկտեմբեր, Երեքշաբթի երեկոյ, ժամը 8.30ին, 32, Ave. des Gobelinsի վերնայարկը: Կարեւոր օրակարգ:

Լիոն

ԼԻՈՆԻ «Վարդանեան» Կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 7 Դեկտեմբեր Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին 181, Գուրս Լաֆայէթ «Զարդարեան» Գրադարանը:

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ

ՀԱՅ ԿԱՄԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ՄԱՐՏԻԿՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

15 Դեկտեմբեր երեկոյեան ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ

PETIT JOURNALի սրահին մէջ, 21, rue Cadet. Մէթրօ՝ Cadet

Բարձր հովանաւորութեամբ

Զօր. BREMONDի եւ հրամանատար Զ. ԽԱՆԶԱՏԵԱՆի

Մասնակցութեամբ Հայ Սպայից եւ Ֆրանս-հայ Կամ. Միութիւններու:

ԵՐԵԿՈՅԹ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած Հ. Կ. Խ.ի Մարսէյլի մասնաճիւղին կողմէ, 22 դեկտեմբեր, Շաբաթ գիշեր, ժամը 9էն մինչեւ լոյս: 21, Boulevard Dugommier, Coliséeի շքեղ սրահներուն մէջ: Գեղարուեստական ճոխ բաժին, անուանի օրքէսթր, հաճելի անակնկալներ, դիւրամատչելի պիւֆէ:

Գիները 10 եւ 7ուկէս Ֆրանք:

Փութացէք նախօրօք ապահովել ձեր տեղերը, խճողումի տեղի չտալու համար:

«ՎԷՄ»

Հանդէս մշակոյթի եւ պատմութեան

Մամուլի տակ է երկրորդ տարեշրջանի առաջին թիւը հետեւեալ բովանդակութեամբ.— Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ՝ «Համաշխարհային պատերազմի նպատակները»: Ռ. ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ՝ «Ֆէրդովսին եւ իր Շահնամէն»: Յ. ՋԱՒՐԵԱՆ՝ «Թ. Թորամանեանի կեանքն ու գործը»: Ս. ՈՍԿԵԱՆ՝ «Մ. Զարիֆեան», Մարտիրոս Ղրիմցու տաղերը: Վ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ՝ «Աղթամարի կուիը»: ՍԱՄՍՈՆ՝ «Հայաստանի անդր. դեսպանը Պարսկաստանում»: Գր. Արծրունու յուղարկաւորութիւնը եւ Ս. Զաւարեանի դամբանականը: ԳՐԻՄԻԹԷԼ՝ «Զինադադարի օրերուն»: Հին թուղթեր, Հայաստանի խորհուրդի արձանագրութիւնները: ԿԵԱՆՔ ԵՒ ՄՇԱԿՈՅԹ: ԳԻՐՔ ԵՒ ՄԱՄՈՒԼ: ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆ՝ Ա. Արեգեան, Յ. Զաւրեան, Ս. Վ.: ԸՆԹԵՐՑՈՂԻ ԷՋ: ՅԱՒԵԼՈՒԱԾ՝ Վ. Եպ. Մանկունի՝ «Գէորգ Դ. եւ իր ժամանակը»: ՆԿԱՐՆԵՐ:

ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺՆԵԳԻՆԸ.— Ամերիկա, Բրիտանական կայսրութիւն, Եգիպտոս, Իտալիա 70 ֆրանք: Ռումանիա, Պուլկարիա, Յունաստան, Սուրիա, Պարսկաստան 50 ֆրանք: Ֆրանսա եւ ուրիշ երկիրներ 60 ֆրանք

Խմբագրութեան հասցէն՝ S. Vratzian, 13, Rue des Platanes, Plessis-Robinson (S.)

Ֆրանսայի ընդհանուր գործակալ՝ Լ. Գեւոնեան, 17, Rue Damesme, Paris (13)

Յատուկ խնդրանք՝ փութացնել բաժնեգիններու առաքումը, որով բաժանորդները աջակցած կը լինեն խմբագրութեան գործին:

LOTERIE NATIONALEի

ՉՈՐՐՈՐԴ ՇԵՐՏԻ ՏՈՄՍԱԿՆԵՐՈՒՆ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՏԵՂԻ Կ'ՈՒՆԵՆԱՅ

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 4ԻՆ, ԺԱՄԸ 20-30ԻՆ

Salle Trocaderoի մէջ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Թումրիկի Լուսադրիչ Միութեան պարգեւաբաշխութենէն շահած են հետեւեալ թիւերը՝ 224 երգարան, 5 սուրճի ափսէ, 404 հագուստի կերպաս, 263 ծաղկաման:

Le Gérant H. STEPHAN

Imprimerie A. DER AGOPIAN

17 Rue Damesme PARIS 13e

ԼԱՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՄԸ

ԻՐԱՒԱԳԷՏ ՊԵՐՆԱՐ ՎԸՀԷԻ

94, Rue Saint Lazare. Paris (9):

Եթէ հիմնապէս չգիտէք ֆրանսերէն լեզուն իր բոլոր նրբութիւններով, եթէ չէք հասկնար արուեստագիտական բացատրութեանց իմաստը եւ ծանօթ չէք ձեր բոլոր իրաւունքներուն, մի ձեռնարկէք դատական եւայլն գործեր, առանց ձեռնհաս անձի մը ներկայութեան: Մի խնայէք այս առթիւ ձեր ընելիք ծախքը, որովհետեւ ապագային պիտի զղջաք դառնօրէն:

Խորհրդակցութիւն մը չկարօտիր մեծ գումարի, բայց շատ անգամ կը փրկէ անձի մը կացութիւնը՝

ՄԱՆԱՒԱՆԴ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՄԷՋ:

Գրաւոր խորհրդակցութիւն՝ փարիզի, գաւառներու եւ արտասահմանի համար: Ղրկեցէք մանդափոստով 30 ֆրանք:

Գրեցէք համառօտ, բայց որոշ, յստակ եւ ճշգրիտ:

ԿԶՆՈՑ (քաշ-քոլ), ՓՈՒԼ-ՕՎԷՐ եւ ԲՈՒՐԴԷ ՁԵՌՆՈՑՆԵՐ

ՄԱՐՇԷԺԻՆԵՐ,

CACHE-COLS EN LAINE, PULL-OVER, GILETS ET GANTS DE LAINE

Ձեր գնումներուն համար դիմեցէք՝

JAPHET Frères

224 & 257 Rue St. Denis. Paris 2e.

Métro: St. Denis.

Tél. Central: 69-61 եւ **Gutemberg 57-57**

Մինչեւ տրամադրելի է ընծայ մը երկմը՝ անմրցելի գիներով:

FILMS RECOMMANDÉS

ՓԱԹԷ ՆԱԹԱՆԻ ՍԻՆԷՄԱՆԵՐԸ

ՅԱՅՏԱԳԻՐ 30 ՆՈՅ.էն 6 ԴԵԿՏ.

MARIGNAN. Les nuits Mosvovites (Harry Baur, Annabella)
MARIVAUX. Tartarin de Tarascon (Raimu)
MOULIN ROUGE. Sidonie panache (2 époques à chaque séance)
1ére: Bach tire au sort.
2éme: Chabichou.
IMPERIAL. Un homme en or (Harry Baur, Suzy Vernon)
OMNIA CINE INFORMATIONS. Actualité mondiales —Vers l'Iguassu
VICTOR HUGO. Symphonie inachevée (vers. orig. s.t. f.)
ROYAL. Trois de la marine (Armand Bernard)
BARBES. Si j'étais le patron (Fernanrd Gravey)
BELLEVILLE. Chanson de Paris — Faut réparer Sophie
CAPITOLE. Si j'étais le patron — Les Malabares
DEMOURS. Une femme chippée — Pacification du Haut Atlas
EXCELSIOR. Si j'étais le patron — Les Malabares
FEERIQUE. La dactylo se marie — Malacca
LECOURBE. La dactylo se marie — Malacca
LOUXOR. Si j'étais le patron— Les Malabares
LUTETIA. Une femme chippée — Pacification du Haut Atlas
LYON. Si j'étais le patron — Sur scène: les ballets Golden
MAGIQUE. Chanson de Paris — Faut réparer Sophie
MAINE. La dactylo se marie — Malacca
METROPOLE. Si j'étais le patron — Les Malabares
MONTPARNASSE. La dactylo se marie et Série 7
MOZART. Une femme chipée — Pacification du Haut Atlas
PALAIS DES GLACES. La dactylo se marie — Malacca
PATHE ORLEANS. Les bleus de la marine — La dactylo se marie
RECAMIER. La dactylo se marie — Malacca
ROCHECHOUART. Si j'étais le patron — Les Malabares
SAINT CHARLES. La dactylo se marie — Malacca
SAINT MARCEL. Chanson de Paris—Malacca
SELECT. Une femme chipée — Pacification du Haut Atlas

BANLIEUE

ALHAMBRA D'ASNIERES. Amok — La garnison amoureuse
CASINO DE CLICHY. L'Amour en gage— Le chant du marin
COLOMBES. Si j'étais le patron — Les Malabares
KURSAAL AUBERVILLIERS. La crise est finie — L'Aigle et le vautour
KURSAAL BOULOGNE. Rothchild — Vienne 1934
OLYMPIA DE CLICHY. Si j'étais le patron — Les Malabares
PATHE CINEMA PALACE (Boulogne). Si j'étais le patron — Les Malabares

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

HARATCH

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 – 70
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,—	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ Երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 5 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
MERCREDI 5 Décembre 1934

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2669 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԹՐՔԱՑՈՒՄ՝ ՆՈՐ ԹԱՓՈՎ

»»»· · «««

Վերջին լուրերը անգամ մը եւս կը հաստատեն թէ՝ քէմալական պետութիւնը կանգ չպիտի առնէ որ եւ է միջոցի առջեւ, իրականացնելու համար իր հիմնական ծրագիրը,— միատարր եւ միաձոյլ Թուրքիա։

Կիրակի օր բացատրեցինք վերջին անօրէնութիւնները,— ջնջում տիտղոսներու, օրինագիծ՝ մականուններու եւ կղերական տարազներու մասին։

Կարդացիք տիտղոսներու եւ զանազան կոչականներու ջնջման մանրամասնութիւնները։

Որ եւ է բացատրութեան չի կարօտիր այդ օրէնքը, որ անմիջապէս գործադրուեցաւ, սկսելով Հանրապետութեան Նախագահէն եւ միւս երեւելիներէն։

Այլ եւս ոչ փաշա, ոչ էֆէնտի, ոչ աղա կամ պէյ, ոչ ալ «հազրէթլէրի»։ Միայն «պայ»ն է որ կը գործածուի անուններու սկիզբը, իբրեւ «պարոն», եւ «պայան»ը՝ փոխան «հանըմ»ի (Օրիորդ կամ Տիկին)։

Հայանուն վաւերական կամ չինծու «պէյ»երն ու «փաշա»ներն ալ, որ շատոնց ջնջուած են մեր մամուլէն, անմիջապէս համակերպեցան օրէնքին։

Ճարահատ, անոնք ալ ապաւինեցան «պարոն»ին զոր կ'արհամարհէին մինչեւ հիմա, միայն անտեսներուն, «միւսիւ»ներուն կամ «դրսեցի»ներուն յատկացնելով։

Շատ աւելի բարդ են մականուններու եւ կղերական տարազներու վերաբերեալ օրինագիծները։

Անոնք վերջնական ձեւ չեն ստացած տակաւին, բայց ճամբան հարթուած է արդէն, լրագրական քարոզութեամբ եւ գործնական օրինակներով։

Այսպէս, Թուրքերը չեն գոհանար մականուններ ճարելով իրենց համար, այլ եւ թելադրութիւններ կ'ուղղեն ոչ-Թուրքերու, որպէսզի իրենց հաւատարմութիւնը ապացուցանեն, «հարազատ Թուրքերէն» մականուններ ընտրելով։

Ինչպէս բացատրած ենք, օրինագիծը կ'արգիլէ գործածել ազգորոշ մասնիկները,— «եան», «ով», «էվ», «վիչ», «իս», «տիս», «աքի», «զատէ», «մախտում» եւայլն։

Այդ պարագային—միայն Հայերու մասին խօսելով—պիտի գործածուին Վահան Սուրէն, Ներսէս Օհան, Գէորգ (արք.) Ասլան, Արշակ Պապիկ, Արամ Խիտավէրտի եւն.։ Եւ կամ նոյն անունները՝ «օղլու» մը պոչին։

Հարցը այն է թէ «բարեխնամ» կառավարութիւնը պիտի գոհանա՞յ այս կրճատումով կամ յաւելումով, եւ հաւատարմութեան պայման չը՞ պիտի նկատէ նաեւ ոչ-Թուրք մականուններու բառական թրքացումը։

Այս եզրակացութեան կը տանի «Ճիւմհուրիէթ»ի հետեւեալ թելադրութիւնը.

— «Երբ բոլոր Թուրքերը մրցումի ելած են մականունի ընտրութեան մէջ, յոյն, հայ, եւ եահուտի հայրենակիցներն ալ լաւ կ'ընեն եթէ քիչ մը ջանան հարազատ թուրքերէն մականուններ ընտրել»։

Յաջորդով պիտի կարդաք նմոյշներ՝ «հարազատ Թուրքերէն» մականուններու, որոնք այնքան արուեստակեալ են որ, ամէնէն առաջ Թուրքերը պիտի ըմբոստանային, եթէ կախաղանի վախը չըլլար։

Ամէն պարագայի մէջ, քանի մը օրէն կը պարզուի կացութիւնը, երբ հրատարակուի օրէնքը։

Այս առթիւ, Թուրք թերթերը կը խօսին նաեւ գիւղերու անուններու թրքացման մասին, որ երկիմաստ խօսք մըն է։

Արաբական, պարսկական կամ օսմանեան անուններով կոչուած թրքական գիւղերու անուննե՞րն են որ պիտի փոխուին, հարազատ թուրքերէնի պիտի վերածուին, թէ ու հասարակ բոլոր գիւղերը թրքական անուններ պիտի կրեն։

Ինչ կը վերաբերի կղերական տարազին, գրուեցաւ թէ խորապէս յուզուած են օտար դիւանագիտական շրջանակները եւ մասնաւորապէս Յունաց Պատրիարքարանն ու կառավարութիւնը։

Այսօր հեռագիր մը կ'ըսէ թէ դիմում կատարուած է, որպէսզի բացառութիւն համարուի օրթոտոքս կղերը, բայց յոյս չկայ որ ընդունուի։

Իսկ մեր կղերը օրէնքին համակերպած է։ Կրնա՞ր ուրիշ բան ընել։

Թուրքերը այս օրէնքով ալ կ'ուզեն ջնջել ազգային, ինքնուրոյն ո՛ր եւ է յատկանիշ։

Բայց մեզի համար երկրորդական է այս խնդիրը։

Աւելի բաց խօսելով, լաւ է որ մէկդի նետուի սա միջնադարեան «ճիւպպէ»ն, եւ ընտրուի բարեփոխեալ տարազ մը, ինչպէս եղած է այս պողոտաներուն վրայ եւ այլուր։

Բուն վտանգը ուրիշ տեղ է, եւ ամէն կերպով արժանի՝ բոլորիս լուրջ մտահոգութեան։

Յարատեւօրէն շարունակելով իր թրքացման քաղաքականութիւնը, Էնկիւրին ոչ միայն կը խախտէ մեր ինքնուրոյն գոյութեան խարիսխները, այլ եւ կը ձգտի կոտրել մեր բարոյական կորովը եւ խորտակել սարկական հոգեբանութիւնը։

Իսկ անոնք այնպիսի հոգեր են որոնք ոչ Երեւանը կը հետաքրքրեն, ոչ ալ՝ գաղութները ...

Ժամանա՞կ ունինք այդ ուղղութեամբ մտածելու, երբ այնքան ազատ պատեհութիւններ կան իրարու հետ չափուելու, աղտոտ հաւատաքննութիւններ կամ խաչակրութիւններ սարքելու եւ ճակատ ճեղքելու յանուն ազգի կամ Հայաստանի։

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

71 ԿԱՍԿԱԾԵԼԻՆԵՐ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԱԾ ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ԵՒ ԼԵՆԻՆԿՐԱՏԻ ՄԷՋ

Յանցաւորները պիտի պատժուին անխնայ

Մոսկուայէն կը հեռագրեն դեկտեմբեր 3 թուականով.—

Երկու խումբեր, ընդամէնը 71 հոգի ձերբակալուեցան այսօր, իբրեւ հետեւանք Սէրգէյ Կիրովի սպանութեան։ Ասոնք ամբաստանուած են իբրեւ հակայեղափոխականներ եւ կազմակերպիչներ ահաբեկումներու։ 39ը ձերբակալուեցան Լէնինկրատի շրջանին մէջ, 32ը՝ Մոսկուայի։ Միեւնոյն ատեն պաշտօնանկ եղան Լէնինկրատի ոստիկանութեան տեսուչը՝ Մէտվէդ, իր օգնականը եւ ուրիշ վեց պաշտօնեաներ եւ դատի պիտի յանձնուին, լաւ կազմակերպած չըլլալով քաղաքին ապահովութիւնը։

⁂ Կ'ըսուի թէ Կիրովի, պիտի յաջորդէ իր առաջին գործակիցը՝ Միկոյեան, իբրեւ անդամ Քաղաքական Բիւրոյի։ Միկոյեան մտերիմ բարեկամն է Սթալինի, ինչպէս Կիրով։ (Տեղական թերթերը վրացի կը ներկայացնեն Միկոյեանը, մինչդեռ Հայ է)։ Տակաւին յայտնի չէ թէ ո՛վ պիտի յաջորդէ Կիրովի՝ իբրեւ նախագահ Լէնինկրատի կազմակերպութեան։

⁂ Խ. Ս. Հ. Միութեան Կեդր. գործադիր կոմիտէին դիւանը դեկտեմբեր 1ին նիստ գումարելով, հետեւեալ որոշումները տուաւ.—

1. Հրահանգել հարցաքննիչ իշխանութեանց՝ կարելի եղածին չափ շուտ լրացնել քննութիւնները՝ ահաբեկչական արարքներու պատրաստութեամբ կամ գործադրութեամբ ամբաստանուած անհատներու մասին։

2. Յանձնարարել դատական իշխանութեանց՝ չյետաձգել մահապատիժի գործադրութիւնը, ընթացք տալով ներման խնդրագիրներու։ Կեդր. գործադիր կոմիտէն անընդունելի կը գտնէ նկատի առնել այդպիսի դիմումներ։

3. Յանձնարարել ներքին գործավարութեան պատկան իշխանութեանց (նախկին Չեկա) անմիջապէս գործադրել տալ այս կարգի ոճրագործի մը դէմ արձակուած մահավճիռը։

Ընդհանուր սուգ եւ շքեղ յուղարկաւորութիւն

Դեկտեմբեր 3ը, 4ը եւ 6ը սուգի օր հռչակուեցան Մոսկուայի մէջ, ի յիշատակ Սէրգէյ Կիրովի։ Ամէն տեսակ թատերական ներկայացումներ, սինէմաներ եւ նոյնիսկ ճաշարանները փակ պիտի մնան այդ օրերը, համաձայն մասնաւոր հրամանագրի մը։ Կիրովի մարմինը Մոսկուա փոխադրուեցաւ երեքշաբթի առտու, եւ զետեղուեցաւ Արհեստակցական Միութեան մարմարեայ սրահին մէջ։ Ժողովուրդը պիտի կրնայ երթալ եւ իր յարգանքը մատուցանել սպանեալ գործիչին։ Դեկտեմբեր 5էն 6ի գիշերը հանգուցեալին մարմինը պիտի հրկիզուի, եւ աճիւնը պիտի փոխադրուի սրբահ, յետոյ հանդիսաւոր յուղարկաւորութիւն պիտի կատարուի կարմիր հրապարակին վրայ։ Երկրին բոլոր կողմերէն գործարաններու պատուիրակութիւններ կը հասնին Մոսկուա, ներկայ ըլլալու համար յուղարկաւորութեան։ Միեւնոյն օրը սուգի միթինկ մը պիտի գումարուի Լէնինի դամբարանին առջեւ։ Սուգի ժողովներ տեղի կ'ունենան ամէն կողմ, բուն արտայայտութիւններով (հատ մըն ալ կազմակերպուած է Փարիզ, Սալ Պիւլիէ, այս գիշեր)։ Առաջին առթիւ ցաւակցական այցելութիւններ տուին Ֆրանսայի, Իտալիոյ, Աֆղանիստանի, Թուրքիոյ, Մ. Նահանգներու եւ ուրիշ բազմաթիւ երկիրներու դեսպանները։

Սթալին եւ ուրիշնե՞ր ալ պիտի սպաննուին

Կառավարութիւնը առ այժմ կը զգուշանայ տեղեկութիւններ հաղորդել սպանութեան շարժառիթներու մասին։ Մամուլը կը մերժէ անձնական վրէժխնդրութեան կարծիքը, սպանութիւնը վերագրելով հակայեղափոխականներու։ Այս առթիւ հրատարակուած լուրերուն համաձայն, երեւան հանուած է ահաբեկչական կազմակերպութիւն մը որ ճիւղեր ունի ամբողջ երկրին մէջ, եւ որուն անդամները առնուած են նոյն ինքն համայնավար կուսակցութենէն։ Կ'ըսուի թէ ներքին գործավարութիւնը երեւան հանած է կարգ մը դաւադրութիւններ՝ Սթալինի եւ ուրիշ վարիչներու դէմ։ Զգուշական արտակա՞րգ միջոցներ ձեռք առնուած են, որովհետեւ կազմակերպութեան մէկ ճիւղը երեւան հանուած է Լէնինկրատի մէջ եւ կարգ մը գնդակահարութիւններ կատարուած են։ Գերման ճարտարագէտ մը, Ֆուխս, որ կազմակերպութեան մէջ մտած էր իբրեւ շաղկապ արտասահմանի հետ, տասը տարի խցարգելութեան դատապարտուեցաւ։ Տիրող յուզումը չէ հանդարտած տակաւին։ Քաղաքական Բիւրոյին անդամները խիստ պաշտպանութեան տակ առնուած են։ Բոլոր անոնք որ կասկածելի խօսք մը կ'արտասանեն, անմիջապէս կը ձերբակալուին։ Ասկէ զատ, աքսորականներու ցանկ մը պատրաստուած է, որ անմիջապէս պիտի գործադրուի, եթէ նոր մահափորձ մը կատարուի։

Ֆրանսա եւ Գերմանիա համաձայնեցան

—·—

ԳԵՐՄԱՆԻԱ 900 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ ՊԻՏԻ ՎՃԱՐԷ,
ԵԹԷ ՍԱՐԻ ՀԱՆՐԱՔՈՒԷՆ ՇԱՀԻ

Կարեւոր համաձայնութիւն մը գոյացաւ Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ միջեւ, շնորհիւ Երեքներու Ժողովին որ շաբաթներէ ի վեր խորհրդակցութիւններ կը կատարէր Հռոմի մէջ։

Հիմնուելով Սարի հանրաքուէին հաւանական արդիւնքին վրայ եւ այն ենթադրութեամբ թէ կրնայ նպաստաւոր ըլլալ Գերմանիոյ համար, յանձնաժողովը համաձայնութիւն մը ստորագրել տուաւ դեկտեմբեր 3ին։ Այդ համաձայնութեամբ, Գերմանիա 900 միլիոն Ֆրանք պիտի վճարէ Ֆրանսայի, ինչպէս եւ 11 միլիոն թոն ածուխ պիտի յանձնէ հինգ տարուան ընթացքին, Ֆրանսայի հանքատէրներու միջոցաւ։ Երբ նկատի ունենանք թէ հատուցումներու յանձնաժողովը նախապէս 300 միլիոն ոսկի մարք գնահատած էր Սարի ածխահանքերը, դիւրին է ըմբռնել թէ այս անգամ սակարկութիւնը որքան նպաստաւոր է եղած Գերմանիոյ համար։

Համաձայնութիւնը կը տրամադրէ նաեւ որ Գերմանիա հատուցում վճարէ անհատ կալուածատէրներու կրած վնասներուն։ Գերմանիոյ սահմանուած գումարին մէկ մասը կանխիկ պիտի վճարուի, մնացեալը կարճ պայմանաժամերով։ Ինչ կը վերաբերի քաղաքական խնդիրներուն, այդ մասին տեղեկագիր մը պիտի ներկայացուի Ազգերու Դաշնակցութեան։ Միւս բոլոր մասնագիտական հարցերը լուծուած են Հռոմի համաձայնութեամբ, որ բաւենչան կը համարուի խաղաղութեան համար, թէեւ ամբողջ համաձայնութիւնը խմբագրուած է այն ենթադրութեան վրայ թէ Սարը կրնայ Գերմանիոյ վերադարձուիլ։

Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդը երեքշաբթի օրուան նիստին մէջ պիտի քննէ այս առթիւ կազմուած տեղեկագիրը։

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԲԱԲԵԼՈՆ

Գիտէ՞ք որքան մարմիններ եւ միութիւններ ունինք Փարիզի մէջ, անճար գաղթականներու հոգերով զբաղելու համար։

Իմ գիտցածներս նշանակեմ, դուք համրեցէք.—

1. Գաղթականներու գրասենեակ (օֆիս), հաստատուած՝ Հ. Հ. Պատուիրակութեան կողմէ (Ա. Խատիսեան, Քլէպէր)։

2. Գաղթականներու գրասենեակ, նշանակուած՝ Գաղթ. Կեդր. յանձնաժողովին (Լ. Բաշալեան, ժամուն բակը)։

3. Գաղթ. Կեդր. Յանձնաժողով, ծնած՝ նախկին ազգ. պատուիրակութենէն։ (Հասցէն անորոշ։ Կարելի է իմանալ Բարեգործականի գրասենեակէն)։

4. Հայ Տնտեսական Կեդրոն (Զ. Խանզատեան, Պուլվառ Հօսման)։

5. Աղքատախնամ Փարիզի (ժամուն բակը)։

Կրնայի երկու Կ. Խաչերն ալ յիշել, իբրեւ օժանդակ օրկաններ, բայց զանց կ'առնեմ։

Ասոնք՝ պաշտօնականներն են։ Վաւերական եւ հանրաճանօթ։

Երբ տագնապը սաստկացաւ, այս մարմինները եւ ուրիշներ քով քովի գալով, կազմեցին միացեալ յանձնախումբ մը, որ յուշագիր-աղերսագիր մը ներկայացուց կառավարութեան։

Մինչ այս մինչ այն, Պ. Արամ Թիւրապեան ասպարէզ կը նետէր «Ֆրանսա ապաստանած Հայ. աշխատաւորներու շահերու պաշտպանութեան յանձնախումբ» մը, հինգ իր գլուխն եւ յիսուն սանթիմնոց յայտարարութեամբ մը որ գին կը փոխէ տեղին եւ մարդուն համեմատ։

Այս շաբթու լսեցի երկու նորութիւններ ալ.—

1. Կազմուեր է «Հայ փրանսուէր? խմբակցութիւն» մը, խմբական հպատակութիւն առաջարկելու համար։

2. «Ֆրանսական բանակի հայ պահեստիներու միութիւն» մը, «իրենց քաղաքացիի հանգամանքը խմբովին արժեցնելով, պետական շրջանակներու բարեացակամ ուշադրութիւնը հրաւիրելու համար։ (Հասցէ.— Զ. Խանզատեան)։

Թերեւս ուրիշներ ալ կան, ծնած կամ յղի, որոնցմէ ես տեղեկութիւն չունիմ։

Ամէն պարագայի մէջ, «Յառաջ»ը այլեւս չի կրնար զանգատիլ թէ կազմակերպութիւն չունինք։

Ունի՛նք, ունի՛նք, եւ տրցակնեռո՜վ։

Տակաւին չեմ հաշուեր այն մասնաւոր գրասենեակները, որ ծանուցում կուտան թերթերուն։

Արդ, ինչո՞ւ գաղթականներուն վիճակը չի բարւոքիր, հակառակ այսքան օրկաններու եւ կազմակերպութեանց։

Մե՛ղք որ այդքան տարրական բան մը չէք հասկնար։

Պատճառը այն է որ տակաւին շատ պակասներ ունինք։

Օրինակ, ինչո՞ւ չկազմել.—

1. Միութիւն մը՝ ֆրանսուհիներու հետ ամուսնացած Հայերու։

2. Միութիւն մը՝ Ֆրանսացիներու հետ ամուսնացած հայուհիներու։

3. Միութիւն մը՝ միայն ֆրանսերէն թերթ կարդացող Հայերու։

4. Միութիւն մը՝ առաջին անգամ Փարիզ հասած Հայերու։

5. Միութիւն մը՝ ֆրանսական վարժարաններէ շրջանաւարտ եղած գաղթականներու։

6. Միութիւն մը՝ իրենց տուներուն մէջ ֆրանսերէն խօսող երեխաներու։

7. Միութիւն մը՝ լատինածէս Հայերու։

... Մնացեալը դուք լրացուցէք։

ՎԱՀԷ

Յունաց Պատրիարքին խնդրանքը պիտի մերժուի

Պոլսէն կը հեռագրեն դեկտեմբեր 2 թուականով.—Կը հաւաստեն թէ ժխտական պատասխան պիտի տրուի Յունաց պատրիարքին այն խնդրանքին որով կ'առաջարկուի յոյն օրթոտոքս կղերը ազատ կացուցանել կրօնական տարազները հրապարակաւ գործածելու արգելքէն։ Օրինագիծը պիտի քուէարկուի այս շաբթու։ Միեւնոյն ատեն պիտի արգիլուի փաշական կամ ուրիշ քաղաքական խմբակցութեանց համազգեստներու գործածութիւնը։

Կրօնականներու տարազը Թուրքիոյ մէջ

»»»· · «««

ՀԱՅ ԿՂԵՐԱԿԱՆՆԵՐԸ ԱՐԴԷՆ ՀԱՄԱԿԵՐՊԱԾ ԵՆ

« Միլլիէթ » կը գրէ՝ « Հայ քահանաները գոհ » վերնագրին տակ.— *Պոլսոյ խմամներուն եւ քահանաներուն մէջ շահագրգռութիւն առաջ բերած է կրօնական տարազի նոր օրինագիծը։ Այս մասին տեսնուեցանք կարգ մը հայ քահանաներու հետ։ Շատերը ըսին թէ լաւ կը գտնեն օրէնքը։*

Մեր տեղեկութեանց համաձայն, Հայոց Պատրիարքարանի Կրօն. ժողովը զբաղած է այս խնդրով։ Քահանաները ընդհանրապէս տեղին կը գտնեն օրէնքը։ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի մէջ, հայ հոգեւորականները քաղաքային տարազով կը պտտին, իսկ կրօնականը միայն եկեղեցիի մէջ կը կրեն։ Հայոց Պատրիարքարանը կը խորհի նոր տարազ մը ընտրել կրօնականներու համար։ Կը կարծուի թէ սեւ պիտի ըլլայ բրտէնկօթը, ինչպէս նաեւ գլխարկ մը որուն վրայ երիզներ պիտի գրուին, աստիճաններու տարբերութեանց համար։

«Ճիւմհուրիէթ» կը գրէ.— Հայոց կրօն. ժողովի ատենադպիր Թոմա քահանայ Շիկահեր հետեւեալը յայտարարեց մեր մէկ խմբագիրին.— « Արդէն մեր ժողովի օրակարգին վրայ կը գտնուէր կրօնական տարազը փոխելու խնդիրը, բայց մինչեւ հիմա վերջնական որոշում մը տրուած չէր։ Իմ կարծիքով, ճիւպպէ գործածելը կրօնական պարտաւորութիւն մը չէ եւ ասոր համար է որ Ֆրանսայի, Գերմանիոյ, Անգլիոյ եւ Ամերիկայի մէջ, բոլոր հայ կրօնականները քաղաքային տարազ կը կրեն։

— Ի՞նչ տարազ մտադրած էք ընտրել, հարցուցի։

Քահանան բացաւ ճիւպպէին փէշերը եւ ցուցնելով տակի երկար վերարկուն որ բրտէնկօթի կը նմանի, ըսաւ.— Ինչպէս կը տեսնէք, ես հիմակուընէ քաղաքային տարազ մը չինել տուի ինծի համար։ Երբ վերջնական որոշում մը տրուի, ճիւպպէն պիտի հանեմ եւ փալթօով պիտի պտտիմ։ Գալով գլխանոցին, անոր փոխարէն սովորական սեւ գլխարկ պիտի գործածուի։ Միայն յետոյ պիտի ճշդուի գլխարկին ձեւը։

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

«ԽՈՀԱՐԱՆ ԻՐ ՀՈՂԱՅԻՆ»

(ՓԱՌՔԵՐ ՂԱՐՓԱՎՈՍՏԱՆ ՑՈՒՑԱԿԱԶՄԻ)

»»»·«««

Ընկ. Ղարփավոստանի ժողովուրդը ոչ միայն իր հոգևոր առաջնորդին, այլև իր հոգևոր հոր՝ Խոհարանի մեջ տեսնում է իր ազգային ինքնության, ազգային ոգու անձնավորումը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր հայրն է, այլև նրանց ազգային հայրը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր առաջնորդն է, այլև նրանց ազգային առաջնորդը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր հովիվն է, այլև նրանց ազգային հովիվը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր ուսուցիչն է, այլև նրանց ազգային ուսուցիչը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր ղեկավարն է, այլև նրանց ազգային ղեկավարը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր ներշնչողն է, այլև նրանց ազգային ներշնչողը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր մարգարեն է, այլև նրանց ազգային մարգարեն։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր ոգեշնչողն է, այլև նրանց ազգային ոգեշնչողը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր ոգեկոչողն է, այլև նրանց ազգային ոգեկոչողը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր ոգեհարսն է, այլև նրանց ազգային ոգեհարսը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր ոգեհարսնացուն է, այլև նրանց ազգային ոգեհարսնացուն։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր ոգեհարսնացուի մայրն է, այլև նրանց ազգային ոգեհարսնացուի մայրը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր ոգեհարսնացուի մայրիկն է, այլև նրանց ազգային ոգեհարսնացուի մայրիկը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր ոգեհարսնացուի մայրիկիկն է, այլև նրանց ազգային ոգեհարսնացուի մայրիկիկը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկն է, այլև նրանց ազգային ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկն է, այլև նրանց ազգային ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկն է, այլև նրանց ազգային ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկիկն է, այլև նրանց ազգային ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկիկը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկիկիկն է, այլև նրանց ազգային ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկիկիկը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկիկիկիկն է, այլև նրանց ազգային ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկիկիկիկը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկիկիկիկիկն է, այլև նրանց ազգային ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկիկիկիկիկը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկն է, այլև նրանց ազգային ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկն է, այլև նրանց ազգային ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկն է, այլև նրանց ազգային ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկն է, այլև նրանց ազգային ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկն է, այլև նրանց ազգային ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկն է, այլև նրանց ազգային ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկն է, այլև նրանց ազգային ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկն է, այլև նրանց ազգային ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկն է, այլև նրանց ազգային ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկն է, այլև նրանց ազգային ոգեհարսնացուի մայրիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկիկը։ Ընկ. Խոհարանը ոչ միայն ղարփավոսների հոգևոր ոգեհարսնացուի մայրիկն է, այլև նրանց ազգային ոգեհարսնացուի մայրիկ

ՄԵՐԵԼՎԱԾ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ

ԱՆՏԵՍ ՀԱՅԵՐ ԸՆԴԱՆՐԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀՈԴՎԱԾՆԵՐԸ

(Ի· ԱՐՔԱԼ ՄԱՍ)

Ամերիկահայ ընդհանրական հարցերու վերաբերյալ հոդվածներ գրած ենք ամէն անգամ, երբ մեր ուշադրութիւնը գրաւած է եղած է ասոնցմէ որևէ մէկը։ Ասոնք ամէնքն ալ կարևոր հարցեր են, որոնք կը պահանջեն ուշադրութիւն, մտածում, ուսումնասիրութիւն

— Ձեր մօրուքը պիտի խուզէ՞ք։

— Ձեմ կարծեր, բայց եւ այնպէս, կարելի է աւելի կարճեցնել եւ յարդարել։

Իսկ Հմայեակ Պախթիարեան վրդ. հետեւեալը յայտարարած է նոյն թերթին.— « Եթէ օրէնքը հրատարակուի, բնականաբար պիտի պարտաւորուինք քաղաքային տարազ հագնիլ։ Հաւանական է որ ճիպպէին փոխարէն ռ եւ է փարտըսիւ մը ընդունուի։ Փողկապի փոխարէն ալ՝ սեւ կրծկալ պիտի գործածուի, ինչպէս կ'ընեն անգլիացի կրօնականները։ Գլխարկները սեւ պիտի ըլլան. միայն քահանաները, վարդապետները եւ եպիսկոպոսները իրարմէ զատելու համար, առաջիններուն գլխարկի երիզը սեւ պիտի ըլլայ, վերջիններունը՝ գոց մանիշակագոյն։ Բայց եւ այնպէս, այս մանրամասնութիւնները պիտի ճշդուին կազմուելիք յանձնաժողովին կողմէ։

Կին երեսփոխաններ Թուրքիոյ մէջ

Պոլսէն կը հեռագրեն դեկտեմբեր 2 թուականով.— Ազգ. Մեծ Ժողովը այս շաբթու պիտի քննէ առաջարկ մը որ կը տրամադրէ փոփոխել սահմանադրութիւնը, կիներուն քուէարկութեան իրաւունք տալու համար օրէնսդրական ընտրութեանց մէջ։ Կը յուսացուի թէ այս առաջարկը պիտի ընդունուի եւ թէ բաւական թիւով կիներ թեկնածու պիտի ներկայանան յառաջիկայ ընտրութեանց առթիւ։

Դահլիճը չուզեր կոտրել ֆրանքին արժէքը

»»»· ·«««

ԲՈՒՌՆ ՎԻՃԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

Երկուշաբթի օր բուռն վիճաբանութիւն մը տեղի ունեցաւ երեսփ. ժողովին մէջ, Ֆրանքի արժէքի մասին։ Ելմտական նախկին նախարար Պ. Փօլ Ռէյնօ, որ տնտեսական կացութեան բարւոքումը կը տեսնէ Ֆրանքին արժեզրկման մէջ — հետեւողութեամբ նախագահ Ռուզվէլթի — նորէն արծարծեց այս հարցը։ Դիտել տուաւ թէ գործերու վիճակը շատ աւելի գէշ է այն երկիրներուն մէջ որ կառչած են ոսկեդրամի դրութեան։ Հերքեց վարչապետին այն տեսութիւնը թէ գիները բարձրացած են միւս երկիրներուն մէջ իսկ իջած՝ Ֆրանսայի մէջ։ « Ցորենին գինը բարձրացած է երաշտին հետեւանքով, բայց հում նիւթերու գիները կ'իյնան տեւէ մը ի վեր։ Ինչ կը վերաբերի մեծաքանակի գիներուն, ոչ միայն բարձրացած չեն, այլ եւ զգալի անկում ունեցած են Անգլիոյ, Մ. Նահանգներուն եւ Ճափոնի մէջ։Թերթերը գրեցին թէ Պ. Ֆլանտէնի եւ Ռուզվէլթի փորձերը յար եւ նման են։ Մինչդեռ Ռուզվէլթի քաղաքականութիւնը հիմնուած է տոլարին արժեզրկման վրայ, Պ. Ֆլանտէնի տեսակէտն է վերահաստատել վստահութիւնը։ Ինքնաթելադրութեան մեթոտով բուժումը լաւ է ջղային խանգարումներու համար, բայց չի կրնար լեցնել ակռայի մը խոռոչը»։

Այս յայտարարութիւնը եւ դեռ աւելի սուր խօսքեր բեմ հանեցին վարչապետն ու ելմտական նախարարը, եւ կատարեալ մենամարտ մը սկսաւ։ Վարչապետը յայտարարեց,— «Ես պատրաստ եմ հետեւելու անոնց որ գտած են ամբողջ ճշմարտութիւնը. բայց անոնք պէտք է ապացուցանեն թէ գտած են։ Թող Պ. Ռէյնօ ապացուցանէ ֆրանքին արժեզրկման առաւելութիւնները»։ Նախկին նախարարը անմիջապէս պատասխանեց հրաւէրին, կրկնելով այն բոլոր տեսութիւնները զորս պարզած է մամուլին մէջ։ Շեշտեց թէ անկարելի է ամրապնդել համաշխարհային գիները, ցորչափ սթեռլինը եւ տոլարը տարբեր քաղաքականութեան կը հետեւին։ Պ. Ֆլանտէն յայտարարեց.— «Դրամական ամրացման միջազգային քաղաքականութիւնը միայն մեր կամքէն կախում չունի։ Ցաւոք, մենք ներքին խնդիրներ ունինք որոնք չեն կրնար սպասել։ Ինչ կ'ուզէք ըսէք. Ֆրանսական ողջմտութիւնը չի կրնար ըմբռնել թէ ինչո՛ւ կարգ մը մարդիկ պիտի հարստանան, իսկ ուրիշներ պիտի աղքատանան։ Թող Պ. Ռէյնօ ինք փորձէ։ Ես երբեք չպիտի ստանձնեմ արժեզրկման պատասխանատուութիւնը»։

Ելմտական նախարար Պ. Ժէրմէն Մարթէն ալ իր կարգին յայտարարեց.— «Եթէ դրամական ամրացումը կարելի ըլլայ ապահովել Մեծն Բրիտանիայէն եւ Մ. Նահանգներէն, մեծ ծառայութիւն մը մատուցած կ'ըլլայ մարդկութեան։ Բայց սխալ պիտի ըլլար այժմ բանակցութիւններ առաջարկել ամրացման մասին»։ Այս յայտարարութենէն կը հետեւի թէ Ֆրանսա թելադրութիւններ ըրած, սակայն ձախողած է։ Նախարարը բացատրեց թէ ֆրանքին գինը կտրելով, փոքրերը պիտի վնասուին եւ մեծ շահադէտները պիտի օգտուին։ «Գալով պետական գանձին, ան պիտի կրնայ տասը միլիառ ֆրանք փոխ առնել, բայց այդ գործողութիւնը անպարկեշտութիւն պիտի ըլլայ։ Ես երբեք չպիտի համաձայնիմ նոյն իսկ նկատի առնել ֆրանքի արժեզրկման կարելիութիւնը»։

Հայ դրամանենգ մը ձերբակալուեցաւ

Ոստիկանութիւնը Սէն Լազարի կայարանին մօտ ձերբակալեց Հայ մը, Պոլսեցի Օմնիս (Օհաննէս?) Մարկոսեան եւ իր բարեկամուհին, Մառի Շօսոն, երբ կեղծ հինգ ֆրանքնոցներ կը քշէին։ Թերթերը կը գրեն թէ Հայը լրագիր կը գնէր կրպակէ մը եւ տըւած դրամին մնացորդը կ'առնէր, երբ գաղտնի ոստիկան մը օձիքէն բռնեց։ Իսկ Մառի Շօսոն, որ քովը կեցած էր, խուզարկուելով 12 հատ կեղծ դրամներ գտնուեցան վրան։ Ոստիկանները խուզարկեցին նաեւ անոնց բնակարանը, եւ գտան կեղծ դրամներ, ինչպէս եւ մետաղը եւ կաղապարը։ Երկուքն ալ խոստովանեցան թէ բազմաթիւ կեղծ դրամներ քշած են թէ Փարիզի և թէ գաւառի, մասնաւորապէս Լիոնի եւ Մարսէյլի մէջ, ուրկէ նոր վերադարձեր էին։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

ՊՈՒՔՐԷՇ ՀԱՍԱՒ խորհրդային առաջին դեսպանը, Օսթրովսկի։ Այս դէպքին կարեւորութիւնը հասկնալու համար, կը բաւէ ըսել թէ 1918էն ի վեր դիւանագիտական յարաբերութիւնները խզուած էին Ռումանիոյ եւ Ռուսաստանի միջեւ։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԱԶԳ. ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ յառաջիկայ ելմտացոյցը պիտի ներկայացնէ 150 միլիոն ոսկիի գումար մը, այն ալ միայն Անգլիոյ համար։ Յառաջիկայ չաբթու 21 մարտանաւեր ռազմափորձ պիտի կատարեն Սինկափուրի մօտերը, յարձակելով ամրութեանց վրայ։ Անգլիա կ'ուզէ փորձել «Մայր. Արեւելքի բանալի»ին պաշտպանողական արժէքը։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ մերժեցին այն առաջարկը որով Ճափոն կը թելադրէր իրեն միանալ, չեղեալ հռչակելու համար Ուաշինկթընի նաւային դաշնագիրը։ Ճափոն ինք չեղեալ հռչակեց զայն։

ԳԱՂՏՆԻ ՈՍՏԻԿԱՆ ՊՈՆԻԻ փաստաբանը խնդրեց առժամապէս ազատ արձակել իր փոխանորդեալը։ Ընդհ. դատախազը մերժեց։ Միւս կողմէ, նորանոր ամբաստանութիւններ կը տեղան Պոնիի դէմ, որ թէեւ պաշտօնանկ եղած է ամիսներ առաջ, բայց Ապահովութեան տեսչութենէն կը ստանայ իր թոշակը։

ՈԳԵԼԻՑ ԸՄՊԵԼԻՆԵՐՈՒ գործածութեան արտօնութեան առաջին տարին լրացաւ դեկտ. 2ին. այս առթիւ կը հաղորդուի թէ արտօնագիրներու վաճառումէն հասոյթ գոյացած է 500 միլիոն տոլար (Մ. Նահանգներ)։

ԿԵՂԾ ԱՆՑԱԳԻՐՆԵՐՈՒ շինութեան ցանց մը երեւան հանուեցաւ Թարպի մէջ։ Շատ մը օտարականներ ձերբակալուեցան։ Կը կարծուի թէ ուրիշ մեղսակիցներ ալ երեւան պիտի հանուին։

Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Փարիզ

ՓԱՐԻԶԻ « Հրազդան », « Քրիստափոր », եւ « Աղբիւր – Սերոբ » միացեալ խումբերու դասախօսութիւնը, տեղի կ'ունենայ այս երկուշաբթի, (3 դեկտեմբեր), ժամը 8.30ին, 32, Ave. des Gobelins սրճարանի վերնայարկը։

Կը խօսի՝ ԸՆԿ. Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ։

Նիւթ՝ Պատերազմի վտանգը եւ ուժերու դասաւորումը Եւրոպայի մէջ»։

Ներկայ կրնան ըլլալ Փարիզի եւ շրջանի բոլոր ընկերները։

Գաւառ

ԼԻՈՆԻ «Վարդանեան» Կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 7 Դեկտեմբեր Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին 181, Գուրս Լաֆայէթ «Զարդարեան» Գրադարանը։

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Աղաբէկեան եղբայրներ, Պ. Ալլահվերտեան, Ա. Մուրատեան, Հ. Յովսէփեան, Ա. Բէգլարեան իրենց խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնեն Արժ. Կարապետ աւագ քհյ. Մանուկեանի եւ իր ընտանիքին, Տէր եւ Տիկին Աշոտ Տէր Կարապետեանի եւ իրենց ազգականներուն իրենց որդւոյն, եղբօր եւ ազգականին՝

ԱՐՏԱՇԷՍ ՏԷՐ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆԻ

վաղաժամ եւ դառնաղէտ մահուան առթիւ, որ տեղի ունեցաւ նոյեմբեր 11ին, Թաւրիզի մէջ։

ՁԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ

ՀԱՅ ԿԱՄԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ՄԱՐՏԻԿՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

15 Դեկտեմբեր երեկոյեան ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ

PETIT JOURNALի սրահին մէջ, 21, rue Cadet. Մէթրօ՝ Cadet

Բարձր հովանաւորութեամբ Զօր. **BREMOND**ի եւ նախագահութեամբ հրամանատար Զ. ԽԱՆԶԱՏԵԱՆի

Մասնակցութեամբ Հայ Սպայից եւ Ֆրանսահայ Կամ. Միութիւններու։

ԿԸ ԽՕՍԻՆ.

Հայ Սպայից Միութեան Նախագահ Զօր. **ԿՈՐԿԱՆԵԱՆ**

Հայ կամ. Մարտիկ. Նախագահ գնդ. **Տ. ԲԱՂԴԱՍԱՐԵԱՆ**

Ֆրանսահայ կամ. Միութեան Նախագահ Պ. **Մ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ**

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ_ՊԱՐԱՆՑԻԿ ԵՐԵԿՈՅԹ

կազմակերպուած՝

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՏԻԿՆԱՆՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ԱՆԿ'ՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Ի ՆՊԱՍՏ ԱՂՔԱՏ ՀԻՒԱՆԴՆԵՐՈՒ ԵՒ ՈՐԲԵՐՈՒ

(երեկոյթին ամբողջական հասոյթը կը յատկացուի Գետ. Հ. Կ. Խաչին եւ Որբերու Օգնութեան մասնաճիւղին)

15 դեկտեմբեր 1934, շաբաթ երեկոյ ժամը 22ին

Salle dee Fêtesի մէջ **30, rue du Casino, Enghien.**

գեղարուեստական ճոխ բաժին։

Առաջնակարգ նուագախումբ «ԱՐԻՍ»։

Պ. Գ. ԱԼԷՄՇԱՀի երգչախումբ՝ իր ամբողջական կազմով։

կ'երգեն՝ Օր. ԻՐԻՍ ՊԻՒԼՊԻՒԼԵԱՆ եւ Պ. Ա. ՔԷՉԷՃԵԱՆ։

կը պարէ կովկասեան պարեր փոքրիկն ՌԷԺԻՆԱ (հինգ տարեկան) իր հօրը՝ Թառիստ ԳԱՐԵԳԻՆԻ ընկերակցութեամբ։

Պարերը կը վարէ պարի փրոֆէսէօր՝ Պ. Պ. ՆԱՂՄՈՒՐԵԱՆ։

Հաճելի անակնկալներ։ Աննման քօթիյոն։ Ճոխ եւ աժան պիւֆէ։

Մինչեւ լոյս պար եւ պարի մրցում։

ՄՈՒՏՔ 10 ՖՐԱՆՔ։

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ – ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

9 Դեկտեմբեր, Կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին, Ֆլօրիա ճաշարանին վերնայարկը, 61, Rue Mr. le Prince, Փարիզ (6)։

Կը նախագահէ՝ ՏԻԿ. ՇԱՀԼԱՄԵԱՆ

Կը խօսի՝ ՏԻԿԻՆ ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ

Նիւթ՝ Հայ ընտանիքը երկրի մէջ եւ այստեղ։

Կը հրաւիրուին անդամները, անդամուհիները եւ փափաքողները։

Մուտք՝ 3 ֆրանք։

ՆԱՒԱՀԱՍՏԻՔ

ՆՈՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐ

ՓԱՐԻԶ (10), Պ. Պ.— 35 ֆր.։ Սկսանք զրկել Դեկտեմբեր 1էն։

ԼՕՊԱՍ, Վ. Բար.— 35։ Սկսանք զրկել նոյեմբեր 20էն։

ՓԻՒԺԷ ՍԻՒՐ ԱՐԺԱՆ, Ա. Դ.— 35։ Սկսանք զրկել դեկտեմբեր 1էն։

ՓԱՐԻԶ (10), Ս. Ժ.— Սկսանք զրկել դեկտեմբեր 1էն։

ՍՏԱՑԱՆՔ

ՄԱՐՍԷՅԼ, Շ. Շ.— 140։

ԿԱՐՏԱՆ, Գործ.— 75.50։

ՍԱՐՍԷԼ, Կ. Ե.— 70։

ԺԱԼԻԷՕ, Ի. Սաս.— 35։

ՄԱՐՍԷՅԼ, Ա. Հ.— 57։ Կարգադրեցինք։

ՕՍԻԿ, Ե. Գ.— 100.

ԼԱՌՆԱՔԱ, Պօհ.— 3 անգլ.։

ՎԻԷՆ, Ս. Ա.— 50.

ՎԻԷՆ, Ն. Խ.— 150։ Կարգադրեցինք։

ՍԷՆ ՇԱՄՈՆ, Խ. Խաչ.— 100։

ՓԱՐԻԶ (20), Գ. Մ.— 90։ Կարգադրեցինք։

ՔԼԱՄԱՌ, Տ. Օհ.— 100։

Կը փնտռուի

Ռիկայէն Տիկին Լոլա Խոնոնց կը փնտռէ իր ազգականներէն՝ Պ. Գուրգէն Խոնոնց։ Հաճեցէն գիտցողներէն կը խնդրուի իմացնել ցաւաչի վարչութեան։

ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

ԳՐՊԱՆԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

1935

ԺԶ. ՏԱՐԻ

ԳԻՆ 8 ՖՐԱՆՔ

դիմել երկասիրողին՝

1 Place Gare des Vallées, Bois Colombes (Seine) (France)

ՕՐՈՒԱՆ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԳԻՐՔԸ

CODE DES ETRANGERS EN FRANCE

Par D. Arditti et G. Tissot

Conseils Juridiques

ԳԻՆ 5 ՖՐԱՆՔ

Բոլոր օգտակար գիտելիքները՝ օտարականներու բնակութեան, ինքնութեան թուղթերու, օրինական պարտաւորութեանց, գործազրկութեան, դատական խնդիրներու, հպատակութեան եւայլն մասին։ Դիմել.— Cabinet Caumartin. 58, Rue Caumartin, Paris (9)'

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԱՍԵՐ

Հայերէնի, Ֆրանսերէնի, գերմաներէնի եւ անգլիերէնի հմուտ Հայ օրիորդ մը կը ստանձնէ մասնաւոր դասեր տալ, դիւրամատչելի պայմաններով։ Դիմել՝ Երուանդ Ցարութիւնեանի, 13, Rue d'Orsel, Paris (18).

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17, Rue Dameeme. PARI'

ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹ, ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹ, ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹ,

GULBENKIAN & POOLE

392, Strand, LONDON, W. C. 2

Գնում եւ վաճառում հին եւ նոր ամեն տեսակ

ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹԵՐՈՒ

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

Կը լրացնենք նաեւ կիսատ հաւաքածոներ։

Achat & Ventes des Timbres-Postaux

Դրոշմաթուղթի միակ Հայ վաճառատունը ԱՆԳԼԻՈՑ մէջ

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

ԼԵՌՆՔ ԵՒ ՄՐՈՒԽԵԱՐ

ՏԱՐԵԳԻՐՔԸ — 1935 — Ե. ՏԱՐԻ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ, ՃՈԽ ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ, ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ, ՊԱՏՄԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ԵՐԳԻԾԱԿԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՄԲ

Դիմել M. et M. BARSAMIAN, 30, Rue Drouot, PARIS (9e)

Ինչպէս նաեւ «Յառաջ»ի վարչութեան, Լ. ԳԵՒՈՆԵԱՆ, 17, Rue Damesme, Paris

ԳԻՆ 20 ՖՐԱՆՔ

ԺԱՄԱՑՈՅՑ եւ ՈՍԿԵՐԻՉ

ՍԱՀԱԿ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

16, Avenue de la Porte d'Italie. Paris (13e).

կը ծախենք ամէն տեսակ ժամացոյցներ, ամէն տեսակ ոսկեղէն զարդեր՝ օղ, մատանի, շղթայ, ապարանջան, ասեղ եւյլն.։

կը նորոգենք՝ ամէն տեսակ ժամացոյցներ եւ զարդեղէններ։

խնամեալ աշխատանք եւ չափաւոր գին։

Հայերու ժամադրավայրը

ճաշարան ՖԼՕՐԻԱ

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6).

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն Danton: 52-73

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ

CABINET de Me V. YARJANIAN

JURISCONSULTE

44, Rue Lafayette – Paris (9) Métro: Peletier Tél. Prov. 78 – 38

Կը ստանձնէ Առեւտրական, Պատժական եւ Քաղաքային ամէն տեսակ դատեր։ Իրաւագիտական խորհրդակցութիւններ դատական եւ վարչական գործերու համար գրաւոր եւ կամ բերանացի։ Նախապարտութեանց եւ բոլոր պաշտօնատուններու մօտ, վարչական եւ իրաւական դիմումներ։ Հայ առեւտրականներու եւ անհատներու մասնաւոր դիւրութիւններ պատուագնի վճարման համար, նկատի առնելով ներկայ տնտեսական տագնապը։ Մասնաւոր սպասարկութիւն քաղաքային եւ կրօնական ամուսնալուծման դատերու համար, ինչպէս նաեւ փիզայ Ամերիկա մեկնելու համար։ Արագութիւն եւ գաղտնապահութիւն։ Դիմեցէք եւ պիտի ստանաք ամէն գոհացում։ Գաւառներէն եւ արտասահմանէն եղած դիմումներուն կը պատասխանուի անմիջապէս։ Առաջին խորհրդակցութիւնը ձրի է։

ԿՈՒԶԷ՞Ք ՋՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ԵՒ ԱՆԻՍՈՆԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ՕՂԻ ԽՄԵԼ

ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ ՓՏՏՈՒԵՑԷՔ եւ ԳՆԵՑԷՔ

ՌԱՔԻ ՏԻԻՁ

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ԽՄԻՉՔ

ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ ԱՆԱՐԱՏ ԱԽՈՐԺԱԲԵՐ

Պոլսոյ օղին է որ ձեր ուզածին պէս կը ձերմկնայ եւ բէյֆ կուտայ։

Ֆրանսայի համար արտօնատէր՝ Յ. ՏԱԼԱՔԻՒՊԷԵԱՆ

8, Rue Suffren, MARSEILLE, Tél. D. 70-89

Փարիզի ներկայացուցիչ Գ. ՃԻՏԷՃԵԱՆ,

75, Ave. Victor – Hugo, Clamart (Seine)

Լիոնի ներկայացուցիչ ՃԸՆԿԸՏՐԵԱՆ եւ ԹԷՐԶԻԵԱՆ

211, Rue de Criqui

ORCHESTRE S. PARIKIAN

Ասկէ վերջ այլեւս հայկական բոլոր պարահանդէսները, երեկոյթները, խնջոյքները, հարսանեկան եւ նշանախօսութեան ընտանեկան հաւաքոյթները, պիտի անցնին կատարեալ ոգեւորութեամբ մը եւ խանդավառութեամբ, որովհետեւ Ս. ՊԱՐԻԿԵԱՆ, ծանօթ ջութակահարը, կազմած է ԸՆՏԻՐ ՕՐՔԷՍԹՐ մը, ճոխացուած répertoireով, որուն մէջ կը մտնեն ԱՄԵՆԱՎԵՐՋԻՆ նորութիւններն ու միեւնոյն ժամանակ ընտրուած morceaux de salonներ, եւ որ իր մէջ կը հաւաքէ Փարիզի ամէնէն նշանաւոր հաստատութիւններէն մասնաւորապէս զատուած նուագածուներ։

ORCHESTRE S. PARIKIAN բոլոր շրջանակներու մէջ փնտռուած միակ նուագախումբն է, որովհետեւ երաժշտական ամէն առաւելութիւններն ունենալէ զատ, ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ եւ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ կը տրամադրէ իր օրքէսթրը։

Պայմաններու համար դիմել ուղղակի իրեն՝ S. PARIKIAN, 43, Rue Descartes, Paris (5e), Tél. Odéon 91-84:

ՀԱՐԱՉ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 – 70

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ ,—

	ՏԱՐԵԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
6
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
JEUDI
6 Décembre
1934

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2670

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

»»»··«««

Նամակներ կը տեղան ամէն կողմէ, օրուան տագնապին առ – թիւ: Եւ հարցումներ անհամբեր.

— Ի՞նչ արդիւնք ունեցան կատարուած դիմումները ... Ձեռ – նարկները կը շարունակուի՞ն ... Ցոյս ունի՞ք որ յաջողին ...

Կան ալ որ, գոհունակութիւն յայտնելով իրենց աչքառած հաստատութեան մասին, կը խնդրեն շնորհակալութեան գիրեր գրել գործատիրոջ:

Դեռ ուրիշներ կը թելադրեն անկարելին փորձել, որպէսզի միացեալ յանձնախումբը վերածուի տեւական օրկանի մը, կեդրո – նացեալ եւ ծրագրեալ աշխատանք տանելու եւ նոր անակնկալներ կանխելու համար:

Մեր պարտականութեան բերումով, երբեմն կը պատասխա – նենք առանձինն, իսկ աւելի յաճախ՝ հրապարակաւ:

Լաւագոյն ձեւն ալ այդ է, որպէսզի փոխանակ անհատներու, հազարներ լսեն ինչ որ կը կատարուի կամ կը խորհուի իրենց ա – նունով:

×

Նոր լուր մը չունինք մինչեւ հիմա կատարուած դիմումներու արդիւնքի մասին:

Ազերսագիր մը մատուցուեցաւ, տեսակցութիւններ տեղի ու – նեցան, հաւաստիքներ տրուեցան,— եւ այժմ ձայները քաչուած են: Սպասողական շրջան է:

Այդահովաբար միացեալ յանձնախումբին անդամներն ալ ա – ւելի բան մը չեն գիտեր· այլապէս կ'աւետէին ի լուր աշխարհի:

Գոնէ հաւատա՞նք թէ կէս ձգած չեն աշխատանքը, իրենց պարտականութիւնը ամփոփելով այն յուշագրին մէջ որ հրատա – րակուեցաւ:

Որովհետեւ — յիշեցնենք աւելորդ անգամ մըն ալ — եթէ կ'ուզենք որ եւ է բարիք չհալի կամ չբիքները մեղմացնել, այդ կրնանք ապահովել միայն աշխատելով եւ հետապնդելով, յարա – տեւօրէն:

Դժբախտաբար, մենք այդպիսի տրամադրութիւն չենք տես – ներ ոչ միացեալ յանձնախումբին, ոչ ալ անոր բազկացուցիչ տար – րերուն կող:

Այլապէս, բոլորը մէկ պիտի չանձրկէին, օրինակ, Թուանչան – ներով պատկերացնելու համար հայ գաղթականութեան եւ մաս – նաւորապէս աշխատաւորներուն վիճակը:

Տասը տարիէ ի վեր երկու զրասենեակներ եւ ուրիչ հաստա – տութիւններ կը բանին, դիմումներ կը ստանան, վկայականներ կը բաժնեն եւ զանազան գործեր կը կատարեն:

Անշուշտ իրենց գործառնութեանց արձանագրութիւններն ալ պահած են:

Արդ, ինչո՞ւ անկարելի պիտի ըլլար վիճակագրական պատկեր մը հանել այդ արձանագրութիւններէն եւ ուրիչ պաշտօնական աղ – բիւրներէ:

Դարձեալ տասը տարիէ ի վեր բազմակողմանի տեղեկութիւն – ներ կը հրատարակուին մամուլին մէջ, գաղութներու կացութեան, գաղթականներու առօրեայ կեանքի եւ ուրիչ հարցերու մասին:

Ուրեմն, իրաւասու գրասենեակները միշտ ունէին եւ ունին «անհրաժեշտ տուեալներ», պարբերաբար ամփոփելու, տուգե – լու եւ վիճակագրական պատկեր մը կազմելու համար:

Այստեղ ալ, ոչ թէ աղբիւրը կամ նիւթական միջոցն է որ պակսեր է, այլ աշխատանքը: Ուրիշ խօսքով՝ պարտականութեան կնաակցութիւնը:

Կը թուի թէ այսօր ալ նոյն անկերպարան եւ թափթփած վի – ճակն է որ կը չարունակուի:

Օրինակ, մէկեալ յանձնախումբը եթէ տիրապար ձեռք առած ըլլար բոլոր աշխատանքները, ինչո՞ւ տարբեր ձեռնարկներ, ժո – ղովներ կամ կազմակերպութիւններ ալ պիտի փորձուէին:

Ինչո՞ւ բախտակից Ռուսերը կը յաջողին գործել իրրեւ մէկ մարմին, կանխորոշ ծրագրով, իսկ մեր մէջ բազմաթիւ բերաններ, թեւեր եւ ոտքեր կը չարժին, մեկնոյն ատեն եւ մեկնոյն նպա – տակին համար: Եւ անշուշտ իրարմէ «պէխապէր»...

Ցետոյ, մերիններուը ինչո՞ւ կը յամառին կծկուիլ կախարդա – կան չրջանակի մը մէջ, փոխանակ հրապարակային խորհրդակ – ցութիւն մը կատարելու, գոնէ մէկ անգամ:

Արդեօք անո՞ր համար որ ամէն ինչ նախատեսած են եւ բոլոր պատասխանատուութիւնները կը ստանձնեն:

Այդ պարագային, ինչո՞ւ հրապարակաւ չեն ազդարարեր, որ – պէսզի ինքնագլուխ փորձեր կամ խաչաձեւումներ չկատարուին:

Այսպիսի գործերու մէջ, միայն բարեմտութիւնը բաւական չէ, արդարացնելու համար անջատ ձեռնարկները:

Այս ընթացքով, առաջ մը կրնան պրոալ մեր երեսին, իրրեւ պատասխան մեր տաղտկալի դիմումներուն·

— Ի՞նչ է ձեր ուզածը, վերջապէս: Գացէք նախ իրար հասկ – ցէք, յետոյ հրամեցէք...

Այդպիսի դէպքերու քի՞չ հանդիպեցանք, պինադաղարի չր – ջանին, երբ հայկական դատ կը պաշտպանէինք, ազգէ–ազգի բե – րաններով եւ յուշագիրներով:

... Ուրիշներու կողմէ եղած հարցումներով պիտի զբաղէինք, — մեքենարար մղուեցանք հարցումներ ուղղելու մեր կարգին:

Կը նշանակէ թէ նոյն անձկութեան մատնուած ենք նաեւ մենք:

Ուրեմն, հրապարակաւ կը դիմենք առ որ անկ է...

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՏԱՐԱՋՆԵՐՈՒՒ ԱՐԳԵԼՔԸ ԹՈՒՐՔԻՈՑ ՄԷՋ

ԲԱՑԱՌՈՒԹԻՒՆ ՄԻՒՆԹԻՒՆ, ՊԱՏՐԻԱՐՔՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԽԱԽԱՄԱՊԵՏԻՆ

Պոլսէն կը հեռագրեն դեկտեմբեր 3 թուականով.—

Ազգ· Մեծ ժողովը միաձայնութեամբ քուէարկեց կրօնական տարայնե՛րու գործածութեան վերաբերեալ օրէնքը, որուն համաձայն միայն ազօթատեղի – ներու կամ վանքերու մէջ կրնան գործածուիլ առանձ: Բացառութիւն պիտի ըլ – լայ մեծ միւֆթիին, Ցունաց եւ Հայոց եւ կաթոլիկներու պատրիարքներուն, բարունապետին, ինչպէս եւ բոլոր դասանութեանց ամենաբարձր ներկայացու – ցիչներուն համար: Վեց ամսուան պայմանաժամէ մը վերջը, ո եւ է անձ որ օտար երկիրներու տարազներ, համազգեստներ կամ չքանչաններ կը կրէ, չպի – տի կրնայ պտտիլ Թուրքիոյ մէջ:

⁂ Ընդհանրապէս կը կարծուէր թէ կրօնական տարազներու օրինագիծը պիտի քուէարկուի ձիշդ այնպէս ինչպէս խմբագրուած էր, առանց որ եւ է բացառութեան: Բայց, վերջին պահուն ստիպողական թեթեւ փոփոխութիւն մը կատարել, քանի որ Օրթոտոքս պատրիարքութեան կեդրոնը կը դանուի Պոլ – սոյ մէջ:

Աթէնքի Թրքական դեսպանը պաշտօնապէս կառավարութեան հաղորդեց Ցունաց պատրիարքին համար եղած բացառութիւնը: Թէեւ Ցունաստանի հան – րային կարծիքը յուսախաբութեան մատնուեցաւ, քանի որ կը կարծէր թէ ընդհանուր բացառութիւն պիտի վայելէ յոյն կղերը, բայց եւ այնպէս բաղդա – տաբար գոհ են որ նկատի առնուեցաւ օրթոտոքս պատրիարքին դիրքը:

ԱՀ ՈՒ ՍԱՐՍԱՓԸ ԽՈՐՀՐԴ· ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

»»»··«««

ԲԱՑԱՌԻԿ ՕՐԷՆՔ ՎԵՐՋԻՆ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԵՏԵՒԱՆՔՈՎ

Ա· Ս· Հ· Մխիթեան կեդր· գործադիր կոմիտէն հրամանագիր մը հրա – տարակեց, որով հետեւեալ փոփոխութիւնները կը մտցուին պատժական օրէ – նգրքին մէջ, ահաբեկչական կազմակերպութեանց եւ ահաբեկումներու քըն – նութեան առթիւ.— Այս մասին կատարուած քննութիւնները պէտք է վերջա – նան առ առաւելն տասը օրուան մէջ: Ամբաստանագիրը պէտք է ամբաստան – եալներուն յանձնուի գործին քննութենէն մէկ օր առաջ, դատարանին կողմէ: Դատավարութիւնը պէտք է կատարուի առանց ընդհ· դատախազին եւ պաշտ – պան փաստարանի ներկայութեան: Որ եւ է դիմում պէտք չէ ընդունուի վճիռ – ներու վերաքննութեան կամ ներման համար: Մահապատիժը պէտք է գործա – դրուի վճիռին արձակումէն անմիջապէս վերջը:

Տարակոյս չկայ թէ այս դաժան անօրինութիւնները առաջին առթիւ պիտի գործադրուին այն 71 ամբաստանեալներուն դէմ որ ձերբակալուեցան կիրովի սպանութենէն անմիջապէս վերջը:

⁂ Ներքին գործավարութիւնը հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ կիրովի սպանութեան պարագաներու մասին.— դեկտեմբեր 1ին, կիրով ա – զդեցիկ մը կը պատրաստէր կեդր· կոմիտէի ընդհ· ժողովի մասին, որ տեղի ունեցաւ Նոյեմբերին: Այդ միջոցին, իր գրասենեակի դրան առջեւ, ուր սովորաբար տեղի կ'ունենան ընդունելութիւնները, Նիկոլայեւ ալ կը սպասէր: Ձիշդ այն պահուն երբ կիրով իր գրասենեակը կը մտնէր, Նիկոլայեւ դնդակ մը արձակեց որ զարկաւ ծոծրակէն: Մարդասպանը անմիջապէս ձերբակալուե – ցաւ: Կիրով մահացու վէրք մը ստացած ըլլալով, ուշաթափ ինկաւ: Բժիշկները օգնութեան հասան, բայց արդէն մեռած էր: Դեկտեմբեր 2ին դիակնութիւն կատարուեցաւ եւ հաստատուեցաւ որ քաչառողջ էր:

⁂ Կարգ մը լուրերու համաձայն, սպանութիւնը անձնական վրէժխնդրու – թեան հետեւանք է, որովհետեւ Նիկոլայեւ պաշտօնէ արձակուած էր կիրովի հրամանով:

Այս առթիւ ուրիշ հակասական լուրեր ալ չքչան կ'ընեն: Կ'ըսուի թէ ձեր – բակալուած են չատ մը սպաներ որոնք նախապէս կը պատկանէին Զեկայիին: Կը խօսուի նաեւ կարմիր սպաներու դաւադրութեան մը մասին:

Կեդր· կոմիտէն որոշեց յուղարկաւորութեան օրն իսկ կամ միեւնոյն օրը դնդակահարել այն բոլոր դատապարտեալները որոնց մահապատիժը յետա – ձգուած էր, ներման համար դիմում կատարուած ըլլալով:

Կասկածելիներու մարդագործումը Թուանաշի մէջ

Տեղական թերթերը կը դրեն թէ ներքին նախարարութիւնը որոշած է Փա – րիզի մէջ սկսած ոստիկանական հետապնդումները տարածել ամբողջ երկրին մէջ: Այս առթիւ անհրաժեշտ հրահանգները տրուած են նահանգապետներուն: Մաքրագործումը պիտի սկսի գլխաւոր քաղաքներէն.— Մարսէյլ, Պոռտօ, Լիոն, Լիլ եւայլն: Այդ չրջաններու ոստիկանական տեղեկագիրները դիտել կուտան թէ մեծ թիւ մը կը կազմեն օրինազանց օտարականները: Գործողու – թիւնները յետոյ պիտի տարածուին միւս ճարտարագործական կեդրոններու վրայ:

Մինչ այս մինչ այն, հետապնդումները կը չարունակուին Փարիզի մէջ: Անցեալ օր, տասներորդ թաղամասին մէջ հարցաքննուեցան 150 անձեր, բայց միայն մէկը վար դրուեցաւ: Կուպ տ'Օռի թաղին մէջ ալ 150 հոգի հարցաքն – նուեցան, եւ ինը հոգի ձերբակալուեցան զանազան չանցանքներու համար:

Երմատոյցին իւէարկութիւնը վերջացաւ

Երեսփ· ժողովը երեքչաբթի օր 122ի դէմ 471 ձայնով քուէարկեց 1935ի երմատոյցը, որ կը ներկայացնէ 46,986,316,000 ֆրանք մուտք եւ 47,581,144,000 ֆրանք ելք: Ուրեմն բաց կը մնայ իրր 595,000,000 ֆրանք: Այժմ կը մնայ ձերակոյսին վաւերացումը:

Բացառիկ բան ըլլալով, վիճաբանութիւնները վերջացան 14 օրէն, 34 նիս – տի մէջ, հակառակ անոր որ 900 անդամ խօսք պահանջուած էր...

Ընկերվարականները եւ համայնավարները ոչ միայն դէմ քուէարկեցին, այլեւ այս առթիւ երեւան հանեցին թէ վերջացող տարուան բացն է վեց մի – լիառ ֆրանք: Ելմտական նախարարը պատասխանեց թէ չի կարծեր որ 3,500,000,000էն աւելի ըլլայ:

— · —

ՎԵՐՍԱՅԻ ՌԱԶՄԱՆԻԹԻ ՄԹԵՐԱՆՈՑԻՆ 500,000 փամփուշտ եւ ուրիչ նիւթեր անհետացած է վերջերս: Կարգ մը թերթեր կ'ըսեն թէ մէկ մասը ծախ – ուած, միւսը մասը ֆաչական կազմակերպութեանց յատկացուած է: Քննու – թիւնները կը չարունակուին:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

... ԵՒ ՍԱԿԱՑՆ ԿԸ ԾԻԻՆ

oooo

Շարաթ, Փլէյէլի սրահին մէջ, դաշ – նակահարութեան երեկոյ մը կատար համակրելի արուեստագիտուհի, Օր. Գոհարիկ Ղազարոսեան, որ յայտնու – թիւն մը եղաւ շատերուն համար:

×

Արուեստի այս դժուարամատչելի ասպարէզին մէջ, որ երաժշտութիւնն է, բան – գիտցողներէն չեմ, այլ՝ ի – րապէս *փոփֆան* մը, թէեւ մեծցած եմ երաժշտական մթնոլորտի մը մէջ: Հօրեղբայրս, նշանաւոր Պապա Համ – բարձումին ընդունակ աշակերտը, Ցակովբոս Այվազեան, դասատու ձայ – նագրութեան, (ժամանակ մը այս բա – ռով կը հասկցուէր երաժշտական ա – մէն ուսում), — որ տեսաբանական ուսումնասիրութիւններ ալ կատարած է հայկական երաժշտութեան կամ հայկական ձայնակազերու մասին, ինչպէս եւ դասընտրած՝ բազմաթիւ ժողովրդական երգեր, ծանօթ՝ Արմա – շու դպրեվանքի աշակերտութեան, — կը յիշեմ դեռ սա տխրահուշ երգերը, *Եթէ ես ամպ էի, Թագէ՛ սիրտդ ո՞վ գրմանուշ*, ինչպէս եւ Նար – Պէյի, Դուրեանի էջերուն վրայ յօ – րինած եղանակները, — կ'ուսուցա – նէր նաեւ, իր տան մէջ, նուագածու – թիւն·— Այսպէս, մեծ տղան ջութակ կը նուագէր, եւ աղջիկները՝ տաւիղ, *ուտ*, բնար: Ես ալ··· մտիկ կ'ընէի պարզապէս, որովհետեւ փոքր էի, եր – գեհոնի սիրահար, թէեւ ծունկէ – րուս վրայ դնելու անկարող:

Մեծցայ երաժշտական մթնոլորտի մէջ, բայց բան մըն ալ չսորվեցայ: Հօրեղբօրս տղան երբ չկարենար պա – տասխանել հօրը հարցումներուն, թէ ի՛նչ է ծնկները կամ հիճազը, ե՛ս կը պատասխանէի իր տեղը՝ թուքակա – բար արտասանելով ինչ որ լսած էի: Ու ծեծը կ'ուտէր հօքարիս տղան, որ «գունդ մը տղուն» չափ բան մը միտք չէր կրնար պահել:

Բան չսորվեցայ մեր տունէն, որ ե – րաժշտական դպրոց էր դարձած: Գիտ – ցած ամբողջ երաժշտութիւնս այն էր, որ յաճախ Գիրէգլըի կ'երթայինք (դպրեվանքին հետեւ 10 — 15 ծառով բլրակ մը),— այնտեղ էր նաեւ Պապա Համբարձումին շիրիմը, ներսակ մար – մարէ աղուոր էար մը, որուն վրայ գրուագրուած էր *տօ, րէ, մի, փա*···,— ու երբ անձրեւի ջուրով լեցուած ըլլային այս *տօ, րէ, մի, փա*ները, կը ծռէինք, շրթունքնիս կ'երկնցնէինք եւ ընկերովի, մէկս միւսին խեւէէ, *տօ, րէ, մի, փա* երգելով՝ կը խմէինք անձրեւին ջուր, որ մարմարին մէջ սւադած կ'ըլլար այնեղ:

Դիտցած երաժշտութիւնս այսքան էր, այսքան է հիմակ ալ:

×

Եւ սակայն կրնամ վկայել թէ խըմ – բոյճ մըն էր դաշնակի երեկոն, որ տե – ւեցաւ Շաբաթ:

Համեստ արուեստագիտուհի մը, Օր· Ղազարոսեան, որ ոչ միայն գիտէ նուագել, այլեւ յօրինել: Խանդավառ ծափերու, պիսներու արժանացան իր հիւրընկալութիւններէն մանաւանդ *Թո – չունը պատուհանիս առջեւ* եւ Կոմի – տասի պարերգը:

Փոփֆան մը երաժշտական թէմինիի հետաքրքրական հետքերու մէջ, պիտի կրնայի սակայն երկար ուսումնասի – րութիւն մը գրել այս օժտուած հո – գիով աղջկան երաժշտական արուես – տի փիլիսոփայութեան մասին,— այնիսկ արտայայտիչ է ան իբրեւ *սուրկայ* (*sujet*) նման ուսումնասի – րութեան մը համար:

Այլապէս կարեւոր է եւ ուրախալի *երեւոյթ* մը,— ահա տա – *ղ*ուն մը, որ կը յաչտնուի հոգեկան եւ քարոյական տագնապի այս մթնո – լորտին մէջ: Տեղը չէ՞ ըսել,—

Հանճարդ Հայկեան, ի՞նչ ուժ ես դուն, որ ահա, հայրենազուրկ եւ անհող, անիրաւուած եւ վիրաւոր, կ'ըն – ձիւղիս, կը ծլիս, կը ծաղկիս, ամէ՛ն կլիմայի տակ, արմատ կ'արձակես նոյնիսկ ապառաժներու վրայ:

Արդարեւ, ի՞նչ կը նշանակէ, բարո – յական եւ հոգեկան փլուզումի այս պահերուն, յայտնուիլը Օր· Ղազա – րոսեաններու եւ Օր· Պոտուրեաններ – րու,— յիշած ըլլալու համար երկու մատաղատի տաղանդներ, արուեստա – գէտ դաշնակահարուհիներ, զորս սա աւերակ արտասահմանը տուաւ մեզի:

Շ· ՆԱՐԴՈՒՆԻՆ

Տոքթ. Րէֆիք Նէվզատ Ալփորվիի մէջ

»»»··«««

ԿԸ ՅԱՄԱՌԻ ՀԱՅԵՐՈՒՆ ՎԵՐԱԴԱՐՁ ԻՐ ՊԱՏՄԱԾ ԳՈՂՈՒԹԵԱՆ ԴԷՊԻՔը

Անցեալ օր, տեղական թերթերէն քաղելով հրատարակեր էինք թուրք բըժիշկ Տոքթ· Րէֆիք Նէվզատի արկածը: Իր պատմութեան համաձայն, երկու անծանօթներ իրրեւ հիւանդ ներկայացած եւ 76,000 ֆրանք չափազանցով փա – խած են: Այս առթիւ, թէ ոստիկանութեան եւ թէ մամուլին այնպիսի չայտա – րարութիւններ ըրած էր որ կասկածը ծանրանայ Հայերու վրայ: Հակառակ այն իրողութեան որ տակաւին ոչինչ ստուգուած է եւ իր պատմած պատմու – թիւնն անդամ չատ ջուր կը վերցնէ, Տոքթ· Րէֆիք Նէվզատ կը չարունակէ Հայ փնտռել Փարիզէն մինչեւ Ալփորվիլ:

Ահա թէ ինչ կը գրէ հայրենակից մը, Ալփորվիլէն·—

Կիրակի օր Թուրք բժիշկ Նէվզատ քանի մը զաղանի ոստիկաններու եւ ոստիկանապետին ընկերակցութեամբ Ալֆորվիլ եկած էր: Կ'ուզէին դիտնալ եւ պտնել իր հողոպտիչները եւ ատոր համար հանդիպած Հայէն տեղեկութիւններ կը պահանջէին: Ինձի ալ հանդիպելով, իրրեւ ֆրանսախօս տեղեկութիւններ ուզեցին: Հարցաքննութեան առթիւ դիտեցի թէ Թուրք բժիշկը կ'ուզէր որ իր կողոպտիչները Հայ ըլլան, կը չեչտէր թէ Հայ էին իր վրայ յարձակողները: Ատոր վրայ պոռթկալով հարցուցի·—Ի՞նչ ապացոյց ունիք Հայ ըլլալուն մասին, թերեւս Թուրքեր էին եւ քու չաճախորդներդ եւ կամ ուրիշ Թրքախօսներ, տարբեր ազգերէ:

Այս վիճաբանութեան վրայ դատական ոստիկանութեան պաշտօնեան ընդ – միջեց.— Ինդրեմ, ապացոյցի հին վէճեր մի չարուցանէք, վաղը պիտենք որ Հայերը եւ Թուրքերը իրարմէ զոհ չեն:

Թուրք բժիշկը նորէն աւելցուց·

— Կրնայ ըլլալ որ Հայաստանի խորհրդին են, Վանի չրջանէն, որովհետեւ Թուրքերէնը ոչ թէ Պոլսոյ բարբառով, այլ պարսկական հնչումներով կը խօ – սէին «կիտարամ, կեալիրիմ»:

Ես նորէն ընդմիջեցի — Ցաւալի է որ ինդիրը ազգութեան կը վերադրուի, կ'ուզէք որ անպատճառ Հայերը ըլլան ձեր կողոպտիչները եւ ոչ թէ Թուրքեր: Բայց Տոքթ· Նէվզատ չուզեց ընդունիլ թէ Թուրքերը այդքան չար կրնան ըլլալ եւ աւելցուց թէ թերեւս Ասորիներ կամ Պարսկաստանի չրջանի Հայեր կամ Պարսիկներ եւ կամ Վանի չրջանի Հայեր էին:

Ոստիկանները չկարենալով եզրակացութեան մը յանդիլ, ձգեցին գա – ցին:— Ե· Պ·

Քաղաքական վրէժ մը չէ՞, եւ թրիական

Տեղական թերթերը նորութիւն մը չունին: «Փառի–Սուար» քրոնիկ մը հրատարակած էր երէկ, ներկայացնելով Տոքթ·Րէֆիքի քաղաքական կեանքը, անոր գործակցութիւնը՝ Ալպէր Ֆուայի եւ վէճերը Իթթիհատի հետ: Ցօդուած – ագիրը կ'ուզէ ապացուցանել թէ ինդիրը քաղաքական հանգամանք ունի: Այս

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ)

«ԱՓՍՅՈՒՆՔ ԻՐ ՀՈՐԻՆԱԿ ՈՒ ՓՈՐՁԵՐՈՎ ԽՈՍՔԻ ՎԱՐԺԱՊԵՏ»

ՇՀՅՈ ՂՎԻՍՆՈՐ ՓՈՊՈՂԻ ԵՐԿ ՎԻՊԱՍԱՆ ՕՏԱՐԱԿԱՆ ՀՅՈՒՅՍՎԱԾՔԻ ՄԱՍԻՆ

ՂՈՂՈՍՈՎ Ա.

Ես ոչ մի անգամ չեմ տեսել Շհյոյին, բայց ինձ համար նա միշտ կենդանի է եղել իր ստեղծագործությունների միջոցով։ Ես ծանոթ եմ նրա գրեթե բոլոր գրքերին, որոնք ինձ համար ոչ միայն հետաքրքրական են եղել, այլև սիրելի։ Ես կարդացել եմ նրա «Ֆրանսիական ընտանիքը», «Ֆրանսիական ազգը», «Ֆրանսիական ժողովուրդը», «Ֆրանսիական պատմությունը», «Ֆրանսիական հեղափոխությունը», «Ֆրանսիական գրականությունը», «Ֆրանսիական արվեստը», «Ֆրանսիական կյանքը», «Ֆրանսիական բանաստեղծությունը», «Ֆրանսիական գեղեցկությունը», «Ֆրանսիական ոգին», «Ֆրանսիական հանճարը», «Ֆրանսիական ազգային բնավորությունը», «Ֆրանսիական ազգային կերպարը», «Ֆրանսիական ազգային հոգին», «Ֆրանսիական ազգային ոգին», «Ֆրանսիական ազգային

№ 34 (3) ՈՒՐԲԱԹ, ՓԵՏՐՎԱՐԻ 6, 1937 Թ.

«ԽՈՀԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԲԱՆ ԹԱՐՄԱՑՆԵԼ»

(ՀԱՆՐԱՀԱՎԱՔԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒ ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ)

«Մեր ընկերները, որոնք ուղարկվում են գյուղ, պետք է ամեն տեսակ ձեռնարկների ժամանակ ամենից առաջ ծանոթանան գյուղացիության տրամադրությանը, նրա կարիքներին, նրա հոգսերին, նրա ցանկություններին, և ոչ թե ամեն ինչ սկսեն իրենց գլխից հնարելով, ինչպես որ հաճախ պատահում է մեզանում»,— ասում է ընկ. Ստալինը իր ելույթում կոլտնտեսականների առաջին համամիութենական կոնգրեսում։

Ընկ. Ստալինի այս ցուցումները մեծ նշանակություն ունեն մեր կուսակցական կազմակերպությունների համար։ Ընկ. Ստալինի ցուցումները պետք է հիմք դառնան մեր կուսակցական կազմակերպությունների ամբողջ աշխատանքի համար։

Ընկ. Ստալինի ցուցումները պետք է հիմք դառնան նաև մեր կուսակցական կազմակերպությունների համար՝ գյուղում կուսակցական աշխատանքի ուղղությամբ

առթիւ կը պատմէ թէ քանի մը տարի առաջ մազ մնաց որ Ալպէռ Ֆուա սպաննուէր իբրեւ ընդդիմադիր Թուրքիոյ ներկայ իշխանութեան : Յօդուածագիրը վերջերս լսեր է թէ Տօքթ․ Րէֆիք առաջարկած է Ալպէռ Ֆուայի (նախկին իթթիհատական, Հրեայ, այժմ 77 տարեկան) որ ընդդիմադիր նոր թերթ մը հրատարակէ : Եւ «Փառի-Սուառ» կ'եզրակացնէ․

— « Տօքթ․ Րէֆիք, ջերմ ֆրանսասէր, պատերազմի շրջանին խստօրէն կը քննադատէր Թուրքերու գերմանասէր քաղաքականութիւնը եւ ատոր համար մահուան դատապարտուեցաւ ի բացակայութեան :Այդ օրէն ի վեր շատ ժամանակ անցած է, բայց Արեւելքցիներուն մէջ ատելութիւնը յաճախ շատ երկար կը տեւէ : Այն անձերը որ յարձակեցան տարաբախտ բժիշկին վրայ, իր գրասենեակին մէջ, Թուրքերէն եւ հայերէն կը խօսէին, արդեօք հին վճիռ մը գործադրելու գացած չէի՞ն ,եւ, վերջին պահուն, փորձութեան չենթարկուեցա՞ն այն խոշոր գումարէն որ դիպուածով կը գտնուէր Տօքթ․ Րէֆիքի վրայ : Գողութիւնը յաճախ աւելի շահաւոր է քան սպանութիւնը» :

ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Դեկտեմբեր 4ի երեքշաբթի իրիկուն, տեղի ունեցաւ Ազգային պարգեւախաղի 4րդ շերտին վիճակահանութիւնը :

949.187 թիւը շահած է 2.500.000 ֆրանք :

Հետեւեալ հինգ թիւերէն իւրաքանչիւրը շահած է մէկ միլիոն ֆրանք․— 376.735, 734.291, 697.539, 726.216, 562.647 :

Հետեւեալ հինգ թիւերէն իւրաքանչիւրը շահած է 500.000 ֆրանք : 182.900, 710.912, 142.900, 091.756, 269.231 :

3.770 վերջացող թիւերը շահած են 100.000 ֆրանք : 4.382 վերջացող թիւերը շահած են 50.000 ֆրանք : 3.424 վերջացող թիւերը շահած են 25.000 ֆրանք : 4.042 վերջացող թիւերը շահած են 25.000 ֆրանք : 470 վերջացող թիւերը շահած են 10.000 ֆրանք : 26 վերջացող թիւերը շահած են 1000 ֆրանք : Իսկ 3ով վերջացող թիւերը շահած են 100ական ֆրանք :

ԿԱՐԵՒՈՐ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ կը կատարուին Ժընեւի մէջ, ուր համախմբուած են բոլոր երկիրներու արտաքին նախարարները : Օրակարգի վրայ է նաեւ Եուկոսլավիոյ բողոքի խնդիրը, որու մասին միջնորդի դեր պիտի կատարէ Անգլիոյ ներկայացուցիչը :

ՏԻԿԻՆ ՍԹԱՎԻՑՔԻ նորէն հարցաքննութեան կանչուեցաւ : Այս անգամ պիտի պատասխանէ գլուսոր : Գաղտնի ոստիկան Պօնի եւս պիտի ներկայանայ քննիչ յանձնաժողովին : Կը կարծուի թէ գլրդագին յայտնութիւններ պիտի ըլլան, այս առթիւ :

100ԱԿԱՆ ՖՐԱՆՔ ՏՈՒԳԱՆՔԻ դատապարտուեցան եւմաական նախարարութեան պաշտօնեաներէն ինը հոգի, որոնք անցեալ ապրիլին մասնակցած էին հակապետական ցոյցի մը, հրամանագիր – օրէնքներու դէմ : Վճիռը տրուեցաւ 1810էն մնացած օրէնքի մը հիման վրայ :

Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Փարիզ

ՓԱՐԻԶԻ « Հրազդան », « Քրիստափոր », եւ « Աղբիւր – Սերոբ » միացեալ խումբերու դասախօսութիւնը, տեղի կ'ունենայ այս երեքշաբթի, (11 դեկտեմբեր), ժամը 8.30ին, Au Clair de lune (Place d'Italie) սրճարանի վերնայարկը :

Կը խօսի՝ ԸՆԿ․ Ս․ ՎՐԱՑԵԱՆ :

Նիւթ՝ Պատերազմի վտանգը եւ ուժերու դասաւորումը Եւրոպայի մէջ» :

Ներկայ կրնան ըլլալ Փարիզի եւ շրջանի բոլոր ընկերները :

ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ Զաւարեան կոմիտէն վիճարանական ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 8 դեկտեմբեր, Շաբաթ երեկոյ, ժամը 8.30ին, Ակումբին մէջ :

Գաւառ

ԼԻՈՆԻ «Վարանդեան» Կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 7 Դեկտեմբեր Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին 181, Գուրս Լաֆայէթ «Զարդարեան» Գրադարանը։

ՄԱՐՍԷՅԼԻ « Ռոստոմ » ենթակոմիտէի ընդհ․ ժողովը պիտի գումարուի 9 Դեկտեմբեր, Կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 4.30ին : Օրակարգ՝ նախորդ ժողովի շարունակութիւն :

ՑՈՒՑԱՏԵՏՐ

ՓԱՐԻԶԻ Եօզկատի եւ Շրջաններու Հայրենակցական Միութեան Վարչութիւնը ստիպողաբար ժողովի կը հրաւիրէ իր անդամները այս Կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2.30ին 131, Fbg. du Temple։ Խիստ կարեւոր օրակարգ։ Կը խօսի Պէյրութի հայրենակիցներու մասին Փարիզ ժամանած հայրենակից Պօղոս Էնֆիէճեան։ Կը հրաւիրուին բոլոր հայրենակիցները։

ՓԱՐԻԶԻ Սալնոյ-Զօրի Հայրենակց. Միութեան անդամական ընդհ. ժողովը այս Կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2ին Պ. Յովհաննէսեանի սրահին մէջ, 13, Pierre Curie, K. Bicêtre։

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Բիւթանիոյ Վերչ․ Հայրենակցական Միութեան անդամական ժողովը, 9 դեկտեմբեր, Կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին, 37, Պուլըվար Տիւկօմիէ, պար ակւ Կլօպի մէջ : Կը հրաւիրուին բոլոր հայրենակիցները, անդամ եւ ոչ-անդամ :

ՖՐԱՆՍԱՀՊԱՍՏԱԿ հայրենակիցներ ժողովի կը հրաւիրուին այսօր, Հինգշաբթի, 6 դեկտեմբեր, ժամը 6.45ին, « Ֆրանսական բանակի հայ պահեստեններու միութեան » կեդրոնը, 39 Bld. Haussman, օրուան տագնապի մասին խորհրդակցելու համար :

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ – ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ
Ֆ․ Կ․ ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ
9 Դեկտեմբեր, Կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին, Ֆլօրիս ճաշարանին վերնայարկը, 61, Rue Mr. le Prince, Փարիզ (6) :
Կը նախագահէ՝ ՏԻԿ․ ՇԱՀԼԱՄԵԱՆ
Կը խօսի՝ ՏԻԿԻՆ ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ
Նիւթ՝ Հայ ընտանիքը երկրի մէջ եւ այստեղ :
Կը հրաւիրուին անդամները, անդամուհիները եւ փափաքողները :
Մուտք՝ 3 Ֆրանք :

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ _ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՊԱՐՍԿԱ-ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՀԱՅՐ․ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
8 Դեկտ․ Շաբաթ երեկոյ, ժամը 8.30ին, Salon de Coliséeի շքեղ սրահներուն մէջ
21, BLD. DUGOMMIER
Երկրորդ յարկի մէջ․— Գեղարուեստական բաժին, կովկասեան նուագախումբ, Թառ (Թանիստ Արզար), ջութակ, մանտօլին եւ դափ :
Հայկական եւ ռուսական երգեր (Mr. Zimin), հայկական եւ ռուսական պարեր (փոքրիկն Zimin եւ Mlle. Lydia Wolter) :
Առաջին յարկի մէջ․— 12էն մինչեւ լոյս եւրոպական եւ կովկասեան պարեր, եւրոպական նուագախումբ, յայտնի Wonder Jazz, ճոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ :
ՄՈՒՏՔ՝ 10 ՖՐԱՆՔ

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է
ՎԻՐԱԲՈՅԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՍՈՒՆԻ
16, Rue de Vaugirard, PARIS (6e) Մէթրօ՝ ՕՏԷՕՆ կամ ՍԷՆ ՄԻՇԷԼ
ՀԵՌԱՁԱՅՆ՝ ODÉON 76–22
Կ'ընդունի ժամը 9 – 12 եւ 2 – 6, իսկ կիրակի մինչեւ կէսօր

ԻՐԱՒԱԳԷՏ Մ․ ՉԱՅԼԱԳ
ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ԵՒ ՊՈԼՍՈՅ ԻՐԱՒԱԲԱՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆՆԵՐԷ
կ'ընդունի ամէն օր առաւօտները ժամը 9-12 և երեկոները 5-7:
208bis Rue Lafayette, Paris. Métro Louis Blanc

ՎԶՆՈՑ (քաշ - քոլ),ՓՈՒԼ - ՕՎԷՐ եւ ԲՈՒՐԴԷ ՁԵՌՆՈՑՆԵՐ
ՄԱՐՇԷՃՆԵՐ,
CACHE - COLS EN LAINE, PULL - OVER, GILETS ET GANTS DE LAINEի
Ձեր գնումներուն համար դիմեցէք՝
JAPHET Frères
224 & 257 Rue St. Denis, Paris 2e.
Métro: St. Denis.
Tél. Central: 69-61 եւ Gutemberg 57-57
Միշտ տրամադրելի է ընտիր մը եւրմը՝ անմրցելի գիներով:

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Կազմակերպուած Ալֆորվիլի Զէնկիւէրցիներու Հայր․ Միութեան կողմէ, դեկավարութեամբ դերասան Պ․ Ոսկանեանի :

Կը ներկայացուի՝ «ԱՆՄԵՂ ԶՈՀԸ» (տրամ) եւ «ՊԱՂՏԻԿԻ ՆՇԱՆՏՈՒՔԸ» (զաւեշտ) :

8 Դեկտեմբեր, Շաբաթ իրիկուն ժամը 8.45ին, Հայ Ակումբին մէջ, 1, Bld. Carnot : Մուտք՝ 5 եւ 3 Ֆրանք :

ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ եւ շրջակայքի Հայր․ Միութեան պատգամաւորական ժողովը կը գումարուի, դեկտեմբեր 8ին, Վիէնի մէջ՝ առաւօտեան ժամը 10ին :

Պատգամաւորներէ կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ՑԵՐԵԿՈՅԹ — ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Ֆ․ Կ․ Խ․ի Շավիլի մասնաճիւղին կողմէ, 16 դեկտեմբեր, Կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 4էն մինչեւ կէս գիշեր : Կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ թուականը :

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ

Սահակ Մեսրոպ Կրթական Միութեան կողմէ, 8 դեկտ․ Շաբաթ երեկոյ, ժամը 8ին : Կը խօսի՝ Հայր Արխս վարդապետ Վարդանեան :

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ՕՐ ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ

Էսթրէզէնի (Վիէն) Սահակ Մեսրոպ Կրթական Միութիւնը կազմակերպած է գպրոցական հանդէս մը ամանորի առթիւ, 30 Դեկտ․ Կիրակի կէսօրէ վերջ : Կը խնդրուի տեղւոյս կազմակերպութիւններէն նկատի ունենալ այդ թուականը :

ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԷՐ ԵՂԷՔ
ԾԱԽՈՒ Է ԻՎՐԻՆԵՐՈՒ հրաշալի հողամասը, բնակութեան ամէն յարմարութիւններով, Փարիզի արուարձաններուն մէջ գեղեցիկ վայր մը, առաջնակարգ դիրք, շքեղ ծառաստաններ, ԿԱՐ ՏԸ Լ'ԷՍԹԷՆ 15 վայրկեան հեռու, բացառիկ գիներ, 5 տարի ապառիկ:
Տեսնելու եւ բանակցելու համար, դիմել՝
Mr. LECORNU
7, Rue Paul Lelong Paris
Մէթրօ Bourse կամ Sentier. Tél. Gut 40 - 37
Եւ մեր ներկայացուցիչին Mr. PATRIKի
17, Rue Damesme, Paris (13): Մէթրօ՝ Tolbiac
Tél. Gob. 55 - 87

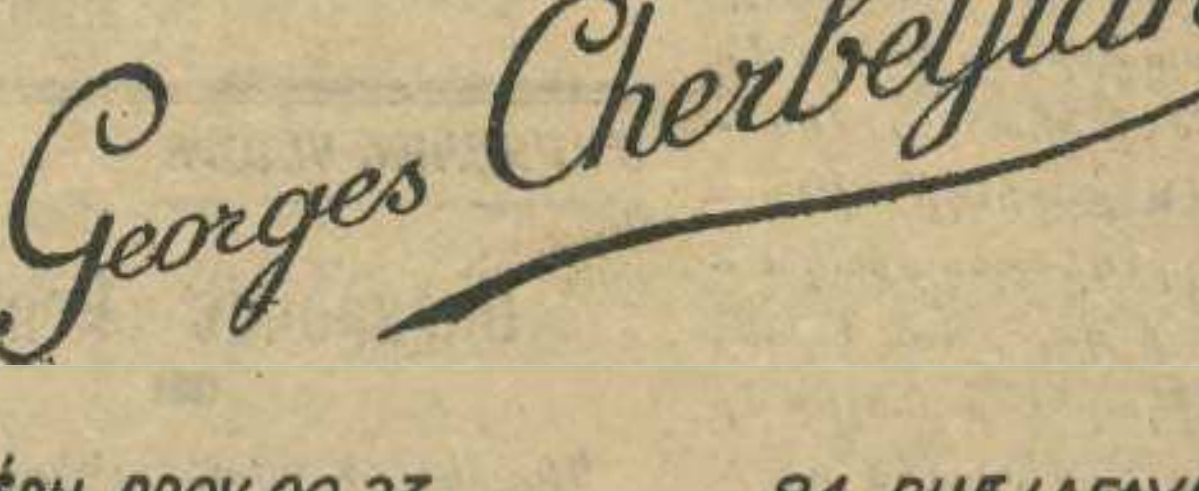
ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆ
ԳԻՆԵՐԸ ՉԱՓԱՒՈՐ
ՄԵՐ ԴԵՐՁԱԿԱՑՈՒԹԵԱՆ ԵԵԱԾ ՔԱՂՈՒՍՏՆԵՐԸ ԿՈՒՏԵՆԱՆ ԻՐԵՆՑ ՄԱՍՆԱՑԱՏԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՈՒ ՆՐԲԱԿԵՐՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
TAILOR
Georges Cherbetjian
TÉLÉPH. PROV.00.28
MÉTRO POISSONNIÈRE
94 RUE LAFAYETTE
PARIS

Etude de Me BERNARD WAHL
(12 année)
Licencié en Droit de la Faculté de Paris
Ancien élève de l'École des Hautes Etudes Sociales
JURISCONSULTE
Droit Français et International Privé
94, Rue St. Lazare (Սէն Լազար կայարանին մօտ) Tél. Pigalle 67 - 69
Կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական խնդիրներ, ինչպէս նաեւ փողոցի արկածներ, մնձամբ կը պաշտպանէ առեւտրական եւ ճաշտարար դատերն ներու առջեւ, կուտայ certificats de coutumesներ, կը կատարէ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ բոլոր գործողութիւնները:
Կ'ընդունի ժամը 9—10 եւ 17—19: Նաեւ ժամադրութեամբ

1bis, Rue d'Hautefeuille, PARIS (6) Մէթրօ՝ ՍԷՆ ՄԻՇԷԼ
Արեւելեան նպարեղէններ․— գնումներու համար օգտուեցէք
ԵՓՐԵՄԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒ ցոյց տուած բացառիկ պատեհութենէն, համոզուելու համար բաղդատեցէք իր գինը:

Քաշէր պանիր կէս քիլօ	8·—	Ձիթապտուղ(յուն․)կէս քիլօ	4·—
Ճերմակ » կէս քիլօ	5·50	Ձիթապտ․ (թրք․) կէս քիլօ	3·50
Պուլկուր կէս քիլօ	1·75	Հէլվա կէս քիլօ	3·—
Ապուխտ կէս քիլօ	10·—	Լոգում կէս քիլօ	3·—
Երշիկ կէս քիլօ	10·—	Պամիա 1 քիլօ տուփ	5·25

Մաքարոնի բոլոր տեսակէն 1·75

ԼԱՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՄԸ
ԻՐԱՒԱԳԷՏ ՊԷՐՆԱՐ ՎԱՀԷԻ
94, Rue Saint Lazare, Paris (9):
Եթէ հիմնապէս չգիտէք ֆրանսերէն լեզուն իր բոլոր նրբութիւններով, եթէ չէք հասկնար արուեստագիտական բացատրութեանց իմաստը եւ ծանօթ չէք ձեր բոլոր իրաւունքներուն, մի ձեռնարկէք դատական եւայլն գործեր, առանց ձեռնհաս անձի մը ներկայութեան: Մի խնայէք այս առթիւ ձեր ընելիք ծախքը, որովհետեւ ապագային պիտի զղջաք դառնօրէն:
Խորհրդակցութիւն մը չկարօտիր մեծ գումարի, բայց շատ անգամ կը փրկէ անձի մը կացութիւնը՝
ՄԱՆԱՒԱՆԴ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՄԷՋ։
Գրաւոր խորհրդակցութիւն՝ Փարիզի, գաւառներու եւ արտասահմանի համար: Ղրկեցէք մանդափոստով 30 ֆրանք:
Գրեցէք համառօտ, բայց որոշ, յստակ եւ ճշգրիտ:

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme, PARIS (13)

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (41)

ՍՊԻՏԱԿ ԱՐԾԻՒԸ

Թարգմ․ Ա․ ՀԱՔԷՔԵԱՆ — Գրեց՝ ՐՕԼԸՆՏ ՏԷՆՒԸԼ

Հիմակ, այս կինը Սպիտակ Արծիւի սպանութիւններուն հետ որ եւ է կապակցութիւն չիկրնար ունեցած ըլլալ, քանի որ գրօսանաւը ծովուն բացերը կը գտնուի : Այդ կնոջ հանդէպ ունեցած ենթադրութեանցս մէջ սխալած պէտք է ըլլամ․ սակայն այն կինն է կարծեմ որ Րիճընդ փողոցին մէջ գիշերանց Սըր Ճօնին հետ խօսակցեցաւ, եւ հետեւաբար Սըր Ճօնի պատմութիւնը կասկած չի վերցներ, թերեւս այս կնոջ հետ ժամադրութիւն մը կարգադրեց եւ անոր գրօսանաւով պըտոյտի ելաւ :

— Ճիշդ կ'ըսէք, պարոն․ եւ սակայն ատիկա չիբացատրեր թէ ինչպէս կ'ըլլայ որ Սըր Ճօնի գրպանին մէջ Սպիտակ Արծիւ մը կը գտնուի, անծանօթ նաւաստիի մը հետ գիշերային ճամբորդութենէ մը վերադարձին :

— Չեմ կրնար բացատրել, Փիրսըն, թէ ինչպէս ձեռք ձգեց այդ անիծուած թուչունը, միայն չեմ կարծեր որ ատիկա Օր․ Հայաթի հետ առնչութիւն ունենայ : Թէեւ Ամերիկեան դեսպանատունը իմացուցած եմ որ այս կնոջ մասին պէտք եղած տեղեկութիւնները մեզ հաղորդեն : Երբ այդ տեղեկութիւնները ստանանք, աւելի լաւ պիտի կարենանք դատել :

Գաղտնի – ոստիկան քննիչ Փիրսըն իր գլխաւորի այս խօսքերուն չպատասխանեց : Գիտէր որ օգնական - ոստիկանապետը կ'ուզէր ամէն գնով իր բարեկամը չըմեղացնել, որուն համար ինքն չմեղադրեց զայն, բայց չէր ալ ուզեր համաձայնիլ անոր բանծին :

— Ի՞նչ պիտի ընենք հիմակ... մըտէք :

Այդ միջոցին դուռը զարկին, ներս մտաւ այն լիանապետը որին Ճէք Փիրսըն պատուիրած էր մեհոզին հագուստները քննել :

— Ներողութիւն պարոն, ըսաւ լիանապետը Հ․ Ա․ին, քննիչը ինծի պատուիրած էր մեհոզին վրայ կրկին փնտռտուք մը կատարել :

— Է, բան մը գտա՞ք, հարցուց Հ․ Ա․ :

— Բաճկոնին գրպանին մօտ, անկիւն մը մասնաւոր բացուածքի մը մէջ այս թղթիկը կարուած էր, ըսել լով ծմռթկուած թղթիկ մը երկարեց :

— Վրան բան մը գրուա՞ծ է, հարցուց Փիրսըն :

— Անշուշտ պարոն : (Ցիանապետը այնպիսի արտայայտութիւն մը առաւ որ կարծես ըսել կ'ուզէր, « ձեզ երկուքդ ալ պիտի զարմացնեմ») :

— Անոր վրայ Սպիտակ Արծիւի հասցէն գրուած է :

Ցիանապետը սխալած չէր, որովհետեւ այս խօսքերուն վրայ երկու գըլխաւորներն ալ ցնցուեցան․— Սպիտակ Արծիւին հասցէն : Վերջապէս շօշափելի բան մը գտած էին, ոճրագործին հասցէն ունենալէն վերջ անոր ձերբակալումը այլեւս երկար չէր կրնար տեւել :

Ճէք Փիրսըն ոստիկանին ձեռքէն թղթիկը խլեց եւ հազիւ վրան նայած, սարսափի ճիչ մը արձակելով զայն իր գլխաւորին երկարեց :

Հ․ Ա․ Տէյվիս իր պաշտօնեային այս սարսափի ճիչէն բան մը չհասկցաւ․ բայց թուղթին վրայ նայելէն յետոյ դէմքը ճեփ – ճերմակ կտրեցաւ : Հազիւ բառերը կարդացած ուղեղին մէջ կրակ թափեցաւ կարծես : Բարեկամական ոչ մէկ կապ կրնար այլեւս Սըր Ճօնը պաշտպանել : Այդ թղթիկին վրայ ճակատագրական հետեւեալ տեղեկութիւնը գրուած էր․— « Շատ եկուր : Սպիտակ Արծիւը Կլօրիա գրօսանաւուն մէջ կը գտնուի : Ֆրէնք» :

Ճէք Փիրսըն խորհելով որ այս խնդրի մասին լիանապետին ներկայութեան խօսիլը շատ անյարմար պիտի ըլլայ, անոր կարգ մը հրահանգներ տալով ճամբեց, որպէսզի իր գլխաւորին հետ առանձին մնան :

Հ․ Ա․ ըմբռնելով Փիրսընի մտածումներուն պատճառները, յիսնապետին դուրս ելլելէն վերջ ըսաւ անոր․

— Փիրսըն, այս թուղթը բոլոր յոյսերս ի դերեւ հանեց․ ինծի համար այլեւս անկարելի է որ այս խնդրին մէջ Սըր Ճօն Տէվիսընի անունը գաղտնի պահեմ : Այս տեղեկութեան համաձայն ստիպուած եմ խնդրել ծովային նախարարութենէն որ Կլօրիա գրօսանաւուն հետ յարաբերութեան մտնէ : [illegible]

[illegible]

մի մը անուան վարկաբեկումը, բայց իմ պարտականութիւնս է նախ ծառայել այն երկրին որուն պաշտօնեան եմ : Սպիտակ Արծիւ կոչուող այն անձը [illegible]

(Շար․)

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 – 70

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ Երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՈՒՐԲԱԹ 7 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
VENDREDI 7 Décembre 1934

10ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année Nº 2671

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

"ԴՈՒՔ ՎԵՐԻՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ՉՈՒՆԻ՞Ք,,

»»»··«««

Նորէն հարցումներ եւ նոր մտահոգութիւններ՝ գաւառէն: Միշտ միեւնոյն անձկութեամբ,— յո՛յս մը, լո՛յս մը:

Ճիշդ այնպէս ինչպէս, է՛ր երբեմն, Պոլիս կը դիմէին, «գաւառ»էն:

Չորս հոգի ճամբու են Լանսէի մէջ, Թուղթի գործարանէն, ուր կ'աշխատին 30 հայ բանուորներ: Միեւնոյն ատեն բնակարան ալ չպիտի ունենան այս թշուառները, քանի որ չէնքերը կը պատկանին ընկերութեան եւ արձակուած բանուոր մը իրաւունք չունի օգտուելու:

Դիմում, աղաչանք, բարեխօսութիւն՝ գործատիրոջ:

Պատասխանը կ'ըլլայ ոչ միայն ժխտական, այլ եւ չարագուշակ.

— Միւսներն ալ պիտի հանենք մինչեւ տարեգլուխ: Կառավարական հրաման է: Դուք վերին իշխանութիւն չունի՞ք. թող երթան բացատրեն եւ ելք մը գտնեն:

Հարցը այդ է արդէն,— Դուք վերին իշխանութիւն չունի՞ք:

Ի՞նչ կ'ըսէք, ունի՞նք:

Ե՛ւ այո ե՛ւ ոչ: Սրտաբաց պարզենք ամէն բան, իսկ եզրակացութիւնը դուք հանեցէք:

Եւ որպէսզի թիւրիմացութիւններ չծագին, անմիջապէս յայտարարենք թէ ամէնէն առաջ մենք էինք որ շնորհաւորեցինք, երբ հաղորդուեցաւ միացեալ յանձնախումբի մը կազմութիւնը, մասնակցութեամբ 11 կազմակերպութեանց:

Թէեւ պատահարար մէջտեղ եկած, բայց եւ այնպէս բարենշան էր ձեռնարկը: Անշուշտ բոլորդ ալ պիտի ուզէիք որ ան ծլէր, ծաղկէր եւ յանգէր կեդրոնացեալ եւ տեւական օրկանի մը:

Արդ, իրականին մէջ ի՞նչ ունինք իբրեւ մնայուն կազմակերպութիւն, յատկապէս գաղթականներու հոգատարութեան համար:

Անշուշտ կ'ըմբռնէք թէ միացեալ յանձնախումբը խորհրդակցական մարմին մըն է, ծնունդ՝ բացառիկ պարագաներու, եւ վաղը կրնայ լուծուիլ:

Ուրեմն, որո՞նք են այն օրկանները որ կը կազմեն օրուան «գործադիր իշխանութիւնը», եւ ի՞նչ պայմաններու մէջ կը գործեն անոնք.—

1. Գաղթականներու Գրասենեակ թիւ 1: (Քլէպէր): Բաց է ամէն օր ժամը 10–12: Քարտուղար օրիորդ մը կը վարէ ընթացիկ աշխատանքները:

2. Գաղթականներու Գրասենեակ թիւ 2 (եկեղեցի, Լ. Բաշալեան): Բաց է շաբաթը չորս օր (երեքշաբթի, չորեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ), ժամը 10–12:

3. Աղքատախնամ.— Գործերը կը վարէ քարտուղար մը, պաշտօնապէս երեւալով միայն երկուշաբթի եւ ուրբաթ օրերը, ժամը 10–12:

Ասոնք՝ անմիջական օրկաններն են, որոնց ներկայանալու ստիպուած է անճար գաղթականը, իր գործին բերումով:

Առաջին երկուքը վկայականներ կուտան կամ զանազան գործողութիւններ կը կատարեն, իսկ Աղքատախնամը նպաստներ կը բաշխէ, եթէ դրամ կամ տրամադրութիւն ունենայ:

Օրերը եւ ժամերը այնպէս նշանակուած են որ, որքան ալ ծանր կամ ստիպողական հոգի մը առջեւ գտնուիս, հարկադրուած ես յարմարիլ: Այլապէս, բոլոր դուռները գոց կը գտնես:

Եթէ շատ համարձակ ես կամ անհամբեր, կրնաս պատասխանատու պաշտօնեաներուն հասցէները գտնել և տունը երթալ: Բայց, ո՞վ կ'երաշխաւորէ թէ չպիտի վռնտուիս: Կամ, լաւագոյն պարագային, չպիտի հարկադրուիս սպասել շաբաթէն մինչեւ երկուշաբթի կամ երեքշաբթիէն մինչեւ ուրբաթ:

Կրնաս մեթրոյի դրամ չունենալ: Ո՞րն հոգ:

Թերեւս քանիչորս ժամէն հեռանալու հրաման ստացած ես ոստիկանութենէն: — Սպասէ՛ որ բաց գրասենեակ մը գտնես, որոշեալ ժամուն, կամ գտնես իրաւասու անձը:

Մանաւանդ որ, սովորական բան է «հէվալէ»ն:

Մէկը միւսին կը ղրկէ, համաձայն գործի պահանջին կամ իր հայեցողութեան, եւ օրը — յաճախ օրերը — իրիկուն կ'ըլլայ անճար եւ անյոյս:

Այսքա՞ն է «իրաւասու» օրկաններուն գումարը: Ո՛չ:

4. Ունինք Գաղթ. Կեդր. Յանձնաժողով մը (նախկին Ազգ. Պատուիրակութիւն), որուն անունը տարին քանի մը անգամ կը լսենք, եւ որուն հասցէն կրնաք օրերով փնտռել:

Մե՛ծ բան է, եթէ բարեկամներու միջոցաւ կամ ճամբան հանդիպիք անդամներէն մէկուն, ներկայացնէք ձեր հոգերը, եւ ան ալ տրամադրութիւն կամ ժամանակ ունենայ ժողովի դնելու:

5. Հայ Տնտեսական Կեդրոն: Ունի փառաւոր գրասենեակ մը, բանուկ հրապարակի մը վրայ: Երեւելիներ կ'երթեւեկեն այնտեղ, ընդունելութիւններ կը սարքուին եւ միշտ նոր ծրագիրներ կը մշակուին,— բայց թէ ի՛նչ կը կատարուի իբրեւ գործնական աշխատանք, օրուան հոգերուն համար, կը մնայ խնդրական:

Չխօսինք բուն Նանսէնեան գրասենեակին մասին, որ դուրս կը մնայ ազգային շրջանակէն, եւ որ մեզի վերաբերեալ հարցերու մասին ստիպուած է դիմել հայկական իրաւասու օրկաններուն:

Դիտմամբ զանց կ'առնենք նաեւ անհատական ձեռնարկները, որոնք ոչ մէկ երաշխաւորութեան ենթակայ են:

Ամփոփ գիծերով պարզած եղանք պատկերը՝ եղած–չեղածին:

Ողբերգակա՞ն է: Անշուշտ: Բայց ի՛նչ օգուտ հառաչանքէն:

Սիրտ կոտրելու համար չէ որ կը ներկայացնենք այս պատկերը, այլ բուն ելքը գտնելու համար:

Եւ թող օրուան մղձաւանջը օգնէ բոլորիս, որպէսզի գտնենք այդ ելքը:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԿԱՐԵՒՈՐ ՔԱՅԼ ՄԸ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

»»»··«««

Ֆրանսա կ'առաջարկէ Միջազգային Գունդի մը յանձնել ՍԱՐԻ ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒԹԵԱՆ ՊԱՀՊԱՆՈՒՄԸ Առանց իր եւ Գերմանիոյ մասնակցութեան

ԱՆԳԼԻԱ, ԻՏԱԼԻԱ, ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՉԵԽՈՍԼՈՎԱՔԻԱ ԿԸ ՍՏԱՆՁՆԵՆ ԱՅԴ ԳՈՐԾԸ

Դեկտեմբեր 5ին, Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդին առջեւ, շատ կարեւոր գիջում մը կատարեց Ֆրանսայի արտաքին նախարարը, հրաժարելով իր մասնաւոր իրաւունքէն եւ առաջարկելով որ միջազգային գունդ մը կազմուի, Սարի բարեկարգութեան պահպանման համար, յառաջիկայ քուէարկութեան առթիւ:

Պ. Լավալ ըսաւ թէ անցեալ շաբթու, Ֆրանսայի երեսփ. ժողովին մէջ խօսած էր այն իրաւունքի մասին որ տրուեցաւ 1926ին եւ որուն համաձայն Ֆրանսա զինուոր պիտի ղրկէր, եթէ Սարի առժամեայ վարչութիւնը կացութիւնը ծանր գտնէր եւ օգնութիւն խնդրէր: Ֆրանսա պատրաստ է ստանձնելու իր բոլոր միջազգային պարտաւորութիւնները, սակայն Սարի խնդիրը կը համարի միջազգային, եւ ոչ թէ ֆրանգեւգերման հարց մը: Ան պիտի խնդրէր որ միւս երկիրները միանան իրեն, պահպանելու համար բարեկարգութիւնը: «Այսօր աւելի յառաջ երթալով, Ֆրանսա կը խնդրէ Ազգերու Դաշնակցութեան Խորհուրդէն՝ ստանձնել բարեկարգութեան պատասխանատուութիւնը եւ որպէսզի Գերմանիա եւ համաշխարհային կարծիքը գիտնան թէ Ֆրանսա գաղտնի ծրագիրներ չունի, մենք ոստիկանական զօրամաս չպիտի ղրկենք այդ միջազգային ուժին համար: Ես կ'առաջարկեմ որ Խորհուրդը ինք ստանձնէ այն պատասխանատուութիւնը զոր Ֆրանսա պատրաստ էր եւ է ստանձնելու եւ որոշէ միջազգային գունդի մը յանձնել բարեկարգութեան պահպանումը: Եթէ խորհուրդը կ'ընդունի այս առաջարկը, Ֆրանսա ուրախութեամբ յանձն կ'առնէ չմասնակցիլ այս միջազգային զօրագունդին, պայմանաւ որ Գերմանիան ալ չմասնակցի»:

Այս յայտարարութեան անմիջապէս պատասխանեց Անգլիոյ ներկայացուցիչը.

— «Եթէ Խորհուրդը որոշէ թէ ցանկալի է որ միջազգային ոստիկանական գունդ մը հաստատուի Սարի մէջ, բարեկարգութիւնը պահպանելու համար, եւ եթէ Մեծն Բրիտանիա հրաւիրուի մասնակցելու, պայմանաւ որ ուրիշ իրաւասու երկիրներ ալ մասնակցին, եւ եթէ Ֆրանսա եւ Գերմանիա հաւանին այս կարգադրութեան, իմ կառավարութիւնս պատրաստ է պատշաճ համեմատութեամբ մասնակցելու այդպիսի միջազգային զօրագունդի մը»:

Յետոյ կարգով բեմ ելան Իտալիոյ, Խ. Միութեան եւ Չեխոսլովաքիոյ ներկայացուցիչները եւ յայտարարեցին թէ՝ իրենց կառավարութեանց հետ խորհրդակցելէ յետոյ, կը յուսան նոյն մասնակցութիւնը խոստանալ միջազգային զօրագունդին: Այս առթիւ, հարցումներ եղան Սարի միջազգային յանձնաժողովի նախագահին (ամերիկացի), որ յիշելով իր մատուցած տեղեկագիրները, չեշտեց թէ յանձնաժողովը չի կրնար բարեկարգութիւնը ապահովել ներկայ ոստիկանական ուժով: «Եթէ միջազգային ուժ մը դրուի իր տրամադրութեան տակ, կարելի պիտի ըլլայ բարեկարգութիւնը պահպանել քուէարկութեան ընթացքին եւ խաղաղութեամբ անցընել դժուարին շրջանը»:

Ասոր վրայ, որոշուեցաւ որ Երեքներու յանձնախումբը ուսումնասիրէ միջազգային ոստիկանութեան խնդիրը, առանց սահմանափակուելու արտայայտուած չորս պետութիւններով: Յետոյ ճշդուեցաւ թէ զօրամասերը պիտի բաղկանան կանոնաւոր զինուորներէ եւ ոչ թէ ոստիկաններէ: Լուրը անմիջապէս հաղորդուեցաւ Պերլին, ուր ուղեն – չուզեն հաւանութիւն պիտի յայտնեն: Անգլիոյ մէջ շատ գոհ են այս կարգադրութենէն, որ կարեւոր քայլ մըն է խաղաղութեան պահպանման համար:

ԱՀ ՈՒ ՍԱՐՍԱՓԸ ԽՈՐՀՐԴ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

»»»··«««

60 հոգի գնդակահարուած մէկ օրուան մէջ?

Մոսկուայէն կը հեռագրեն Վարշաւայի ճամբով.— Պաշտօնական զեկոյց մը, որ հրատարակուեցաւ դեկտեմբեր 6ի առտուան ժամը 2ին, կը ծանուցանէ թէ՝ իբրեւ հետեւանք Սէրգէյ Կիրովի սպանութեան, 66 հոգի մահուան դատապարտուեցան, մասնակցած ըլլալով քաղաքական մահափորձերու պատրաստութեան: Այս մահավճիռներէն 37ը տրուեցան Լէնինկրատի, իսկ 29ը Մոսկուայի մէջ: Վաթսուն մահապարտներ գնդակահարուած են արդէն:

ԽՄԲ.— Այս հեռագիրը միայն քանի մը թերթերու մէջ հրատարակուած ըլլալով, առ այժմ վերապահութեամբ կը հրատարակենք, թէեւ բոլշեւիկները մեզ շատոնց վարժեցուցած են ամէնէն հրէշային բարբարոսութեանց:

⁂ Մոսկուայէն կը հեռագրեն թէ քննութիւնները կը շարունակուին ներքին գործավարութեան զեկավարութեամբ եւ անհրաժեշտ հետազօտութիւնները կը կատարուին, բոլոր մանրամասնութիւնները ճշդելու համար: Այժմէն մէկդի դրուած է անձնական վրէժխնդրութեան ենթադրութիւնը, քանի որ Կիրով շատ համակրելի մարդ էր: Ընդհանուր տպաւորութիւնը այն է թէ ահաբեկիչը, Նիկոլայեւ, «գիտակից կամ անգիտակից գործակալն է բանուոր դասակարգի թշնամիներուն»: Այս առթիւ, անոր համայնավար հանդամանքն ալ կ'ուրանան:

⁂ «Փրավտա», կուսակցութեան պաշտօնաթերթը, խմբագրականի մը մէջ կը յանձնարարէ «կրկնապատկել արթնութիւնը հակայեղափոխութեան դէմ»: Եւ կ'ազդարարէ.— «Թող մեր թշնամիները չսպասեն յեղափոխութեան նահանջմանը: Այս զարշելի ոճիրէն զայրացած տասնեակ միլիոնաւոր աշխատաւորներու ցասումը պիտի պայթի անոնց գլխուն որ կը փորձեն փնտսել խորհրդային իշխանութեան նուաճումներուն: Յեղափոխութիւնը տակաւին թշնամիներ ունի որոնք կը փորձեն ոչնչացնել խորհրդային բանուորներուն յոյսերը եւ տենչերը: Անոնք ընդունակ են ամէնէն մեծ խայտառակութեան: «Կրկնապատկեցէ՛ք, եռապատկեցէ՛ք արթնութիւնը», կ'ըսէ Կիրովի մարմարեայ դէմքը:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

«ՄՈՒՍԱ ԼԵՌԱՆ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՕՐԵՐԸ»

oooo

Անցեալ տարի, «Յառաջ»ն էր որ, վիէննայէն ղրկուած թղթակցութեամբ մը, յայտնեց այս գրքին հրատարակութիւնը:

Կը յիշէք, անշուշտ, որ գիրքը գերմաներէն է, մօտ հազար էջ, իսկ հեղինակը՝ երիտասարդ գրագէտ մը, Ֆրանց Վէրֆէլ:

Գիրքը տակաւին հրապարակ չելած, որոշ մասեր հրատարակուեցան «Նոյէ Ֆրայէ Փրէսէ»ի մէջ, եւ մեր գերմանագէտ աշխատակիցը, Եռան, զանոնք անմիջապէս հայերէնի վերածեց «Յառաջ»ի մէջ, բծախնդիր վաւերականութեամբ:

Այնուհետեւ ուրիշ թերթեր ալ արտատպումներ կատարեցին, թարգմանեցին, խօսեցան եւ յետոյ ամէն բան մոռացութեան տրուեցաւ:

Երէկ իմացայ երեք լուրեր.—

1. Ամերիկեան շարժանկարի ընկերութիւն մը քսան հազար տոլարի գներ է «Մուսա լերան քառասուն օրերը», սինէմայի վերածելու համար:

2. Գիրքը չեխերէնի թարգմանուեր է, «Քառասուն օրեր» անունով, եւ տակը՝ երկրորդ խորագրով մը.— «Փոքր ժողովուրդի մը ողբերգութիւնը»:

3. Գիրքը թարգմանուեր է անգլիերէնի:

Կարդալով այս լուրերը, գլուխս ձեռքերուս մէջ առի եւ սկսայ խորհրդածել.—

Այս գիրքը, «պզտիկ ժողովուրդի ողբերգութիւնը», կը վերաբերի մեզի:

Ան քաղուած է մեր կեանքէն, եւ նուիրուած՝ մեր մարտիրոսութեան, անլուր տառապանքին, ինչպէս եւ հերոսական քաջագործութեանց: Կատարեալ դիւցազնավէպ:

Երբ զանազան հատուածներու թարգմանութիւնը կը հրատարակուէր «Յառաջ»ի մէջ, խմբագիր եւ թարգմանիչ, նոյնիսկ տպագրիչը միջոցներ խորհեցան, զայն ամբողջութեամբ հայացնելու եւ իբրեւ գիրք հրատարակելու համար, բայց անընկեցան:

Տարի անցաւ, ուրիշ ոչ եւ է մէկն ալ չհետաքրքրուեցաւ: Մինչդեռ գիրքը, որ ամէնէն աւելի մեզ կը շահագրգռէ, ահա կը թարգմանուի չեխերէնի, անգլերէնի եւ միեւնոյն ատեն շարժանկարի կը վերածուի:

Անշուշտ վաղը չինարէնի ալ կրնայ թարգմանուիլ, իսկ մենք նորէն այսպէս կը մնանք:

Ո՞վ է պատասխանատուն այս ողբերգութեան:

Նոյն ինքն Ֆրանց Վէրֆէլ:

Մեկենասն ալ կը գտնուէր, դրամն ալ, եթէ ան, գերման գրագէտը, փոխանակ հոյակապ վէպի մը վերածելու «Մուսա լերան քառասուն օրեր»ը, քարոզգիրք մը գրի առնէր կամ Սուլթան Համիտի հարեմական կեանքը նկարագրէր···

ՎԱՀԷ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԻՆ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

Գործազրկութեան նպաստի հարցին առթիւ

»»»··«««

ԱԶԳ. ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ ՉՈՒԶԵՐ ՍՏԱՆՁՆԵԼ ԱՄՍԱԿԱՆ ՏԱՍԸ ՀԱԶԱՐ ՖՐԱՆՔԻ ՆՊԱՍՏԻՆ ԲԱՇԽՈՒՄԸ

ՄԱՐՍԷՅԼ, 4 դեկտեմբեր, (Յառաջ).— Շաբաթ երեկոյ (դեկտեմբեր 1) ժամը 9ին Ազգ. Կեդր. վարչութեան հրաւէրով, Առաջնորդարանի մէջ տեղի ունեցաւ Մարսէյլի Հայրենակցական Միութեանց, թաղական խորհուրդներու ներկայացուցիչներու եւ ազգ. երեսփոխաններու խառն ժողովը:

Ազգ. Կեդր. վարչութեան ատենապետի զեկոյցէն պարզուեցաւ որ՝ նահանգային ժողովի Բ. նիստի գրասենեակի տնօրէնին կողմէ առաջարկուած է Ազգ. Կեդր. վարչութեան ատենապետին եւ Հայ գաղթ. օֆիսի Պ. Տնօրէնին կազմել հայ գործազուրկներու յատուկ մարմին մը, (40 — 50 հոգիէ բաղկացած) եւ ստանալ նահանգային ժողովի կողմէ ամսական ամսական 10,000 ֆրանք (տասը հազար) տրամադրելի գումարը եւ բաժնել ամէնէն չքաւոր նպաստընկալներու, նախապատուութիւն տալով անոնց որ Ֆրանսայի մէջ ծնած զաւակներ ունին:

Ժողովը սոյն եւ յարակից խնդիրները բազմակողմանի կերպով քննելէ վերջ որոշեց.—

1. Ի գիտութիւն բոլորին յայտարարել թէ Մարսէյլի գաղութին անունով կառավարութեան մօտ խօսելու իրաւունք ունի միայն Ազգ. կեդր. վարչութիւնը:

2. Ոչ եւ է ազգային մարմին (նոյնիսկ ազգ. կեդր. վարչութիւնը) իրաւունք չունի հայ գործազուրկներու անունով կառավարութենէն դրամ ստանալու:

3. Շնորհակալութիւն յայտնել (Ազգ. Կեդր. վարչութեան միջոցով) կառավարական ներկայացուցչին եւ խնդրել որ կառավարութեան խոստացած 10000 ֆրանքը (եթէ անպատճառ պիտի բաժնուի), բաշխուի պետութեան պատկան մարմինին կողմէ:

4. Այս ժողովին որոշումները հաղորդել Փարիզի գաղթակ. գոյց օֆիսներու պետերուն եւ խնդրել Պ. Բաշալեանէն որ թելադրէ իր Մարսէյլի ներկայացուցչին (Յովիկեան) չստանալ 10000 ֆրանքը եւ բաժնելու համար քայլեր չառնել:

«Մուսա Լերան Քառասուն օրեր»

Փրակայի մեր թղթակիցը կը գրէ թէ Ամերիկեան Սինէմայի ընկերութիւն մը, «Իւնիվէրսըլ», 20,000 տոլարի գնած է Ֆրանց Վէրֆէլի գործը, «Մուսա լերան քառասուն օրերը», շարժանկարի վերածելու համար:

Գիրքը միեւնոյն ատեն չեխերէնի թարգմանուած է, «Քառասուն օրեր» խորագրով: Կողքին վրայ կարմիր լեռ մը կայ, որուն ետեւէն արեւ կը ծագի: Կողքին տակը գրուած է,— «Պզտիկ ժողովուրդի մը ողբերգութիւնը»:

Լոնտոնի մեր թղթակիցը կը գրէ թէ գիրքը թարգմանուած է նաեւ անգլերէնի:

ՄՈՌՑԷ՛Ք ՁԵՐ ԳԻՏՑԱԾ ԹՈՒՐՔԵՐԷՆԸ

Էնկիւրիէն կը հեռագրեն թէ ազգային պաշտպանութեան գործավարութիւնը ասկէ վերջ « Սեւ Պաղան» պիտի կոչուի: « Սեւ», հին Թուրքերէնով զինուոր կը նշանակէ:

Գործավարութիւնները ասկէ վերջ «մուվաֆիք» (ընդունելի) բառին տեղ պիտի գործածեն «օնայ» բառը, «տիգգաթ»ի (ուշադրութիւն) տեղ՝ «աայայ», «րէա»ի (մերժում) փոխարէն՝ «աայամ»:

ԹՐՔՈՒՀԻՆԵՐՆ ԱԼ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՆ

Էնկիւրիէն կը հեռագրեն դեկտեմբեր 5 թուականով.— Ազգ. ժողովը ինքզինքը լուծեց այսօր: Փակումէն առաջ, վաւերացուց օրէնք մը որով երեսփոխանական ընտրութեան եւ թեկնածութեան իրաւունք կը տրուի թրքուհիներուն:

ՄԱՐՏԻՆ ՀԱՅԿԱԶՆԻ ՀՈԳԵՎՈՐ ՎԻՊԱՍԱՆՔԸ ԱՍՏՂԱՀԱՐ ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔՈՒՄ

ՀՈԳԵՎՈՐ ՎԻՊԱՍԱՆՔԻ ՀԱՆԳԱՆԱԿԸ

Ուրբաթ, հոկտեմբերի 29-ին, ժամը 5-ին, Մարտին Հայկազնի հոգեվոր վիպասանքի հանգանակը տեղի կունենա Աստղահարի մայրաքաղաքում, Ազգային Թատրոնի շենքում։

Հանգանակի ընդհանուր ղեկավարությունը ստանձնել է Աստղահարի Ազգային Թատրոնի տնօրինությունը

«ԵԿԵՂԵՑԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՈՒՄԸ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ՄԵՋ»

«»»

Մեր հասարակության կյանքի տարբեր ոլորտներում իրականացվող բարեփոխումների ընթացքում առանձնահատուկ նշանակություն է ստանում դատական համակարգի գործունեության արդյունավետության բարձրացումը, որի հիմնական նպատակներից է դատավորների անկախության և անաչառության երաշխիքների ամրապնդումը։ Այդ նպատակին ծառայող կարևոր միջոցներից է դատավորների նշանակման, նրանց պաշտոնում առաջխաղացման, ինչպես նաև պաշտոնից ազատման հստակ և օբյեկտիվ չափանիշների սահմանումը։ Ներկայումս ընթացքի մեջ է դրված նաև դատավորների վերանորոգման գործընթացը։

Դատավորների վերանորոգման գործընթացի հիմնական նպատակներից է դատական համակարգի հանրային վստահության բարձրացումը, դատավորների անկախության և անաչառության երաշխիքների ամրապնդումը, դատական իշխանության արդյունավետության բարձրացումը։ Դատավորների վերանորոգման գործընթացի հիմնական նպատակներից է նաև դատավորների մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների զարգացումը, ինչպես նաև դատավորների կողմից դատական իշխանության հեղինակության և հանրային վստահության ապահովումը։

Դատավորների վերանորոգման գործընթացի ընթացքում դատավորների մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների զարգացման նպատակով նախատեսվում է դատավորների համար կազմակերպել վերապատրաստման դասընթացներ, որոնք կանցկացվեն Դատական ակադեմիայի կողմից։ Դատավորների վերանորոգման գործընթացի ընթացքում դատավորների կողմից դատական իշխանության հեղինակության և հանրային վստահության ապահովման նպատակով նախատեսվում է դատավորների համար կազմակերպել հանդիպումներ հանրության տարբեր խմբերի հետ։ Այդ հանդիպումների ընթացքում դատավորները կներկայացնեն դատական համակարգի գործունեության վերաբերյալ հանրության տարբեր խմբերի հետաքրքրություն ներկայացնող հարցեր, ինչպես նաև կներկայացնեն դատական համակարգի գործունեության վերաբերյալ հանրության տարբեր խմբերի կողմից հնչեցված առաջարկները։

Դատավորների վերանորոգման գործընթացի ընթացքում դատավորների կողմից դատական իշխանության հեղինակության և հանրային վստահության ապահովման նպատակով նախատեսվում է դատավորների համար կազմակերպել հանդիպումներ հանրության տարբեր խմբերի հետ։ Այդ հանդիպումների ընթացքում դատավորները

⁂ Լենինկրատի գաղտնի ոստիկանութեան պետը դատի քաշուած ըլլալով, առժամապէս յաջորդ նշանակուեցաւ Ակրանով, հռչակաւոր չէկիստը, որ այժմ օգնականն է ներքին գործավարութեան: Ակրանով մասնագէտ մըն է «դասակարգային թշնամիներ»ու ջախջախման, եւ իր սեւ համբաւը չինեց Ճերճինսկիի օրով: 1921ին ինքն էր որ գաղտնօրէն զսպեց Քրոնշթատի ապստամբութիւնը:

Համայնավար Ընկերակցութեանց եւ հաստատութեանց արգելքը Ռումանիոյ մէջ

Գրած էինք թէ Ռումանիոյ զինուորական իշխանութիւնը արգիլած է համայնավար կազմակերպութեանց գործունէութիւնը: Ահաւասիկ այդ առթիւ հրատարակուած հրամանագիրը —

ՅՕԴ. Ա.— Արգիլուած են այսուհետեւ գործելու Ռումէն համայնավար կուսակցութիւնը, համայնավար երիտասարդական միութիւնը, Ռումէն աշխատաւորական օգնութեան կազմակերպութիւնը, համայնավար կուսակցութեան իրաւաբանական դիւանը, Կարմիր Միջազգայինի օգնութեան կազմակերպութիւնը, Յեղափոխական սէնտիքաներու խորհուրդը, Միութենական սէնտիքաներու տեղ. յանձնաժողովը, Յեղափոխական գիւղացիներու միութիւնը, համայնավար կանանց շրջանակը, Ռումէն գիտակից երիտասարդութիւնը, յեղափոխական ուսանողներու ընկերակցութիւնը, մարքսական ուսումնասիրութեանց շրջանը, աղքատ ուսանողական բեմը, հրէական մշակութային շրջանակը, աշխատաւորական գիւղացիական պլոքը, աշխատանքի լիկան, ռուս եւ ուքրայնացի ներգաղթողներու միութիւնը, խորհրդային Ռուսիոյ բարեկամներու ընկերակցութիւնը, հակաֆաշիստ ազգային կոմիտէն, Ռումէն հակաֆաշիստ կանանց կոմիտէն, հակաֆաշիստ երիտասարդութեան ազգային կոմիտէն, Փրօ - Պիրօ - Պիճան ընկերակցութիւնը, երկաթուղային բանուորներու պաշտպանութեան կոմիտէն, Անգործներու կազմակերպութեան կոմիտէն, «Ինօրկէ Բօչպուչ» մշակութ. շրջանակը, Կօշկակար բանուորներու «Մուրճ» սէնտիքան, սպասաւորներու «Համերաշխութիւն» սէնտիքան, տպագրագործական բանուորներու «Հիւսողը» սէնտիքան, «Ազատագրութիւն» բանուորական միացեալ ճակատը, Տոպրուճեան յեղափոխական ընկերակցութիւնը, աշխատանքի ընդհանուր դաշնակցութեան անդամ չեղող բոլոր բանուորական սէնտիքաները:

ՅՕԴ. Բ.— Զօրաբանակի հրամանատարութեան շրջանակին մէջ արգիլուած է կազմակերպութիւնը համայնավար գաղափարաբանութեան քարոզչութեան նուիրուած ընկերակցութեանց:

ՅՕԴ. Գ.— Վերոյիշեալ բոլոր կազմակերպութեանց կեդրոնատեղիները պիտի փակուին եւ պիտի արգիլուի անոնց անդամներու գումարումը:

ՅՕԴ. Դ.— Արգիլուած է համայնավար փրօփականտի նուիրուած թերթերու, պրակներու, թռուցիկներու եւայլն հրատարակութիւնը: Արգիլուած է նոյնպէս նոյն բնոյթով լուրերու կամ յօդուածներու երեւումը:

ՅՕԴ. Ե.— Անսաստողները պիտի ենթարկուին օրինական պատիժներու:

⁂ Ոստիկանութիւնը խուզարկութիւն կատարեց արգիլուած ընկերակցութեանց կեդրոնատեղիներուն մէջ, գրաւեց ինչ թուղթ որ գտաւ, եւ կնքեց կեդրոնատեղիները:

— . —

ՉԵԽՈՍԼՈՎԱՔԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ դեկտեմբերի 5ին քուէարկեց այն օրէնքը որով 14 ամիսէն երկու տարուան կը բարձրանայ զինուորութեան շրջանը: Համայնավարները աղմկալի ցոյց մը սարքեցին, այս առթիւ:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՀԱՓՈՐՁԻՆ առթիւ տրուած յուշագիրը (Եուկօսլավիա), արձանագրուեցաւ Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդի օրակարգին մէջ: Քննութիւնը պիտի կատարուի սեփողաբար:

ԳՈՐԾԱԶՐԿՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ պայքարելու համար, իտալական կառավարութիւնը պայմանագիր մը կնքել տուաւ գործատէրերուն եւ բանուորներուն: Այս պայմանագրին համաձայն, շաբաթական աշխատանքը կ՚ըլլայ 40 ժամ, փոխանակ 48ի, կը ջնջուին յաւելուածական աշխատանքները: Կիներու տեղ այրեր պիտի տեղաւորուին շատ մը գործերու մէջ: Կը յուսացուի այս ձեւով գործ ճարել քանի մը հարիւր հազար բանուորներու: Գործազուրկներու ընդհ. թիւն է մէկ միլիոն:

ԳԱՂՏՆԻ ՈՍՏԻԿԱՆ ՊՕՆԻ առջի օր լսուեցաւ քննիչ յանձնաժողովին առջեւ եւ յայտարարեց թէ 1933ի գարնան երեք տեղեկագիրներ յանձնած է Սթավիցքիի մասին, Ապահովութեան Տեսչութեան պաշտօնեաներէն Տիւքլոյի: Մեծ յայտնութիւններ չըրցաւ ընել:

ԱԶԳ. ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՆ չորրորդ շերտին մեծ պարգեւը, 2,500,000 ֆրանք, շահեցան Փարիզի ելեկտրական ընկերութեան պաշտօնեաներէն տասը հոգի, որոնք միասին գնած էին տոմսակը:

ՊՈՒՔՐԷՇԷՆ կը հեռագրեն թէ փաստաբանները գործադուլ հռչակեցին: Դատարանները փակուեցան:

ՆՈՒԷՐ ԱԹԱ ԹԻՒՐՔԻՆ.— Պուլկար կաշէվ, որ նշանաւոր է իբրեւ վայրի կենդանիներ ընտանեցնող, կորիւն մը նուիրած է Թուրքիոյ հանրապետութեան նախագահ Աթա Թիւրքին (Մ. Քէմալ): Առիւծի ձագը շոգենաւքով Պոլիս ղրկուած է:

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԵՒ ՌՈՒՍԻՈՅ առեւտրական գործառնութիւնները զարգացնելու համար Մոսկուա գացած էր առեւտրական նախարարը: Բանակցութիւնները սկսած են արդէն եւ մեծ արդիւնքներ կը սպասուին:

ՀՕԼԻՒՈՒՏԻ արուեստանոցին մէջ (շարժանկար) հրդեհ ծագելով, հրշէջ մը մեռաւ եւ 16 հոգի վիրաւորուեցան: Նիւթական վնասը կը հաշուեն մէկ միլիոն տոլար:

Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Փարիզ

ՓԱՐԻԶԻ «Հրազդան», «Քրիստափոր», եւ «Աղբիւր - Սերոբ» միացեալ խումբերու դասախօսութիւնը, տեղի կ՚ունենայ այս երեքշաբթի, (11 դեկտեմբեր), ժամը 8.30ին, Au Clair de lune (Place d'Italie) սրճարանի վերնայարկը:

Կը խօսի՝ ԸՆԿ. Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ:

Նիւթ՝ Պատերազմի վտանգը եւ ուժերու դասաւորումը Եւրոպայի մէջ»:

Ներկայ կրնան ըլլալ Փարիզի եւ շրջանի բոլոր ընկերները:

ԱՆԻԷՌ ՊՈՒԱ-ԲՈԼՈՆԻԻ Ենթակոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը այս Երկուշաբթի երեկոյ ժամը 9ին 108, rue des Bourguignons անկիւնի սրճարանը) Անիէռ:

ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ Զաւարեան կոմիտէն վիճարանական ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 8 դեկտեմբեր, Շաբաթ երեկոյ, ժամը 8.30ին, Ակումբին մէջ:

Գաւառ

ԼԻՈՆԻ «Վարանդեան» Կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 7 Դեկտեմբեր Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին 181, Գուրս Լաֆայէթ «Զարդարեան» Դպրոցարանը:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ «Ռոստոմ» ենթակոմիտէի ընդհ. ժողովը պիտի գումարուի 9 Դեկտեմբեր, Կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 4.30ին: Օրակարգ՝ նախորդ ժողովի շարունակութիւն:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ «Վռամեան» ենթակոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ իր չորս խումբերը, 9 դեկտեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 5ին, իր Գրադարանին մէջ:

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ

Հ. Յ. Դ. ՓԱՐԻԶԻ ԵՒ ՇՐՋԱՆԻ ՔՈՅՐ ԿՈՄԻՏԷՆԵՐՈՒ

13 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1935 ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 8.30ԷՆ 1.30

Sociétés Savantesի սրահին մէջ

28, rue Serpente. Métro: Odéon

Կը խնդրուի բոլոր կազմակերպութիւններէ նկատի ունենալ այդ թուականը:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՓԱՐԻԶԻ Եազկատի եւ Շրջաններու Հայրենակցական Միութեան Վարչութիւնը ամենամեայ ժողովի կը հրաւիրէ իր անդամները այս Կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2.30ին 131, Fbg. du Temple. Ընտրութիւն օրակարգ: Կը խօսի Պէյրութի հայրենակիցներու մասին Փարիզ ժամանած հայրենակից Պօղոս Էնֆիէճեան: Կը հրաւիրուին բոլոր հայրենակիցները:

ՓԱՐԻԶԻ Սայնոյ-Զօրի Հայրենակց. Միութեան անդամական ընդհ. ժողովը այս Կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2ին Պ. Յովհաննէսեանի սրահին մէջ, 13 Pierre Curie, K. Bicêtre.

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Բիւթանիոյ Վերչ. Հայրենակցական Միութեան անդամական ժողովը, 9 դեկտեմբեր, Կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին, 37, Պուլըվար Տիւկոմիէ, պար տիւ Կլոպի մէջ: Կը հրաւիրուին բոլոր հայրենակիցները, անդամ եւ ոչ-անդամ:

ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ եւ շրջակայքի Հայր. Միութեան պատգամաւորական ժողովը կը գումարուի, դեկտեմբեր 8ին, Վիէնի մէջ՝ առաւօտեան ժամը 10ին: Պատգամաւորներէ կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ:

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Կազմակերպուած Ալֆոռվիլի Զէնկիլէրցիներու Հայր. Միութեան կողմէ, ղեկավարութեամբ դերասան Գ. Ուզունեանի:

Կը ներկայացուի՝ «ԱՆՄԵՂ ՁՈՀԸ» (դրամ) եւ «ՊԱՂՏԻԿԻ ՆՇԱՆՏՈՒՔԸ» (զաւեշտ):

8 Դեկտեմբեր, Շաբաթ իրիկուն ժամը 8.45ին, Հայ Ակումբին մէջ, 1, Bld. Carnot: Մուտք՝ 5 եւ 3 Փրանք:

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ

Սահակ Մեսրոպ Կրթական Միութեան կողմէ, 8 դեկտ. Շաբաթ երեկոյ, ժամը 8ին: Կը խօսի՝ Հայր Արիս վարդապետ Վարդանեան:

ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

ԳՐՊԱՆԻ ՕՐԱՑՈՅՑԸ

1935

ԺԶ. ՏԱՐԻ

ԳԻՆ 8 ՖՐԱՆՔ

Դիմել երկասիրողին՝

1 Place Gare des Vallées, Bois Colombes (Seine) (France)

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

ԼԵՒՈՆ ԵՒ ԱՐՇԱԿ

ՏԱՐԵԳԻՐՔԸ — 1935 — Ե. ՏԱՐԻ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ, ՃՈԽ ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ, ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ, ՊԱՏՄԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ԵՐԳԻԾԱԿԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՄԲ

Դիմել M. et M. BARSAMIAN, 30, Rue Drouot, PARIS (9e)

Ինչպէս նաեւ «Յառաջ»ի վարչութեան, Լ. ԳԵՒՈՆԵԱՆ, 17, Rue Damesme, Paris

ԳԻՆ 20 ՖՐԱՆՔ

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Հ. Հ. Դաշնակցութեան Փոն տ՚Օպնայի Կորիւն ենթակոմիտէին կողմէ

9 Դեկտեմբեր, Կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 2ին

Կը խօսի՝ ԸՆԿԵՐ ԱՇՈՏ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

Կը հրաւիրուին Փոն տ՚Օպնայի եւ շրջակայի հայրենակիցները:

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ:

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ – ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

9 Դեկտեմբեր, Կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին, Ֆլօրիա ճաշարանին վերնայարկը, 61, Rue Mr. le Prince, Փարիզ (6):

Կը նախագահէ՝ ՏԻԿ. ՇԱՀԼԱՄԵԱՆ

Կը խօսի՝ ՏԻԿԻՆ ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ

Նիւթ՝ Հայ ընտանիքը երկրի մէջ եւ այստեղ:

Կը հրաւիրուին անդամները, անդամուհիները եւ փափաքողները:

Մուտք՝ 3 Ֆրանք:

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ – ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՊԱՐՍԿԱ-ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՀԱՅՐ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

8 Դեկտ. Շաբաթ երեկոյ, ժամը 8.30ին, Salon de Coliséeի շքեղ սրահներուն մէջ

21, BLD. DUGOMMIER

Երկրորդ յարկի մէջ.— Գեղարուեստական բաժին, կովկասեան նուագախումբ, Թառ (Թառիստ Արշակ), Ջութակ, մանտոլին եւ դափ:

Հայկական եւ ռուսական երգեր (Mr. Zimin), հայկական եւ ռուսական պարեր (փոքրիկն Zimin եւ Mlle. Lydia Wolter):

Առաջին յարկի մէջ.— 12էն մինչեւ լոյս եւրոպական եւ կովկասեան պարեր, եւրոպական նուագախումբ, յայտնի Wonder Jazz, ճոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ:

ՄՈՒՏՔ՝ 10 ՖՐԱՆՔ

ՎԶՆՈՑ (բաշ - քոլ), ՓՈՒԼ - ՕՎԷՐ եւ ԲՈՒՐԴԷ ՁԵՌՆՈՑՆԵՐ

ՄԱՐՇԷՃՆԵՐ,

CACHE - COLS EN LAINE, PULL - OVER, GILETS ET GANTS DE LAINE

Ձեր գնումներուն համար դիմեցէք՝

JAPHET Frères

224 & 257 Rue St. Denis. Paris 2e.

Métro: St. Denis.

Tél. Central: 69-61 եւ Gutemberg 57-57

Մեր տուները ունին ... մը Երեւան ...

ԽՄԲԵՐԳԻՉՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Հակառակ իր աշակերտներու ստուարացման եւ քօնսէրներու մասնակցութեան՝

Դաշնակի ուսուցչուհի Օր. ՃԱՄԳԱՉ

61, Rue de Flandre, Paris (19)

դասընթացք մը բացած է խմբերգիչներու համար:

Ամիսը՝ 15 Ֆրանք:

ՀԱՅ ԵՐԱԺՇՏԱՍԷՐՆԵՐՈՒՆ

Գ. Մ. ԱԼԷՄՇԱՀԻ

ԱՅՆՔԱՆ ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՀԱՅԿ. ՏԻՍՔԵՐՈՒ ԱՌԱՋԻՆ ՇԱՐՔԸ

ՀՐԱՊԱՐԱԿ Կ՚ԵԼԼԷ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 15ԻՆ ՀԵՏԵՒԵԱԼ ԵՐԳԵՐՈՎ

ԿՈՄԻՏԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ.— 1. Կալի երգ (Ա. մաս) Ալէմշահ երգչախումբ, Բ. երգ (Բ. մաս) Ալէմշահ երգչախումբ, 2. Ա. Լուսնակ գիշեր, Բ. Առնեմ էթամ Ալէմշահ երգչախումբ, Բ. Քաղհան, Խումար Ալէմշահ երգչախումբ:

Գ. Մ. ԱԼԷՄՇԱՀ.— 3. Ա. Հօյ Նար Ալէմշահ երգչախումբ, Բ. Ես սիրեցի Մեներգ՝ Օր. Ի. Պիւլպիւլեան:

Հատը 20 Ֆրանք: Մասնաւոր պայմաններ մեծաքանակ գնողներուն:

Յունուարին հրապարակ կ՚ելլեն նաեւ Սպենդիարեանի «Երեւանի էթիւտները» Ա. Էնզէլի, Բ. Հինգ: Կոմիտաս վարդապետի Հայ ժողովրդական պարերը (Նուագախումբի վերածուած Ալէմշահի կողմէ) եւ Ալէմշահի «Արեւելեան գիշերները», Սէնֆոնիք նուագախումբով, որոնց պիտի յաջորդեն, հետագային, Կոմիտասի, Սպենդիարեանի եւ Ալէմշահի գործերէն նոր շարք մը:

Անհատական դիմումներու ինչպէս նաեւ գաւառի եւ արտասահմանի մենաշնորհ ստանալու համար՝ դիմել.— CHORALE ALEMCHAH, 64, Rue Corot, VILLE D'AVRAY (S. et O.) France:

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme, PARIS (13)

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (42)

ՍՊԻՏԱԿ ԱՐԾԻՒԸ

— . —

Թարգմ. Ա. ՀԱՐԵԼԵԱՆ

Գրեց՝ ՐՕԼԸՆՏ ՏԷՆԻԸԼ

Թերեւս այդ նաւուն տիրոջը հետ յարաբերութիւններ ունի եւ կամ նաւազներէն մէկն է. բայց ամէն պարագայի չի կրնար ըլլալ նաւու մը մէջ, որ բաց ծովին մէջ կը նաւարկէ— եւ միամամանակ այս շէնքին մօտերը օճիր կը գործէ:

— Ուրեմն Կլօրիայի մասին մեր քննութիւնը պիտի յետաձգենք մինչեւ Սր. Ճօն Տէվիսընի ապահով դառնալը հասնիլը:

— Փիրսըն, հիմակ պէտք է....

Այդ միջոցին օգնական – ոստիկանապետի հեռաձայնին զանգը հնչեց. Հ. Ա. ընկալուչը բռնելով գոչեց.«Հալօ» յետոյ, «Այո, Տէյվիս կը խօսի» բառերը լսեց Փիրսըն եւ տեսաւ որ անոր դէմքին արտայայտութիւնը փոխուեցաւ եւ քիչ առաջ ունեցած սփոփանքը վախի վերածուեցաւ: Երբ Հ. Ա. «շնորհակալ եմ» ըսելով ընկալուչը տեղը դրաւ, Փիրսըն գոչեց.

— Ի՞նչ պատահած է, պարոն:

Քարացած դէմքով եւ սառն արտայայտութեամբ Հ. Ա. ըսաւ.

— Կլօրիա գրասենեակը այս առտու ժամը 6.30ին Փլիմութի առջեւ խորտակեց... Փիրսըն, Սպիտակ Արծիւը առտու միջոց ունէր Լոնտոն դառնալու եւ իր ոճիրը գործելու:

ԳԼՈՒԽ ԺԷ.

Կէս օրը անցած էր երբ Սըր Ճօն Տէվիսըն եւ Զարա Հայյամ Լոնտոն հասան: Ինքնաշարժի մը մէջ նստելով անմիջապէս վերադարձին Հալլի փողոցի տունը գացին: Կլօրիայէն բաժնուելէն ի վեր անոնցմէ ոչ մէկը թերթ կարդացած էր եւ հետեւաբար Սպիտակ Արծիւի գործած չորրորդ ոճիրէն բացարձակապէս անտեղեակ էին:

Մեծ դժուարութեամբ Սըր Ճօն յաջողած էր Զարա Հայյամը իր հետ միասին Լոնտոն տանիլ, պատճառաբանելով որ նաւապետ Նէլըրը անտառ-բակոյս իր եղբայրը մայրաքաղաք էր տարած, հետեւաբար իր հետ երթալով եղբօրը ուր ըլլալը պիտի իմանար:

— Բայց չեմ հասկնար, Սըր Ճօն, ըսած էր Զարա Հայյամ, թէ ինչո՞ւ համար նաւապետ Նէլըրը եղբայրս հետը տարած է, այդ բանը ինծի շատ տարօրինակ եւ շատ խորհրդաւոր կը թուի: Ալ էֆրին դեռ ճամբորդելու ի վիճակի չէր եւ սակայն կը մեկնի առանց նոյնիսկ ինծի բան մը ըսելու, ինչո՞ւ:

Սըր Ճօնի համար ալ գաղտնիք էր այդ բանը: Ըստ իրեն Սթէֆըն Հայյամի Կլօրիայէն մեկնումին մէջ արտակարգ բան մը կար, ատոր համար վախցաւ որ եթէ ատոր պատճառն իմանար, քրոջը համար շատ անհաճոյ բան մը պիտի ըլլար: Ահա ատ էր դիւխաւոր պատճառը որ ամէն գնով ջանաց աղջիկը իր հետ Լոնտոն տանիլ, ու եթէ եղբօրը մասին անհաճոյ լուր մը պիտի առնէր, թող ինք անոր մօտ գտնուէր: Սըր Ճօն աղջկան մասին այլեւս որ եւ է կասկած չունէր: Նաւապետ Նէլըրն եւ Սթէֆըն Հայյամ ինչ աղտոտ գործ ալ կատարէին, ինք վստահ էր որ աղջիկը բացարձակապէս անմեղ էր:

Ցեռոյ պատասխանելով աղջկան հարցումին Սըր Ճօն ըսաւ.

— Մէկ բան կը մտածեմ, որ թերեւս նաւապետ Նէլըրն եւ ձեր եղբայրը կարգ մը պատճառներով չդիմեցին խնամելու կերպէս, ուղեցին ուրիշներու խորհուրդին դիմել, եւ չուզելով իմ զգացումներս վիրաւորել՝ այդպէս փախան, բան մը որ ձեզի այդքան արտակարգ կը թուի:

Սըր Ճօն գիտէր որ ատիկա շատ տկար պատճառաբանութիւն մըն էր. բայց այդ վայրկեանին այդքանը միայն մտածեց, պարզապէս աղջկան պատասխան մը տուած ըլլալու համար:

— Կրնայ ճիշդ ըլլալ — յարեց աղջիկը — բայց այդ պարագային նաւապետ Նէլըրն ու եղբայրս յիմար պէտք է եղած ըլլան: Ձեր տուած խորհուրդէն աւելի լաւ խորհո՞ւրդ կ՚ըլլայ:

Սըր Ճօն գլուխը թօթուեց: Գիտէր թէ իր ըսածին ինքն ալ չէր հաւատար եւ հետեւաբար բառերը պէտք եղած տիրական շեշտը չունէին:

— Ձեմ գիտեր թէ ուրիշներ ինչ կրնան ընել. թերեւս ձեր եղբայրը իր մասին վախ զգաց եւ համոզեց նաւապետ Նէլըրը, հակառակ այս վերջինին կամքին... վերջնապէս չեմ գիտեր: Միայն թէ վստահ եմ որ լաւ պիտի ըլլայ եթէ հետս Լոնտոն գաք. Հալլի փողոցի իմ տանս մէջ սպասուհի ծեր մայրիկ մը ունիմ, որուն խնամքին պիտի յանձնեմ ձեզ, եւ մինչեւ որ այս բոլորին պատճառը իմանանք, ան ալ ձեզի պիտի պահէ:

Զարա Հայյամ Սըր Ճօնի ակումբը պահելուն դէմ բողոքեց եւ վստահացուց որ ինք պանդոկի մը մէջ աւելի հանգիստ պիտի ըլլար, բայց բժիշկը խնդրեց որ անպայման իր տեղը դրաւ, որուն ի վերջոյ համակերպեցաւ: Սըր Ճօն գիտէր թէ աղջիկը եթէ իր սպասուհիին խնամքին տակ ըլլար ուրիշ ժամանակը զայն կրնար գտնել. մինչ Հալլի փողոցին դուռը՝ ամէն բան կարող էր պատահիլ:

Այդպէսով յաջողած էր աղջիկը Լոնտոն տանիլ եւ հասնիլ իր բնակարանը: Եարմա իր տիրոջը այսպէս անակնկալ վերադարձը տեսնելով, ընկերակցութեամբ երիտասարդ եւ գեղեցիկ օրիորդի մը, չկրցաւ զարմանքը ծածկել: Սակայն Սըր Ճօն շուտ մը սպասուհիին եռեւէն ղրկեց զինքը:

— Օր. Հայյամ, Տիկին Լօքուըլը պիտի սիրէք, շատ ազնիւ տիկին մըն է: Զեզ անոր խնամքին յանձնելով, ալ ձեր եղբօրը ուր ըլլալը գտնելու միջոցներու մասին պիտի մտածեմ:

Սըր Ճօնի դահլիճը կը գտնուէր, մինչ Սըր Զարա Հայյամ նստած էր, Սըր Ճօն կեցած անոր կը նայէր:

— Ի՞նչ միջոցներ ունիք եղբօրս ուր ըլլալը գտնելու մասին:

Սըր Ճօն չուզեց որ այս հարցումին այնքան շուտ տրուէր:

— Քանի մը ծանօթ ընկերներու պիտի հեռախօսեմ իմանալու համար թէ անոնցմէ մէկը քնա՞ծ է կուրծքէն վիրաւոր երիտասարդ մը:

— Զարմանք ազնիւ էք, ըսաւ աղջիկը ու ժպտեցաւ:

— Պարապ խօսքեր կ՚ընէք: Ալիպար հի վրայ կարելի եղած բոլոր միջոցները պիտի փորձեմ ձեզ աւելի երջանիկ ընելու համար:

Զարա Հայյամ Սըր Ճօնի անոր նայուածքը եւ ճիշդ այդ միջոցին շատ ուրախ էր հիւրն ներս մտնելովը շատ ուրախ եղաւ:

(Շար.)

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 – 70

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՌԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ Երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՇԱԲԱԹ 8 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ SAMEDI 8 Décembre 1934

10ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année Nº 2672 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԺԱՄԱՆԱԿՆ Է ԵԼՔ ՄԸ ԳՏՆԵԼՈՒ

Հիմա որ պարզած եղանք «հայկական Փարիզ»ի ազգային – վարչական կազմակերպութեան մէկ երեսը, ի՞նչ դարման կ'առաջարկենք:

Ո՛չ չոնդալից, հրաշագործ գիւտ մը, ոչ ալ կախարդական գաւազան մը:

Պարզապէս,— կեդրոնական, կեդրոնաձիգ իշխանութիւն մը, որ ունենայ իր մնայուն գրասենեակը, պատասխանատու պաշտօնէութեամբ:

Գրասենեակ մը ուր կեդրոնանան այս տարագիր ժողովուրդին վերաբերեալ գործերը:

Հասցէ՝ մը ուր կարենայ դիմել խնդրարկուն կամ խորհրդատուն չարթուան վեց օրը եւ գործի բոլոր ժամերուն: Ճիշդ ինչպէս կ'ըլլայ պետական կամ ո՛ր եւ է գրասենեակի համար:

Ի՞նչպէս կարելի է կազմակերպել այդ վարչութիւնը կամ գրասենեակը:

Հապա նիւթական միջոցնե՞րը, պաշտօնեաներու թոշակներն ու դիւանական ծախքե՞րը:

Երանի՜ բոլոր անոնց որ այս հարցումները պիտի ուղղեն. այսինքն՝ «պէխապէր» են:

Ո՛ր եւ է ատեն հարցուցա՞ծ, փնտռա՞ծ էք թէ ի՛նչ գումարներ կը ծախսուին այն գոյնզգոյն մարմիններուն եւ գրասենեակներուն համար որ կը գործեն հրապարակին վրայ, յանուն ազգի եւ հայրենիքի:

Եւ ո՞ր պաշտօնեան է որ չստանար իր ամսականը կամ ներկայացուցչական ծախքերը:

Մնաց որ, երկու տեսակ պաշտօնեաներ կամ վարիչ – ներկայացուցիչներ կան:

Առաջին՝ անոնք որ յատկապէս նշանակուած են այս կամ այն հաստատութեան կողմէ, որոշ ամսականով կամ վարկով:

Եւ երկրորդ՝ անոնք որ սեփական գործեր ունին, եւ միայն իրենց ազատ ժամերը կը տրամադրեն:

Արդ, երկու դասերն ալ ընդհանրապէս գործերը յարմարցուցած են իրենց անձնական կացութեան: Կ'երեւան երբ որ ուզեն, կը գործեն ինչպէս որ կամենան:

Թիւ 1 «օֆիս»ի մասին խօսելով, գիտենք որ ենթակայ է հսկողութեան եւ պատասխանատուութեան: Իսկ միւսներու մասինստոյգ տեղեկութիւններ կը պակսին:

Փաստեր չունինք, ամբաստանութիւն բանաձեւելու համար: Բայց, բաւական պերճախօս է առօրեայ պատմութիւնը, իր անկերպարան վիճակով: (Խօսքը բոլորի մասին է):

Որքան կրցած ենք հետեւիլ, յաճախ իրաւասու պաշտօնեան գոհ է իրեն պարտադրուած կացութեան կամ գործին կազմակերպութեան եղանակին:

Մէկ խօսքով, բոլոր մեքենաներն ալ կը ճռնչեն, կապուած ըլլալով պատահականութեան եւ վարիչներու հայեցողութեան կամ բարեխղճութեան:

Կարեւոր պարագայ մը եւս,— անոնք որ պատասխանատուութիւններ ստանձներ են գաղթական բազմութիւններու հոգերուն եւ ուրիշ գործերու համար, աւելի շատ ընդունակ են արարողական աշխատանքներու:

Անոնք հանգամանքներ, յարմարութիւններ ունին, բայց չեն դիմանար տեւական, ծրագրեալ աշխատանքի: Պարագաները, տարիքը, յոգնութիւնները շատ բան պակսեցուցած են անոնց արժանիքներէն:

Միւս կողմէ, անոնց ետին կեցած մարմիններն ալ աւելի շատ «Երեւելեաց ժողով»ներ են, իրական կեանքէն կտրուած եւ «ամաթէօռ» տարրեր, որոնք պարբերաբար քով քովի կու գան:

Եւ որովհետեւ չափազանց թոյլ են կապերը՝ մէկ մարմինէն միւսը, անհամութիւններ կամ հակասութիւններ ալ միշտ անպակաս պիտի ըլլան:

Չէ՞ք տեսներ արդէն: Միացեալ յանձնախումբ մը կազմուած է հօտ մէկ ամիսէ ի վեր: Անոր մէջ ներկայացուցիչներ ունին երկու «օֆիս»ները, Բարեգործականը, Հօգաբարձութիւնը, Աղքատախնամը, Հայ Տնտեսական Կեդրոնը եւայլն:

Արդ, յանձնախումբին աշխատանքներէն միայն յուշագրի մը ստացումը գիտենք. իսկ Հայ Տնտեսական Կեդրոնը չարաթը անգամ մը խորհրդակցութիւններ կը սարքէ, ծրագիրներ կ'որոճայ, դիմումներ կը կատարէ, որոնք լուսաբանութեան, բացատրութեան կը կարօտին:

Միացեալ յանձնախումբը տեղեկութիւն ունի՞ այս ձեռնարկներէն: Կամ արդեօք ընդհանուր ծրագիր մը կազմած եւ աշխատանքի բաժանո՞ւմ կատարած է:

Մենք չենք ուզեր վիրաւորել կամ վհատեցնել ո եւ է մէկը որ կը ճգնի ելք մը գտնել: Բայց արդար վարանումներ կ'ունենանք, երբ կը տեսնենք որ իրական հոգերը երեսի վրայ կը ձգուին, անճարները հասցէ կը փնտռեն եւ չեն գտներ, իսկ մարդանքները կը շարունակուին ամէն ուղղութեամբ:

×

Ամփոփենք եւ եզրակացնենք:

Գնահատելով հանդերձ բոլոր նախանձախնդրութիւնները, կը հարցնենք.—

Տակաւին երկա՞ր պիտի սպասենք, որպէսզի հինգ – տասը սրտցաւ եւ կորովի, աշխատելու ընդունակ եւ իրաւասու մարդիկ հրապարակ իջնեն եւ ըսեն,— Մենք պատրաստ ենք ստանձնելու այս տարագիր բազմութեան հոգերը: Ահա մեր ծրագիրը, ահա մեր կազմակերպութեան եղանակը: Ուժ տուէք մեզի, բոլոր կազմակերպութեանց եւ միութեանց հաւաքական գործակցութեամբ:

Շ.

Վ Ե Ր Ջ Ի Ն Ժ Ա Մ

ԿՂԵՐԱԿԱՆ ՏԱՐԱԶՆԵՐՈՒ ԱՐԳԵԼՔԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

»»»· ·«««

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ ԽՈՐԱՊԷՍ ԴԺԳՈՀ

Աթէնքէն կը հեռագրեն դեկտեմբեր 5 թուականով.—

Այստեղ ծանր տպաւորութիւն եւ ընդհանուր յուսախաբութիւն պատճառեց թրքական կառավարութեան մերժումը՝ ի պատասխան Յունաստանի այն դիմումին որով կը խնդրէր օրթոտոքս եկեղեցին ազատ կացուցանել կրօնական տարազներու արգելքէն: Անարժէք կը համարուի Տիեզերական պատրիարքին եղած զիջումը, որովհետեւ այնպիսի պայմաններով կատարուած է որ, այդ առանձնաշնորհը ամբողջովին կախում ունի ոստիկանական յետին պաշտօնեայի մը քարի կամքէն: Բովանդակ յոյն մամուլը դառնութիւն կը յայտնէ թրքական կառավարութեան դէմ եւ ներկայ պահը տագնապալի կը նկատէ թուրքեւյունական բարեկամութեան համար, քանի որ եղած կարգադրութիւնը կը վիրաւորէ Յունաստանի եւ ամբողջ օրթոտոքս դաւանանքին կրօնական զգացումները: Յունական եկեղեցին իր ցաւը յայտնեց Սինոդին միջնցաւ եւ արտօնեց Աթէնքի արքեպիսկոպոսը որ անհրաժեշտ ձեռնարկները կատարէ:

Կառավարութիւնը դժուարաւ կրնայ ծածկել իր յուսախաբութիւնը՝ Էնկիւրիի ժխտական դիրքին առթիւ եւ կը զգուշանայ յայտարարութիւններէ: Կառավարական խմբակցութեան վարիչները ժողով գումարելով, լսեցին արտաքին նախարար Պ. Մաքսիմոսի բացատրութիւնները: Որոշուեցաւ անմիջապէս խորհրդակցութեան հրաւիրել բոլոր կուսակցութեանց վարիչները: Այս առթիւ վարչապետը եւ արտաքին նախարարը պիտի պարզեն կառավարութեան դիրքը եւ ընդհանրապէս թուրքեւյունական յարաբերութեանց վիճակը: Վենիզէլոս հեռագրով հաղորդեց իր տեսակէտները:

Աթէնքի թուրքեւյունական միութեան նախագահը հրաժարեցաւ, իսկ քարտուղարը ժողովի հրաւիրեց անդամները, քննելու համար թէ կ'արժէ՞ պահել միութիւնը, քանի որ անոր նպատակն էր մղում տալ Թուրքիոյ եւ Յունաստանի բարեկամական յարաբերութեանց:

Թերթերը առանց վերապահութեան կ'արտայայտեն ժողովուրդին բուռն դժգոհութիւնը եւ կը հարցնեն թէ Էնկիւրիի որոշումը չի՞ վտանգեր թուրքեւյունական բարեկամութիւնը:

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՆՈՐ ՕՐԷՆՔԸ

»»»· ·«««

ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՆԵՐՈՒՆ ԹԻՒԸ Կ'ԱՒԵԼՑՆԵՆ

Թուրքիոյ խալք կուսակցութեան խորհրդարանական խմբակցութիւնը քննեց սահմանադրութեան եւ ընտրական դրութեան համար ծրագրուած փոփոխութիւնները: Այս խորհրդակցութենէն վերջ, 200 երեսփոխաններու ստորագրութեամբ բանաձեւ մը ներկայացուեցաւ Ազգ. ժողովին, առաջարկելով ընտրող համարել 22 տարեկանը լրացուցած բոլոր այրերն ու կիները, իսկ ընտրելի՝ 30 տարեկանը լրացնողները: Այսուհետեւ մէկ երեսփոխան պիտի ընտրուի մինչեւ 40,000 բնակիչի համար, երկու երեսփոխան՝ 55,000 բնակիչի համար, երեք երեսփոխան՝ մինչեւ 95,000 բնակիչի համար եւայլն: Վերջին ընտրութիւններէն ի վեր Թուրքիոյ բնակչութիւնը աճած ըլլալով, Ազգ. նոր ժողովը պիտի ունենայ 360 երեսփոխան, փոխան 317ի:

Ազգ. ժողովը լուծուած ըլլալով հանդերձ, իր նիստերը պիտի շարունակէ մինչեւ դեկտեմբերի վերջը:

ԵՈՒԿՈՍԼԱՎԻԱ ԿԸ ՎՏԱՐԷ ՀՈՒՆԳԱՐՆԵՐԸ

»»»· ·«««

Կ'ԸՍՈՒԻ ԹԷ ՔՍԱՆ ՀԱԶԱՐ ՀՈԳԻ ՊԻՏԻ ՀԵՌԱՑՈՒԻՆ ԱՆԽՆԱՅ

Փէշթայէն կը հեռագրեն թէ Եուկոսլավիոյ կառավարութիւնը սկսած է արտաքսել բոլոր ոչ – հպատակ Հունգարները, իբրեւ փոխվրէժ Մարսէյլի սպանութեան, որուն մեղսակից կը համարուի Հունգարիա: Վտարեալներէն շատերը ծնած են այն հողերուն մէջ որ յանձնուեցան Եուկոսլավիոյ, հաշտութեան դաշնագիրներով, իսկ ուրիշներ գաղթած են Հունգարիայէն, ապրուստ ճարելու կամ ազգականներու քով ապրելու համար:

Արտաքսումները սկսան դեկտեմբեր 5ի առտուն, կատարեալ անակնկալի մը մատնելով Հունգարիան: Վտարեալները կը պատմեն թէ հաւանական է որ քսան հազար Հունգարներ քշուին Եուկոսլավիայէն: Մինչեւ դեկտեմբեր 6ի կէս օրին զանազան սահմանամերձ կայաններ հասած էին 3500 աքսորականներ, որոնք ճամբան հանդիպած են ուրիշ կարաւաններու: Ասոնց մէջ կան բազմաթիւ կիներ եւ մանուկներ իրարու վրայ խռնուած եւ ենթակայ խիստ հսկողութեան: Առաջին կարաւանը որ հունգարական սահմանագլուխ հասաւ, կը բաղկանար կառավարական թոշակաւորներէ, մասնաւոր պաշտօնեաներէ և արհեստաւորներէ: Հունգարական կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք առաւ օգնելու համար տարագիրներուն, որոնք թշուառ վիճակի մը մատնուած են: Հունգարական մամուլը կատղած է եւ կը պահանջէ բողոքագիր մը ուղղել Ազգերու Դաշնակցութեան: Կառավարութիւնը արդէն դիմումներ կատարած է Պելկրատ եւ Ժընեւ: Բողոքագիր մըն ալ մեծ պետութեանց պիտի ուղղուի:

Միւս կողմէ, յանձնաժողով մը ղրկուած է սահմանագլուխ, քննութիւններ կատարելու համար: Նախարարական խորհուրդը արտակարգ նիստի հրաւիրուած է:

Եուկոսլավիոյ կառավարութիւնը հետեւեալ բացատրութիւնները կու տայ այս վտարումներու մասին.— Եուկոսլավիոյ մէջ կան 25,000 Հունգարներ, որոնք ունին բնակութեան եւ աշխատանքի անհրաժեշտ արտօնագիրները: Այս թուղթերը ընդհանրապէս կը նորոգուին երեքէն երեք կամ վեցէն վեց ամիս: Ներքին ապահովութիւնը ամրապնդելու եւ ազգային բանուորութիւնը պաշտպանելու համար, որոշուած է այլեւս չնորոգել մաս մը արտօնագիրներ: Այս տնօրինութեան ներկայիս ենթակայ են միայն երկու հազար հոգի: Զանգուածային արտաքսում չէ որ կը կատարուի, այլ ստիճանական կրճատում՝ աշխատանքի համար Եուկոսլավիա հաստատուած Հունգարներու:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

Ն. ՎԵՀԱՓԱՌՈՒԹԻՒՆ «ԵՍ»

●●●●

Անհամբեր, սանձակոտոր եսասիրութեան արշաւ մը վարակեր է բոլոր երկիրները:

Ամէն կառավարութիւն իր ուզածը կ'ընէ առանց որ եւ է խղճահարութեան: Ոտքի տակ առնելով ե՛ւ օրէնք ե՛ւ մարդկութիւն:

Եթէ ակար է եւ միջազգային շահերու կը դպչի, կը յանդիմանեն, յանախ ձեւականօրէն: Իսկ եթէ զօրաւոր է, հարցնող փնտռող չկայ:

Այսպէս, Ալպանիա խախտեց փոքրամասնութեանց օրէնքը, պետականացնելով դպրոցները:

Յոյները, որ հոծ գաղութ մը ունին մասնաւորապէս Եպիրոսի շրջանին մէջ, ըմբոստացան եւ բողոքներ, ժողովներ, ծանուցագիրներ աջ ու ձախ:

Եթէ չեմ սխալիր, հարցը դրուած է Ազգերու Դաշնակցութեան սեղանին վրայ, Մեծն Բրիտանիոյ միջամտութեամբ:

Իսկ Թուրքիա մասնաւորապէս 1925էն ի վեր անխնայ կը հալածէ փոքրամասնութիւնները:

Ան, Թուրքիան Լօզանի դաշնագիրը իսկ ոտքի տակ առած, ամէն տարի նոր կանոնագիր կը մշակէ, նոր հրաման կ'արձակէ, ոչնչացնելով ամէնէն տարրական իրաւունքները:

Դեռ այս շաբթու ջնջուեցան կրօնական տարազները, որ ամէնէն աւելի պիտի վնասեն կաթոլիկ «սէօր»ե – րուն եւ «փաթերա»ներուն:

Միւս կողմէ, նոր փորձանք մը պիտի դառնայ մականուններու օրէնքը, որ քուէարկուեցաւ անցեալ ամառ եւ որուն գործադրութեան կանոնագիրը կը քննուի Պետական խորհուրդին կողմէ:

Ո՞վ է հարցնող – փնտռողը: Յունաստան բողոքեց, բայց Թուրքերը մտիկ չըրին: Աւելի յառաջ պիտի կրնա՞յ երթալ···

Անդին, խորհրդային իշխանութիւնը մէկ զոհ տուած ըլլալով, 66 (վաթսունըվեց) կալանաւորներ կը գնդակահարէ մէկ գիշերուան մէջ:

Թերթերը կ'արձանագրեն ու կ'անցնին, աւելի չոր ու անտարբեր, քան եթէ վեց հոգի շոգեկառքի տակ մընացած ըլլային:

Անդին Եուկոսլավիա սկսած է անխնայ վտարել Հունգարները, իբրեւ հետեւանք Մարսէյլի մահափորձին:

Հեռագիրները կ'ըսեն թէ 3500 հոգի քշուած են արդէն, եւ հաւանաբար քսան հազարի պիտի հասնի աքսորականներուն թիւը:

Այստեղ, Ֆրանսայի մէջ, գործազրկութեան տագնապին առթիւ, այնպիսի վիճակ մը ստեղծած են որ, օտարականը ձգէ երթայ:

Եթէ երթալիք տեղ ունի, անշուշտ կ'երթայ: Իսկ եթէ չունի, կրնայ մընալ,— անօթի մնալու գնով:

Շարունակե՞մ: Բայց չէ՞ որ դուք շատ աւելի դառն պատմութիւններ գիտէք···

Նորին Վեհափառութիւն «Ես»ն է օրուան արքան: Թագաւոր–կայսր միահեծան:

Արթնցէ՛ք:

ՎԱՀԷ

ՄՈՍԿՈՒԱ ՊԱՇՏՕՆԱՊԷՍ ԿԸ ՀԱՍՏԱՏԷ 66 ԿԱԼԱՆԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ԳՆԴԱԿԱՀԱՐՈՒՄԸ

Երէկ հաղորդեր էինք 66 ամբաստանեալներու գնդակահարութիւնը Մոսկուայի եւ Լէնինկրատի մէջ, միեւնոյն օրը: Մոսկուայի հեռագրական գործակալութիւնը պաշտօնապէս կը հաստատէ այս հրէշային արարքը, հետեւեալ մանրամասնութիւններով,— Երէկ, 5 դեկտեմբեր, գերագոյն ատեանի զինուորական դատարանը Լէնինկրատի մէջ դատափակ դատեց 39 անձեր, որոնք ամբաստանուած են իբրեւ կազմակերպիչները ահաբեկչական արարքներու, ընդդէմ խորհրդային իշխանութեան պաշտօնեաներուն: Դատարանը հաստատեց թէ ամբաստանեալներուն մէկ մեծ մասը Խ. Միութիւն մտած է Լեթոնիոյ, Ֆինլանտայի եւ Լեհաստանի ճամբով եւ ահաբեկչական արարքներ կազմակերպելու պաշտօնով: Համաձայն եղենական օրինագրքի համապատասխան յօդուածներուն եւ Կեդր. Գործադիր կոմիտէի դեկտեմբեր 1 թուակիր որոշման, զինուորական ատեանը գնդակահարութեան դատապարտեց 37 ամբաստանեալներ եւ վճռեց գրաւել անոնց գոյքերը: Միւս երկուքի մասին լրացուցիչ քննութիւններ պիտի կատարուին: Վճիռները անմիջապէս գործադրուեցան:

Մոսկուայի մէջ ալ, նոյն եղանակով դատուեցան 31 ամբաստանեալ: Ասոնց 29ը մահուան դատապարտուելով անմիջապէս գնդակահարուեցան, իսկ երեքի մասին լրացուցիչ քննութիւններ պիտի կատարուին:

Դաւադիրները Սպիտակ Ռուսե՞ր են

Հրատարակելով այս բարբարոսական վճիռները, «Իւմանիթէ» կը գրէ.

— «Յեղափոխութիւնը ինքնապաշտպանութեան կը դիմէ: Վաթսունըվեց սպիտակ պահակներ գնդակահարուեցան: Այս աւազակները Խորհ. Միութիւն մտած էին սպանելու համար Լէնինի կուսակցութեան լաւագոյն զինուորեալները: Այդ սրիկաները, այդ մարդասպանները սպիտակ տարագիրներ են, վարձուած՝ Խ. Միութեան թշնամիներուն կողմէ: Անոնք մաս կը կազմեն արհեստավոր մարդասպաններու Ֆաշական կազմակերպութեան մը: «Ռուսական ճըշմարտութեան եղբայրութիւն»ը, աղանդ մը մոլեռանդներու որոնց գլուխները տաքցած են փոփերու քարոզներէն, միացած է սոսւ Ֆաշականներու, դեկավարութեամբ Վաթիկանի: Այս աւազակները միլիոններ ունին եւ կ'ուզեն խափանել ընկերվարութեան կառուցումը Խ. Միութեան մէջ, սպանել համայնավարները, օգնել կուլակներուն ընդդէմ հաւաքական տնտեսութեանց»:

⁂ *Սպանեալ Կիրովի յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ դեկտեմբեր 6ին, արտակարգ հանդիսաւորութեամբ: Օդը սաստիկ ցուրտ էր եւ ձիւնը պատած էր Կարմիր Հրապարակին վրայ: Եօթնասուն հազար հոգի կը մասնակցէին յուղարկաւորութեան: Ստալին եւ միւս իշխանաւորները հանգուցեալին աճիւնը փոխադրեցին Կրէմլինի դամբարանը, մինչ նուագախումբերը կը հնչեցնէին Շոփէնի մահերգը եւ կարմիր «էնթէրնասիոնալ»ը: Օրուան նշանաբանն էր,— «Առաջնորդ մը եւս ինկաւ, բայց յեղափոխութեան ազին յառաջ կ'ընթանայ»: Մոլոթով եւ միւս ճառախօսներն ալ այս ոգին արծարծեցին իրենց դամբանականներուն մէջ: Մոլոթով մասնաւորապէս շեշտեց թէ խորհրդային իշխանութիւնը «անողորմաբար պիտի կռուի հակայեղափոխութեան դէմ, իրենց երկրին մէջ»:*

Սարի խնդիրը եւ Միջազգային Զօրագունդը

—·—

ԳԵՐՄԱՆԻԱ Կ'ԸՆԴՈՒՆԻ, ՊԱՅՄԱՆԱՒ ՈՐ ՌՈՒՍ ԵՒ ՉԵԽ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐ ՉՄԱՍՆԱԿՑԻՆ

Ինչպէս գրած էինք, Ֆրանսայի արտաքին նախարարը առաջարկեց Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդին՝ միջազգային զօրագունդ մը կազմել, ապահովելու համար բարեկարգութիւնը՝ Սարի քուէարկութեան ատեն: Այդ զօրագունդին չպիտի մասնակցին Ֆրանսա եւ Գերմանիա:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՄԻԱՑԵԱԼ ՃԱԿԱՏԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՄԻԱՑՈՒՄ

1905Ի ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԴԱՇԻՆՔ

Անհատականալի պիտի ըլլայ այս դա-
չինքը, եթէ հարեւանցի ակնարկով մը չյարգուի, մինչ այդ տիրող բանուորական զանազան կազմակերպութեանց կացութիւնը:

Ցարանային ընկերվարական կուսակցութիւնը ծնունդ առաւ 1879ին, Մարսէյլի համագումարին մէջ: 1880ին Փարիզի ժողովին մէջ, քննութեան առնուեցաւ Կէտի եւ Լաֆարկի կազմած ծրագիրը, եւ այնուհետեւ իբրեւ դասակարգային քաղաքական կազմակերպութիւն, սկսաւ աշխատիլ հանրային կեանքին մէջ:

Դժբախտաբար չուտով ծայր առաւ պառակտումը: Կէտ եւ Փօլ Պրուս իրարու դէմ դուրս եկան: Առաջինը իրեւ մարքսեան, երկրորդը՝ բարեչրջական (possibiliste): *Կուսակցութիւնն* ալ բաժնուեցաւ երկուքի՝ Բանուորական կուսակցութիւն եւ Ընկերվարական աշխատաւորներու դաշնակցութիւն:

Կէտի կուսակցութիւնը իրը քաղաքական ուղեգիծ կ'ուզէր իր անկախութիւնը պահել, իսկ Պրուսի կուսակցութիւնը կ'ուզէր քաղքենի տարրերու հետ դաշնակցիլ, պահելու համար հանրապետական վարչաձեւը:

Սակայն պառակտումը հոգ կանգ չառաւ: 1890ի Շաթէլլոյի համագումարին մէջ Պրուսի կուսակցութիւնն ալ բաժնուեցաւ երկուքի՝ Սօց. Յեղափոխական բանուորական կուսակցութիւն եւ Ընկերվարական աշխատաւորներու դաշնակցութիւն: 1885ին *մէկ ուրիշ* խմբակ ալ գոյութիւն ունէր Պէնուա Մալոյի ղեկավարութեամբ, պառնց ծրագրի եւ առանց քաղաքական որոշ հետապնդումներու:

1896ին, այս անգամ Սօց. Յեղ. բանուորական կուսակցութիւնը պառակտեցաւ եւ ծնունդ առաւ Յեղափոխական Համայնավար Ուխտ անունով կազմակերպութեան մը:

Այսպիսով, 1898ին գոյութիւն ունէին հետեւեալ ուրոյն կազմակերպութիւնները, որոնք ամէնքն ալ կը դրծէին ընկերվարական նշանախօսքերու տակ.—

1.— Ցարանայի Բանուորական կուսակցութիւն:

2.— Պլանքիստներու կուսակցութիւն (Կեդր. Յեղափոխական Կոմիտէ անունով):

3.— Ընկերվարական Աշխատաւորներու Դաշնակցութիւն:

4.— Սօց. Յեղ. Բանուորական կուսակցութիւն:

5.— Յեղափոխական Համայնավարներու Ուխտ:

6.— Անկախ Ընկերվարականներ:

Այս բոլորին մէջ ամէնէն ուժեղ կուսակցութիւնն էր Ցարանայի Բանուորական կուսակցութիւնը, որուն ղեկավարներն էին, ինչպէս ըսինք, Կէտ եւ Լաֆարկ: Այս կուսակցութեան մէջ էին Քոմիքը Մօռէլ, Պրաք, Ռափօփոր, Մարսէլ Քաչէն, Պրուս եւ ուրիշներ: Ունէր իր մշակուած ծրագիրն ու կանոնագիրը, որ գրեթէ նոյնն է, ինչ որ ունի այժմ Ցարանայի ընկերվարական կուսակցութիւնը:

Ընկերվարական յեղափոխական կուսակցութիւնը Պլանքիի կեդր. Յեղ. Կոմիտէէն ծնունդ առած էր եւ մասնակցութեամբ Պլանքիի միտքի եւ գործի հարազատ թարգմանն էր:

Այս կուսակցութեան պարագլուխներն էին Լուս. Վայեան, Ռիկոլ, Տիվալ, Շաուօն եւն.:

Ընկերվարական աշխատաւորներու դաշնակցութեան ղեկավարներն էին Փօլ Պրուս, Շապէր, Ալբման, Ժօֆրէն, Քլէման եւ ուրիշներ, որ կը հրատարակէին «Պրոլետար» անունով պարբերաթերթը եւ իրենց նշանախօսքն էր.— «Մեր վերջնական նպատակին հասնելու համար, պէտք է այդ նպատակը բազմաթիւ հանգրուաններու վերածել եւ անմիջականօրէն մէկ մասը իրականացնել, հնարաւոր դարձնելու համար ամբողջին գործադրութիւնը»:

Սօց. Յեղափոխական բանուորական կուսակցութիւնը մէկ հատուածն էր Ընկերվ. Աչխ. Դաշնակցութեան, որ Ալբմանի, Շապէրի, Ֆոլբրոյի ղեկավարութեամբ բաժնուեցաւ Պրուսի հետեւորդներէն:

Յեղ. Համայնավարներու Ուխտը աննշան խմբակցութիւն մըն էր եւ հազիւ քանի մը մանաճիւղեր ունէր Փարիզ եւ գաւառները, ինչպէս Ար. Ազէն, Ժիւռա, Քօթ տ'Օռ եւ այլուր, եւ ի հարկէ, այս չարքին մէջ զանցառելի տեղ մը կը գրաւէր:

Անկախ Ընկերվարականները, որ կազմուեցան 1897-98ի առիթները, վերապահ դիրք մը ունէին վերոյիշեալ բոլոր հատուածներուն հանդէպ, եւ ջերմ կուսակից էին ընկերվարական միութեան, նկատի ունենալով այն բոլոր խաչաձեւումները, որ կ'ըլլային իրար չէզոքացնելու համար:

Այս հատուածին ղեկավարն էր Լօնկէ ընտանիքը՝ Շառլ Լօնկէ եւ իր երկու որդիները՝ Ժան եւ Լաքար:

Առանցքէ զատ, գոյութիւն ունէր, նաեւ, անկախ ընկերվարականներու եւ անկախ յեղափոխական ընկերվարականներու դաշնակցութիւնները, որոնք միանալով կազմեցին Ընկերվարական Անկախ Համադաշնակցութիւն անուն խմբակ մը: Այս խմբակին մէջ էին Ժօռէս, Վիվիանի, Ռընար եւ ուրիշներ:

1898ին ազգայնական կառավարութիւնը սկսաւ խիստ ճնշումներ գործադնել բանուորական կազմակերպու– թեանց վրայ:

Եւ ահա այդ ճնշումը պատճառ դարձաւ որ բանուորական այս բազմաճիւղ խմբակցութիւնները համախմբուին եւ խօսին օրկանական միութեան մասին:

1898ի հոկտեմբերին, Բանուորական կուսակցութեան նախաձեռնութեամբ, գումարուեցաւ խորհրդակցական ժողով մը: Ներկայ էին,— յիշելով միայն կարեւորները — Կէտ, Վայեան, Ժօռէս, Միլրան, Պրիան, Վիվիանի, Պրուս, Ալլման եւ ուրիշներ:

Եւ այդ ժողովին ընտրուեցաւ քննիչ մարմին մը, միացման ծրագիր մը պատրաստելու համար:

1899 յունիսին, Միլրանի մուտքը Վալտէք–Ռուսոյի դահլիճին մէջ, կրկին հրահրեց կիրքերը եւ պատճառ դարձաւ միութեան փորձերու ձախողման:

Սակայն փորձն իսկ բաւարար մթնոլորտ էր ստեղծած միութեան անհրաժեշտութեան մասին:

Թեր ու դէմ վէճերը ժամանակ մըն ալ տեւեցին մինչեւ 1903, երբ կազմուեցաւ Ֆրանսական Ընկերվրական կուսակցութիւնը, իր ծոցին մէջ առնելով Ընկերվարական Աչխատաւորներու Դաշնակցութիւնը, Սօց. Յեղ. բանուորական կուսակցութիւնը եւ Անկախ Ընկերվարականներու համագումարը:

Ուրեմն, այս ձեւով գոյութիւն ունէր Ֆրանսայի Բանուորական կուսակցութիւնը, Ֆրանսական Ընկերվարական կուսակցութիւնը եւ Սօց. Յեղ. բանուորական կուսակցութիւնը:

Ահա, այդ պատմական փաստաթուղթին կարեւոր դրութիւնները միայն, որ այսօր հիմ պիտի ծառայեն ընկերվարական եւ համայնավար կուսակցութեանց միացման:

1905ի միացեալ կուսակցութեան նպատակն էր.— Միջազգային բանուորութեան հետ համերաշխ դործակցութիւն: Աչխատաւորութեան կազմակերպութիւն՝ տնտեսական եւ քաղաքական գետնի վրայ, նուաճելու համար իշխանութիւնը եւ ապագայ նպատակներ իրագործելու համար միջոցները, այսինքն, դրամատիրական կարգերու փոխարինումը ընկերվարական կարգերու:

Կուսակցութեան անունն է Բանուորական Միջազգայինի Ֆրանսական Հատուած (S. F. I. O.):

Կուսակցութեան յարող իւրաքանչիւր անդամ, պարտաւոր է ենթարկուելու ներքին կանոնագրի տրամադրութեանց:

Այնուհետեւ կուգայ մասնաճիւղերու կազմութեան, ժողովներու գումարման, խորհրդարանական հատուածի պարտականութեան, քաղաքական խորհրդականներու ընտրութեան եւ կազմակերպութեան, հաղորդութեան եւ իրաւախոհութեան, մամուլի եւ հաշուական խնդիրներու վերաբերեալ հարցեր, որոնք հոն լուծում պտած էին պարզ ներքին կանոնագրի մը սահմաններուն մէջ:

Եւ արդէն, ընկերվարական կուսակցութիւնը այդ ծրագիր կանոնագիրն է որ կը գործադրէ, իրրեւ հարազատ ժառանգորդ:

Եթէ միութեան այս դաշինքն է, որ հիմ պիտի ծառայէ համայնավար եւ ընկերվար կուսակցութեանց, կը նշանակէ որ պարզ վերապահ մըն է որ տեղ պիտի ունենայ դէպի հին տունը,— ընկերվարական կարգերն ու դաղափարները:

Կ'ընդունի՞ն համայնավարները:

Մօտիկ ապագան ցոյց կուտայ:

ՎԱՀԱՆ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ

ՄԵՐ ՔԱՂԱՔԻՆ (ԼԻՈՆ) ԿԵԱՆՔԸ 1934Ի

»»»··«««

Լիոն.— Ահա, 1934ն ալ կ'անցնի: Մեւ անակնկալներով տարի մը:

Անցե՞ր են կարծես նոր տարիներու ներշնչած յոյսի եւ հաւատքի անուշ երազները: Անհատէն մինչեւ ընկերութիւնները ամփոփուած իրենց պատեհին մէջ, նոր ելքեր կը փնտռեն նորագոյն չարիքներուն դէմ զօտեմարտելու համար ...

Հորիզոնը աւելի քան մռայլ է: Զարգուշական զոյգեր արձարանչ սր– ճարան եւ բերնի բերան: Կասկած, անվստահութիւն մարզէ մարզ եւ ազգէ ազգ: «Ես»ի եւ «մեզի», «մենք»ի եւ «դուք»ի, «տեղացի»ի եւ «օտարական»ի նշանախօսքը աւելի քան չեզոտւած: Ու վաղը հանուր մարդկութեան համար ընդհանրապէս, «Հայ դատ»ը Հայերուս համար մասնաւորապէս, մռայլ ու անստոյգ: Ու այս օրերուս, իւրաքանչիւր մտածող անհատի մտքին առջեւ կը շարուին լեղի խորհրդածութիւններ, որոնք «ին– չո՞ւ»ով կը սկսին եւ «ի՞նչպէս»ով կը վերջանան:

Նպատակ խորհրդածութիւններ դրի առնել չէր: Այսքանը նախապատրաստական համարելով, կ'անցնիմ մեր քաղաքին մէկ տարուան կեանքին, ամփոփ դիծերով:

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԸ համեմատաբար նախորդ տարիներու հետ, աւելի տխուր է: Զկայ մեծ ու փոքր գործարան մը որ կամ ժամերը կրճատած չըլլայ եւ կամ օր պակաս չընէ: Մասնաւորապէս վերջին նոյեմբեր ամսուն մէջ ճամբու դրուեցան հարիւրաւոր գործաւորներ եւ գործաւորուհիներ, զանազան հաստատութիւններէ: Շաբաթ չանցնիր առանց գործարանի մը դռները փակուելու: Անգործ է ոչ միայն հասարակ բանուորը, այլ եւ արհեստաւորն ու առեւտրականը: Կարելի է ըսել թէ յաճախ պարզ գործաւոր մը աւելի բախտաւոր է քան առեւտրականը, քանի որ ոչ պարտքի, ոչ մուրհակի, ոչ ալ զանազան տուրքերու սարսափն ունի: Գործի չուկան անկանոն է եւ անմխիթար:

Օտարականներու հանդէպ տրամադրութիւնները երթալով կը սրուին: Անհատ, միութիւններ կան որ, գոհ չեն նոյն իսկ հարիւրէն տասնի օրէնքին գործադրութեանը, եւ, կը պահանջեն, աւելի «արդար» եւ կարուկ միջոցներ:

Հանրային կառաններու մէջ ելեկտրատար ձողերուն վրայ, անցեալները փակցուած էին ձեռքի մը մեծութեամբ խերթիկներ այլազան բովանդակութեամբ.— «Օտարականներէն են մեր դժբախտութեան,անգործութեան պատճառը»: — «Այն մարդ իր տունը, ամէն մարդ իր տեղը» եւն.:

Քաղաքապետ Պ. Լոխոյ ծանօթ ճառը օտարականներու մասին, եկաւ իւղ լեցնելու այս չհաւտուած տրամադրութիւններուն վրայ: Կայ ուրիչ փորձանք մըն ալ մասնաւորապէս մեզի՝ Հայերուս համար: Կարմիր ու դեղին գործակալներ մարդասէրի, ընկերասէրի, առաքելի կեղծ պատմուճաններ հագած, կ'ուզեն օգտագործել օտար բանուորներու տրամադրութիւնները եւ գանոնք զատակարգային ռազմաճակատ քաշելով, նոր փորձերու եւ փորձանքներու ենթարկել...

«Զգոյշ եւ զգաստ», պիտի ըլլար իմ խրատս:

Ամփոփելով խօսքը մեր քաղաքի տնտեսական կեանքի մասին, ըսեմ որ, այս ձմեռ գործադրութիւնը անհամեմատ աւելի ծանր պիտի ըլլայ եւ անդրծներու թիւը չափազանց չատ:

ԱԶԳԱՑԻՆ.— Շատ բան չունիմ ըսելիք այս մասին, քանի որ, ոչ «ազգային»ը մեզմով հետաքրքրուած է եւ ոչ ալ մենք իրմով: Բոլորովին անտես չառնելու համար, տամ քանի մը տեղեկութիւններ: Նախորդ տարուան վերջին ամիսներուն, քաղաքս հասաւ կաթող քննիչ երուանդ եպ. Փէլտահճեան: Պատուիրակը չատ բան խոստացաւ, լաւ քարոզներ խօսեցաւ, բայց իրականին մէջ չատ քիչ բան կրցաւ ընել: Չկրցաւ կազմակերպել ոչ միայն գաւառական ժողովը եւ Ազգ. Միութիւնը, այլ եւ կարգի հրաւիրել տէրտէր մը որ առանձին խանութ մը բացած չը յանուն կրօնի ... Իր օրով, զօրաւոր Ազգ. Միութիւն մը հիմնելու փորձի չձեռնարկուեցաւ եւ նշանակովի կամ կամաւոր մարմիններ վարեցին գործերը: Մինչեւ այսօր ալ այդպէս կը չարունակուի:

Ազգ. Միութեան մասին եթէ գնահատանքի քանի մը խօսք ըսել կարելի է, այդ ալ կը վերաբերի, կրթական հարցին: Անցեալ տարի, մայրերու Միութեան նիւթական օժանդակութեամբ, Հայ Արհներու մասնակցութեամբ Ազգ. Միութիւնը պահեց (այդպէս ըսենք) հինգ մանկապարտէզներ,— կեդրոնը (արհներու դպրոցը) Տէսթն, Պրօն, Կառտը Վէզ եւ Բալուցիներու կայանը (Բարեգործականի դպրոցը):

Իսկ այս տարի, Ազգ. Միութիւնը, կեդրոնի կրթական գործը ձգած է հայ արհներու վիզը, 50 ֆր. ողորմելի նպաստ մը խոստանալով: Արուարձաններու մասին դեռ կարգադրութիւններ չեն եղած, միայն Կառտը Վէզ ունի իր Սահակ Մեսրոպ դպրոցը:

Եկեղեցին կը մնայ նոյն լաթէ եւ տախտակէ տաղաւարը: Ժողովուրդը անտարբեր է եւ միայն մեծ տօներուն եկեղեցի մարդ կը դտնես:

ԿՐԹԱԿԱՆ.— Այս տարի իրրեւ կրթական գործ, Արարկիրցիներու դպրոցէն զատ կայ հայ արհներու դպրոցը: Արհները այս տարի վարձած են Արարկիրի Հայր. Միութեան սրահը եւ դասաւանդութիւնները կը կատարեն այնտեղ: Աչակերտներու թիւը 80—90ի կը հասնի: Ունին երկու դասատուներ: Շաբաթը երկու անգամ երեկոյեան դասաւանդութենէն զատ՝ հինգշաբթի կէսօրերէ վերջ, պիտի ունենան զանազան ձեւի մանկական խաղեր, մենախօսութիւններ եւ հանդէսներ: Ինչպէս վերը յիշեցինք, այս գործին իր մասնակցութիւնը բերած է Ազգ. Միութիւնը 50 ֆր ի նպաստով մը: Հայ Մայրերու Միութիւնը որ անցեալ տարի լայն կերպով օժանդակեց կրթական գործին, այս տարի լուռ է: Ոչ իսկ իր «Օրոց» տօնեց:

Կրթական գործին մէջ, չնորհատուելի է արհներու տարած յամառ ու յարատեւ աչխատանքը:

Քաջութիւն, յարատեւութիւն ձեր արի բազուկներուն, տա՛ք...

ՄԻՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.— Հայր. Միութիւններու կարգին, առաջին տեղը կարելի է տալ Արարկիրի Միութեան, որ կը պահէ դպրոց մը ու միակ հաստատութիւնն է մեր քաղաքին մէջ:

Անուանապէս գոյութիւն ունին Մանթիոյ Կրթասիրացը, Համախառ– բերդցիական, Բալուի Հայր. (Վեբաչինա'ց), Սօլէօղ, Պոլու, Նալըբան, Նիկոդիմիա, Բարձր Հայք, Տարօն Տուրուբերան, եւն.:

Միւս միութիւններէն լաւագոյն տեղը պէտք է տալ Ֆր. Կարմիր Աչխին, որ տարուան մէջ ունեցաւ բաւական գնահատելի գործունէութիւն մը:

Այս առթիւ կ'իմանամ թէ Կ. Աչէը որոշած է.—

1.— Նոր Տարուան առթիւ կազմակերպել փոքրիկներու նուիրաբաչխութեան հանդէս մը:

2.— Ֆր. Կ. Աչէի անդամ – անդամուհիները 2—3 խումբերու բաժնուած պիտի այցելեն բոլոր հիւանդ– նոցները եւ նիւթական ու բարոյական օժանդակութիւն պիտի ընեն հայրենակից հիւանդներուն:

3.— Կը փնտռեն յարմար վայր մը, որ կարենան չաբաթ երկու անգամ բժչկական քննութիւն եւ դեղ տալ չքաւորներուն:

Զ.Ռ.Մ.Ն ալ ունի իր որոշ գործունէութիւնը եւ չրջանակը: Այս տարի, Ապրիլ 11—24ի սգահանդէսէն զատ ունեցաւ ընտանեկան երեկոյթ մը:

Կ'ըսեն թէ գոյութիւն ունի նաեւ Դպրոցասէր Տիկնանց մը, բայց մենք լուր չունինք:

Հոկին մէջ ալ այս օրերուն կիրքեր է որ կը խլրտին: Լիոնի մէջ բաժնըւած են երկու մասի,— «Զօրագէս»ականներ եւ «Վերելք»ականներ:

«Յառաջ»ը հրատարակեց իրենց կեդր. Վարչութեան չրջաբերականը: Իրենչ խօսքեր, իրենչ հայհոյութիւններ ու սիրոտ քաչէներ կան զոռս «զասա-

---

կարգային գիտակցութեան» եկած տղաք կ'ուզէին գաղտնի պահել:

Կուսակցութիւններու մասին չեմ խօսիր: Հնչակեանները միշտ երկուք են, իսկ ռամկավարութիւնը կը բաղկանայ մէկ ճաշարանապետէ, մէկ մսագործէ եւ մէկ դերձակէ: Իրենց ակումբին դռները այնքան չեն բացուած որ ժանգ կապած են: Գալով Դաշնակցութեան ... Թող մեր հակառակորդները գրեն:

ՀՈՒՐՄԱՄ ՊԱՏԱՆԻ

Խ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՕԴԱՆԱՒԱՑԻՆ ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍԸ

Փարիզի Օդանաւային Սալոնին առթիւ, որ փակուեցաւ անցեալ չաբաթ, «Քան» երկար յօդուած մը հրատարակեց, Խ. Միութեան օդանաւային ճարտարարուեստի մասին:

Կը քաղենք հմնական մասերը.—

Օդանաւային ԺԴ. ցուցահանդէսին մասնակցելով, Ռուսիա թերեւս ուզեց արտասահմանի ցոյց տալ հնգամեայ ծրագրին գլխաւոր յաղողութիւնները, եւ միաժամանակ պատասխանել կարգ մը հարցումներու, որոնք կ'ըլլային, եւրոպայի կամ Մայր. Արեւելքի մէջ կռիւի մը պահուն, իր ներկայ «նեղիք ուժին մասին:

Միւս կողմէ, չկայ երկիր մը, որուն համար օդանաւը ներկայացնէ այնքան կարեւորութիւն որքան Ռուսիոյ համար, եւ այս՝ այն պատճառով որ անծայրածիր են իր հողերը եւ աննախանձելի՝ փոխադրական իր միջոցները: Այդ կը պահանջէ նաեւ իր աչխարհագրական դիրքը: Ահա թէ ին– չու օդանաւային ճարտարարուեստը գլխաւոր հոգը կը կազմէ իր ղեկավարներուն: Ըստ Վորոչիլովի տեղեկագրին, որ կարդացուեցաւ կոմունիստ կուսակցութեան ԺԷ. համագումարին մէջ, «յաջողութիւնն է, որ ըրած: Այս ընկերութիւնն է, որ զբոսներ կը հիմնէ օդապարիկով թռիչքի կամ անկարգելով երկիր իջնելու: Ծանօթ են արդիւնքները, զորս չահած են անկարգելի ռուս ախոյեանները, թեթեւ դնդացիրներով զինուած եւ խմբական ձեւով երկիր իջնելու իրենց հրաչալի փորձերով: Օդապարիկի փորձերը Ռուսիոյ մէջ մեծ յաջողութիւն գտան: Սալոնին մէջ ցուցադրուած մոդէլները կը հաստատեն արդէն թէ օրքան կը զրգռէ հնարիչներու երեւակայութիւնը: Այսպէս Ուպարը բարձրացաւ մինչեւ 2.200 մէթր, իսկ 1933ին 35 քիլոմէթր ճամբայ մը կտրեց առանչորդնէ ճչդուած ուղղութեան մը վրայ: Շ. 5 օդապարիկն ալ, երկու հոգի ունենալով իր մէջ, 5000 քիլոմէթր բրաւ 36 ժամուան մէջ:

Օդանաւի ցուցադրուած մոդէլներուն մէջ ուշադրութիւն կը գրաւէր Մաֆսիմ Կորքի օդանաւը, Անո 20 ցուցանիչով: Այս հսկայ օդանաւը, որ ունի 8 մեքենաչարժ՝ 7—8000 ձիաուժով, 63 մէթր լայնք եւ 32.50 մէթր երկարութիւն, 42 թոն ծանրութիւն ունի: «Մաքսիմ Կորքի» կրնայ փոխադրել, իր 8 մարդոցմէն զատ, 79 ճամբորդ: Ժամական կը թռչի 280 քիլոմէթր, 2500 քիլոմէթրնոց հանգրուաններով:

Սալոնին մէջ ուշադրութիւն գրաւեցին նաեւ սահնակ – օդանաւերը (glisseur): Ռուսական աչխարհը հարուստ է գետերով, տասեր կամ նուազ խոր– րութեամբ, արագ կամ դանդաղ հոսանքով,— այս գետերէն ոմանց վրայ փոխադրութիւնը կը կատարուի նմանական մեքենաներով: Սահնակ օդանաւերը մեծ դեր կրնան խաղալ նման գետերու վրայ, ամենայն արագութեամբ փոխադրելով մարդ եւ ապրանք, ձնծրմիւ օդին մէջ չարժող պէտուտակներու: Սալոնին մէջ ցուցադրուած էր այդպիսի սահնակ օդանաւ մը, 21 մէթր երկար, 9 մէթր լայն, 4 չարժամեքենայով: Այս սահնակ - օդանաւը կրնայ փոխադրել, գետերու վրայ, 100 ճամբորդ, իր 8 մեքենավարներէն զատ, ժամական 90 քիլոմէթր արագութեամբ: Օդանաւը ունի ադուր սրահ մը եւ արդիական ամէն յարմարութիւններ,— խոցեր, ելեկտրական խոհանոց, ճաշարան, ճաչնա փ'ւռի կայան:

Բոլոր այս յաջողութիւնները խորհիլ կուտան պահ մը անուչադիր, երբ մանաւանդ աւելցուի որ Ռուսները դեռ գոհ չեն այս յաջողութիւններէն, եւ որքան ալ անճանաչելի դարձած ըլլայ իրենց օդային ճարտարարուեստը, պիտի աչխատին աւելի եւս զարգացնել, աւելի եւս գօրացնել:

— Շէյքսփիրի փիչմներու մէկ ժողովածուն, որ հրատարակուեցաւ 1619ին, Թոմաս Պաւիէր անուն անձի մը կողմէ, ծախուեցաւ Նիւ Եորքի դրավաճառի մը 100,000 տոլարի։ Խարհի ամենաարժէք գիրքն է, որ երբեք եւ իջէ վճարուած է դրքի մը համար:

— Մեքսիքոյի Մայր եկեղեցիի սրճատան մէկ ծախ կանթեղներէն մէկը այնքան մեծ է, որ մաքրելու համար երեք մարդ մէջը կը մտնեն:

— Էպ օճ մը 20էն մինչեւ 80 հատ հաւկիթ կրնայ ածել:

ԿԱՐԴԱՑԵՔ ԵՒ ՏԱՐԱԾԵՑԷՔ «ՅԱՌԱՋ»Ը

«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՍՏՂԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ»

(ՀԱՅՈՑ ՁԱՅՆԱՍԷՐ ՊԱՐԲԵՐԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ)

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Տ. ՊՐՈՒՇԵԱՆԻ

Մ. ԲՈՍՈՒՐԳԵԱՆԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՍՏՂԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ՅԱՐԵՐԿԱՅՆ ՀԱՏՈՐԱԿԻՆ

ԿԱՐԴԱՑԱԾ Ս. ՊՐՈՒՇԵԱՆԻ

Ի ՅԻՇԱՏԱԿ ՄԱՅՐԱԿԱՆ ՍԻՐՈՅ

Ս. ՊՐՈՒՇԵԱՆ

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՀՈԳԵՎՈՐ ՏՈՂԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՍՏՂԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՅՈՑ ՁԱՅՆԱՍԷՐ ՊԱՐԲԵՐԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀԱՍՑԷ Ա.

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ՏՊԱՐԱՆ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՀՈԳԵՎՈՐ ՏՈՂԵՐՈՒԹԵԱՆ

1913

Տպագրուած է Կ. Պոլսոյ Հայկական Տպարանին մէջ։

Իրաւունքները պահուած են։

Տպագրուած է Կ. Պոլսոյ Հայկական Տպարանին մէջ։

Իրաւունքները պահուած են։

ՆԱԽԱԲԱՆ

Ս. ԲՈՍՈՒՐԳԵԱՆ

Մ. ԲՈՍՈՒՐԳԵԱՆԻ ԱՍՏՂԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅՈՑ ՁԱՅՆԱՍԷՐ ՊԱՐԲԵՐԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹԻՆ

Ս. Բոսուրգեան հրատարակած է Կ. Պոլսոյ Հայկական Տպարանին մէջ։

Ս. Բոսուրգեան հրատարակած է Կ. Պոլսոյ Հայկական Տպարանին մէջ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՍՏՂԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

(ՀԱՅՈՑ ՁԱՅՆԱՍԷՐ ՊԱՐԲԵՐԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ)

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Տ. ՊՐՈՒՇԵԱՆԻ

Մ. ԲՈՍՈՒՐԳԵԱՆԻ ԱՍՏՂԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ՅԱՐԵՐԿԱՅՆ ՀԱՏՈՐԱԿԻՆ

ԿԱՐԴԱՑԱԾ Ս. ՊՐՈՒՇԵԱՆԻ

Ի ՅԻՇԱՏԱԿ ՄԱՅՐԱԿԱՆ ՍԻՐՈՅ

Ս. ՊՐՈՒՇԵԱՆ

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՀՈԳԵՎՈՐ ՏՈՂԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՍՏՂԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՅՈՑ ՁԱՅՆԱՍԷՐ ՊԱՐԲԵՐԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀԱՍՑԷ Ա.

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ՏՊԱՐԱՆ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՀՈԳԵՎՈՐ ՏՈՂԵՐՈՒԹԵԱՆ

1913

Տպագրուած է Կ. Պոլսոյ Հայկական Տպարանին մէջ։

Իրաւունքները պահուած են։

Տպագրուած է Կ. Պոլսոյ Հայկական Տպարանին մէջ։

Իրաւունքները պահուած են։

Գերմանական կառավարութիւնը հետեւեալ հեռագիրը ուղղեց, իբրեւ պատասխան այս առաջարկին.— «Մեր կարծիքով, Սարի կացութիւնը անհրաժեշտ չի դարձներ արտաքին ուժերու ներկայութիւնը, բարեկարգութեան պահպանման համար, սակայն համաձայն ենք որ միջազգային չէզոք զօրամասեր ղրկուին սահմանափակ թիւով, եթէ Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդը այդպէս որոշէ»:

Ուրիշ աղբիւրէ մը կը հաղորդեն թէ՝ Գերմանիա յատկապէս խնդրած է որ ռուս եւ չեխ զինուորներ չմասնակցին. ուստի առժամապէս որոշուած է միջազգային զօրագունդը կազմել անգլիական, իտալական, հոլանտական եւ շուէտական զինուորներէ:

Կը կարծուի թէ միջազգային զօրագունդը պիտի բաղկանայ 4500 զինուորներէ:

Միեւնոյն ատեն, Եոզէֆ Պուէրքէլ, Հիթլէրի փոխանորդը՝ Սարի համար, հրամանագիր մը հրատարակեց, որով հարուածային վաշտերուն կ՚արգիլէ այդ երկրամասը մտնել: Կրնան երթալ միայն քուէարկութեան օրը: Անսաստողները խստիւ պիտի պատժուին կուսակցութեան կողմէ:

Երկրորդ հանրաքուէ մը եւս պիտի կատարուի

Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդի դեկտեմբեր 6ի նիստին մէջ, Ֆրանսայի արտաքին նախարարը նոր յայտարարութիւն մը եւս ըրաւ, որուն համաձայն եթէ Սարի ժողովուրդը յունուարի քուէարկութեան ատեն որոշէ պահպանել ներկայ դրութիւնը, իրաւունք պիտի ունենայ երկրորդ հանրաքուէ մը եւս պահանջելու յառաջիկային: Ահա Պ. Լավալի յայտարարութեան հիմնական մասը: — «Եթէ օր մը Սարի բնակիչները ուզեն Գերմանիոյ միանալ, Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդին կ՚իյնայ որոշում տալ այդ մասին: Կը հարցնէք թէ այդ օրը ի՞նչ պիտի ըլլայ Ֆրանսայի ընթացքը: Պատասխանս, կը կրկնեմ, շատ բացորոշ է,— Ֆրանսա չպիտի ընդդիմանայ»:

Այս առթիւ, արտաքին նախարարը նորէն կոչ ուղղեց Գերմանիոյ գործակցութեան, որպէսզի հանրաքուէն կատարուի արդարութեամբ, բարեկարգութեամբ եւ խաղաղութեամբ:

Ցոյները, Հայերը եւ Հրեաները ալ ՄԱԿԱՆՈՒՆ Կ՚ԸՆՏՐԵՆ

«Միլլիէթ» կը գրէ այս խորագրին տակ.

— Յոյն, հայ եւ հրեայ հայրենակիցներն ալ սկսած են աշխատիլ մականունի ընտրութեան գործին համար: Մասնաւորաբար Հրեաները մեծ գործունէութեան մէջ են: Կարգ մը հրեայ հայրենակիցներ, որոնց հետ տեսնուեցանք երէկ, ուրախութիւն կը յայտնեն որ նոր մականունները մէջտեղէն կը վերցնեն զանազան ազգութեանց վերաբերութիւնը ցուցնող կէտերը:

Յոյներն ալ կը զբաղին մականունի ընտրութեամբ եւ սկսեալ կրօնականներէն, ամէն մարդ մականուն մը կը պատրաստէ: Միայն թէ շատ դիմում չկայ մարդահամարի վարչութեան, նկատելով որ գործողութիւն կատարելու հրաման եկած չէ տակաւին:

Հայ հայրենակիցներն ալ կը պատրաստուին փոխել իրենց մականունները, նկատելով որ օրէնքը չի թոյլատրեր «եան» գործածութիւնը: Մինչեւ նոր տարին, Հայերը, Յոյները եւ Հրեաները փոխած պիտի ըլլան իրենց մականունները: Առնէ՛ նախապէս կը կարծէին թէ խնդիրը միայն իսլամ Թուրքերուն կը վերաբերի, բայց յետոյ հասկցան որ բոլորին կը պատկանի եւ ասոր վրայ կը պատրաստուին ընտրելու իրենց անունները:

»»»··«««

ՏԱՍԸ ՀԱԶԱՐԻ ՊԱՐԳԵՒ ՄԸ շահելու գացած էր թղթատարական պաշտօնեայ մը, Ժան Աուէ, երբ օձիքը ձեռք տուաւ: Հաստատուեցաւ որ Փարիզէն կին մը ազգ. վիճակահանութեան տոմսակ մը գնելով, ղրկեր է գաւառ, բայց պաշտօնեան նամակը բանալով գողցեր է:

ԱԶԳ. ՊԱՐԳԵՒԱՏԱՆԻ հինգերորդ շերտին վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի դեկտեմբեր 19ին, չորեքշաբթի, փոխանակ 21ի, նկատի առնելով Ծնունդի տօները:

ՇՐՋՈՒՆ ՍԻՆԷՄԱ ՄԸ կրակ առաւ Սէն Կոտէրիքի մէջ (Փէրփինեան): 14 հոգի մեռան, 40 հոգի զանազան վէրքեր ստացան: Կազմակերպիչը ձերբակալուեցաւ: Հանդիսատեսներուն մեծ մասը մանուկներ էին, իրենց մայրերուն հետ, այնպէս որ ահռելի խուճապ մը ծագեցաւ:

ՖՐԱՆՔԵԻ-ԹՈՒՐՔ խորհրդարանական միութիւնը, որ վերջերս հաստատուած էր Պ. Լափոյի կողմէ, եւ պատերազմէն առաջ հիմնուած Ֆրանսա-Թուրքիա կոմիտէն խառն նիստ գումարելով, որոշեցին միասնաբար աշխատիլ, երկու երկիրներու տնտեսական յարաբերութեանց զարգացման համար: Միութեան մէջ կը գտնուին ծանօթ... հայասէրներ:

ԳՈՐԾԱԶՈՒՐԿ ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐՈՒ մանուկներուն համար Ծնունդի տօնածառեր պիտի սարքուին դեկտեմբեր 24ին, 25ին եւ 26ին, Կռան Փալէի մէջ: Գաւառներու մէջ ալ նոյնպէս: Վարչապետը հրապարակային կոչ մը ուղղեց բոլորին: Միայն Փարիզի մէջ նուէրներ պիտի բաժնուին 50,000 երախաներու:

ՀԱՑՐԱՄՊԱՆ Վիոլէթ Նոզիէռի խնդրագիրը մերժուեցաւ վճաբեկ ատեանին կողմէ: Կը մնայ մէկ յոյս,— հանրապետութեան նախագահին ներումը, մահապատիժը վերածելով ցկեանս բանտարկութեան:

Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Փարիզ

ՓԱՐԻԶԻ «Հրազդան», «Քրիստափոր», եւ «Ազբիւր — Սերոբ» միացեալ խումբերու դասախօսութիւնը, տեղի կ՚ունենայ այս երեքշաբթի, (11 դեկտեմբեր), ժամը 8.30ին, Au Clair de lune (Place d'Italie) սրճարանի վերնայարկը:

Կը խօսի՝ ԸՆԿ. Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ:

Նիւթ՝ Պատերազմի վտանգը եւ ուժերու դասաւորումը Եւրոպայի մէջ»:

Ներկայ կրնան ըլլալ Փարիզի եւ շրջանի բոլոր ընկերները:

ԱՆԻԷՌ ՊՈՒԱ-ՔՈԼՈՆՊԻ Ենթակոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը այս Երկուշաբթի երեկոյ ժամը 9ին 108, rue des Bourguignons անկիւնի սրճարանը) Անիէռ:

ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ Զաւարեան կոմիտէն վիճաբանական ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 8 դեկտեմբեր, Շաբաթ երեկոյ, ժամը 8.30ին, Ակումբին մէջ:

Գաւառ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ «Ռոստոմ» ենթակոմիտէի ընդհ. ժողովը պիտի գումարուի 9 Դեկտեմբեր, Կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 4.30ին: Օրակարգ՝ նախորդ ժողովի շարունակութիւն:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ «Վռամեան» ենթակոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ իր չորս խումբերը, 9 դեկտեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 5ին, իր Գրադարանին մէջ:

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅԻՆ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Հ. Հ. Դաշնակցութեան Փոն տ՚Օպնայի Կորիւն ենթակոմիտէին կողմէ

9 Դեկտեմբեր, Կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 2ին

Կը խօսի՝ ԸՆԿԵՐ ԱՇՈՏ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

Կը հրաւիրուին Փոն տ՚Օպնայի եւ շրջակայի հայրենակիցները:

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ:

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ — ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

9 Դեկտեմբեր, Կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին, Ֆլօրիա ճաշարանին վերնայարկը, 61, Rue Mr. le Prince, Փարիզ (6):

Կը նախագահէ՝ ՏԻԿ. ՇԱՀԼԱՄԵԱՆ

Կը խօսի՝ ՏԻԿԻՆ ԷԼԼԷՆ ԲԻԻԶԱՆԴ

Նիւթ՝ Հայ ընտանիքը երկրի մէջ եւ այստեղ:

Կը հրաւիրուին անդամները, անդամուհիները եւ փափաքողները:

Մուտք՝ 3 ֆրանք:

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ — ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՆԱԽԱԶԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՊԱՐՍԿԱ-ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՀԱՅՐ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

8 Դեկտ. Շաբաթ երեկոյ, ժամը 8.30ին, Salon de Coliséeի շքեղ սրահներուն մէջ

21, BLD. DUGOMMIER

Երկրորդ յարկի մէջ.— Գեղարուեստական բաժին, կովկասեան նուագախումբ, Թառ (Թառիստ Արզար), Ջութակ, մանտոլին եւ դափ:

Հայկական եւ ռուսական երգեր (Mr. Zimin), հայկական եւ ռուսական պարեր (փոքրիկն Zimin եւ Mlle. Lydia Wolter):

Առաջին յարկի մէջ.— 12էն մինչեւ լոյս եւրոպական եւ կովկասեան պարեր, եւրոպական նուագախումբ, յայտնի Wonder Jazz, ճոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ:

ՄՈՒՏՔ՝ 10 ՖՐԱՆՔ

ՆԿԱՏԻ ԱՌՆՈՒԵԼԻՔ ԹՈՒԱԿԱՆ ՄԸ՝ 23 դեկտեմբեր Կիրակի օր

«ՅԱՌԱՋ-ԴԻՄԱՍԻՐԱՑ» վարժարանին ի նպաստ հանդէսը

Մանրամասնութիւնները մօտ օրէն:

ՑՈՒՑԱՏԵՏՐ

ՓԱՐԻԶԻ Եօզկատի եւ Շրջաններու Հայրենակցական Միութեան Վարչութիւնը ստիպողաբար ժողովի կը հրաւիրէ իր անդամները վաղը Կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2.30ին 131, Fbg. du Temple. Խիստ կարեւոր օրակարգ: Կը խօսի Պէյրութի հայրենակիցներու մասին Փարիզ ժամանած հայրենակից Պօղոս Էնֆիէճեան: Կը հրաւիրուին բոլոր հայրենակիցները:

ՓԱՐԻԶԻ Սալնոյ-Զորի Հայրենկց. Միութեան անդամական ընդհ. ժողովը վաղը Կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2ին Պ. Յովհաննէսեանի սրահին մէջ, 13, Pierre Curie, K. Bicêtre.

ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ եւ շրջակայքի Հայր. Միութեան պատգամաւորական ժողովը կը գումարուի, դեկտեմբեր 8ին, Վիէնի մէջ՝ առաւօտեան ժամը 10ին:

Պատգամաւորներէ կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Երզնկայի Հայրենակցական Միութեան ընդհ. ժողովը վաղը, Կիրակի կէս օրէ յետոյ ժամը 2.30ին, 50 Պուլվար տիւ Կոմէի սրահը: Կարեւոր օրակարգ: Կը խնդրուի անդամ եւ ոչ անդամ բոլոր հայրենակիցներէն ներկայ գտնուիլ:

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԱՍԵՐ

Հայերէնի, Ֆրանսերէնի, գերմաներէնի եւ անգլիերէնի հմուտ հայ օրիորդ մը կը ստանձնէ մասնաւոր դասեր տալ, դիւրամատչելի պայմաններով: Դիմել՝ Երուանդ Ցարութիւնեանի, 13, Rue d'Orsel, Paris (18).

Մաքուր եւ գեղեցիկ հողամասեր PALAISEAUի ԿԵԴՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

Փարիզէն (Փորթ տ՚Օրլէանէն) 9 քիլոմեթր. հեռու, կայարանէն 200 մեթր: Ամէն տեսակ հաղորդակցութեան միջոցներ Փարիզի հետ, երկաթուղի, օթօպիւս, հանրակառք եւ 1935ի վերջերը մեթրօ:

Ամէն տարածութեամբ հողամասեր:

5 ՖՐԱՆՔ ՔԱՌԱԿՈՒՍԻ ՄԷԹՐԸ

ՁԵՐ ՇԱՀԸ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԷՐ ԸԼԼԱԼ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

Սեփականատէր ըլլալով լաւագոյնս կրնաք պաշտպանել ձեր շահերը: Տեսնելու եւ բանակցելու համար դիմել՝

Mr. LECORNU, 7, rue Paul Lelong. Paris

Métro: Bourse կամ Sentier. Tél. Gutemberg: 40-37

ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹ, ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹ, ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹ,

GULBENKIAN & POOLE

392, Strand, LONDON, W. C. 2

Գնում եւ վաճառում հին եւ նոր ամէն տեսակ

ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹԵՐՈՒ

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

Կը յղացնենք նաեւ կիսաց հաւաքածոներ:

Achat & Ventes des Timbres - Postaux

Դրոշմաթուղթի միակ Հայ վաճառատունը ԱՆԳԼԻՈՅ մէջ

ՎԶՆՈՑ (քաշ - քոլ). ՓՈՒԼ - ՕՎԷՐ եւ ԲՈՒՐԴԷ ՁԵՌՆՈՑՆԵՐ

ՄԱՐՇԷՃԻՆԵՐ,

CACHE - COLS EN LAINE, PULL - OVER, GILETS ET GANTS DE LAINEի

Ձեր գնումներուն համար դիմեցէք՝

JAPHET Frères

224 & 257 Rue St. Denis. Paris 2e.

Métro: St. Denis.

Tél. Central: 69-61 եւ Gutemberg 57-57

Միշտ տրամադրելի է ընտիր մը երեմը՝ անմրցելի գիներով:

ԿՈՒԶԷ՞Ք ՁՈՒՍ ԽԱՂՈՂԷ ԵՒ ԱՆԻՍՕՆԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ՕՂԻ ԽՄԵԼ

ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ ՓՏՏՈՒԵՑԷՔ ԵՒ ԳՆԵՑԷՔ

ՌԱՔԻ ՏԻԻՋ

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ԽՄԻՉՔ

ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ ԱՆԱՐԱՏ ԱԽՈՐԺԱԲԵՐ

Պոլսոյ օղին է որ ձեր ուզածին պէս կը ճերմկնայ եւ քէյֆ կուտայ:

Ֆրանսայի համար արտօնատէր՝ Յ. ՏԱԼԱՔԻԻԲԷԵԱՆ

8, Rue Suffren, MARSEILLE, Tél. D. 70-89

Փարիզի ներկայացուցիչ Գ. ՃԻՏԷՃԵԱՆ,

75, Ave. Victor – Hugo, Clamart (Seine)

Լիոնի ներկայացուցիչ ՃԸՆԿԸՏՐԵԱՆ եւ ԹԷՐԶԻԵԱՆ

211, Rue de Criqui

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Կազմակերպուած Ալֆորվիլի Զէնկիլէրցիներու Հայր. Միութեան կողմէ, դեկավարութեամբ դերասան Պ. Ուզունեանի:

Կը ներկայացուի՝ «ԱՆՄԵՂ ԶՈՀԸ» (դրամ) եւ «ՊԱՂՏԻԿԻ ՆՇԱՆՏՈՒՔԸ» (զաւեշտ):

8 Դեկտեմբեր, Շաբաթ իրիկուն ժամը 8.45ին, Հայ Ակումբին մէջ, 1, Bld. Carnot: Մուտք՝ 5 եւ 3 ֆրանք:

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ

Սահակ Մեսրոպ Կրթական Միութեան կողմէ, 8 դեկտ. Շաբաթ երեկոյ, ժամը 8ին: Կը խօսի՝ Հայր Արիստակէս վարդապետ Վարդանեան:

ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

ԳՐՊԱՆԻ ՕՐԱՑՈՅՑԸ

1935

ԺԶ. ՏԱՐԻ

ԳԻՆ 8 ՖՐԱՆՔ

Դիմել երկասիրողին՝

1 Place Gare des Vallées, Bois Colombes (Seine) (France)

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
Le Gérant: H. STEPHAN
17, Rue Damesme, PARIS (13)

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (43)

ՍՊԻՏԱԿ ԱՐԾԻԻԸ

Թարգմ. Ա. ՀԱՔԷՃԵԱՆ — Գրեց՝ ՐՕԼԸՆՏ ՏԷՆԻԸԼ

— Ահ, Տիկին Լօքուըտ, հիւր մը բերած եմ որ մէկ երկու օր մեզի մօտ պիտի մնայ, ըսաւ զարմացած սպասուհիին:

—Շատ բարի, Սըր Ճօն, Տիկնին կապոյտ սենեակը տրամադրե՞մ:

Սըր Ճօն որ չէր գիտեր թէ իր հիւրին կապո՞յտ թէ վարդագոյն սենեակը աւելի պիտի յարմարէր՝ իր սպասուհիի առաջարկին գլխով հաստատական նշան ըրաւ. ան անշուշտ գիտէր որ գեղատի օրիորդները ո՞րն աւելի կը նախընտրեն:

— Տիկին Լօքուըտ, դուք անձնապէս պիտի հոգաք Օր. Հայաթին պէտքերը: Խորմը անոր իրերը պիտի տեղաւորէ:

— Ձեռքէս կարելի եղածը պիտի ընեմ տիկինին հանգստութիւնը ապահովելու համար, պատասխանեց սպասուհին:

— Այդ մասին վստահ եմ, Տիկին Լօքուըտ, ես ալ պիտի ջանամ ձեզի շատ նեղութիւն չտալ, ըսաւ Օր. Հայաթ ժպտադէմ:

Այդ ժպիտը սպասուհիին անդամ մէկը գրաւեց: Տիկին Լօքուըտ այրի կին մըն էր, բայց այնքան ալ հին բարքեր չունէր:

— Անշուշտ որ ինծի նեղութիւն չպիտի տաք. ձեզի համար ձեռքէս եկածը ընելս ինծի հաճոյք մը պիտի ըլլայ:

— Քանի որ ամէն ինչ կարգադրուեցաւ, Տիկ. Լօքուըտ, Օր. Հայաթը իր սենեակը կրնաք տանիլ:

— Անշուշտ պարոն: Ցետոյ աղջկան նայելով.— Թերեւս տիկինը յոգնութիւն մը առնելու համար փափաքի թէյ մը առնել իր սենեակին մէջ:

— Այո, գաւաթ մը թէյը ախորժակով պիտի խմեմ, պատասխանեց Զարա շնորհակալ եղնելով:

— Ուրեմն, Օր. Հայաթ ձեզ իրիկուան ճաշին կը տեսնեմ, ըսաւ Սըր Ճօն թեթեւ մը խոնարհելով, բաւական ստիպողական գործեր ունիմ: Ի միջի այլոց, Տիկին Լօքուըտ ճաշերնիս ժամը եօթին պիտի ընենք, մինչեւ այդ ատեն պիտի կրնա՞ք բան մը պատրաստել:

— Շատ դիւրութեամբ պարոն: Այս կողմէն Տիկին:

Տիկին Լօքուըտ Զարա Հայաթը իր սենեակը առաջնորդեց, աղջիկը դրան առջեւ հասնելով գլխով ըրաւ եւ ժպտեցաւ.

— Ուրեմն ժամը եօթին կը տեսնուինք Սըր Ճօն:

— Եօթին, կամ թերեւս աւելի կանուխ, աւելի կանուխ, եթէ կարենամ գործերս կարգադրել, պատասխանեց Սըր Ճօն:

Սըր Ճօն առանձին մնալով մտածեց որ առաջին գործը պիտի ըլլար Սքօթլէնտ Եարտ երթալ եւ իր բարեկամ օգնական — ոստիկանապետին պատմել եղելութիւնը. գիտէր որ անիկա քիչ մը դժուար էր, որովհետեւ Հ. Ա. խնդիրը տարբեր աչքով պիտի դիտէր. եւ սակայն ամէն գնով պէտք էր եւ թար զինքը տեսնէր: Որոշած ըլլալով յարմար ատեն մը Զարա Հայաթի յայտնել որ իր կինը ըլլայ, զգաց որ իրեն պարտականութիւն կ՚իյնար իր բոլոր կարողութիւնը ի սպաս դնել զայն վտանգէ պաշտպանելու համար: Գրեթէ վստահ էր որ իր եղբայրը Սպիտակ Արծիւի սպանութիւններուն մէջ մասնակցութեան բաժին մը ունէր, եթէ մարդասպանը չէր իսկ՝ գոնէ այդ ոճիրներու մասին շատ բան գիտէր: Նաեւ գիտէր որ իր քոյրը անոնց մասին ոչինչ չէր գիտեր: Օր մը ոստիկանութիւնը իր թաթը մարդասպանին վրայ պիտի դնէր, եւ բոլոր պատմութիւնը մերկապարանոց մէջտեղ պիտի ելլէր: Եթէ Զարա Հայաթի պաշտպանութեան համար հարկ եղած նախազգուշական միջոցները չզօրծադրէր կրնար անոր անունն ալ խառնուիլ այս գործին մէջ, թէեւ զուր տեղը: Այդ բանին համար օգնական — ոստիկանապետ Հ. Ա. Տէյվիս միակ անձն էր, որուն խորհուրդները եւ օժանդակութիւնը շատ թանկագին պիտի ըլլային: Թերեւս այս վերջինը տեղեկ բաներ ըսէր, սակայն վստահ էր որ իրենց երկարամեայ բարեկամութեան շնորհիւ, զինքը առանձին չպիտի թողուր:

Որոշումը տուած ըլլալով Սըր Ճօն զանգը զարկաւ եւ խորմին հրամայեց ինքնաշարժ մը կանչել:

Սքօթլէնտ Եարտէն յայտնած էին որ օգնական — ոստիկանապետը դուրս ելած էր եւ երբ վերադառնալը յայտնի չէր:

— Իր քարտուղարուհին, օրիորդ Փիլչըրը պիտի տեսնեմ, ըսաւ Սըր Ճօն:

Ուստի վերարկուն առաջնորդուեցաւ Հ. Ա.ի գրասենեակը, որովհետեւ Սըր Ճօն Սքօթլէնտ Եարտի համար ծանօթ անձնաւորութիւն մըն էր:

— Կ՚իմանամ թէ Հ. Ա. դուրս ելած է, Օր. Փիլչըր, ըսաւ Սըր Ճօն, քարտուղարուհին բարեւելէն յետոյ:

— Այո, Սըր Ճօն եւ չեմ կարծեր որ մինչեւ կէս գիշեր ալ վերադառնայ. Թերեւս բնաւ չվերադառնայ:

Սըր Ճօն դժգոհ երեւոյթ մը առաւ:

— Ձեզի համար բան մը կրնա՞մ ընել, Սըր Ճօն, հարցուց Օր. Փիլչըր իր գրամեքենային վրայէն անոր նայելով:

— Ոչ կարծեմ: Կ՚ուզէի նոյն ինքն Հ. Ա.ը տեսնել:

— Կը ցաւիմ, ըսաւ աղջիկը եւ տեսաւ որ այլեւս ըսելիք բան չունէր:

— Հեռախօսով զինքը չե՞մ կրնար գտնել արդեօք:

— Ոչ դժբախտաբար, Սըր Ճօն: Պ. Տէյվիս քաղաքէն դուրս է ելած:

— Ոհ:

— Բայց անոր տեղը հոս ուրիշ մէկու մը հետ չե՞ք կրնար տեսնուիլ:

— Ոչ: Կ՚ուզեմ միայն Հ. Ա.ը տեսնել:

— Կ՚ուզէ՞ք երկտող մը ձգել, Սըր Ճօն:

— Ոչ. կ՚ուզէի անձնական խօսակցութիւն մը ունենալ անոր հետ: Կը կարծէ՞ք, Օր. Փիլչըր որ նոյնիսկ գիշերն ալ չվերադառնայ:

Օր. Փիլչըր ժպտեցաւ: Սըր Ճօն շատ կը պնդէր: Ուրեմն շատ կարեւոր խնդրի մը համար կը փափաքէր տեսնել մեծ մարդը. զարմացաւ թէ ինչ կրնար ըլլալ:

— Շատ հաւանաբար չվերադառնայ, Սըր Ճօն: Պ. Տէյվիս երկար ճամբորդութեան մը համար է մեկնած:

— Երկար ճամբորդութեա՞ն մը:

(Շար.)

ՅԱՌԱՋ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 – 70
(ԵՐԹԵՒԵԿ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՌԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ Երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ԿԻՐԱԿԻ 9 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
DIMANCHE 9 Décembre 1934

10ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2673 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԹՐՔԱԿԱՆ ՆՈՐ ԹԱԿԱՐԴԸ _ «ՍՕՅԱՏԻ»

=o·o=

Պոլսոյ թերթերը գրեցին թէ Պետական Խորհուրդը տակաւին չէ լրացուցած մականուններու օրէնքին վերաբերեալ կանոնագիրը։ Հետեւաբար «աճապարելու պէտք չկայ»։

Այս ազդարարութիւնը անհրաժեշտ համարուած է անոր համար որ, «շատ մը հայրենակիցներ իրենց մականունները կ'ընտրեն եւ կը դիմեն մարդահամարի վարչութեան»։

Թուրքիոյ մականունի (սօյատի) օրէնքը հրատարակուեցաւ 1934 յուլիս 2ին, եւ գործադրելի է իր հրատարակութեան թուականէն վեց ամիս վերջը,— 1935 յունուար 2ին։ Հրատարակութեան օրէն ի վեր, օրէնքը յանձնուած է Պետական Խորհուրդին, որպէսզի ճշդէ գործադրութեան մանրամասնութիւնները։

Ի՛նչ խօսք որ, աննախընթաց քաոսի մը պիտի վերածուի Թուրքիոյ ամբողջ մարդահամարը, եթէ օրէնքը գործադրուի այնպէս ինչպէս կը թելադրէ իշխանութիւնը, դէզ-դէզ եւ այլանդակ, շինծու մականուններ հրատարակել տալով մամուլին մէջ եւ լեզու դնելով անոր բերանը։

Երբ առաջին անգամ այս խնդիրը արծարծուեցաւ, ընդհանուր կարծիքն այն էր թէ կը վերաբերի միայն իսլամ Թուրքերուն, քանի որ անոնք իսկապէս մականուն չունին։

Արդ, քանի կը մօտենայ օրէնքին գործադրութեան թուականը, այնքան կասկածելի, պղտոր համեմատութիւններ կը տրուին այս օրէնքին ալ։

Տարրական տրամաբանութիւնը կ'ըսէ թէ օրէնքը կապ չի կրնար ունենալ ոչ-Թուրքերու հետ, քանի որ Հայը, Յոյնը եւ Հրեան մականուններ ունին դարերէ ի վեր։ Միայն պայման է որ ջնջեն ազգութեան յատկանիշները,— «եան», «իս», «աքի», «ով», «իչ», «տիս» եւայլն։

Այդպէս ալ նախատեսուած է Պետական Խորհուրդի մշակած կանոնագրին մէջ, որ հրատարակուեցաւ վերջերս (Յառաջ, 27 նոյեմբեր)։

Կանոնագրին առաջին յօդուածը կը տրամադրէ.

— Մականուն չունեցողները պարտաւոր են մինչեւ 1936 յուլիս 2 մականուն մը ընտրել, արձանագրել տալ մարդահամարի տեսչութեան եւ գործածել։

Ուրեմն, երեւութապէս պարզ է օրէնքը.— Չունեցողները մականուն պիտի ճարեն, ունեցողներն ալ պիտի ջնջեն ազգորոշ մասնիկները։

Իրականութիւնն ալ այդպէ՞ս է։

Կը վարանինք հաստատական պատասխան տալ, նկատի առնելով Թուրք մամուլին լեզուն եւ կարգ մը իրողութիւններ, որ կը չեշտուին օրէ օր։

Այսպէս, մամուլը իր ուզած եղանակին վերածելով մականունի օրէնքն ու կանոնագիրը, կը պահանջէ որ «հայ, յոյն եւ եւ հրեայ հայրենակիցներն ալ ջանան հարազատ Թուրքերէն մականուններ ընտրել»։

Այս առթիւ, կը յիշուին մէկ-երկու Հայեր ալ, որոնց մէկը, ոմն Մամբրէեան, իբրեւ մականուն ընտրեր է «Օրանճը», ուրիշ մը «եան»ը թլփատելով դարձեր է «Գօլանճ»ը։

Միեւնոյն ատեն, նորէն քունէն արթնցուցեր են հռչակաւոր Փափա Էֆթիմը, որ փութացեր է հետեւեալ յայտարարութիւնները ընել Թուրք մամուլին.

— «Իմ անունս է Գարահիսարօղլու Էֆթիմ, ընկերներուս անունները ալ թրքական են.— Պաքլանըօղլու, Փամուքճըօղլու, Չավտարօղլու։ Իմ տղաքս թուրք վարժարան կը յաճախեն եւ թուրքերէն անուններ կը կրեն։ Օրինակ՝ 15 տարեկան Եորկօս եղած է Թուրկութ, 8 տարեկան Արիս՝ Սելճուք, Մարիցան՝ Եըլտըզ, Փոլինան՝ Պէլկէ, Նաթալիան՝ կիւն Այտըն։ Ես տղոցս անունները թրքացնելով, ուզեցի օրինակ հանդիսանալ միւս օրթոտոքսներուն։ Մենք փոքրամասնութիւն կամ համայնք չենք ճանչնար»։

Մի՛ ըսէք թէ Փափա Էֆթիմ շուշորթ մը կամ կապելիք խենդ մըն է, զուրկ ո՛ր եւ է հեղինակութենէ։

Չէ՞ք լսած— խենդը քար մը գլորեց ...

Եւ առաջին խենդը չէ, ոչ ալ առաջին քարը, ճեղք ճեղքի վրայ բարդելու եւ բոլոր խելացիները անելի մատնելու համար։

Մնաց որ, շուշո՞րթ է հռչակաւոր սրիկան, Տոքթ. Վէհամ Գասապեան, որ անցեալ սեպտեմբերին կ'առաջարկէր,— Թուրք թերթի մը մէջ, «հայ հայրենակից» չկոչել Թուրքիոյ Հայերը, այլ «Թուրք քրիստոնեայ լուսաւորչականներ», իսկ իբրեւ հաւատարմութեան ապացոյց՝ Թուրք դպրոցներու մէջ մեծցնել մեր զաւակները։ «Այս շրջանին մէջ ի՞նչ ըսել է մասնաւոր վարժարան»։

Այս նոյն թշուառականն է որ, այժմ ալ, իբրեւ հայ-կաթոլիկ հասարակութեան վարչական ժողովի անդամ, կրթական գործավարութեան դիմած եւ անոր նուիրած է Սադըզ Աղաճի արքեպիսկոպոսարանի մէկ շէնքը, թրքական նախակրթարանի վերածելու համար ...

Նո՞ր է որ պիտի սորվինք թէ ուր որ Թուրքը վարանումներ կ'ունենայ, Հայը յառաջ կը նետուի, անոր միտքէն անցածը գործի վերածելու համար։

Այդպէս ալ՝ մականունի օրէնքին առթիւ, որ շատ ճարպիկ թակարդ մըն է, ամէն կապ կտրելու համար անցեալին հետ, ծագումին հետ, եւ թնճուկի մը վերածելու համար ժառանգական իրաւունքներ, ազգականական յարաբերութիւններ եւն.։

Չէ՞ որ շուշորթներն ու ապուշները, սրիկաններն ու խաչագողները մրցումի ելած են իրարու հետ, «հաւատարմութեան» նորանոր հաւաստիքներ տալու համար, նոյն իսկ այն պարագաներուն մէջ երբ Թուրքը դեռ չէ խօսած։ Շ.

Վ Ե Ր Ջ Ի Ն Ժ Ա Մ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՀԱՓՈՐՁԻՆ ԾԱԼՔԵՐԸ

ԵՈՒԿՈՍԼԱՎԻԱ եւ ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ ԴԷՄ ԱՌ ԴԷՄ
Ազգերու Դաշնակցութեան Խորհուրդին առջեւ

»»»··«««

« ԴԱՇՆԱԳԻՐՆԵՐՈՒ ՎԵՐԱՔՆՆՈՒԹԻՒՆՆ Է ՄԻԱԿ ԵԼՔԸ »

Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդը դեկտեմբեր 7ին սկսաւ քննել Եուկոսլավիոյ ամբաստանագիրը՝ Հունգարիոյ դէմ, Աղեքսանդր Թագաւորին սպանութեան առթիւ։ Պ. Եէվթիչ, Եուկոսլավիոյ արտաքին նախարարը, մէկ մէկ պարզեց իր մեղադրանքները, որոնք ամփոփուած են ծանօթ յուշագրին մէջ եւ որոնց մանրամասնութիւնները հաղորդած ենք օրը օրին։ Շեշտեց թէ Աղեքսանդր Թագաւորը զոհ գնաց իր երկրին սահմաններէն դուրս ներշնչուած, կազմակերպուած եւ գործադրուած մահափորձի մը։ Եւ Եուկոսլավիան թեթեւ սրտով չէ որ ուղղակի կ'ամբաստանէ Հունգարիան։ Եուկոսլավիա համաձայն է որ միջազգային պայմանագիր մը կնքուի, ճնշելու համար ահաբեկչական գործունէութիւնը, մանաւանդ որ կը հաստատուի թէ կարգ մը պետութիւններ տրամադիր չեն ինքնաբերաբար կատարելու այդ զսպումը։ Եւ կը պահանջէ ուղղակի պատիժ մը տնօրինել մասնանշուած գեղծումներուն եւ արարքներուն համար։ Ուրեմն, Եուկոսլավիա ուղղակի քաղաքական գետնի վրայ կը դնէ խնդիրը, պնդելով թէ Հունգարիոյ կարգ մը իշխանութիւնները պատասխանատու են եղածին, հետեւաբար պատասխանատու կը դառնայ նաեւ հունգարական կառավարութիւնը։

Այս հիմնական սկզբունքը պարզելէ յետոյ, Պ. Եէվթիչ ձեւակերպեց յուշագրին պարունակած փաստերը, յիշեցուց իր կառավարութեան գանգատները՝ 1930էն ի վեր, ահաբեկչական արարքներու առթիւ, յետոյ բացատրեց ուղղակի պատասխանատուութիւնը, քանի որ ամբաստանեալները հունգարական անցագիր ունէին եւ մասնաւոր կայան մը՝ Հունգարիոյ մէջ (Եանքա Փուստա)։ Հունգարական կառավարութիւնը ինք խոստովանած է այս պարագան, նոյեմբեր 21ի ծանուցագրին մէջ, ներկայացնելով ցանկ մը՝ կասկածելի տարագիրներու եւ յետոյ անհետացած համարելով զանոնք։ Անցեալ մայիսէն իսկ, Եուկոսլավիա Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդին ուշադրութիւնը հրաւիրած էր ահաբեկչական արարքներու վտանգի մասին։ Այն ատեն համաձայնութիւն գոյացաւ որ ուղղակի բանակցութիւն կատարուի Պելկրատի եւ Փէշթայի միջեւ։ Յուլիս 21ին գոյացաւ համաձայնութիւն մը որով հունգարական կառավարութիւնը յանձն կ'առնէր զսպել ահաբեկչական արարքները։ Մարսէյլի մահափորձը ցոյց տուաւ թէ ինչպէս յարգուած է այդ համաձայնութիւնը ...

Եզրակացնելով, Պ. Եէվթիչ յիշեց հունգարական իշխանութեանց բռնած ընթացքը՝ սպանութենէն յետոյ եւ հաստատեց թէ անոնք խուսափեցան որեւէ հետաքօտութենէ, այսպէս խոստովանելով իրենց յանցապարտութիւնը։ «Եուկոսլավիա միշտ բարեկամական տրամադրութիւններ ցոյց տուած է Հունգարիոյ հանդէպ, եւ չուզեր քաղաքական խնդիր մը եւ դրացիական կռիւ մը յարուցանել։ Դիմելով Ազգերու Դաշնակցութեան, ան կ'ուզէ ուշադրութիւն հրաւիրել խաղաղութեան սպառնացող վտանգներուն վրայ։ Եուկոսլաւ ժողովուրդը իր ուշադրութիւնը յառած է դէպի Ազգերու Դաշնակցութիւնը, վստահ՝ թէ ան արդար վճիռ մը պիտի արձակէ եւ պիտի կատարէ իր պարտականութիւնը՝ խաղաղութեան պահպանման համար։

Հունգարիա կ'ուրանայ որ եւ է մեղսակցութիւն

Յետոյ խօսք առաւ Պ. Թիպոր Էքարթ, Հունգարիոյ պատուիրակը, ամբողջ պատասխանատուութիւնը ձգելով Թրիանոնի դաշնագրին վրայ, որ անտանելի կացութեան մը մատնած է Հունգարիան, եւ Փոքր Համաձայնութեան վրայ որ անվստահութեան մթնոլորտ մը ստեղծած է Հունգարիոյ շուրջը։ Այս առթիւ յիշեց Եուկոսլավիոյ սարքած նոր հալածանքները Հունգարներու դէմ (արտաքսում) եւ շեշտեց թէ այս խնդիրը շատ աւելի ստիպողական է քան Մարսէյլի մահափորձը։ «Աղեքսանդր Թագաւորին սպանութեան բուն պատճառը պէտք է փնտռել այն յեղափոխական զանութեան մէջ զոր պատճառած է Եուկոսլավիոյ կարգ ու սարքը։ Աղեքսանդր Թագաւորը մահուան դատապարտուած էր փախստական Խրուաթներու միջազգային կազմակերպութեան մը կողմէ որ կը գործէր Հունգարիոյ սահմաններէն դուրս։ Իրենց երկու թերթերը հրատարակեցին վճիռը եւ Ամերիկայի խրուաթական քանի մը ժողովներու մէջ ծանուցուեցաւ մահավճիռը։ Մարդասպանը, Վլատօ Կէօրկիեւ, երբեք Հունգարիա չէ գտնուած եւ որ եւ է յարաբերութիւն չէ ունեցած մեր երկրին հետ։ Ոճիրը կազմակերպուած էր ահաբեկիչներուդաղտնի ընկերակցութեան մը կողմէ Եուկոսլավիոյ մէջ եւ անոր յղացումը, ինչպէս եւ պատրաստութիւնն ու գործադրութիւնը տեղի ունեցան Հունգարիայէն դուրս»։

Հունգարիոյ ներկայացուցիչը եզրակացնելով, բացատրեց թէ դաշնագիրներու վերաքննութիւնն է միակ միջոցը խաղաղութեան պահպանման եւ թէ այդ պահանջին համար որ Հունգարիան կը հալածուի։

Եթէ Ազգամիջոցը չյղար, պատերազմ պիտի ծագէր

Յետոյ խօսք առաւ Պ. Պէնէշ, յանուն Փոքր Համաձայնութեան, իւրացնելով Եուկոսլավիոյ յուշագրին բովանդակութիւնը։ Իր երկար ճառին մէջ, Պ. Պէնէշ Հունգարիան ամբաստանեց իբրեւ պատասխանատու Եուկոսլավիոյ մէջ կատարուած քանի սպանութեանց՝ չորս տարուան ընթացքին։ Այս բոլոր գործերուն մէջ Հունգարիա մէկ նպատակ ունէր,—«խուճապ սերմանել Եուկոսլավիոյ մէջ եւ ապացուցանել թէ անոր ներքին կացութիւնը այնպէս է որ անհրաժեշտ դարձած է հողային փոփոխութիւններ կատարել Կեդր. Եւրոպայի պետութեանց մէջ»։ Պ. Պէնէշ շարունակելով իր մեղադրանքները, շեշտեց թէ Հունգարիա բռնաբարած է Ազգերու Դաշնակցութեան ուխտին 10րդ յօդուածը որ կը տրամադրէ փոխադարձաբար յարգել իւրաքանչիւր պետութեան հողային ամբողջութիւնը։ Յետոյ առաջարկեց որ Հունգարիա պայմանագիր մը կնքէ Փոքր Համաձայնութեան հետ։ Այս առթիւ բացատրեց թէ Աղեքսանդր Թագաւորին սպանութիւնը պատերազմի պատճառ պիտի դառնար, Ազգերու Դաշնակցութեան գոյութենէն առաջ։ « Արդ, եթէ ապագային Եուկոսլավիոյ,

1935,_ “ՅԱՌԱՋ„ի Տասնամեակը_ 1935

Յառաջիկայ տարի կը լրանայ «ՅԱՌԱՋ»ի հրատարակութեան տասնամեակը։

Այս առթիւ, բացուած է նոր շրջանի բաժնեգրութիւնը, միեւնոյն պայմաններով։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԵՑԷՔ, ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐԵՑԷՔ ձեր սիրած թերթին, որպէսզի աւելի զարգանայ եւ կարենայ լրացնել նորանոր պահանջներ։

×

Աւանդութիւնը յարգած ըլլալու համար, կը յիշեցնենք թէ

1935 Յունուարէն յետոյ

թերթ չպիտի ստանան այն բաժանորդները որ առկախ հաշիւ ունին, բայց չեն պատասխաներ ոչ ուղղակի գրուած նամակներուն, ոչ ալ գործակալներու դիմումներուն։

Ռումանիոյ կամ Չեխոսլովաքիոյ միութեան դպչին, այդ աղէտը պիտի պայթի անվրէպ»։

Վիճաբանութեանց ընթացքին խօսք առին ուրիշներ ալ։ Թէվֆիք Րիւշտի ձայնակցեցաւ Եուկոսլավիոյ պահանջին՝ գործը լուսաբանելու եւ պատիժներ տնօրինելու համար։ Յետոյ, յանուն պալքանեան չորս պետութեանց, առաջարկեց պայքարիլ ահաբեկչութեան դէմ։ Պ. Թիթուլէսքօ եւս ազդարարեց.— « Նախարարներ եւ թագաւորներ կրնան սպաննուիլ, սակայն ցորչափ կ'ապրինք մենք, իրաւունք ունինք մենք մեզ պաշտպանելու»։

Վիճաբանութեանց շարունակութիւնը յետաձգուեցաւ երեքշաբթի օրուան։

Ինչպէս կը տարագրուին Հունգարները

Փէշթայէն կը հեռագրեն «Թայմզ»ի.—

Եուկոսլավիայէն տարագրուած Հունգարներէն շատերը այսօր Եուկոսլավիոյ կցուած հողերուն վրայ կը բնակէին 20, նոյնիսկ 30 տարի առաջ։ Անոնք հարկադրուեցան լքել ոչ միայն իրենց անշարժ կալուածները, այլ եւ շարժուն ստացուածքները։ Տարագրեալներուն մէջ կան ընտանիքներ մինչեւ 16 անդամներով, առանց փէննի մը ունենալու իրենց գրպանը։ Տարէց մարդիկ, ոմանք կոյր, ուրիշներ մոտագար կամ հիւանդ քշուած են իրենց տուներէն։ Տարագիրները կ'ըսեն թէ ստիպուած էին վճարել բոլոր տուրքերը։ Հունգարիոյ հանրային կարծիքը խորապէս յուզուած է եւ հանգանակութիւններ բացուած են ի նպաստ տարագիրներուն, որոնք տեղաւորուած են զօրանոցներու եւ դպրոցներու մէջ։

⁂ Եուկոսլավիոյ կառավարութիւնը իր պաշտօնական յայտարարութեան մէջ կ'ըսէ թէ Հունգարները իրենք եւ առած են քանի մը հարիւր Սերպերու արտօնագիրները, թէ բազմաթիւ գործադուրներ կան Եուկոսլավիոյ մէջ եւ թէ մասնաւոր խստութիւն մը չէ գործադրուած Հունգարներուն դէմ։ «Ինչ որ կ'ընենք կատարելապէս օրինաւոր է, հակամարդկային չէ, այլ յաճախ գործադրուած է ուրիշ եւրոպական երկիրներու մէջ, վերջին տարիներու ընթացքին»։

Զինուորական համախմբումնե՞ր կ'ըլլան

Պելկրատի հեռագրական գործակալութիւնը հետեւեալ պաշտօնական գեկոյցը հրատարակեց.— կարգ մը օտար թերթեր գրեցին թէ Եուկոսլաւ զինուորներ համախմբուած են հունգարական սահմանին վրայ եւ թէ նոյնիսկ կարգ մը ջոկատներ անցած են սահմանը։ Ոչ միայն Եուկոսլաւ զինուորներ չեն անցած սահմանը, ոչ ալ զօրաշարժի ենթարկուած, այլ ընդհակառակն սահմանագլուխին երկայնքը հաստատուած պահակազօրքերը կէսակէս պարպուած են, Ծնունդի տօներուն առթիւ տրուած արձակուրդին հետեւանքով։ Լաւատեղեակ շրջանակներու մէջ կը հաւատեն թէ այս լուրերը կը բխին միեւնոյն աղբիւրէն եւ գիտակցաբար հրապարակ կը հանուին, պղտորելու համար մթնոլորտը ճիշդ այն պահուն երբ Ժընեւի մէջ կը կատարուի Եուկոսլավիոյ գանգատագրին քննութիւնը։

Հունգարիա՞ն ալ կը վերազինուի

Պուքրէշի թերթերը գրգռազին յայտնութիւններ կը հրատարակեն Հունգարիոյ զինուորական պատրաստութեանց մասին։ Կ'ըսեն թէ՝ հաշտութեան դաշնագիրներուն համաձայն Հունգարիա կրնայ պահել միայն 35,000 զինուոր, մինչդեռ այսօր ունի 150,000 հոգի, ամբողջովին կազմակերպուած։ Այս բանակը ունի գնդացիրներ, ծանր հրետանի, հրասայլեր, զրահապատ շոգեկառքեր, ինչպէս եւ 600 օդանաւ։ Զօրաշարժի պարագային Հունգարիա կրնայ տրամադրել 6000 թեթեւ եւ 7500 ինքնաշարժ կառքեր, զինուորներու փոխադրութեան համար։ Այս սպառազինութեանց մէկ մասը շինուած է Հունգարիոյ մէջ։ Փէշթայի արեւելեան մասին մէջ թունաւոր կազի գործարաններ հաստատուած են որոնք անդադար կը գործեն։ Անկարեւոր գիւղեր, որոնց անունն անգամ չերեւար քարտէսին վրայ, ընդարձակ զինարաններու վերածուած են, իսկ փոքր քաղաքներու մէջ 2000 – 4000 զինուորներ տեղաւորուած են։ Ամէն տարի, պաշտօնական ռազմափորձերուն կը հրաւիրուին օտար զինուորական կցորդները, բայց տեղական ռազմափորձերը կը կատարուին առանց անոնց ներկայութեան։ Սերտ կապ հաստատուած է հունգարական եւ գերմանական բանակներուն միջեւ։ Կանոնաւոր բանակէն զատ, ընդհ. սպայակոյտին տրամադրութեան տակ կը գտնուի երկրապահական մեծ կազմակերպութիւն մը որ կը կոչուի «Արթնցած Հունգարներ» եւ ունի 700,000 մարզուած անդամներ։ Յետոյ կան նախկին ռազմիկները։ Ռումանական թերթին կարծիքով, Հունգարիա ունի 550,000 հոգինոց գործօն բանակ մը (կանոնաւոր եւ օժանդակ), իսկ պատերազմի ատեն կրնայ մինչեւ մէկ միլիոն զինուոր հանել...

ԱՀ ՈՒ ՍԱՐՍԱՓԸ ԽՈՐՀՐԴ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

»»»··«««

12 նոր ձերբակալութիւններ

Մոսկուայէն կը հեռագրեն թէ 12 հոգի եւս ձերբակալուեցան եւ պիտի դատուին զինուորական ատեանին առջեւ, իբրեւ կազմակերպիչ կամ մեղսակից ահաբեկչութեան։

Չորեքշաբթի օր գնդակահարուած 66 կալանաւորներէն մէկը կին էր։ Նկատի առնելով այս անողորմ գործողութիւնը, կը կարծուի թէ 12 նոր կալանաւորներուն ճակատագրին ալ գնդակահարում պիտի ըլլայ։ Բոլորն ալ Սպիտակ Ռուսիայէն են, սահմանակից Լեհաստանի։

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՊԱՏԱՌ ՍԿՁԲՆԱԿԱՆ ԲԱՐԴՈՒԹՅԱՆ

ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԱԿԱՆ ԵՒ ԹԵՐԹՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Պատառ Սկզբնական Բարդութեան

— Ես ինչ գիտեմ, ինչ գիտեմ, ինչ գիտեմ,

ԱՍՓՈՓԱԿ ԱՆՑԱԾ Է ԵՐ-ԱԲ

ԱՄՐ. — Վերջին տարի ոսկի իրերու ներմուծութիւնը, մանաւանդ Ամերիկայէն, մեծ չափերու հասած է։ Ներկայիս ներմուծութիւնը կը գերազանցէ արտահանութիւնը։ Ինչպէ՞ս կը բացատրուի այս երեւոյթը։

ՊԱՐՈՆ ՄԱՐԿՈՍ. — Ամերիկայի մէջ ոսկի գնելու համար ոչ մէկ արգելք կայ։ Ամերիկացի ոսկեգործները կրնան ոսկի գնել ինչպէս որ կ՚ուզեն։ Ոսկի գնելու համար ոչ մէկ թոյլտուութիւն կը պահանջուի

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆ
ԳԻՆԵՐԸ ՉԱՓԱՒՈՐ

ՄԵՐ ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆԷՆ ԵԼԱԾ ԶԳԵՍՏՆԵՐԸ Կ'ՈՒՆԵՆԱՆ ԻՐԵՆՑ ՄԱՍՆԱՅԱՏԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ՈՒ ՆՐԲԱԿԵՐՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.

TAILOR
Georges Cherbetjian

TÉLÉPH. PROV.00.23
MÉTRO POISSONNIÈRE

94 RUE LAFAYETTE
PARIS

Փարիզ եւ Մոսկուա համաձայնեցան

Պ. Մաշանտո, Ֆրանսայի առեւտրական նախարարը, որ Մոսկուա գացած էր զանազան բանակցութեանց համար, Փարիզ կը վերադառնայ այսօր: Թերթերը կը գրեն թէ բանակցութիւնները յաջող ելքի յանգած են և նոր պայմանագիր մը պիտի կնքուի 1934 յունուար 11ի առժամեայ կարգադրութեան փոխարէն: Երկու կողմէն ալ միջոցներ խորհուած են, արտածումները եւ ներածումները աւելցնելու համար:

⁂ Պ. Լիթվինով հաստատելով Ֆրանսայի եւ Խ. Միութեան միջեւ գոյացած համաձայնութիւնը՝ ոչ — յարձակման դաշինքի մասին, չեշտեց թէ երկու երկիրները յարատեւօրէն կը ձգտին փոխադարձ մերձեցման եւ միջազգային գործակցութեան: Երկու պետութիւնները վճռապէս որոշած են ամէն միջոց փորձել, իրականացնելու համար արեւելեան ուխտը, որ անհրաժեշտ ազդակ մըն է Եւրոպայի խաղաղութեան համար:

Ֆրանսա եւ Գերմանիոյ վերազինումը

Պատերազմական նախարար Զօր. Մառէն վերջին անգամ երեսփ. ժողովի զինուորական յանձնախումբին ներկայանալով, բացատրութիւններ տուաւ 800 միլիոն ֆրանքի յաւելուածական վարկի մասին: Այս գումարին 615 միլիոնը պիտի գործածուի հրետանիներու զօրացման: Այս առթիւ նախարարը գիտել տուաւ թէ մարաջախտ Փէթէնի վերջին յայտարարութենէն ի վեր, Գերմանիա արագացուցած է իր վերազինման թափը: Անհրաժեշտ է նոր միջոցներ ձեռք առնել, եթէ Ֆրանսա չուզեր ստորադաս վիճակի մը մէջ գտնուիլ: Գերմանիա այժմ ի վիճակի է 20 — 30 զօրաբաժին հանելու վեց օրուան մէջ, կազմ եւ պատրաստ պատերազմի համար: Եթէ նախկին զինուորներու վերստին արձանագրութեան դրութիւնը չբաւէ, հարկ պիտի ըլլայ աւելցնել զինուորութեան շրջանը, որ մէկ տարի է: Բայց որ եւ է փոփոխութիւն չպիտի ըլլայ յառաջիկայ ապրիլէն առաջ:

Բանկալթիի գերեզմանատունը տէր չունի

Պոլսոյ Թուրք թերթերը կը գրեն թէ Պոլսոյ քաղաքապետութիւնը պաշտօնական գործողութեանց ձեռնարկած է, Բանկալթիի գերեզմանատան հողը իֆրազ ընելու եւ մաս մաս ծախելու համար: Այդ հողին վրայ արդիական թաղամաս մը պիտի շինուի եւ թոյլ պիտի տրուի որ եռայարկ եւ պարտէզով շէնքեր կառուցուին:

Ազգ. վարչութեան շրջանակներուն մէջ կը յայտնեն թէ կանխահաս է այս լուրը, որովհետեւ դատը դեռ չէ վերջացած եւ Պատրիարքարանի փոխանորդները արդէն իսկ վճռաբեկին դիմած են, Պոլսոյ դատարանին որոշումը բեկել տալու համար: Միւս կողմէ, դեռ ի զօրու է կանխարգել միջոցը, որով քաղաքապետութիւնը չի կրնար տիրանալ գերեզմանատան:

»»» · · «««

ՆՈՐ ՄԻՋԱԴԷՊ ՄԸ ծագեցաւ Իտալիոյ եւ Հապէշիստանի միջեւ, հազիւ հարթուած նոյեմբեր 18ի դէպքը: Հեռագրի մը համաձայն, բազմաթիւ Հապէշներ գնդացիրներով յարձակած են իտալական Սամալիէնոի վրայ: Իտալացիները օդնական ուժ ստացած ըլլալով, յաջողեր են ետ մղել յարձակումը:

ՍԻԹՐՕԷՆԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ խլրտումներ ծագեցան ուրբաթ օր, վարչութիւնը կրճատած ըլլալով աշխատանքի օրերը: Նոր կարգադրութեան համաձայն, դեկտեմբերի ընթացքին բանուորները հազիւ 128 ժամ աշխատանք պիտի ունենան, ուրեմն պիտի կորսնցնեն իրենց վաստակին մէկ մասը:

ՏՈՒՐՔԵՐՈՒ ՑԱՒԵԼՄԱՆ ծրագիր մը ներկայացուց Սէնի նահանգապետը, 126 միլիոն ֆրանքի բաց մը ցուցնելով, իբրեւ հետեւանք տնտեսական տագնապի եւ գործազրկութեան: Միեւնոյն ատեն 44 միլիոնի խնայողութիւն պիտի կատարուի եւ 55 միլիոնի փոխառութիւն մը պիտի կնքուի:

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ պատուիրակը անգլիական կառավարութեան միջոցաւ հաղորդեց թէ պիտի քաշուի նաւային ժողովէն, եթէ ճափոն բանաւոր առաջարկ մը չներկայացնէ, Ուաշինկթընի դաշնագիրը խզելէն անմիջապէս վերջ: Անգլիա միջնորդած է, որպէսզի պայքարը աւելի չսաստկանայ:

ՆՈՐ ՄԱՔՐԱԳՈՐԾՈՒՄՆԵՐ կը կատարուին Գերմանիոյ կառավարութեան և կուսակցութեան շարքերուն մէջ: Առջի օր պաշտօնանկ եղաւ ազգ. տնտեսութեան նախարարը, Ֆէտէր, որ կուսակցութեան հիմնադիրներէն մէկն է: Քանի մը հոգի վտարուեցան կուսակցութեան շարքերէն, իսկ մէկ — երկու երամիշտներ ալ հրաժարեցան իրենց պաշտօններէն:

Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Փարիզ

ՓԱՐԻԶԻ «Հրազդան», «Քրիստափոր», եւ «Աղբիւր — Սերոբ» միացեալ խումբերու դասախօսութիւնը, տեղի կ'ունենայ այս երեքշաբթի, (11 դեկտեմբեր), ժամը 8.30ին, Au Clair de lune (Place d'Italie) սրճարանի վերնայարկը:

Կը խօսի՝ ԸՆԿ. Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ:

Նիւթ՝ Պատերազմի վտանգը եւ ուժերու դասաւորումը Եւրոպայի մէջ»:

Ներկայ կրնան ըլլալ Փարիզի եւ շրջանի բոլոր ընկերները:

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ
ԵՐԵԿՈՅԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ
ՀԱՅ ԿԱՄԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ՄԱՐՏԻԿՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ
15 Դեկտեմբեր երեկոյեան ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ
PETIT JOURNALի սրահին մէջ, 21, rue Cadet. Մէթրօ՝ Cadet
Բարձր հովանաւորութեամբ Զօր. BREMONDի եւ նախագահութեամբ հրամանատար Զ. ԽԱՆԶԱՏԵԱՆի
Մասնակցութեամբ Հայ Սպայից եւ Ֆրանսահայ Կամ. Միութիւններու:
ԿԸ ԽՕՍԻՆ.
Հայ Սպայից Միութեան նախագահ Զօր. ԿՈՐԿԱՆԵԱՆ
Հայ կամ. Մարտիկ. Նախագահ գնդ. Տ. ԲԱՂԴԱՍԱՐԵԱՆ
Ֆրանսահայ կամ. Միութեան Նախագահ Պ. Մ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
ԳԵՐ. ՀԱՅՐ ՍԱՀԱԿ Տ. ՄՈՎՍԷՍԵԱՆ
21րդ գաղթային զօրագունդի նուագախումբը կը նուագէ հայկական եւ եւրոպական եղանակներ:
ՄՈՒՏՔ՝ 7 ՖՐԱՆՔ

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է
ՎԻՐԱԲՈՅԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՍՈՒՆԻ
16, Rue de Vaugirard, PARIS (6e) Մէթրօ՝ ՕՏԷՕՆ կամ ՍԷՆ ՄԻՇԷԼ,
ՀԵՌԱՁԱՅՆ՝ ODÉON 76-22
Կ'ընդունի ժամը 9 – 12 եւ 2 – 8, իսկ կիրակի մինչեւ կէսօր

Etude de Me BERNARD WAHL
(12 année)
Licencié en Droit de la Faculté de Paris
Ancien élève de l'École des Hautes Etudes Sociales
JURISCONSULTE
Droit Français et International Privé
94, Rue St. Lazare (Սէն Լազար կայարանին մօտ) Tél. Pigalle 67 - 69
Կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական խնդիրներ, ինչպէս նաեւ փողոցի արկածներ, անձամբ կը պաշտպանէ առեւտրական եւ հաշտարար դատարաններու առջեւ, կուտայ certificats de coutumesներ, կը կատարէ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ բոլոր գործողութիւնները:
Ընդունելի ժամը 9—10 եւ 17—19: Նաեւ ժամադրութեամբ

ԺԱՄԱԳՈՐԾ ԵՒ ՈՍԿԵՐԻՉ
ՍԱՀԱԿ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ
16, Avenue de la Porte d'Italie. Paris (13e).
Կը ծախենք ամէն տեսակ ժամացոյցներ, ամէն տեսակ ոսկեղէն զարդեր՝ օղ, մատանի, շղթայ, ապարանջան, ասեղ եւյլն.:
Կը նորոգենք՝ ամէն տեսակ ժամացոյցներ եւ զարդեղէններ:
Խնամեալ աշխատանք եւ չափաւոր գին:

Հայերու ժամադրավայրը
ճաշարան ՖԼՕՐԻԱ
61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)
Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն Danton: 52-73
Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ

ԻՐԱՒԱԳԷՏ Մ. ՉԱՅԼԱԳ
ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ԵՒ ՊՈԼՍՈՅ ԻՐԱՒԱԲԱՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆՆԵՐԷ
Կ'ընդունի ամէն օր առաւօտները ժամը 9-12 և երեկոները 5-7:
208bis Rue Lafayette, Paris. Métro Louis Blanc

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
ԴՊՐՈՑԱՍԷՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՎԷՆՍԷՆԻ Մ.ՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ
16 Դեկտեմբեր կիր. կէս օրէ վերջ ժամը 3էն մինչեւ կէս գիշեր
Salle JEAN GOUJONի ՄԷՋ
8, rue Jean Goujon. Paris. Մէթրօ՝ Champs Elysées
Արտիստուհի Օր. Gisèle Aubryի կողմէ (Ֆոլի Պերժերէն)
Ընտիր Ճազ-Պանտ: կը մասնակցի ԱԼԻՍ Նուագախումբը:
Ճոխ եւ գինեպատշաճ պիւֆէ Գին՝ 10 ֆրանք:

ԽՄԲԵՐԳԻՉՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ
Հակառակ իր աշակերտներու ստուարացման եւ քոնսէրներու մասնակցութեան՝
Դաշնակի ուսուցչուհի Օր. ՃԱՄՊԱԶ
61, Rue de Flandre, Paris (19)
դասընթացք մը բացած է խմբերգիչներու համար:
Ամիսը՝ 15 ֆրանք:

ՆՈՐ ՏԱՐԻ ի գեղեցիկ նուէր հայ երգը սիրողին:
«ՍԻՓԱՆ»ի երգած տիսքը «Հայկ ու վարդան» եւ «Խնուս գեղը», գին՝ 12 ֆրանք: Դիմել՝ Սաքօ Յակոբեան, 158, Rue du Chateau. Paris, Artinian, 26, Rue Lesage (20e), կօշկավաճառ S. Diradourian, 28, Rue Thubaneau, Marseille.

Les Gaines de J. Roussel Paris
166, Boulᵈ Haussmann
83, Boulevard Malesherbes
177, Regent Street, London W. 1
ԱՐԴԻԱԿԱՆ ԳՕՏԻՆԵՐ ԼԱՆՋԱՊԱՆՈՎ

Վարձու յարկաբաժին
Վարձու են Լա Կարէնի կայարանին դիմացը (9 վայրկեան Սէն Լազարի կայարանէն), ամենաարդիական յարմարութիւններով յարկաբաժիններ, մէկ սենեակ խոհանոց եւն. 2000 ֆր., 2 սենեակ խոհանոց եւն. 4000 ֆրանք, 3 սենեակ խոհանոց եւն. 5000 ֆրանք: Մասնաւոր զեղչ Հայերու, որոնք կը ներկայանան «Յառաջ»ի ներկայ կտրոնով: Աննախընթաց պատեհութիւն: Դիմել տեղւոյն վրայ
Պ. Stéphanի. 83, Rue de la Pointe, La Garenne (Seine): Tél. Charlebourg: 23-39:

ՍՏՔԻ հիւանդութիւններ, լայնեւրակութիւն (վառիս), վէրքեր, երկար տանէ ի վեր չբուժուածներն իսկ առանց բացառութեան կը դարմանուին, առանց աշխատանքէն զրկուելու, մասնագէտ բժիշկներու կողմէ: Բազմաթիւ շնորհակալական նամակներ:
Cabinet Medical.— 13, Bld. Magenta, ամէն օր 10 - 12 եւ 4 - 8:
Tél. Botzaris 76—94:
Métro: République
Կիր. օրերը 10 - 12, եւ ժամադրութեամբ:

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
Le Gérant: H. STEPHAN
17, Rue Damesme, PARIS (13)

ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹ, ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹ, ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹ,
GULBENKIAN & POOLE
392, Strand, LONDON, W. C. 2
Գնում եւ վաճառում հին եւ նոր ամէն տեսակ
ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹԵՐՈՒ
ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ
Կը յղենք նաեւ կիսաւ հաւաքածոներ:
Achat & Ventes des Timbres - Postaux
Դրոշմաթուղթի միակ Հայ վաճառատունը ԱՆԳԼԻՈՅ մէջ

LOTERIE NATIONALի
5րդ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 19ին
Loterie des Regions Libéréesի 16. 17. 18. 19 et 20
ՇԵՐՏԵՐՈՒ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԴԵԿՏ. 28ին
Sweepstake de Luxembourgի
ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ 1935 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 15ին
Ծախու են՝ ամբողջ, 1/2, 1/4, 1/10 et 1/20
բաժիններ վիճակահանութեանց մինչեւ վերջին օրը,
A. GODOVANNIKOFF
30, Quai de Passy, Paris (16)
Tél. JASMIN 01-50 Métro: PASSY
Հեռագրական հասցէ.— GODOVANNIKOFF, PARIS
Գրասենեակը բաց է ամէն օր եւ կիրակի,
առաւօտեան ժամը 9էն մինչեւ իրիկուան ժամը 9:

ՏՕՔԹ. ՍՊԱՐԹԱԼԻ
ՓԱՐԻԶԻ ԲԺՇ. ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ
Նախկին գլխաւոր բժիշկ եւ վիրաբոյժ Իզմիրի Ազգ. հիւանդանոցին
33, Rue Poissonnière (Rex սինէմային ճիշտ քովը)
Մէթրօ՝ Bonne-Nouvelle
Ընդունելութիւն ամէն օր ժամը 14—18 եւ ժամադրութեամբ:

ԼԱՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՄԸ
ԻՐԱՒԱԳԷՏ ՊԷՐՆԱՐ ՎԱՀԼԻ
94, Rue Saint Lazare. Paris (9):
Եթէ հիմնապէս չգիտէք ֆրանսերէն լեզուն իր բոլոր նրբութիւններով, եթէ չէք հասկնար արուեստագիտական բացատրութեանց իմաստը եւ ծանօթ չէք ձեր բոլոր իրաւունքներուն, մի ձեռնարկէք դատական եւայլն գործեր, առանց ձեռնհաս անձի մը ներկայութեան: Մի խնայէք այս առթիւ ձեր ընելիք ծախքը, որովհետեւ ապագային պիտի զղջաք դառնօրէն:
Խորհրդակցութիւն մը չկարօտիր մեծ գումարի, բայց շատ անգամ կը փրկէ անձի մը կացութիւնը՝
ՄԱՆԱՒԱՆԴ ՎԱՐՁԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՄԷՋ.
Գրաւոր խորհրդակցութիւն՝ փարիզի, գաւառներու եւ արտասահմանի համար: Ղրկեցէք մանդափոստով 30 ֆրանք:
Գրեցէք համառօտ, բայց որոշ, յստակ եւ ճշգրիտ:

ՎԶՆՈՑ (քաշ - քոլ). ՓՈՒԼ - ՕՎԷՐ եւ ԲՈՒՐԴԷ ՁԵՌՆՈՑՆԵՐ
ՄԱՐՇԷՃԻՆԵՐ,
CACHE - COLS EN LAINE, PULL - OVER,
GILETS ET GANTS DE LAINEի
Ձեր գնումներուն համար դիմեցէք՝
JAPHET Frères
224 & 257 Rue St. Denis. Paris 2e.
Métro: St. Denis.
Tél. Central: 69-61 եւ Gutemberg 57-57
Միշտ տրամադրելի է ընտիր մը երեմը՝ անմրցելի գիներով:

ԿՈՒԶԷ՞Ք ԶՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ԵՒ ԱՆԻՍՈՆԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ՕՂԻ ԽՄԵԼ
ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ ՓՏՏՈՒԵՑԷՔ եւ ԳՆԵՑԷՔ
ՐԱՔԻ ՏԻՒՉ
ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ԽՄԻՉՔ
ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ ԱՆԱՐԱՏ ԱԽՈՐԺԱԲԵՐ
Պոլսոյ օղին է որ ձեր ուզածին պէս կը ճերմկնայ եւ բէյֆ կուտայ:
Ֆրանսայի համար արտօնատէր՝ Յ. ՏԱԼԱՔԻՒԲԵԱՆ
8, Rue Suffren, MARSEILLE, Tél. D. 70-89
Փարիզի ներկայացուցիչ Գ. ՃԻՏԷՃԵԱՆ,
75, Ave. Victor – Hugo, Clamart (Seine)
Լիոնի ներկայացուցիչ ՃԸՆԿԸՏՐԵԱՆ եւ ԹԷՐԶԻԵԱՆ
211, Rue de Criqui

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

HARATCH

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15 – 70

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՌԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ Երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՍՐԵՔՇԱԲԹԻ 11 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

MARDI 11 Décembre 1934

10ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année No 2674

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՊԱՅԹՈՒՑԻԿ ՆԻՒԹԵՐՈՒ ԴԷԶԻՆ ՄԷՋ

»»»· ·«««

Ազգերու Դաշնակցութիւնը պիտի կրնա՞յ կանխել նոր փոթորիկը, որ կը սպառնայ պայթիլ Եուկոսլավիոյ եւ Հունգարիոյ միջեւ, ծանօթ վէճին առթիւ:

Ահա օրուան հրատապ հարցը:

Առանց եղերական համեմատութիւններ տալու գործին, կարելի չէ ծածկել կացութեան ծանրութիւնը:

Միայն օրուան լուրերուն ընթերցումը մասյլ եղրակացու - թեանց կը տանի հանրային կարծիքը:

Մանաւանդ երբ նկատի ունենանք որ՝ նոյն իսկ այս պողոտաներուն վրայ, մամուլը կը զգուշանայ խեղ լեցնել կրակին վրայ: Ուրիշ խօսքով, կը նախընտրէ լռութիւն պահել շատ մը վրդովիչ պարագաներու մասին:

Մինչ այս տողերը կը գրենք, տեղեկութիւն չունինք թէ կարելի եղա՞ծ է գտնել հրաշագործ բանաձեւը, մեղմացնելու համար այն մթնոլորտը որ ստեղծուեցաւ Անգլիոյ, Իտալիոյ, Լեհաստանի եւ ուրիշ մեծ կամ չէզոք պետութեանց ներկայացուցիչներուն ճառերով:

Դեկտ. 7ին, Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդին մէջ, առատօրէն չափուեցան Եուկոսլավիոյ եւ Հունգարիոյ ներկայացուցիչները: Մէկը կ'ամբաստանէր չեչտակի, միւսը կը հերքէր նոյնքան վճռականութեամբ:

Յետոյ խօսք առին Եուկոսլավիոյ զինակիցներն ու բարեկամները, մասնաւորապէս Պ. Պէնէշ, յանուն Փոքր Համաձայնութեան, պայ Թէվֆիք Արաս (Րիւշտի) յանուն պալքանեան ուխտին, եւ Պ. Լավալ՝ իբրեւ լիազօրը Ֆրանսայի:

Երեքն ալ ջերմապէս ուժ տուին Եուկոսլավիոյ դատին, եւ ստեղծուեցաւ կացութիւն մը որ յայտնապէս անհանդուրժելի էր Հունգարիոյ համար:

Եւ սակայն, երկար չտեւեց մեղրալուսինը:

Պատրաստուած ապուրին մէջ պաղ ջուր լեցուցին յաջորդ բանախօսները, մասնաւորապէս Իտալիոյ եւ Մեծն Բրիտանիոյ լիազօրները:

Երկուքն ալ, շատ մը տեսակէտներ յարգելով հանդերձ, փետրաթափ վիճակի մը վերածեցին Եուկոսլավիոյ ամբաստանագիրը:

Հասկցուցին թէ չեն կրնար իւրացնել ձեւակերպուած մեղադրանքները, առանց դատական լուրջ քննութեան մը:

Բուն բառով, պարզապէս դատական հանգամանք տուին հարցի մը, որ շատ աւելի լայն եւ քաղաքական հանգամանք ունի Եուկոսլավիոյ եւ իր բարեկամներուն համար:

Այսքանը, արդէն, բաւական էր զայրացնելու Պելկրատի ներկայացուցիչները, որոնք մէկ օրէն միւսը պիտի քաշուէին, եթէ հարկադրուած չըլլան Ֆրանսայի խորհուրդին հետեւելու:

Հարցը այն է որ՝ Ֆրանսա ինքն ալ անելի մը մատնուած է, որովհետեւ ոչ Եուկոսլավիան կորսնցնել կ'ուզէ, ոչ ալ Անգլիան եւ Իտալիան:

Ցայտնապէս փափուկ է իր դիրքը վերջին պետութեան հանդէպ, քանի որ ճիշդ այս միջոցին սիրալիր ցոյցեր կը կատարուին Իտալիոյ մէջ, ուր կը գտնուի Ֆրանսայի ծովային նախարարը եւ ուր կը պատրաստուի երթալ, նաեւ, բուն պատգամաւորը, արտաքին նախարար Պ. Լավալ:

Տարակոյս չկայ թէ՝ այս անգամ ալ վճռական դեր կ'ինկնայ Մեծն Բրիտանիոյ, քակելու հանգոյցը: Իսկ անոր պատուիրակին սիրական մեթոտն է բուն հարցը մէկդի դնել եւ ժամանակ շահիլ, որպէսզի գլուխները զովնան:

Արդարեւ, բոլոր երեւոյթները կը ցուցնեն թէ՝ ամբողջ խնդիրը կապելով օրինական – դատական քննութեան մը անհրաժեշտութեան հետ, տեղեկարեր պիտի նշանակեն նոյն ինքն Մեծն Բրիտանիոյ ներկայացուցիչը:

Այդ պարագային, առ նուազն մէկ ամիս ժամանակ շահած կ'ըլլան, պայմանաւ որ կացութիւնը աւելի չծանրանայ, Եուկոսլավիոյ եւ Հունգարիոյ յարաբերութեանց լարման հետեւանքով:

Արդարեւ, ոչ միայն քաղաքական – ճարտասանական մենամարտ մըն է որ կը մղուի երկու երկիրներուն միջեւ, այլ եւ գործնական պայքար՝ սահմանէ սահման: (Տեղահանութիւն եւ արտաքսում):

Ցուեսեսներ կը կարծեն թէ Եուկոսլավիա կրնայ նոր փորձութեանց մղուիլ, եթէ գոհացում չստանայ իր ուզած եղանակով:

Ամէն պարագայի մէջ, վրդովիչ հարցականի մը առջեւ կը գտնուի Ազգերու Դաշնակցութիւնը:

Դեռ անցեալ շաբթու էր որ յաջող գործ մը կատարած եղաւ, նուազեցնելով Սարի հանրաքուէին առթիւ նախատեսուած վտանգները:

Իրապէս, նշանակելի յաջողութիւն մըն էր միջազգային զօրագունդի մը կազմակերպութեան որոշումը, առանց երկու շահակից պետութեանց՝ Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ մասնակցութեան: Ճիշդ այն պահուն երբ կը կարծուէր թէ Ֆրանսա ի հարկին զինուորական արշաւ մը պիտի կազմակերպէ:

Արդ, կարելի պիտի ըլլա՞յ նոյն յաջողութիւնը ապահովել նաեւ այս գործին մէջ, որ միւսէն չափ վտանգաւոր է խաղաղութեան համար:

Երկուքն ալ պայթուցիկ նիւթեր են, ուրիշ բազմաթիւ դիւրավառ դէպքերու հետ, եւ մարդիկ ստիպուած են անկարելին փորձել, ընդհարումները կանխելու, սահմանափակելու կամ յետաձգելու համար:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԾԱՆՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ ԺԸՆԵՒԻ ՄԷՋ

»»»· ·«««

ԵՈՒԿՈՍԼԱՎԻԱ ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՅ ՔԱՇՈՒԻԼ

=o·o=

ԲԱՑԻ ՖՐԱՆՍԱՅԷՆ, ՄԻՒՍ ՄԵԾ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՎԵՐԱՊԱՀ ԵՆ

Եուկոսլավիա-Հունգարիա վէճին առթիւ

Շաբաթէն կիրակի, շատ ծանր կացութեան մը մատնուեցաւ Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդը, Եուկոսլավիոյ յուշագրին առթիւ, որ ուղղակի կ'ամբաստանէր Հունգարիան, իբրեւ պատասխանատու Ալէքսանդր Թագաւորին սպանութեան:

Եուկոսլավիոյ արտաքին նախարարին ամբաստանագրէն, Հունգարիոյ պատուիրակին պատասխանէն եւ պալքանեան պետութեանց ներկայացուցիչներու ճառերէն յետոյ, խօսք առաւ Ֆրանսայի արտաքին նախարարը, Պ. Լավալ, որուն ճառը կուտանք առանձին: Արդ, մինչ Ֆրանսայի լիազօրը ջերմապէս կը պաշտպանէր Եուկոսլավիոյ տեսակէտը, Իտալիոյ եւ Անգլիոյ ներկայացուցիչները շատ վերապահ դիրք մը բռնեցին, միեւնոյն գծին վրայ դնելով ամբաստանեալ թէ ամբաստանող, ինչ որ մեծ յուսախաբութիւն պատճառեց թէ Եուկոսլավիոյ եւ թէ անոր զինակիցներուն եւ բարեկամներուն:

Այսպէս, Իտալիոյ ներկայացուցիչը յայտարարեց.

— «Մեր առջեւ կը գտնուի շատ ծանր ամբաստանութիւն մը որ խորապէս կը վիրաւորէ ազգի մը պատիւը, այսինքն ժողովուրդի մը բարոյական գիտակցութեան ամէնէն թանկագին ստացուածքը: Հունգարիան իրաւունք եւ նոյնիսկ պարտականութիւն ունէր կատարեալ եւ անմիջական լուսաբանութիւն պահանջելու գանգատի մը մասին զոր հպարտութեամբ կը մերժէ, արդարութեան գիտակցութեամբ: Եւ այդպէս ալ ըրաւ: Այն միեւնոյն չարժաւիթները որ թելադրած են հունգարական կառավարութեան ստիպողութեան կարգով քննութիւն պահանջելու, կը պարտադրեն որ այդ լուսաբանութիւնը կատարուի անյապաղ, յանուն արդարութեան եւ խաղաղութեան: Խորհուրդը լսեց երկու կողմին զեկուցումները եւ այժմ կը մնայ փութացնել քննութիւնը: Իտալական կառավարութիւնն ալ պատրաստ է իր ամենախոր ուշադրութիւնն ընծայելու Պ. Լավալի յարուցած հարցին,— միջազգային ձեռնարկ մը կազմակերպել ահաբեկչութեան դէմ: Սակայն հարկ է դիտել թէ որ եւ է համաձայնութիւն դրական արդիւնքի կրնայ հասնիլ միայն վստահութեան եւ բնականոն յարաբերութեանց մթնոլորտի մը մէջ»:

Իսկ Անգլիոյ ներկայացուցիչը, նոյնպէս իր վշտակցութիւնն յայտնելէ յետոյ Եուկոսլավիոյ եւ Ֆրանսայի ժողովուրդներուն, իրենց կրած կորուստին համար, ըսաւ.

— «Կրնանք երջանիկ ըլլալ որ, ներկայ պարագաներուն մէջ ունինք միջազգային ատեան մը, Ազգերու Դաշնակցութիւնը որուն առջեւ կարելի է այս կարգի դէպքերը քննել հանդարտութեամբ: Եւ պէտք է երախտապարտ ըլլանք Եուկոսլավիոյ կառավարութեան որ այս ատեանին դիմեց: Կը խոստովանիմ թէ ինծի համար դժուար է գաղափար մը կազմել այս եղերական դէպքերու պատասխանատուութեանց մասին: Մեղսակիցներէն ոմանք բանտարկուած են եւ Ֆրանսայի մէջ բացուած քննութիւնը չէ վերջացած: Այս պայմաններուն մէջ, դժուար է վերջնական կարծիք մը կազմել Եուկոսլավիոյ յուշագրին յարուցած մանրամասնութեանց մասին»:

ՊԷՏՔ ՉԷ ԾԱՆՐԱՑՆԵԼ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Մեծն Բրիտանիոյ ներկայացուցիչը յետոյ անցաւ ահաբեկչութեան խափանման մասին յարուցուած հարցին եւ բացատրեց թէ իրենք ինչպէս կը հասկնան զայն: «Ապաստանի իրաւունքը բոլորի սրտին մօտ է Անգլիոյ մէջ, բայց պէտք չէ շփոթել ազատութիւնը եւ սանձարձակութիւնը: Բրիտանական կառավարութիւնը թոյլ չի տար իր հողին վրայ պատրաստել բուռն արարքներ ուրիշ երկրի մը կազմակերպուած իշխանութեանց դէմ: Խնդիրը այժմ Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդին առջեւ դրուած է, բայց ատոր համար անհրաժեշտ է չափաւորութեան մթնոլորտ մը: Պէտք չէ վատթարացնել դժուարին կացութիւն մը: Թշնամական զգացումներ կան զորս պէտք չէ աւելի ծանրացնել: Ընդհակառակն, մեզմէ իւրաքանչիւրը որոշ պատասխանատուութիւն մը ունի եւ մենք պէտք է յարմարինք Ազգերու Դաշնակցութեան մեթոտներուն, թէ ոգիով եւ թէ փաստօրէն: Անհրաժեշտ է որ մեր բոլոր ջանքերը ձգտին Ա. Դ. խորհուրդին օգնել սահմանափակելու հարցին ընդլայնումը: Այդ է լաւագոյն միջոցը իմաստուն լուծման մը յանգելու»:

Միեւնոյն իմաստով խօսեցան Լեհաստանի, Սպանիոյ, Մեքսիքայի եւ Չիլիի ներկայացուցիչները: Իսկ Պ. Լիթվինով, Խ. Միութեան պատուիրակը, ուզեց առայժմ վերապահել իր կարծիքը մատնանշուած խրդութեանց մասին: Բայց չէշտեց թէ Եուկոսլավիա եւ Ֆրանսա իրաւունք ունին Ա. Դ. Խորհուրդին դիմելու եւ ան պէտք է կատարէ իր պարտականութիւնը:

Ի՞ՆՉ ՊԻՏԻ ԸՆԷ ԵՈՒԿՈՍԼԱՎԻԱ

Ինչպէս ըսինք, այս յայտարարութիւնները պաղ ջուր լեցուցին Եուկոսլավիոյ եւ իր զինակիցներուն տրամադրութեանց վրայ, եւ Պ. Լավալ ամբողջ կիրակին զոհեց ելք մը գտնելու, որպէսզի աւելի չծանրանայ կացութիւնը: Անգլ. թերթերու թղթակիցները կ'ըսեն թէ Եուկոսլավիոյ պատուիրակութիւնը պահանջած է որ Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդը Ալէքսանդր Թագաւորին սպանութեան համար պատասխանատու հռչակէ Հունգարիան, այլապէս պիտի քաշուի Ազգերու Դաշնակցութենէն:

Այս յայտարարութիւնը անելի մը մատնեց Ֆրանսայի եւ Իտալիոյ ներկայացուցիչները որոնք միջին ճամբայ մը գտնել կ'ուզէին: Աւելի յուեսեսներ կը վախնան որ միջադէպեր ծագին Եուկոսլավիոյ եւ Հունգարիոյ սահմանին վրայ, մանաւանդ որ հազարաւոր Հունգարներ կը քշուին այս միջոցին: Այժմ ամէն յոյս դրուած է Անգլիոյ պատուիրակին՝ Պ. Իտընի ճարտարութեան վրայ: Պ. Իտըն առաջարկած է տեղեկարեր մը նշանակել եւ մանրամասնօրէն քննել խնդիրը, այսինքն՝ առ նուազն մէկ ամիս ժամանակ շահիլ: Ապահովաբար տեղեկարերն ալ ինք պիտի ըլլայ, թէեւ կը դժկամակի:

Եուկոսլավիա դժգոհ է նաեւ Պ. Լավալի ճառէն, իսկ խորապէս վրդովուած՝ Պ. Պ. Իտընի եւ Լիթվինովի դէմ որոնք կը ջանան դատական գետնի

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԻՆՉՊԷՍ Կ'ԸԼԼԱՐ, ԵԹԷ …

Քանի մը շաբաթէ ի վեր, ամէն թաղի եւ փողոցի մէջ, մանուկներ եւ չափահասներ փափկութեամբ մօտենալով, կ'առաջարկեն գնել հակաթոքախտային նամականիշներ:

Ոչ ոք մօտէն կ'անցնի մերժել: Գինը՝ տասը սանթիմ:

Ամէն տարի որոշ եղանակի մը կը կրկնուի այս գեղեցիկ ձեռնարկը, նախաձեռնութեամբ հանրապետութեան նախագահին:

Եւ, տարուէ տարի կ'անի եկամուտը, որ քսան միլիոն ֆրանքէն պակաս չէ:

Հաստատուած՝ 1918ին, այս ձեռնարկին շնորհիւ իրական օրհնութիւն մը կը վայելեն հարիւր հազարաւոր դժբախտներ:

Նախ՝ կը պահուին դարմանատուններ:

1918ին 65էր անոնց թիւը, իսկ 1934ին՝ 780:

Յետոյ, հազարաւոր վտանգուած մանուկներ արձակուրդ կը վայելեն առողջարար կայաններու մէջ, որոնց թիւը նոյնպէս կ'աւելնայ տարուէ տարի:

Այս դարմանատուներուն մէջ 1918ին պատսպարուած են 3000 հոգի: 1934ին՝ 78,000:

Քանի մը թուանշաններ եւս,— 1918ին խնամուած են 9200 հոգի, 1934ին՝ 860,000:

Բժշկական քննութիւն վայելած են, 1918ին՝ 30,000, 1934ին՝ 1,600,000:

Կը նշանակէ թէ կազմակերպիչ մարմինը կը գործէ անվհատ եւ յաջողօրէն, տարածելով շարժումը: (Մեր շրջանին թաղապետութիւնը ամէն տարի «Յառաջ»ին ալ կը ղրկէ որոշ քանակութեամբ նամակադրոշմ):

Ուրիշ գեղեցիկ ձեռնարկ մը,— Մարմին մը կազմուած է հովանաւորութեամբ հանրապետութեան նախագահին, դրամ հաւաքելու եւ գործազուրկներու մանուկները կաղնդելու համար, Ծնունդի առթիւ:

Հովանաւոր մարմնին անդամ են՝ Տէրակոյտին եւ Երեսփ. ժողովին նախագահները, նախարարները՝ Փարիզի արքեպիսկոպոսը, քաղաքապետը, Պանք տը Ֆրանսի ընդհ. տնօրէնը եւ ուրիշ երեւելիներ:

Միայն Փարիզի եւ Սէնի շրջանին մէջ նուէրներ պիտի բաժնուին 50000 մանուկներու:

Անշուշտ միայն Փարիզը չէ որ պիտի օգտուի, այլ ամբողջ Ֆրանսան:

Եւ վերջապէս, ահա Գերմանիոյ նախարարները փողոցէ փողոց, տունէ տուն, պանդոկէ պանդոկ ինկած՝ դրամ կը հաւաքեն կարօտեալներուն համար:

Միայն այս կիրակի օրուան արդիւնքը եղած է՝ 3,500,000մարք (բազմապատկեցէք 6ով, գտնելու համար ֆրանքը):

×

Այս երեք ձեռնարկները բան մը չե՞ն խօսիր ձեր սրտին, պահելով բոլոր համեմատութիւնները:

Եթէ Ֆրանսա տարին քսան միլիոն կը հաւաքէ, հակաթոքախտային պայքարին համար, անկարելի՞ է նոյն ձեւով քան հազար նարել մեր Կ. Խաչին միջոցաւ:

Եթէ Փարիզի մէջ 50,000 մանուկներ կաղանդչէք պիտի ստանան համատարած հանգանակութեամբ, դժուա՞ր է 50ական մանուկ ուրախացնել իւրաքանչիւր հայաշատ թաղի կամ արուարձանի մէջ:

ՎԱՀԷ

Կրօնական տարազներու արգելքը Թուրքիոյ մէջ

■■■■■■■■

«ՊԱՅ» ՄԵՍՐՈՊ ՆԱՐՈՅԵԱՆԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ահաւասիկ այն օրէնքը որ դեկտեմբեր 3ին քուէարկուեցաւ Թուրքիոյ Ազգ. մեծ ժողովին կողմէ, արգիլելով կրօնական տարազները (մանրամասնութիւնները յաջորդով).—

«Ինչ կրօնքի եւ դաւանանքի պատկանին, կրօնականներուն արգիլուած է աղօթատեղիներէ դուրս կրօնական տարազ կրել:

Իւրաքանչիւր կրօնքէ եւ դաւանանքէ՝ կառավարութեան կողմէ յարմար դատուած միայն մէկ անձ կրնայ առժամապէս արտօնուիլ որ աղօթատեղիներէ դուրս ալ կրօնական տարազ կրէ: Երբ աւարտի արտօնութեան պայմանաժամը, կարելի է նորոգել նոյն անձին համար կամ ուրիշ հոգեւորականի մը տալ:

Թուրքիոյ մէջ օրէնքի համաձայն կազմուած եւ կազմուելիք սկաուտական եւ մարզական միութիւններու, ընկերութիւններու, ակումբներու եւ դպրոցներու համար երբ ուզուի յատուկ տարազ եւ մասնաւոր նշաններ կրել, հարկ է անոնք ընտրել մասնաւոր կանոնագրին կամ հրահանգին համաձայն ճշդուած տեսակներէն:

Թուրքիոյ մէջ գտնուող Թուրքերուն եւ օտարներուն արգիլուած է կրել կազմածներ որոնք օտար երկիրներու քաղաքականութեան, զինուորութեան եւ միլիոններու հետ կապ ունին:

Գործավարներու խորհուրդին մասնաւոր արտօնութեամբը միայն օտար կազմակերպութեանց անդամները կրնան իրենց տարազներով, նշաններով եւ կազմածներով Թուրքիա այցելել:

Թուրք պետութեան մօտ պաշտօն ունեցողներուն տարազը ենթակայ է միջազգային սովորութեանց:

Գործավարներու խորհուրդը պիտի ճշդէ թէ մասնաւոր արտօնութեամբ եկող օտար երկիրներու ցամաքային, ծովային եւ օդային զինուորները ո՞ւր եւ ե՞րբ պիտի կրնան իրենց տարազը կրել:

Կանոնագիր մը պիտի մշակուի այս օրէնքին գործադրութեան եղանակի մասին: Առաջին յօդուածը գործադրելի է ներկայ օրէնքին հրատարակութեան թուականէն սկսեալ վեց ամիս յետոյ: Միւս յօդուածները ի զօրու են հրատարակութեան թուականէն սկսեալ»:

⁂ Առաջին յօդուածը կը վերաբերի կրօնական տարազներու գործածութեան արգելքին: Այս հաշուով, ամէն ազգի կրօնականները վեց ամիս պայմանաժամ ունին, իրենց տարազները փոխելու համար:

⁂ «Միլլիէթ» կը գրէ.— Հայոց պատրիարք Պայ Մեսրոպ Նարոյեան, չեշտելով թէ մեծ գոհունակութեամբ դիմաւորած է Ազգ. ժողովին ընդունած օրէնքը, հետեւեալը ըսաւ մեր խմբագրին:

— «Շատ յարմար եւ շատ տեղին կը գտնեմ տարազի օրէնքին այն տրամադրութիւնը, որով կրօնականները չեն կրնար եկեղեցական արարողութիւններէն դուրս կրօնական տարազ գործածել: Պատրիարքարանը այս մասին անմիջապէս գործի անցած է եւ հարկ եղած հրահանգները հաղորդելու վրայ է: Սա ալ աւելցնեմ որ, Եւրոպայի մէջ այսպէս է արդէն: Կրօնականները, ինչպէս կ'ընեն փաստաբանները, միայն հոգեւոր պաշտամունքի առեն կը գործածեն իրենց վերարկուները, իսկ դուրսը ամէն մարդու նման կը հագուին: Հետեւաբար, նոր օրէնքը շատ քաղաքացիական եւ գեղեցիկ օրէնք մըն է»:

Մեր առած տեղեկութեանց համաձայն,— կը շարունակէ «Միլլիէթ», — Հայոց պատրիարքարանը չպիտի սպասէ օրէնքով տրուած վեց ամսուան պայմանաժամի լրանալուն, այլ կ'ուզէ որ կրօնականները անմիջապէս փոխեն իրենց տարազը: Հետեւաբար կրօնական ժողովը այս օրերս նիստ պիտի գումարէ:

ՍՈՍԿՈՒԱՅԻ ԱՂՎԱՀԱՊԱՐԸ Է ԵՂ - ԱԲ - ԵՖ

=0·0=

ՅԱՂԱԳԱՆՏԱՅԻՆ ՍԵՐ ՄԵՂՄԱՆ ՀԱՏՎԱԾ

ՎԱՀՈՒԱՀՏ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Ա՛յդ ամբողջ ժամանակ ես ոչինչ չէի ասում։ Ես միայն ուզում էի իմանալ, թե ինչ է պատահել։ Ես ուզում էի իմանալ, թե ինչ է պատահել։ Ես ուզում էի իմանալ, թե ինչ է պատահել։ Ես

«ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԹԻՒՇՄԱՆԻ»

(ՎԵՊԸ ՍՏԵՓԱՆՈՍ ԶՈՒԱՅԳԻՈՒ)

«««...

Տաքսիստրուկ մը կոչուած էակ մը, որ կոմիտաս կը դիտուի իբրեւ ազգային մեծութիւն մը, ինչպէս Ալեքսանդր Դիւմա կամ Վիքթոր Հիւկօ Ֆրանսայի համար, ինչպէս Ռաֆայէլ Փաթէ Իտալիոյ համար, ինչպէս Ռուբէն Տարիոյ համար, ինչպէս Ռուբէն Տարիոյ համար, ինչպէս Ռուբէն Տար

վրայ դնել խնդիրը: Մինչ Պելկրատ Հունգարիոյ բացարձակ դատապարտութիւնը կը պահանջէ, Հունգարիա կ'առարկէ թէ ամբաստանութիւնները չեն ապացուցուած եւ թէ կ'ուզեն քաղաքական ոգեմախաղի մը վրայ դարձնել ղինքը եւայլն:

Իրազեկներ կը հաւաստեն թէ Եուկոսլավիա կ'ուզէ ճնշել Ֆրանսայի վրայ, սպառնալով Գերմանիոյ միանալ, մանաւանդ որ այս միջոցին Ֆրանսա կը ջանայ սերտ յարաբերութիւններ հաստատել Սերպերու ազանդական ոստիին՝ Իտալիոյ հետ: Եուկոսլավիոյ արտաքին նախարարը եւ պատուիրակը բացէ ի բաց կ'ըսեն թէ չեն կրնար Պելկրատ վերադառնալ առանց միասին տանելու Հունգարիոյ դատապարտութեան յուրը: Մահափորձութիւնը ծանր է նաեւ անոր համար որ, եթէ Եուկոսլավիոյ ներկայացուցիչները պարտուին, զինուորական տարրը գերակչիռ ազդեցութիւն պիտի ստանայ այդ երկրին մէջ:

Անհրաժեշտ է արգիլել ստաբեկչութիւնը

Ֆրանսայի արտաքին նախարարը հետեւեալ յայտը թէ Եուկոսլավիոյ հողային ամբողջութիւնը անհրաժեշտութիւն մըն է խաղաղութեան համար, առաջարկեց միջոցներ խորհիլ ահաբեկչութիւնը խափանելու համար:

— «Հարցը այն չէ որ սահմանափակուի ապաստանի իրաւունքը որ կրնայ ընծայուիլ քաղաքական փախստականներու, միջազգային իրաւագիտութեան տրամադրած պարտաւորութիւններով, ոչ ալ մեր միտքէն կ'անցնի վնասել հանրային ազատութեանց, այն սահմանին մէջ ուր այդ ազատութիւնները կը ճանչցուին իւրաքանչիւր պետութեան կողմէ: Բայց ապաստանի իրաւունքը եւ անոր տրամադրած ազատութիւնները անմխրճելի են առանց պարտաւորութեանց,— թէ այն անձերուն համար որ կ'օգտուին եւ թէ պետութեանց համար: ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ Է ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՆՈՐ ԿԱՆՈՆԱԴԻՐ ՄԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼ: ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ Է ՈՐ, ԱԶԳԱՅԻՆ ԳԵՏՆԻ ՎՐԱՅ, ԱՊԱՀՈՎՈՒԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՈՃԻՐՆԵՐՈՒ ԱԶԴՈՒ ԶՍՊՈՒՄԸ: Իմ կառավարութիւնս այժմէն իսկ անոր սկզբունքները կը դնէ Ա. Դ. Ժողովուրդին առջեւ եւ իրեն կը վերապահէ որոշ առաջարկներ ներկայացնել այս մասին: Ապագային Դաշնակցութիւնը պէտք է վճռապէս դործէ այս ճամբուն վրայ: Ոճիրը չի կրնար քաղաքականութեան գործիք մը դառնալ: Այս սպանութիւնները, որ կը կրկնուին առիթ մը ի վեր, են անպատկանք են քաղաքակրթութեան եւ սպառնալիք խաղաղութեան համար: Չի բաւեր ձաղկել, չի բաւեր քաղաքական բարոյականի սկզբունք մը մէջտեղ դնել, անհրաժեշտ է որ Ա. Դ. Ժողովուրդը դործէ: Այս վիճաբանութեանց եզրակացութիւններէն մէկը պէտք է ըլլայ միջազգային կանոնագիր մը»:

Ծանր միջադէպ մը Իտալիոյ եւ Հապէշիստանի միջեւ

Այս անգամ չատ աւելի ծանր հանգամանք ունի Իտալիոյ եւ Հապէշիստանի միջեւ ծագած միջադէպը: Երկու կողմէ զոհերուն թիւը հարիւրը կ'անցնի: Հապէշիստան պատասխանատուութիւնը Իտալացիներուն վրայ ձգած ըլլալով, իտալական կառավարութիւնը ուժգին դեկոյց մը հրապարակեց եւ կատարեալ գոհացում կը պահանջէ: Կը թուի թէ Իտալիա վերջ ի վերջոյ մաս մը հող պիտի գրաւէ Հապէշիստանէն:

Ֆրանսայի տեսակէտը այս վէճին մէջ

Ահաւասիկ Պ. Լավալի ճառին գլխաւոր մասերը.

— «Եուկոսլավիոյ կառավարութիւնը ամէնէն փայլուն ապացոյցը տուաւ իր խաղաղասիրութեան մասին: Մօրպէս խոցոտուած՝ իր հայրենասիրութեան մէջ, յաղթելով իր վիշտին, չուզեցարդարութիւնը իր ձեռքով գործադրել, ինչպէս ըրին ուրիշներ, 20 տարի առաջ: Ան աչքերը ուղղեց դէպի ժողովը եւ մեր որոշման կը սպասէ: Անհրաժեշտ է ի գործ դնել Ա. Դ. Ժողովուրդին ամբողջ բարոյական հեղինակութիւնը, որպէսզի զոհացում տրուի Եուկոսլավիոյ եւ այսուհետեւ անկարելի դառնան Մարսէյլի պէս ոճիրներ»:

»»»···«««

ՎԵՑ ԿԱՐՄԻՐՆԵՐ ԿԱԽՈՒԵՑԱՆ, դեկտեմբեր 8ի առաւօտ, Ֆիլիպէի, Խասքովոյի եւ Սթարա Զակորայի մէջ (Պուլկարիա): Առանք մահուան դատապարտուած էին, համայնավարական բջիջներ կազմած ըլլալով կարգ մը զաւեւանական պահակազօրքերու մէջ:

ԼԻԲԻՆ ԳԻՆԸ պաշտպանելու համար խիստ միջոցներ ձեռք առնուեցան Իտալիոյ մէջ: Առեւտրականներու եւ դրամատուններու արտասահմանեան բոլոր պահանջները լիբի պիտի վերածուին, օրուան սակով, եթէ անմիջապէս վճարելի են, կամ յարմար սակով մը, եթէ անմիջական չեն: Բոլոր անհատները պարտաւոր են 1934 դեկտեմբեր 31էն առաջ յայտնել իրենց արտասահմանի հարստութիւնները եւ իրենց օտար արժեթուղթերը, եթէ նոյնիսկ արտասահմանի մէջ կը գտնուին անոնք: Շատ խիստ պատիժներ նախատեսուած են անազատողներուն համար:

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՀԱՇՄԱՆԴԱՄՆԵՐԸ նոր ցոյց մը կատարեցին կիրակի օր, անձրեւին տակ, Օփերայի հրապարակին վրայ: Թափօրը արգիլուած ըլլալով, ցուցարարները բիրերով եւ անթացուպերով յարձակեցան ոստիկանական չղթային վրայ եւ ծեծեցին ոստիկանները, որոնցմէ չորս հոգի ծանրապէս վիրաւորուեցան: Հինգ հարիւր ոստիկաններ կը հսկէին բարեկարգութեան: Հաշմանդամներէն չատերը եկած էին իրենց կիներուն հետ, կէսօրուան ճաշով եւ հովանոցներով:

4—5000 ՋԻՆՈՒՈՐԻ պիտի բաղկանայ Սարի բարեկարգութեան սահմանուած միջազգային զօրագունդը: Երկու վաշտ պիտի դրկէ Անգլիա, երկու վաշտ՝ Իտալիա, մէկ վաշտ ալ՝ հոլանտական եւ չուէտական խառն: Գլխաւոր հրամանատարները պիտի ըլլան անգլիացի եւ իտալացի զօրավարներ:

Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Քարիզ

ՓԱՐԻԶԻ «Հրազդան», «Ռիխտափոր», եւ «Ազբիւր – Սերոբ» միացեալ խումբերու դասախօսութիւնը, տեղի կ'ունենայ այս երեքշաբթի, (11 դեկտեմբեր), ժամը 8.30ին, Au Clair de lune (Place d'Italie) սրճարանի վերնայարկը:

Կը խօսի՝ ԸՆԿ. Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ:

Նիւթ՝ Պատերազմի վտանգը եւ ուժերու դասաւորումը Եւրոպայի մէջ»:

Ներկայ կրնան ըլլալ Քարիզի եւ շրջանի բոլոր ընկերները:

Այրի Տիկին Մխիթար Պարթեւեան, Տէր եւ Տիկին Անդրանիկ Քիւրքճեան, Տէր եւ Տիկին Արայ Պարթեւեան, Օրիորդներ Էմմա եւ Սօնա Քիւրքճեան, Տէր եւ Տիկին Արտաշէս Պարթեւեան, Վահան, Մելիք եւ Հրանտ Թոշիկեան, Սեթեան եւ Օ. Դաւթեան ընտանիքները, Օր. Աղրինէ Թոշիկեան, Տիկին Աննիկ Տէօվլէթեան, Օր. Ձիզմէճեան, Պ. Պ. Եդուարտ եւ Զաքօ Պարթեւեան, Տէր եւ Տիկին Կ. Տէօվլէթեան եւ զաւակունք, Այրի Տիկին Ն. Գալէնտէրեան եւ զաւակունք, ինչպէս նաեւ Գարեօլաճեան, Տէր Ցակոբեան, Սրվաճեան, Թէքէեան, Էսապալեան, Երամեան, Գալաքճեան եւ Ալանեան ընտանիքները սրտի խորունկ կսկիծով կը ծանուցանեն իրենց ամուսնոյն, Հօր, մեծ Հօր, եղբօր, տագրոջ եւ ազգականին՝

ՄԻՀՐԱՆ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ (Ուսուցիչ)

դառնադէտ մահը որ տեղի ունեցաւ դեկտ. 8ին: Յուղարկաւորութիւնը տեղի կ'ունենայ այսօր, երեքշաբթի առաւօտ ժամը 11ին իր բնակարանին մէջ, 23, Saint Maur des Faussées, La Garenne: Հանգուցեալին մարմինը պիտի ամփոփուի տեղւոյն գերեզմանատունը:

Հաղորդ. միջոցներ.— Շոգեկառք՝ Paris—Bastille ժամը 10ին, իջնել St. Maur—Créteil կայարանը. օթօպիւս՝ Շաթօ որ վէնսան թիւ 110A եւ 110B, իջնել Gare St. Maur, հանրակառք՝ Louvreէն թիւ 111:

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Mme. Achik Dubrulle, Օր. Օր. Շ. Պիւնեան եւ Ա. Անանեան, Պ. Պ. Գ. Բալեան, Ե. Գալըքճեան, Ե. Սարգիսեան, իրենց խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնեն Արժ. Կարապետ աւագ քհնյ. Մանուկեանի եւ իր ընտանիքին, Տէր եւ Տիկին Աչոտ Տէր Կարապետեանի եւ իրենց ազգականներուն իրենց որդւոյն, եղբօր եւ ազգականին՝

ՍԱՐՏԱՐԸՄ ՏԷՐ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆԻ

վաղաժամ եւ դառնադէտ մահուան առթիւ, որ տեղի ունեցաւ նոյեմբեր 11ին, Թաւրիզի մէջ:

FILMS RECOMMANDÉS

ՓԱՌՔ ՆԱԹԱՆԻ ՍԻՆԷՄԱՆԵՐԸ

ՇԱԲԱԹԱԴԻՐ 7 — 13 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

MARIGNAN. Les nuits moscovites (Harry Baur, Annabella)

MARIVAUX. Tartarin de Tarascon (Raimu)

MOULIN ROUGE. Caravane (Charles Boyer, Annabella)

IMPERIAL. Un homme en or (Harry Baur)

OMNIA CINE INFORMATION. Actualités mondiales — L'Afrique occidentale Francaise

VICTOR HUGO. Symphonie inachevée (vers. orig. s.t.f.)

ROYAL. Chabichou (2éme époque de Sidonie panache). Réve à deux

BARBES. Sidonie panache (1 film) — Lady For a day

BELLEVILLE. Programme de Music—Hall

CAPITOLE. Sidonie panache (1 film) — Lady For a day

DEMOURS. Sidonie panache (1 film) — Lady For a day

EXCELSIOR. Sidonie panache (1 film) — Lady For a day

FEERIQUE. Si j'étais le patron — Les Malabares

LECOURBE. Si j'étais le patron — Les Malabares

LOUXOR. Sidonie panache (1 film) — Lady For a day

LUTETIA. Symphonie inachevée — Jalousie

LYON. Sidonie panache (1 film) — Lady For a day

MAGIQUE. Les bleus de la marine — La faune sous marine

MAINE. Si j'étais le patron — Les Malabares

METROPOLE. Sidonie panache (1 film) — Lady For a day

MONTPARNASSE. Sidonie panache (1 film) —Lady For a day

MOZART. Sidonie panache (1 film) — Lady For a day

PALAIS DES GLACES. Si j'étais le patron — Les Malabares

PATHE ORLEANS. Si j'étais le patron — Sur scène: Les ballets Golden

RECAMIER. Si j'étais le patron — Les Malabares

ROCHECHOUART. Sidonie panache (1 film) —Lady For a day

SAINT CHARLES. Sidonie panashe (1 film) — Lady For a day

SAINT CHARLES. Sidonie panache (1 scène: Nobad et ses Nobadiens

SELECT. Sidonie panache (1 film) — Lady For a day

BANLIEUE

ALHAMBRA D'ASNIERES. La dactylo se marie — Malacca

CASINO DE CLICHY. Princesse par interim — Rapt d'enfant

COLOMBES. Symphonie inachevée — Jalousie

KURSAAL AUBERVILLIERS. La dactylo se marie —Malacca

KURSAAL BOULOGNE. Le scandale — Gaicha, fleur du Japon

OLYMPIA DE CLICHY. La crise est finie — L'Aigle et le vautour

PATHE CINEMA PALACE (Boulogne). Chanson de Paris — Les deux papas

Մահու եւ գեղեցիկ հողատեսակներ

ՄԱԽՈՒ ԵՆ ԳԵՂԵՑԻԿ ՀՈՂԱՄԱՍԵՐ ՎԵՐՍԱՑԼԻ ՄՕՏ

St. Remy-les-Chevreusesի կայարանին 1500 մեթր հեռու

5 ՖՐԱՆՔ ՔԱՌԱԿՈՒՍԻ ՄԵԹՐԸ

ՎՃԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ 3 ՏԱՐԻ ՊԱՅՄԱՆԱԺԱՄ

ՁԵՐ ՇԱՀԸ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԷՐ ԸՆԼԱԼ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՄԷՋ

Սեփականատէրը ըլլալով լաւագոյնս կրնաք պաշտպանել ձեր շահերը: Ցեմնելու եւ բանակցելու համար դիմել՝

Mr. LECORNU, 7, rue Paul Lelong. Paris

Métro: Bourse կամ **Sentier. Tél. Gutemberg: 40-37**

LOTERIE NATIONALի

ՏՐԻ Վ ԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 19ին

Loterie des Regions Libéréesի 16. 17. 18. 19 et 20

ՇԵՐՏԵՐՈՒ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԴԵԿՏ. **28**ին

Sweepstake de Luxembourgի

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ **1935** ՅՈՒՆՈՒԱՐ **15**ին

Ծախու են՝ ամբողջ, 1/2, 1/4, 1/10 et 1/20

բաժիններ Վիճակահանութեանց մինչեւ վերջին ծրը:

A. GODOVANNIKOFF

30, Quai de Passy, Paris (16)

Tél. JASMIN 01-50 **Métro: PASSY**

Հեռագրական հասցէ.— **GODOVANNIKOFF, PARIS**

Գրասենեակը բաց է ամէն օր եւ կիրակի,

առաւօտեան ժամը 9էն մինչեւ իրիկուան ժամը 9:

ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԵՓՐԵՄԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒ

1bis, Rue d'Hautefeuille, PARIS (6) ՄԷՔՐՕ՝ ՍԷՆ ՄԻՇԷԼ

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ		ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԱՊՐԱՆՔ	
Քաշէր պաճիր կէս ֆիլօ	8·—	Լոգում կէս ֆիլօ	3·—
Ձերմակ » կէս ֆիլօ	5·50	Իմմիրի չամիչ կէս ֆիլօն	2·75
Պուլկուր կէս ֆիլօ	1·75	Իմմիրի թուզ կէս ֆիլօն	2·75
Ապուխտ կէս ֆիլօ	10·—	Արմաւ Պաղտատի կէս ֆիլօն	2·—
Սրշիկ կէս ֆիլօ	10·—	Նուշ կէս ֆիլօն	3·25
Ձիթապտուղ (յաւմ.) կէս ֆիլօ	4·—	Կաղին կէս ֆիլօն	3·25
Ձիթապտ. (թրմ.) կէս ֆիլօ	3·50	Ընկոյզ կէս ֆիլօն	2·75
Հէլվա կէս ֆիլօ	3·—		

Մաֆարօնի բոլոր տեսակէն 1·75

ՎԶՆՈՑ (քաշ - քոլ), ՓՈՒԼ - ՕՎԵՐ եւ ԲՈՒՐԴԷ ՁԵՌՆՈՑՆԵՐ

ՄԱՐՇԷՋԻՆԵՐ,

*CACHE - COLS EN LAINE, PULL - OVER, GILETS ET GANTS DE LAINE*ի

Ձեր գնումներուն համար դիմեցէք՝

JAPHET Frères

224 & 257 Rue St. Denis. Paris 2e.

Métro: St. Denis.

Tél. Central: 69-61 եւ **Gutemberg 57-57**

Միշտ տրամադրելի է ընտիր մը երմը՝ անմրցելի գիներով:

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— Կեսարիոյ, Փոքրիկ Ինճէսու գիւղէն Սարգիս Պիլալեան 28 տարեկան, հօր անուն՝ Եղիա, մօր անուն՝ Իւղարեր, որ տարագրութեան ժամանակ կորսնցուցած է ծնողքը եւ աղգականները, ներկայիս կը գտնուի Ֆրանսա եւ կը փնտռէ իր մօրեղբայրները, որոնք Ամերիկա ըլլալ կը կարծուին, նոյնպէս իր հօրեղբօր աղջիկը Մարթա, որ Սուրիոյ Սուր քաղաքը կը գըտնուէր: Ցիչեալներու մասին տեղեկութիւն մէկ տարեկան «Ծառաչ» կը նուիրուի: Հասցէ՝ Սարգիս Պիլալեան (Մաչատուբեան), 7, Rue dePuy, Romans (Drôme), France.

Կը խնդրուի արտատպել «Հայրենիք» օրաթերթէն:

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

Le Gérant: H. STEPHAN

17, Rue Damesme, PARIS (13)

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ

Նախաձեռնութեամբ Իսի Լէ Մուլինոյի «Ջաւարեան» Ակումբին

Ի ՆՊԱՍՏ ԻՐ ԳՐԱԴԱՐԱՆԻՆ

16 դեկտեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին

MARIGNAN PATHE NATAN

27, CHAMPS-ÉLYSÉES

ANNABELLA HARRY BAUR

SPINELLY P. RICHARD-WILLM

LES NUITS MOSCOVITES

UN FILM d'ALEXIS GRANOWSKY

INSPIRÉ D'UNE NOUVELLE INÉDITE DE PIERRE BENOIT, DE L'ACADÉMIE FRANÇAISE

DIALOGUE DE JACQUES NATANSON

ՍՊԻՏԱԿ ԱՐԾԻԻԸ

— · —

Թարգմ. Ա. ՀԱՒԵՂԵԱՆ

Գրեց՝ ԲՕԼԸՆՏ ՏԷՆՆԻԼ

Օր. Փիլչըր մտածեց որ անպատեհութիւն մը չկար Սըր Ճօնին ըսելու թէ ուր գացած էր. ամենաիրաւը կապկածն անգամ չունէր թէ օգնական-ոստիկանապետին ճամրորդութիւնը վիրաւոյին հետ կապուած խնդիր մըն էր:

— Այո, Սըր Ճօն, Փլիմութ գնաց:

— Փլիմո՞ւթ:

Սըր Ճօն մեծ դժուարութիւնով ինքզինքը զսպեց: Հ. Ա. ի՞նչ բանի համար Փլիմութ գացած կրնար ըլլալ: Անշուշտ կլօրիայի հետ կապ ունեցող խնդիր մը չէր: Բայց պէտք է հաստկնայ: Օր. Փիլչըր տասը պատասխաններ տուաւ առանց իր հարցումին:

— Այո. կը տեսնէք Սըր Ճօն, ասիկա բացարձակ գաղտնիք է, Հ. Ա. Փլիմութ գնաց այդ ցարսաւելի մարդասպան Սպիտակ Արծիւը դաննելու յոյսով:

Ով երկինք. ուրեմն այդպէս:

Հ. Ա. ի՞նչ իմացած էր. ինչպէ՞ս յաջողած էր Կլօրիայի հետքերուն վրայ երթալ: Անպայման այդ նաւուն վրայ կը յուսար իր ձերբակալութիւնը կատարել: Եթէ իր միտքը չթերչըկող հարցումները ընէր անոր, աղջկան միտքին մէջ կասկած պիտի արթնցնէր եւ ըերանը պիտի զոցէր:

—Ուրեմն կը յուսայ անիկա Փլիմութի մէջ ձերբակալել, է՞հ. ըսաւ յուղումը զսպած: Զարմանալի բան: Տակաւին առջի օր Հ. Ա.ի հետ Սպիտակ Արծիւի մասին կը խօսէինք, եւ ինծի ընաւ չըսաւ որ Փլիմութի մէջ կը յուսար դաննել անիկա:

— Ինչո՞ւ ալ մինչեւ այսօր չէր դիտեր, Սըր Ճօն, ըսաւ Օր. Փիլչըր եւ թեթեւ մը ժպտեցաւ: Իրապէս ես ալ մեծ բան մը չեմ գիտեր այդ խնդրի մասին: Իմացած դանագան խօսակցութիւններէս այնպէս կը հետեւցնեմ թէ իր մարդը կը յուսայ դանել գրօսա-նաւի մը մէջ: Անձնապէս չեմ ըմբռներ ինչու նաւու մէջ փնտռել մարդասպանը, քանի որ ամէն մարդ գիտէ թէ Սպիտակ Արծիւը այս առաւօտ հոս՝ Լոնտոն էր:

— Հո՞ս, Լոնտոնի մէջ: Բայց ի՞նչպէս ամէն մարդ գիտէ ատիկա. եւ ես ոչինչ չեմ գիտեր:

Սըր Ճօն զգաց որ բաներ մը պատահած էր որոնց պէտք էր տեղեկանալ: Անկասկած աղջիկը պիտի պատմէր:

— Անշուշտ գիտէք Սըր Ճօն թէ, Սպիտակ Արծիւը այս առաւօտ ուրիշ ոճիր մըն ալ գործեց:

— Ցիսուս Քրիստոս: Ոչ, չէի գիտեր:

Սըր Ճօն բառերը կուլ տալով արտաբերեց: Սարսափելի լուրեր էին:

— Այո, Սըր Ճօն, անիկա յանդգնութիւնը ունեցաւ մարդասպանութիւնը կատարել այս իսկ չէնքին առեւ:

Սըր Ճօն բան մը չըսաւ: Զկրցաւ, անոր ըերանը խօսելու համար չատ չոր էր: Սպիտակ Արծիւը մարդ մը սպաննած էր Սթօքէլէնտ եարտին է-տեւ: Սարսափելի լուրեր էին ատոնք, սարսափելի անոր համար որ Սթէֆըն Հայայ՝ այս առաւօտ կանուխ կլօրիային մեկնած էր: Փլիմութէն Լոնտոն հասնելէ մը մէջ: Անձնապէս ինծի համար ոչինչ կրնար նշանակել այդ լուրը, բայց օգնականով մը կարող էին երթալ: Ուրեմն նաւապետ Նէլսըն եւ Սթէֆըն այդպէս ըրած պէտք է ըլլան: Անշուշտ Սթէֆըն ոճիրը գործելու ի վիճակի չէր, բայց կ'երեւի ամէն բան պատրաստուած էր անոր համար: Զարա Հայաթի համար որքան սարսափելի լուրեր, ու եթէ Հ. Ա. կլօրիայի հետքին վրայ կը գտնուէր, ամբողջ պատմութիւնը մէջտեղ պիտի ելլէ: Սըր Ճօն իր բախտաւոր աստղին չնորհակալութիւն յայտնեց որ յաջողեցաւ Զարան հեռը միացնել Լոնտոն տանիլ: Ան հիմակ իր աչքին տակն էր եւ իր կարելին պիտի ընէր, որպէսզի այս գործին մէջ անոր անունը չխառնուի: Կը գլար որ այս պայմաններուն տակ գժուար պիտի ըլլար օգնական-ոստիկանապետին բացատրել որ աղջիկը ինքզինքը իր հետ բերած էր, սակայն Հ. Ա. պիտի հաւատար անոր անմեղութեան:

— Տարօրինակը այն է որ, սկսաւ Օր. Փիլչըր, սպաննուող մարդը Տէյվիսը տեսնելու եկած էր:

— Ուրեմն այս չէնքի՞ն մէջ սպաննուեցաւ:

(Շար.)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՑԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 – 70
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՒԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
12
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
MERCREDI
12 Décembre
1934

10ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2675

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՅԱՆՈՒՆ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ...

=o–o=

Պատմական պիտի մնայ Ազգերու Դաշնակցութեան Ժողովին դեկտ. 10ի նիստը:

Այդ օրն է որ, ոչ միայն անուշի կապուեցաւ Եուկոսլավիոյ եւ Հունգարիոյ միջեւ ծագած վէճը, այլ եւ արուեցաւ հիմնական ոգով մը,— միջազգային կազմակերպուած պայքար՝ քաղաքական ահաբեկչութեան դէմ:

Թարգմանենք արուած որոշումը.

«Ա. Դ. խորհուրդը, նկատելով որ ահաբեկչական գործունէութեան զսպումի վերաբերեալ միջազգային իրաւունքի կանոնները բաւարար ճշգրտութիւն չունին, արդիւնաւորապէս եւ բաշխաւորելու համար միջազգային գործակցութիւնը՝ այդ մասին,

Կ'որոշէ կազմել մասնագէտներու յանձնախումբ մը, որ պիտի ուսումնասիրէ այս խնդիրը, յօրինելու համար նախագիծ մը միջազգային պայմանագրութեան մը որուն շնորհիւ կարելի ըլլայ զսպել քաղաքական ահաբեկչական նպատակով ձեռնարկուած արարքներ կամ գործուած ոճիրներ»:

Յանձնախումբը պիտի բաղկանայ 11 անդամներէ, ընտրուած տասնըմէկ պետութեանց կողմէ, եւ առաջին աւթիւ պիտի քննէ Ֆրանսական ծրագիրը, որուն ամփոփումը հրատարակուած է քիչ անդին:

Ուրիշ պետութեանց ալ հրաւէր ուղղուած է, որպէսզի ներկայացնեն իրենց տեսակէտները ու թելադրութիւնները:

Այսպէս, ուրեմն, որոշ ձեւ կը առնայ մտադրութիւն մը, որ երկար առենէ ի վեր կը զբաղեցնէր եւրոպական կառավարութեանց դլուխները:

Անշուշտ այս բոլորը հետեւանք են Մարսէյլի դէպքին, որ կրնար պատերազմի յանդիլ, տարբեր պարագաներու մէջ: Նոր կազմակերպութիւն մը, Ազգերու Դաշնակցութիւնը, հազիւ կը ցաւ խափանել չարիքը, առ նուազն յետաձգել զայն:

Արդ, 1934 հոկտ. 9էն ի վեր, ղղրդագին դէպքին ցնցումէն անմիջապէս վերջը, սեղանի վրայ դրուեցաւ քաղաքական ահաբեկումներու խնդիրը:

Նախ եւ առաջ, Փոքր Համաձայնութեան եւ պալքանեան ուխտի անդամներն էին որ, տարբեր բայց նոյնիսկաս գեկոյցներով, յայտարարեցին թէ միջազգային հանդամանք ունի դէպքը եւ անոր հետեւանքները պէտք է կանխել միջազգային միջոցներով, այլապէս անկարելի պիտի ըլլայ ապահովել խաղաղութիւնը:

Երկու զեկոյցներուն ընդհանուր խօսքերը գունաւորուեցան էնկիւրիի մէջ, աւելի քան մէկ ամիս առաջ, պալքանեան նախարարներու խորհրդակցութեան առթիւ:

Թուրքիան կրնա՞ր փախցնել այս թանկագին պատեհութիւնը, խրատներ տալու եւ հրատապ հարցի մը վերածելու համար քաղաքական ահաբեկչութեան խնդիրը:

Մէկ–երկու շաբաթ առաջ, այս նոյն հարցը քննութեան ենթարկուեցաւ Փարիզի մէջ, մասնակցութեամբ պալքանեան նախարարներու եւ Թուրքիոյ արտաքին գործավարին, որ այժմ կը կոչուի Թէվֆիք Րիւշտի Արաս:

Այս բոլոր խորհրդակցութիւնները արդէն յանգած են երկու չշալուելի արդիւնքներու,— 1· Ֆրանսական նախագիծը՝ այն քան մանրակրկիտ նախատեսումներով, 2· Ա. Դ. խորհուրդին որոշումը եւ յանձնախումբի մը կազմութիւնը:

Բոլոր երեւոյթները կը հաստատեն թէ՝ մասնաւոր դժուարութեանց չվիժի յանդի միջազգային պայմանագրի մը կնքումը:

Զկայ պետութիւն մը, որ հաշտ աչքով նայի քաղաքական ահաբեկչութեան:

Նախ՝ ներքին բարեկարգութեան խնդիր է այդ, եւ յետոյ՝ արտաքին ապահովութեան:

Ո՛ր եւ է վարիչ իշխանութիւն կրնա՞յ հանդուրժել յեղափոխական դործունէութիւն:

Ցետոյ, այսօր աւելի դիւրաւ կը բռնկին կայծերը՝ սահմանէ սահման:

Իսկ ամէնէն հիմնականը — քաղաքական ահաբեկումը կրնայ ծառայել ոչ միայն դահեր սարսելու, այլ եւ սահմաններ, հողեր բաժնելու:

Հետեւաբար, բոլորն ալ չահագրգռուած են որ «իրաց վիճակը» անփոփոխ մնայ, յանուն խաղաղութեան:

Ո՛վ որ կը փորձէ խախտել այդ դոյավիճակը, պիտի հռչակուի թշնամի խաղաղութեան եւ հետեւաբար մարդկութեան:

Այս տեսակէտէն, խորապէս պերճախօսուած է Ա. Միութեան ընթացքը:

Անոր պատուիրակը, Լիթվինով, ամէնէն խելօքիկ ճառը խօսեցաւ շաբաթ օր, դատապարտելով քաղաքական ահաբեկչութիւնը:

Ան խօսեցաւ ոչ թէ իբրեւ դիւանագէտ, այլ իբրեւ կարմիր յեղափոխական, վկայութեան կանչելով Կ. Մարքսը եւ իրենց անցեալ պատմութիւնը:

Այս առթիւ, յիշելով ուրիչ յեղափոխական կազմակերպութեանց կատարած ահաբեկումները՝ ցարական իշխանութեան դէմ, դիտել տուաւ թէ «ահաբեկիչները կը գործէին իրենց իսկ երկրին մէջ: Ոչ մէկ մահափորձ կատարուեցաւ ցարական կառավարութեան մէկ ներկայացուցչին դէմ արտասահմանի մէջ: Ինչ յեղափոխականները վատութիւն եւ ապաստանի իրաւունքի չեղծում կը համարէին ահաբեկումը՝ իրենց երկրի սահմաններէն դուրս: Եւ եթէ այդ չըլլանին, ռուսական ահաբեկումը կը մեղադրուէր որովհետեւ անօգուտ էր, այսօր զգուանքով կարելի է դիտել յետպատերազմեան ահաբեկչութիւնը»:

Երբ այսպէս կ'արտայայտուի յեղափոխական բերանը, կարելի է դաղափար կազմել միւսներու մասին:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՓՈԹՈՐԻԿԸ ՓԱՐԱՏԵՑԱՒ

»»»··«««

ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՄԻՋԱՄՏԵԼՈՎ ԱՆՈՒՇԻ ԿԱՊԵՑԻՆ ԵՈՒԿՈՍԼԱՎԻՈՅ ԵՒ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ՎԷՃԸ

Ինչպէս կը նախատեսուէր, Անգլիոյ պատուիրակին միջամտութեան եւ երկու կողմերու չափաւորութեան շնորհիւ, կարելի եղաւ անուշի կապել Եուկոսլավիոյ եւ Հունգարիոյ ծանօթ վէճը:

Բոլորն ալ չափազանց յոգնեցեր էին մինչեւ երկուշաբթի կէսօրէն յետոյ: Մասնաւոր խօսակցութիւնները կը չարունակուէին, բայց ելքը անորոշ էր: Հեռախօսը անդադար կը բանէր Ժընեւէն Պելկրատ եւ Փէշթա: Սկզբունքի համաձայնութիւն մը գոյացած էր միջին բանաձեւի մը մասին, մեծ պետութեանց միջեւ, բայց հարկ էր զայն ընդունելի դարձնել երկու ոսոխներուն՝ Եուկոսլավիոյ եւ Հունգարիոյ համար: Եւ Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդին անդամները սկսան հետեւիլ մանկավարժական մեթոտի մը: Ֆրանսա մանրամասն ծրագիր մը ներկայացուցած էր, որ միջոցներ կը թելադրէ, ահաբեկչութիւնը միջազգային կազմակերպութեամբ մը խափանելու համար: Անոր ընթերցումէն յետոյ, խօսք առաւ Պ. Թիթուլէսքօ, Ռումանիոյ արտաքին նախարարը, որ չէր տեսեր թէ Փոքր Համաձայնութեան եւ Ֆրանսայի կապերը աւելի ամրապնդուած են Մարսէյլի դէպքէն վերջը: Այնուհետեւ խօսքը ուղղելով Հունգարիոյ, սկսաւ ողոքել: Բացատրեց թէ Եուկոսլավիոյ յուշագիրը երբեք խնդրոյ առարկայ չի դարձներ Հունգարիոյ պատիւը: Եուկոսլավիա պարզապէս Ազգերու Դաշնակցութեան եւ Հունգարիոյ աջակցութիւնը կը խնդրէ, որպէսզի մէկոցներ ձեռք առնուին յանցապարտ իշխանութեանց հանդէպ: «Փաստականներ զինուորական վարժութիւններ կը կատարեն իրենց երկրին մէջ. հունգարական իշխանութիւնները ինչո՞ւ չեն տեսած: Այդ փախստականները զէնքեր եւ պայթուցիկներ ունեցեր են. հունգարական իշխանութիւնները ինչո՞ւ չեն գիտցած: Անցագիրներ տրուած են այդ փախստականներուն, ապօրէն եղանակով. հունգարական իշխանութիւնները ինչո՞ւ թոյլատրած են»:

Այսպէս վարպետօրէն հաստատելէ յետոյ թէ բազմաթիւ զանցառութիւնները կատարուած են, Պ. Թիթուլէսքօ անդրադարձաւ դաշնակիցներու վերաբերմունքին հարցին, ապացուցանելու համար թէ այդ քաղաքականութիւնը պատերազմի կ'առաջնորդէ: «Վերաքննութիւն կարելի է միայն չհակիրց կողմերու համաձայնութեամբ: Փոքր Համաձայնութեան պետութիւնները բազմիցս բացարձակ եւ վերջնական «ոչ»ով մը պատասխանած են Հունգարիոյ պահանջներուն: Պնդել այս մասին՝ կը նշանակէ չեղիլ օրէնքէն»:

Ռումանիոյ արտաքին նախարարը ճառը վերջացուց գործակցութեան ջերմ կոչ մը ուղղելով Հունգարիոյ: Ցետոյ խօսք առաւ Պ. Պէնէշ, նոյն հաշտարար ոգիով: Վերջին խօսքը արուեցաւ Եուկոսլավիոյ արտաքին նախարարին, Պ. Եէվթիչի, որ հանդարտօրէն հերքեց Հունգարիոյ պատուիրակին կարգ մը մեղադրանքները, բացատրեց իրենց ամբաստանութեանց հիմքերը եւ նոյնպէս կոչ մը ուղղեց գործակցելու եւ խաղաղութիւնը փրկելու:

Այնուհետեւ բեմ հրաւիրուեցաւ Հունգարիոյ պատուիրակը, Տոքթ. Էքարթ, որ գրաւոր յայտարարութիւն մը կարդաց պնդելով նախորդ ամբաստանութեանց վրայ, բայց աւելի չափաւոր եւ հաշտարար արտայայտութեամբ: «Հունգարիա պատրաստ է ամէն բան ընելու, կացութեան բարելաւման համար, մոռնալով այն վիրաւորանքները որոնց ենթարկուեցաւ Փոքր Համաձայնութեան կողմէ»:

Այլեւս ուրիչ խօսք առնող չեղաւ: Ցայտնապէս կ'երեւար որ Իտալիա լքած է Հունգարիան: Պ. Լիթվինով ի դիմաց միջնորդ պետութեանց առաջարկեց գիչերային նիստ մը եւս գումարել եւ վերջացնել ամէն բան: Ժամը 8 էր: Ա. Դ. խորհուրդը նորէն ժողով գումարեց ժամը 10ին, կարգաց մշակուած բանաձեւը եւ ժամը 11.30ին քուէարկեց միաձայնութեամբ, նոյն իսկ Հունգարիոյ մասնակցութեամբ:

Բանաձեւին գլխաւոր կէտերը

=o–o=

Քուէարկուած բանաձեւով, Ա. Դ. խորհուրդը ցաւ կը յայտնէ Եուկոսլավիոյ եւ Ֆրանսայի՝ իրենց կրած դառն կորուստին համար, կը ձաղկէ Մարսէյլի «եպերելի ոճիրը» եւ կը պահանջէ պատժել բոլոր պատասխանատուները:

Կը յիշեցնէ թէ «ամէն պետութիւն պարտաւոր է ոչ քայլերել, ոչ ալ թոյլատրել որ ահաբեկչական որեւէ գործունէութիւն կատարուի իր հողին վրայ, քաղաքական նպատակով: Պետութիւնները ոչինչ պէտք է խնայեն, զսպելու եւ խափանելու համար այս տեսակ արարքներ եւ իրենց ակտիւ միջոցներով ազի պետութեանց որ ակտիւութիւն կը խնդրեն միեւնոյն նպատակով: Այս պարտաւորութիւնները կ'իյնան մանաւանդ Ազգերու Դաշնակցութեան անդամներուն վրայ, քանի որ ուխտին տրամադրութեամբ անոնք յանձն առած են յարգել միւս անդամներուն հողային ամբողջութիւնը եւ քաղաքական անկախութիւնը: Հետեւաբար, Ա. Դ. խորհուրդը ցանկալի կը գտնէ բարւոք համաձայնութիւն մը Ազգերու Դաշնակցութեան անդամներուն միջեւ, համաձայնութիւն մը որմէ կախում ունի խաղաղութիւնը: Իրրեւ հետեւանք կատարուած վճռարանութեանց եւ համաձայն կարգ մը փաստաթուղթերու, եւ մասնաւորապէս Եուկոսլավիոյ եւ Հունգարիոյ միջեւ 1931—1934 փոխանակուած դիւանագիտական նամակագրութեանց, կը յայտարարէ թէ կարգ մը խնդիրներ որ կապ ունին ահաբեկչական տարբերու գոյութեան կամ գործունէութեան հետ, դոհացուցիչ կերպով չեն կարգադրուած Հունգարիոյ կողմէ: Խորհուրդը կը յայտարարէ նաեւ թէ, այս վիճաբանութեանց եւ փաստաթուղթերու հիման վրայ, երեւան կուգայ որ կարգ մը հունգարական իշխանութիւններ կրնան պատասխանատուութիւններ ստանձնած ըլլալ, զոնէ զանցառութեամբ, այն արարքներուն առթիւ որ կապ ունին Մարսէյլի մահափորձին պատասխանութեան հետ»:

Վերջապէս, բանաձեւը վստահութիւն յայտնելով Հունգարիոյ բարեացակամութեան մասին, յոյս կը յայտնէ թէ ան պիտի կատարէ իր պարտականութիւնը, հետապնդելու եւ պատժելու համար պատասխանատու իշխանութիւնները:

Ցետոյ կ'առաջարկէ մշակել միջազգային պայմանագիր մը՝ ահաբեկչութեան դէմ եւ ընտրել յանձնաժողով մը, որուն անդամները պիտի ընտրուին Անգլիոյ, Պելժիոյ, Սպանիոյ, Ֆրանսայի, Հունգարիոյ, Իտալիոյ, Լեհաստանի, Ռումանիոյ, Զուիցերիոյ, Չիլիի եւ Ա. Միութեան պատուիրակներէն:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԵՐԷԿ ԵՒ ԱՑՍՕՐ

oooo

Երէկ, թերթը հագիւ հրապարակ ելած, ձայն մը՝ Քաշաճէն.

— Մեզի արդէն կը պատրաստուիք կաղանդի տօնածառ մը սարքել մեր թաղի մանուկներուն համար:

Անշուշտ Քաշաճը միեսակ չպիտի մըննայ: Ոչ ալ միայն Փարիզի մէջ պիտի սահմանափակուի այս գեղեցիկ աւանդութիւնը:

Ես յաւակնութիւնը չունիմ նորութիւն մը առաջարկած ըլլալու:

Գիտեմ որ, ամէն տարի, տօնական օրերուն, զանազան ձեռնարկներ կը կատարուին մանուկները խնդացնելու համար, համեմայն իրենց կարողութեան:

Ձեմ մոռցած, Ֆ. Կ. Խաչին «Մանուկներու Օրը», որ այնքան մեծ յաջողութիւն գտաւ Փարիզի մէջ:

Եթէ չեմ սխալիր, Անկենի մէջ ալ նոյնիսկ գեղեցիկ նախափորձ մը կատարուեցաւ եւ նուէրներ բաժնուեցան անխտիր:

Մէկ նորութիւն իմ թելադրութեանս մէջ:

Այս տարի աւելի ծաւալած եւ ծանրացած է գործազրկութիւնը:

Անստուգութեան, յոռետեսութեան ամպ մը իջած է բազմաթիւ ընտանիքներու վրայ:

Չափահասները կ'ըմբռնեն ինչն ու ինչը, բայց մանուկը չըմբռներ:

Նոյնիսկ չափահասը եղբայրական գուրգուրանքի մը կարօտը կը ճաշէ, այսպիսի օրերու մէջ:

Երբ Թուրքիա կը գտնուէիմ, ամէնէն հեռաւոր գաւառի յետին խաղաբը իրար կ'անցնէր, Օսմ. բանակին կապուած հայ զինուորները կաղնդելու, կամ Ծնունդի եւ Զատիկի օրերուն հիւրասիրելու համար:

Խումբ - խումբ տուն կը տանէին, կամ բոլորը «ազգին հիւրերը» համբերելով, երկու օր, երեք օր սեղաններ կը սարքէին:

Եթէ պայմանները փոխուած են, այդ պատճառ չէ որ ոգին ալ փոխուի:

Զինուորին տեղ գործազուրկը ունինք այսօր, նոյնիսկ կարօտ հոգածութեան:

Չեւերու մասին չեմ վիճիր:

Ամէն շրջան, ինչպէս ամէն մարդ իր կրցածն է որ պիտի ընէ:

Սեղան մը շտկելով տաք ապո՞ւր մը կը բաժնէիմ, պտո՞ւղ կը դրկէիմ, տօնածա՞ռ կը կազմակերպէիմ,— այդ բոլորը կախում ունին ձեր տրամադրութենէն եւ կարողութենէն:

Միայն մի մոռնանք մէկ բան,— թէեւ պանդուխտ ենք բոլորս ալ, բայց կայ բուն «դարիպ»ը,— անտէր եւ անգործ:

Երբ այսմանը յիշէիմ, նամբան կը գտնէիմ:

Վ.Ա.Հէ

ՄԱՋԼԵՄԵԱՆ ԵՊՍԿ. Կ'ԱՐՏԱՔՍՈՒԻ

«Թան» կը գրէ «Եուկաստանի հայ եպիսկոպոսին արտաքսումը» խորագրին տակ.—

Ներքին գործերու նախարարը արտաքսման հրամանագիր մը ստորագրեց Աթէնքի հայ եպիսկոպոսին դէմ, որ ամբաստանուած է թէ սերտ յարաբերութիւններ կը մշակէ Եուկաստանի համայնավար չարժման վարիչներուն հետ: Հինգ օր պայմանաժամ արուած է եպիսկոպոսին, հեռանալու համար:

Ֆրանսայի մանրամասն ծրագիրը Քաղաքական Ահաբեկչութեան դէմ

=o·o=

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ ՄԸ ԿԱԶՄՈՒԵՑԱՒ

ԽՆԴԻՐԸ ՀԻՄՆՈՎԻՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ահաւասիկ հիմնական կէտերը այն ծրագրին զոր Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդին յանձնած է Ֆրանսա, պայքարելու համար քաղաքական ահաբեկչութեան դէմ: Այս ծրագիրը նախագիծ մըն է միջազգային պայմանագրութեան որուն նպատակը պիտի ըլլայ «դիւրացնել զսպումը ոճրագործ արարքներու ընդդէմ անձերու եւ ստացուածքներու, արարքներ որ կը կազմեն ահաբեկչական գործունէութիւն մը քաղաքական նպատակով»:

Ծրագիրը այս չարքին մէջ կը նախատեսէ հետեւեալ իրողութիւնները.—

1. Ճարճակում (մահափորձ) պետութեանց գլուխներու, կառավարութեան քաղաքական կամ վարչական ընդհ. ժողովներու, դատական տեսանողներու անդամներուն, պաշտօնատարներու կամ անհատներու կեանքին եւ ապահովութեան դէմ, անոնց քաղաքական ուղեգծին պատճառով.

2. Ճարճակում հանրային շէնքերու, երկաթուղիներու, նաւերու, օդանաւերու եւ հաղորդակցութեան ուրիչ միջոցներու դէմ:

3. Ընկերակցութիւն՝ նոյն արարքները գործելու համար:

4. Գրգռում՝ վերոյիշեալ իրողութիւնները կատարելու կամ զանոնք արդարացնելու համար:

Ստորագրելով առաջարկուած պայմանագիրը, պետութիւնները յանձն պիտի առնեն զսպել այս կարգի դէպքերը կամ անոնց փորձը եւ նոյնիսկ մեղսակցութիւնը, երբ այդ արարքները ուղղած են պայմանագիր ուրիչ պետութեան մը, անոր իշխանութեանց կամ հպատակներուն դէմ:

Մանրամասնութեանց համար, ծրագիրը կ'առաջարկէ նկատի ունենալ 1929 ապրիլ 20ի միջազգային պայմանագիրը՝ դրամանենգութեան զսպումի մասին:

Մատնանշուած արարքներու զսպումի գործը կ'իյնայ իւրաքանչիւր պետութեանց դատարաններուն: Սակայն, պիտի կազմուի միջազգային պատժական ատեան մը, բաղկացած հինգ անդամէ եւ մնայուն: (Ծրագիրը կը մանրամասնէ այս ատեանին իրաւասութիւնները):

Երրորդ գլուխով, ծրագիրը միջոցներ կ'առաջարկէ անցագիրներու եւ ինքնութեան թուղթերու խարդախութեան, նոյն իսկ ստորագրութեանց եւ կնիքներու կեղծարարութեան դէմ: Իսկ չորրորդ գլուխով՝ կ'առաջարկէ փոխադարձաբար անհրաժեշտ տեղեկութիւնները հաղորդել, երբ նախատեսուած արարքներէն մէկին ու մէկը կը պատրաստուի երկրի մը մէջ, գործադրուելու համար ուրիչ երկրի մը մէջ: Միեւնոյն ատեն կը յանձնարարուի Ազգերու Դաշնակցութեան անդամներուն՝ յանցաւորներու յանձնումի դաշնագիրներուն մէջ աւելցնել, եթէ չկայ, նոր յօդուած մը որով քաղաքական սպանութիւնները ազատ չհամարուին յանցաւորները չյանձնելու տրամադրութենէն:

ՍԵՐՊԻԱ ԴԱԴՐԵՑՈՒՑ ԱՐՏԱՔՍՈՒՄՆԵՐԸ

«Թայմզ»ի Բղեակիցը կը հեռագրէ Սուպոթիքա քաղաքէն որ կը գտնուի Պելկրատի եւ Փէշթայի միջեւ եւ սահմանագլուխի գլխաւոր կայանն է, — Զինուորական բացառիկ գործունէութիւն մը չի տեսնուիր սահմանին վրայ: Տարագրուած Հունգարներու վերջին կարաւանը, իբր 300 հոգի, Հունգարիա անցաւ ուրբաթ օր: Տեղական իշխանութիւնները ուրիչ կարաւաններու չեն սպասեր մօտաւոր ապագայի մէջ: Տարագիրները կառախումբով սահմա-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ)

«ԹԵՒՐՈՒՆ ԻՐ ԹԻՒՐՈՒՆՆ»

(ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԵՐԳԻՉԸ)

=o·o=

Մասին կեանք՝ ծանօթ ընթերցողներուն, հարկ չկայ երկար խօսելու։ Ֆրանսայի մեծագոյն երգիչներէն մին է ան, որ ամբողջ աշխարհ շրջագայած է իր հրաշալի ձայնով։ Ծնած է 1871 թուին, Մարսէյլ քաղաքը։ Ուսանած է Փարիզի Երաժշտանոցը, ուր ստացած է առաջին մրցանակը։ Ապա հանդէս եկած է Փարիզի Օփերա Քոմիք թատրոնին մէջ, ուր ամէն կողմ ճանչցուած է իբրեւ ամենասքանչելի երգիչ։ Ան ունի նաեւ գեղեցիկ ձայն մը, որ կը յարմարի ինչպէս կատակերգական, նոյնպէս ալ լուրջ դերերու։ Ֆրանսայի մէջ ան ունի հազարաւոր երկրպագուներ, որոնք կը սիրեն զինք իր ամէն մէկ ելոյթին։ Ֆրանսայէն դուրս ալ ան ունի շատ մեծ համբաւ։ Ամերիկայի մէջ ան ելոյթներ ունեցած է 1907 թուականին։ Ան կերգէ նաեւ Լոնտոնի մէջ։ Ֆրանսայի մէջ ան ունի 3 տեղեակ մեծ կալուածներ, որոնց մէջ կը հանգչի ամառները։ Ան ունի նաեւ մեծ տուն մը Փարիզի մէջ։ Ան ունի նաեւ ձիարշաւի ձիեր։ Ան ունի նաեւ ինքնաշարժ մը։ Ան ունի նաեւ ինքնաթիռ մը։ Ան ունի նաեւ ... Ան ունի նաեւ ... Ան ունի նաեւ ...

ԱՌՓՈՓԵԼ ԱՐԴԱՐ Է ԵՐ - ՄԱ - ԷՖ

ԲԱՑԻԿ ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ ՈՒ ՆՈՒԻՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ՄԱՐԴԻԿ ՉԻ ԿՐՆԱՐ ԳՏՆԵԼ ԱՅՍՕՐ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ ՈՐ ՉՈՒՆԻ ՆԱԵՒ ՄԵԿ ՈՐԴԻՆ ԿԱՄ ԱՂՋԿԱՆԻՆ ՀԱՄԱՐ ՄԱՀՎԱՆ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԵԱՆ ԵՆԹԱՐԿԱՅ ԼԻՆԻ ՄԱՀԱՊԱՏԻԺ ՄԸ ՈՐ ՄԱՀՈՒՆ ԱՐԺԱՆԱՑԱԾ ԷՐ ՆՈՒՅՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՇՐՋԱՆԻ ՄԷՋ ԱՅՍՕՐ

նազլուխ կը փոխադրուին եւ այնտեղ կը յանձնուին ոստիկանութենէ ոստիկանութիւն, համաձայն Եուկոսլավիոյ իշխանութեանց կողմէ կազմուած մանրամասն ցանկերու: Տեղական դրամատուններուն յանձնարարուած է Հունգարականթղթադրամներ ծախել տարագիրներուն, պաշտօնապէս արտօնուած քանակէն աւելի: Տարագիրներէն շատերը քանի օր պայմանաժամ տրուած են հեռանալու համար, բայց այդ պայմանաժամը 48 ժամուան զեղչուած է քաղաքականապէս կասկածելիներու եւ անբաղձալիներու համար:

⁂ Հունգարական կառավարութիւնը կը հերքէ այն լուրերը թէ բազմաթիւ Եուկոսլաւներ արտաքսուած են երկրէն: Այդ առթիւ կը հաւաստեն թէ ոչ իսկ մէկ Եուկոսլաւ արտաքսուած է անցեալ շաբթուան ընթացքին եւ թէ ամբողջ տարուան ընթացքին վտարուածթափառաշրջիկներու և անբաղձալիներու թիւն է միայն 66 հոգի, որ աւելի չէ ուրիշ տարիներու միջինէն եւ բնականոն, բաղդատելով ուրիշ ազգերու պատկանող վտարեալներու թիւին հետ: Հունգարական մամուլը կը հրաւիրէ Եուկոսլավիոյ կառավարութիւնը որ հրատարակէ անցեալ շաբթու վտարուած հպատակներուն ցանկը:

⁂ Մինչեւ հիմա Եուկոսլավիայէն Հունգարիա հասած են 2976 Հունգարներ:

Հալածանք չէ, աշխարհականացում է...

Թէվֆիք Րիւշտի Արաս, Թուրքիոյ արտաքին գործավարը, հեռագիր մը ուղղելով Յունաստանի արտաքին նախարարին, հաւաստիքներ տուաւ թէ կղերական տարազի արգելքը կը բխի աշխարհականացման սկզբունքէն որ հիմն է Թուրքիոյ ներքին քաղաքականութեան եւ չի կրնար վիրաւորական համարուիլ յունական կարծիքին համար:

Միւս կողմէ, ներքին գործավարութեան մամուլի տեսչութիւնը զեկոյց մը ուղղեց թերթերուն, յանձնարարելով որ «պապական նուիրակ» բացատրութիւնը չգործածեն Վատիկանի ներկայացուցչին, որովհետեւ պապական իշխանութիւնը ճանչցուած չէ Թրքական կառավարութեան կողմէ: Երբ այդ ներկայացուցիչը Պոլիս կը բնակի, պարզապէս հիւր մըն է առանց պաշտօնական հանգամանքի:

=o·o=

50 ՌԱԶՄԱԿԱՆ ՕԴԱՆԱՒԵՐ ապսպրուեցան ամերիկեան կառավարութեան կողմէ, իւրաքանչիւրը առնուազն 250 մղոն արագութեամբ: Արժէքը պիտի ըլլայ 1,996,700 տոլար:

560 ԱՅՐԵՐ ԵՒ ԿԻՆԵՐ ձերբակալուեցան Մ. Նահանգներու 15 քաղաքներու մէջ, Պոսթընէն մինչեւ Սան Ֆրանչիսքօ, թմրեցուցիչ դեղերու խուզարկութեանց հետեւանքով: Միայն Շիքակոյի մէջ բռնուեցան 75 հոգի, Սան Ֆրանչիսկոյի մէջ 43 եւայլն: Քլիվլէնտի մէջ, ուր 10 հոգի ձերբակալուեցան, հաստատուեցաւ որ մեծ քանակութեամբ արգիլուած դեղեր կը ծախուէին բարձրագոյն վարժարանի աշակերտներու:

1935,_ “ՅԱՌԱՋ„ի Տասնամեակը_1935

Յառաջիկայ տարի կը լրանայ «ՅԱՌԱՋ»ի հրատարակութեան տասնամեակը:

Այս առթիւ, բացուած է նոր շրջանի բաժնեգրութիւնը, միեւնոյն պայմաններով:

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԵՑԷՔ, ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐԵՑԷՔ ձեր սիրած թերթին, որպէսզի աւելի զարգանայ եւ կարենայ լրացնել նորանոր պահանջներ:

×

Աւանդութիւնը յարգած ըլլալու համար, կը յիշեցնենք թէ

1935 Յունուարէն յետոյ

թերթ չպիտի ստանան այն բաժանորդները որ առկախ հաշիւ ունին, բայց չեն պատասխաներ ոչ ուղղակի գրուած նամակներուն, ոչ ալ գործակալներու դիմումներուն:

Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Փարիզ

«ՎԱՐԴԱՆ» ենթակոմիտէի դասախօսական ժողովը այս Կիրակի կէսօրէ յետոյ ժամը 2.30ին Café de la Coreի մէջ, Առնուվիլ: Կը հրաւիրուին մեր շրջանի բոլոր ընկերները:

Գաւառ

ԼԻՈՆԻ «Վարանդեան» Կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 14 Դեկտեմբեր Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին 181, Գուրս Լաֆա- «Զարդարեան» Գրադարանը: Ներկայ կ'ըլլայ ընկ. Ա. Արծրունի:

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Նախաձեռնութեամբ Իսի Լէ Մուլինոյի «Զաւարեան» Ակումբին

Ի ՆՊԱՍՏ ԻՐ ԳՐԱԴԱՐԱՆԻՆ

16 դեկտեմբեր, Կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին

2, Rue Alexandre Guilmantի սրահին մէջ Մէօտոնի կայարանին դիմացը

Կը ներկայացուին

«ՇԱՏԱԽՕՍ ՍԱՓՐԻՉԸ» եւ «ԴԴՈՒՄԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԸ»

Մուտք՝ 3 ֆրանք:

ԵՐԵԿՈՅԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՁԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ

ԵՐԵԿՈՅԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ

ՀԱՅ ԿԱՄԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ՄԱՐՏԻԿՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

13 Դեկտեմբեր երեկոյեան ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ

PETIT JOURNALի սրահին մէջ, 21, rue Cadet. Մէթրօ՝ Cadet

Բարձր հովանաւորութեամբ Զօր. **BREMOND**ի եւ նախագահութեամբ

հրամանատար Զ. ԽԱՆԶԱՏԵԱՆի

Մասնակցութեամբ Հայ Սպայից եւ Ֆրանսահայ Կամ. Միութիւններու:

ԿԸ ԽՕՍԻՆ

Հայ Սպայից Միութեան Նախագահ Զօր. ԿՈՐԿԱՆԵԱՆ

Հայ կամ. Մարտիկ. Նախագահ Գնդ. Տ. ՊԱՂԴԱՍԱՐԵԱՆ

Ֆրանսահայ կամ. Միութեան Նախագահ Պ. Մ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Պ. ՍԵԴՐԱՔ ՍԱՍՈՒՆԻ եւ ԳԵՐ. ՀԱՅՐ ՍԱՀԱԿ ՏԷՐ ՄՈՎՍԷՍԵԱՆ

գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին

ՍԻՓԱՆ երգչախումբը ղեկավարութեամբ ՍԱՔՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ

խմբերգներ, Հայկական տարազով շուրջպարեր, կ'երգեն՝ Օր. Հ. ՔՆՆԵՍԶԵԱՆ

եւ Պ. ԳՐ. ՄԷՀՏԷՐԵԱՆ. կը պարէ՝ Օր. ՀՐԱՆՈՅՇ ԳԱԶԱԶԵԱՆ:

ժամը 12էն յետոյ կը սկսին եւրոպական պարերը:

Առաջնակարգ Օրքէսթր եւ Ճազպանտ:

21րդ գնդային զօրագունդի նուագախումբը կը նուագէ հայկական եւ

եւրոպական եղանակներ: ՄՈՒՏՔ՝ 7 ՖՐԱՆՔ

Տոմսերը կը ծախուին ԹԻԹԻՒՆՃԵԱՆ Նպարավաճառատունը, 37, rue de Trévise: ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ Գրատուն եւ Միութեան անդամներուն մօտ:

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ_ՊԱՐԱՆՑԻԿ ԵՐԵԿՈՅԹ

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՏԻԿՆԱՆՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ԱՆԿԵՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Ի ՆՊԱՍՏ ԱՂՔԱՏ ՀԻՒԱՆԴՆԵՐՈՒ ԵՒ ՈՐԲԵՐՈՒ

15 դեկտեմբեր 1934, շաբաթ երեկոյ ժամը 22ին

Salle dee Fêtesի մէջ **30, rue du Casino, Enghien**.

գեղարուեստական ճոխ բաժին:

Առաջնակարգ նուագախումբ «ԱՐԻՍ»,

Պ. Գ. ԱԼԷՄՇԱՀի երգչախումբ՝ իր ամբողջական կազմով:

կ'երգեն՝ Օր. ԻՐԻՍ ՊԻՒՂՊԻՒԼԵԱՆ եւ Պ. Պ. Է. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Ժ. ՎԱՐԻԱՆԵԱՆ եւ Ա. ՔԷՉԷՃԵԱՆ,

կը պարէ կովկասեան պարեր փոքրիկ ՌԷԺԻՆԱ (հինգ տարեկան) իր հօրը՝ Թառիստ ԳԱՐԵԳԻՆի ընկերակցութեամբ:

Պարերը կը վարէ պարի փրօֆէսէօր՝ Պ. Գ. ԽԱՂՄՈՒՐԵԱՆ,

Հաճելի անակնկալներ: Աննման քօթիյեօն: ճոխ եւ աժան պիւֆէ:

Մինչեւ լոյս պար եւ պարի մրցում,

ՄՈՒՏՔ 10 ՖՐԱՆՔ,

ԵՐԵԿՈՅԹ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Մ. Ը. Մ.ի ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ

Այս Շաբաթ երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ լոյս

Brasserie Colbertի շքեղ սրահին մէջ

Մուտք.— Զոյգերու՝ 20 ֆր.: Օրիորդներու՝ 10 ֆր.: Այրերու՝ 15 ֆր.:

ՀԱՅ ԵՐԱԺՇՏԱՍԵՐՆԵՐՈՒՆ

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

Գ. Մ. ԱԼԷՄՇԱՀԻ

Այնճան սպասուած հայկ. տխէերու առաջին շարքը հետեւեալ երգերով

ԿՈՄԻՏԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ.— 1. Կալի երգ (Ա. մաս) Ալէմշահ երգչախումբ, Բ. երգ (Բ. մաս) Ալէմշահ երգչախումբ, 2. Ա. Լուսնակ գիշեր, Բ. Անեմ էթամ Ալէմշահ երգչախումբ, Բ. Քաղհան, Խումար Ալէմշահ երգչախումբ:

Գ. Մ. ԱԼԷՄՇԱՀ.— 3. Ա. Հօյ Նար Ալէմշահ երգչախումբ, Բ. Ես սիրեցի Մեներգ՝ Օր. Ի. Պիւլպիւլեան:

Հատը 20 ֆրանք: Մասնաւոր պայմաններ մեծաքանակ գնողներուն:

Յունուարին հրապարակ կ'ելլեն նաեւ Սպենդիարեանի «Երեւանի էթիւտները» Ա. Էնզէլի, Բ. Հինազ: Կոմիտաս վարդապետի Հայ ժողովրդական պարերը (Նուագախումբի վերածուած Ալէմշահի կողմէ) եւ Ալէմշահի «Արեւելեան գիշերները», Սէնֆօնիք նուագախումբով, որոնց պիտի յաջորդեն, հետագային, Կոմիտասի, Սպենդիարեանի եւ Ալէմշահի գործերէն նոր շարք մը:

Անհատական դիմումներու ինչպէս նաեւ գաւառի եւ արտասահմանի մեծաքանակ ստանալու համար՝ դիմել.— CHORALE ALEMCHAH, 64, Rue Corot, VILLE D'AVRAY (S. et O.) France:

Ծախու եւ զեղեցիկ հողամաս

ԾԱԽՈՒ ԵՆ ԳԵՂԵՑԻԿ ՀՈՂԱՄԱՍԵՐ ՎԵՐՍԱՅԼԻ ՄՕՏ

St. Remy-les-Chevreusesի կայարանէն 1500 մեթր հեռու

5 ՖՐԱՆՔ ՔԱՌԱԿՈՒՍԻ ՄԵԹՐԸ

ՎՃԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ 3 ՏԱՐԻ ՊԱՅՄԱՆԱԺԱՄ

ՁԵՐ ՇԱՀԸ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԷՐ ԸԼԼԱԼ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

Սեփականատէր ըլլալով լաւագոյնս կրնաք պաշտպանել ձեր շահերը: Տեսնելու եւ բանակցելու համար դիմել՝

Mr. LECORNU, 7, rue Paul Lelong. Paris

Métro: Bourse կամ **Sentier. Tél. Gutemberg: 40-37**

LOTERIE NATIONALի

5ՐԴ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 19ին

*Loterie des Regions Libérées*ի *16. 17. 18. 19 et 20*

ՇԵՐՏԵՐՈՒ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԴԵԿՏ. **28**ին

*Sweepstake de Luxembourg*ի

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ **1935** ՅՈՒՆՈՒԱՐ **15**ին

Ծախու են՝ ամբողջ, 1/2, 1/4, 1/10 et 1/20

բաժիններ վիճակահանութեանց մինչեւ վերջին օրը,

A. GODOVANNIKOFF

30, Quai de Passy, Paris (16)

Tél. JASMIN 01-50 **Métro: PASSY**

Հեռագրական հասցէ.— **GODOVANNIKOFF, PARIS**

Գրասենեակը բաց է ամէն օր եւ կիրակի,

առաւօտեան ժամը 9էն մինչեւ իրիկուան ժամը 9:

ՎԶՆՈՑ (քաշ - քոլ), ՓՈՒԼ - ՕՎԷՐ եւ ԲՈՒՐԴԷ ՁԵՌՆՈՑՆԵՐ

ՄԱՐՇԷՃԻՆԵՐ,

*CACHE - COLS EN LAINE, PULL - OVER, GILETS ET GANTS DE LAINE*ի

Ձեր գնումներուն համար դիմեցէք՝

JAPHET Frères

224 & 257 Rue St. Denis. Paris 2e.

Métro: St. Denis.

Tél. Central: 69-61 եւ **Gutemberg 57-57**

Միշտ տրամադրելի է ընտիր մը երեք՝ անմրցելի գիներով:

ԿՈՒԶԷ՞Ք ՁՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ԵՒ ԱՆԻՍՕՆԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ՕՂԻ ԽՄԵԼ

ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ ՓՏՏՌԵՑԷՔ եւ ԳՆԵՑԷՔ | ՌԱՔԻ ՏԻԻՋ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ԽՄԻՉՔ | ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ ԱՆԱՐԱՏ ԱԽՈՐԺԱԲԵՐ

Պոլսոյ օղին է որ ձեր ուզածին պէս կը ճերմկնայ եւ քէյֆ կուտայ:

Ֆրանսայի համար արտօնատէր՝ Ց. ՏԱԼԱՔԻՒԲԷԵԱՆ

8, Rue Suffren, MARSEILLE, Tél. D. 70-89

Փարիզի ներկայացուցիչ Գ. ՃԻՏԷՃԵԱՆ,

75, Ave. Victor – Hugo, **Clamart (Seine)**

Լիոնի ներկայացուցիչ ՃԸՆԿԸՏՐԵԱՆ եւ ԹԷՐԶԻԵԱՆ

211, Rue de Criqui

ԿԱՐԵՒՈՐ

Ֆրանսական բանակի Հայ նախկին կամաւորները (բոլոր ճակատներու) կը հրաւիրուին ստիպողաբար ընդհ. ժողովի այս Ուրբաթ երեկոյ ժամը *8.30*ին *Քաֆէ-Թապայի* սրահը 6, Rue Grange-Batelière, Paris:

Օրակարգ.— Հաշուետուութիւն եւ հրաժարական վարչութեան, ընտրութիւն Հաշուեքննիչ Մարմնի, Նոր ծրագիր, Միութեան դերը եւ ուղեգիծը ներկայ պայմաններու մէջ եւայլն,

ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

ԳՐՊԱՆԻ ՕՐԱՑՈՅՑԸ

1935

ԺԶ. ՏԱՐԻ

ԳԻՆ 8 ՖՐԱՆՔ

Դիմել երկասիրողին՝

1 Place Gare des Vallées, Bois Colombes (Seine) (France)

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

Le Gérant: H. STEPHAN

17, Rue Damesme, PARIS (13)

«ՅԱՌԱՋ»ի ԹԵՐԹՕՆԸ (45)

ՍՊԻՏԱԿ ԱՐԾԻՒԸ

Գրեց՝ ՐՕԼԸՆՏ ՏԷՆԻԸԼ

Թարգմ. Ա. ՀԱԲԷԼԵԱՆ

ԳԼՈՒԽ ԺԸ.

— Ոչ, Սըր Ճօն, Սպիտակ Արծիւը կերպով մը յաջողեցաւ գինքը այս շէնքէն դուրս տանիլ:

— Այդպէս, որ եւ է մէկը տեսա՞ւ այդ մարդը,— Սպիտակ Արծիւը:

— Ձեմ կարծեր թէ որ եւ է մէկը իր դէմքը տեսած ըլլայ: Բայց մեր ոստիկաններէն մէկ երկուքը տեսան անոր կռնակը, այնպէս որ հագած հագուստին գոյնը գիտենք... գորշ ըղդեստ մը կախուած էր Սթէֆըն Հայաթի խցիկին մէջ... երկայնահասակ մէկը... Սթէֆըն Հայաթ երկայնահասակ էր... կարելի բան չէր սակայն, Սթէֆըն տկար էր եւ այդքան կարողութիւն չունէր մինչեւ Սքօթ Լէնտ Եարտ երթալու, զայն միասին դուրս տանելու եւ յետոյ սպաննելու ... Ոչ, կարելի բան չէր... սակայն զուգադիպութիւնը տարօրինակ չէ՞ր:

Օգնական – ոստիկանապետ Հ. Ա. Տէյվըս գաղտնի ոստիկան - քննիչ Փիրսընի հետ Փլիմութ հասաւ շատ փափաքանց ընկճուած սրտով: Շատ անհաճոյ գործ մը պիտի կատարէր: Երթալ անձնական գրօսանաւի մը մէջ ուր կը գտնուէր իր ամենամտերիմ բարեկամը որպէս հիւր, եւ հոն խուզարկութիւն կատարել մարդասպանութիւններու հետք մը գտնելու նպատակով:

Որոշեցին որ նաւը մտնելէն անմիջապէս վերջ Հ. Ա. իր բարեկամ Սըր Ճօն Տէվիսընը հարցնէ եւ բոլոր խնդիրը անոր պարզելով, անոր կատարեալ բացատրութիւնը պահանջէ. Հ. Ա. տակաւին կը յուսար որ կերպով մը պիտի կրնար իր բարեկամը փրկել անախորժութիւններէ որոնք իրենց այցելութեան ընթացքին կրնային ծագիլ:

Առանց դժուարութեան անոնք նաւակ մը վարձելով Կլօրիայի մօտ թիավարեցին: Ճէք Փիրսըն գրօսանաւուն պատկանելիութեան վրայ զարմացաւ եւ ըսաւ իր ընկերոջ.

— Հաւատացէք պարոն. ամէն պարագայի միլիոնատէր մը պէտք է ըլլայ, ասանկ գրօսանաւ մը բանեցնելու համար:

Կլօրիայի կը մօտենային:

Հ. Ա.ն ալ, որուն նայուածքը եւս Կլօրիային ուղղուած էր, միեւնոյն կարծիքը ունէր: Բայց միլիոնատէր - ները ու հասարակ մարդասպանները իրենց նաւուն մէջ չեն ընդունիր, եւ սակայն ինք եկած էր այդ նաւուն մէջ մարդասպան գտնելու յոյսով:

Ինքն ալ սկսաւ տարակուսիլ եւ անկեղծօրէն փափաքեցաւ որ սխալած ըլլայ. եւ սակայն ի՞նչպէս: Քանի որ կը կարծէր թէ Սըր Ճօն այդ արծաթեայ Արծիւը միայն ու միայն այդ նաւուն մէջ կրնար գտած ըլլալ:

— Յուսացածէս աւելի մեծ նաւ մըն է եղեր, պատասխանեց:

— Միայն թէ սխալ ան մը չընենք, ըսաւ Ճէք Փիրսըն:

— Տեսնենք. արդէն հասանք:

Սանդուխը վար կախուած էր եւ հոն մէկը չտեսնելով, սկսան վեր բարձրանալ, պատուիրելով նաւակի մարդուն որ իրենց սպասէ: Տախտակամածին վրայ նաւաղի մը հանդիպեցան որ իրենց այս յանկարծակի այցելութենէն զարմանքը չկրցաւ զսպել:

— Էյ, ո՞ր ծակէն դուրս կ'ելլէք:

Հ. Ա. իրենց այցելութեան նպատակը պարզելով ըսաւ թէ կը փափաքին նաւուն մէջ հիւր եղող Սըր Ճօն Տէվիսընի հետ խօսակցութիւն մը ունենալ:

Նաւաղը անոնց նայելով յարեց.

— Աղէկ ըսիք, բայց երկուքդ ալ պարապ տեղը եկեր էք, որովհետեւ այդ բժիշկն ու Օր. Հայաթը այս առտու ցամաք ելան եւ տակաւին չեն վերադարձած:

Հ. Ա. Ճէք Փիրսընին նայեցաւ: Սըր Ճօնին եւ նաւուն տիրոջ բացակայութիւնը խնդիրը պիտի բարդացնէր:

— Քանի որ Օր. Հայաթ եւ Սըր Ճօն Տէվիսընը ցամաք գացած են, նաւապետը գոնէ կրնա՞մ տեսնել, ըսաւ Հ. Ա.:

— Կրնայիք, եթէ լաւ տեսողութիւն ունենայիք, որովհետեւ ան ալ ցամաք գացած է, ինչպէս նաեւ Պ. Սթէֆըն Հայաթը:

Հօս իրենց անծանօթ բան մը կար... Պ. Սթէֆըն Հայաթ մը: Հ. Ա. մտածեց Պ. Սթէֆըն Հայաթի մասին բան մը խմանալ:

— Ուրեմն, Պ. Սթէֆըն Հայա՞թն ալ դուրս ելած է, ըսաւ կեղծ դժգոհութեամբ մը: Արդեօք Օր. Հայաթին եւ Սըր Ճօն Տէվիսընին հե՞տը ցամաք գնաց:

— Ոչ, անիկա այս առտու նաւապետին հետ գնաց. թէեւ կը զարմանամ թէ մէկը որ իր կուրծքին վրայ ահագին վէրք մը ունի, ինչպէս ուրախութեամբ որ եւ է տեղ կ'երթայ:

Հ. Ա. «կուրծքին վիրաւոր» բառերը լսելով դժուարաւ իր զարմանքը զսպեց. իսկ Ճէք Փիրսըն զարմացումի ճիչ մը արձակեց:

Հ. Ա. իր սորբադասին այդ սխալը ծածկելու համար անմիջապէս ըսաւ.

— Զարմանալի բան. Պ. Սթէֆըն Հայաթի վիրաւորուած ըլլալը չէի գիտեր: Ի՞նչպէս պատահեցաւ այդ բանը:

Արդեօք կասկածեցա՞ւ թէ ոչ, Հ. Ա. չէր գիտեր, որովհետեւ նաւաղը այլեւս բերանը չբացաւ եւ առանց պատասխանելու սկսաւ անոնց նայիլ:

— Ահ, կարելի է Պ. Սթէֆըն Հայաթին ինչպէս վիրաւորուած ըլլալը չէք գիտեր, ըսաւ Հ. Ա.:

Նաւաղը քիչ մը առաջացաւ: Դէմքը մօտեցուց Հ. Ա.ին եւ աչքերը յառեց օգնական – ոստիկանապետի աչքերուն:

— Էյ, բարեկամ, ձեր հարցումները շատ կ'ըլլան կոր... վերջի վերջո ո՞վ էք դուք:

— Անունս Տէյվիս է... Սըր Ճօնի մտերիմ բարեկամ մը:

— Դուն այդպէս կ'ըսես, միւս մարդը ո՞վ է, գոչեց նաւաղը, ակնարկելով քննիչ Փիրսընին:

— Իմ եւ Սըր Ճօնին բարեկամ մը:

— Լաւ, հօս հիմակ, եթէ այդ բանը չգարնէր:

Հ. Ա. չկրցաւ հասկնալ նաւաղին այդ խօսքերը:

— Հիմակ որ մեր ինքնութիւնը յայտնեցինք, կրնա՞նք հասկնալ թէ դո՞ւք ով էք, հարցուց Հ. Ա. ժպտադէմ:

— Անշուշտ, բարեկամ, ես Սէմ Պարթընն եմ, այս գրօսանաւուն նաւաղներէն մէկը:

— Նաւա՞ղ էք. այդ շատ լաւ է: Պ. Նաւաղ ձեզի հետ անձնական խօսակցութիւն մը ունենալ կը փափաքիմ: Ամէնքս միասին կրնա՞նք տեղ մը երթալ:

Մարդուն նայուածքին մէջ կասկած կար այս անգամ, երբ յարեց.

(Շար.)

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

HARATCH

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 – 70
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՌԱՄՍԵԱՅ

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ Երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 13 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
JEUDI 13 Décembre 1934

10ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année Nº 2676 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՔԱՋՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՏՈՒԹԻՒՆ

=o·o=

Դեկտ. 8ին, արտառոց անվերապահութեամբ դատապարտելով քաղաքական ահաբեկչութիւնը, Ա. Դ. խորհուրդին առջեւ, քաղաքացի Լիթվինով կը պահանջէր որ Ազգերու Դաշնակցութիւնը ազդու միջոց մը գտնէ անոր դէմ պայքարելու համար:

Այս առթիւ, կը թելադրէր չսահմանափակուիլ «ահաբեկչութիւն» բառին նեղ իմաստով եւ կը մատնանշէր տարագիր կազմակերպութեանց զինուորական կազմակերպութիւնները:

— «Երկիր մը որ այդպիսի կազմակերպութիւններ կը թոյլատրէ իր հողին վրայ, կրնայ, իր կողմէ, զոհ դառնալ նոյնպիսի կազմակերպութեանց: Կարգ մը պետութիւններ իրենց հողին վրայ կը թոյլատրեն որոշ գոյնի գաղթականներ եւ կը մերժեն ուրիշ գոյներ: Արդ, անհրաժեշտ է միջազգային համերաշխութիւն մը, այս մարզին մէջ»:

Իր տեսակէտը հիմնաւորելու համար, Խ. Միութեան արտաքին գործավարը դիտել կուտար թէ յետպատերազմեան ահաբեկչութիւնը կը ներշնչուի ամէնէն յետադիմական գաղափարներէն եւ կը ջանայ վերակենդանացնել պատմութեան կողմէ անհետացման դատապարտուած անժողովրդական վարչաձեւեր: Այս նոր ահաբեկչութեան յատկանիշն այն է որ, գրեթէ միշտ կը կատարուի արտասահմանի մէջ եւ դրամ կը ճարէ օտար աղբիւրներէ, եւ յաճախ կ'օգտագործուի իբրեւ միջոց արտաքին քաղաքականութեան»:

Այս առթիւ էր որ, Պ. Լիթվինով չնշմեց թէ ռուս յեղափոխականները վատութիւն կը համարէին ահաբեկչութիւնը՝ իրենց երկրի սահմաններէն դուրս, ինչպէս եւ գեղծում՝ ապաստանի իրաւունքի:

Ինչպէս դիտել կուտայինք երէկ, միայն քաղաքագէտը չէ որ կը խօսի Լիթվինովի մէջ, այլ եւ բոլշեւիկը, կոչկոռ կապած Կ. Մարքսով եւ Լէնինով:

Անշուշտ ահաբեկումները չեն որ պիտի լուծեն բազմաթիւ քաղաքական եւ ընկերային չարիքներ:

Եւ ահաբեկչական գործունէութիւնը այսօր ճշմարիտ վտանգ մը կը կազմէ խաղաղութեան համար, երբ այնքան պայթուցիկ նիւթեր դիզուած են երկիրէ երկիր:

Բայց, միայն ահաբեկչական շարժո՞ւմն է որ կը սպառնայ խաղաղութեան:

Եւ եթէ կան խսկապէս անտեղի եւ անմիտ, արկածախնդրական ահաբեկումներ, այդ կը նշանակէ թէ ահաբեկումները պատմական չարի՞ք են եղած սկիզբէն ի վեր:

Լիթվինովները որո՞ւ կը պարտին իրենց ամենակալ իշխանութիւնը, 17 տարիէ ի վեր:

Պատմութիւնը արձանագրա՞ծ է աւելի բարբարոսական, խակապէս գազանային, աննախընթաց եւ անգերազանցելի ահաբեկումներ, քան ինչ որ տեսանք եւ կը տեսնենք բոլշեւիկներու օրով:

Եթէ վատութիւն է փախստական Թուրք փաշա մը, ջարդարար մը գետին փռել ճակատ ճակատի, Թիֆլիսի մէջ, Չեկայի շէնքին առջեւ, անշուշտ յեղափոխական քաջութիւն է վաթսունրվեց անպաշտպան կալանաւորներ մահուան դատապարտել գանիակ նիստի մը մէջ, երկու դատաւորով եւ մէկ նախագահով, եւ խումբ – խումբ գնդակահարել տալ մէկ գիշերուան մէջ:

Եթէ զանազան քաղքենի դրամատիրական պետութիւններ, իրենց քաղաքական շահերուն համար կը հովանաւորեն, նիւթապէս ալ կը պարարտացնեն զանազան կազմակերպութիւններ, որպէսզի բարոյական կամ ֆիզիքական ահաբեկումներ կատարեն, խորհրդային իշխանութիւնը անմե՞ղ է այդ ճամբուն վրայ:

Մոսկուան չէ՞ր որ արդիական բանուկ ճարտարարուեստի մը վերածեց «ծախու ապրանք»ներու քաղաքականութիւնը, իր անյագ աշխարհակալութեան եւ ասիական բարբարոսութեան զոհելով ամէնէն անվիճելի դատերը:

Իր խսկ տեսակէտով, վատերուն վատը պէտք է հռչակել Խ. Միութեան արտաքին գործավարը:

Լիթվինով ինք չէ՞ որ կը պատմէ իր յուշերուն մէջ, թէ — տարիներ առաջ — ստիպուած էին դիմել Մակեդոնական կազմակերպութեան եւ խաբել պուլկարական կառավարութիւնը, իրենց գնած զէնքերը փախցնելու համար: Այդ զէնքերը սահմանուած էին ռուսական յեղափոխութեան, բայց որպէսզի կարենան փախցնել, ըսեր են թէ կը վերաբերին Թուրքիոյ Հայերու ազատագրական շարժման:

Գէթ այդպէս էր պատմած յուշագիրը:

Եւ դեռ հազարաւոր այդպիսի պատմութիւններ:

Կը նշանակէ թէ բոլշեւիկ յեղափոխականը հաւատալով իտէալի մը, հարկադրուած էր յարմարիլ պարագաներուն, առանց մտածելու հետեւանքները:

Այստեղ ո՞վ է որ պիտի կրնայ ճշդել քաջութեան եւ վատութեան սահմանները:

Անբնական եւ զարտուղի երեւոյթներ են ահաբեկումները, ինչպէս յեղափոխութիւնները, ինչպէս պատերազմներն ու դիկտատուրաները: Մարդկային միտքը կ'ըմբոստանայ անոնց դէմ, եւ դարման կը փնտռէ դարերէ ի վեր:

Եւ սակայն, միշտ ալ կը ձախողի: Ինչո՞ւ,— որովհետեւ չի յաջողիր արդարութեամբ լուծել հարցերը, քաղաքական թէ ընկերային:

Ժողովուրդներ կան հալածական կամ գերի, բազմութիւններ կան թշուառ,— եւ կան բռնակալներ ու բռնակալութիւններ:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՄԱԶԼԸՄԵԱՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ ԱՐՏԱՔՍՈՒՄԸ

»»»··«««

Բանախօսութիւնները նկատի չեն առնուիր

Երէկ հաղորդած էինք «Թան»ի հեռագիրը Կարապետ եպիսկ. Մազլըմեանի արտաքսման մասին: Այս առթիւ, «Թայմզ»ի թղթակիցը կը հեռագրէ Աթէնքէն, դեկտեմբեր 10 թուակիրով.—

Ներքին գործերու նախարարը երէկ հրամայեց հինգ օրուան մէջ արտաքսել Յունաստանի Գրիգորեան արքեպիսկոպոսը՝ Գեր. Մազլըմեան, որ ամբաստանուած է համայնավարական գործունէութեամբ:

Նախարարը այսօր հայկական երկու պատգամաւորութիւններ ընդունեց, որոնց մէկը ջանաց արքեպիսկոպոսը մաքրել իրեն դէմ եղած ամբաստանութիւններէն, իսկ միւսը խնդրեց անմիջապէս արտաքսել զայն: Նախարարը պատասխանեց թէ ոստիկանութեան հրահանգուած է աքսորել արքեպիսկոպոսը, եթէ հինգշաբթիէն առաջ չհեռանայ Յունաստանէն:

ԱՅԱ ՍՈՖԻԱՆ ՓԱԿՈՒԵՑԱՒ

Պոլսէն կը հեռագրեն դեկտեմբեր 10 թուականով.— *Այա Սոֆիայի մզկիթը փակուեցաւ, իբրեւ մզկիթ ծառայելէ յետոյ 1453ի օսմանեան գրաւումէն ի վեր, եւ այժմ պիտի ծառայէ իբրեւ թանգարան բիւզանդական արուեստի:*

Այս առթիւ մասնագէտ մը դիտել կուտայ.— վերջերս Ամերիկայի բիւզանդական կաճառը արտօնութիւն ստացաւ հանելու ծեփերը եւ ուրիշ ծածկոցներ որոնց տակ պահուած էին Ս. Սոֆիայի ներքին խճանկարները: Եւ որովհետեւ այս նկարները քրիստոնէական հանգամանք ունին, հասկցուեցաւ որ այլեւս կարելի չէ իբրեւ իսլամական աղօթատեղի գործածել շէնքը:

ԱՀ ՈՒ ՍԱՐՍԱՓԸ ԽՈՐՀՐԴ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Մոսկուայէն կը հեռագրեն թէ դեկտեմբեր 10ին Քիեւի մէջ 37 հոգի յանձնուեցան գաղտնի ատեանի մը, պատժուելու համար համաձայն անցեալ շաբթու հրատարակուած ահաբեկչական հրամանագիրներուն: Բոլորն ալ ամբաստանուած են իբրեւ կազմակերպիչները հակախորհրդային ահաբեկչութեան՝ Ուկրայնայի մէջ: Նոյն ամբաստանութեամբ 12 հոգի ալ Մինսքի մէջ յանձնուած էին գաղտնի ատեանին, անցեալ ուրբաթ օր: Այս գաղտնի ատեանները մինչեւ հիմա մէկ տեսակ պատիժ տուած են,— մա՛հ:

Կառավարութիւնը կը ծանուցանէ թէ Կիրովի սպանութեան մասին քննութիւնները պիտի շարունակուին մինչեւ դեկտեմբեր 20:

⁂ *Մահուան դատապարտուեցան երեք հոգի (մէկը ցարական գնդապետ), որոնք ամբաստանուած են թէ կազմալուծած են Վրաստանի երկաթուղիները եւ սխալ հասցէներու ղրկած հողագործական մեքենաները: Ուրիշ 40 հոգի դատապարտուեցան բանտարկութեան, սկսելով տասը տարիէն դէպի վար:*

⁂ *Մոսկուայէն կը հեռագրեն դեկտեմբեր 11 թուականով.— Մինսքի մէջ ձերբակալուած 12 ահաբեկիչներէն ինը գնդակահարուեցան այսօր, ամբաստանուած ըլլալով թէ եկած են Լեհաստանէն, տարճանակներով եւ ռումբերով, ահաբեկումներ կատարելու համար:*

⁂ *Ռուսաստանէն Գերմանիա հասած ճամբորդներ հետեւեալ սարսափելի պատմութիւնները հաղորդած են գերմանական մամուլին.— Արդէն հինգ հարիւրի կը հասնի զոհերուն թիւը: Ահաբեկիչ Կիրովի հետ գնդակահարուած են իր կինը, երկու աղջիկները, 14 տարեկան տղան եւ մայրը, 85 տարեկան պառաւ մը: Այս միեւնոյն աղբիւրէն կը հաւաստեն թէ Սթալին հիւանդ է եւ մարելիք ունեցեր է Կիրովի յուղարկաւորութեան ատեն: (ԽՄԲ.— Կ'արտատպենք վերապահութեամբ):*

Կառավարութիւնը կը սպառնայ հրաժարիլ

Երեւփ. Ժողովը կը շարունակէ ցորենի օրինագծին քննութիւնը, գիշերը ցերեկին խառնած: Այս առթիւ նոր փոթորիկ մը պայթեցաւ Դեկտմբեր 11ի նիստին մէջ: Երեսփոխանները շարունակ փոփոխութիւններ կ'առաջարկէին: Վարչապետ Պ. Ֆլանտէն բեմ բարձրանալով յայտարարեց.

— «Կա՛մ օրինագիծը կ'ընդունիք այնպէս ինչպէս որ ներկայացուած է, եւ կամ ժամավաճառ կ'ըլլաք ամուլ վիճաբանութիւններով: Այն ատեն ձեզի կ'իյնայ ստանձնել պատասխանատուութիւնը, տապալել կառավարութիւնը եւ ներկայանալ ժողովուրդին»:

Այս յայտարարութիւնը եղաւ առտուան նիստին մէջ: Կէս գիշերին կրկնուեցաւ տագնապը:

Ընկերվարականները նոր փոփոխութիւն մը առաջարկեցին, զոր ջերմապէս պաշտպանեց Պ. Վէնսան Օրիոլ: Վարչապետը նորէն ոտքի ելլելով ազդարարեց.

— «Ես չեմ ուզեր որ եւ է գնով ստանձնել անգործադրելի ծրագրի մը կիրարկումը: Եթէ չպատասխանէք կառավարութեան կոչին, ես պիտի առնեմ օրինագիծը»:

Այս յայտարարութեան վրայ, ընկերվարականներու առաջարկը մերժուեցաւ 180ի դէմ 403 ձայնով, եւ կարելի եղաւ կանխել նախարարական տագնապը:

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԳԱՀԱԺԱՌԱՆԳԸ ԵՒ ԻՐ «ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԸ»

Դեկտեմբեր 11ին հրատարակուեցաւ առաջին թիւը նոր ամսագրի մը, «Արքայական Սուրհանդակ», խմբագրութեամբ «Փարիզի դուքս»ին, որուն հայրը՝ Կիզի դուքսը, Ֆրանսայի գահաժառանգը կը համարուի արքայականներու կողմէ: Տպուած՝ փայլուն թուղթի վրայ, մանուար շքեղութեամբ եւ 18րդ դարու ծաւալով, «Արքայական Սուրհանդակ»ը կը պարզէ գահաժառանգին տեսակէտները՝ միապետութեան վերահաստատման, ընկերային եւ տնտեսական կարգ ու սարքի, ներքին եւ արտաքին քաղաքականութեան մասին: Ֆրանսայի վերակազմութեան համար կ'առաջարկուի արհեստապետական դրութիւնը (քորփորաթիվ), զոր Մուսոլինիի գործադրութենէն շատ առաջ պաշտպանած էին Ֆրանսայի արքայականները: Արտաքին քաղաքականութեան առթիւ, «Արքայական Սուրհանդակ»ը դիտել կուտայ թէ Ֆրանսա կը վարէ երեք տարբեր քաղաքականութիւններ, որ կը հակասեն իրարու.— 1. Համաձայնութիւն Ռուսիոյ հետ, որ կը վտանգէ Ֆրանքօ-անգլիական գործակցութիւնը: 2. Զինաթափութիւն՝ հաճելի ըլլալու համար Մեծն Բրիտանիոյ եւ 3. Ֆրանքօ-գերման մերձեցում, որ անհաճոյ է Մոսկուայի համար:

ՕՐՈՒԱՆ ՀՈԳԵՐԸ
ԵՒ ԳԱՂԹ. ՄԻԱՑԵԱԼ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԸ

»»»··«««

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՊԱՐԱԳԱՆ.— ԴԻՄՈՒՄՆԵՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻՆ.— ԱՆՕԳՈՒՏ Է ԳԱՒԱՌԷՆ ՓԱՐԻԶ ԳԱԼ.— ԶԳՈՒՇԱՑԷՔ ԽԱԶԱԶԵՒՈՒՄՆԵՐԷ.

(ԵՐԿՐՈՐԴ ԶԵԿՈՅՑ, 11 ԴԵԿՏ. 1934)

Երէկ Հայ գաղթականներու միացեալ յանձնաժողովէն ստացանք հետեւեալ զեկոյցը.—

Միացեալ Յանձնաժողովը իր չորրորդ նիստը ունեցաւ դեկտեմբեր 6ին Նուպարեան Մատենադարանին մէջ, ատենապետութեամբ Պ. Պ. Էմէրեանի: Ներկայ էին Տ. Քիպարեան սրբազան, Հայ կաթողիկէ համայնքութեան ժողովրդապետին կողմէ՝ Պ. Օթոն Հէքիմեան, եւ Պ. Պ. Բաշալեան, Խանդամեան, Խատիսեան, Հանճեան, Մսրեան, Վարպետեան, Զաքրեան եւ Զօպանեան:

Ժողովը զբաղեցաւ Մարսիլիոյ հայ գործազուրկներուն նպաստին դադարեցման հարցով: Մարսիլիոյ ազգ. կեդր. վարչութեան կողմէ հեռագիր մը կը յայտնէր թէ քաղաքապետութիւնը, ի չգոյէ տրամադրելի յայն միջոցներու եւ սպասելով նահանգային ընդհանուր ժողովին ապրիլի նստաշրջանին, որոշած էր ամսական 10,000 ֆրանք յատկացնել հայ գործազուրկներուն, գումար զոր Ազգ. Կեդր. Վարչութիւնը բոլորովին «անբաւական կը նկատէր 2000է աւելի նպաստառուներուն համար», եւ հեռագրով Միացեալ Յանձնաժողովին կարծիքը կը հարցնէր: Ժողովը համամիտ գտնուեցաւ իր դիւանին Մարսէյլ հաղորդած հեռագրին, որով խորհուրդ կը տրուէր ընդունիլ նպաստը, շարունակելով հանդերձ դիմումներն ու թախանձանքները: Միւս կողմէ, ժողովը, տեղեկանալով որ Մարսիլիոյ մէջ անհաճոյ միջադէպեր ծագած են այս նպաստի հարցին շուրջ, եւ քաղաքապետարան հրաւիրուած հայ պատուիրակները իրարու հակասական կարծիքներ յայտնած են նպաստը ընդունելու կամ մերժելու մասին, այն ատեն որ քաղաքապետութիւնը որոշած է նպաստը յանձնել Մարսիլիոյ գլխաւոր հայ կազմակերպութիւնները ներկայացնող մարմնի մը միայն, ապա թէ ոչ գործը յետաձգել մինչեւ յառաջիկայ ապրիլ, որոշեց անմիջապէս գրել Մարսիլիոյ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան եւ Հայ Գաղթ. պաշտօնական տնօրէն Պ. Ցովիկեանի որ, հետեւելով Փարիզի՝ օրինակին, նոյնհետայն խառն յանձնաժողով մը կազմեն՝ քաղաքին գլխաւոր հայ մարմիններուն ներկայացուցիչներէն, իսկ նպաստի բաշխումին գործը թողուն բառ առաջնոյն Ֆրանսական իշխանութեանց, որ կրնան օգտուիլ այդ խառն յանձնաժողովին ցուցմունքներէն: Նամակը ժողովին մէջ իսկ խմբագրուեցաւ, ընթերցուեցաւ բոլոր ներկաներէն եւ ղրկուեցաւ: Նամակին մէկ օրինակը յանձնուեցաւ Պ. Օթոն Հէքիմեանի՝ ղրկուելու համար Մարսէյլ Պահապանեան Գերապայծառին, եւ մէկ օրինակն ալ Հայ Կամաւորներու Միութեան, ղրկուելու համար Պ. Շ. Տ. Թէքէեանի:

Ժողովը տեղեկացաւ կատարուած դիմումներուն հետեւանքին եւ նոր դիմումներու ընթացքին: Պ. Էռիօ պատասխանած է թէ ամենայայն չափով ուշադրութեան պիտի առնէ իրեն պարզուած դիտողութիւնները, եւ Աշխատանքի նախարարն ալ՝ թէ Յանձնաժողովին պիտի յայտնէ թէ ինչ հետեւանք տուած է անոր խնդրագրին: Վեց նախարար իրենց սեղանին վրայ ունին Յանձնաժողովին յուշագիրը, եւ անոնց մեծ մասին մօտ անձնական դիմումները կը շարունակուին: Այս երկրի բարձր. ժողովին մէջ հեղինակաւոր անդամ մը հայ աշխատաւորութիւնը պաշտպանած է ամենաջերմագին պերճախօսութեամբ: Մասնաւոր տեղեկութեանց համաձայն, Աշխատանքի նախարարութեան զանազան ճիւղերու պետերը կ'ուսումնասիրեն հայկական յուշագիրը եւ պիտի ներկայացնեն իրենց տեղեկագիրը իրենց պետին: Հիմակուընէ կարելի է ըսել սակայն թէ Աշխատանքի Նախարարութիւնը որ եւ է կերպով տրամադիր չէ թոյլատրելու որ հայ աշխատաւորները գաւառներէն գան Փարիզ խառնուին, եւ գաւառներէն եկած հայ բանուորներու աշխատանքի իրաւունքը պիտի չվերանորոգուի այստեղ:

Նկատողութեան առնելով այն ծանր անպատեհութիւնները որ կը ծագին հայ գաղթականութեան անունով խօսող զանազան մարմիններու իրար խաչաձեւող կոչերէն եւ դիմումներէն, ժողովը որոշեց հրաւէր կարդալ վերջ տալու այդպիսի գործունէութեան մը: Ամէն անոնք որ մեր ցաւերուն կամ բաղձանքներուն մասին տեղեկութիւններ կամ թելադրութիւններ ունին, կրնան հաղորդել զանոնք Միացեալ Յանձնաժողովին, ուղղելով անոր ատենապետին, Պ. Պ. Էմէրեանի, 11 Սքուար Ալպոնի:

Միացեալ Յանձնաժողովին անդամները ներկայ պիտի գտնուին դեկտեմբեր 20ին Հայ Տնտեսական Կեդրոնին մէջ կազմակերպուած հաւաքոյթին, որուն պիտի նախագահեն Պ. Էրիօ եւ Պ. Ժիւսթէն Կոտառ, եւ առիթէն պիտի օգտուին մեզ շահագրգռող հարցերուն վրայ հրաւիրելու նորէն մեր Ֆրանսացի բարեկամներուն բարեացակամ ուշադրութիւնը:

=o·o=

ՄՕՏ ՑԻՍՈՒՆ ՀՈԳԻ ԱԾԽԱՑԱՆ հրդեհի մը մէջ որ մոխիր դարձուց Լէնինկրի Քրիւս պանդոկը (Միշըկըն, Մ. Նահանգներ): Զոհերուն մէջ կան վեց երեսփոխաններ:

ԱՆԳԼ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ հաղորդեց ամերիկեան կառավարութեան թէ դեկտ. 15ին չպիտի վճարէ պատերազմական տուրքերու մասնավճարը որ դիզուելով հասած է 380 միլիոն տոլարի: Պելժիա եւս չպիտի վճարէ: Ֆրանսա չատոնց է որ վճարում չըներ:

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐՆԵՐՈՒ ԴԷՄ հետապնդումները սաստկօրէն կը շարունակուին Պուլկարիոյ մէջ: Փէթրիչի մէջ դատի քաշուած են 26 համայնավարներ որոնց 18ին համար մահապատիժ կը պահանջուի, Խասքովոյի մէջ՝ 48 հոգի եւայլն:

ՍԻՆԷՄԱՆԵՐՈՒ տուրքերը եւ աթոռներու բաժինը զեղչելու համար, կառավարութիւնը երեսփ. ժողովին յանձնեց երկու օրինագիծներ: Սինէմաներու համար միջին զեղչը պիտի ըլլայ 20 առ հարիւր:

ԱԶԳ. ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՆ տոմսերու մէկ տասնորդը 11 ֆրանքի ծախուած ըլլալով, Լիլի մէջ դատ բացուած էր քանի մը դրամատուններու դէմ: Դատարանը վճռեց թէ կարելի չէ արգիլել այսպիսի գործառնութիւնները, որոնք նախատեսուած չեն օրէնքով եւ չարաշահութիւն չեն կրնար համարուիլ:

ԵՐԿՈՒ ԿԱՍԿԱԾԵԼԻ ՍԵՐՊԵՐ ձերբակալուեցան Թուլօնի մէջ, երբ ճամբայ կ'ելլէին դէպի Փարիզ: Այս առթիւ հաստատուեցաւ թէ հրդեհ ծագած է

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

«ԹԵՔԵՐԻՆ ԻՐ ՓԱՐԱՁԸ»

(ՓՈՒՆՋԻԿ ԸՆԹԵՐՑՈՒԹՅՈՒՆ)

»»» ·«««

Ինչպես ես վիճակը, Ղևոնդ ջան, ասում է Ղևոնդի կինը՝ Մարիամը, ամուսնուն տեսնելով ծանր մտածմունքների մեջ ընկղմված։ Ղևոնդը ոչինչ չի պատասխանում։ Նա ծխում է իր ծխամորճը, ոտքերը ձգած օջախի առաջ, և ամեն անգամ, որ ծխամորճը բերանից հանում է, ծանր հառաչում է։

Մարիամը, որ ամուսնու հոգեվիճակը լավ գիտի, ոչինչ չի ասում, միայն ուշադրությամբ հետևում է նրա ամեն մի շարժմանը։

Ղևոնդը ծխամորճը մի քանի անգամ ծխելուց հետո, վերջապես, ոտքի է թռչում, ինչպես մեկը, որ ինչ-որ մի որոշում է կայացրել, և սկսում է հագնվել։

— Ո՞ւր ես գնում, Ղևոնդ ջան, — հարցնում է կինը։

— Գնում եմ Ղազարոսի մոտ, — պատասխանում է Ղևոնդը։

— Ինչո՞ւ, ի՞նչ կա, ի՞նչ է պատահել, — հետաքրքրվում է Մարիամը։

— Ոչինչ էլ չկա, — պատասխանում է Ղևոնդը, — գնում եմ, որ մի քիչ զբոսնեմ։

Մարիամը գիտի, որ ամուսինը ստում է, որ ինչ-որ մի բան կա, որ նա չի ուզում ասել, և որ գնում է Ղազարոսի մոտ, որպեսզի նրա հետ խորհրդակցի։

Ղևոնդը հագնվում է, վերցնում է գավազանը և դուրս գալիս։

Ղևոնդը Ղազարոսի տունը գտնում է դռան առաջ։ Ղազարոսը նստած է եղել և ինչ-որ բան գրել։ Ղևոնդը ներս է մտնում։

— Ղազարոս ջան, — ասում է Ղևոնդը, — ես եկել եմ քեզ մի խնդրանքով։

— Ի՞նչ խնդրանքով, — հարցնում է Ղազարոսը։

— Ես գիտեմ, որ դու գրագետ մարդ ես, — ասում է Ղևոնդը, — և ուզում եմ, որ ինձ համար մի նամակ գրես։

— Ինչպե՞ս չէ, — պատասխանում է Ղազարոսը, — ինչ ուզում ես, կգրեմ։

Ղևոնդը նստում է Ղազարոսի դիմաց և սկսում է թելադրել։

— «Թեքերին իր Փարաձը

Ղևոնդ Ղևոնդյանից

Ղևոնդ Ղևոնդյանին

Ես քեզ հայտնում եմ, որ ես ուզում եմ ամուսնանալ քո դստեր՝ Մարիամի հետ։ Ես ունեմ 3 ձի, 2 եզ, 5 կով, 10 ոչխար, 1 ցանք հող և 1 խոտհարք։ Ես ուզում եմ, որ դու ինձ տաս քո դստեր՝ Մարիամի հետ, որպեսզի ես նրան կարողանամ ամուսնանալ։

Ղևոնդ Ղևոնդյան»։

Ղևոնդը ավարտում է թելադրությունը և հարցնում Ղազարոսին.

— Ինչպե՞ս է, գրագետ մարդ ես, ճիշտ է գրել։

Ղազարոսը կարդում է նամակը և ասում.

— Ճիշտ է գրել, ոչ մի սխալ չկա։

Ղևոնդը վերցնում է նամակը, ծալում է, դնում գրպանը և դուրս գալիս։

Ղևոնդը գնում է Ղազարոսի տնից և ուղղվում դեպի Թեքերի Փարաձը։ Նա գնում է Թեքերի Փարաձ և մտնում է Ղևոնդ Ղևոնդյանի տունը։

Ղևոնդ Ղևոնդյանը տանն է լինում։ Ղևոնդը ներս է մտնում, ողջունում է տանտիրոջը և նստում է։

Ղևոնդ Ղևոնդյանը հարցնում է Ղևոնդից.

— Ի՞նչ գործով ես եկել, Ղևոնդ ջան։

Ղևոնդը պատասխանում է.

— Ես եկել եմ քեզ մի խնդրանքով։

— Ի՞նչ խնդրանքով, — հարցնում է Ղևոնդ Ղևոնդյանը։

— Ես գիտեմ, որ դու գրագետ մարդ ես, — ասում է Ղևոնդը, — և ուզում եմ, որ ինձ համար մի նամակ գրես։

— Ինչպե՞ս չէ, — պատասխանում է Ղևոնդ Ղևոնդյանը, — ինչ ուզում ես, կգրեմ։

Ղևոնդը նստում է Ղևոնդ Ղևոնդյանի դիմաց և սկսում է թելադրել։

— «Թեքերին իր Փարաձը

Ղևոնդ Ղևոնդյանից

Ղևոնդ Ղևոնդյանին

Ես քեզ հայտնում եմ, որ ես ուզում եմ ամուսնանալ քո դստեր՝ Մարիամի հետ։ Ես ունեմ 3 ձի, 2 եզ, 5 կով, 10 ոչխար, 1 ցանք հող և 1 խոտհարք։ Ես ուզում եմ, որ դու ինձ տաս քո դստեր՝ Մարիամի հետ, որպեսզի ես նրան կարողանամ ամուսնանալ։

Ղևոնդ Ղևոնդյան»։

Ղևոնդ Ղևոնդյանը ավարտում է թելադրությունը և հարցնում Ղևոնդից.

— Ինչպե՞ս է, գրագետ մարդ ես, ճիշտ է գրել։

Ղևոնդը պատասխանում է.

— Ճիշտ է գրել, ոչ մի սխալ չկա։

Ղևոնդը վերցնում է նամակը, ծալում է, դնում գրպանը և դուրս գալիս։

Ղևոնդը գնում է Ղազարոսի տնից և ուղղվում դեպի Թեքերի Փարաձ։ Նա գնում է Թեքերի Փարաձ և մտնում է Ղևոնդ Ղևոնդյանի տունը։

Ղևոնդ Ղևոնդյանը տանն է լինում։ Ղևոնդը ներս է մտնում, ողջունում է տանտիրոջը և նստում է։

Ղևոնդ Ղևոնդյանը հարցնում է Ղևոնդից.

— Ի՞նչ գործով ես եկել, Ղևոնդ ջան։

Ղևոնդը պատասխանում է.

— Ես եկել եմ քեզ մի խնդրանքով։

— Ի՞նչ խնդրանքով, — հարցնում է Ղևոնդ Ղևոնդյանը։

— Ես գիտեմ, որ դու գրագետ մարդ ես, — ասում է Ղևոնդը, — և ուզում եմ, որ ինձ համար մի նամակ գրես։

— Ինչպե՞ս չէ, — պատասխանում է Ղևոնդ Ղևոնդյանը, — ինչ ուզում ես, կգրեմ։

Ղևոնդը նստում է Ղևոնդ Ղևոնդյանի դիմաց և սկսում է թելադրել։

— «Թեքերին իր Փարաձը

Ղևոնդ Ղևոնդյանից

Ղևոնդ Ղևոնդյանին

Ես քեզ հայտնում եմ, որ ես ուզում եմ ամուսնանալ քո դստեր՝ Մարիամի հետ։ Ես ունեմ 3 ձի, 2 եզ, 5 կով, 10 ոչխար, 1 ցանք հող և 1 խոտհարք։ Ես ուզում եմ, որ դու ինձ տաս քո դստեր՝ Մարիամի հետ, որպեսզի ես նրան կարողանամ ամուսնանալ։

Ղևոնդ Ղևոնդյան»։

Ղևոնդ Ղևոնդյանը ավարտում է թելադրությունը և հարցնում Ղևոնդից.

— Ինչպե՞ս է, գրագետ մարդ ես, ճիշտ է գրել։

Ղևոնդը պատասխանում է.

— Ճիշտ է գրել, ոչ մի սխալ չկա։

Ղևոնդը վերցնում է նամակը, ծալում է, դնում գրպանը և դուրս գալիս։

Ղևոնդը գնում է Ղազարոսի տնից և ուղղվում դեպի Թեքերի Փարաձ։ Նա գնում է Թեքերի Փարաձ և մտնում է Ղևոնդ Ղևոնդյանի տունը։

Ղևոնդ Ղևոնդյանը տանն է լինում։ Ղևոնդը ներս է մտնում, ողջունում է տանտիրոջը և նստում է։

Ղևոնդ Ղևոնդյանը հարցնում է Ղևոնդից.

— Ի՞նչ գործով ես եկել, Ղևոնդ ջան։

Ղևոնդը պատասխանում է.

— Ես եկել եմ քեզ մի խնդրանքով։

ՁՈՂՈՆԳԸ ԻՆ ՈՒՎՅՈՒՆ

— Օհանո՛, ես գիտեմ, որ մեր գյուղի մասին ես ուզում գրել, բայց ոչինչ չեմ կարող ասել, որովհետև ես ինձ համար ոչինչ չեմ գտնում գրելու։ Ես ինչ որ գիտեի, արդեն գրել եմ։ Ես ինչ որ ուզում էի ասել, արդեն ասել եմ։ Ես ինչ որ կարող էի անել, արդեն արել եմ։ Ես ինչ որ ուզում էի ստանալ, արդեն ստացել եմ։ Ես ինչ որ ուզում էի տալ, արդեն տվել եմ։ Ես ինչ որ ուզում էի լսել, արդեն լսել եմ։ Ես ինչ որ ուզում էի տեսնել, արդեն տեսել եմ։ Ես ինչ որ ուզում էի ունենալ, արդեն ունեցել եմ։ Ես ինչ որ ուզում էի ապրել, արդեն ապրել եմ։ Ես ինչ որ ուզում էի մեռնել, արդեն մեռել եմ։ Ես ինչ որ ուզում էի ծնվել, արդեն ծնվ

իրենց քնական տաղաւարին մէջ։ Կը կարծուի թէ դիտմամբ կրակի տրուած են, ոչնչացնելու համար վտանգաւոր թուղթեր։

ԱԶԳԵՐՈՒ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ խորհուրդը վերջացուց իր նիստերը, լուծելէ յետոյ Հունգարիոյ եւ Եուկոսլաւիոյ ծանօթ վէճը։ Հունգարական կառավարութիւնը անմիջապէս քննութեան պիտի ձեռնարկէ։ Այժմ Ֆրանսայի արտաքին նախարարը կը պատրաստուի Հռոմ երթալու։

Հ. Ց. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Քարիզ

«ՎԱՐԴԱՆ» Ընթակամիտէի դասախօսական ժողովը այս կիրակի կէս օրէ յետոյ ժամը 2.30ին Café de la Coreի մէջ, Առնուվիլ կը հրաւիրուին մեր շրջանի բոլոր ընկերները։

Գաւառ

ԼԻՈՆի «Վարանդեան» կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 14 Դեկտեմբեր Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին 181, Գուրս Լաֆայէթ «Զարդարեան» Գրադարանը։ Ներկայ կ'ըլլայ ընկ. Ա. Արծրունի։

Սէն Թ'Էթիէնի «Ընտօք» ընթակոմիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին «Դուրեան» Գրադարանը։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՑՑՈՒՄ

Նախաձեռնութեամբ Իսի Լէ Մուլինոյի «Զաւարեան» Ակումբին

Ի ՆՊԱՍՏ ԻՐ ԳՐԱԴԱՐԱՆԻՆ

16 դեկտեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին

2, Rue Alexandre Guilmanti սրահին մէջ Մեսռոպի կայարանին դիմացը

կը ներկայացուին

«ՇԱՏԱԽՕՍ ՍԱՓՐԻԶԸ» եւ «ԴՌՈՒՄԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԸ»

Մուտք՝ 3 ֆրանք։

ԵՐԵԿՈՑԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ՋԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՑԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ

ՀԱՅ ԿԱՄԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ՄԱՐՏԻԿՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

13 Դեկտեմբեր երեկոյեան ժամը 9ին մինչեւ առաւօտ

PETIT JOURNALի սրահին մէջ, 21, rue Cadet. *Մէթրօ՝* Cadet

Բարձր հովանաւորութեամբ Ջօր. BREMONDի եւ ճախագահութեամբ

հրամանատար *Զ. ԽԱՆԶԱՏԵԱՆի*

Մասնակցութեամբ Հայ Սպայից եւ Ֆրանսահայ կամ. Միութիւններու։

ԿԸ ԽՕՍԻՆ,

Հայ Սպայից Միութեան նախագահ Ջօր. ԿՕՐԿԱՆԵԱՆ

Հայ կամ. Մարտիկ. նախագահ գնդ. Տ. ԲԱԶԴԱՍԱՐԵԱՆ

Ֆրանսահայ կամ. Միութեան նախագահ պ. Մ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

պ. ՍԵԴՐԱՔ ՍԱՍՈՒՆԻ *եւ* ԳԵՐ. ՀԱՅՐ ՍԱՀԱԿ ՏԷՐ ՄՈՎՍԷՍԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակցին

ՍԻՓԱՆ երգչախումբը ղեկավարութեամբ **ՍԱՔՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ**

Խմբերգներ, Հայկական տարազով չուրջպարեր՝ կ'երգեն՝ Ջօր. Հ. ՓՆԱՋԵԱՆ

եւ պ. Գր. ՄԷՀՏԷՐԵԱՆ։ Կը պարէ՝ Ջօր. ՀՐԱՆՈՑՏ ԴԱԶԱԶԵԱՆ։

Ժամը 12էն յետոյ կը սկսին եւրոպական պարերը։

Առաջնակարգ Օրքէսթր եւ Ճազպանտ։

21րդ գաղթային զօրագունդի նուագախումբը կը նուագէ հայկական եւ եւրոպական եղանակներ։

ՄՈՒՏՔ՝ 7 ՖՐԱՆՔ

Ցոյսերը կը ծախուին Թիթիհինձեան նպարավաճառատունը, 27, rue de Trévise։ ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ Գրատուն եւ միութեան անդամներուն մօտ։

ԵՐԵԿՈՑԹ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Մ. Ը. Մ.ի ՄԱՐՍԷյԼԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ

Այս շաբաթ երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ լոյս

Brasserie Colbertի չքեղ սրահին մէջ

Մուտք.— Ջոյգերու՝ *20* ֆր.։ Օրիորդներու՝ *10* ֆր.։ Այրերու՝ *15* ֆր.։

Ի. ՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

կեանք եւ ազատութիւն

ՏԱՐԵԳԻՐՔԸ — 1935 — Ե. ՏԱՐԻ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ, ՃՈՒՊ ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ԴՐԱԿԱՆ, ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ, ՊԱՏՄԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ԵՐԳԻՉԱԿԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՄԲ

Տիմել M. et M. BARSAMIAN, 30, Rue Drouot, PARIS (9e)

Ինչպէս նաեւ «Յառաջ»ի վարչութեան, Լ. ԳԵՒՈՆԵԱՆ, 17, Rue Damesme, Paris

ԳԻՆ 20 ՖՐԱՆՔ

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

ՎԻՐԱԲՈՅԺ - ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՍՈՒՆԻ

16, Rue de Vaugirard, PARIS (6e) Մէթրօ՝ ՕԴԷՕՆ կամ Սէն Միշէլ

ՀԵՌԱԶԱՑՆ՝ **ODÉON 76-22**

Կ'ընդունի ժամը 9 – 12 եւ 2 – 8, իսկ կիրակի միայն կէսօր

ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹ, ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹ, ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹ,

GULBENKIAN & POOLE

392, Strand, LONDON, W. C. 2

Գնում եւ վաճառում հին եւ նոր ամէն տեսակ

ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹԵՐՈՒ

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ եւ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

Կը լրացնեն նաեւ կիսաս հաւաքածոներ։

Achat & Ventes des Timbres - Postaux

Թրուամթուղթի միակ Հայ վաճառատունը ԱՆԳԼԻՈՑ մէջ

ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԵՓՐԵՄԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒ

1bis, Rue d'Hautefeuille, PARIS (6) Մէթրօ՝ Սէն Միշէլ

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ		ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԱՊՐԱՆՔ	
Քաշէր պանիր կէս ֆիլօ	8·—	Լոգում կէս ֆիլօ	3·—
Ձերմակ » կէս ֆիլօ	5·50	Իզմիրի չամիչ կէս ֆիլօն	2·75
Պուլկուր կէս ֆիլօ	1·75	Իզմիրի թուզ կէս ֆիլօն	2·75
Ապուխտ կէս ֆիլօ	10·—	Արմաւ Պաղտատի կէս ֆիլօն	2·—
Երշիկ կէս ֆիլօ	10·—	Նուշ կէս ֆիլօն	3·25
Ձիթապտուղ(յաւե·)կէս ֆիլօ	4·—	Կաղին կէս ֆիլօն	3·25
Ձիթապտ· (թրմ·) կէս ֆիլօ	3·50	Ընկոյզ կէս ֆիլօն	2·75
Հէլվա կէս ֆիլօ	3·—		

Մաքարօնի բոլոր տեսակէն 1·75

ԻՐԱՒԱԳԷՏ Մ. ՉԱՅԼԱԳ

Վ.ԿԱՅՏԱԼ ՓԱՐԻԶԻ եւ ՊՈԼՍՈՅ ԻՐԱՒԱԲԱՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆՆԵՐԻ

կ'ընդունի ամէն օր առաւօտները ժամը 9-12 և երեկոները 5-7։

208bis Rue Lafayette, Paris. Métro Louis Blanc

ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ

«ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ»ի վալանսի մասնաճիւղի վարչութիւնը ընդհանուր անդամական ժողովի կը հրաւիրէ իր անդամ. անդամուհիները եւ անդամագրուիլ փափաքողները, վաղը, Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8ին, Ազգային Մատուռ-Մանկապարտէզին մէջ։

կը լինդրուի անսպայման ներկայ ըլլալ։

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
Le Gérant: H. STEPHAN
17, Rue Damesme, PARIS (13)

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԱՆՆԱԽԸՆԹԱՑ ՆԵՐԿԱՑՑՈՒՄ

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ Հ. Յ. Դ. ՓԱՐԻԶԻ ԵՒ ՇՐՋԱՆԻ ՔՈՅՐ ԿՈՄԻՏԷՆԵՐՈՒՆ

13 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1935 ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 8.30ԻՆ

ՆԵՐԿԱՑՑՈՒՄԸ ԿԸ ՎԵՐՋԱՆԱՅ ԺԱՄԸ *11.30* ԻՆ

Salle des Sociétés Savantesի *մէջ* **8, Rue Danton**

Métro: Odéon ԵՒ **Saint Michel**

ԿԸ ՆԵՐԿԱՑՑՈՒԻ **ՎԵՐԱԾՆՈՒՆԴ**

(ԿԱՐԷՆ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆի, Հայաստանի կեանքէն)

Կը մասնակցին Տիկիններ *Գայեանէ, Լաթիֆեան, Քնար, Օր, Հռիփսիկ*։

Պարոններ՝ *Գարբէթեան, Գարեգին, Թորոսեան, Կոթիկեան, Լաթիֆեան, Ուզունեան, Ռուբէն, Սահճագ* եւ *Տէրվիշեան*։ Բեմադիր՝ *Ս. ԹՈՐՈՍԵԱՆ*

ՏՈՄՍԵՐՈՒ ԳԻՆԵՐ՝ 5, 7.50, 10 եւ 15 *ՖՐԱՆՔ*։

Տոմսերը կը ծախուին՝ ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ Գրատուն 51, Rue Mr. le Prince (Paris 5), ինչպէս նաեւ առուարձաններու մէջ։

Ծախու են գեղեցիկ հողատեսներ

ՄԱՀՈՒ ԵՆ ԳԵՂԵՑԻԿ ՀՈՂԱՄԱՍԵՐ ՎԵՐՍԱՅԼԻ ՄՕՏ

St. Remy-les-Chevreusesի կայարանէն 1500 մեթր հեռու

5 *ՖՐԱՆՔ ՔԱՌԱԿՈՒՍԻ ՄԵԹՐԸ*

ՎՃԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ 3 ՏԱՐԻ ՊԱՅՄԱՆԱԺԱՄ

ՁԵՐ ՇԱՀԸ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԷՐ ԸԼԼԱԼ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

Սեփականատէրը ըլլալով լաւագոյնս կրնաք պաշտպանել ձեր շահերը։ Ցեսնելու եւ բանակցելու համար դիմել՝

Mr. LECORNU, 7, rue Paul Lelong. Paris

Métro: Bourse կամ **Sentier. Tél. Gutemberg: 40-37**

LOTERIE NATIONALի

ՏՐՈՒ Վ ԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 19ԻՆ

Loterie des Regions Libéréesի 16. 17. 18. 19 et 20

ՇԵՐՏԵՐՈՒ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԴԵԿՏ. **28**ԻՆ

Sweepstake de Luxembourgի

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ **1935** ՅՈՒՆՈՒԱՐ **15**ԻՆ

Ծախու են՝ ամբողջ, 1/2, 1/4, 1/10 et 1/20

բաժիններ Վիճակահանութեանց մինչեւ վերջին օրը,

A. GODOVANNIKOFF

30, Quai de Passy, Paris (16)

Tél. JASMIN 01-50 **Métro: PASSY**

Հեռագրական Հասցէ՝— **GODOVANNIKOFF, PARIS**

Գրասենեակը բաց է ամէն օր եւ կիրակի, առաւօտեան ժամը 9էն մինչեւ իրիկուան ժամը 9։

Etude de Me BERNARD WAHL

(12 année)

Licencié en Droit de la Faculté de Paris

Ancien élève de l'École des Hautes Etudes Sociales

JURISCONSULTE

Droit Français et International Privé

94, Rue St. Lazare (*Մէն Լազար կայարանին մօտ*) Tél. Pigalle 67-69

Կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական խնդիրներ, ինչպէս նաեւ փոխադրի արկածներ, անձամբ կը պաշտպանէ առեւտրական եւ հաշտարար դատարան. ներու առջեւ, կուտայ certificats de coutumes՝ներ, կը կատարէ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ բոլոր գործողութիւնները։

Կ'ընդունի ժամը 9—10 եւ 17—19։ Նաեւ ժամադրութեամբ

ՎԶՆՈՑ (*քաշ - քոլ*)-ՓՈՒԼ - ՕՎԷՐ
եւ ԲՈՒՒՐԴԻ ՁԵՌՆՈՑՆԵՐ

ՄԱՐՇԷՃԻՆԵՐ,

*CACHE - COLS EN LAINE, PULL - OVER, GILETS ET GANTS DE LAINE*ի

Ձեր գնումներուն համար դիմեցէք՝

JAPHET Frères

224 & 257 Rue St. Denis. Paris 2e.

Métro: St. Denis.

Tél. Central: 69-61 եւ Gutemberg 57-57

Միշտ տրամադրելի է ընտիր մը երիտ՝ անմրցելի գիներով։

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԹԵՐԹԸՆԸ (46)

ՍՊԻՏԱԿ ԱՐԾԻՒԸ

Թարգմ· Ա· ՀԱՒԷՒԵԱՆ

Գրեց՝ ՐՕԼԸՆՏ ՏԷՆԻԷԼ

— Երթալիք տեղ չատ կայ պարոն, բայց ձեր հարցնելու եղանակէն չեմ ախորժիր·· Հասկացա՞ր բարեկամ։

Հ· Ա· զինքը չատ լաւ հասկցաւ, միայն թէ դուրս ելլելու միտք չունէր, եւ ուղեց որ առաջին առթիւ նաւապետը հարց տայ։

— Շնորհակալ պիտի ըլլամ եթէ ձեր ըսածը աւելի լաւ բացատրէք, ըսաւ Հ· Ա·։

Նաւապետին աչքերը պզտիկցան, յետոյ կամաց մը գլխով ըրաւ·

— Անչուշտ, ըսաւ, եւ դրպանէն ակռայ մաքրելիք մը հանելով սկսաւ ակռաներուն բացուածքներուն մէջ խօթել։

— Ըսել կ'ուզեմ թէ փոքրիկ խօսակցութիւն մը ունենալէ առաջ, կ'ուզեմ գիտնալ ձեր այցելութեան բուն նպատակը։ Առաջին անգամ ըսիք որ այդ բժիշկին բարեկամներն էք, հիմակ ալ կ'ուզէք հետս անձնական տեսակցութիւն մը ունենալ··· ձեր երկու ըսածները իրարու չեն համապատասխաներ, բարեկամ։

Հ· Ա· դժուար կացութեան մը մատնուեցաւ։ Կլօրիային հասնելէ առաջ որոշած էր չատ զգոյշ չարժել։ Այդ օրիորդ Հայաթը, որ Կլօրիայի պէս զօսանաւու մը տէրն էր, անչուշտ չատ հարուստ կին մը ըլլալու էր, եւ անկասկած քաղաքին մէջ զօրաւոր բարեկամներ ալ ունէր։ Արդ, եթէ Սպիտակ Արծիւի խնդրին մէջ դիւանագիտութիւնով չվարուէր, անհամ բարդութիւններ կրնային ըստեղծուիլ։ Նաւուն մէջ հանդիպած էին այդ նաւապին, որ Հ· Ա·ի աչքին մեծահարուստ Ամերիկուհիի մը անձնական զբօսանաւին արժանի մարդու կը թուէր։ Ինք հաճոյքն ունեցած չէր Նաւապետ Օրլաքի Նէլսընը ճանչնալու, որպէսզի կարենար ըմբռնել թէ ան ինչպիսի կարողութիւն մըն է, այդ ծերունի նաւապետը մէկը իրեն նաւաղ ընտրելու առանց նկատի չէր առներ անոր արտաքին երեւոյթը, այլ անոր որպէս նաւագի կարողութիւն – ները։ Ուստի չնախատեսուած նաւաղը պատճառ եղաւ Հ· Ա·ին խորհելու թէ անիկա իր պաշտօնին տէրն էր։

Ձեռքը գրպանը տանելով Հ· Ա· դուրս հանեց Սպիտակ փոքր Արծիւ մը, զոր սովոր էր միշտ հետը առնել, եւ ցոյց տալով նաւագին ըսաւ·

— Ասկէց առաջ այս տեսակ բան մը տեսա՞ծ էք։

Նաւագը այդպէս բան տեսած չէր։ Անիկա թէեւ լաւ նաւագ մըն էր, բայց ոչ Զաբա Հայաթին մտերիմ։ Օրլաքի Նէլսըն արգիլած էր անոր սրահին մուտքը եւ կամ զբօսանաւին որ եւ է մէկ մասին մէջ որ տիրուհին անձին միայն սահմանուած էր։ Նայեցաւ Սպիտակ Արծիւին, որ իրեն բան մը չյիշեցուց, միայն հասկցաւ որ իր երկրի խորհրդանիշին կը նմանէր։ Սակայն իր կասկածները չատցան եւ սկսաւ բացարձակապէս տակ թէ պ· օդնականն – ատիկանապետ Տէյվիսը եւ թէ իր բարեկամը։

— Տեսած ըլլամ կամ ոչ ի՞նչ արժէք ունի, ըսաւ։

— Փոքրիկ Սպիտակ Արծիւ մըն է, յարեց Հ· Ա·։

— Անչուշտ, որ եւ է անիծեալ տեսակ մը կրնայ ատիկա տեսնել, պարոն։

— Մէկու մը խորհրդանշանը որ ինքզինքը Սպիտակ Արծիւ կ'անուանէ։

— Այդպէ՞ս է։

Ցայտնի էր որ նաւագը մէկու մը ինքզինքը Սպիտակ Արծիւ կոչելը չէր դիտեր։ Որովհետեւ այդ լուրն իմանալով քարի պէս պաղեցաւ, ինչպէս կ'ըսեն իր երկիրը։

— Մտամբ հոս եկած եմ այդ անձի մասին հարցաքննութիւն ընելու· կը յուսայի որ բարեկամս Սըր Ճօն Տէվիսընը կամ Օր· Հայաթը պիտի կարենային կարգ մը տեղեկութիւն – ներ տալ։

— Ձեմ դիտեր թէ բժիշկը ինչ կը – նար գիտցած ըլլալ այդ անձի մասին, կը կարծեմ սակայն եւ այս բանը կը– նամ հիմակուընէ իսկ ըսել թէ Օր· Հայաթը ինքզինքը թաղուելի մը անուանով կոչող մէկու մը հետ որեւէ ծանօթութիւն չունի, ըսաւ նաւագը։

Սպիտակ Արծիւին ցոյց տալը ըսպասած արդիւնքը չտալով, Հ· Ա· մտածեց քիչ մը աւելի բան իմանալ Սպիտակ Արծիւի մասին։ Այն իրողութիւնը որ նաւուն մէջ վիրաւոր մէկը կար, Սըր Ճօնին զբօսանաւի մը մէջ առաջին ճամբորդութեան պատճառը կը պարզուէր, եւ տարօրինակ մար կրնայ ատիկա տեսնել, պարոն։

— Մէկու մը խորհրդանշանը որ ինքզինքը Սպիտակ Արծիւ կ'անուանէ։

— Այդպէ՞ս է։

Ցայտնի էր որ նաւագը մէկու մը ինքզինքը Սպիտակ Արծիւ կոչելը չէր դիտեր։ Որովհետեւ այդ լուրն իմանալով քարի պէս պաղեցաւ, ինչպէս կ'ըսեն իր երկիրը։

— Մտամբ հոս եկած եմ այդ անձի մասին հարցաքննութիւն ընելու· կը յուսայի որ բարեկամս Սըր Ճօն Տէվիսընը կամ Օր· Հայաթը պիտի կարենային կարգ մը տեղեկութիւն – ներ տալ։

— Ձեմ դիտեր թէ բժիշկը ինչ կը – նար գիտցած ըլլալ այդ անձի մասին, կը կարծեմ սակայն եւ այս բանը կը– նամ հիմակուընէ իսկ ըսել թէ Օր· Հայաթը ինքզինքը թաղուելի մը անուանով կոչող մէկու մը հետ որեւէ ծանօթութիւն չունի, ըսաւ նաւագը։

Սպիտակ Արծիւին ցոյց տալը ըսպասած արդիւնքը չտալով, Հ· Ա· մտածեց քիչ մը աւելի բան իմանալ Սպիտակ Արծիւի մասին։ Այն իրողութիւնը որ նաւուն մէջ վիրաւոր մէկը կար, Սըր Ճօնին զբօսանաւի մը մէջ առաջին ճամբորդութեան պատճառը կը պարզուէր, եւ տարօրինակ մար կրնայ ատիկա տեսնել, պարոն։

զուգադիպութիւնով մը, բժիշկը տուն կը վերադառնար դրպանը Սպիտակ Արծիւով մը։ Անշուշտ այդ վիրաւոր մարդու մասին կ'ուզէր քիչ մը աւելին իմանալ։

— Սըր Ճօն Տէվիսընին եւ Օր· Հայաթին երբ վերադառնալը չէ՞ք գիտեր։ Որովհետեւ այդ լուրն իմանալով քարի պէս պաղեցաւ, ինչպէս կ'ըսեն իր երկիրը։

— Մտամբ հոս եկած եմ այդ անձի մասին հարցաքննութիւն ընելու· կը յուսայի որ բարեկամս Սըր Ճօն Տէ– վիսընը կամ Օր· Հայաթը պիտի կարենային կարգ մը տեղեկութիւն – ներ տալ։

— Ձեմ դիտեր թէ բժիշկը ինչ կը – նար գիտցած ըլլալ այդ անձի մասին, կը կարծեմ սակայն եւ այս բանը կը– նամ հիմակուընէ իսկ ըսել թէ Օր· Հայաթը ինքզինքը թաղուելի մը անուանով կոչող մէկու մը հետ որեւէ ծանօթութիւն չունի, ըսաւ նաւագը։

Սպիտակ Արծիւին ցոյց տալը ըսպասած արդիւնքը չտալով, Հ· Ա· մտածեց քիչ մը աւելի բան իմանալ Սպիտակ Արծիւի մասին։ Այն իրողութիւնը որ նաւուն մէջ վիրաւոր մէկը կար, Սըր Ճօնին զբօսանաւի մը մէջ առաջին ճամբորդութեան պատճառը կը պարզուէր, եւ տարօրինակ մար կրնայ ատիկա տեսնել, պարոն։

զուգադիպութիւնով մը, բժիշկը տուն կը վերադառնար դրպանը Սպիտակ Արծիւով մը։ Անշուշտ այդ վիրաւոր մարդու մասին կ'ուզէր քիչ մը աւելին իմանալ։

— Սըր Ճօն Տէվիսընին եւ Օր· Հայաթին երբ վերադառնալը չէ՞ք գիտեր, հարցուց Հ· Ա·, խօսակցութիւնը միւս մարդուն շուրջ բերելու նպատակով։

— Ոչ, պատասխանը կարուկ էր։

— Գ· ՍԹՔՓըն Հայաթին կամ նաւապետին վերադարձը՞։

— Ոչ·

— Ո՜հ, անշուշտ, մոռցայ թէ քանի որ Գ· ՍԹՔՓըն Հայաթը ծանրօրէն վիրաւորուած է, դարմանելու համար հիւանդանոց մը տարին թերեւս։ Ը· ը··· ի՞նչ տեսակ վէրք էր։

Նաւագը ինչ տեսակ վէրք ըլլալը գիտէր, բայց այդ լուրը երկու կատարելապէս անծանօթ անձերու չպիտի ըսէր։ Անիկա ՍԹՔՓըն Հայաթի վիրաւորման պարագաները չէր գիտեր, բայց կը կարծէր որ փոքր խաղ մը ունեցած էր եւ մէկու մը բարկութիւնը իր վրայ հրաւիրուած։ Սէմ Պարթըն ամբողջ աշխարհն էր պտըտած, չատ մը այլանդակ վայրեր էր դտնուած, բազում անդամներ սպառնալիքներու ներկայ էր եղած եւ նուիթիւններու ներկայ էր զէնք քաշած կռուած էր։

Այդպիսի դէպքեր պէտք է ենթադրէին մեծ մասին. անոնց մասին խօսելը հեղացութիւն չէր։ ՍԹՔՓըն Հայաթի այդպիսի դիրքի մը մէջ եղած ըլլալը, ինչ որ ինք չէր գիտեր, բայց վստահաբար լաւագոյնն էր բան չէ սեւ։

— Կը ցաւիմ բարեկամներ, քիչ մը դործ ունիմ։ Հոս ժամավաճառ ըլլալու առիթն չունիմ։ Եթէ քէն վերջ, կամ նաւապետը եւ կամ Հայաթը թերեւս նաւ վերադարձած կ'ըլլան։

Նաւագը զբօսանաւէն վար նայեցաւ եւ երկու այցելուները բերող նաւակը դիտեց։ Խօսակցութիւնը այլեւս անլսելի կրնային առնել։

Հ· Ա· իր ընելիքի մասին որոշում մը չունէր, ուստի ձէք փերսընին նայեցաւ։

Գաղտնի ոստիկան - քննիչ փիրմէկ կան էին մասնաւոր պաշտօնով, Փիլատոսի նմանցան վերադառնալ, ինչպէս բերէր, կատարելապէս իր սպրդուելու ներսն դէմ էր։

(Շար·)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN ÉN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 – 70

(ԵՐԹԵԼԻԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ՝— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՈՒՐԲԱԹ
14
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
VENDREDI
14 Décembre
1934

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année No 2677

ԽՄԲագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԱՊՐԵԼՈՒ ԻՐԱԻՈՒՆՔԸ

»»»··«««

Միջազգային պայքար կազմակերպելով ահաբեկչական ա-րարքներու դէմ, պետութիւնները ամէն բանէ առաջ կ'ուզեն ամ-րապնդել իրենց չահած յաղթանակները:

Ա՛յս է որ կը կոչուի ապահովութիւն եւ խաղաղութեան պահ-պանում:

Բոլորն ալ նոյն բանը կ'ըսեն եւ պիտի ըսեն չարունակ,— ո՛վ որ կը փորձէ խախտել պատերազմի դաշնագիրները, կամ սահմա-նաքար մը տեղափոխել, պատասխանատու պիտի համարուի նոր պատերազմի մը:

Սորհրդային Միութիւնն ալ, որ մինչեւ երէկ բոլորովին ու-րիշ բան կ'ըսէր, յանուն համաշխարհային յեղափոխութեան, այժմ նոյն խաղը կը խաղայ:

Մանաւանդ այն օրէն՝ որ մտաւ «աւազակներու որջ»ը — Ազ-գերու Դաշնակցութիւն:

Ո՞վ չուզեր այդ օրհնութիւնը,— խաղաղութի՛ւն:

Կա՞յ ժողովուրդ մը որ չսարսափի նոր պատերազմի մը սր-հալիքէն: Քանի տարի առաջ, աշխարհ բռնկեցաւ խելագար թա-փով մը, եւ մինչեւ այսօր կը տեսայ անոր մղձաւանջին տակ:

Այդ օրէն ասդին, քանի տարիէ ի վեր, պատերազմի գիտու-թիւնը այնպիսի կատարելութեան մը հասած է որ, անոր մտա-ծումն անգամ կը սարսէ մարդկային երեւակայութիւնը:

Մանաւանդ մտահոգ են փոքր ժողովուրդները, որոնք միշտ ալ քաւութեան նոխազ կը դառնան, զոհուելով հզօր պետու-թեանց դիւային խաղերուն:

Իսկ այսօր տանողատիկ աւելի դժնդակ է անոնց կացու-թիւնը: Միայն սահմանէ սահման կնքուած դաշնագիրները, փո-խադարձ երաշխաւորութիւնները ու յանձնառութիւնները ամէնէն առաջ անոնց, տկարներուն եւ անճարներուն կը սպառնան:

Արդ, ո՞ր խելագարը պիտի ուզէր միջազգային բարդու-թիւններ ստեղծել եւ պատերազմ յարուցանել, այս պայմաննե-րուն մէջ:

Լիթվինովները չատ լաւ գիտեն որ ամէն տեղ կան ար-հեստով խառնակիչներ, մթնոլորտը պղտորելու եւ աւելութեան սերմեր ցանելու համար:

Այդպիսի տարրեր միշտ ալ գոյութիւն պիտի ունենան բուն իսկ պետութեանց մեղսակցութեամբ — քանի կը տեւէ աշխարհա-կալութեան տենչը:

Սորհրդային Միութեան արտաքին գործակալը ա՛յս տար-բերուն է որ կ'ակնարկէ, թէ անոնց որ ապրելու իրաւունք եւ ար-դարութիւն կը պահանջեն, բայց չեն գտներ:

Աշխարհակալները խաբեցին ու լքեցին բազմաթիւ ժողո-վուրդներ:

Բանուորներու եւ գիւղացիներու իշխանութիւնն ալ աշխարհ դղրդացնելէ յետոյ, գնաց միացաւ անոնց, իր կարգին խաբելով եւ զոհելով փոքր ժողովուրդներ:

Եւ հիմա, երկու դասերը սրբազան ուխտ կազմած, սրտա-ռուչ համերաշխութեամբ նստած՝ Ազգերու Դաշնակցութեան վա-ռուող պալատին մէջ, իրաւազուրկներուն եւ հալածականներուն ոչ իսկ երեսը տեսնել կ'ուզեն:

Ո՞ւր դիմեն, որո՞ւ դիմեն զոհերը:

— Թուրքը գրաւած է հայրենի հողերս եւ ես ի զուր մտն կու-գամ աշխարհի պողոտաներուն վրայ, սիրելի դաշնակիցներ ...

= Գնա՛ բանդ. Թուրքիան անգամ է Ազգերու Դաշնակցու-թեան եւ մենք բոլորս երաշխաւոր ենք անոր հողային ամբողջու-թեան:

— Ափ մը հո՛ղ, ընկե՛ր խորհրդային, դուն աւելի լաւ կը հասկնաս մեր վիճակէն, իբրեւ ներկայացուցիչը բանուորներու եւ գիւղացիներու ...

= Ես անգամ եմ Ազգերու Դաշնակցութեան, եւ չեմ կրնար խախտել անոր ուխտն ու օրէնքները: Աւելին,— ես առաջին դաշ-նակիցն եմ Թուրքիոյ, եւ չեմ կրնար դաւաճանել իմ բարեկամու-թեանս եւ յանձնառութեանս:

— Իսկ մեր ապրելու իրաւո՞ւնքը: Հապա ժողովուրդներու ինքնորոշման սկզբո՞ւնքը ...

= Մի խանգարէք մեր հաշիւները:

×

Աշխարհի վրայ չպիտի կրնաք գտնել ժողովուրդ մը, որ այնքան տուժած ըլլայ միջազգային խառնակութիւններէ, որքան սա հայմաթլոս բազմութիւնը:

Չկայ երկրորդ ժողովուրդ մը՝ այնքան համբերատար ու սա-կաւապէտ:

Չէք ալ կրնար այդ ժողովուրդը մեղադրել իբրեւ ահաբեկչա-կան տարր, կամ գործիք այս ու այն աշխարհակալութեան:

Արդ, ո՞ր քարին զարնէ իր գլուխը այս ժողովուրդը, երբ իր առջեւ կը փակուին բոլոր դուռները: Կը փակուին նոյն իսկ անոնց կողմէ որ հանդիսաւոր յանձնառութիւններ ստանձներ էին:

Ո՞ւր է տարբերութիւնը Լիթվինովներուն եւ միւսներուն, այս հիմնական հարցերուն առթիւ:

Մենք պատանց կը չնորհաւորենք այն բոլոր ձեռնարկները որ կը կատարուին խաղաղութիւնը ամրապնդելու համար:

Բայց, Լիթվինով թէ միւսները կը հաւատա՞ն այդ խաղաղու-թեան, երբ աշխարհակալութիւնը կ'իշխէ անյագ եւ սանձակոտոր, իսկ հալածական ժողովուրդներ իրենց ափ մը հողէն ու արեւէն կը զրկուին նոյն իսկ Ազգերու Դաշնակցութեան մեղսակցու-թեամբ:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՀԱՐԻՒՐԻՆ 10Ի ՕՐԷՆՔԸ ՄԱՐՍԷՑԼԻ ՄԷՋ

= o · o =

Երէկ Մարսէյլի մեր թղթակիցն ստացանք նամակ մը, որմէ կը քաղենք հետեւեալ տեղեկութիւնը.—

Նահանգապետութիւնը շրջաբերական մը հրատարակելով տեղական թեր-թերուն մէջ, կը յիշեցնէ թէ բոլոր վաճառականները եւ ճարտարագործական հաստատութիւնները պարտաւոր են մինչեւ դեկտեմբեր 22 հաղորդել իրենց պաշտօնեաներուն եւ բանուորներուն անուանացանկը:

Միւս կողմէ, աշխատանքի բննիչները կը շարունակեն ստուգումներ կա-տարել օտար հաստատութեանց մէջ: Արդէն իսկ ազդարարութիւն ստացած են 5 — 6 հայ գործատէրեր, 10 առ հարիւրի օրէնքը գործադրելու համար:

ԴԱՀԼԻՃԸ ՆՈՐ ՏԱԳՆԱՊ ՄԸ ԱՆՑՈՒՑ

= o · o =

Ֆլանտէնի դահլիճը նոր տագնապ մը անցուց առջի օր, ցորեկի օրինագծին վիճաբանութեան առթիւ:

Դեկտեմբեր 11ի նիստին մէջ, 110նոր առաջարկներ ներկայացուած էին, եւ վարչապետը ջղագրգռուելով ապդարարեց թէ եթ պիտի առնէ օրինագիծը: Դեկտեմբեր 12ին վիճաբանութիւնները նորէն սկսան, եւ Պ. Ֆլանտէն կրկին սպառնաց եթ առնել օրինագիծը: Կառավարութիւնը կ'առաջարկէր 97 ֆրանքի դնել ցորենի ուելցած մթերքը: Երեսփոխան մը ուրիշ բանաձեւ մը ներկայա-ցուց: Վարչապետին ապդարարութեան վրայ, այդ բանաձեւը մերժուեցաւ 257ի դէմ 312 ձայնով եւ կացութիւնը փրկուեցաւ: Այս առթիւ Պ. Ֆլանտէն յայտարարեց թէ կառավարութիւնը կ'ուզէ իրական ապահովութիւն մը ներկա-յացնել հողագործին, փոխանակ անգործադրելի բաներ առաջարկելու, ինչպէս եղած է ասկէ առաջ:

Օրինագծին կցուած տեղեկագրէն կ'երեւայ թէ ցորենի բերքը օրուան պահան-ջէն 80.750.000 գրիւ աւելի պիտի ըլլայ այս տարի: Կառավարութիւնը կը յու-սայ արտածել այս քանակութեան 33,000,000 գրիւը, ուրիշ բանի գործածել 14,750,000 գրիւը, եւ կ'առաջարկէ որ պետութիւնը մնացեալը գնէ կենդինարին վճարելով 97 ֆրանք: Ուրիշ ելք չի գտներ, ցորենի հրապարակը առողջացնելու համար: (Այս գինը որոշուած է 1935 յուլիսին 15ի համար, իսկ մինչեւ այդ թուականը նշանակուած էր 108 ֆրանք):

Գահ մը վիճաբանութիւնները այնքան պղտորեցան որ վարչապետը յայ-տարարեց.

— « Ապուշի տե՞ղ դրած էք մեզ: Մեր առաջին պարտականութիւնն է օգ-նել հողագործ դասակարգին: Կրնայ ըլլալ որ մեր առաջարկած միջոցները վե-նասեն կարգ մը մանուածոյ չահերու: Բայց ես կանգ չպիտի առնեմ: Մենք կ'ու-զենք պաշտպանել ցորենի հրապարակը: Անհրաժեշտ է ապահովութիւն տալ երկրին: Այդ ապահովութիւնը կարելի է ստանալ միայն ապատ հրապարակով մը: Ես կ'ուզեմ որ Ֆրանսային վերադառնայ իր հասասարակչռութիւնը, իր նախաձեռնութեան ոգին եւ չվարժուի ամէն բան պետութենէն սպասելու: Ես չեմ կրնար լռեցնել երկրին գայթղթը, երբ կը տեսնեմ որ հացին գինը սուղ է, իսկ ցորենը չատ ժան: Բանուորը կրճատուած աշխատանքով մրն է որ կը գնէ այդ սուղ հացը: Ես ըսի թէ իմ Ծիւնդի նուէրս պիտի ըլլայ ժան հացը: Եթէ Թոլլ չպիտի տաք որ կատարեմ խոստումս, դո՛ւք էք որ պիտի ստանձնէք պատասխանատուութիւնը »:

ԱԶԳԵՐՈՒ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԴԵՐԸ

Միջազգային վէճերու լուծման մէջ

= o–o =

ԳՈՀՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ՎԵՐԶԻՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԵԱՆՑ ԱՌԹԻՒ

Քաղաքական շրջանակներու մէջ ընդհանրապէս մեծ յաջողութիւն մը կը նկատուի Ազգերու Դաշնակցութեան կատարած դերը՝ Եւկիոսլաւիոյ եւ Հունգարիոյ վէճին կարգադրութեան համար: Այս յաջողութիւնը աւելի մեծ կը համարուի քան Սարի մասին գոյացած համաձայնութիւնը, որ կախում ունէր միայն մէկ պետութեան նախաձեռնութենէն: Այս առթիւ անգամ մը եւս երե-ւան ելան Ազգերու Դաշնակցութեան հնարաւորութիւնները եւ թերութիւնները: Վերջին վէճին առթիւ, ամէնէն աւելի աչքի կը զարնէր հետեւեալ թերութիւ-նը.— Ա. Դ. խորհուրդը չկրցաւ իրապէս դատաւորի դեր կատարել: Վիճաբա-նութեանց ընթացքին, գրեթէ բոլոր պատուիրակները տրամադիր էին կողմ բռնելու քննուած հարցին մէջ: Պատճառը այն է որ, Ազգերու Դաշնակցութիւ-նը ինքնավար գոյութիւն մը չէ: Անոր Սորհուրդը համադրամարն է զանազ կող-մող ազդային պատուիրակներուն, եւ իր թերութիւններն ու առաքինութիւն-ները կը պատկանին իր անդամներուն: Ուրեմն, երբ անկողմնակալութիւնը կամ ճշմարտասիրութիւնը կը պակսի, պատասխանատուն անոնք են որ Ա. Դ. Սորհուրդը կը կազմեն քարոզչական ասպարէզ մը, փոխանակ համաբերու ար-դարութեան գործիք մը:

Ամէն պարագայի մէջ, իրազեկները կը կարծեն թէ Ա. Դ. Սորհուրդը իր թերութիւններովն հանդերձ կը ներկայացնէ չանթարգել մը ազգային կիրքե-րու ծայրայեղութեանց դէմ: Ճիշդ է որ, Փոքր Համաձայնութեան եւ Հունգա-րիոյ ներկայացուցիչները, իրաւաբանչիւրը իր աչքակից պետութեանց հետ, կը ջղագրգռուէին եւ բուռն ամբաստանութիւններ կը տեղային փոխադարձաբար: Եւ սակայն, աւելի լաւ էր որ լոյս աշխարհ հանուէին այս բոլոր դատութիւն-ները ու կասկածամտութիւնները եւ ցնդէին ճարտասանական պոռթկումներով, փոխանակ անդարմանելի արարքներու վերածուելու:

Ախտժակը ուտելով կը բացուի

Հիմա որ Թուրքիոյ Ազգ. Ժողովը ընտրելու եւ ընտրուելու իրաւունք չնորհեց, քրքուճիկներուն ոտքը գետնէն կտրած է: Երեսփոխան ըլլալէ յետոյ, ինչո՞ւ պինուար ալ չըլլալ: Կարգ մը երեսփոխաններ այն կարծիքը կը յայտնեն թէ Թուրք կինը, քաղաքական բոլոր իրաւունքներուն տիրանալէ վերջ, պինուար ալ պէտք է ըլլայ: Կ'ըսեն թէ կարելի է ուրիշ երկիրներու մէջ եղածին նման, ռազմաճակատին եւս ծառայող գունդը կիներէ կազմել:

= o · o =

ՀԱՄԱՋԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԴՈՑԱՑԱԻ Ֆրանսայի եւ Իտալիոյ նախկին ռազմիկներուն միջեւ, ինչ որ պիտի նպաստէ երկու երկիրներուն մերձեցման: Ցառաջիկայ Զատկին Ֆրանսացի ռազմիկներու պատուիրակութիւն մը պիտի երթայ Իտալիա:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՀԱՆՐԱՑԻՆ ԿԱՐԾԻՔԻ՝ ՀԱՄԱՐ

oooo

Հաքիմիկեթը Միլիէի մէջ կը կարդաւիճ (նոյեմբեր 27).—

Կեսարիայէն կը հեռագրէին թէ քա-ղաքապետական ժողովին մէջ, երէկ մինչեւ ուշ գիշեր քննութեան առնուե-ցաւ « չարշաֆ»ի խնդիրը եւ ի վերջոյ ձայներով որոշուեցաւ վերցնել բոլոր « չարշաֆ»ները:

Այս լուրը զարմանիք պատճառեց մեզի: Մենք մինչեւ հիմա կը կար-ծէինք թէ Թուրքիա այնքան յառաջ-դիմած է, որ ընդհանուր սերունդը չի յիշեր նոյնիսկ թէ իրենց հանրիմ —նե-րողութի՛ւն՝ պայտաճ — մայրիկները «չարշաֆ» կը գործածէին ժամանակ մը: Արդարեւ, տարիներ առաջ փողով եւ թմբուկով արար - աշխարհի ծա-նուցին թէ Թուրքիա արգիլած է այլեւս «չարշաֆ» կրելը:

Եւ մբոթըրներն ու միսխաները զար-մացան այս յեղափոխութեան վրայ, հիացան Աթա Թիւրքին վրայ,— հը - բաշխի նման բան մը կարծեցին՝ երբ ծանուցուեցաւ թէ վերցուած են քա-ֆէները, չարշաֆները, եաչմախնե-րը, եւայլն:

Թուրքիա, որ, վերջերս, համը ա-ռած է մարդ զարմացնելու հիւնէրին, աշխարհի հիացում պատճառել սկսած է արդէն ամէն օր նոր «յեղափոխու-թիւն» մը հեռագրելով Եւրոպայի.

— վերցուեցա՛ւ չարշաֆը:

— Ինկա՛ւ քաֆէները:

—Մոռցուեցա՛ւ պիսմիլլահը:

Եւայլն, եւայլն:

Եւ ահա հեռագրելու նոյն փութկո-տութեամբ, կը գրեն թէ Թուրքիա, եւրոպական տառերը որդեգրելէ վերջ, հուէարկելու իրաւունք կուտայ նաեւ բրմուհիներուն:

Եւրոպա արմաւիք – զարմաւիքի պիտի մատնուի անշուշտ: Այդ է Թուրքիոյն ալ ուզածը: Դարերով շինուած հան-լայինի կարծիք մը խանդելու աշխա-տութիւ է, որ կը կատարեն, եւ իրենց փութկոտութեան մէջ ինչ մը շատ յաւակնութիւն կը դնեն: Անոնք կ'ու-զեն որ յիշատակն իսկ չմնայ այն աւանդութենէն թէ Թուրքը չի խաղա-խակրքուիր, միայն ջարդել ու խանդել գիտէ: Տեսէ՛ք, կ'ըսեն, մենք հուէար-կութեան իրաւունք կուտանք կիներ-ուն, մինչ ձեր երկիրներուն մէջ կի-ներ ազատագրուած չէ կարգ մը կաշ-կանդումներէ: Եւրոպական երկիրնե-րու մէջ, կիները այլեւս իրենց պայ-քարին մէջ պիտի չմոռնան յիշել թուրբ կնոջ... յաղթանակը:

Այո՛, թուրբ կիները ալ կը հուէարկէ...

Օրերը պիտի անցնին սակայն եւ այս «յեղափոխութիւնն» ալ պիտի մաշի, նոր «յեղափոխութիւններու» պահանջ եւ ապապրանք պիտի ըլլայ: Ու երբ նոր յեղափոխութիւն մը բա-նաձեւեն, մենք դարձեալ տարիներ վերջ պիտի կարդանք հեռագիր մը Ա-նատոլուի խորերէն.

— Տեղւոյս թուրք կիները ծափե-րով որոշում տուին մասնակցելու ընտրական պայքարին:

Ա՛հ մարդ, պիտի ըսէ մէկը որ յի-շողութիւն ունի, դուխ տարիներ ա-ռաջ գրեցիք եւ աւետեցիք թէ «չար-շաֆ»ը արգիլուած է, եւ տարիներ վերջ կեսարիայէն կը գրէիք թէ չար-շաֆը դեռ նո՛ր կ'արգիլուի: Ու հիմա երբ բրմուհիներու հուէարկութեան բրաւունք կուտաք, — գէթ այդպէս կը հեռագրէի՛ք,— հաւատա՞նիք որ կը գործադրուի, թէ պարզապէս փորձ մըն է այդ արտասահմանը խաբելու, նպաստաւոր հանրային կարծիք պատ-րաստելու:

ԱՐԱՋ

Սարի հանրաքուէն եւ միջազգային ուժը

*Ազգերու Դաշնակցութեան խորհուրդը չնորհակալութիւն յայտնեց այն պետութեանց որոնք յանձն առած են զինուորներ տրամադրել, ապահովելու համար Սարի հանրաքուէին ազատութիւնը: Միջազգային զօրագունդին յաւել-ուածական ծախքերը պիտի վճարուին հանրաքուէին սահմանուած վարկերէն: Եթէ տրամադրուած դումարը չբաւէ, Ֆրանսայէն եւ Գերմանիայէն պիտի խնդրուի նոր վարկեր սահմանել: Զրկուած զինուորները եթէ մեռնին կամ ան-կարողութեան դատապարտուին, իրենց ընտանիքները հանդաման թոշակ պի-տի տանին Սարի միջազգային յանձնախումբէն: Զօրագունդին անդամները ազատ են որ եւ է օրինական պատասխանատուութենէ, իրենց պաշտօնին դոր-ծադրման առթիւ կատարուած արարքներու համար: Միայն հանրաքուէի գե-րագոյն ատեանը իրաւասութիւն ունի դատելու պատժական օրէնքի խախտում-ները: Զօրագունդին Անգլիա պիտի զրկէ 1500 զինուոր, Իտալիա՝1300, Հոլան-տա՝ 250, Շուէտ՝ 250: Ասոնք պիտի կեդրոնանան քանի մը կէտերու վրայ, կա-րելի եղածին չափ ազատ ըլլալով ժողովուրդին մէջ եւ պիտի գործածուին իր-րեւ բացառիկ կամ պահեստի ուժ, եւ ոչ թէ սովորական ոստիկանական պար-տականութեանց համար:

»»»··«««

ԽՈՐՀՐ. ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆ մը պիտի դայ Փարիզ, այս օրերս, վերջնա-պէս կնքելու համար առեւտրական դաշնագիրը, որու մասին բանակցութիւն-ներ կատարուած էին Մոսկուայի մէջ: Ֆրանսական արտածումները 60 միլիոն ֆրանք աւելցած են անցեալ տարուան վրայ, իսկ այսուհետեւ աւելի պիտի աճին:

ՃԱՓՈՆԱԿԱՆ կառավարութիւնը վերջնապէս վաւերացուցած ըլլալով Ուա-շինկթընի նաւային դաշնագրին խզման որոշումը, միւս կառավարութեանց պիտի հաղորդէ դեկտեմբեր 22ին: Բանակցութիւնները պիտի չարունակուին, նոր դաշնագիր մը կնքելու համար: Ճափոն վստահ է թէ պիտի կրնայ դիմա-նալ նաւաշինութեան մրցակցութեանց, չնորհիւ իր ժան արտադրութեան: Ճափոնական նաւատորմը ունի 90,000 նաւազ, իսկ ամերիկեանը միայն 80,000:

ԳՈՐԾԱԶՈՒՐԿՆԵՐՈՒ ԿԱՂԱՆԴԷՒԻՆ համար 10,000 ֆրանք նուիրեց հան-րապետութեան նախագահը: Կոչը մը՝ իր լուման զրկած է արտաուէ նամակով

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՀԱՄԵՍՏ ԴԱՂՈՒԹԻ ՄԸ՝ ՍԻՆ ՇԱՄՕՆԷՆ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԸՆԿԵՐ ՄԸ ՎԵՐ-ՋԵՐՍ ԵՐԿՈՒՈՒ ԲԱԺԱՆՈՐԴ ՅԱՆԴՆԱՐԱԲԱՐ ԻՐ ՄԻՒԿ ՇԱԲԹՈՒԱՆ ԸՆԹԱՑՔԻՆ, ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ԻՆՔՆԱԲԵՐԱԲԱՐ:

ՉԵՆՔ ՍՊԱՍԱԵՐ ՈՐ « ՅԱՌԱՋ »ի ԲՈԼՈՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐԸ ԻՐԵՆՑ ԿԱՐ-ԳԻՆ ԵՐԿՈՒՈՒ ԲԱԺԱՆՈՐԴ ԴՏՆԵՆ, ՄԻՒԿ ՇԱԲԹՈՒԱՆ ԸՆԹԱՑՔԻՆ:

ԲԱՑՑ, ՇԱ՞Տ Է ՅԱՆՁՆԱՐԱԲԼ ՈՐ ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴ ԿԱՄ ԸՆԹԵՐՑՈՂ ՋԱՆԱՑ ՄԻՒ ՆՈՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴ ԳՏՆԵԼ, ՆՈՑՆԻՍԿ ԵՐԵՔ ԱՄ-ՍՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ:

ՄԵՆՔ ՎՍՏԱՀ ԵՆՔ ՈՐ ԵՐԵՔ ԱՄԻՍԸ ՎԵՑ ԱՄԻՍ, ՑԵՏՈՑ ՄԻՒ ՏԱՐԻ ԿՐ ԴԱՌՆԱՑ ԵՒ ԱՑԴՊԷՍ ԱՒ ԿՐ ՇԱԲՈՒՆԱԿՈՒԻ, ԵՐԲ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆ ԴԱՂԱՓԱՐ ԿԱՋՄԷ « ՅԱՌԱՋ »Ի ՄԱՍԻՆ:

ԱՊԱՑՈՑՑ՝ ԱՑՆ ԲԱՋՄՈՒԹԻՒՆԸ ՈՐ ԱՆԽԱՆՏ ԿԱՊՈՒԱԾ Է «ՅԱՌԱՋ»Ի, 1925ԷՆ Ի ՎԵՐ:

ՄԵՆՔ ԱՒԵԼԻՆ ԿՈՒՋԵՆՔ ԸՆԵԼ, ՁՈՒԱՑՆԵԼ ԹԵՐԹԸ ԵՒ ԼՐԱՑՆԵԼ ՆՈ-ՐԱՆՈՐ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ:

ՁԵՐ ՁԵՌՔՆ Է ԴԻՒՐԱՑՆԵԼ ՄԵՐ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ,— ՆՈՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐ ՁԱՐԵԼՈՎ:

«ԹԵԹՈՒՆ ԵՒ ՅԱՇՈՒԹԻՒՆ»

(ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ)

»»•««

Իմ ի՛միկ Լուիզ նաեւ հետւ ի դուռն ազգայնական վիճակը ընկերային ծանր ու ծանր էր։ Մեր ամուսնութենէն ետք ես ու ամուսինս ապրեցանք Ֆրանսայի մայրաքաղաքին մէջ, ուր ես ունէի ընտանեկան մեծ կալուածներ։ Ես ու ամուսինս ունէինք մեծ ընկերական շրջանակ։ Մեր տունը ամէն օր լեցուն էր հիւրերով։ Ես ինքս ալ ամէն օր հիւրեր կ՚ընդունէի։ Ամէն ինչ կը ժպտէր ինծի։ Ես ալ ուրախ էի, որ ամուսինս ինծի համար ամէն ինչ կ՚ընէ։ Ան ինծի համար ամէն ինչ կը նուիրէր։ Ես ալ ամէն ինչ կ՚ընէի ամուսինիս համար

ՀՈՒՅՆՈՒՄ ԵՒ ՈԿՀՈՅՆ

— Լօնտոն մեր ամէն տեսակի կարծիքներ կ՚ընդունի, ինչպէս նաեւ մեր ամէն տեսակի ծիծաղները, — կ՚ըսէ Ճոն Պուլ, ինքզինքը ծանօթացնելով Ս. Փիտէրսպուրկի թղթակցին հետ։ — Ես ինքս ալ կ՚ընդունիմ ամէն տեսակի կարծիքներ, բայց ծիծաղելու համար ինծի պէտք է ուրիշ բան մը։ Ես կ՚ուզեմ, որ ինծի ծանօթացնեն ոչ թէ ուրիշներու կարծիքները, այլ՝ իրողութիւնները։ Ես կ՚ուզեմ գիտնալ, թէ ինչ կ՚ընեն ուրիշները, եւ ոչ թէ ինչ կը մտածեն անոնք

մը: Շարժումը մեծ յաջողութիւն գտած է:

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԼԻՐԸ տագնապի մատնուած ըլլալով, կառավարութիւնը արտակարգ միջոցներ ձեռք առած է, ինչպէս գրած էինք արդէն: Այս առթիւ երկիւղալի լուրեր տարածուած ըլլալով, Հռոմէն կը հաղորդեն թէ կառավարութիւնը միտքէն չանցըներ կտրել լիրին գինը կամ նորէն կրճատել թոշակները:

ԳԱՂՏՆԻ ՈՍՏԻԿԱՆ ՊՕՆԻ, որ բանտարկուած էր կաշառքի ամբաստանութեամբ, ազատ արձակուեցաւ իր փաստաբաններու բողոքին վրայ: Դատավարութիւնը պիտի կատարուի սովորական կարգով: Պօնի Սթավիսքիի յանձնաժողովին առջեւ հրաւիրուեցաւ առջի օր, բայց մերժեց պատասխանել եղած հարցումներուն: Հակառակորդ լրագիրները կ'ըսեն թէ իր ազատ արձակումը կը պարտի այդ լռութեան ...

ԴՊՐՈՑԻ ՄԸ ՏԱԽՏԱԿԱՄԱԾԸ ՓԼԱՒ Լիվրփուլի մէջ (Անգլիա), հանդէսի մը առթիւ: Երկու հարիւր քսան մանուկներ եւ ծնողներ վիրաւորուեցան, ոմանք շատ ծանր: Աղէտը աճաւոր հանգամանք մը առաւ երբ ելեկտրական լոյսերն ալ մարեցան, եւ աղէտեալները նոր խուճապի մը մատնուեցան մութին մէջ: Շատ մը մանուկներու կուրծքերը խորտակուեցան, ոտքերը, թեւերը կամ գանկերը ջախջախուեցան մարդկային զանգուածներու ծանրութեան տակ:

ԻՏԱԼԻՈՅ ԵՒ ՀԱԲԷՇԻՍՏԱՆԻ միջեւ ծագած նոր դէպքին հետեւանքով 110 Հաբէշներ սպաննուած են իտալական գծին վրայ: Ուրիշ բազմաթիւ մեռեալներ եւ վիրաւորեալներ ինկած են ճամբուն վրայ: Իտալացիները գրաւած են 105 հրացան, 8000 փամփուշտ, 125 վրան, մէկ թնդանօթ, 400 պարկ ուտելիք եւայլն:

Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Գաւառ

Հ. Յ. Դ. «Վարանդեան» կոմիտէն դասախօսական ժողովի կը հրաւիրէ ընկերներն ու համակիրները, 15 դեկտ. չարաթ երեկոյ, ժամը 8.30ին, սովորական հաւաքատեղիին մէջ: Կը խօսի ընկ. ԱՇՈՏ ԱՐԾՐՈՒՆԻ:

ԼԻՈՆԻ «Վարանդեան» Կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները 14 Դեկտեմբեր ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին 181, Գուրս Լաֆա- «Զարդարեան» Գրադարանը: Ներկայ կ'ըլլայ ընկ. Ա. Արծրունի:

ՍԷՆ Թ'ԷԹԻԷՆԻ «Անտօք» ենթակոմիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին «Դուրեան» գրադարանը:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ «Պատանեկան» Միութեան ընդհ. անդամական ժողովը ,16 Դեկտեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին, Միութեան Գրադարանին մէջ:

ԵՐԵԿՈՅԹ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Մ. Ը. Մ.-ի ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ
վաղը Շաբաթ երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ լոյս
Brasserie Colbertի շքեղ սրահին մէջ
Մուտք.— Զոյգերու՝ 20 ֆր.: Օրիորդներու՝ 10 ֆր.: Այրերու՝ 15 ֆր.:

ԵՐԵԿՈՅԹ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած՝ Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՇԱՎԻԼԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ
Այս կիրակի 16 դեկտեմբեր կէս օրէ յետոյ ժամը 4—12
Շավիլի Սէն-Լազար կայարանին մօտիկը
rue Carnot փողոցին վերջաւորութեանը թիւ 28
Restaurant à l'Ecusson Bleuի սրահին մէջ
ԱՐԱՄ ՉԱՐՔ (Վերսայեցի) կը խօսի Օմար Խայեամի մասին:
Կ'երգէ քառեակներ՝ ընկերակցութեամբ ճանճի:
Եւրոպական պարեր. ընտիր ճաշ: Ձոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ:
Մուտք՝ 4 ֆրանք:
Հաղ. միջոց.— Շոգեկառք Սէն Լազարի կայարանէն իջնել Շավիլ: Օթօպիւս թիւ 1 իջնել Puits Sans Vin, Շավիլ:

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Տիկին Petit Ter - Pogociantz, անդամ Շամպէրիի գրական Ակադեմիային, Reconnaissence Françaiseէն պատուանշան ստացած, յառաջիկայ կիրակի 15 դեկտեմբեր, ժամը 9ին, դասախօսութիւն մը պիտի տայ Նախկին կամաւորներու կեդրոնին մէջ, 14, Rue de Trévise, Փարիզ (9), մեթրօ՝ Քատէ:

Դասախօսութեան նիւթ ընտրած է կարգ մը հարցեր,— հայ ժողովուրդին արդար պահանջները, Ֆրանսայի խոստումները Հայոց:

Մուտք՝ 15, 10 եւ 5 ֆրանք:

ԿԱՐԵՒՈՐ

Ֆրանսական բանակի Հայ նախկին կամաւորները (բոլոր ճակատներու) կը հրաւիրուին ստիպողաբար ընդհ. ժողովի վաղը Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին Քաֆէ-Թապայի սրահը 6, Rue Grange-Batelière, Paris:

Օրակարգ.— Հաշուետուութիւն եւ հրաժարական վարչութեան, ընտրութիւն Հաշուեքննիչ Մարմնի, նոր ծրագիր, Միութեան դերը եւ ուղեգիծը ներկայ պայմաններու մէջ եւայլն:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

«ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ»ի Վալանսի մասնաճիւղի վարչութիւնը ընդհանուր անդամական ժողովի կը հրաւիրէ իր անդամ-անդամուհիները եւ անդամագրուիլ փափաքողները, այսօր Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8ին, Ազգային Մատուռ-Մանկապարտէզին մէջ:

Կը խնդրուի անպայման ներկայ ըլլալ:

ՏԱՐՕՆ-ՏՈՒՐՈՒԲԵՐԱՆ Հայր. Միութեան Մարսէյլի մասնաճիւղի ընդհ. անդամական ժողովը այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2ին Պար տէ լա Փոսթի մէջ: Կը խնդրուի անդամ եւ ոչ անդամ բոլոր հայրենակիցներէն ներկայ գտնուիլ այս կարեւոր ժողովին:

ԵՐԵԿՈՅԹ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
ՉԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ
ԵՐԵԿՈՅԹ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ
ՀԱՅ ԿԱՄԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ՄԱՐՏԻԿՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ
13 Դեկտեմբեր երեկոյեան ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ
PETIT JOURNALի սրահին մէջ, 21, rue Cadet. Մեթրօ՝ Cadet
Բարձր հովանաւորութեամբ Զօր. **BREMOND**ի եւ նախագահութեամբ
հրամանատար Զ. ԽԱՆՋԱՏԵԱՆի
Մասնակցութեամբ Հայ Սպայից եւ Ֆրանսահայ Կամ. Միութիւններու:
ԿԸ ԽՕՍԻՆ
Հայ Սպայից Միութեան Նախագահ Զօր. ԿՕՐԿԱՆԵԱՆ
Հայ կամ. Մարտիկ. Նախագահ Գնդ. Տ. ԲԱՂԴԱՍԱՐԵԱՆ
Ֆրանսահայ կամ. Միութեան Նախագահ Պ. Մ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
Պ. ՍԵԴՐԱՔ ՍԱՍՈՒՆԻ եւ ԳԵՐ. ՀԱՅՐ ՍԱՀԱԿ ՏԷՐ ՄՈՎՍԷՍԵԱՆ
Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին
ՍԻՓԱՆ երգչախումբը ղեկավարութեամբ ՍԱՔՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ
Խմբերգներ, Հայկական տարազով շուրջպարեր, կ'երգեն՝ Օր. Հ. Քնեօզեան
եւ Պ. Գր. Մէհտէրեան. Կը պարէ՝ Օր. Հրանոյշ Գազազեան:
Ժամը 12էն յետոյ կը սկսին եւրոպական պարերը:
Առաջնակարգ Օրքէսթր եւ Ճաշարան:
21րդ զաղրայիճ զօրագունդի նուագախումբը կը նուագէ հայկական եւ եւրոպական եղանակներ: ՄՈՒՏՔ՝ 7 ՖՐԱՆՔ
Տոմսերը կը ծախուին ԹԻՒԹԻՒՆՃԵԱՆ Նպարավաճառանոցը, 37, rue de Trévise: ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ Գրատուն եւ Միութեան անդամներուն մօտ:

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ՌՈՍՏՈՄ ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ
Տեղի կ'ունենայ 22 Դեկտ. Շաբաթ երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ լոյս
Vincennesի Salle de Fêteի ԳԵՂԵՑԻԿ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ
27, Rue des Laitières
Métro: La Tourelle. Nationէն երկու կայարան անդին
(Սրահը կը գտնուի՝ մեթրոյէն 50 քայլ հեռու:
ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. ԿԱՐԱՊԵՏ ԲԱԳՈՍԵԱՆ
ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ ՍԻՄՈՆ ՎՐԱՑԵԱՆ
Պիէս ներկայացուի՝ ՄՈՐ ԼԻՆԻ, ՆՈՐ ԼԻՆԻ
Ջութակ, ընկերակցութեամբ նուագի: Երկու ժամ անընդհատ ծիծաղ:
Կէս գիշերէն վերջ կը նուագէ MARIO DELFIի
Orchestre Argentinի մէկ մասը:
Ջանազան անակնկալներ: Հայկական պարեր: Արտասանութիւն:
Ճոխ պիւֆէ, անհաւատալիօրէն աժան:
Բոլոր տոմսերը իրաւունք ունին բօմպոլայի
ՄՈՒՏՔ 6 ՖՐԱՆՔ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ
ՄԱՐՍԷՅԼԻ ԲԱՐՁՐ ՀԱՅՔԻ ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ
15, Դեկտեմբեր, Շաբաթ երեկոյ, ժամը 8.30ին, SALLE CHAPPEի մէջ rue Chappe
կը ներկայացուի՝ "ԴԱՒԱՃԱՆՈՒԹԻՒՆ"Ը (Տրամ 5 արար)

Կը մասնակցին դերասաններ՝ Տիկին Ս. Նշանեան, Տէր եւ Տիկին Ղազարեան, Թրաքօշ եւ սիրող դերասաններ՝ Օր. Մելինէ Գրիգորեան, Պ.Պ. Միքայէլ Գրիգորեան, Ե. Գարագաշեան, Վ. Քէչէճեան եւ Վ. Տէր Վարդանեան: Պարիչներ: Կովկասեան հագուստ, լուսարձակ, նոր տէքօր, դերուսոյց Ղազարեան, գեղարուեստական բաժնի վարիչ Թրաքօշ, ընդհ. պատասխանատու վարիչ Վ. Տէր Վարդանեան:

Տոմսերու գին՝ Ա. կարգ 10 ֆր., Բ. կարգ 7 եւ Գ. կարգ 4 ֆրանք:

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՎԷՆՍԷՆԻ Մ.ՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ
16 Դեկտեմբեր կիր. կէս օրէ վերջ ժամը 3էն մինչեւ կէս գիշեր
Salle JEAN GOUJONի ՄԷՋ
8, rue Jean Goujon. Paris. Մեթրօ՝ **Champs Elysées**
Արքայական Օր. Gisèle Aubryի կողմէ (Ֆօլի Պերժեռ)
Ընտիր Ճազ-Պանտ: Կը մասնակցի ԱԼԻՍ նուագախումբը:
Ճոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ Գին՝ 10 ֆրանք:

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ՕՐ

Ֆ. Կ. Խաչի Վիէնի մասնաճիւղի գպրոցին հանդէսը 6 յունուար կիրակի: Կը խնդրուի Վիէնի կազմակերպութիւններէն նկատի ունենալ այդ թուականը:

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Նախաձեռնութեամբ Իսի Լէ Մուլինոյի «Զաւարեան» Ակումբին
Ի ՆՊԱՍՏ ԻՐ ԳՐԱԴԱՐԱՆԻՆ
16 դեկտեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին
2, Rue Alexandre Guilmantի սրահին մէջ Մէրոյին կայարանին դիմացը
Կը ներկայացուին
«ՇԱՏԱԽՕՍ ՍԱՓՐԻՉԸ» եւ «ԴԴՈՒՄԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԸ»
Մուտք՝ 3 ֆրանք:

LOTERIE NATIONALի

5ՐԴ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 19ԻՆ
Loterie des Regions Libéréesի 16. 17. 18. 19 et 20
ՇԵՐՏԵՐՈՒ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԴԵԿՏ. 28ին
Sweepstake de Luxembourgի
ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ 1935 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 15ին
Ծախու են՝ ամբողջ, 1/2, 1/4, 1/10 et 1/20
բաժիններ Վիճակահանութեանց մինչեւ վերջին օրը.
A. GODOVANNIKOFF
30, Quai de Passy, Paris (16)
Tél. JASMIN 01-50 **Métro: PASSY**
Հեռագրական հասցէ.— **GODOVANNIKOFF, PARIS**
Գրասենեակը բաց է ամէն օր եւ կիրակի,
առաւօտեան ժամը 9էն մինչեւ իրիկուան ժամը 9:

ՎԶՆՈՑ (քաշ - քոլ), ՓՈՒԼ - ՕՎԷՐ
եւ ԲՈՒՐԴԷ ՁԵՌՆՈՑՆԵՐ
ՄԱՐՇԷՃԻՆԵՐ,
CACHE - COLS EN LAINE, PULL - OVER,
GILETS ET GANTS DE LAINEի
Ձեր գնումներուն համար դիմեցէք՝
JAPHET Frères
224 & 257 Rue St. Denis. Paris 2e.
Métro: St. Denis
Tél. Central: 69-61 եւ Gutemberg 57-57
Միշտ տրամադրելի է ընտիր մը երկը՝ անմրցելի գիներով:

ԿՈՒԶԷ՞Ք ՁՈՒՍ ԽԱՂՈՂԷ ԵՒ ԱՆԻՍՕՆԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ՕՂԻ ԽՄԵԼ

ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ ՓՍՏՈՒՑԷՔ ԵՒ ԴՆԵՑԷՔ	ՐԱՔԻ ՏԻՒՋ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ԽՄԻՉՔ	ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ ԱՆԱՐԱՏ ԱԽՈՐԺԱԲԵՐ

Պոլսոյ օղին է որ ձեր ուզածին պէս կը ճերմկնայ եւ քէյֆ կուտայ:
Ֆրանսայի համար արտօնատէր՝ Յ. ՏԱԼԱՔԻՒԲԵԱՆ
8, Rue Suffren, MARSEILLE, Tél. D. 70-89
Փարիզի ներկայացուցիչ Գ. ՃԻՏԷՃԵԱՆ,
75, Ave. Victor – Hugo, Clamart (Seine)
Լիոնի ներկայացուցիչ ՃԸՆԿԸՏՐԵԱՆ եւ ԹԷՐԶԻԵԱՆ
211, Rue de Criqui

ՀԱՅ ԵՐԱԺՇՏԱՍԷՐՆԵՐՈՒՆ

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ
Գ. Մ. ԱԼԷՄՇԱՀԻ
Այնքան սպասուած հայկ. տխսքերու առաջին շարքը հետեւեալ երգերով

ԿՈՄԻՏԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ.— 1. Կալի երգ (Ա. մաս) Ալէմշահի երգչախումբ, Բ. երգ (Բ. մաս) Ալէմշահի երգչախումբ, 2. Ա. Լուսնակ գիշեր, Բ. Անեմ էթամ Ալէմշահի երգչախումբ, Բ. Բաղհան, Խումար Ալէմշահի երգչախումբ:

Գ. Մ. ԱԼԷՄՇԱՀ.— 3. Ա. Հօյ Նար Ալէմշահի երգչախումբ, Բ. Ես սիրեցի Մեներգ՝ Օր. Ի. Պիւլպիւլեան:

Հատը 20 ֆրանք: Մանաւոր պայմաններ մեծաքանակ գնողներուն:

Յունուարին հրապարակ կ'ելլեն նաեւ Սրենդխարեանի «Երեւանի Էրիւանները» Ա. Էնզէլի, Բ. Հինգալ: Կոմիտասի վարդապետի Հայ ժողովրդական պարերը (Նուագախումբի վերածուած Ալէմշահի կողմէ) եւ Ալէմշահի «Արեւելեան գիշերները», Սէնֆոնիք նուագախումբով, որոնց պիտի յաջորդեն, հետագային, Կոմիտասի, Սրենդխարեանի եւ Ալէմշահի գործերէն նոր շարք մը:

Անհատական դիմումներու ինչպէս նաեւ գաւառի եւ արտասահմանի մենաշնորհ ստանալու համար՝ դիմել.— CHORALE ALEMCHAH, 64, Rue Corot, VILLE D'AVRAY (S. et O.) France:

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (47)

ՍՊԻՏԱԿ ԱՐԾԻՒԸ

Թարգմ. Ա. ՀԱԲԷԼԵԱՆ — Գրեց՝ ՐՕԼԸՆՏ ՏԷՆԻԸԼ

Կլօրիայի մէջ կացութիւնը պարզող շատ բան կար եւ առանց բան մը հասկնալու չէր ուզեր մեկնիլ անկէց:

— Վախցուցէք զինքը, պարոն, փափաք Հ. Ա.-ի ականջին: Ով ըլլալնիդ ուզզակի յայտնեցէք իրեն. վստահ եմ որ երբ մեր ոստիկան ըլլալը իմանայ, բերանը քիչ մը աւելի պիտի բանայ:

Հ. Ա. այդ միջոցը մտածած էր, բայց մէկ պատճառով չէր ըրած այդ բանը, անդամ մը որ պաշտօնապէս խօսէր՝ այլեւս ետ դառնալ չէր կրնար ըլլալ: Եթէ յետագային տեսնէին որ սխալ մը գործուած է, շատ դժուար պիտի ազատէին:

Որովհետեւ Ամերիկացիները իրենց քաղաքացիներուն կամ կիներուն ազատութեան բռնաբարումը չեն սիրեր, եւ սխալական դրօշակի մը մէջ մտնել, մարդասպան մը գտնելու նպատակով, ազատութեան դէմ էր եւ Հ. Ա. պէտք եղած զօրաւոր ապացոյցները չունէր ատոր համար:

Սակայն Փիրսըն ալ իրաւացի էր: Պարզ էր թէ այդպէս վարուելով իրենց պարտականութիւնը չպիտի կարենային կատարել եւ ձեռնունայն ետ պիտի վերադառնային: Ուստի Հ. Ա. ընկերոջը գլխով համաձայնական նշան մը ընելով, գրպանէն այցետոմս մը հանեց եւ նաւազին քով մօտեցաւ:

— Կը ցաւիմ որ ստիպուած եմ պնդելու, Պ. Պարթըն, թէեւ իրականութիւնն էր երբ ըսի թէ այս նաւուն վրայ եկած եմ բարեկամս Սըր Ճօն Տէվիսըրը տեսնելու, սակայն թերեւս ամբողջ իրականութիւնը չէր: Ես հոս կը գտնուիմ, առաւել կամ նուազ չափով, պարտականութեանս բերումով:

Այս խօսքերը ըսելէ յետոյ Հ. Ա. այցաքարտը նաւազին երկարեց: Մարդը որ հետաքրքրութիւնով կեցած մնաց կ'ընէր՝ քարտին վրայ նայեցաւ եւ ըսաւ.

— Ուրեմն Սքօթլէնտ Եարտի մեծ մլուկներէն մէ՞կն էք, հա՞:

— Օգնական - ոստիկանապետ, Պ. Պարթըն:

— Ինծի համար արժէք չունի:

Անշուշտ Պ. Սէմ Պարթընին հետ գլուխ ելլելը դժուար էր:

— Կրնայ ըլլալ, Պ. Պարթըն, ըսաւ Հ. Ա. քաղցր ձայնով մը, բայց կարծեմ լսեցիք որ պաշտօնիս բերումով հոս ղրկած եմ ըսի:

— Անշուշտ լսեցի, պարոն: Ականջի խլութիւն չունիմ:

Հ. Ա. չրթունքը խածաւ, բարկութիւնը զսպելու համար:

— Պաշտօնական հանգամանքովս ձեզի կ'ըսեմ որ պատասխանէք ձեզի տուած հարցումներուս:

Նաւազը, որ այցաքարտը ձեռքին մէջ կը բռնէր տակաւին, ըսաւ.

— Պարոն, հարկաւ գրաւոր արտօնութիւն մը ունիք այդ հարցումները ուղղելու համար:

Հ. Ա. այդ արտօնութիւնը չունէր, բայց այդքան առաջ երթալէն յետոյ չէր ուզեր պլըֆի գալ:

— Որպէս օգնական - ոստիկանապետ, գրաւոր արտօնագրի պէտք չունիմ ես, պատասխանեց:

Այս խօսքերուն վրայ նաւազը պատռեց ձեռքը բռնած քարդը եւ կտորները ծովը նետեց: Յետոյ առաջանալով Հ. Ա.-ի բազուկէն բռնեց ու ըսաւ.

— Այդ կայմը կը տեսնէ՞ք:

Հ. Ա. մարդուն աչքերուն հետեւեցաւ: Նաւազը Կլօրիայի երկու կայմերը կը դիտէր:

— Լա՛ւ, ըսաւ Հ. Ա. չհասկնալով թէ նաւազը ինչ ըսել կ'ուզէր:

— Բարեկամ, այդտեղ աստղազարդ դրօշը կը ծածանի:

Թերեւս չէք գիտեր որ այս դրօշանաւը ամերիկեան հողին վրայ կը գտնուի: Մինչեւ որ յիշած արտօ՛ագիրս ցոյց չտաք՝ ձեր ամբողջ ոստիկանութեան սանթիմ մը անգամ չեմ տար: Եթէ կ'ուզէք, քիչ վերջը դարձեալ եկէք, թերեւս նաւապետը հոս կ'ըլլայ, բայց հիմակուընէ ձեզ կ'ըսեմ, եւ լաւ մտիկ ըրէք, որովհետեւ խօսքս երբեք չեմ դրժեր, եթէ մէկ վայրկեանի մէջ դուն եւ ընկերդ այս նաւէն չհեռանաք, ձեզ ծովը կը նետեմ... հիմակ հասկցա՞ք:

Նաւազը իրաւունք ունէր. Հ. Ա. գիտէր այդ բանը: Սպիտակ Արծիւը եթէ նոյն իսկ այդ վայրկեանին Կլօրիայի մէջ գտնուէր, առանց պաշտօնական արտօնագրի զայն չպիտի կարենար ձերբակալել: Ինչպէս նաւազը դիտել տուաւ, Կլօրիան Ամերիկեան հողին վրայ կը գտնուէր եւ ինք ու Փիրսըն կատարելապէս ստնձգութիւն կ'ընէին: Լաւագոյն էր հանդարտօրէն մեկնիլ:

Հ. Ա. ձեռք Փիրսընին մօտ երթալով ըսաւ.

— Փիրսըն, այլեւս հոս չենք կրնար մնալ, մեր բարեկամ նաւազը տակաւ հասկցուց բաւական պարզ լեզուով: Այս դրօշանաւը Ամերիկեան դրօշ կը կրէ, Ամերիկացի մը կը պատկանի, եւ մենք առանց մասնաւոր արտօնագրի՝ ոտնձգութիւն ըրողներ եղած կ'ըլլանք: Պ. Նաւազը քաղաքավարօրէն ըսաւ որ եթէ դուրս չելլենք, մեզ ծովը պիտի նետէ:

— Իմացայ պարոն, բայց Պ. Նաւազին սպառնալիքը կատարելուն մասին կը տարակուսիմ: Կ'ուզեմ որ այդ բանը փորձելու պատեհութիւն մը տանք իրեն:

— Ոչ, ոչ, Փիրսըն, լաւ է որ երթանք: Խնդիր ունենալ չեմ ուզեր: Կարծեմ մեր բարեկամը իր ուժին վրայ չափազանց մեծ գաղափար ունի, բայց չեմ ուզեր որ փորձենք զայն:

Ահա այս կողմը կուգայ: Մնաք բարով ըսենք եւ մեկնինք:

Երեք վայրկեան վերջ օգնական - ոստիկանապետ Տէյվիս եւ իր բարեկամ քննիչ Փիրսըն դէպի ծովափ կը թիավարէին:

— Պարոն, կը խորհիմ որ գլխաւոր ոստիկանապետին պէտք է երթալ եւ ըսել որ այդ մարդիկը հարցաքննութեան դրօշանաւ վերադառնալու շարժունին, ըսաւ ձէք Փիրսըն:

— Այո, իրաւունք ունիք, պատասխանեց Հ. Ա.:

(Շար.)

ԿԸ ԽՆԴՐԵՆՔ մեր թղթակիցներէն եւ բարեկամներէն անյապաղ տեղեկացնել թէ իրենց շրջանին մէջ գիտե՞ն վայր մը ուր կարենայ հողագործական աշխատանք գտնել չարքաշ երիտասարդ մը:

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
Le Gérant: H. STEPHAN
17, Rue Damesme, PARIS (13)

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

HARATCH

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 – 70

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,—	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ Երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՇԱԲԱԹ 15 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
SAMEDI 15 Décembre 1934

10րդ ՏԱՐԻ - 10e Année Nº 2678 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ՊԱՅՔԱՐ...

Կրցա՞ք անվրդով կարդալ ընկեր Յովհ. Կոնդալեզ Զալըգեանի նամակը,— «Դառնութեան աղաղակ մը բանտէն», որ հրատարակուեցաւ անցի օր (Յառաջ, 13 դեկտ.):

Ի՞նչ կ'ըսէ մեր դժբախտ ընկերը բանտին խորէն:

«Արեւ», Եգիպտոսի ռամկավարներուն պաշտօնաթերթը, թղթակցութիւն մը հրատարակած էր հոկտ. 15ին, Նիւ Եորքէն, ուր կը պատմէր հետեւեալ «դէպք»ը.—

«20ական տարի բանտարկութեան դատապարտուածներէն Միրիճանեան եւ Անդրէասեան իրարու հետ վիճաբանութեան կը սկսին եւ վիճաբանութիւնը այնքան կը տաքնայ որ կը սկսին զիրար ծեծել, մինչեւ որ բանտապահը կուգայ եւ կ'ուզէ զատել իրարմէ, սակայն մեր երկու ամբաստանեալ ոճրագործները իրենց հերոսութիւնը ցոյց տալու համար կը խոշտանգեն պահակն ալ, որուն վրայ դուրսէն օգնութիւն հասնելով բանտապահը կ'ազատեն, իսկ մեր երկու «ցեղակրօն»ական հերոսները կը չէզոքացուին եւ մութ սենեակներու մէջ կ'արգելափակուին»:

Ընկեր Կոնդալեզ Զալըգեան աչքութեամբ կարդալով այս զարշելի հէքեաթը, որուն մէջ մէկ տող ճշմարտութիւն չկայ, կ'աղաղակէ անզօր դառնութեամբ.

— «Այս ո՞ր դարու մէջ կ'ապրինք. ինչո՞ւ այսքան անկիրթ սուտեր կը հրատարակէ «Արեւ» թերթը: Միթէ այս սուտերը հրատարակողը մարդկային տարրական զգացում չունի՞. այսքան ալ անամօթութիւն կ'ըլլա՞յ: Սինկ – Սինկի բանտին մէջ կան 2400 բանտարկեալներ, 300է աւելի պաշտօնեաներ եւ երկու փոխ–բանտապետներ: Արդ, ի՞նչպէս կարելի է այս աւելի քան 2700 մարդոց ներկայութեան ստել»:

Մնացեալը կարդացէք բոլոր մանրամասնութիւններով:

Իմացաք թէ՝ այն երկու ընկերները, Միրիճանեան եւ Անդրէասեան, որ իբրեւ թէ հոկտեմբերին կամ սեպտեմբերին կռուած են Սինկ – Սինկի բանտին մէջ, ՕԳՈՍՏՈՍ 17ին փոխադրուած էին ուրիշ բանտ մը, ինչպէս միւսները՝ խճողման հետեւանքով:

Կարդացէք նաեւ, թէ բանտապահները ի՛նչ փափկութեամբ կը վարուին մեր կալանաւորներուն հետ, ամէն դիւրութիւն ընծայելով անոնց:

«Անկիրթ սուտ»երու ի՛նչ թանկագին գոհարներ կան, տակաւին:

Պատահաբար յիշենք ամէնէն վերջինները, որպէսզի բարեմիտներ համոզուին թէ մինչեւ ո՛ւր կրնայ իջնել հակառակորդ մամուլը, կուսակցական դրամագլուխ ճարելու համար:

«Պայքար», Ամերիկայի ռամկավարներուն պաշտօնաթերթը, ունի անգլիերէն շաբաթաթերթ մը,— «Արմինեըն Միրըր», որ կոչուած է անգլիախօսներն ալ դարձի բերելու:

Այս թերթը կ'աւետէր հոկտ. 23ի թիւին մէջ, հրատարակելով Նիւ Եորքէն զարնուած հեռագիր մը.

— «Օգնական դատախազ Ճօզէֆ Քոհն «Միրըր»ի լրատուին տուած տեսակցութեան ընթացքին հաղորդեց թէ Դուրեան արք.ի սպանութեամբ ամբաստանուած տասներորդ մեղադրեալ Ք. ձերբակալուած է Նիւ Եորքի ոստիկանական իշխանութեան կողմէ եւ շուտով պիտի դատուի»:

Արդ, օգնական դատախազ Ճ. Քոհըն յայտարարած է «Արմինըն Սփէքթէթըր»ի (հակադաշնակցական թերթ մը, 18 նոյ.).

— «Ես երբեք տեսակցութիւն տուած չեմ Պոսթընի պարբերականին, Պ. Ք.ի գործին շուրջ»:

Եւ վճռապէս հերքած է ձերբակալութեան լուրը:

Նոյն վճռական հերքումը՝ Պ. Ալեքսանդր Քամինսքիի կողմէ, որ ընդհ. դատախազն էր Դուրեանի դատին.

— «Այդ լուրերը սուտ են եւ անհիմն: Ք. ձերբակալուած չէ»:

Դարձեալ «Արեւ»ն է որ կը պատմէ «Իրարու գերեզմանին վրայ» խորագրին տակ. (28 նոյ. 1934).

— «Փարիզի դաշնակցական թերթը «Յառաջ» կը գրէ թէ մեռած է Ատրպէճանի *անկախ* հանրապետութեան *պատուիրակութեան նախագահ* Թօփճիպաշէվ, որուն գերեզմանին վրայ հաւաքուեր են «անկախ»ներու բոլոր «պատուիրակութիւն»ները եւ Կովկասեան Ուխտը նուիրագործելու համար ճառեր ալ խօսեր են...»:

Արդ, Փարիզի դաշնակցական թերթը՝ «Յառաջ», ՄԷԿ ՏՈՂ, ՄԷԿ ԲԱՌ բան գրած չէ Թօփճիպաշեւի մահուան մասին: ԼՈՒՐՆ ԻՍԿ ՉԷ ՏՈՒԱԾ ՄԻՆՉԵՒ ԱՅՍՕՐ:

Ան որ հանելուկ լուծելու փափաք ունի, կրնայ պրպտել «Յառաջ»ի հաւաքածոն, եւ եթէ գտնէ մէկ բառ որ մօտաւոր կապ ունենայ «Արեւ»ի պատմութեան հետ, պիտի ստանայ մէկ տարուան «Յառաջ»:

Այս նոյն թերթը — ածականը դուք ճարեցէք — Նիւ Եորքի բանտարկեալներուն «կռիւ»ը նկարագրած ատեն, կը պատմէր նաեւ թէ՝ «ծանր վիճաբանութիւն մը տեղի ունեցած է «դաշնակցական» ծանօթ Վ. Գարտաշեանի այրիին եւ դաշնակցական շէֆերու միջեւ, դրամական խնդրի մը առթիւ»:

— «Ամերիկայի դաշնակցական կեդրոնին համար արտասահմանէն եկած դրամները դրամատան մէջ պահ դրուած են եղեր Վ. Գարտաշեանի անուան, այնպէս որ այս վերջինոյն մահէն վերջ Տիկին Գարտաշեան չուզեր դրամները վերադարձնել եւ ահա վիճաբանութիւն եւ իրարանցում»:

Կրնա՞ք ածական մըն ալ դուք ճարել այս այլապէս «անկիրթ սուտ»ին համար, երբ ըսենք թէ ողբացեալ Վահան Գարտաշեան... ամուսնացած չէր: Ամուրի ապրեցաւ եւ ամուրի ալ մեռաւ:

Դեռ ուրիշ խնդիր թէ Դաշնակցական ալ չէր, որպէսզի Հ. Յ. Դ. Ամերիկայի Կեդր. Կոմիտէն անճրկէր եւ անոր անունով դրամատուն յանձնէր «արտասահմանէն եկած դրամները»:

... Չի՞ բաւեր այսօրուան համար:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

3000 ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՆԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎԸ եւ ԳՈՐԾԱԶՐԿՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Ֆրանսայի երեք հազար քաղաքապետները իրենց տարեկան ժողովը գումարեցին Փարիզի մէջ, քննելով բազմաթիւ հարցեր: Միայն Ալժերիայէն եկած էին 150 ներկայացուցիչներ:

Համագումարը քննեց նաեւ գործազրկութեան խնդիրը եւ հետեւեալ բանաձեւը քուէարկեց.— Հանրօգուտ շինութիւններու ձեռնարկել ամբողջ Ֆրանսայի մէջ.— Խստօրէն գործադրել օրական ութ ժամուան օրէնքը, արգիլելով յաւելուածական աշխատանքը.— Աւելի ազդու կերպով գործադրել օտար բանուորներու համար սահմանուած համեմատութիւնը (բաժնեցուցակ=քոնթէնժանթըման).— Արգիլել գործածութիւնը այն անձերուն որոնք արդէն կանոնաւոր գործ մը ունին կամ կ'օգտուին բաւարար ռոճիկէ մը (հանգստեան թոշակ).— Կինը ընտանեկան յարկին մէջ պահել:

ՔԱՂՔԵՆԻ ՄԱՄՈՒԼԸ ԵՒ ՕՏԱՐ ԲԱՆՈՒՈՐՆԵՐԸ

«Թան» երէկ երրորդ անգամ ըլլալով կ'արծարծէր օտար բանուորներու խնդիրը (ՕՏԱՐՆԵՐԸ ԵՒ ԳՈՐԾԱԶՐԿՈՒԹԻՒՆԸ), *պարզելով նոր տնօրինութեանց գործադրութեան անպատեհութիւնները: Իր կարծիքով, կառավարութիւնն ալ հասկցած է այդ պարագան, «քանի որ փոխանակ խմբովին արձակելու կամ տուրքի ենթարկելու օտար բանուորները, առ այժմ նկատի ունի միայն հսկողութեան զօրացումը եւ օտար բանուորներու գործածութեան սահմանափակումը՝ համաձայն իւրաքանչիւր արհեստի եւ շրջանի: Բայց նոյնիսկ այս ձեւին մէջ, իշխանութիւնները անպատեհութեանց կը հանդիպին»:*

Ուրիշ տեսակէտէ մըն ալ քննելով խնդիրը, քաղքենի դրամատիրական օրկանը դիտել կուտայ.— «Նոյն իսկ եթէ մէկդի դնենք բանուորներու անձնական արժէքը, միշտ պիտի ունենանք սա խնդիրը.— կարգ մը արհեստներու մէջ դժուար է կամ անկարելի՝ Ֆրանսացիներ դնել օտարներու տեղը. որովհետեւ առաջինները կա՛մ արհեստը չեն գիտեր, եւ կամ չեն ուզեր կատարել»:

Տեղի անձկութեան պատճառաւ յետաձգելով յօդուածին միւս մասերը, կը թարգմանենք եզրակացութիւնը.

— «Հարցին տնտեսական կողմը պէտք չէ մոռցնէ անոր ազգային եւ ընկերային կողմը: Ֆրանսան կը պարպուի եւ, հակառակ ամէն բանի, մեր շահը կը պահանջէ Ֆրանսացիներով լեցնել զայն: Բայց պէտք չէ մոռնանք այն ծառայութիւնները զորս մեզի մատուցած են օտար բանուորները, ոչ ալ անգիտանանք թէ անոնք հարստութեան աղբիւր մը կը կազմեն: Եթէ պարագաները կը հարկադրեն մեզ սահմանափակել օտար բանուորներու գործածութիւնը, անհրաժեշտ է այդ գործողութիւնը կատարել առանց կիրքի եւ առանց անտեսելու մեր ճարտարագործութեան եւ հողագործութեան պահանջները»:

*** *«Տէպա», միւս քաղքենի օրկանը, իր դեկտեմբեր 13ի թիւին մէջ հրատարակած էր հայ գաղթ. միացեալ յանձնաժողովին մատուցած յուշագրին ամփոփումը, առանձին – առանձին յիշելով մասնակցող կազմակերպութեանց անունները: Խորագիրը՝ «Հայերու ճակատագիրը»:*

Կառավարութիւնը յաղթեց Վստահութեան խնդիր յարուցանելով

Վիճաբանութիւնները փակուած ըլլալով, ցորենի օրինագիծը քուէարկուեցաւ Երեսփ. ժողովի դեկտեմբեր 13ի նիստին մէջ: Քննութիւնը կը շարունակուէր հինգ օրէ ի վեր, փոթորկալի մթնոլորտի մը մէջ: Աւելի քան 160 փոփոխութիւններ առաջարկուած էին օրինագծին մէջ, բայց կառավարութիւնը մերժեց, սպառնալով ետ առնել օրինագիծը եւ պատասխանատուութիւնը ձգել Երեսփ. Ժողովին վրայ: Վերջին նիստին մէջ ալ, վիճաբանութիւնները բուռն հանգամանք ստացան եւ Պ. Ֆլանտէն վստահութեան խնդիր յարոյց (ոչ թէ յարուցեց! կամ յարուցանեց!): Վերջապէս օրինագիծը քուէարկուեցաւ 175ի դէմ 387 ձայնով:

Հարցին փակումէն առաջ, վարչապետը հետեւեալ յայտարարութիւնն ըրաւ.

— «Խորհրդարանէն դուրս պայքար մը բացուած է որ կառավարութիւնը կ'ամբաստանէ թէ ուժ կուտայ ջաղացպաններուն՝ ընդդէմ հողագործներուն: Կառավարութիւնը ոչ ոքի ծառայութեան տակ է եւ թոյլ չպիտի տայ որ այս օրինագիծը քուէարկողները զոհ երթան այդ պայքարին: Կառավարութիւնը վճռած է վերջ տալ այն գայթակղութեան որով հացին գինը կ'որոշուի ցորենին կենդինարը 108 ֆրանք հաշուելով, այնինչ հրապարակին վրայ 55 ֆրանքի կը ծախուի ցորենը»:

Յունաստանի մամուլին բողոքը Կղերական տարագիրներու արգելքին առթիւ

Յունական թերթերը կը շարունակեն բողոքել Թուրքիոյ դէմ, կղերական տարագիրներու արգելքին առթիւ, թէեւ կառավարութիւնը համակերպած կը թուի, նոյն ինքն Պ. Վէնիզելոսի թելադրութեամբ, որպէսզի չվտանգուի թուրքեւյունական բարեկամութիւնը:

Ձախակողմեան «Անէքսարթիթոս» օրաթերթն անգամ կը մեղադրէ Թուրքիան, որ ազգայնամոլութեան տենդէն բռնուած, խաղաղութիւնը վտանգող քայլեր կ'առնէ:

Կառավարական «Քաթիմերինի» թերթը սոսկցուած կացութեան ծանրութիւնը եւ փափկութիւնը նշելով մէկտեղ, դիտել կուտայ թէ մամուլին հրապարակութիւնները այլեւս պէտք է վերջ գտնեն, խնդրոյն կարգադրութիւնը կառավարութեան ձգելու համար:

Ընդդիմադիր թերթերը կը շարունակեն իրենց յարձակումները կառավարութեան դէմ, թուլութեամբ եւ անզօրութեամբ մեղադրելով զայն: Ազատական «Փաթրիս» թերթը, որ գաղթականական մեծ զանգուածներու արտայայտիչն է, կառավարութիւնը պատասխանատու կը բռնէ սոսկցուած կացութեան համար:

Իսկ կէս ձախակողմեան եւ կառավարական «Էլէֆթէրօս Անթրօփօս» թերթը կը գրէ թէ Թուրքիա մտադրած է տիեզերական պատրիարքութիւնը Պոլսէն փախցնել եւ առաջնորդող յօդուածի մը մէջ կ'ըսէ թէ այլ եւս հելլէն եւ թուրք բարեկամութիւնը գոյութիւն չունի:

ՄՈՍԿՈՒԱՅԷՆ հաղորդուած տեղեկութեանց համաձայն, Կիրով, վերջերս սպաննուած ականաւոր գործիչը, Ստալինի հաւանական յաջորդը կը նկատուէր: Միւս կողմէ կը հաստատուի թէ սպանիչը պաշտօնական արտօնագիր ունէր, ազատօրէն մտնելու համար Լէնինկրատի Խորհուրդներու պալատը:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԻՆՉՈ՞Ւ ՉԷ

Թերթերը գրեցին թէ կարգ մը երեսփոխաններ կը խորհին զինուորութեան իրաւունք ալ շնորհել թրքուհիներուն, որոնք նոր ստացան ընտրելու եւ ընտրուելու շնորհը:

«Կարելի է ռազմաճակատին ետեւ գործող գունդը կիներէ կազմել» — կ'ըսեն անոնք:

Ինչո՞ւ չէ:

Երբ թրքուհին երեսփոխան կ'ընտրէք, օրէնքներ մշակելու համար, ինչո՞ւ հրացան մըն ալ չպիտի տաք անոր ձեռքը, որպէսզի պաշտպանէ այդ օրէնքները:

Միայն թէ, ես քանի մը դիտողութիւններ ունիմ, իբրեւ նախկին «վաթանտաշ» (նոր բառով՝ *եուրտտաշ*):

Անոնք որ կը խորհին զինուորութեան իրաւունք տալ թրքուհիներուն, անուշադրութեամբ կը մեղանչեն պատմական ճշմարտութեան մը դէմ:

Թրքուհին ե՞րբ զինուոր չէ եղած, որ հիմա իրաւունքի մասին կը մտածեն, իբրեւ թէ շնորհ մը բրած ըլլային:

Ո՞ւր էին այդ երեսփոխանները, երբ թրքական հարէմը կատարեալ զօրանոցի մը դերը կը կատարէր, ամէն անգամ որ նախկին պէյերն ու փաշաները նեղը կը մնային, օտար դիւանագէտներու եւ զօրականներու առջեւ:

Թուրք մէպուս մը չէ՞ր որ, երկու տարի առաջ, կ'աղաղակէր Ազգ. ժողովին մէջ, գաղտնի վարկերու վիճաբանութեան առթիւ.

— Էֆէնտիմ, քաղաքականութեան մէջ ամէն բան կ'ըլլայ, ամէն բան պիտի ընենք, դրամ ալ կուտանք, կին ալ... (բառ առ բառ չեմ յիշեր, բայց դժուար չէ պրպտել եւ գտնել):

Պոլսոյ ո՞ր դեսպանատան պատը կը դիմանար, երբ հեռուէն կ'երեւային «չարշաֆ»ները կամ ... ներքինիները:

Հարցուցէք հարիւրապետ Արմսթրոնկին, Պէննէթին եւ միւսներուն:

Տիկին Ս... փաշա մը չէ՞ր որ հալեցուց «ցանկամ տեսնել»ի նախատը զինադադարի շրջանին:

Ուրիշ դիտողութիւն մը.— ինչո՞ւ «ռազմաճակատին ետեւ գործող գունդը» կ'ուզեն վերապահել թրքուհիներուն:

Նախատինք չէ՞ այդ, անոնց քաջութեան եւ կոչումին հանդէպ:

Ընդհակառակն, «ռազմաճակատին ետեւ գործող գունդը» կազմելու է միայն եւ միայն այրերէն, որովհետեւ.—

Ըստ արդէն, ամէն անգամ որ նեղը մնան, այդ երբեմնի պէյերն ու էֆէնտիները կը նախընտրեն յառաջ քշել հարէմը, իրենց վերապահելով թիկունքը:

Թրքական ամբողջ պատմութեան մէջ, յառաջապահ դիրքերը միշտ սահմանուած են կիներուն:

«Էֆէնտի»ն եւ «պէյ»ը կրնան «պայ» դառնալ, բայց այս աւանդութիւնը կը մնայ անխախտ, քանի որ հարազատ թրքական է:

Վ.Ա.Հ.

Ամերիկայի հանգանակութեան գումարը անցաւ 80,000 տոլարը

Դեռ երէկ ստացանք «Հայրենիք»ի նոյեմբեր 22 — դեկտեմբեր 1 թիւերը, երկու ծրարով: Իմը բանտարկեալներու պաշտպանութեան համար բացուած հանգանակութիւնը կը շարունակուի: Մինչեւ նոյեմբեր 29 հանգանակութեան գումարը հասած էր **80,386** տոլարի (մէկ տոլարը **15** ֆրանք հաշուելով = **1,205,790** ֆրանք):

ՀԱՅ ԲԱՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

= o–o =

Անստուգութիւն եւ նոր հետապնդումներ

ՄԱՐՍԷՅԼ, 11 դեկտ. (Յառաջ).— Հակառակ պաշտօնական ու անպաշտօն քայլերուն, եւ բազմազլխեան դիմումներուն, տակաւին ոչ մէկ շօշափելի ու մխիթարական արդիւնքի յանգեցաւ հայ նպաստազուրկ բանուորներու հարցը:

Շուարած ու անճար բազմութիւնները հաստէներ կը փնտռեն, դուռներ կը զարնեն, ելք մը գտնելու համար:

«Սպասելով դիմումներու արդիւնքին» եւ կրակ ու բոց ճառերու հրաշքին, ահա ամիս մը անցաւ: Եւ ապահովաբար ամիսներ ալ պիտի անցնին:

«Մինչեւ որ ասուն ջուրը իջնէ, գորտին աչքերը դուրս կը թափին...»:

*** *Մինչ այս մինչ այն, իրաւասու իշխանութիւնը խստութեանց կը դիմէ, գործադրելու համար հարիւրին տասնի օրէնքը:*

Մարսէյլ, Ֆրանսայի գլխաւոր ճարտարագործական վայրերէն մէկն է: Եւ իրողութիւն է նաեւ, թէ իր բնակչութեան մէկ կարեւոր մասը,— մօտ 250000 հոգի — օտարականներ են, որոնք գրեթէ իրենց ձեռքը կեդրոնացուցած են տեղական ծանր ճարտարարուեստի զանազան ճիւղերը:

Այսպէս, կեդրոնանալով մեր վրայ, կրնանք ըսել թէ կօշիկի ճարտարարուեստը կը գտնուի առաւելապէս Հայերուն ձեռքը:

Քիչ չեն գործատէր Հայերը, եւ անոնց կապուած հայ բանուորները:

Տեսակ մը մասնագիտութիւն դարձած է այդ արհեստը Հայերուն ձեռքը: Ժամանակ կար, որ շահերը լաւ էին, եւ գործերն ալ առատ: Սակայն, տիրող տնտեսական տագնապը անմասն չթողուց այս ասպարէզն ալ:

Իսկ կօշիկի գործի տագնապին հետ, հիմա ծագեցաւ ուրիշ մը եւս:

Տեղաւորման գրասենեակներէ պաշտօնական նամակներ կուգան, որոնց մէկը կարդացի անցեալները:

Ի՞նչ կ'ըսեն: Կ'ըսեն թէ նախապատուութիւն պէտք է տրուի ազգային բանուորութեան, եւ պէտք է գործադրել հարիւրին տասը օրէնքը:

Եւ ասոր առընթեր, աշխատանքի մասնաւոր քննիչներ շրջան կ'ընեն գործարանէ գործարան: Այս այցելութիւնը վայելած են 5 — 6 հայ գործատէրներ:

Քննիչը կը հարցնէ.— Քանի՞ գործաւոր ունիս եւ քանին Ֆրանսացի է: Երբ կ'իմանայ թէ օտարականներ են գրեթէ բոլորն ալ, կ'ըսէ.— պէտք է Ֆրանսացի գործաւորներ աշխատցնել:

Սակայն երբ կ'ըսես թէ, Ֆրանսացի բանուոր չկայ կօշկակարութեան համար, դուք բերէք, կը պատասխանէ.— Եթէ չէք կրնար գտնել, գոցեցէք դուռները ձեր հաստատութեան:

Այսչափ: Բնական է երկրորդ անգամ այցելութեան տուգանքներ սահմանելու պաշտօնով կը վերադառնայ:

ԿԱՌԱՋԱՐԿՈՒԻ ՆԵՐՔԻՆ ԴԱՒԱՌՆԵՐԸ ՂՐԿԵԼ ՀԱՅԵՐԸ ԻԲՐԵՒ ԴԱՇՆԱԿԻՑ

*** *Անցեալները, «քաղաքական եւ տնտեսական վիճաբանութեանց» ընկերութիւնը, սարքած էր հրապարակային բանախօսութիւն մը, նիւթ ունենալով «Գործազրկութիւնը եւ օտար բանուորները»:*

Երեք բանախօսներ նշանակուած էին, որոնք — հակառակ չորս ժամուան — չկրցան սպառել նիւթը:

Ի՞նչ կ'ըսեն բանախօսները, որոնք բոլորն ալ պաշտօնական անձեր են:

Առաջինը.— Կը տրտնջան թէ օտարականները տեղական բանուորութեան հացը կը խլեն, մրցակցութիւններ կը սարքեն:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

«ԵՐԵՎԱՆԻ ԻՐ ՀՈՒՇԱՎԱՅԻՆ»

(ԴԵՎԶԱՎՈՐ ՑՈՒՑԱՏԱՓԵԼ ՋՈՒՎԱՆՈՒԻ)

»»»·«««

— «Օտ· ասում, որ ես ինչ-որ տեղ եմ գնում, ինչ-որ տեղ եմ ուզում գնալ, ինչ-որ բան եմ ուզում անել, ինչ-որ բան եմ ուզում ասել, ինչ-որ բան եմ ուզում գրել, ինչ-որ բան եմ ուզում կարդալ, ինչ-որ բան եմ ուզում լսել, ինչ-որ բան եմ ուզում տեսնել, ինչ-որ բան եմ ուզում զգալ, ինչ-որ բան եմ ուզում ապրել, ինչ-որ բան եմ ուզում մեռնել, ինչ-որ բան եմ ուզում ծնվել, ինչ-որ բան եմ ուզում ստեղծել, ինչ-որ բան եմ ուզում ոչնչացնել, ինչ-որ բան եմ ուզում սիրել, ինչ-որ բան եմ ուզում ատել, ինչ-որ բան եմ ուզում հավատալ, ինչ-որ բան եմ ուզում ժխտել, ինչ-որ բան եմ ուզում հաղթել, ինչ-որ բան եմ ուզում պարտվել, ինչ-որ բան եմ ուզում հասկանալ, ինչ-որ բան եմ ուզում չհասկանալ, ինչ-որ բան եմ ուզում հիշել, ինչ-որ բան եմ ուզում մոռանալ, ինչ-որ բան եմ ուզում ներել, ինչ-որ բան եմ ուզում չներել, ինչ-որ բան եմ ուզում հավատարիմ մնալ, ինչ-որ բան եմ ուզում դավաճանել, ինչ-որ բան եմ ուզում ուրախանալ, ինչ-որ բան եմ ուզում տխրել, ինչ-որ բան եմ ուզում ծիծաղել, ինչ-որ բան եմ ուզում լաց լինել, ինչ-որ բան եմ ուզում ուրախացնել, ինչ-որ բան եմ ուզում տխրեցնել, ինչ-որ բան եմ ուզում զարմանալ, ինչ-որ բան եմ ուզում զարմացնել, ինչ-որ բան եմ ուզում վախենալ, ինչ-որ բան եմ ուզում վախեցնել, ինչ-որ բան եմ ուզում ամաչել, ինչ-որ բան եմ ուզում ամաչեցնել, ինչ-որ բան եմ ուզում ատել, ինչ-որ բան եմ ուզում ատելի դարձնել, ինչ-որ բան եմ ուզում սիրել, ինչ-որ բան եմ ուզում սիրելի դարձնել, ինչ-որ բան եմ ուզում հավատալ, ինչ-որ բան եմ ուզում ստիպել հավատալ, ինչ-որ բան եմ ուզում ստիպել չհավատալ, ինչ-որ բան եմ ուզում ստիպել հասկանալ, ինչ-որ բան եմ ուզում ստիպել չհասկանալ, ինչ-որ բան եմ ուզում ստիպել հիշել, ինչ-որ բան եմ ուզում ստիպել մոռանալ, ինչ-որ բան եմ ուզում ստիպել ներել, ինչ-որ բան եմ ուզում ստիպել չներել, ինչ-որ բան եմ ուզում ստիպել հավատարիմ մնալ, ինչ-որ բան եմ ուզում ստիպել դավաճանել, ինչ-որ բան եմ ուզում ստիպել ուրախանալ, ինչ-որ բան եմ ուզում ստիպել տխրել, ինչ-որ բան եմ ուզում ստիպել ծիծաղել, ինչ-որ բան եմ ուզում ստիպել լաց լինել, ինչ-որ բան եմ ուզում ստիպել ուրախացնել, ինչ-որ բան եմ ուզում ստիպել տխրեցնել, ինչ-որ բան եմ ուզում ստիպել զարմանալ, ինչ-որ բան եմ ուզում ստիպել զարմացնել, ինչ-որ բան եմ ուզում ստիպել վախենալ, ինչ-որ բան եմ ուզում ստիպել վախեցնել, ինչ-որ բան եմ ուզում ստիպել ամաչել, ինչ-որ բան եմ ուզում ստիպել ամաչեցնել, ինչ-որ բան եմ ուզում ստիպել ատել, ինչ-որ բան եմ ուզում ստիպել ատելի դարձնել, ինչ-որ բան եմ ուզում ստիպել սիրել, ինչ-որ բան եմ ուզում ստիպել սիրելի դարձնել

ՕՐԿԻՉ ԿԱՄ ՄԱՀ

ՀԱՅ ԳՐՈՂ ՄԸ ՊԱՏՄԵՐ ԻՐ ՄԱՀՈՒՆ ԵՎ ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏԻ ՄԱՍԻՆ

Ա. Ղազարեան

Ա. Ղազարեան ծանօթ է ընթերցողին իր հետաքրքրական յուշերով, որոնք տպագրուած են «Գրական թերթ»ի մէջ։ Ան ներկայիս կ՚ապրի Ֆրանսայի հարաւը, Նիցցա քաղաքին մօտ գտնուող Վենս գիւղաքաղաքին մէջ։ Հոն ան հանդիպած է Ռուբէն Զարդարեանի հետ, որ ամառնային արձակուրդի կ՚անցնէր Նիցցա։ Ա. Ղազարեան իր յուշերուն մէջ կը պատմէ Զարդարեանի հետ ունեցած հանդիպումներուն մասին։

Ռուբէն Զարդարեանի հետ առաջին անգամ հանդիպեցայ 1931 թուականի ամառ ամիսներուն, Նիցցա քաղաքին մէջ։ Ան հոն էր եկած ամառնային արձակուրդի։ Ես ալ հոն էի, ամառնային արձակուրդի։ Ես ալ հոն էի, ամառնային արձակուրդի։ Ես ալ հոն էի,

Երկրորդ.— *Պէտք է խիստ միջոցներու դիմել, սեղմելով օտարականներու Ֆրանսա մուտքը։*

Երրորդ.— *Ֆրանսացի բանուորութեան նախապատուութիւն տալ ամէն տեղ։*

Չորրորդ.— *Ֆրանսա ապրող լատինացեղ ժողովուրդները հաւաքաբար ֆրանսահպատակ դարձնել, որպէսզի ձուլուին։*

Հինգերորդ.— *Մարսէյլի հիւանդանոցներուն պիտուեն չի բաւեր իր պետերուն, բանի որ կարեւոր մէկ մասը կը գործածուի օտարականներուն, ձրի կամ գեղչեալ գիներով։ Այսուհետեւ, ոչ մէկ օտարական հիւանդ չընդունիլ ներս, առանց ամբողջական վճարումի։*

Եւ վեցերորդ.— *Նկատելով որ Հայերը, մեծ պատերազմին, մեր դաշնակիցն ըլլալով մէկտեղ չվարձատրուեցան եւ վերջերս ալ անիրաւաբար զրկուեցան իրենց նպաստը կորուսեցաւ,.. պէտք է զանոնք ղրկել ներքին գաւառները եւ հողին կապել։*

Ժողովին չարունակութիւնը յետաձգուեցաւ ուրիշ օրուան։

** *Ինչպէս գրած էի արդէն նախորդ թղթակցութիւններուս մէջ, մար – սէյլի Ցոյները, իրրեւ անմիջական հետեւանք գործադրութեան նպաստի դադրման եւ նոր խստութեան, խումբ խումբ կը պատրաստուին Ցունաստան երթալ, ձրի կամ գեղչեալ գիներով։*

Այսօր հաստատուեցի թէ, արձանագրուած են 700 հոգի, որոնց կէսը պիտի մեկնի յառաջիկայ երեքշաբթի, եւ կէսն ալ միւս շաբաթ։

Արձանագրուածներուն մէջ կան նաեւ տասնեակ մը յունահպատակ Հա – յեր։ — ՀՐԱՉԵԱՑ

ԱՆՊԱՐՏ ԱՐՁԱԿՈՒԵՑԱՒ ընկեր Գ. Լազեան, Աթէնքի « Նոր Օր »ի պա – տասխանատու տնօրէնը, որուն դէմ անուարկութեան դատ բացած էր Տօքթ. Վ. Մարտիկեան, բանտարկութիւն եւ հատուցում պահանջելով։ Դատավարութիւնը տեւեց հինգ ժամ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ արտաքին նախարարութենէն բարձրաստիճան պաշտօնատար մը փարիզ պիտի գայ, բանակցութիւններ կատարելու համար։

Հ. Ց. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Գառատ

Հ. Ց. Դ. «Վարանդեան» կոմիտէն դասախօսական ժողովի կը հրաւիրէ ընկերներն ու համակիրները, 15 դեկտ. չաբաթ երեկոյ, ժամը 8.30ին, սովորական հաւաքատեղիին մէջ։ Կը խօսի ընկ. ԱՇՈՏ ԱՐՇԱՐՈՒՆԻ։

Սէն Թ'Էթիէնի «Անտօք» ենթակոմիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին «Դուրեան» գրադարանը։

ՄԱՐՍԷՑԼԻ « Պատանեկան » Միութեան ընդհ. անդամական ժողովը ,16 Դեկտեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին, Միութեան Գրադարանին մէջ։

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ-ԹԷՅԱՍԵԼՔԱՆ

Մարսէյլի ԽԱՐԲԵՐԻՑ եւ ՅԱՐԱԿԻՑ ԳԻՒՂԵՐՈՒ ԵՐԻՑ, ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

վաղը, կիրակի երեկոյ ժամը *8.30*ին սալոն ֆէն ֆագ, *4, rue St. Jaques.*

Վեկավարութեամբ Պ. Մ. ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆի կը ներկայացուի գաւեշտ մը։

երգ, նուագ, արտասանութիւն եւայլն։

Պ. ՏԷՐՏԷՐԵԱՆ իր սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերէ իր *ռաթլօվ։*

Մուտք՝ 3 ֆրանք։

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Տիկին Petit Ter - Pogociantz, *անդամ Շամպէրլիի գրական Ակադեմիայի*, Reconnaissance Françaiseէն *պատուա – նշան ստացած, յառաջիկայ կիրակի* 15 *դեկտեմբեր, ժամը* 9*ին, դասախօսութիւն մը պիտի տայ Նախկին կա – մաւորներու կեդրոնին մէջ*, 14, Rue de Trévise, *Փարիզ* (9) , *մէթրօ՝ Քասէ։*

Դասախօսութեան նիւթ ընտրած է կարդ մը հարցեր,— հայ ժողովուրդին արդար պահանջները, Ֆրանսայի խոստումները Հայոց։

Մուտք՝ 15, 10 *եւ* 5 *ֆրանք։*

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

Le Gérant: H. STEPHAN

17, Rue Damesme, PARIS (13)

Raki "ERIVAN"

ԱՆԱՊԱՏԱՒ պտղատուտած ապրի ճաշն ամուղչարար է.
ԵՐԵՒԱՆ Ապրի է ճաշն որ անվնաս պտղատուտած է.
Բիւրեղան Ներքինով շշուռած ամսոյ ապրիդը վնասակար են.
Ասիոյ խմիչքը միայն ԵՐԵՒԱՆը. — ԱՍԱՐԵՑԻ ԲԱՐԵԿԱՄ։
Ամպամը յուշիս շատ սուղ կ'օգնէ
Քանի մը ճաշիկ ինծի ցնծալու համար
Բազդաբաշխներ կը խանգիէ գէշ օղիով,
Խմիչքը ԵՐԵՒԱՆը. — ԲԱՐԵԿԱՄ ԱՍԱՐԵՑԻ։

Լիոնի եւ շրջաններու ներկայացուցիչ

D. N. BAHADOURIAN

32, Rue Sévigne. Lyon (Rhône)

Նիսի եւ շրջաններու գործակալ

M.M. H. Khatchadourian et Danielian

24, rue Assalit. Nice (A. M.)

ԵՓԵԿՈՑԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՋԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ

ՀԱՅ ԿԱՄԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ՄԱՐՏԻԿՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Այսօր, Շաբաթ երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ

PETIT JOURNALի *սրահին մէջ, 21, rue Cadet. Մէթրօ՝* Cadet

Բարձր հովանաւորութեամբ Ջօր. BREMONDի եւ նախագահութեամբ

հրամանատար *Զ. ԽԱՆԶԱՏԵԱՆի*

Մասնակցութեամբ Հայ Սպայից եւ Ֆրանսահայ կամ. Միութիւններու։

ԿԸ ԽՕՍԻ՝

Հայ Սպայից Միութեան Նախագահ Ջօր. **ԿՕՐԿԱՆԵԱՆ**

Հայ կամ. Մարտիկ. Նախագահ Գնդ. **Տ. ԲԱՂԴԱՍԱՐԵԱՆ**

Ֆրանսահայ կամ. Միութեան Նախագահ Պ. **Մ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ**

Պ. ՍԵԴՐԱՔ ՍԱՍՈՒՆԻ *եւ* **ԳԵՐ. ՀԱՅՐ ՍԱՀԱԿ ՏԷՐ ՄՈՒՍԷՍԵԱՆ**

Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակցին

ԱԻՓԱՆ երգչախումբը ղեկավարութեամբ **ՍԱՓՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ**

Խմբերգներ, Հայկական տարազով շուրջպարեր, կ'երգեն՝ Ջօր. Շ. ՓՆԵԱՋԵԱՆ

եւ Պ. ԳՐ. ՄԷՀԵՐԵԱՆ. կը պարէ՝ Ջօր. ՀՐԱՆՈՑՇ ԳԱԶԱԶԵԱՆ։

Ժամը 12էն յետոյ կը սկսին եւրոպական պարերը։

Առաջնակարգ Օրքէսթր եւ Ճաղպանտ։

21րդ գաղթային զօրագունդի նուագախումբը կը նուագէ հայկական եւ եւրոպական եղանակներ։

ՄՈՒՏՔ՝ 7 ՖՐԱՆՔ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Տէր եւ Տիկին Արփիար ՁԲԷյեան իրենց խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնեն Հ. Ց. Դ. Մարսէյլի Շրջ. Կոմիտէին, Բալու քաղաքի Վերաշինաց Միութեան, Մարսէյլի առաջնորդարանի ներկայացուցիչներուն, Ամերիկայի և Մարսէյլի ազգականներուն, բարեկամներուն որոնք անձամբ, նամակաւ եւ հեռագրով չնորհաւորեցին իրենց ամուսնութիւնը։

Մարսէյլ, 28 Նոյ. 1934

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ Վ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆԻ

ՀՕՑ ՆԱ՛Ր

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՊԱՐԵՐԳ

(Երգ ու դաշնակի համար) *Միակ հարազատն ու ամբողջականը*

ԳԻՆ **12** ՖՐԱՆՔ

Կեդրոնատեղի՝ Հ. Սամուէլ Գրատուն, 51, Rue Monsieur le Prince, Paris, Մարսէյլի համար դիմել՝ Պ. Ց. Մալաքեանի, 101, Rue St. Jacques, Marseille.

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄ

Նախաձեռնութեամբ Իսի Լէ Մուլինոյի «Զաւարեան» Ակումբին

Ի ՆՊԱՍՏ ԻՐ ԴՐԱԴԱՐԱՆԻՆ

16 *դեկտեմբեր, կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին*

2, Rue Alexandre Guilmanth սրահին սէջ Մհօտնի կայարանին դիմացը

կը ներկայացուին

«ՇԱՏԱԽՕՍ ՍԱՓՐԻՋԸ» եւ «ԴՊՈՒՄԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԸ»

Մուտք՝ 3 ֆրանք։

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՎԷՆՍԷՆԻ Մ.ՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Վաղը, կիր. կէս օրէ վերջ ժամը 3էն մինչեւ կէս գիշեր

Salle JEAN GOUJONի ՄԷՋ

8, rue Jean Goujon. Paris. Մէթրօ՝ **Champs Elysées**

Ներքեւհին Օր. Gisèle Aubryի կողմէ (Ֆօլի Պերժերէն)

Ընտիր Ճազ-Պանտ կը մասնակցի ԱԼԻՍ Նուագախումբը։

Ճոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ Գինն 10 ֆրանք։

ԵՐԵԿՈՅԹ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած՝ Ֆ. Կ. ՀՍՋի ՇՆՈՐՀԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Վաղը կիրակի *16* Դեկտեմբեր կէս օրէ յետոյ ժամը *4—12*

Շավիլի Սէն-Լազար կայարանին մօտիկը

rue Carnot փողոցին վերջաւորութեանը Թիւ 28

Restaurant à l'Ecusson Bleuի սրահին մէջ

ԱՐԱՄ ՁԱՐԲԱ (Վտարանդի) *կը խօսի Օմար Խայեամի մասին։*

Կ'երգէ քառեակներ՝ ընկեր Ակօպ Թեամբ Բաճոնի։

Եւրոպական պարեր, ընտիր Ճազ: Ճոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ,

Մուտք՝ 4 ֆրանք,

Շալ. միջոց.— Շոգեկառք Սէն Լազարի կայարանէն իջնել Շավիլ, Օթօպիւս Թիւ *1* իջնել Puits Sans Vin, Շավիլ,

ԵՐԵԿՈՅԹ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Նախաձեռնութեամբ Շ. Մ. Ը. Մ.ի ՄԱՐՍԷՑԼԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ

Այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ լոյս

Brasserie Colbertի ղեկող սրահին մէջ

Մուտք.— Ջոյգերու՝ *20* ֆր.: Օրիորդներու՝ *10* ֆր.: Այրերու՝ *15* ֆր.:

ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐՈՒ ՁԵՐ ԳՆՈՒՄՆԵՐԸ ՎԵՐԱՊԱՀԵՑԷՔ

ՓԱՐԻԶԻ ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ

ԲԱՐԵՆՊԱՏԱԿ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌՔԻՆ

Նախագահութեամբ՝ ՏԻԿ. ***Մ. ԲԷԶԻԶԵԱՆԻ***

ՇԱԲԱԹ 22, ԿԻՐԱԿԻ 23, ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 24, ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1934

ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 2ԷՆ 7

Foyer de la Musique Russeի *սրահ ինկած*

26, Rue de Tokio, Paris (16)

Métro: IENA, ALMA-MARCEAU Autobus: AC, AH, BU, CA N. 1,2, 19.

Կը վաճառուին կանացի եւ տղամարդու արդուզարդի առարկաները, երախաներու հագուստներ, խաղալիքներ, ամէն տեսակի նուէրներու իրեր, նպարեղէն, թարմ եւ չոր պտուղներ եւայլն։

ԸՆԹԱՑԻԿ ԳԻՆԵՐՈՎ։ *ՃՈԽ ՊԻՒՖԷ։*

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ՝

ՄԱՐՍԷՑԼԻ ԲԱՐՁՐ ՀԱՅՔԻ ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

15, Դեկտեմբեր, Շաբաթ երեկոյ, ժամը 8.30ին, SALLE CHAPPEի մէջ rue Chappe

կը ներկայացուի՝ **«ԴԱՒԱՃԱՆՈՒԹԻՒՆԸ»** (Տրամ 5 արար)

Կը մասնակցին դերասաններ՝ Տիկին Ս. Նշանեան, Տէր եւ Տիկին Ղազարեան, Թրագօշ եւ սիրող դերասաններ՝ *Օր.* Մելինէ Գրիգորեան, Պ.Պ. Միհայէլ Գրիգորեան, Ե. Գարագաշեան, Վ. Քէչէճեան եւ Վ. Տէր Վարդանեան ձ' ուրիշներ։ *Կովկասեան հագուստ, լուսարձակ, նոր ակբօն, դերասոյց Ղազարեան, դեղարուեստական բաժինի վարիչ Թրամօշ, ընդհ. պատասխանատու վարիչ* Վ. Տէր Վարդանեան։

Տոմսերու գին՝ Ա. կարգ **10** ֆր., Բ. կարգ **7** եւ Գ. կարգ **4** ֆրանք։

Ծախու եւ գեղեցիկ հողամասեր

ԾԱԽՈՒ ԵՆ ԳԵՂԵՑԻԿ ՀՈՂԱՄԱՍԵՐ ՎԵՐՍԱՅԻՒ ՄՕՏ

St. Remy-les-Chevreusesի կայարանին 1500 մեթր հեռու

5 ՖՐԱՆՔ *ՔԱՌԱԿՈՒՍԻ ՄԵԹՐԸ*

ՎՃԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ 3 ՏԱՐԻ ՊԱՅՄԱՆԱԺԱՄ

ՁԵՐ ՇԱՀԸ ԿՐ ՊԱՀԱՆՋԷ ՄԵԿԱԿԱՆԱՏԻՐ ՐՀՂԱԼ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

Մեքենականատէրը ըլլալով լաւագոյնս կրնաք պայմանաւորիլ ձեր շահերը։ Տեսնելու եւ բանակցելու համար դիմել՝

Mr. LECORNU, 7, rue Paul Lelong. Paris

Métro: Bourse կամ **Sentier. Tél. Gutemberg: 40-37**

LOTERIE NATIONALի

ՏՐԴ Վ ԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 19ԻՆ

Loterie des Regions Libéréesի 16. 17. 18. 19 et 20

ՇԵՐՏԵՐՈՒ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԴԵԿՏ. **28**ԻՆ

Sweepstake de Luxembourgի

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ **1935** ՅՈՒՆՈՒԱՐ **15**ԻՆ

Ծախու են՝ ամբողջ, 1/2, 1/4, 1/10 եt 1/20

բաժիններ Վիճակահանութեանց միջեւ վերջին օրը

A. GODOVANNIKOFF

30, Quai de Passy, Paris (16)

Tél. JASMIN 01-50 **Métro: PASSY**

Հեռագրական Հասցէ.— **GODOVANNIKOFF, PARIS**

Դրասենեակը բաց է ամէն օր եւ կիրակի,

առաւօտեան ժամը 9էն մինչեւ իրիկուան ժամը 9։

ՎԶՆՈՑ (*քաշ - քոլ*)-ՓՈՒԼ - ՕՎԷՐ

եւ ԲՈՒՒՐԴԷ ՁԵՌՆՈՑՆԵՐ

ՄԱՐՇԷՁԻՆԵՐ,

*CACHE - COLS EN LAINE, PULL - OVER, GILETS ET GANTS DE LAINE*ի

Ձեր գնումներուն համար դիմեցէք՝

JAPHET Frères

224 & 257 Rue St. Denis. Paris 2e.

Métro: St. Denis.

Tél. Central: 69-61 եւ **Gutemberg 57-57**

Միշտ տրամադրելի է ընծիր մը երեմը՝ անմրցելի գիներով։

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԹԵՐԹՈՆԸ (48)

ՍՊԻՏԱԿ ԱՐԾԻԻԾ

— · —

Թարգմ. Ա. ՀԱՒՌԷՆԵԱՆ

Գրեց՝ ՐՕԼԸՆՏ ՏԷՆՆԻԷԼ

ԳԼՈՒԽ ԺԹ.

Սըր Ճօն Տէվիսըն երբ տուն հասաւ, մոքովը արդէն բանի մը ղէթ ոըոշումը տուած էր. պիտի խնդրէր Զարա Հայաթէն որ իր կինը ըլլայ։ Քանի մը օրերէ ի վեր միայն անիկա կը ճանչնար, բայց իր սէրը կը սկսէր Բիճընդ փողոցի առաջին հանդիպում – մէն։ Անոր զէմքը գինքը գրաւած էր այդ վայրկեանէն սկսեալ եւ միշտ անոր վրայ կը մտածէր։

Երկընտրանքն ու կասկածները բոլորովին փարատած էին. համոզուած էր որ Զարա Հայաթ էր իսկապէս այն ինչ որ նաւապետ Նէլսընը ըսած էր անոր մասին. — ազնուարհի ամենատունիւ ճէնթլմէնի տունին զարդն ըլլալու արժանի մէկը։ Նաւապետը ըսած էր նաեւ որ աղջիկը իր վրայ կը մտածէ. բան մը որ կրնայ ճիշդ կամ սխալ ըլլալ. իրեն կը մնար այդ բանը երեւան հանել։ Ամէն պարագայի, ճիշդ կամ սխալ, անդամ մը որ առաջարկէր, աղջկան ապացուցած պիտի ըլլար իր նպատակին անկեղծութիւնը որ ձեռքէն եկած չափով՝ կը փափաքէր անոր օգնել։ Ուրիշ կէտ մըն ալ կար, որ ամբողջ պատմութիւնը, սկիզբէն մինչեւ վերջը, պէտք է պատմէ Զարա Հայաթին։ Բան չպիտի դուրս ձգէր, նոյն իսկ իր հանդէպ ունեցած կասկածները անկեղծօրէն պիտի պատմէր։ Գիտէր որ մէկէն դժուար մասը Հ. Ա.ին Փլիմութ ըրած այցելութիւնը պիտի ըլլար, աղջիկը անշուշտ պիտի սար – սափէր, խորհելով որ ոստիկանու – թիւնը իր եղբօրը վրայ կը կասկածէ, ան մինչեւ իսկ պիտի մտածէր որ թերեւս եղբայրը կասկածելի արարք մը գործած է. իր բոլոր ճարտարութիւնը ի գործ պիտի դնէր գինքը զարհամո – զելու համար։ Բայց այնպէս մը պիտի համոզէ որ, նախ իրեն կատարելապէս վստահի, ան թերեւս բացարձակապէս կ'անդիտանայ Սպիտակ Արծիւի ինք – նութիւնը, բայց անմեղօրէն կրնայ ունենալ կարգ մը տեղեկութիւններ, որոնք պիտի նպաստեն իր եղբօրը չուրջ եղած խորհրդաւորութեան բարձումին։ Սթէֆըն Հայաթի վիրաւորուիլը, Սպիտակ Արծիւի երրորդ ոճիր գործած գիշերը եւ այդ մար – դուն կողմէ գործածուած խորհրդա – նշանին կլօբհայլի սրահին մէջ գտնուիլը, հաստատուած իր քրոջը կող – մէ թէ եղբօրը զրպանէն ինկած էր, այսպիսի երկու պարագաներ՝ լոկ որպէս դիպուած, չէին կրնար մէկ կողմ դրուիլ, այս դէպքերուն միջեւ կա – պակցութիւն մը կայ, թերեւս անմեղ կապակցութիւն մը։ Օգնական – ոստի – կանապետ Հ. Ա. Տէյվիսի նման մտա – ցի ձեռքերուն մէջ այդ տեսակ յայտ – նութիւններ, անշուշտ որ Սթէֆըն Հայաթը օձիքը ձեռք պիտի տար։ Սըր Ճօն փառք տուաւ երկինքին որ իր բարեկամը այդ յայտնութիւնը չու – նէր։

— Էտմս, ըսաւ Ծառային, վերա – դարձէն անմիջապէս յետոյ, Օր. Հայաթին սենեակը դնա եւ յարգանքներս հաղորդելէ վերջ ըսէ իրեն թէ ինծի համար քանի մը վայրկեան կրնա՞յ գոհել։

— Այո պարոն։ Էտմս կը վարանէր դուրս ելլել։

— Շուտ, խնդրեմ Էտմս։

Ծառան դարձեալ կը վարանէր։

— Ի՞նչ կայ Էտմս, հարցուց Սըր Ճօն մտահոգուած։ Օր. Հայաթը ա – ղէկ է, այնպէս չէ՞։

— Ես գոնէ այդպէս դիտեմ, պա – րոն։ Բժիշկին զէմքին մտահոգութիւ – նը անցաւ։ Փոքր խնդիր մը կայ պա – րոն, որ կարծեմ պէտք է ձեզի իմացը – նեմ։

Էտմս վերջին ծայր անճկալից երե – ւոյթով մը կեցած էր։

— Օր. Հայաթը տեսնելէդ վերջը կ'ըսես, Էտմս։ Կ'ուզեմ գինքը անմի – ջապէս տեսնել։

Սըր Ճօն սկսած էր ձախձրանալ իր ծառային այս ընթացքէն։

— Ձեր արտօնութիւնով պարոն, կ'ուզեմ նախ պատմել, ըսաւ Էտմս յամառ կերպով։

Սըր Ճօն ուսերը ցնցեց։

— Շատ լաւ, միայն Ատուծոյ սի – րոյն չուտ ըսէ։

— Իրականին մէջ երկու խնդիրներ կան, պարոն։

Էտմս դէպի իր տէրը քայլ մը ա – ռաւ եւ սկսաւ.

— Կը յիշէք պարոն, որ ձեր նախա – ճաշ ըրած առտուն Պ. Տէյվիսը հոս ե – կաւ... Նաւաղին հետ երթալնուդ յա – ջորդ առտուն։

— Այո, այո, լաւ, ի՞նչ կայ այդ մասին, ըսաւ Սըր Ճօն անհամբեր։

— Դուք Պ. Տէյվիսին ըսիք թէ դի – չերը հիւանդանոցը անցուցիք։

— Գիտեմ... Պ. Տէյվիսին իրապէս ուր ըլլալը չկրնայինք պատճառներ ունէինք. պատճառներ որոնք քեզ չեն վերաբերիր Էտմս, զոչեց Սըր Ճօն։

— Այո պարոն, այդպէս է, հետա – քրքրութեան համար չէ որ կ'ըսեմ պարոն, միայն թէ Պ. Տէյվիսը ինծի հետաքրքրացած եւ ես ալ անդիտակցա – բար եղելութիւնը պատմած էի։

— Ըսել կ'ուզես որ անոր ըսիր թէ Նաւապետ Նէլսընին հե՞տ գացի։

— Այո պարոն. եթէ ատ էր մար – դուն անունը։ Ըսի որ անծանօթ նաւա – պետ մը հետ գացիք, եւ ը... կարծեմ ըսի նաեւ թէ ձեր չվերադառնալէն քիչ մը մտահոգուած եմ։

— Անիծուիս։

— Մօրպէս կը ցաւիմ պարոն, եթէ սխալ բան մը ըրած եմ։ Չէի գիտեր որ այդ գիշերուան ձեր ճամբորդու – թիւնը կ'ուզէիք գաղտնի պահել։

— Ոչ, ոչ, անշուշտ ոչ։ Կը հասկը – նամ, Էտմս, քեզ չեմ մեղադրեր։

Ցաւալի է որ Պ. Տէյվիսի ներկա – յութեան սուտ խօսեցայ։ Բայց այդ բանը ինչո՞ւ առաջուց ինծի չիմացու – ցիր։

— Պատեհութիւն չունեցայ, պա – րոն, նոյն օրն իսկ մեկնեցաք։

— Այո բայց մեկնելէս առաջ կըր – նայիր ըսել։

— Այո պարոն, այդպէս պէտք էի ընել, բայց չատ յուզուած էի, եւ ինչ ընելիքս մասին չուարած էի։ Մինչեւ ինքզինքս գտնելս, արդէն մեկնած էինք։

— Հըմ, հասկցայ։ Լաւ, այլեւս ե – ղածը չենք կրնար ջարմանել։ Ցաղորդ անգամ Պ. Տէյվիսը տեսնելուս այս դէպքը իրեն պիտի բացատրեմ։

— Այո պարոն։

Էտմս տակաւին աւելի անհանգիստ կը թուէր, ուրիշ խոստովանութիւն – ներ ալ ունէր ընելիք։ Սըր Ճօնին ու – ղեղը կը զալարուէր։ Այն իրողութիւ – նը որ ինք Հ. Ա.ին սուտ խօսած էր եւ ան որ ինք Հ. Ա.ին համար ասկէ առաջ Հ. Ա. դիտէր, իրեն նպատակաւոր լուրեր չէին, մանաւանդ հլմակ որ իր բարեկամին աչքերը ի ներս պիտի խնդրէր։

(Շար.)

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 – 70

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԿԻՐԱԿԻ 16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
DIMANCHE 16 Décembre 1934

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՌԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ Երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

10ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année Nº 2679 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՁՐՈՅՑ ՕՐՈՒԱՆ ՀՈԳԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

— Ինչո՞ւ վերապահ դիրք բռնած էք այն շարժումներու մասին որ կը կատարուին բուն իսկ աշխատաւորներու նախաձեռնութեամբ: Օրինակ՝ անգործներու կոմիտէն՝ Մարսէյլի մէջ, որ յայտնապէս բանուորական գետնի վրայ կանգնած, կը ջանայ պաշտպանել գործազուրկներուն իրաւունքները:

— Թէ բանուորները իրենք պէտք է պաշտպանեն իրենց իրաւունքները՝ հասարակ ճշմարտութիւն մըն է որ ոչ քարոզի կը կարօտի, ոչ ալ համալսարանական հմտութեան: Այս թերթը բազմաթիւ առիթներով բացատրած է այդ պարագան, եւ դեռ ամիսներ առաջ թելադրութիւններ կ'ընէր այդ ուղղութեամբ: Այս է ամէնէն գործնական ճամբան՝ սովորական ժամանակներու մէջ:

Արդ, բան մը փոխուած է 1934 նոյեմբեր 20էն ի վեր: Կառավարութիւնը ինք շուարած՝ տնտեսական տագնապի եւ գործազրկութեան ծանրացումէն, կարգ մը տնօրինութիւններ սահմանեց, խորհրդարանէն ալ լիազօրութիւն ստացաւ եւ կը գործէ: Պայքարը գործատիրոջ եւ բանուորին միջեւ չէ որ կը մղուի — այդ խնդիրը միշտ կայ — այլ վարչական իշխանութեան եւ գործատիրոջ միջեւ: Կառավարութիւնը կը հրամայէ, գործատէրը կը գործադրէ: Այս կացութեան մէջ, մենք չենք հաւատար թէ կարելի է բան շահիլ բանուորական ճակատ կազմելով եւ միթինկներ սարքելով: Մանաւանդ որ, կառավարութիւնը եւ մամուլին կարեւոր մէկ մասը բուն իսկ Ֆրանսացի բանուորի սրտին կը խօսին,— Տղա՛ս, եթէ այսպէս չընենք, եթէ հարիւրին տասի օրէնքը չգործադրենք, դուն անօթի պիտի մնաս: Իրականութիւնը կ'ապացուցանէ թէ այս փորձութեան չի դիմանար նոյն իսկ ամէնէն կարմիրը:

— Բայց անոնց թերթերը եւ ճառախօսները ջերմապէս կը պաշտպանեն օտար բանուորներու իրաւունքը, ձաղկելով հրամանագրուած տնօրինութիւններն ու անիրաւութիւնները:

— Ճիշդ է, եւ մենք շնորհակալ ենք այդ պարտաճանաչութեան համար: Անոնց ներկայացուցիչները ամէնէն կրակոտ եւ ըմբոստ ճառերը խօսեցան երեսփ. ժողովին մէջ: Եւ սակայն… դուք լսեցի՞ք որ ընկերվարական եւ համայնավար բանուորները մերժէին աշխատիլ, երբ հայ կամ ուրիշ բանուորներ խմբովին կ'արձակուէին: Այստեղ, հայկական արհեստանոցէ մը մէկ հրամանի վրայ ճամբուեցան 30 – 35 հայ աշխատաւորներ, որոնք տասը տարիէ ի վեր հոն կ'աշխատէին, եւ յաջորդ օրը Ֆրանսացի բանուորները եկան տեղաւորուեցան տեսակ մը յոխորտանքով: Աչքէդ արցունք չի՞ գար, երբ կը տեսնես այս կոպիտ իրականութիւնը: Մինչդեռ, նոյն տեղացին ապահովաբար ծեծի պիտի քաշէր քեզ, եթէ գործադուլ հռչակած ըլլար եւ դուն փորձէիր երթալ աշխատիլ իր տեղը, պատասխանելով գործատիրոջ հրամանին: Դեռ ո՞ր մէկ օրինակը յիշել: Հացի կռիւ է եւ սկզբունքները չուտ կը մոռցուին…

— Սակայն ձեր առաջարկած միջոցն ալ խախուտ է: Ի՞նչ գործնական օգուտ կը սպասէք զանազան պետապետերէ, տեսակցութիւններէ եւ դիմումներէ, մանաւանդ այն ձեւով որ կը կատարուին մինչեւ հիմա:

— Մենք ոչ վարդագոյն երազներ կը հիւսենք, ոչ ալ հրաշքի կը սպասենք: Կը ճանչնանք իրաւասու կազմակերպութեանց անդամներն ալ, իրենց կարողութիւններով եւ աշխատելու եղանակներով: Օրը օրին յայտնած ենք ինչ որ կը մտածենք, լաւ կամ գէշ:

Բայց, խնդիրը այս է.— վարչական իշխանութիւնը որոշ քաղաքականութիւն մը կը վարէ, յուսալով դարման գտնել անտանելի կացութեան մը: Այդ քաղաքականութեան ընթացքին, ան չի հանդուրժեր ո՛ր եւ է ընդդիմութեան, քանի որ խորհրդարանն ալ իր կողքին է, հանրային կարծիքին հետ: Ուրեմն, անիրաւութեան զոհերուն դատը պիտի վարէ ա՛յն իշխանութիւնը որ, այսպէս կամ այնպէս, ճանչցուած է իբրեւ ներկայացուցիչ կամ օրկան: Մենք դժբախտաբար չունինք մեր ըմբռնած իշխանութիւնը, կեդրոնացեալ եւ հեղինակաւոր: Կը մնայ օգտագործել եղածը, Փարիզէն մինչեւ յետին գիւղաքաղաքը: Օրինակ՝ Փարիզի միացեալ յանձնաժողովը, որ ձեւ ու մարմին առաւ պատահաբար, եթէ լրջօրէն գործի փարի, վերջ դնէ զանազան մարդանքներու եւ խաչաձեւումներու, խորապէս ուսումնասիրէ կացութեան պահանջները եւ լսէ բազմաթիւ թելադրութիւններ, կրնայ կորիզը կազմել կեդրոնական իշխանութեան մը: Մենք ոչ անուններու հմայքով տարուած ենք, ոչ ալ չնդալից արարողութիւններով: Մեզի համար անհրաժեշտը՝ այդ կորիզն է, որ պէտք է կազմուի գործին հաւատացող եւ աշխատանքի ընդունակ, աչխոյժ տարրերէ: Այդպիսի օրկան մը միայն կրնայ տիրաբար վարել մեր դատը՝ կառավարութեան առջեւ, արժեցնել մեր կացութեան բացառիկ հանգամանքները եւ որոշ յաջողութիւններ ապահովել: Կը կարծենք թէ նոյն իսկ ափլափոյ կատարուած դիմումները բոլորովին ապարդիւն չեն անցած: Բայց պէտք է յարատեւել, այլ մանաւանդ ձեռնհասօրէն կազմակերպել ամբողջ գործը: Այլապէս միացեալ յանձնաժողովն ալ պիտի դառնայ «պարապ վախոտ խաղալիկ», ինչպէս բոլոր «երեւելեաց ժողովները»:

— Ուրեմն բանուորները ծալապատիկ պիտի սպասե՞ն, իրենց ճակատագիրը յանձնելով տխրօսաւոր ջոջերու բարեհաճութեան:

— Ոչ. անոնք ալ իրենց կարգին պիտի աշխատին որ ձեռքեր չհացուին, խարխափումները կամ կասկածելի մարդանքները դադրին, եւ բոլոր ճիգերն ու ձեռնարկները կատարուին մէկ բերնով, միեւնոյն բերնով: Այս օրերը կ'անցնին, բայց մենք միշտ պէտք պիտի ունենանք իրաւասու, կեդրոնական օրկանի մը: Բոլորս միասին խորհինք ու գործենք, ճամբան հարթելու եւ ամէն տեղ միացեալ ճակատով երեւալու համար:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՄԻԱՑԵԱԼ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՆ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐԸ

Հայ Գաղթ. Միացեալ Յանձնաժողովը իր երդ նիստը գումարեց դեկտեմբեր 13ին, եւ լսեց կատարուած աշխատանքները: Կը տեղեկանանք թէ նոր դիմումներ կատարուած են հեղինակաւոր անձերու, հայ բանուորներու կացութեան բարելաւման համար:

Կը թուի թէ յանձնաժողովը հետզհետէ պիտի դառնայ կեդրոնական մնայուն մարմին մը. այնպէս որ նախընտրելի է դիմումները կատարել ուղղակի յանձնաժողովին, պատճառաբանուած եւ գրաւոր:

⁂ Մարդու Իրաւունքներու Դաշնակցութիւնը իր վերջին ժողովին մէջ զբաղեցաւ օտար բանուորներու հարցով եւ որոշեց շարունակել իր դիմումները, որպէսզի աւելորդ խստութիւններ խնայուին: Ժողովին նախագահ էր նաեւ Ա. Խատիսեան:

ՕՐԻՆԱԳԻԾ ՓՈՂՈՑԱՅԻՆ ՀԱՄԱԽՄԲՈՒՄՆԵՐՈՒ ԴԷՄ

Երեսփ. ժողովին քաղաքային օրէնսդրութեան յանձնաժողովը վերջացուց իր քննութիւնը՝ փողոցային ցոյցերու օրինագծի մասին: Կառավարութեան ծրագիրը ընդունեցաւ թեթեւ փոփոխութիւններով եւ հետեւեալ յաւելումով.— Հրամանագրով պիտի լուծուին այն բոլոր ընկերակցութիւնները որ զինեալ ցոյցեր կը կատարեն հրապարակի վրայ, կամ, առանց պատերազմական նախարարութեան արտօնութեան, զինուորական ծառայութեան կամ պատերազմի կը վարժեցնեն իրենց հետեւորդները կամ ուրիշներ, կամ, իրենց կարգապահութեամբ, կազմով, պետերուն իշխանութեամբ, համազգեստներով կամ խորհրդանշաններով կը ներկայացնեն մարտական հանգամանք, եւ կամ կը փորձեն վնասել Ֆրանսայի հողային ամբողջութեան կամ հանրապետական վարչաձեւին:

Կղերական տարազներու արգելքը եւ թուրքերէնի քարեկամութիւնը

=o·o=

ԲՈՒՌՆ ԱՐՏԱՅԱՅՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԱԹԷՆՔԻ ՄԷՋ

Թրքական եւ յունական թերթերը կը շարունակեն վիճիլ կղերական տարազներու արգելքին առթիւ: Երէկ հաղորդած էինք կարգ մը յունական թերթերու դիտողութիւնները: Վերջին թղթաբերէն կ'իմանանք թէ յուզումը չէ հանդարտած տակաւին: Գաղթականներու կազմակերպութեան գործադիր մարմինը հետեւեալ կոչը ուղղած է հելլէն ժողովուրդին.

— « Թուրք ժողովուրդին այս օրուան վարիչները, կեղծաւորաբար մեզի ձեռք երկարելէ վերջ չեն մոռնար հին մարդը: Օրթոտոքսութեան աւելերական դահը, զոր յարգեցին վայրենի աշխարհակալներն անգամ եւ վտանգուած պահուն պաշտպանեցին միջազգային դաշնագիրները, բառ էութեան կը ջնջուի Թուրք երեսփ. ժողովի անարդ մէկ օրէնքով:

« Մենք, գաղթականներս, որ դեռ հազիւ տասը տարի առաջ այդ փառապանծ դահին հոգեզաւակներն էինք, կոչ կ'ուղղենք Յոյներուն, անկախ՝ իրենց կուսակցական համոզումներէն, կոչ կ'ուղղենք յոյն զինուորականներուն, յոյն վաճառականներուն, յոյն արհեստաւորներուն, յոյն երկրագործներուն, յոյն բանուորներուն, կոչ կ'ուղղենք վերջապէս ամբողջ հելլէնականութեան, որպէսզի բոլորս մէկ միացած գոռանք մեր բռնաբարիչ դրացիներուն, զորս պահ մը մեր բարեկամները կարծեցինք, թէ համբերութիւնը սահման ունի եւ թէ Տիեզերական Պատրիարքութիւնը կրնայ վերնալ այն առեն միայն, երբ քարտէզէն կը վերնայ Յունաստանը»:

Աթէնքի « Ակրոպոլիս » լրագիրը կ'աղաղակէ.

— « Ինչո՞ւ համար սակայն զբաղիլ՝ ի վնաս մեզի մեր դրացիներուն սարքած խարէութեամբ: Պէտք էր գիտցած ըլլայինք մենք, որ այս ցեղը, հին սուլթաններու ֆէսը հագնի թէ այսօրուան բարեկարգիչ վարիչներու ֆրաքը, անփոփոխելի կերպով թշնամական զգացումներ կը սնուցանէ Յոյներու հանդէպ եւ ոչ մէկ առեն ու ոչ մէկ բանի սիրոյն չի փոխեր զանոնք: … Պէտք է գիտնալ սակայն, որ կրօնական տարազի այս խնդրոյն՝ Յունաստանի համար գոհացուցիչ եղանակով լուծումէն միայն կախում պիտի ունենայ հելլէնեւ-թուրք համաձայնագրերուն հետագային եւս ի զօրու մնալը կամ պատռուիլը»:

Թուրք թերթերուն զարմանքը

Թուրք թերթերը իրենց զարմանքը կը յայտնեն այս առթիւ:

Մէնթէշէի երեսփոխան եւ « Ճումհուրիէթ »ի խմբագրապետ Պաշ Եունուս Նատի գիտել կուտայ.

— Չես գիտեր ինչո՞ւ, տարազի օրէնքը հաճելի չթուեցաւ Յոյն պատրիարքարանին եւ Յունաստանի մեր հարեւաններուն: Կը զարմանանք որ հայրենակից մը՝ յոյն պատրիարքը առոր համար աջ ու ձախ կը դիմէ: Նոյնպէս զարմանք կը պատճառեն այս առթիւ հելլէնական թերթերուն ըրած հրատարակութիւնները որոնք երկու ազգերու առողջ բարեկամութիւնն անգամ կը մոռնան: Շատ անիմաստ ազդակ մըն է սակայն, որ գաւաթ մը ջուրի մէջ փոթորիկի անգամ չի նմանիր: Կարելի՞ է միթէ տարազին այնքան արժէք տալ, — որպէս թէ կրօնքը ձեռքէ պիտի ելլէ եթէ փոխուի ան: Այս տեսակ մտածում մը կատուներուն անգամ ծիծաղը կը շարժէ:

Ինչո՞ւ այն իմաստը կուտան թէ որպէս թէ միայն յոյն կրօնականները նըկատի առնելով մշակուած է օրէնք մը, որ տրամաբանական հետեւանք է խալիֆայութիւնը ջնջող եւ մէտրէսէներն ու թէքքէները փակող յեղափոխութեան մը: Մենք աշխարհիկ պետութիւն մըն ենք եւ կրօնքը կապեցինք ամէն մարդու հոգիին, տունին եւ ամէնէն վերջը ազօթատեղիին: Ո եւ է մէկու ծուռ չենք նայիր իր դաւանանքին համար: Ինչո՞ւ կրօնականները իրենց տարազով փողոց ելլեն եւ ուրիշներու աչքին փուշի պէս մխուին: Եթէ կրօնականներու մէջ կայ յարգելի նուիրականութիւն մը, կրօնական տարազը մինչեւ փողոց տանիլը պէտք է սեպել անկրթութիւն մը որ աքացի կուտայ այդ նուիրականութեան: Մենք գիտենք թէ ի՞նչ կ'ընենք եւ մազաչափ չենք դպչիր ո եւ է մէկու իրաւունքին: Մեր կատարած գործը ամէն տեսակէտով մարդկային եւ յառաջդիմական է: Ասոր համար հանգիստ է մեր խիղճը:

Ամէնէն չիտակ ճամբան է աչքի առջեւ ունենալ այս պարագաները եւ հրաժարիլ անտեղի խօսքերէ որոնք կրնան վնասել բարեկամութեանց: Կը յուսանք թէ այսպէս պիտի ըլլայ »:

⁂ Իտալական աղբիւրէ կը հաղորդեն թէ կղերական տարազի արգելքը ներշնչած է … հայազգի Գարախան, որ այժմ խորհրդային դեսպան է Թուրքիոյ մէջ:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԾԱԽՈՒ ՄԱՐՄԻՆ

Մնացու ոչխար էինք, երէկ, Թուրքիոյ մէջ:

Այստեղ ալ՝ աշխատանքի միս, ցնոր տնօրինութիւն:

Մինչեւ որ հնչէ ժամը եւ դառնանք … թնդանօթի միս, հովանաւորու – թեամբ կազմ եւ պատրաստ հրամանատարներու:

Այսքանը գիտէի արդէն: Բայց երէկ նոր բան մըն ալ սորվեցայ:

Հատատիփոր «Թան»ը, աշխարհակալ եւ կիսապաշտօնական, որ բուն իսկ Ֆրանսայի ազգային եւ տնտեսական շահերուն համար վնասակար կը գտնէ օտար աշխատաւորներու հեռացումը, իր վերջին (երրորդ) յօդուածով նըշանաւոր հաշիւ մը կը ներկայացնէ:

Կ'ապացուցանէ թէ օտար բանուորները հարստութեան աղբիւր են ոչ միայն իրենց աշխատանքով, այլեւ իբրեւ կազմ եւ պատրաստ մարմին:

Չհասկցա՞ք: Լսեցէք: Բժիշկ մըն է որ բացատրեր է «Թան»ի:

— « Եթէ արտասահմանէն չափահաս բանուորներ բերած չըլլայինք, պիտի հարկադրուէինք զանոնք շինել. այսինքն աշխարհ բերել, մեծցնել եւ կրթել: Եթէ տնտեսական տեսակէտով քննենք, իւրաքանչիւր աշխատաւոր արժեքին մը ունի: Մեր թղթակիցը 25 տարեկան չափահասի մը արժեքին կը հաշուէ 300,000 ֆրանք: Արդարեւ, պէտք է հաշուել աղջիկներու եւ մանչերու ծնունդները, կորուստները, այսինքն մահերը եւ վիժումները, բժշկական ծախքերը, պահպանման եւ կրթութեան բոլոր ծախքերը: Այս թիւը չափազանցեալ կ'երեւայ մեզի. բայց ստոյգ է որ եթէ Ֆրանսա ինք արտադրած ըլլար այն հարիւր հազարաւոր աշխատաւորները զորս կազմ եւ պատրաստ ներածեց արտասահմանէն, միլիառներ ծախսած պիտի ըլլար»:

Ուրեմն, հասկցաք թէ ի՛նչ կ'արժենք ես, դուն, միւսը,— բոլոր օտարականները:

«Թան»ի հետ, միւս թերթերն ալ, երբ այս հարցը արծարծեն, միշտ կը յիշեն թէ Ֆրանսացին չի սիրեր զաւակ ունենալ, կամ ունենալ մէկէ աւելի:

Ո՞վ պիտի քաշէ ծնելու, մեծցնելու, կրթելու չարչարանքը:

Բայց, ի՞նչպէս պիտի լեցուի երկիրը: Ո՞վ պիտի մշակէ դաշտերը: Ո՞վ պիտի բանեցնէ մեքենաները: Մանաւանդ որ, Ֆրանսացին ամէն գործ չի կատարեր:

Ահա օտարականը, կազմ եւ պատրաստ,— բանուորցու, զինուորցու, մնացու, փեսացու: Ընդունակ՝ բոլոր տաժանելի կամ հանելի աշխատանքներուն:

Ո՞վ կրնայ մրցիլ օտարին հետ, իբրեւ հոսուն եւ անմրցելի աղբիւր՝ ինչպէս նարտարագործական, նոյնպէս մարդկային արտադրութեան ասպարէզին մէջ:

Մե՛ղք որ Գաղթ. Միացեալ Յանձնաժողովը «Թան»ի չափ ալ սրատեսութիւն չէր ունեցած, երեւան հանելու համար մեր այս անգերազանցելի արժանիքը,— կազմ եւ պատրաստ մարմին՝ գործելու համար ձեռքով, ոտքով, գլխով եւ մնացեալով:

Վ.Ա.Հ.

Կիրովի սպաննիչը անձնասպան եղաւ

Լէնինկրատէն կը հեռագրեն դեկտեմբեր 14 թուականով.— Նիկոլայեւ, Կիրովի սպանիչը, անձնասպան եղաւ բանտին մէջ, «սիւպլիմէ» խմելով: Բժիշկները ամէն միջոց փորձեցին, հականեխելով ստամոքսը, բայց կարելի չեղաւ փրկել եւ Նիկոլայեւ մեռաւ գիշերը:

9658 գործազուրկ մէկ շաբթուան մէջ

Աշխատանքի նախարարութեան վերջին տեղեկագրին համաձայն, դեկտեմբեր 3ին նպաստընկալ գործազուրկներու թիւն էր 384,841, իսկ նախորդ շաբթուն՝ 375,183: Ուրեմն մէկ շաբթուան մէջ աւելցած է 9658 հոգի: Միեւնոյն շաբթուն 2176 օտար աշխատաւորներ հեռացած են Ֆրանսայէն, եւ միայն չորս հոգի նոր եկած են: Անցեալ տարի դեկտեմբերի միեւնոյն շաբթուն գործազուրկներու թիւն էր 269,618. ուրեմն աւելցած է 115,223 հոգի:

ՀԻԹԼԵՐ ԾԱՆՐ ԱՐԿԱԾԻ ՄԸ ԿԸ ՀԱՆԴԻՊԻ

Հիթլեր Պրէմէն գացած էր արարողութեան մը նախագահելու համար: Դէպի Պերլին վերադարձին, իր նստած կառախումբը, որ շոգեկինդ կը սուրար, զարնուեցաւ ինքնաշարժ հանրակառքի մը որ դերասաններ կը փոխադրէր: Ընդհարումը ահռելի էր: Ինքնաշարժը ջարդ ու փշուր եղաւ, 15 հոգի տեղն ու տեղը մեռան, իսկ հինգ հոգի ծանր վէրքեր ստացան: Կառախումբէն մարդ չվնասուեցաւ:

»»»··«««

ՌՈՒՍԱԿԱՆ «Պոսլէտնիա Նովոսթի» թերթին մուտքը արգիլուեցաւ Թուրքիոյ մէջ, « թշնամական գրութիւններ հրատարակած ըլլալով »:

ԷՆԿԻՒՐԻԷՆ կը գրեն թէ կառավարութեան որոշումով, օտարներն ալ « պայ » եւ « պայան » (պարոն եւ օրիորդ կամ տիկին) պիտի կոչուին այսուհետեւ: — Որոշուեցաւ ընդհ. հիւպատոսները կոչել «կէնէրալ քոնսոլոս», քարտուղարները՝ «պիթզէն»: Հանրօգուտ շինութեանց գործավարութիւնը պիտի կոչուի «պայանտըրլըք պաղանլըղը»:

200 ՄԻԼԻՈՆԻ խարդախութեան մը հետեւանքով, դատի քաշուած է դանիացի սեղանաւոր մը, Եոհաննէս Մօլլէր: Թերթերը կը գրեն թէ Սթավիցքիի երկրորդ տպագրութիւնն է այս մարդը, որուն դէմ վճարման հրամանագիր հանուած է 1926ին, բայց կարելի եղած է խափանել, 100,000 ֆրանք միջնորդչէք վճարելով նախկին նախարարի մը…

ԿԸ ՀԵՐՔՈՒԻ այն լուրը թէ կաթոլիկ կղերականները պիտի հեռանան Թուրքիայէն, կղերական տարազներու արգելքին հետեւանքով:

ԳԵՐՄԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐԸ եւ ուրիշ բարձրաստիճան պաշտօնեաներ անցեալ կիրակի փողոցէ փողոց պտտելով, հանգանակութիւն կատարած էին ի նպաստ գործազուրկներու եւ կարօտեալներու: Պաշտօնական տեղեկագրի մը համաձայն, հանգանակութեան գումարը եղած է 23 միլիոն ֆրանք, ինչ որ կը նշանակէ բնակիչ գլուխ 30 սանթիմ:

ԼԻԹՈՒԱՆԻՈՅ ՄԷՋ դատի քաշուեցան 126 Գերմանացիներ, իբրեւ դաւաճան: Ատեանը կազմուած է սպաներէ: Քանի օտար թերթեր թղթակիցներ ղրկած են, այս դըրդագին դատավարութեան առթիւ:

ՓԱՐԻԶԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ելմտական յանձնաժողովը առջի օր նիստ գումարելով, որոշեց առ այժմ չդիմել տուրքերու յաւելման: Ելմտացոյցին բացը պիտի գոցուի ուրիշ միջոցներով: 300 միլիոն ֆրանք պիտի ծախսուի վտառողջ բնակարանները քանդելու համար:

ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԵՐՈՒ (Ամերիկա) վճարման երկրորդ վեցամսեան էր երէկ, 15 դեկտ.: 13 պարտականներէն վճարեց միայն Ֆինլանտա, որուն պարտքն է 228,538 տոլար: Միւս 12 ազգերուն մասնավճարի գումարն է

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

Ա. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ՊՈՐՁԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

Ինչպես որ, պատճառ ունենալով կարծելու, թե ընթերցողները ծանոթ են Ռենե Մենարի «Աշխատանքի հոգեբանության» հետ, որ հրատարակված է 1913 թվին — նույն տարին, երբ Ալֆրեդ Բինեն հրատարակեց իր «Փորձարարական հոգեբանության ներածությունը», որ մեծ ազդեցություն ունեցավ հոգեբանության զարգացման վրա, նույնպես և Ռենե Մենարի գիրքը, որ ներկայացնում է ֆրանսիական հոգեբանական դպրոցի ամենանշանավոր ներկայացուցիչներից մեկի ամենաուշագրավ աշխատությունը։ Մենք ամենայն ուշադրությամբ կհետևենք այն աշխատանքներին, որոնք կհրատարակվեն Ռենե Մենարի կողմից։

Ներկա գործը, T.S.F.-ն (անլար հեռագիր) ամբողջովին նվիրված է ռադիոյի հարցերին։ Այն տեղեկություններին, որ մենք ունենք ռադիոյի մասին, մենք պարտական ենք Ֆրանսիայի ռազմական նախարարության ռադիոտեխնիկական ծառայությանը։ Ռադիոյի մասին գրքերի մեծ մասը, որ մենք ունենք, ռուսերեն է, որոնք գրված են ռադիոտեխնիկայի զարգացման այն ժամանակաշրջանում, երբ ռադիոն դեռ գտնվում էր իր մանկության շրջանում։ Այդ գրքերը, որոնք ունեցել են իրենց ժամանակաշրջանում իրենց նշանակությունը, այսօր, ռադիոյի արագ զարգացման պատճառով, կորցրել են իրենց նշանակությունը։ Ռադիոյի մասին ռուսերեն գրքերի պակասությունը մեծ է

ՏՈՒԳԱՀՈՂ ԿԱ ԹՏՎՈ

Ո՞Վ Է ՄԵՂԱՎՈՐԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԹԵՄԱՅԻ

— Ես չէի ուզում ասել, բայց ստիպեցիր, որ ասեմ: Ես գիտեմ, որ Ալեքսանդրը ինձ չի սիրում, ես էլ նրան չեմ սիրում: Ես ուզում եմ ամուսնանալ Ռուբենի հետ, որովհետև նա ինձ սիրում է

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԴԵՐՁԱԿԱՑՈՒՆ
ԳԻՆԵՐԸ ՁԱՓԱՒՈՐ

ՄԵՐ ԴԵՐՁԱԿԱՑՈՒՆԷՆ ԵԼԱԾ ԳԱԳՈՒՄՏՆԵՐԸ ԿՈՒՆԵՆԱՆ ԻՐԵՆՑ ՄԱՍՆԱՅԱՏԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ՈՒ ՆՐԲԱԿԵՐՏՈՒԹԻՒՆԸԸՐԸ.

TAILOR
Georges Cherbetjian

TÉLÉPH. PROV.00.23
MÉTRO POISSONNIÈRE

94 RUE LAFAYETTE
PARIS

Médaille d'Or 1930

"ՇԻՐԱԿ,, ՄԵԾ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

26, Rue de TRÉVISE, ՄԷԹՐՕ **Cadet.** ՀԵՌ. **Provence: 38-63**

Importation Directe

Մեծ մթերանոց Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ նպարեղէնների: Արեւելեան չոր միրգեր: Թարմ եւ աժան:
Արտակարգ գեղչ ՆՈՐ ՏԱՐիի եւ ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐՈՒ առթիւ:

154,501,438 տոլար: 1932 դեկտեմբերէն հաշուելով՝ անոնց անվճար պարտքերու գումարը կը հասնի 628,964,000 տոլարի:

« ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՃՇՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆ » կոչուած ընկերակցութեան դէմ բողոքագիր մը ներկայացուց Խարպինի խորհրդային հիւպատոսը, պահպանդէպքեր յիշելով: Այս կազմակերպութիւնը կը գործէ բոլշեւիկներուն դէմ, եւ Լենինգրատի վերջին ահաբեկումէն ալ անոր կը վերագրուի:

ԱԻՍՏՐԻՈՑ ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ եւ արտաքին նախարարը փէչթա գացին եւ արժանացան մեծ պատիւներու: Մամուլը մեծ կարեւորութիւն կուտայ այս այցելութեան: Կը յիշուի թէ քանի մը շաբաթ առաջ ալ Հունգարիոյ վարչապետը Վիէննա գնաց:

ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆ–ՀԱՄԱՁՆԱՎԱՐ միացեալ ճակատը որոշեց մեծամիթինկներ գումարել Փարիզի եւ գաւառներու մէջ, պայքարելու համար ֆաշականութեան դէմ:

Հ. Ց. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Փարիզ

«ՎԱՐԴԱՆ» Երեքակամքէի դասախօսական ժողովը այսօր կիրակի կէս օրէ յետոյ ժամը 2.30ին Café de la Gare*ի մէջ, Առնուվիլ: Կը հրաւիրուին մեր շրջանի բոլոր ընկերները:*

Կը խօսի ընկեր ԼԵՒՈՆ ՁՈՐՄԻՍԵԱՆ

ԵՐԵԿՈՑԹ–ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Ֆ. Կ. Խաչի Անիէր Պուա Քոլոնպի մասնաճիւղին կողմէ, 22 դեկտ. շաբաթ երեկոյ ժամը 8·30ին:

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԵՐԵԿՈՑԹ–ԹԷՅԱՏԵՂԱՆ

Մարսէյլի ՀԱՐԲԵՐԻՆ եւ ՅԱՐԱԿԻՑ ԴԻՒՂԵՐՈՒ ԵՐԻՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Այսօր կիրակի երեկոյ ժամը *8.30*ին Սալոն ֆէն ֆագ, *4, rue St. Jaques.*
Ղեկավարութեամբ Պ. Մ. ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆի կը ներկայացուի զաւեշտ մը:
երգ, նուագ, արտասանութիւն եւայլն:
Պ. ՏԷՐՏԷՐԵԱՆ իր սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերէ իր *ոտաիօով:*
Մուտք՝ 3 ֆրանք:

ԾԱԽՈՒ է չատ նպաստաւոր գինով սափրիչի խանութի մը արդիական բոլոր կազմածները, թիկնաթոռ, հայելի եւն.: Մանրամասնութեանց համար դիմել երեկոները ժամը վեցէն վերջ, իսկ շաբաթ, կիրակի եւ երկուշաբթի ամբողջ օրը Պ. ՇԻՐՎԱՆԵԱՆի, 32, Պուլըվար Ռօսէլ, Իսի լէ Մուլինօ:

FILMS RECOMMANDÉS

ՓԱՌՔ ՆԱԻԱՆԻ ՍԻՆԷՄԱՆԵՐԸ
ԳԱՑՏԱԳԻՐ 10—20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

EMPIRE. 2 heures de Music-Hall et le cavalier Lafleur
MARIGNAN. Les nuits moscovites (Harry Baur, Annabella)
MARIVAUX. Tartarin de Tarascon (Raimu)
MOULIN ROUGE. L'Auberge du petit dragon (Albert Préjean)
IMPERIAL. Un homme en or (Harry Baur)
OMNIA CINE INFORMATIONS. Actualités mondiles — Les gratte - ciels de l'Arabie du sud
VICTOR HUGO. Un homme en or — Malacca
ROYAL. Mam'zelle Spahi (Noêl-Noêl)
BARBES. Chabichou (2ème époque de Sidonie panache
BELLEVILLE. Arlette et ses papas — La grande experience
CAPITOLE. Chabichou (2ème époque de Sidonie panache)
DEMOURS. Chabichou (2ème époque de Sidonie panache)
EXCELSIOR. Chabichou (2ème époque de Sidonie panache)
FEERIQUE. Sidonie panache — Grande dame d'un jour
LECOURBE. Sidonie panache (1er film) — Grande dame d'un jour
LOUXOR. Chabichou (2ème époque de Sidonie panache)
LUTETIA. L'école des contribuables — Adémaï Joseph
LYON. Chabichou (2ème époque de Sidonie panache)
MAGIQUE. Sidonie panache (1er film) — Grande dame d'un jour
MAINE. Sidonie panache (1er film) — Grande dame d'un jour
METROPOLE. Chabichou (2ème époque de Sidonie panache)
de Sidonie panache)
MONTPARNASSE. Chabichou (2ème époque de Sidonie panache)
MOZART. Chabichou (2ème époque de Sidonie panache)
PALAIS DES GLACES. Sidonie panache (1er film) — Grande dame d'un jour
PATHE ORLEANS. Sidonie panache (1er film) — Grande dame d'un jour
RECAMIER. Sidonie panache (1er film) — Grande dame d'un jour
ROCHECHOUART. Chabichou (2ème époque de Sidonie panache)
SAINT CHARLES. Sidonie panache (1er film) — Grande dame d'un jour
SAINT MARCEL. Les bleus de la marine— Sur scène: Charlotte Dauvia dans son tour de chant
SELECT. Chabichou (2ème époque de Sidonie panache)

BANLIEUE

ALHAMBRA D'ASNIERES. Si j'étais le patron — Les Malabares
CASINO DE CLICHY. L'Imperatrice rouge (Marlène Diétrich)
COLOMBES. Chanson de Paris — L'Ami Fritz
KURSAAL AUBERVILLIERS. Si j'étais le patron — Série 7
KURSAAL BOULOGNE. Ces messieurs de la santé — La 5ème empreinte
OLYMPIA DE CLICHY. Symphonie inachevée — Jalousie
PATHE CINEMA PALACE (Boulogne). L'Amour en cage — La grande experience

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԵՐԵԿՈՑԹ–ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Հ. Ց. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ՌՕՍՏՕՄ ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ
Տեղի կ'ունենայ 22 Դեկտ. Շաբաթ երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ լոյս
Vincennesի Salle de Fêteի ԳԵՂԵՑԻԿ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ
27, Rue des Laitières
Métro: La Tourelle. Nationէն երկու կայարան անդին
(Սրահը կը գտնուի՝ մէթրոյէն 50 քայլ հեռու:

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. ԿԱՐԱՊԵՏ ԲԱԳՈՍԵԱՆ
ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ ՍԻՄՈՆ ՎՐԱՑԵԱՆ
Պիտի ներկայացուի՝ ***ՈՒՐԱԽ ԼԻՆԻ, ՏՈՒԺՈՒՐ ԼԻՆԻ***
Զաւեշտը, ընկերակցութեամբ նուագի: երկու ժամ անընդհատ ծիծաղ:
կէս գիշերէն վերջ կը նուագէ MARIO DELFIի
Orchestre Argentinի մէկ մասը:
Զանազան անակնկալներ: Հայկական պարեր: Արտառանութիւն: Ճոխ պիւֆէ, անհաւատալիօրէն աժան:
Բոլոր տոմսերը իրաւունք ունին թօմպոլայի
ՄՈՒՏՔ 6 ՖՐԱՆՔ

ԵՐԵԿՈՑԹ–ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած՝ *Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ՇԱՎԻԼԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ*
Այսօր կիրակի *16* Դեկտեմբեր կէս օրէ յետոյ ժամը *4—12*
Շավիլի Սէն-Լազար կայարանին մօտիկը
rue Carnot փողոցին վերջաւորութեանը թիւ 28
Restaurant à l'Ecusson Bleuի սրահին մէջ
ԱՐԱՄ ՁԱՐԲՔ (Վտարանդի) *կը խօսի* Օմար Խայեամի *մասին:*
կ'երգէ քառեակներ՝ ընկերակցութեամբ Ֆաուճի:
Եւրոպական պարեր, ընտիր ճաշ: ճոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ:
Մուտք՝ 4 ֆրանք:
Հաղ. միջոց.— Շոգեկառք Սէն Լազարի կայարանէն իջնել Շավիլ, Օֆիսպիս թիւ *1* իջնել Puits Sans Vin, Շավիլ:

ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐՈՒ ՁԵՐ ԳՆՈՒՄՆԵՐԸ ՎԵՐԱՊԱՀԵՑԷՔ

ՓԱՐԻԶԻ ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ
ԲԱՐԵՆՊԱՏԱԿ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌՔԻՆ
Նախագահութեամբ՝ ՏԻԿ. ***Մ. ՌԷՊՂԱՐԵԱՆԻ***
ՇԱԲԱԹ 22, ԿԻՐԱԿԻ 23, ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 24, ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1934
ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 2ԷՆ 7
Foyer de la Musique Russeի *սրահի ճոխ*
26, Rue de Tokio, Paris (16)
Métro: IENA, ALMA-MARCEAU Autobus: AC, AH, BU, CA N. 1,2, 19.

Կը վաճառուին կանոնի եւ տրամարդու արդուզարդի առարկաներ, երախաններու հագուստներ, խաղալիքներ, ամէն տեսակի նուէրներ, ընթրիք, նպարեղէն, թարմ եւ չոր պտուղներ եւայլն:
ԸՆԹԱՑԻԿ ԳԻՆԵՐՈՎ: ՃՈՒ ՊԻՒՖԷ:

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ *ՀԱՅ ՄԱՓՐԻՉՆԵՐՈՒ* ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ
6 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1935 ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 9.30ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՅՍ
Salle des Ingénieurs Civilsի ՄԵԾ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ
19, Rue Blanche, Մէթրօ՝ **Blanche** եւ **Trinité.**
ՄՈՒՏՔ ԱՅՐԵՐՈՒ՝ 8 ՖՐԱՆՔ, ԿԱՆԱՆՑ 5 ՖՐԱՆՔ:
ցոյսերը կը ծաթուին Հայ սափրիչներու մօտ եւ սովորական տեղերը:

Etude de Me **BERNARD WAHL**
(12 année)
Licencié en Droit de la Faculté de Paris
Ancien élève de l'École des Hautes Etudes Sociales
JURISCONSULTE
Droit Français et International Privé
94, Rue St. Lazare (*Սէն Լազար կայարանին մօտ*) Tél. Pigalle **67 - 69**
Կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական խնդիրներ, ինչպէս նաեւ փողոցի արկածներ, անձամբ կը պաշտպանէ առեւտրական եւ ֆաշտարար դատարաններու առջեւ, կուտայ **certificats de coutumes**ներ, կը կատարէ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ բոլոր գործողութիւնները:
Կ'ընդունի ժամը 9—10 եւ 17—19: Նաեւ ժամադրութեամբ

ՈՏՔԻ հիւանդութիւններ, լայներակութիւն (վարիս), վէրքեր, երկար տանիլ ի վեր չբուժուածներն իսկ առանց քացառութեան կը դարմանուին, առանց աշխատանքէն զրկուելու, մասնագէտ բժիշկներու կողմէ: *Բաղմաթիւ շնորհաւորական նամակներ:*
Cabinet Medical.— 13, Bld. Magenta, *ամէն օր* 10 - 12 *եւ* 4 - 8:
Tél. Botzaris 76—94:
Métro: République
Կիր. օրերը 10 - 12, եւ ժամադրութեամբ:

ԳՈՒՇԱԿՈՒՀԻ
Տիկ. ՄԱՐԻԱ ՋԷՆԻ
Դիմիլ ամէն օր (կիրակին մէջը) ժամը 3 - 7 բացի երկուշաբթէ: 62, **rue de Rochefoucauld,** բակին խորը, Բ. յարկ, աջ կողմ: Մէթրօ՝ Pigalle:

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
Le Gérant: H. STEPHAN
17, Rue Damesme, PARIS (13)

Ծախու եւ գնելիքի հոդուածներ

ԾԱԽՈՒԻ ԵՆ ԳԵՂԵՑԻԿ ՀՈՂԱՄԱՍԵՐ ՎԵՐՍԱՅԼԻ ՄՕՏ
St. Remy-les-Chevreusesի կայարանէն 1500 մեթր հեռու
5 ՖՐԱՆՔ ՔԱՌԱԿՈՒՍԻ ՄԵԹՐԸ
ՎՃԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ 3 ՏԱՐԻ ՊԱՅՄԱՆԱԺԱՄ
ՁԵՐ ՇԱՀԸ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ՄԵՓԱԿԱՆԱՏԷՐ ԸՂՂԱԼ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՄԷՋ
Սեփականատէրը ըլլալով լաւագոյնս կրնաք պաշտպանել ձեր շահերը: Ցեմնելու եւ բանակցելու համար դիմել՝
Mr. LECORNU, 7, rue Paul Lelong. Paris
Métro: Bourse կամ **Sentier. Tél. Gutemberg: 40-37**
Եւ մեր ներկայացուցիչին **Mr. PATRIK**ի
17, Rue Damesme, Paris (13): Մէթրօ՝ **Tolbiac**
Tél. Gob. 55-87

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

ՎԻՐԱԲՈՅԺ - **ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ**
ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՍՈՒՆԻ
16, Rue de Vaugirard, PARIS (6e) Մէթրօ՝ ՕՏԷՕՆ կամ ՍԷՆ ՄԻՇԵԼ
ՀԵՌԱԶԱՅՆ՝ **ODÉON 76-22**
Կ'ընդունի ժամը 9 – 12 եւ 2 – 8, իսկ կիրակի մինչեւ կէսօր

LOTERIE NATIONALEի
ՏՐԴ Վ ԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 19ԻՆ
Loterie des Regions Libéréesի ***16. 17. 18. 19 et 20***
ՇԵՐՏԵՐՈՒ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԴԵԿՏ. **28**ԻՆ
Sweepstake de Luxembourgի
ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ **1935** ՅՈՒՆՈՒԱՐ **15**ԻՆ
Ծախու են՝ ամբողջ, 1/2, 1/4, 1/10 եւ 1/20
բաժիններ Վիճակահանութեանց մինչեւ վերջին օրը:
A. GODOVANNIKOFF
30, Quai de Passy, Paris (16)
Tél. JASMIN 01-50 **Métro: PASSY**
Հեռագրական հասցէ.— **GODOVANNIKOFF, PARIS**
Գրասենեակը բաց է ամէն օր եւ կիրակի,
առաւօտեան ժամը 9էն մինչեւ իրիկուան ժամը 9:

ՏՕՔԹ. ՍՊԱՐԹԱԼԻ

ՓԱՐԻԶԻ ԲԱԺ. ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ
Նախկին գլխաւոր բժիշկ եւ վիրաբոյժ Իզմիրի Ազգ. Ցիւանդանոցին
33, Rue Poissonnière (Rex սինեմային ճիշտ քովը)
Մէթրօ՝ Bonne-Nouvelle
Ընդունելութիւն ամէն օր ժամը *14—18* եւ ժամադրութեամբ:

ՊԱՆԱՂ, ՄԱՆԿԱԿԱՆ (քաշ - քոշ), ՓՈՒԼ - ՕՎԷՐ
եւ ԲՈՒՐԴԻ ՁԵՌՆՈՑՆԵՐ
ՄԱՐՇԷՁԻՆԵՐ,
*CACHE - COLS EN LAINE, PULL - OVER, GILETS ET GANTS DE LAINE*ի
Ձեր գնումներուն համար դիմեցէք՝
JAPHET Frères
224 & 257 Rue St. Denis, Paris 2e.
Métro: St. Denis.
Tél. Central: 69-61 եւ **Gutemberg 57-57**
Միշտ տրամադրելի է ընտիր մր երմը՝ աճուրդի գիներով:

ԿՈՒԶԷ՞Ք ՁՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ԵՒ ԱՆԻՍՕՆԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ՕՂԻ ԽՄԵԼ
ՀԱՐՑՈՒՈՑԷՔ ՓՏՏՈՒԵՑԷՔ ԵՒ ԳՆԵՑԷՔ
ՐԱՔԻ ՏԻԿԶ
ԱՐՓԱՑԱԿԱՆ ԽՄԻՉՔ
ԿԱԶԳՈՒՐԻՔ ԱՆԱՐԱՏ ԱԽՈՐԺԱՐԵՐ
Պոլսոյ օղին է որ ձեր ուզածին պէս կը ցերմկնայ եւ քէյֆ կուտայ:
Ֆրանսայի համար արտօնատէր՝ Ց. ՏԱԼԱՓԻԲԻԼԵԱՆ
8, Rue Suffren, MARSEILLE, Tél. D. 70-89
Փարիզի ներկայացուցիչ Գ. ՃԻՏՃԵԱՆ,
75, Ave. Victor – Hugo, **Clamart (Seine)**
Լիոնի ներկայացուցիչ ՃՈՆԿՈՏՐԵԱՆ եւ ԹԷՐԶԻԵԱՆ
211, Rue de Criqui

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 – 70

(ԵՐԹԵԻԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐՄՍԵԱՑ ԵՒԱՐՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ
18
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
MARDI
18 Décembre
1934

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2680

ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՓԻԼՈՆԱՒՈՐ ՓՈՐՁԱՆՔԸ

=o–o=

Առնուազն երրորդ *բարեբաստիճան* կդերակատնն է որ իր բթամտութեամբ եւ ներգութեամբ տակն ու վրայ կ'ընէ ոչ միայն գաղութ մը, այլ եւ կը խայտառակէ ժողովուրդը իր բնական երկրի հանրային կարծիքին առջեւ:

Առաջինը կը նանչնամ արդէն,— Պետրոս սրբ· Դուրեան, որուն անխորհուրդ շարժուձեւերը եւ եղերական վախճանը երկուքի բաժնեցին ամերիկահայ գաղութը:

Երկրորդը՝ Ռուբէն եպ·Մանասեանն է, Պաղտատի առաջնորդը, որ ամէն միջոց փորձելէ յետոյ, պաշտօնանկ եղաւ երեսփ· ժողովին կողմէ եւ գլուխն առաւ գնաց Երուսաղէմ:

Երրորդը եւ ամէնէն գարշելին կը կոչուի Կարապետ եպիսկ· Մազլումեան:

Պարտիզակէն, ամբողջ Նիկոմիդիոյ շրջանէն, Պանտրմայէն մինչեւ Ա· թէնի, չտեսանիմ պարկեշտ մարդ մը, որ լաւ խօսէր այս անողոք կդերականի մասին: Ան է որ, տասը տարիէ ի վեր, խռովայոյզ վիճակի մը մէջ կը պահէ յունահայ գաղութը, թէև միայն Հին Ցունաստանի հոգ· հովիւն է: 1924ին, մեր ընկերներուն ալ սխալեցաւ, մասնակցելով անոր առաջնորդական ընտրութեան: Բազմաթիւ ծանր մեղադրանիւթեր կան ըի մասին, տեղական իշխանութիւնը ինչ ամբողջ գաղութ մը կազմած է, կատարեալ փափկանկատութեամբ հասկցնելով թէ լաւ կ'ըլլայ որ քեռները կապէ եւ երթայ: Բայց Մազլումեան, յամառ՝ ինչպէս ջորի մը, կը շարունակէ ընդդիմանալ եւ «գործել»: Եւ պաշտպանները՞ր ալ կը գտնէ իր ճամբուն վրայ· մարդիկ որ կը փորձեն մարքել անմարքելին, կարծելով թէ ան գտնի է Դաշնակցութեան: Միեւնոյն, իրենց պաշտպանած «ազգն ու եկեղեցի»ն են որ կը խայտառակուին, ամբողջ գաղութի մը պատիւն է որ կ'արատաւորուի ...

Եթէ նոյն իսկ անմեղ ըլլար Մազլումեան, այն մեղադրանիւթերուն մէջ որ ձեւակերպուած են Ցունաստանի Ապահովութեան Տեսչութեան կողմէ, իր շահը, գաղութին բարիքն ու պատիւը կը պահանջեն որ ժամ առաջ քեռները ժողվէ եւ կորսուի:

Բայց, մենք ե՞րբ կրցեր ենք գաճազանել սեւն ու ճերմակը, եր ասիական կիրքն է որ կը գործէ, մոռացութեան տալով բուն հարցը,— կոշկոռ կապած փորձանքը — եւ փոթորիկ յարուցանելով գաւաթ մը ջուրի մը մէջ···

ՄԱՋԼՈՒՄԵԱՆ ԵՊԻՍ.Ի ՎՏԱՐՄԱՆ ՊԱՐԱԳԱՆԵՐԸ

Ցունահայ եւ յունական թերթերը էջերով մանրամասնութիւններ կը հրատարակեն Ա֊թէնի «Առաջնորդ» Կարապետ եպիսկ· Մազլումեանի վտարման պարագաներու մասին: Կ'ամփոփենք ամէնէն կարեւոր մասերը, հաղելով «Նոր Օրէի դեկտեմբեր 11 եւ 12 թիւերէն·—

Ընդհանուր Ապահովութեան Թղթածրարներուն մէջ Մազլումեանի առընչութիւնը կրող կարեւոր նամակներ կան: Սոփիլէ նախկին դեսպան Ուսթինովի եւ Մազլումեանի միջեւ, սոփեստական դեսպանատան ընդունելութեան սրահին մէջ տեղի ունեցած խօսակցութեան մանրամասնութիւնները նոյնպէս ի֊նովի եւ Մազլումեանի միջեւ, սոփեստական դեսպանատան ընդունելութեան սրահին մէջ տեղի ունեցած խօսակցութեան մանրամասնութիւնները նոյնպէս ի֊նովի ունին ընդհանուր ապահովութիւնը:

Թուականներով եւ ժամերով արձանագրուած են Մազլումեանի ունեցած տեսակցութիւնները ծանօթ եւ ոստիկանութեան կողմէ հետապնդուող հայ – մահմետական ներկայացուցիչ (7—8 տարի առաջ) Գօգոս Մակինցեանի եւ Դանուէ Շահվերտեանի հետ կանոնաւոր թղթակցութիւն պահած է:

Հաստատուած է որ Դ· Շահվերտեան կարեւոր գումար մը ղրկած է իրեն Զէյթունցեանի «Ցաղթանակ» թերթը հրատարակելու համար:

Այս բոլորէն զատ, գործուր կասկածներ կան թէ օտար պետութեան մը ներկայացուցիչէն 48 հազար տրախմի ստացած է եւ 250 տոլարին եգիպտոս ղրկած է բոլշեւիկեան քաղաքական փրոփականտին յատկացուելու համար:

Ասոնք մեր դիտցածներն են, իսկ ընդհ· ապահովութեան մօտ գտնուող թղթածրարը, կ'ըսուի թէ կը բաղկանայ հարիւրաւոր էջերէ:

Անկասկած՝ պետական գաղտնիքներ կան, որոնք չպիտի բացուին հրապարակաւ: Միայն որոշ է որ Մազլումեան եպիսկոպոսի արտաքսումը 1928էն ի վեր, բազմաթիւ անդամներ պահանջուած է ներքին նախարարութենէն:

Որոշ է նաեւ այն կէտը՝ թէ հելլէն պետական շրջանակները բացարձակապէս անվստահելի կը նկատեն առաջնորդը եւ կը ցանկան օր առաջ տեսնել ա֊նոր Ցունաստանէն հեռացումը:

Մազլումեանի շուրջ դոյացած այս համպոմները եւ կարծիքները նկատի առնելէ յետոյ, նախարարութիւնը կ'որոշէ որ Մազլումեան չի կրնար ապրիլ Ցունաստանի մէջ եւ պէտք է հեռանայ:

Ներքին Գործոց նախարարութիւնն ալ կը նկատէ արքեպիսկոպոսը իբրեւ վտանգաւոր: Միեւնոյն ատեն Գ· նախարարը զարմանք յայտնեց թէ մինչեւ այսօր ինչու չէ գործադրուած արտաքսման որոշումը:

Պէտք է յիշել նաեւ թէ արտաքին նախարարութիւնը իր այդ նոյն թուղթով ցոյց կուտայ բազմաթիւ տեղեկութիւններ եպիսկոպոսին հակահելլէն գործունէութեան շուրջ:

Վերջացնելով իր խօսքը, Գ· նախարարը յայտնեց թէ ինքը կը գործադրէ միայն իր նախորդին որոշումը որ չէր գործադրուած տակաւին:

Գ· նախարարը իր մօտ կանչելով նախարարութեան ոստիկանութեան բաժնի պետ Գ· Սարանտօփուլոսը հրամայեց որ գործադրուի արտաքսման ո֊րոշումը դեկտեմբեր 14ին առաւօտեան, այն պարագային երբ՝ Հայոց արքեպիսկոպոսը մեկնած չըլլայ մինչեւ ատոյա 13ի դիչերը:

*** Գոլոյ յունարէն թերթերը կ'իմանան թէ արտաքսումը յետաձգուած է քանի մը օր, լրացուցիչ քննութիւններ կատարելու համար:*

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ԴԱՏԻՆ ՎԵՐԱՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ

Յառաջիկայ Յունուարի Բ. շաբթուն

*«Հայրենիք»*ի մէջ կը կարդանիք (2 դեկտ·)·—

Հաւատամի աղբիւրէ կը տեղեկանանք, որ Ալպրնիի վերաքննիչ ատեանը Մ· Լէյլէկեանի եւ Ն· Մարգիսեանի խնդրին չուրջ ունկնդրութեան օր նչանակած է 1935 յունուարի երկրորդ երկուշաբթին: Այս օրը թէ չրջանային դատախազութիւնը եւ թէ պաշտպան փաստաբանները կ'ընեն իրենց փաստարկութիւն֊ները դատարանին առջեւ ընդդէմ եւ ի նպաստ վերաքննութեան:

Նոյն աղբիւրէն կը տեղեկանանք, որ վերաքննիչ ատեանի Նիւ Եորքի բա֊ժանմունքը որոշած է, որ մինչ եօթը բանտարկեալ ընկերներու դործի վերա֊քննութեան համար չըլլ· դատախազութիւնը եւ պաշտպան փաստաբանները ի֊րենց գրաւոր դիմումները ներկայացնեն մինչեւ 1935 յունուար 14:

*** Մինչեւ դեկտեմբեր 5 բանտարկեալներու պաշտպանութեան համար բացուած հանգանակութիւնը հասած էր 80,788 տոլարի:*

Տասը հազար հաշմանդամներու ցոյցը Շան գ'Էլիզէի առջեւ

Կիրակի օր, պատերազմի հաշմանդամները պատկառելի թափօր մը կազմեցին Շան գ'Էլիզէի հրապարակին վրայ, ցոյց մը որ չատ կը յիշեցնէր վե֊տրուարեան օրերը: Ոստիկանութիւնը ամուր չղթայ մը կազմած էր, բարե֊կարգութիւնը պահպանելու համար: Ցուցարարներէն հրաչունչ առանձնասնու֊թիւններ ըրին Քլէմանսոյի արձանին առջեւ, պահանջելով լուծել երեսփ· ժո֊ղովը, վերահաստատել իրենց սկզբնական թոշակները եւայլն: Պահ մը փոր֊ձեցին հանրապետութեան նախագահին պալատը երթալ, բայց ոստիկանութի֊նը արգիլեց: Ամիսներէ ի վեր Շան գ'Էլիզէն այսպիսի իրարանցում տեսած չէր: Իսկ տեսարանը մասնաւորապէս յուզիչ էր անոր համար որ ցուցարարնե֊րը կը ներկայացնէին թեւը կամ սրունքը կորնցուցած, աչազուրկ, անթեցուա֊պերով կամ սայլակներու մէջ նստած դժբախտներ: Անոնք նախապէս ժողով մը դումարած էին Սալ Վակրամի մէջ, եւ յետոյ թափօր կազմեցին դէպի Շան գ'Է֊լիզէ: Գատաւորներէն ալ հազարաւոր բախտակիցներ եկած էին, ինչպէս եւ զաղ֊թականներէն: Ցոյցին ուժգնութիւնը իր զագաթնակէտին հասաւ Քլէմանսոյի արձանին առջեւ, ուր պաակներ գրուեցան եւ ճառեր խօսուեցան: Անհամբեր ճառախօս մը արձանի պատուանդանին վրայ խոյանալով գոչեց·

— « Այն օրէն ի վեր որ դուք մեռաք մեզի դատաճանեցին: Կը տեսնէ՞ք մեր կրած անարդարութիւնը »:

Ցոյցը պաշտօնապէս փակուեցաւ երբ ճառերը վերջացան, եւ հաշման֊դամները գրուեցան խումբ - խումբ:

Հաշմանդամներու թերթերը 12,000 կը հաշուեն ցուցարարներուն թիւը, միւսները՝ 7 — 10,000:

Երկրաշարժ Թուրքիոյ մէջ

Էնկիւրիէն Լոնտոն հասած հեռագիրներ, որոնք թերի են, կը ծանուցանեն թէ երկրաշարժի զօրաւոր ցնցումներ զգացուած են արեւելեան Անատոլուի մէջ, կործանելով 30 գիւղեր: Մեռած են 12 հոգի, իսկ վիրաւորուած՝ 50 հոգի:

Երկրորդ հեռագիր մը կ'ըսէ թէ աղէտեալ վայրն է Ճապաղջուր: Կ'ըսուի թէ 50 գիւղեր կործանած են, իսկ մեռածներու եւ վիրաւորեալներու թիւը կը հասնի հարիւրի:

525 հոտաղնուազարներ կը ձերբակալուին
ՊՈՒԼԿԱՐԻԱՅ ՄԷՋ

Սոֆիայէն կը հեռագրեն դեկտեմբեր 16 թուականով·— Զորս օրէ եւ երեք դիչերէ ի վեր, չորս հարիւր բանուորներ, որոնց 270ը կիներ են, փակուած են ծխախոտի գործարանի մը մէջ: Բոլոր դուռները ամուր զոցուած են ծխախոտի հակերով: Բանուորները կը պահանջեն՝ օրականի յաւելում եւ կը մերժեն դուրս ելլել, մինչեւ որ դոհացում չտրուի: Ոստիկանութիւնը կրաւորական դիրք մը բռնած է, որպէսզի դէպքեր չծագին: Թոյլ չի տար որ ուտելիք եւ ջուր տարուի բանուորներուն, եւ ելեկտրական լոյսն ալ կտրած է: Ընդհ· զատա֊խազը զանազան փորձեր կատարեց որպէսզի բանուորները համոզէ եւ դուրս հանէ, բայց չյաջողեցաւ: Բանուորները բռնի վար դրին գործարանի տեսչու֊թեան պաշտօնեաները երեք: Կացութիւնը ծանր է գործարանէն ներս, նկա֊տի առնելով բանուորներուն կրած զրկանքները: Ամէն կողմէ բողոքներ կը հասնին եւ ազդու միջամտութիւն կը պահանջուի, վերջ դնելու համար քանի մը դեկավարներու յամառութեան: Քառասուն փաստաբաններ դիմած են կա֊ռավարութեան, այս պահանջը դնելով: Ուրիշ գործարաններու մէջ ալ գոր֊ծադուլ հռչակուած է յանուն համերաշխութեան:

Թեվֆիխ Րիւշտի Աբեմ գնաց

Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարը Ժընեւէն զարձին Աթէնք հանդիպեցաւ եւ որոշեց մէկ օր ալ աւելի մնալ, լուծելու համար Պոլսոյ Ցոյներուն վերա֊բերեալ խնդիրները: Ինչպէս յայտնի է, Աթէնքի մամուլը եւ հանրային կարծիքը խորապէս յուզուած են կղերական տարապներու արգելքին առթիւ: Թեվֆիք Րիւշտի տեսակցութիւններ պիտի ունենայ վարչապետին եւ արտաքին նախա֊րարին հետ:

400 բանուորներու արտակարգ ցոյցը
ՍԵԼՃՆԻԿԻ ՄԷՋ

Սելանիկէն կը հեռագրեն դեկտեմբեր 16 թուականով·— Զորս օրէ եւ երեք դիչերէ ի վեր, չորս հարիւր բանուորներ, որոնց 270ը կիներ են, փակուած են ծխախոտի գործարանի մը մէջ: Բոլոր դուռները ամուր զոցուած են ծխախոտի հակերով: Բանուորները կը պահանջեն՝ օրականի յաւելում եւ կը մերժեն դուրս ելլել, մինչեւ որ դոհացում չտրուի: Ոստիկանութիւնը կրաւորական դիրք մը բռնած է, որպէսզի դէպքեր չծագին: Թոյլ չի տար որ ուտելիք եւ ջուր տարուի բանուորներուն, եւ ելեկտրական լոյսն ալ կտրած է: Ընդհ· դատա֊խազը զանազան փորձեր կատարեց որպէսզի բանուորները համոզէ եւ դուրս հանէ, բայց չյաջողեցաւ: Բանուորները բռնի վար դրին գործարանի տեսչու֊թեան պաշտօնեաները երեք: Կացութիւնը ծանր է գործարանէն ներս, նկա֊տի առնելով բանուորներուն կրած զրկանքները: Ամէն կողմէ բողոքներ կը հասնին եւ ազդու միջամտութիւն կը պահանջուի, վերջ դնելու համար քանի մը դեկավարներու յամառութեան: Քառասուն փաստաբաններ դիմած են կա֊ռավարութեան, այս պահանջը դնելով: Ուրիշ գործարաններու մէջ ալ գոր֊ծադուլ հռչակուած է յանուն համերաշխութեան:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՆԱՄԱԿՆԵՐԸ ՄԱՂԱԾ ԱՏԵՆ

oooo

Մէկ շաբաթէ ի վեր, չորս – հինգ նամակներ կարգի կը սպասեն խմբագրի սեղանին վրայ, ի զուր անկիւն մը փնտռելով, կծկուելու համար:

Նկատելով որ դեռ շատ պիտի սպասեն, խմբագիրը իմծի յանձնեց մէկ մասը, «պարտ ու պատշաճը» տնօրինելու համար:

Ուրեմն, թող չգանգատին նամակագիրները, եթէ ես ալ իմծի սահմանուած տարածութեան յարմարցնեմ իրենց գրածները:

Մենք որ, շատ ալ գանգատելու պատճառ չունինք, որովհետեւ պիտի փայլին ··· առաջին էջին վրայ, փո֊խանակ Գ· էջի վերջին սիւնակին:

1· Վիէնի մեր մարզական թղթա֊կիցը, Յ· Մաթոսեան, կը գանգատի թէ տեղ չեմք տար իր հերոսումներուն, ընդդէմ ռամկավար եւ հնչակեան թերթերու կարգ մը թղթակցութեանց «որոնք սուտ լուրեր կը տարածեն Հ· Մ· Ը· Մ·ի մասնաճիւղին եւ իրենց աշխատանքներու մասին: Ո՞ւր դի֊մեմ, ի՞նչ ընեմ, կարգի հրաւիրելու համար այս խառնակիչները, բան որ «Յառաջ»ն ալ ամուր փակած է դուռ֊ները»:

Պատասխան·— ՋԶՐԱՂԻՒ, չպա֊տասխանել եւ աշխատիլ ամուր գի֊տակցութեամբ:

2· ԼԻՈՆԷՆ Վէզի թաղամասի Սա֊հակ Մեսրոպ դպրոցի հոգաբարձու֊թիւնը դեկտեմբեր 15 թուակիր նա֊մակով մը կը բողոքէ «Յառաջ»ի թղ֊թակից Հայրիամ Պատանիի մէկ նա֊խադասութեան դէմ եւ կը յայտարա֊րէ·

— « Մեր դպրոցը ոչ մէկ ատեն չէ մատակարարուած Լիոնի Հայ Մայ֊րերու Միութեան կողմէ, այլ միայն ու միայն կը մատակարարուի վէզի ազգասէր հայ հասարակութեան սե֊փական միջոցներով»:

Շատ լաւ: Այսմանէ յայտնելու հա֊մար, աւելորդ էր էջ մը գիր գրել եւ անտեղի բառեր գործածել:

3· ԼԻՈՆԻ ազգ·կեդր·վարչութիւնը, որուն նամակները որ եւ է անուն չեն պարունակեր եւ միայն կնիքով մը թղթատարին կը յանձնուին, երեմ էջ գիր գրած է, զգաստութեան հրաւիրե֊լու համար Թաթուլ Բահ· Գեղունին:

Այս նամակէն կ'իմանանք թէ Թա֊թուլ Բհյ· «շինծու մեղադրանքներ եւ զրպարտութիւններ» ըրած է «իբրեւ յատուկ անձնուռի եւ անկիրք արտայայտութեամբ », թէ «սպառ֊նալիքներ ալ չի խնայեր», թէ «իր անվայել ընթացքէն վերջը վտարուեցաւ մայրենի եկեղեցիէն» եւն·:

Ստիպուած ենք հաւատալ, բանի որ գրութիւնը պաշտօնական է:

Միայն թէ՝ հարցում մը·— Ո՞ր եւ է Ազգ· կեդր· Վարչութիւն ո՞ր պաշ֊տօնական հանգամանքին, բարեկըր֊թութեան, լրջութեան եւ հայերէն էերականութեան ո՞ր կանոններուն կը համապատասխանէ հետեւեալ նախա֊դասութիւնը·

— « Նկատի առնելով Տէր Թաթուլի եւ իր նմաններուն այս անվայել գոր֊ծունէութիւնը որ նողկանք պատճա֊ռած է հայ ժողովուրդին, որոնք ոչ թէ քահանայի գլուխ այլ « լահանայ»ի գլուխ կը կրեն ու չունին իրենց պաշ֊տօնին պահանջած վեհութիւնը, ազ֊գային վարչութիւնս կը նախընտրէ դրժել մէկ քահանայով եթէ լաւը չի գտնէ, քան թէ՝ անկիրթ եկեղեցա֊կան մը պահէ, որոնց տոհմական մը պահէ, որոնց տոհմագրային հարցը լուծելն իսկ այս դարուս շատ դժուար է»:

··· Տեղս լեցաւ:

Վ.Ա.Հ.

Կինը մարթց, միսը եռից եւ...

=o–o=

Զարհուրելի դէպքի մը լուրը կը հաղորդեն Պուքրէշէն թերթերը: Պեսա֊րապիոյ մէջ գիւղացի մը, Սթէֆան, կ'որոշէ մէջտեղէն վերցնել կինը, որպէս զի ազատօրէն ապրի իր սիրած աղջկան հետ: Ծօսքէն գործի անցնելով, անոր աջակցութեամբ կինը կ'ելլեցնէ նկուղը եւ կացինի ուժգին հարուածով մը կը ճեղքէ գանկը: Ցետոյ մարմինը կտոր կտոր կ'ընէ եւ կը թաղէ տապրանիներու մէջ: Յաջորդ օրը, Սթէֆան եւ սիրուհին ճաշի կը հրաւիրեն քանի մը գրա֊ցիներ եւ իրրեւ կարեւոր կերակուր կը հրամցնեն խորոված կտորներ՝ կացի֊նահար կնոջ միսէն: Այդ պահուն հիւրերէն մէկուն խելքին կը փչէ եւ կնոջ որ֊պիսութիւնը կը հարցնէ: Սթէֆան խուսափողական պատասխան կուտայ: Ու֊րիշ հիւր մըն ալ զարմանալի կը գտնէ հրամցուած միսին համը: Այս պահուն զոյն չէր մնացած Սթէֆանի երեսը: Հիւրերը սեղանը ձգելով կ'երթան լուր կուտան ոստիկանութեան: Խուզարկութենէն միջոցին գտնուեցան մորթուած կնոջ մարմնին միւս մասերը: Մարդասպանը խոստովանեցաւ ամէն բան, բայց երբ ոստիկանները կը պատրաստուէին ձերբակալել, դիւզացիները կատաղօրէն յարձակեցան եւ այնպիսի դաս մը տուին որ հարկ եղաւ հիւանդանոց փոխա֊դրել Սթէֆանը:

ՄԱՆՐ ԼՈՒԲԵՐ

ՄԱՀՈՒԱՆ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԵՑԱՆ չորս երիտասարդ համայնավարներ (կոմ֊մունիսթ), որոնք «կարմիր պիոնէրներ»ու կազմակերպութեան անդամներէն ե֊կու աղջիկներ պղծած եւ յետոյ սպաննած էին, Ուրալի չրջանին մէջ: Զորս դատապարտեալները խոստովանեցան թէ ահ ու սարսափ կը տարածէին իրենց բնակած գիւղին մէջ:

«ԿՈՄՍՈՒՀԻ» ՄԸ, որ կը կոչուէր Ալէքսանդր Ալէքսանդրովիչ, ամուսնանը՝ կոմս Ալէքսանդր եւ կնոջ մայրը ձերբակալուեցան Ֆիօրէնցայի մէջ (Իտա֊լիա), Ֆրանսական ոստիկանութեան պահանջով: Ասոնք փառաւոր կեանք կը վարէին Նիսի կողմերը, եւ քանի մը տարուան ընթացքին երեք միլիոն Ֆրանք չորթած էին Ֆրանսացի միլիոնատէրէ մը:

ՖԱՇԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ բացուեցաւ Մոնթ֊բէօյի մէջ (Զուիցերիա), մասնակցութեամբ 14 երկիրներու ներկայացուցչ֊ներուն: Առաջին ժողովին մէջ իսկ բանաձեւ մը քուէարկուեցաւ, որ կը փառա֊բանէ Փաչական վարչաձեւը եւ մանաւանդ Իտալիոյ առեղծած կազմակերպու֊թիւնը: Այս առթիւ արձարծուեցաւ նաեւ հրէական խնդիրը, բայց Իտալիոյ պատուիրակը համոզեց որ առ այժմ յետաձգէն զայն:

12005 ԱՂՋԻԿՆԵՐ Պապին ներկայացան կիրակի օր, եւ քրիստոնէական խրատներ լսեցին, յետոյ մոնալու համար··· սալոններու մէջ:

ՑԱՆՐ ՄԻՋԱԴԻՊ ՄԸ ձագեցաւ Սարպրւրքի մէջ (Սար): Անգլիացի սպայ մը ինքնաշարժով անցած ատեն, ուղեց ուղղութիւնը փոխել, բայց մայթին վրայ ելաւ եւ վիրաւորեց կին մը: Ամբոխը խռնուելով խոշտանգեց սպան, որ մաս կը կազմէ միջազգային ոստիկանութեան: Սպան պաշտօնանկ եղաւ: Ո՞վ գիտէ գեռ ինչ միջադէպեր պիտի ծագին, երբ յունուարին Սար մտնէ միջազ֊գային զօրագունդը···

120 ՆՈՐ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՆԵՐ պիտի աւելնան Թուրքիոյ Ազգ· ժողովին վը֊րայ, որուն նստաշրջանը կը փակուի այս չաբթու, ինքզինքը լուծած ըլլալով:

«ՆԵՐՍԻՍԻ ԹԱ ՏՈՂՎԵՍՎ»

(ԴԵՊՔԵՐԻՑ ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ ՊԱՏՄՎԱԾՔ)

»»»···«««

Նշանակ տվեց, որ ինքն էլ պատրաստ է ամեն վայրկեան մեռնելու համար, եթէ հարկաւոր լինի, բայց ինքը չի կարող ներել իր ընկերոջ դաւաճանութիւնը, որ ինքն էլ ենթարկուի նոյն վտանգին։ Ան իսկոյն ետ դարձաւ, որպէսզի չտեսնէ, թէ ինչպէս պիտի կատարուի ահաւոր դատաստանը։

Ամբողջ գիշեր ան չկրցաւ աչքերը գոցել։ Ամբողջ գիշեր ան լսեց ոտնաձայներ, որոնք կը մօտենային ու կը հեռանային։ Ամբողջ գիշեր ան լսեց հրացանի որոտներ, որոնք կը հնչէին ամէն կողմէ։ Ամբողջ գիշեր ան լսեց ճիչեր, որոնք կը բարձրանային ամէն կողմէ։ Ամբողջ գիշեր ան լսեց ողբեր, որոնք կը հնչէին ամէն կողմէ։ Ամբողջ գիշեր ան լսեց հեծկլտանքներ, որոնք կը լսուէին ամէն կողմէ։ Ամբողջ գիշեր ան լսեց հառաչանքներ, որոնք կը լսուէին ամէն կողմէ։ Ամբողջ գիշեր ան լսեց անէծքներ, որոնք կը լսուէին ամէն կողմէ։ Ամբողջ գիշեր ան լսեց աղաչանքներ, որոնք կը լսուէին ամէն կողմէ։ Ամբողջ գիշեր ան լսեց մահուան ոռնոցներ, որոնք կը լսուէին ամէն կողմէ։

Ամբողջ գիշեր ան չկրցաւ աչքերը գոցել։ Ամբողջ գիշեր ան չկրցաւ ականջները խցել։ Ամբողջ գիշեր ան չկրցաւ ոչ մտածել, ոչ զգալ։ Ամբողջ գիշեր ան չկրցաւ ոչ հասկնալ, ոչ զգալ։ Ամբողջ գիշեր ան չկրցաւ ոչ մտածել, ոչ հասկնալ։ Ամբողջ գիշեր ան չկրցաւ ոչ հասկնալ, ոչ մտածել։ Ամբողջ գիշեր ան չկրցաւ ոչ մտածել, ոչ զգալ։ Ամբողջ գիշեր ան չկրցաւ ոչ զգալ, ոչ հասկնալ։

Ամբողջ գիշեր ան չկրցաւ աչքերը գոցել։ Ամբողջ գիշեր ան չկրցաւ ականջները խցել։ Ամբողջ գիշեր ան չկրցաւ ոչ մտածել, ոչ զգ

ՍՈՎԵՏԱՀԱՅ ՀԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ

»»» ◦ ⟨⟨⟨

Տիկին Հասմիկ Հարությունյանը, որ ամուսնացել էր Ռուսաստանում ապրող հայ ազգությամբ մի ռուս զինվորականի հետ, 1927-ին վերադարձել էր Հայաստան՝ իր ծնողների մոտ։ Ամուսինը նրան խնդրել էր հետևել իրեն, բայց նա չէր ուզում լքել հայրենիքը։ Ամուսինը նամակներ էր գրում, որոնցում ասում էր, որ եթե նա չգա, ինքը կգա Հայաստան։ Ի վերջո նա եկել է։

Տիկին Հասմիկը, որ ռուսերեն լավ գիտեր, ուզում էր աշխատանքի անցնել Ռուսաստանի դեսպանատանը։ Ամուսինը, որ ռուսական բանակում բարձր պաշտոն էր զբաղեցնում, ուզում էր, որ կինը չաշխատի։ Նա ասում էր, որ ինքը կարող է ապահովել նրան։ Տիկին Հասմիկը, սակայն, չէր ուզում ամուսնու գումարներով ապրել։ Նա ուզում էր ինքնուրույն աշխատել։

Ամուսինը ստիպված էր հեռանալ Հայաստանից։ Նա ասում էր, որ կինը պետք է գնա իր հետ, որովհետև ինքը չի կարող հեռանալ Ռուսաստանից։ Տիկին Հասմիկը, սակայն, չէր ուզում հեռանալ։ Նա ասում էր, որ ինքը ուզում է մնալ Հայաստանում։ Ամուսինը ասում էր, որ եթե նա չգա, ինքը կգա Հայաստան։ Ի վերջո նա եկել է։

Տիկին Հասմիկը, որ ռուսերեն լավ գիտեր, ուզում էր աշխատանքի անցնել Ռուսաստանի դեսպանատանը։ Ամուսինը, որ ռուսական բանակում բարձր պաշտոն էր զբաղեցնում, ուզում էր, որ կինը չաշխատի։ Նա ասում էր, որ ինքը կարող է ապահովել նրան։ Տիկին Հասմիկը, սակայն, չէր ուզում ամուսնու գումարներով ապրել։ Նա ուզում էր ինքնուրույն աշխատել։

Ամուսինը ստիպված էր հեռանալ Հայաստանից։ Նա ասում էր, որ կինը պետք է գնա իր հետ, որովհետև ինքը չի կարող հեռանալ Ռուսաստանից։ Տիկին Հասմիկը, սակայն, չէր ուզում լքել հայրենիքը։ Ամուսինը նամակներ էր գրում, որոնցում

ՆԱՄԱԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

ՍՏԱՑՈՂ

Էֆիլի, Թուն.— 100:
Լիոն, Վ. ե.— 50:
Տէմին, Գործ.— 345:
Միլան, Սար.— 119 լիր. (Մ. Պ.ի մէջտեղ):
Անտիոք, Տօքթ. Գ. Շ.— 136.25:
Պօրքֆէր, Հ. Ամ.— 50:
Քան, Թուլ.— 35:
Քավաճեան, Ման.— 20:
Ավինեան, Թ. Հ.— 35:
Շաթու, Թ. Պ.— 140:
Լը Փոնթէ, Մ. Գ.— 35:
Լա Սիօթա, Մոմ.— 108:
Մարսէյլ, Գործ.— 810:
Ալճորվիլ, Ճովհ.— 35:
Բօնի Սոր Պուա, Թ. Ֆ.— 50:
Մարսէյլ, Պօլ.— 50:
Պիրէլ, Տիլ.— 250:
Տօմ Լը Մենիլ, Թաղ.— 70:
Անիէր, Զ. Փ.— 70:
Ռոման, Ս. Պ.— 107.60:
Մարսէյլ, Ե. Փ.— 35:
Սէն Լոր, Գործ.— 290.50:
Թուլուզ, Ֆաչ.— 35:

ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄՃԵԱՆ
ԳՐՊԱՆԻ ՕՐԱՑՈՑԸ
1935
Ժ.Զ. ՏԱՐԻ
ԳԻՆ 8 ՖՐԱՆՔ
Դիմել երկասիրողին՝
1 Place Gare des Vallées, Bois Colombes
(Seine) (France)

Raki "ERIVAN"
անվնաս պատրաստած ալն միայն առողջարար է.
ԵՐԵՒԱՆ Ոգին-է միայն որ անվնաս պատրաստած է.
Քիմիական նիւթերով շինուած ամեն ալիները վնասակար են.
Ուրիշին խմիչք միայն ԵՐԵՒԱՆը — ասատուռն բարեւներ:
Ամանը չատախ չատ սուղ կ'ծախի.
Քանի մը ֆրանք խնայելու համար
Կասկածելիներէ կը խուսիէ գնէ օղիով.
Խմիչք ԵՐԵՒԱՆը. — բարեկամ ասատուռն:

Խմիչքները կ'ընդունին որ տախտը
Ուժով զօրացուցիչ մըն է
Խմիչք միայն ԵՐԵՒԱՆը —
Միակը որուն ոսկիով պատրաստած է
Քիմիական նիւթէ զերծ ըլլալը երաշխաւորած են
ԵՐԵՒԱՆ է միայն որ մեզի պիտի տայ —
Ուժ, առողջութիւն եւ հեռանալ
Որովհետեւ միայն է որ բոլոր բժիշկներէն յանձնարարուած է,
Ձուլ սպիտակ ալիներով պատրաստուած ըլլալով:
ԵՐԵՒԱՆը կը գտնուի գրեթէ բոլոր վաճառատներու մէջ.
Մանրածախ կու մնար. Հարց.
ԱՐՏԱՆԻՔ SOCIÉTÉ PEJREUX, 48, Bd. des Vignes - MARSEILLE
Téléphone C. 58-10
Նաեւ՝ Mr. EMILE VIAL, 18, Rue Fontaine - St-DENIS (Seine)
Téléphone Plaine 09-95
Imp. Y. ARMEN & Cie

Լիոնի եւ շրջաններու ներկայացուցիչ
D. N. BAHADOURIAN
32, Rue Sévigne. Lyon (Rhône)
Նիսի եւ շրջաններու գործակալ
M.M H Khatchadourian et Danielian
24, rue Assalit. Nice (A. M.)

Le Gérant: H. STEPHAN
17, Rue Damesme, PARIS (13)
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

Պայմար ապրուստի սպառնալի դէմ անմրցելի գիներով:

BALTA-ZAR
43, AVENUE DE LA RÉPUBLIQUE. PARIS.
METRO PARMENTIER

ՍՊԻՏԱԿ ԱՐԾԻԻԸ

Թարգմ. Ա. ՀԱՐՒԵԼԵԱՆ

Գրեց՝ ՐՕԼԸՆՏ ՏԷՆՆԻԷԼ

— Երկու խնդիրներ ըսիր, Էտմա, հարցուց Սըր Ճօն Ծառային, ի՞նչ է միւսը. ասիկա գոնէ միւսին չափ ծանրը չըլլայ:

— Կարծեմ աւելի ծանրակշիռ է պարոն:

Սըր Ճօն կանգ առաւ: Ծառային դէմքին արտայայտութիւնը փոխուեցաւ:

— Ըսէ Ասատուռ սիրոյն:

Այսպէս կեցած տիրոջը առջեւ, Էտմա, վերջին ծայր անհանդիստ կացութեան մէջ, խոստովանեցաւ թէ վիրաբոյժին գրպանին մէջ գտած էր փոքր արծաթեայ Սպիտակ Աբծիլը, որու մասին խօսած էր օգնական-ոտ – տիկնապետին եւ այդ առարկան ա – նոր յանձնած:

Սըր Ճօն այլեւս ուշադիր կորնգուցած էր: Աքօթլէնտ Եարտի իր բարեկամը գինքը մեղսակից համարելու ապացոյց ալ ունէր: Այլեւս տակաւ – ուած էր իր բոլոր ծրագիրները փո – խել, ամէն բան խոստովանիլ Հ. Ա.ին, եւ անոր գթութեան ապաւինել: Հ. Ա. դիտել պիտի տար թէ նախ իրեն դի – մած չէր եւ ատոր համար հեռը չատ կոչտ պիտի վարուէր: Ինք եւ Հ. Ա. հինաւուրց բարեկամներ եղած էին եւ անշուշտ պիտի ըսէր, —Ճօն, ինչո՞ւ ինծի չեկար, գոնէ հին բարեկամիդ վրայ վստահութիւն ունենալու էիր: Էէ Ասատուռ, ինչ տխմար եղած էր եւ այդ Սպիտակ Աբծիլը գրպանը պա – հած: Մտքովը կը պատկերացնէր Հ. Ա.ին դէպքերը դասաւորելու եղանա – կը, թէ ինչպէս Աքօթլէնտ Եարտ վի – րաբոյժին պիտի սկսէր հարցաքննու – թեան: Իր տրամադրութեան տակ ու – նենալ միջոցներուն չնորհիւ չատ չա – տով պիտի իմանար Սըր Ճօնին, այդ անձանօթ նաւապին հետ ուր երթալը: Պիտի իմանար կլօրիայի մասին, չատ հաւանաբար վիրաւոր Սթէֆըն Հա – յաթի մասին ալ. ասոնք ամէնքը իրար պիտի միացնէ եւ պիտի սկսի գործել: Հակառակ իրենց բարեկամութեան պիտի դարձէր, Հ. Ա. այդպէս էր... իր զբաղումներուն առջեւ ոչ մէկ խնչընդոտ: Ուրեմն այլեւս պարզուած էր թէ ինչու Փլիմութ գացեր էր:

Ուրիշ խնդիր մըն ալ կար, Էտման ալ կրսկածած պիտի ըլլայ, ան իր մտքով պիտի մտածէր թէ իր ակռը մարզասպանի մը կողմէ որպէս խոր – հրդանիշ գործածուած առարկայ մը երկու ձեռք ձգած էր: Սըր Ճօն ինքն ալ չէր ուզեր որ իր վարուելակերպը իր դէմ տեսակ մը խորհրդաւորութիւն առեր ած էր:

Այլեւս տախտած էր ամէն բան պատմել ու բացատրել, մինչեւ իսկ իր ծառաներուն:

— Էտմա, այդ խնդրի մասին վերջը կը խօսինք, ներկայիս Օր. Հայաթին հետ տեսնուիլ կ'ուզեմ, ըսաւ.

— Շատ լաւ պարոն: Կը կարծեմ որ, նէ տխալ մը չեմ գործած պարոն, կը վստահացնեմ ձեզ թէ ինչ որ ըրի ձեր աղէկութիւնը խորհելուս համար ըրի:

— Այդպէս ըլլալուն կը հաւատամ Էտմա, թէեւ չեմ կրնար ըսել որ ու – զածիս պէս չարժած ես, բայց եղածը եղած է այլեւս: Կասկած չունիմ թէ ըրածներդ բոլորն ալ իմ չահուս հա – մար եղած են: Դարձեալ կը կրկնեմ, այդ խնդրի մասին յետոյ կը խօսինք: Հիմակ խնդրեմ, գնա ըսէ Օր. Հայա – թին որ վար գայ եւ պիտ տեսնէ:

— Շատ լաւ Պարոն:

Էտմա դխիկոր սենեակէն դուրս ե – լաւ: Խոստովանած էր եւ միտքը հան – դարտած, բայց զգաց որ իր տիրոջը մեծ վնաս մըն էր հասցուցած: Չէր գիտեր թէ այս խորհրդաւորութեան պատճառն ինչ էր, եւ չատ ալ չմտա – ծեց այդ մասին. իր միակ ցաւը այն էր որ, Սըր Ճօն Տէվիսոնի պէս ազ – նիւ տէր մը իր սպասաւորին պատճա – ռովնէ կացութեան մը մատնուածէր:

Էտմայը դուրս փակելէն վերջ, Սըր Ճօն սենեակին մէջ սկսաւ ճեմել: Տէր Ասատուած, ինչ տակնուվրայութիւն էր ստեղծուած, ինչպէ՞ս պիտի կարենար կարգադրել այդ խնդիրները:

Ջարան վայրկեանէ մը վար պիտի գար եւ զայն պիտի դիմաւորէր ամե – նասիրելի պատմութիւնով մը: Չէր գիտեր ինչպէս սկսիլ: Աչխատած էր զայն Լոնտոն բերել իբր թէ նպատակ գտնելու յայտով, մինչդեռ իրականին մէջ դինքը կլօրիային դուրս հանելու համար էր որ հոս բերած էր: Աքօթ – լէնտ Եարտէն վերադառնալու միջո – ցին մտազրած էր իրեն առաջարկել, հիմակ ընէ՞ր թէ ոչ, ազջիկը իր առ – ջարկը տեսակ մը ծուղակ չպիտի՞ հա – մարէր: Կարելի է, բայց ինք այդ տե – սակ նպատակ չունէր:

Սենեակին մէջ կեցաւ, երկվայր – կամքները կ'անցնէին. Ջարան սենեակ ժամելէն առաջ պէտք է որոշումի մը յանգէր: Առհասարակ որ եւ է խնդրի մէջ իր որոշումը չատ կուտար, ապ – ւո՜ն Ջաւայինի հետ առաջին անգամ տեսնուելէն ի վեր փոխուած էր: Հե – տեւելու միջոց չունէր այլեւս... ա – ռաջին տաքիս պէ՞տք է հարցնէր թէ իր կինը կ'ըլլայ, թէ նախ ամէն բան պատմէր եւ յետոյ հարցնէր:

Դարձեալ սկսաւ ճեմել, ինչո՞ւ միտ – քը չէր կրնար տմտմուքէ: Կը վախնա՞ր, այո, կը վախնար որ անոր պատա – խանը ժխտական կ'ըլլայ: Սակայն նաւապետ Նէլսըն ըսած էր.— Գեհեն անցնի նաւապետ Նէլսընը, ինքը անձ – նապէս պէտք է ճղդի այդ պարագան: Նախ անոր ձեռքը պիտի խնդրէ, ե – տոյ պիտի պատմէ պատմութիւնը:

Սենեակին դուռը բացուելով Ջարա Հայաթի ներս մտաւ:

— Կը վտիտքիք գի՞ս տեսնել, Սըր Ճօն: Եղբօրս մասին արդէն լո՞ւր մը առիք:

Սըր Ճօն գլուխը չարժեց:

— Ոչ օրիորդ Հայաթ, կը ցաւիմ ը – սելու որ ձեր եղբօր մասին լուր չու – նիմ:

Աղջիկը զարմացումով անոր նայ – ցաւ. յետոյ ցաւագին արտայայտու – թիւն մը առանալով ըսաւ.

— Ձեր յուսացածէն աւելի կախուն վերադարձաք, արդեօք Սթէֆընը լան – տո՞ն չէ՞ եկած:

— Ձեր եղբօր ուր գտնուելուն մա – սին գաղափար չունիմ, Օր. Հայաթ, անոս համար չէր որ ձեզ տեսնել ու – զեցի... չէ՞ք նստիր:

Դէմքին ցաւագին արտայայտու – թիւնը տակաւին կը մնար, բայց բոլ – կաթոռի մը վրայ նստաւ: Սըր Ճօն ուրիշ աթոռ մը առնելով աղջկան դի – մացը նստաւ:

— Օր. Հայաթ քիչ առաջ ձեզմէ բաժնուելէս վերջը, վայրկենական որոշումի մը յանգեցայ:

— Այո՞:

(Շար.)

ԾԱԽՈՒ է չատ նպատակաւոր դինով սակրիչի խանութի մը արդիական բոլոր կազմածները, Թիկնաթոռ, հայելի եւն.: Մանրամասնութեանց համար դիմել երեկոները ժամը վեցէն վերջ, իսկ չաբաթ, կիրակի եւ երկուշաբթի ամբողջ օրը Պ. ՇԻՐՎԱՆԵԱՆի, 32, Պուլվար Ռօտէն, Իսի լէ Մուլինօ:

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԵՐԵԿՈՑԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ՌՈՍՏՈՄ ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՉՄԷ
Տեղի կ'ունենայ 22 Դեկտ. Շաբաթ երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ լոյս
Vincennesի Salle de Fêteի ԳԵՂԵՑԻԿ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ
27, Rue des Laitières
Métro: La Tourelle. Nationէն երկու կայարան անդին
(Սրահը կը գտնուի՝ մէթրոյէն 50 քայլ հեռու:
ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. ԿԱՐԱՊԵՏ ԲԱԳՈՍԵԱՆ
ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ ՍԻՄՈՆ ՎՐԱՑԵԱՆ
Պիտի ներկայացուի՝ ՈՒՐՔ ԼԻՆԻ, ՆՈՒՐՔ ԼԻՆԻ
Ջաւեշտը, ընկերակցութեամբ նուագի: երկու ժամ անընդհատ ծիծաղ:
կէս գիշերէն վերջ կը նուագէ MARIO DELFIի
Orchestre Argentinի մէկ մասը:
Զանազան անակնկալներ: Հայկական պարեր: Արտառանութիւն:
Ճոխ պուֆէ, անհատապիտոքէն ժամուն:
Բոլոր տոմսերը իրաւունք ունին թոմպոլայի
ՄՈՒՏՔ 6 ՖՐԱՆՔ

ԵՐԵԿՈՑԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
Ֆ. Կ. ՀԱՋԻ ՄԱՐՍԷՅԼԻ մասնաճիւղի տարեկան երեկոյթ – պարահան – դէսը տեղի պիտի ունենայ Դեկտեմբեր 22ին:

Ծախու եւն գեղեցիկ հողատեսիր
ԾԱԽՈՒԻ ԵՆ ԳԵՂԵՑԻԿ ՀՈՂԱՄԱՍԵՐ ՎԵՐՍԱՑԼԻ ՄՕՏ
St. Remy-les-Chevreusesի կայարանէն 1500 մեթր հեռու
5 ՖՐԱՆՔ ՔԱՌԱԿՈՒՍԻ ՄԵԹՐԸ
ՎՃԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ 3 ՏԱՐԻ ՊԱՅՄԱՆԱԺԱՄ
ՁԵՐ ՇԱՀԸ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԻ ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԻՐ ԸԼԼԱԼ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՄԷՋ
Սեփականատէր ըլլալով լաւագոյնս կրնաք պաշտպանել ձեր շա – ֆերը: Ցեսնելու եւ բանակցելու համար դիմել՝
Mr. LECORNU, 7, rue Paul Lelong. Paris
Métro: Bourse կամ Sentier. Tél. Gutemberg: 40-37

ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԵՓՐԵՄԵԱՆ ԵՂԲԱՑՐՆԵՐՈՒ
1bis, Rue d'Hautefeuille, PARIS (6) Մէթրօ՝ Սէն Միշել

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ		ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԱՊՐԱՆՔ	
Քաշէր պանիր կէս ֆիլօ	8.—	Լոգում կէս ֆիլօ	3.—
Ձերմակ » կէս ֆիլօ	5.50	Իգմիրի չամիչ կէս ֆիլօն	2.75
Պուլկուր կէս ֆիլօ	1.75	Իգմիրի թուզ կէս ֆիլօն	2.75
Ապռխտ կէս ֆիլօ	10.—	Արմաւ Պաղտատի կէս ֆիլօն	2.—
Երշիկ կէս ֆիլօ	10.—	Նուշ կէս ֆիլօն	3.25
Ձիթապտուղ(յուն.)կէս ֆիլօ	4.—	Կաղին կէս ֆիլօն	3.25
Ձիթապտ. (թրք.) կէս ֆիլօ	3.50	Ընկոյզ կէս ֆիլօն	2.75
Հէվա կէս ֆիլօ	3.—		

Մաֆաթօնի բոլոր տեսակէն 1.75

LOTERIE NATIONALE
ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՇԵՐՏԻ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՏԵՂԻԿՈՒՆԵՆԱՑ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 19ԻՆ
Ծախուած են բոլոր ամբողջական տոմսերը: Տրամադրելի ունինք սահմանափակ թիւով տոմսերու մասեր՝
1/2, 1/4, 1/10 եւ 1/20 ԾԱԽՈՒ ԵՆ ԱՑՍՕՐ ՄԻՆՉԵՒ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ԺԱՄԸ ՑԸ
Միեւնոյն անձին չենք կրնար ծախել աւելի քան 2/2 կամ 4/4 կամ 10/10 եւ կամ 20/20 համեմատութեամբ:
Ապոպրանքները չենք ընդունիր ոճրով - ռամպուրսմանով (Contre Remboursement):
Հեռագրով ապրանքներու ժամանակ, նշանակել ճիշդ հասցէ: Նամակները գրել որոշ եւ ընթեռնելի:
A. GODOVANNIKOFF
30, Quai de Passy, Paris (16)
TÉL. JASMIN 01-50 Métro: Passy
Հեռագրական հասցէ.— GODOVANNIKOFF, PARIS
Գրասենեակը բաց է ամէն օր եւ կիրակի, առաւօտեան ժամը 9էն մինչեւ իրիկուան ժամը 9:

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 – 70
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,—	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ Երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 19 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
MERCREDI 19 Décembre 1934

10ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2681

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

«Կ'ՈՒԶԷ՞Ք ԵՐԿԻՐ ԵՐԹԱԼ»

»»»· ·«««

Համեստ գաղութի մը՝ Շալէթի մեր թղթակիցը կը պատմէր առջի օր.—

Կառավարական վերջին անօրէնութեանց հետեւանքով, օտարականները կ'արձակուին խումբ – խումբ, մանաւանդ Լեհերը:

Եղած դիմումին վրայ, Փարիզի լեհական դեսպանատան քարտուղարը եկաւ եւ գանգատեցաւ գործարանատէրին, որ պատասխանեց թէ կառավարական հրահանգ է եւ թէ միւս օտարազգիներն ալ պիտի արձակուին:

Ասոր վրայ, քարտուղարը ժողովի կը հրաւիրէ իր հայրենակիցները եւ կը հարցնէ.— «Կ'ուզէ՞ք երկիր երթալ»: Ամէնքը միաբերան կը պատասխանեն,— «Այո, կ'ուզենք, բայց պէտք է շոգեկառք տրամադրէք մեզի»:

Քարտուղարը կը խոստանայ եւ գործողութիւնները կը սկսին հաւաքական անցագրի համար:

Աշխատանքի նախարարութեան վերջին տեղեկագրէն կ'իմանանք թէ՝ դեկտ. 3-8 հայրենիք վերադարձած են 986 Պելժեր, 457 Լեհեր, 318 Չեխեր, 340 Իտալացիներ եւ ուրիշներ. համագումար՝ 2176 հոգի:

Գաղթը կը շարունակուի եւ անշուշտ աւելի պիտի ծաւալի, քանի որ նոյ. 20ի նախարարական որոշման գործադրութիւնը դեռ նոր կը սկսի:

Աշխատանքի նախարարը նոր հրահանգ մը հրատարակեց պաշտօնաթերթին մէջ (14 դեկտ.), յանձնարարելով որ քննիչները ստուգումներ կատարեն իւրաքանչիւր շրջանի եւ արհեստի մէջ, հարիւրին տասի օրէնքին գործադրութեան մասին: Այս առթիւ հրատարակեց նաեւ ցանկը՝ 44 ճարտարագործութեանց՝ շատ մը նահանգներու մէջ:

Միեւնոյն ատեն յանձնարարուած է գործատիրական եւ բանուորական կազմակերպութեանց՝ իրենց կարծիքը հաղորդել մինչեւ մէկ ամիս:

Այդ ստուգումներու եւ դեկուցումներու հիման վրայ, նախարարութիւնը հրամանագիրներ պիտի հրատարակէ, չեղումները խափանելու եւ բացառիկ պարագաները քննելու համար:

Ուրիշ խօսքով, աստիճանաբար պիտի զգացուին օրէնքին ծանրութեան հետեւանքները:

Մինչ այս մինչ այն, ո՛վ որ դեսպանատուն եւ երկիր ունի, իր գլխուն ճարը կը նայի:

Բարեմիտներ կ'ըսեն թէ, մենք ալ ունինք ե՛ւ մէկը ե՛ւ միւսը:

Չէ՞ որ աշխարհի մէկ վեցերորդ մասին մաս կը կազմենք նաեւ մենք, իբրեւ ինքնավար եւ հաւասարազօր անդամ Խ. Ս. Հ. Միութեան:

Խորհրդային դեսպանատունը եւ հիւպատոսարանը՝ միեւնոյն ատեն ներկայացուցիչներն են մեր միութենական հայրենիքին, որ վերջերս նոր փառքի մըն ալ արժանացաւ,— անդամ Ազգերու Դաշնակցութեան:

Դեռ ուրիշ բացառիկ բախտ մը:

Խ. Հայաստանի «բարեկամները» եւ մասնաւորապէս ռամկավարները տարիներէ ի վեր ջախջախի՛չ փաստերով կ'ապացուցանեն թէ մեր երկիրը երբեք այսքան անկախ եղած չէ նոյն իսկ Բագրատունիներու օրով:

Արդ, մենք ալ օտար ենք այս երկրին մէջ, եւ արդէն ենթակայ նորանոր խստութեանց:

Մարսէյլի հայ գործաւորները — հազար կամ երկու հազար ձեռք — ահա մէկ ամիսէ ի վեր զրկուած են անգործութեան նպաստէն:

Ուրիշ վայրերու մէջ՝ խումբ – խումբ կ'արձակուին, եւ կամ գործ չեն գտներ, թուղթերու անկանոնութեան պատճառով:

Իսկ առ հասարակ ամէն տեղ՝ համատարած անստուգութիւնը մղձաւանջի մը պէս կը ճնշէ մեր աշխատաւոր բազմութիւններուն վրայ:

Փոխադարձ պայմանագրութիւններ ալ չունինք, որպէսզի կարենանք արժեցնել:

Այս բոլոր պարագաները բաւական չե՞ն, որպէսզի խորհրդային դեսպանատունը կամ հիւպատոսարանները — այսինքն «մեր» ներկայացուցիչները — քարտուղար մը ղրկեն անճար բազմութիւններուն եւ հարցնեն.

— Կ'ուզէ՞ք երկիր երթալ...

Չուզողներ կրնան ըլլալ եւ դեսպանատունը պարտաւոր չէ համոզելու: Իսկ ուզողները պատրա՞ստ է անմիջապէս արձանագրելու եւ շոգենաւ գնելու (ի հարկին կարմրադրօշ նաւերը տրամադրելով):

Հակօրինակա՞ն է հարցումը: Իրաւական, միջազգային օրէնքի, հպատակութեան հարցե՞ր կան:

Այդ բոլորը պահեցէք փաստաբաններուն եւ քաղքենի դրամատիրական իշխանութեանց:

Հազարաւոր բանուորներ եւ գիւղացիներ — վարձու աշխատաւորներ — անօթի են այսօր, եւ կը սպասեն որ իրենց՝ բանուորներու եւ գիւղացիներու իշխանութիւնը բանայ դուռները, փոխանակ չանքարող կարդալու:

Հո՞ղ չունին, բնակարա՞ն չունին:

Բայց չէ՞ որ կ'իշխեն աշխարհի մէկ վեցերորդ մասին:

Ո՞ր օրուան համար է իրենց ուժն ու հմայքը, երբ չեն կրնար մէկ անգամէն հինգ – տասը հազար բանուոր փրկել անօթութենէ, ուրիշ խօսքով՝ դրամատիրական շահագործումէ:

Ո՛ր կողմ ալ դառնանք, Մոսկուան կ'իյնայ մեր ճամբուն վրայ:

Բայց, ո՞ր օրուան կը սպասէ ան, հարցնելու համար.

— Կ'ուզէ՞ք երկիր երթալ...

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԳԱՂԹ. ՄԻԱՑԵԱԼ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ

= o–o =

Հայ Գաղթ. Միացեալ Յանձնաժողովէն ստացանք հետեւեալ զեկոյցը, Դեկտեմբեր 17 թուակիրով.—

Միացեալ Յանձնաժողովը իր հինգերորդ նիստը գումարեց դեկտեմբեր 13ին Նուպարեան Մատենադարանին մէջ, ատենապետութեամբ Պ. Պ. Խամէրեանի, եւ տեղեկանալէ յետոյ իր ձեռք առած միջոցներուն գործադրութեան, նոր անօրինութիւններ բրաւ Ֆրանսայի հայ աշխատաւորներուն շահերուն պաշտպանութիւնը հետապնդելու նպատակով:

Նախորդ նիստէն ի վեր, մեր յուշագրէն ղրկուած է քանի չափ ծերակուտականներու, երեսփոխաններու, քաղաքապետական պաշտօնատարներու եւ հրապարակագիրներու: Անոնցմէ ոմանք, համաձայն մեր խնդրանքին, մեր դատին ի նպաստ խօսած են ներքին գործերու եւ աշխատանքի նախարարներուն, եւ դիմումներ կատարած արտաքին գործերու նախարարութեան: «Ժուռնալ տէ Տէպա» իր դեկտեմբեր 12ի թիւին մէջ հրատարակած է մեր յուշագիրը:

Եօթը նախարարները այսօր ի ձեռին ունին այդ յուշագիրը, մեր կողմէ իրենց ղրկուած կամ մեր բարեկամներուն ձեռքով ուղղակի իրենց յանձնուած:

«Մարդու Իրաւունքներուն Լիկա»ն, որ լրջօրէն ձեռք առած է օտար աշխատաւորներուն եւ արտաքսումներու գործը, իր դեկտեմբեր 10ի հաւաքական մեծ նիստին մէջ տեղեկացած է մեր յուշագրին, որ կարդացուած է այնտեղ Պ. Խատիսեանի կողմէ: Լիկան իրեն համակարծիք հարիւրէ աւելի երեսփոխաններու եւ ծերակուտականներու առջեւ դրած է օտար աշխատաւորութեան դատը պաշտպանելու հարցը:

Ուրիշ Ֆրանսական կազմակերպութիւն մը, «Գաղթականներու օժանդակող Ազգային Յանձնախումբը», ի ձեռին ունի մեր յուշագիրը եւ խոստացած է միջնորդել պատկան իշխանութեանց մօտ՝ հայ աշխատաւորներու ի նպաստ:

Յանձնաժողովը տեղեկացաւ Մարսիլիոյ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան որոշմանը, առաջարկուած ամսական 10000 ֆրանքի առժամեայ նպաստին վերաբերմամբ,— որոշում որ մեծ մասամբ կը համապատասխանէ իր նախորդ նիստին մէջ գոյացած համոզման—, եւ հարկ համարեց Մարսիլիոյ հաղորդել թէ մինչեւ հիմա ինչ դիմումներ կատարած է այստեղ ի նպաստ Մարսիլիոյ հայ գործաւորներուն:

ՓԻԼՈՆՍԻՈՐ ՓՈՐՁԱՆՔԸ
եւ ՅՈՒՆԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼԻՆ ՁԱՅՐՈՅԹԸ

= o–o =

ՆՈՐԱՆՈՐ ՑՈՅՑՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ, ԲՈՂՈՔՆԵՐ ԵՒ... ՍԻՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Երէկ հաղորդած էինք թէ Յունաստանի ներքին նախարարութիւնը յետաձգած է Մաղաքեան եպիսկ.ի արտաքսումը, լրացուցիչ քննութիւններ կատարելու համար: Հինգ օրուան պայմանաժամը կը լրանար դեկտեմբեր 14ին, բայց երեք օր եւս շնորհուեցաւ, որպէսզի «առաջնորդ»ը ինքզինքը պաշտպանէ: Հեռագիր մըն ալ կ'ըսէ թէ ջնջուած է արտաքսման հրամանը: Սպասելով լրացուցիչ տեղեկութեանց, տարբեւ կ'արտատպենք վերջին թղթարերէն ամէնէն կարեւոր լուրերը՝ «Նոր Օր»էն, որ շարաթէ մը ի վեր օրական երկու երեք էջ կը յատկացնէ այս գայթակղութեան.—

«Առաջնորդարանին որջը չարժման մէջ դրած է ծանր հրեաներին: Ընդհանուր սպայակոյտը՝ Գալփաքեան — Պզտիկեան — Տամլամեան օրն ի բուն դիմումներ կ'ընեն հոս ու հոն, որոշման վերաքննութիւնը ձեռք բերելու համար: Այս առթիւ բացուած են նաեւ Վարչութեան անդամներուն դրամապանակները: Մեզի կը տեղեկացնեն թէ երկու օրուան մէջ 50 հազար տրախմի ծախսուած է եւ փորձեր եղած են թերթեր կաշառելու համար:

Կառավարական թերթի մը լրաբերը, որ Առաջնորդարանի շրջանակէն ազդակի մը դիմած է տեղեկութիւններ առնելու համար, մեզի ըսաւ թէ դրամական խոստում եղած է իրեն, եթէ Մաղաքեանի պաշտպանութիւնն ընէ:

Կը տեղեկանանք նաեւ թէ Վարչութեան հաշուոյն աշխատող երկու փաստաբանները քսան հազար տրախմի ստացած են:

Որջը բաւականացած չէ սակայն այսքանով. հեղէն հանրային կարծիքը զրգռելու եւ կառավարութեան վրայ ազդելու համար, մէջտեղ նետած է գրպարտութիւն մը, որ միայն ծիծաղ կրնայ պատճառել:

Այս գրպարտութեան համաձայն, հայ կաթոլիկ եկեղեցականներն են եղեր Մաղաքեանը իբր համայնավար գործակալ մատնանշողները եւ հայ կաթոլիկ եկեղեցականներուն հետ կը գործակցի եղեր Անտոն Կադէլ, կաթոլիկ, որ «Նոր Օր»ի միջոցաւ կաթոլիկութեան պրոպականտը կ'ընէ եղեր:

Որջը յաջողեր է այս գրպարտութիւնը կլլեցնել Աթէնքի մետրոպոլիտին, որ իր կարգին գրաւոր դիմում ըրած է ներքին նախարարութեան, խնդրելով վտարման որոշման վերաքննութիւնը:

Բարեբախտաբար, ներքին գործոց նախարարը կարեւորութիւն տուած չէ կաթոլիկ պրոպականտի մասին Մաղաքեանին եւ Վարչութեան տուած հաւաստիքներուն:

Պ. Խլորոս Վարչութեան «Ժուռնալ»ը ուշի ուշով կարդալէ յետոյ, զամբիղ նետած է, համոզում գոյացնելով թէ տեղեկագիրը զրպարտագիր մըն է, որ կապ չունի Մաղաքեանի խնդրոյն հետ:

Պ. Խլորոս տեղեկագիրը կարդալէ յետոյ յայտարարած է թէ Հայոց առաջնորդը կը սխալի, եթէ կը կարծէ թէ կառավարութեան որոշումը տրուած է իր հակառակորդ Հայերուն կողմէ հայթայթուած տեղեկութիւններուն վրայ:

— Ընդհանուր Ապահովութեան մօտ գտնուող թղթածրարը անձամբ կարդացի: Զգամ որ եւ է տեղեկութիւն որ Հայերու կողմէ հաղորդուած ըլլար:

Թղթածրարը պատրաստած է Ապահովութեան սպասարկութիւնը, որուն գործակալները տարիներով հետեւած են եպիսկոպոսին շարժումներուն եւ գոյն բռնած յանցանքներու մէջ:

Դիւանագիտական կարեւոր վաւերաթուղթեր ալ կան, որոնք արտաքին գործոց նախարարութեան ղրկուած են արտասահմանի հելլէն դեսպաններուն կողմէ: («Նոր Օր», 13 դեկտ.):

Արտաքսման հրամանը ետ առնուած

Աթէնքէն կը հեռագրեն «Թայմզ»ի դեկտեմբեր 16 թուակիրով.— Կը ծանուցուի թէ ներքին նախարարը լրիւ քննութիւն մը կատարելով Հայոց առաջնորդ Մաղաքեան եպիսկ.ի դէմ եղած ամբաստանութեանց մասին, հաստատեց որ չեն ապացուցուած եւ հետեւաբար ետ առաւ արտաքսման հրամանը:

ԳԼՈՒԽ - ԳՈՐԾՈՑ ՎԱՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸ
ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԿԱՐԳ ՄԸ ԾԱՆՕԹ ԸՆԿԵՐՆԵՐՈՒ ԴԷՄ

«Հայրենիք» ի մէջ կը կարդանք (28 դեկտեմբեր).—

Նիւ Եորքի մեր թղթակիցը կը հաղորդէ մեզ.— Քաղաքիս գաղտնի ոստիկանութիւնը վերջերս կարգ մը հայանուն դաւադիրներէ ստացած է հաղորդագրութիւն մը, որուն համաձայն, իբր թէ «ըէտիքըլներ»ը յաճախակի գաղտնի հաւաքոյթներ կ'ունենան Դաշնակցութեան Արմէն Գարօ Ակումբին մէջ, թէ՝ Դաշնակցութիւնը ստորերկրեայ գործունէութիւն ունի, եւայլն, եւայլն:

Քննութեան համար Դաշնակցութեան ակումբ այցելած են երկու գաղտնի ոստիկաններ: Հաւաստի աղբիւրէ մը այժմ կ'իմանանք, թէ մեր հակառակորդները ոստիկանութեան հաղորդած են նաեւ որ վերջին Երեսփոխանական ժողովը եկեղեցական համագումարի պիտակին ներքեւ գաղտնի, խռովարարական ժողով մըն է եղեր եւ որ իբր թէ առնչութիւն եւ կապ ունի եղեր Իւկօ – Սլաւիոյ Աղեքսանդր թագաւորին սպանութեան գործին հետ:

Ստուգելու համար մեր ստացած այս տեղեկութիւնները, մեր ընկերներէն մէկը դիմած է Տաուն - Թաունի ոստիկանատունը, ուր իրեն ըսուած է թէ ճիշդ է որ ոստիկանութիւնը այդ տեսակ հաղորդագրութիւն մը ստացած է: Այդ առթիւ ոստիկանապետը մեր ընկերոջ ցոյց տուած է ցանկ մը, որուն վրայ կային Նշան Քհնյ. Փափազեանի, Տօքթ. Ս. Աբգարեանի, Տօքթ. Մ. Գարակէօզեանի, Խոսրով Պապայեանի, Վարդգէս Ահարոնեանի եւ ուրիշ կարգ մը ազգային երեսփոխաններու անունները եւ որոնք ոստիկանութեան ներկայացուած էին որպէս Աղեքսանդր թագաւորի սպանութեան մեղսակիցներ:

Խնդա՞լ թէ լալ «ներքին Թուրք»երու այս զզուելի արարքին վրայ: Ամէն պարագայի տակ, հայանուն սրիկաներու այս գլուխ - գործոց վատութիւնը ուրիշ բանի չծառայեց, բայց եթէ Հայը անգամ մը եւս ծիծաղելի դարձնել յաչս ամերիկեան ոստիկանութեան:

Թուրք-Յոյն սիրալիր բարեկամութիւնը

Թուրքիոյ արտաքին գործավարին Աթէնք այցելութեան առթիւ, երկար զեկոյց մը հրատարակուեցաւ, որ անգամ մը եւս կը շեշտէ երկու երկիրներուն յարաբերութեանց ջերմութիւնը, հակառակ վերջին պայքարներուն: Այդ զեկոյցին համաձայն, Թէվֆիք Րիւշտի իր յոյն պաշտօնակցին եւ վարչապետին հաղորդած է Ժընեւի մէջ կատարուած աշխատանքները եւ 3 նախարարները գոհունակութեամբ հաստատած են թէ մեծ կարեւորութիւն կը տրուի երկու երկիրներուն գործունէութեան եւ պալքանեան միութեան, պահպանելու համար խաղաղութիւնը: Յետոյ անդրադառնալով յատկապէս երկու երկիրներուն վերաբերեալ հարցերու, 3 նախարարները որոշած են շարունակել մերձեցման քաղաքականութիւնը եւ փոխադարձ բարեացակամութեամբ քննել փոքրամասնութեանց խնդիրները որոնք երաշխաւորուած են դաշնագիրներով:

Նոր Երկրաշարժ Ճապաղջուրի մէջ

Պոլսէն կը հեռագրեն դեկտեմբեր 17 թուակիրով.— Նորէն երկրաշարժի ընդհատ ցնցումներ զգացուեցան Ճապաղջուրի շրջանին մէջ: Առաջին ցնցումէն վնասուած գիւղերը այս անգամ բոլորովին կործանեցան: (Ճապաղջուր կը գտնուի Մուշի եւ Տիգրակերտի միջեւ):

Ֆաշական Համագումար եւ Հրեաները

Ֆաշական միջազգային համագումարը, որուն կը մասնակցին 14 ազգեր, իր երկրորդ եւ վերջին նիստին մէջ զբաղեցաւ հրէական հարցով: Այս առթիւ բանաձեւ մը քուէարկուեցաւ որ կը խնդրէ իւրաքանչիւր ազգէ՝ այդ խնդիրը վարել համաձայն ազգային վեհապետութեան սկզբունքին: Տանըմարքայի եւ Նորվեկիոյ Ֆաշականները գերման նացիներուն ազդեցութեան տակ, հակահրէական զօրաւոր ախոյեան մը գտան,— Եան Մոցա, Ռումանիոյ Երկաթեայ Պահակներու վարիչը, եւ հակառակ Իտալացիներու ընդդիմութեան, ցոյց մը կատարուեցաւ հրէութեան դէմ:

⁂ Համագումարը փառաբանելով Ֆաշականութիւնը, որոշեց իր կարգին «Միջազգային» մը (էնթէրնասիոնալ) կազմել ընդդէմ համայնավարութեան եւ... դրամատիրութեան: Եւրոպայի Ֆաշական կազմակերպութեանց յարաբերութիւնները պիտի պահպանուին իտալական կազմակերպութեանց միջոցաւ:

Կիրովի սպանիչը կը պատկանէր Զինովիեւի Նախորդ խմբակին

Խորհրդային հեռագրական գործակալութիւնը կը հաղորդէ.— Մոսկուայի եւ Լէնինկրատի շրջանային կոմիտէները լիագումար նիստ կազմելով, կարդացին բոլոր դեկուցումներն ու տեղեկագիրները եւ բանաձեւ մը քուէարկեցին որ կ'ըսէ.— «դասակարգային թշնամիներու զարշելի, նենգամիտ գործակալները, որոնք Զինովիէվի նախկին ընդդիմադիր խմբակին տականքը կը կազմեն, մեր շարքերէն խլեցին Կիրովը»:

Ուրեմն, ահաբեկիչ Նիկոլայեւ կը պատկանէր այն խմբակին զոր Զինովիեւ եւ Կամենեւ կազմեցին ութ տարի առաջ, պայքարելու համար Սթալինի դէմ եւ որ յետոյ լուծուեցաւ, վարիչներուն դասալքութեան հետեւանքով:

⁂ «Իւմանիթէ», Ֆրանսայի համայնավարներուն պաշտօնաթերթը, այս ահաբեկումէն ի վեր զարմանազան յայտնութիւններ կը հրատարակէ ռուս ճերմակ պահակներուն դէմ: Երէկ եւս կը պատմէր թէ Ֆրանսայի ռուս Ֆաշականները ունին նաեւ «Նոր Սերունդ» անուն կազմակերպութիւն մը որ իր ընդհանուր ժողովը գումարեց Փարիզի մէջ, մայիս 31ին: Այս առթիւ նախագահ Տումէնի սպանութիւնը եւ ուրիշ դէպքեր ալ յիշելով, կը պահանջէ կառավարութենէն՝ լուծել ռուս ճերմակ պահակներու բոլոր կազմակերպութիւնները, անյապաղ արտաքսել պետերը, զօրավարները, լրագրողները, նախկին ոստիկանները եւայլն:

28 հոգի եւս գնդակահարուած

Մոսկուայէն դեկտեմբեր 17 թուականով կը հեռագրեն թէ Քիէվի շրջանէն 28 դաւադիրներ մահուան դատապարտուած եւ անմիջապէս գնդակահարուած են: Ասոնք ձերբակալուած էին դեկտեմբեր 10ին, ուրիշ ինը անձերու հետ որոնց մէկը կին է եւ որոնց մասին նոր քննութիւն պիտի կատարուի:

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

37 ԱՄԲԱՍՏԱՆԵԱԼՆԵՐ պիտի դատուին մօտերս, միջազգային լրտեսութեան յանցանքով: Քննութիւնները կը շարունակուէին ճիշդ մէկ տարիէ ի վեր: Ամբաստանեալներէն 17ը բանտարկուած են Ֆրանսայի մէջ, մէկը՝ արտա-

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

«ԱՐԱՐՈՒՄ ԵՒ ՏՊԱՎՈՐԵԼ» ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹԻՒՆԸ

(ԱՒԱՆԱԿԱՆ ԶԱՏԿԱՑՈՒՄԸ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹԵԱՆ)

»»»··«««

— «Պատասխանատուները պիտի տուգուին ի մեզոտս դատաստանի եւ ոչ ոք պիտի կարենայ ազատիլ անկէ։ Ամէն մարդ պիտի ստանայ ըստ գործոց իւրոց։ Ինչ որ ցանէ մարդ՝ զայն ալ պիտի հնձէ։ Ով որ չարիք գործէ՝ չարիք պիտի կրէ։ Ով որ բարի գործէ՝ բարի պիտի գտնէ։ Ով որ ուրիշին փոս փորէ՝ ինքն ալ անոր մէջ պիտի իյնայ։ Ով որ ուրիշին համար ծուղակ լարէ՝ ինքն ալ անոր մէջ պիտի բռնուի։ Ով որ ուրիշին վնաս տայ՝ ինքն ալ վնաս պիտի կրէ։ Ով որ ուրիշին ցաւ պատճառէ՝ ինքն ալ ցաւ պիտի քաշէ։ Ով որ ուրիշին արցունք տեսնել տայ՝ ինքն ալ արցունք պիտի թափէ։ Ով որ ուրիշին արիւն թափէ՝ ինքն ալ արիւն պիտի թափէ։ Ով որ ուրիշին կեանքը առնէ՝ ինքն ալ իր կեանքը պիտի տայ։ Ով որ ուրիշին կեանքը կործանէ՝ ինքն ալ պիտի կործանի։ Ով որ ուրիշին տունը քանդէ՝ ինքն ալ իր տունը պիտի քանդուի։ Ով որ ուրիշին հարստութիւնը կողոպտէ՝ ինքն ալ իր հարստութիւնը պիտի կողոպտուի։ Ով որ ուրիշին ունեցածը գրաւէ՝ ինքն ալ իր ունեցածը պիտի գրաւուի։ Ով որ ուրիշին ունեցածը գողնայ՝ ինքն ալ իր ունեցածը պիտի գողնայ։ Ով որ ուրիշին ունեցածը կողոպտէ՝ ինքն ալ իր ունեցածը պիտի կողոպտուի։ Ով որ ուրիշին ունեցածը կրակի տայ՝ ինքն ալ իր ունեցածը պիտի կրակի տրուի։ Ով որ ուրիշին ունեցածը ջարդէ՝ ինքն ալ իր ունեցածը պիտի ջարդուի։ Ով որ ուրիշին ունեցածը ոչնչացնէ՝ ինքն ալ իր ունեցածը պիտի ոչնչանայ։ Ով որ ուրիշին ունեցածը աւերէ՝ ինքն ալ իր ունեցածը պիտի աւերուի։ Ով որ ուրիշին ունեցածը կոտրտէ՝ ինքն ալ իր ունեցածը պիտի կոտրտուի։ Ով որ ուրիշին ունեցածը ոտքի տակ առնէ՝ ինքն ալ իր ունեցածը պիտի ոտքի տակ առնուի։ Ով որ ուրիշին ունեցածը ծախսել տայ՝ ինքն ալ իր ունեցածը պիտի ծախսի։ Ով որ ուրիշին ունեցածը ոչնչացնել տայ՝ ինքն ալ իր ունեցածը պիտի ոչնչանայ։ Ով որ ուրիշին ունեցածը աւերել տայ՝ ինքն ալ իր ունեցածը պիտի աւերուի։ Ով որ ուրիշին ունեցածը կոտրտել տայ՝ ինքն ալ իր ունեցածը պիտի կոտրտուի։ Ով որ ուրիշին ունեցածը ոտքի տակ առնել տայ

ՍՈՎՈՐ ԶՐՈՒՅՑԵՐ

»»•««

Ջրերի մեջ ծնվել ես, ջրերի մեջ ես մեծացել, ջրերի մեջ ես ամուսնացել, ջրերի մեջ ես ամուսնացրել, ջրերի մեջ ես ծերացել, ջրերի մեջ ես մահացել, ջրերի մեջ ես թաղվել ... Հայց դեռ մեկ մնում է ... Հայց դեռ մեկ մնում է ... ասաց ինքնիրեն, ծխամորճը ծխելով, ծերունի ձկնորսը, որ ինքն էլ ամուսնացել էր ջրերի մեջ, ջրերի մեջ էր ծնել իր զավակները, ջրերի մեջ էր ծերացել, ջրերի մեջ էր մահանալու ... Ինչո՞ւ ... ինչո՞ւ ... ինչո՞ւ ... հարցրեց ինքն ի

ԱՆՊԱՏՄԱՆ ՋԵՐ ԳՆՈՒՄՆԵՐԸ ԸՐԷՔ

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ

ԲԱՐԵՆՊԱՏԱԿ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌՔԷՆ

22, 23, 24 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ *Շաբաթ, կիրակի եւ երկուշաբթի* **ԺԱՄԸ 2-7**

26, Avenue de TOKIO. Métro: Alma_Marceau, Paris (16)

ԱԺԱՆ... ԳԵՂԵՑԻԿ... ՕԳՏԱԿԱՐ:

սահմանի մէջ, վեցը առժամապէս ազատ ձգուած են, իսկ տասը՝ փախած:

ՆԱՓՈԼԵՈՆ Ա.ի 315 ՆԱՄԱԿՆԵՐԸ, որոնք ուղղուած են Մարի – Լուիզի եւ աճուրդի հանուած էին Լոնտոնի մէջ, գնուեցան Ֆրանսական կառավարութեան կողմէ, 15,000 անգլ. ոսկիի (1,127,250 ֆրանք): Մեծ կարեւորութիւն կը տրուի այս նամակներուն, որոնք երբեք չեն հրատարակուած, բացի 5 — 6 հատէն, եւ ոչ ալ քննուած՝ ո՛ւ եւ է պատմագրի կողմէ: Նամակներուն առաջինը գրուած է 1810 փետրուար 23ին, Փարիզի մէջ, իսկ վերջինը՝ 1814 օգոստ.28ին Էլպայէն:

ԱԶԳ. ՊԱՐԳԵՒԱՅՈՂի 6րդ եւ 7րդ չերեքը, որոնք միաժամանակ հրապարակ հանուած են, պիտի քաշուին մինուոյն օրը, առաւձին եւ յաջորդաբար:

ՄԷԿ ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆԲԻ գողութիւն մը կատարուեցաւ Ամերիկացի միլիոնատէրի մը, Տիկին Քէլլիի բնակարանէն (Փասի): Այս պչրուհին նախապէս ամուսնացած է միլիոնատէր ձէյ Կուլտի, յետոյ Ալպանացի պէյի մը եւայլն հետ: Իր կեանքը սիւնակներ զրաւած է օրուան թերթերուն մէջ:

ԳԱՂՏՆԻ ՈՍՏԻԿԱՆ ՊՕՆԻ, որ այնքան աղմուկ հանեց Սթաւիցքիի եւ դատաւոր Փրէնսի խնդիրներուն մէջ, իր հրաժարականը ներկայացուց ներքին գործերու նախարարութեան, որպէսզի կարենայ ինքզինքը պաշտպանել երբեւ ազատ քաղաքացի:

Հ. Ց. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Փարիզ

ՌՈՍՏՈՄ խումբի ժողովը այս Հինգշ.երեկոյ ժամը 8.30ին 131, Fbg. du Temple, կարեւոր օրակարգ:

Գահատ

ԼԻՈՆի « Վարանդեան » կոմիտէն դասախօսական ժողովի կը հրաւիրէ ընկերներն ու համակիրները, 20 դեկտեմբեր, հինգշաբթի երեկոյ, ժամը 8·30ին, Գ. Թաղապետարանի դրադարանը, մուտք Rue François Garcin, կը խօսի Ընկ. Ա. ԱՐԾՐՈՒՆԻ:

ԼԻՈՆի « Վարանդեան » կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները, 21 Դեկտեմբեր, Ուրբաթ երեկոյ, ժամը 8.30ին, Զարդարեան գրադարանը, 181 Cours Lafayette. Ներկայ պիտի ըլլայ Ընկ. Ա. ԱՐԾՐՈՒՆԻ:

ՏԻՄԻՆի կոմիտէն դասախօսական ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այսօր Շորեքշաբթի իրիկուն, ժամը 7.30ին, Հ. Ց. Դ. Տան վերնայարկը: Կը դասախօսէ՝ ընկ. Ագոտ Արծրունի:

Կը հրաւիրուին նաեւ Հ. Ց. Դ. Պատ. Միութեան բոլոր անդամները:

×

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ Հ. Ց. Դ. Տ.Էսինի կոմիտէի ՊԱՐԱՇԱՆԴԷՍ-ԵՐԵԿՈՅԹին, որ տեղի պիտի ունենայ 30 յունուար 1935 կիրակի իրիկուն ժամը 8ին սկսեալ: Փնտռեցէք մօտ օրէն յայտագիրը:

Կը խնդրուի նկատի ունենալ այս Թուականը:

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Հ. Ց. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ՌՈՍՏՈՄ ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ

Տեղի կ'ունենայ 22 Դեկտ. Շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին միւնչեւ լոյս

Vincennesի Salle de Fêteի ԴԵՂԵՑԻԿ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

27, Rue des Laitières

Métro: La Tourelle. Nationէն երկու կայարան անդին

Սրահը կը դռնուի՝ մէթրոյէն 50 քայլ հեռու:

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. ԿԱՐԱՊԵՏ ԲԱԳՈՍԵԱՆ

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ ՍԻՄՈՆ ՎՐԱՑԵԱՆ

Պիտի ներկայացուի՝ **ՈՒՐՉ ԼԻՆԻ, ՆՈՒՐՉ ԼԻՆԻ**

Ջաւեշտը, ընկերակցութեամբ նուագի: երկու ժամ անընդհատ ծիծաղ:

Կէս գիշերէն վերջ կը նուագէ MARIO DELFIի Orchestre Argentinի մէկ մասը:

Զանազան անակնկալներ: Հայկական պարեր: Արտասանութիւն: Ճոխ պիւֆէ, անհատատալիօրէն ածան:

Բոլոր տոմսերը իրաւունք ունին թոմպոլայի

ՄՈՒՏՔ 6 ՖՐԱՆՔ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ԸՆԿԵՐ Ա. ԱՐԾՆԵԱՆ (Մարսէյլ) գժբախտութիւնն ունեցած է կորսնցնելու իր զաւակը, ՎԱՀՐԱՄ, 26 տարեկան, որ չիջաւ Դեկտեմբեր 9ին: Այս առթիւ կը փութայ իր խորին շնորհակալութիւնը յայտնել բոլոր անոնց որ հաճեցան իրենց վշտակցութիւնը յայտնել այս պատի կորուստին համար:

ԵՐԵԿՈՅԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Ֆ. Կ. Խաչի Անիէռ Պուա Քոլոնպի մասնաճիւղին կողմէ,

ի նպաստ տեղւոյն կարօտ ընտանիքներու

22 դեկտ. շաբաթ երեկոյ ժամը 8·30ին:

Salle d'Escrimeի մէջ 149bis Avenue Argenteuil.

Կը նախագահէ՝ Պ. ԳԱՌՆԻԿ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

Կը խօսի՝ Տիկին ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ

Խմբերգ, մեներգ, արտասանութիւն՝ Պ. Պ. Պալապանեանի, Ռուզունեանի եւ Թատուրեանի կողմէ, Mme Buatti (ջութակ), Պալէթ երախաներու կողմէ, Ռուբէն Ալագեան (Թառ): Կէս գիշերէն վերջ եւրոպական պարեր: Ընտիր ձազ-Պանտ (Իտալացիներ):

Մուտք՝ 5 եւ 3 ֆրանք:

Հաղ. Միջոց.— Omnibus *CI* իջնել *Place Bourguignons*, Ընիէռ:

ՏԱՐԵԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած Հ. Կ. Խ.ի Մարսէյլի մասնաճիւղին կողմէ, 22 դեկտեմբեր, Շաբաթ դիշեր, ժամը 9ին մինչեւ լոյս: 21, Boulevard Dugommier, Coliséeի հանդէպ սրահներուն մէջ:

Բարեհաճ մասնակցութեամբ

Տիկին ՏՈՒՌ. ՄՕՐԷՆՕԻ եւ ՕՐ. ՄԱՆՈՒՇ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆԻ

Բացման խօսք՝ *Տիկին ՓՐՊՐԻԹՃԵԱՆ*

Պ. Պ. Ս. Չէօքէքճեան (ջութակ), Ժագ Կիւլպէնկեան (ջութակ), Վ. Տ. Վարդանեան (արտասանութիւն), Lydia Walter (ռուսական պար):

Հայկական եւ սպանիական պարեր Հայ Աբեղուշներու կողմէ:

Կը ներկայացուի գաւեշտ մը: Եւրոպ. պարեր: Դիւրամատչելի պիւֆէ:

Մուտք 10 եւ 7.50 ֆրանք

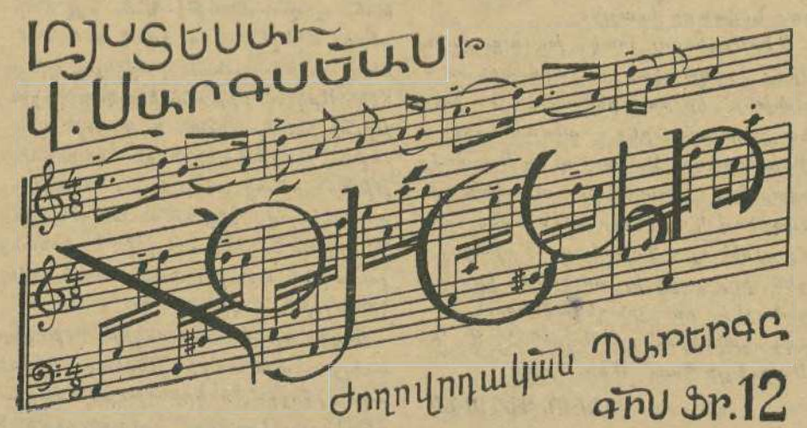

Կեդրոնատեղի՝ Հ. Սամուէլ Գրատուն, 51, Rue Monsieur le Prince, Paris, Մարսէյլի համար դիմել՝ Պ. Ց. Մալաքեանի, 101, Rue St. Jacques, Marseille.

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ

Կազմակերպուած Փարիզի Հարաւային շրջանի « ՅԱՌԱՋԴԻՄԱՍԻՐԱՑ » Միութեան կողմէ ի նպաստ իր վարժարանին:

152, Route d'Orléansի (Պանեէօ) ճանթե սրահին մէջ:

Նախագահ՝ Կ. Ց. ԲԱՄՄԱՋԵԱՆ, բանախօս՝ ՀՐԱՉ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ, դեկավար՝ ՆՇԱՆ ՊԼԸՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ:

Երկսեռ աշակերտութիւնը կը ներկայացնէ երկու թատերախաղ

Ա.— ՀԵՏԱՔՐՔՐՈՒԹԻՒՆ, Բ.— ԴԵՐԱՍԱՆԸ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԸ:

Մրցերգներ, արտասանութիւններ, կը նուագէ Թառիստ Գ. Յովհաննիսեան:

Դպրոցական հանդէսէն վերջ Պանեէօ-քաշանի Ֆր. Կ. Խաչի մասնաճիւղը կազմակերպած պտուղ պիտի բաշխէ փոքրիկներուն:

Մուտք **3** *ֆրանք:*

ԵՐԵԿՈՅԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

29 Դեկտեմբեր Շաբաթ երեկոյ ժամը *8.30*էն մինչեւ լոյս

Փանորամայի սրահին մէջ 2, rue Alexandre Guilmant. Մետրօ:

(Մէտրօն,— Մոնփարնասի կայարանին մօտ)

Մուտք՝ 5 ֆրանք:

ԵՐԵԿՈՅԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆ ՀՕՄԻ ՆԱԽԿԻՆ ՍԱՆՈՒՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ԵՐԵԿՈՅԹ ՊԱՐԱՇԱՆԴԷՍԸ 29 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ

Salle des Ingéniurs Civilsի ճեղ սրահներուն մէջ

19 Rue Blanche Մէտրօ՝ **Trinité**

Կը ներկայացուի ՍԱՄՈՒԷԼ (տրամ 3 արար

(Հեղինակ՝ Միութեանս անդամներէն Պ. Վահան Թամիազեան)

Մասնակցութեամբ Ա. ԴՄԲԵԹԵԱՆի եւ Միութեանս անդամներու: Կէս գիշերէն վերջ եւրոպական պարեր: Ղեկավար Orchestre Jazz-Tango, Մինէլ Սազակեանի: Ճոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ:

Մուտք այրերու՝ 10 ֆրանք, իսկ կիներու՝ 7·50:

ՏՕՆԱԾՈՒՄ ՎԷՆԱՍԻՆ ԻՄԻՋ

Կազմակերպուած Վէսէնի Հայ Կրթասիրաց երկսեռ միութեան կողմէ

31 Դեկտեմբեր, Երկուշաբթի երեկոյ, ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ, 8, AVE. DE PARISի մեծ սրահին մէջ:

Ճոխ յայտագիր, բանախօսութիւն, մանուկներու կողմէ երգեր, արտասանութիւններ, կաղանդ պապայ եւ հաճելի անակնկալներ:

Եւրոպական պարերը կը սկսին կէս գիշերէն մինչեւ առաւօտ:

Ընտիր ժազ Մուտքը ազատ է

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՊԱՐԱՇԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ *ՀԱՅ ՍԱՓՐԻՉՆԵՐՈՒ* ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

6 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1935 ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 9.30ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՅՍ

Salle des Ingéniurs Civilsի ՄԵԾ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

19, Rue Blanche, Մէտրօ՝ **Blanche** եւ **Trinité.**

ՄՈՒՏՔ ԱՅՐԵՐՈՒ՝ 8 ՖՐԱՆՔ. ԿԱՆԱՆՑ 5 ՖՐԱՆՔ:

Տոմսերը կը ծախուին Հայ սափրիչներու մօտ եւ սովորական տեղերը:

---

*LOTERIE NATIONALE*ի

Ե. ՇԵՐՏԻ ՏՈՄՍԱԿՆԵՐՈՒՆ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՏԵՂԻ Կ'ՈՒՆԵՆԱՑ

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 19ԻՆ, ԺԱՄԸ 20·30ԻՆ

Salle Trocaderoի *մէջ*

ՎԶՆՈՑ (ՔՈՇ - ՔՈՂ)ՓՈՒԼ - ՕՎԵՐ

եւ ԲՈՒՒՐԴԻ ՋԵՒՆՈՑՆԵՐ

ՄԱՐՇԷԱՒՈՒՆԵՐ,

*CACHE - COLS EN LAINE, PULL - OVER, GILETS ET GANTS DE LAINE*ի

Ձեր գնումներուն համար դիմեցէք՝

JAPHET Frères

224 & 257 Rue St. Denis. Paris 2e.

Métro: St. Denis

Tél. Central: 69-61 եւ **Gutemberg 57-57**

Միշտ տրամադրելի է ընտիր մթերքներով՝ ուրախ եւ երջանիկ ընթրիքներ:

ԿՈՒԶԷ՞Ք ԶՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ԵՒ ԱՆԻՍՕՆԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ՕՂԻ ԽՄԵԼ

ՀԱՐՑՈՒՈՑՔ-Ք ՓՏՏՈՒՑՔ-Ք ԵՒ ԳՆՆՑՔ-Ք

ՐԱՔԻ ՏԻԿԶ

ԱՐՔԱՑԱԿԱՆ ԽՄԻԶՔ

ԿԱԶՔՈՒՐԻՉ ԱՆԱՐԱՑ ԱԽՈՐԺԱՐԵՐ

Պոլսոյ օղին է որ ձեր ուզածին պէս կը ձերվկնայ եւ քէյֆ կուտայ:

Ֆրանսայի համար արտօնատէր՝ Ց. ՏԱԼԱԲԻԲԼԵԱՆ

8, Rue Suffren, MARSEILLE, Tél. D. 70-89

Փարիզի ներկայացուցիչ Գ. ՃԻՏՃԱՆԵԱՆ,

75, Ave. Victor – Hugo, **Clamart** (Seine)

Լիոնի ներկայացուցիչ ՃԸՆԿԸՏՐԵԱՆ եւ ԹԷՐԶԻԵԱՆ

211, Rue de Criqui

Հայերու ժամադրավայրը

Ճաշարան Ֆ Լ Օ Ր Ի Ա

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն **Danton: 52-78**

Ազգային եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ

ԽՄԲԵՐԳԻՉՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Հակառակ իր աշակերտներու ստուարացման եւ քօնսէրներու մասնակցութեան՝

Դաչնայի ուսուցչուհի Or. ՃԱՄՊԱԶ

61, Rue de Flandre, Paris (19)

դասընթացք մը բացած է խմբերգիչներու համար:

Արիսը՝ **5** *ֆրանք:*

ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Մարսէյլի Բարձր Հայքի Հայր. Միութեան Վարչութիւնը իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Հայրենակից ուսուցիչ Արամ Արծրեանի իր որդւոյն՝

ՎԱՀՐԱՄ ԱՒ ԾՆՆԱՆի

վաղահաս եւ դառնաղէտ մահուան առթիւ որ տեղի ունեցաւ Դեկտ. 10ին, երիտասարդ հասակին մէջ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Ֆր. Կ. Խաչի Մարսէյլի մասնաճիւղը շնորհակալութեամբ ստացած է 50 ֆրանք տիկին Քիւրտ-Օղլուեանէ, իր որդւոյն մահուան տարելիցին առթիւ եւ 50 ֆրանք ալ տիկին Զապուքեանէ իր ամուսնոյն մահուան չորրորդ տարելիցին առթիւ:

Le Gérant: H. STEPHAN
17, Rue Damesme, PARIS (13)
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

ՊԱՆԵԷՕ-ՔԱՇԱՆԻ «ցաւագդիմասիրած» Միութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է 50 ֆրանք Ամերիկահայ ծանօթ գօտեմարտիկ Պ. Կարապետ Մանուկեանէ, ի նպաստ դպրոցին:

ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ ԳՐՊԱՆԻ ՕՐԱՑՈՅՑԸ

1935

Ժ.Զ. ՏԱՐԻ

ԴԻՆ 8 ՖՐԱՆՔ

Դիմել երկասիրողին՝

1 Place Gare des Vallées, Bois Colombes (Seine) (France)

ՄԱՄՈՒԱՒՈՐ ԴԱՍԵՐ

Հայերէնի, ֆրանսերէնի, գերմաներէնի եւ անգլիերէնի հմուտ հայ օրիորդ մը կը ստանձնէ մասնաւոր դասեր տալ, դիւրամատչելի պայմաններով: Դիմել՝ երուանդ Ճարըճեանի, 13, Rue d'Orsel, Paris (18).

LOTERIE NATIONALE

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՇԵՐՏԻ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՏԵՂԻ Կ'ՈՒՆԵՆԱՑ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 19ԻՆ

Ծախուած են բոլոր ամբողջական տոմսերը: Տրամադրելի ունինք սահմանափակ թիւով տոմսերու մասեր՝

1/2, 1/4, 1/10 եւ 1/20 ԾԱԽՈՒ ԵՆ ԱՅՍՕՐ ՄԻՆՉԵՒ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ԺԱՄԸ 9Ը

Միեւնոյն անձին չենք կրնար ծախել աւելի քան 2/2 կամ 4/4 կամ 10/10 եւ կամ 20/20 համեմատութեամբ:

*Ապսպրանքներ չենք ընդունիր ոճերը - ռամպուրսմանով (***Contre Remboursement***):*

Հեռագրով ապսպրանքներու ժամանակ, նշանակել ճիշդ հասցէ: Նամակները գրել որոշ եւ ընթեռնելի:

A. GODOVANNIKOFF

30, Quai de Passy, Paris (16)

TÉL. JASMIN 01-50 **Métro: Passy**

Հեռագրական հասցէ.— **GODOVANNIKOFF, PARIS**

Գրասենեակը բաց է ամէն օր եւ կիրակի, առաւօտեան ժամը 9էն մինչեւ իրիկուան ժամը 9:

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 – 70

(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՌԱՄՍԵԱՅ

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ Երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 20 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ. JEUDI 20 Décembre 1934

10ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année No 2682 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ՝ ԴԱՆԱԿՆԵՐԸ ՍՐԵԼՈՎ...

= o–o =

Ազգերու Դաշնակցութեան Խորհուրդը երկու կարեւոր յաջողութիւններ արձանագրեց վերջերս։ Մէկը՝ այն կարգադրութիւնն է որուն համաձայն միջազգային զօրագունդ մը պիտի դրկուի Սար, հանրաքուէի բարեկարգութեան հսկելու համար, առանց Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ մասնակցութեան։ Միւսը՝ Եուկոսլաւիոյ եւ Հունգարիոյ ծանօթ վէճին հարթումը։

Այս երկու կարգադրութիւնները օգնեցին թեթեւցնելու ընդհանուր մտահոգութիւնը, որովհետեւ երկու խնդիրներն ալ, Սարի հանրաքուէն եւ Մարսէյլի դէպքը, մանաւանդ Եուկոսլաւիոյ բռնած դիրքը՝ Հունգարիոյ դէմ՝ բարենշան երեւոյթներ չէին։

Երկուքն ալ կրնային պատերազմի յանգիլ, մեծ պատերազմէն առաջ։

Արդ, մտահոգութիւնը թեթեւցած է, բայց չէ փարատած։ Ընդհակառակն։

Ահաւասիկ ամիսներէ ի վեր առկախ կը մնայ զինաթափութեան հարցը։

Իրականին մէջ, անոնք որ կը հաւատային թէ կարելի է ելքի մը յանգիլ, անոնք ամէնէն առաջ յուսահատած են, եւ առանց վերապահութեան յառաջ կը տանին իրենց սպառազինութիւնները։

Այսպէս, Մ. Նահանգները խօսքէն գործի անցած են, իրենց օդանաւային ուժը նորոգելու, կատարելագործելու եւ մինչեւ երկու հազարի հասցնելու համար։

Նոյն վճռականութիւնը՝ ծովային եւ ցամաքային ուժերու զօրացման համար։ Առ նուազն 50 նոր մարտանաւեր պիտի շինուին, իսկ զինուորներու թիւը պիտի աւելնայ։

Մեծն Բրիտանիա, որ մանաւորապէս մտահոգ էր օդանաւային ուժերու ճակատին համար, արդէն սկսած է գործադրել հին ծրագիր մը։ Մինչեւ հիմա զինաթափութեան խորհրդաժողովի ելքին կը սպասէր, բայց այժմ անյարմար, եթէ ոչ վտանգաւոր կը գտնէ աւելի ձգձգել։

Ֆրանսա բանակին սովորական եւ լեցունկեկ նախահաշիւը քուէարկելէ յետոյ, առջի օր 800 միլիոնի բացառիկ վարկ մըն ալ տրամադրեց, զգալի մեծամասնութեամբ։

Ինչ որ խօսուեցաւ, այս առթիւ, կառավարութեան բերնով, մեկնութեան չի կարօտիր։

Ֆաշական Իտալիան «զինուորեալ ազգ» է արդէն, իր մարտական կազմակերպութեամբ, որ կը սկսի դպրոցէն, եթէ ոչ օրօրոցէն։

Խ. Միութիւնը չատոնց է որ ասպարէզ կը կարդայ, մանաւանդ իր օդային ուժով եւ գիտական — քիմիական կազմակերպութեամբ։

Կեդր. Եւրոպայի սրտին վրայ, Փոքր Համաձայնութիւնը սպառազինուած է մինչեւ ակռաները։ Չեխօսլովաքիա դեռ նոր երկու տարուան բարձրացուց զինուորութեան շրջանը։

Այս չոգեպինդ վիճակին մէջ, մտահոգութեան նոր աղբիւր մը կը կազմէ Լոնտոնի նաւային ժողովին ձախողումը։

Շաբաթներէ ի վեր, նախնական խորհրդակցութիւն մը կը կատարէին Անգլիոյ, Մ. Նահանգներու եւ Ճափոնի ներկայացուցիչները, որպէսզի ճամբան հարթեն յառաջիկայ խորհրդաժողովին համար։

Այդ խորհրդակցութիւնները անգամ մը եւս երեւան հանեցին երեք պետութեանց նոր հակամարտութիւնը։

Ուաշինկթընի դաշնագրով, Անգլիա եւ Մ. Նահանգները հաւասար գծի վրայ են, իսկ Ճափոն երկու կէտ պակաս (5–5–3)։

Արդ, Ճափոն երբեք չի հանդուրժեր այս հաւասարութեան, եւ ամէն ջանք թափեց Լոնտոնի մէջ, հաւասարելու համար Ամերիկացիները։ Անգլիան ալ միջնորդի դեր կատարեց, բայց անօգուտ։

Եւ Ճափոն անձամբ որոշեց չեղեալ հռչակել Ուաշինկթընի դաշնագիրը։ Այս առթիւ փորձեց իր ետեւէն քաշել նաեւ Իտալիան ու Ֆրանսան, բայց անոնք մերժեցին։

×

Ի՞նչ կը հետեւի այս հարեւանցի լուսաբանութիւններէն։

Բոլոր երկիրներն ալ կը սարքուին նոր պատերազմի մը հեռանկարէն։

Բոլորն ալ կը վախնան իրենց չահած աւարներուն կորուստէն։

Միւս կողմէ, վերջին քսան տարուան ընթացքին դասակարգային գիտակցութիւնը խորացած ըլլալով, քաղաքական — զինուորական նոր փոթորիկ մը կրնայ ուրիշ փոթորիկներ յարուցանել։

Արդարեւ, երբեք այսքան ծաւալած չէր միլիոններու յեղափոխական խմորումը։

Տակաւին չմոռցանք Արեւելքի զարթումը, մտաւորէն մինչեւ ծայրագոյնը, որ այլապէս կը սպառնայ օրուան հզօրներուն եւ աշխարհակալներուն հանգստութեան։

Ուրեմն, ի՞նչպէս պիտի պահպանուի խաղաղութիւնը։

Բոլոր զօրք գործածելով, օրուան վարիչները ի՞նչպէս կ'ուզեն պահպանել զայն։

— Դանակ սրելով։ Անընդհատ եւ հետզհետէ աւելի արագ։

Այդպէս ալ կը յառաջարեն առանց վերապահութեան, Փարիզէն մինչեւ Մոսկուա կամ Թոքիօ։

Այս ճակատին վրայ՝ ոչ մէկ տարբերութիւն քաղքենի — դրամատիրականին եւ բանուորա — գիւղացիականին միջեւ։

Ընդհակառակն, երկուքն ալ մրցումի ելած են նոյն սրտաուչ ապդանչանով, — խաղաղութի՜ւն, որ կը նշանակէ՝ սրէ դանակդ։

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՖՐԱՆՍԱ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ՀՐԱՒԻՐԷ ԳԵՐՄԱՆԻԱՆ

= o · o =

Ուշագրաւ կոչ մը ծերակոյտին մէջ

Ծերակոյտի դեկտեմբեր 18ի նիստին մէջ, արտաքին նախարար Պ. Լավալ տեղեկութիւններ հաղորդեց արտաքին քաղաքականութեան եւ Ժընեւի մէջ ձեռք բերուած յաջողութեանց մասին, եւ արժանացաւ ջերմ գնահատութեանց։ Ցետոյ ծանրանալով Գերմանիոյ հետ կատարուելիք բանակցութեանց վրայ, ըսաւ.

— «Ֆրանսական կառավարութիւնը երբեք չպիտի ընէ որ եւ է բան որ կրնայ արդարացնել Գերմանիոյ այն կարծիքը թէ մենք կ'ուզենք չեզոքացնել զինքը։ Ֆրանքօ-գերման մերձեցումը՝ միջազգային շրջանակի մէջ՝ ազդու երաշխիք մըն է խաղաղութեան համար։ Թող Գերմանիա համոզուի ատոր, թող գործէ այդ համոզման համաձայն, եւ մեծ քայլ մը առնուած պիտի ըլլայ դէպի երկու ժողովուրդներու անհրաժեշտ հաշտութիւնը»։

Նախարարը չեշտեց թէ Ֆրանսա եսասիրական քաղաքականութիւն մը չի հետապնդեր Եւրոպայի մէջ, այլ կը ձգտի պահպանել խաղաղութիւնը հաւաքական ճիգով եւ գործունէութեամբ։ «Ֆրանսայի քաղաքականութիւնը յստակ է եւ հետեւողական, ան տեղի չի տար թիւրիմացութեան։ Ապահովութիւն փնտռած ատեն, իր նպատակը հաւաքական ճիգն է։ Մեր գործունէութեան հիմը միջազգային գործակցութիւնն է եւ այս գետնին վրայ մենք պատրաստ ենք համախորհուրդ գործելու ամէնուն հետ։ Ֆրանսայի քաղաքականութիւնը խաղաղասիրական է. ան ուղղուած չէ որ եւ է երկրի դէմ եւ դուրս չի ձգեր ո եւ է մէկը։ Ընդհակառակն, բարեացակամութեան գործակցութիւնը կը փնտռէ ուր որ կը գտնուի»։

Վերջացնելով, նախարարը շնորհակալութիւն յայտնեց բոլոր անոնց որ դիւրացուցին Սարի հանրաքուէին եւ Եուկոսլաւիոյ ծանօթ հարցին կարգադրութիւնը։

800 միլիոն ֆրանք յաւելուածական վարկ ֆրանսական բանակին համար

»»»··«««

ԽՈՒՍԱՓՈՂԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆ ԶԻՆՈՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԵՐԿԱՐԱՁԳՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

Ֆլանտէնի դահլիճը նոր յաղթանակ մը չահեցաւ երեքշաբթի օր, Երեսփ. ժողովին քուէարկել տալով զինուորական յաւելուածական վարկերը, որոնց գումարը կը հասնի 800 միլիոն ֆրանքի։ Օրինագիծը քուէարկուեցաւ 129ի դէմ 439 ձայնով։ Օրինագծին դէմ բուռն պայքար մղեցին ընկերվարականները, համայնավարները եւ ուրիշ ձախակողմեան տարրեր։ Պ. Լէօն Պլիւմ սուր դիտողութիւններ ուղղած ըլլալով, վարչապետը պատասխանեց նոյն ուժգնութեամբ։ Պահ մը վիճաբանութիւնը այնքան տաքցաւ որ Պ. Ֆլանտէն վստահութեան խնդիր յարոյց։ Ընկերվարական ատենապետը դիտել տուաւ. «Այսօր 800 միլիոն ֆրանք կը պահանջեն։ Քանի մը օրէն կառավարութիւնը նոր օրինագիծներ պիտի ներկայացնէ, նոր միլիոններ պահանջելու համար. յետոյ զինուորութիւնը երկու տարուան վերածելու առաջարկ պիտի բերեն, յետոյ վարկեր պիտի պահանջեն օդանաւային ուժերու համար։ Մեզմէ ամրութիւններ պահանջեցին, մարդկային կուրծքերը խնայելու համար, եւ հիմա մարդկային կուրծքեր կը պահանջեն ամրութիւնները պնդացնելու համար։ Ընդհ. սպայակոյտը կ'ուզէ աւելցնել զինուորութեան շրջանը եւ ստեղծել արհեստաւոր բանակ մը որ վտանգաւոր է թէ միջազգային եւ թէ ազգային գետնի վրայ»։

Բանախօսին կարծիքով, միայն մէկ միջոց կայ կասեցնելու հիթլէրական Գերմանիոյ վերազինումը, — Գերմանիան կամայ — ակամայ շրջափակել զինաթափութեան պայմանագրով մը։

Վարչապետը իր պատասխանին մէջ չեշտեց թէ Ֆրանսա հարիւր տարուան մէջ երեք անգամ արշաւանքի ենթարկուած է եւ այսօր ուրիշ բան չի հետապնդեր եթէ ոչ ապահովութիւն եւ ազգային պաշտպանութիւն։ «Ուրիշ ելք չունինք, կա՛մ պարտութիւն՝ արշաւանքէն յետոյ եւ կամ խաղաղութիւն։ Ֆրանսա ընդունեցաւ զինաթափութեան բոլոր կարելիութիւնները, միայն մէկ պայմանով, — ապահովութիւն։ Այդ պայմանը չյարգուեցաւ»։

Վիճաբանութեանց ընթացքին, երեսփոխան մը առաջարկեց հսկողութեան տակ առնել եւ աստիճանաբար ջնջել մասնաւոր զինագործարանները։ Պարոն Ֆլանտէն ընդդիմացաւ, բացատրելով թէ ռազմանիւթերու ճարտարարուեստութիւնը կ'ընդգրկէ գրեթէ միւս բոլոր ճարտարարուեստութիւնները, այս կամ այն ձեւով։ «Չկայ աւելի վտանգաւոր բան մը քան զանազանութիւն դնել սպառազինութեանց ճարտարարուեստութեան մը եւ խաղաղութեան շրջանի ճարտարարուեստութեան մը միջեւ։ Անխուսափելի է որ պատերազմի պարագային մէկը իր կեանքը նուիրէ, իսկ ուրիշ մը դրամ չինէ։ Խաղաղութեան ատեն պետական զինագործարանները կրնա՞ն աւելի աժան արտադրել քան մասնաւոր հաստատութիւնները։ Ամերիկայի մէջ կատարուած քննութիւնը չապացուցաներ այդ»։

*Ծերակոյտին մէջ նախկին նախարար մը առաջարկեց երկարաձգել զինուորութեան շրջանը։ Վարչապետը խուսափողական պատասխան մը տուաւ։

Եուկոսլաւիոյ դահլիճը հրաժարեցաւ

Դեկտեմբեր 18ի առտուն յանկարծ հրաժարական տուաւ Եուկոսլաւիոյ արտաքին նախարարը, Պ. Եէվթիչ։ Իրեն հետեւեցաւ Պ. Քոյիչ, երկրագործական նախարարը, որ իր փոխանորդն էր բացակայութեան շրջանին։ Ասոր վրայ Պ. Ուզունովիչ ամբողջ դահլիճին հրաժարականը ներկայացուց խնամակալ իշխանին, որ ընդունեցաւ։

Այս հրաժարումը հետեւանք է ներքին տագնապի մը, որ կը տեւէր երկար ատենէ ի վեր։ Կ'ըսուի թէ Պ. Եէվթիչ վիրաւորուած է, որովհետեւ երբ յաղթական վերադարձաւ Ժընեւէն, պաշտօնական գեկոյցին մէջ մէկ բառ շնորհակալութիւն չկար իր մասին։

Կը կարծուի թէ նոր դահլիճը պիտի յանձնուի չատ ամուր ձեռքերու, դեկավարութեամբ Զօր. Ժիվքովիչի, որ վարչապետ էր երբ Ալեքսանդր թագաւորը դիկտատուրա հռչակեց։

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՆԱԽ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐԸ

Երէկ հետեւեալ նամակը ստացայ Անիէռէն. —

« Տեղական թերթերը չատ անգամ կը հրատարակեն բազմածին ընտանիքներուն անունները ու լուսանկարները, ու այդ ընտանիքներուն կ'օգնեն թէ պետութիւնը ու թէ տեղական բարենպատակ կազմակերպութիւնները։ Մենք ալ ունինք բազմածին ընտանիք մը Անիէռի մէջ, տէր եւ տիկին Զաքար – Զապէլ Մանուկեան, բնիկ Սալնաձորցի։ Զաքար գործարանի բանուոր է, տարիքը՝ 41։ Ունին վեց զաւակ ու մէկ ալ կը սպասեն։ Մայրն ու հայրը ու զաւակները չատ աղքատ են, [illegible] կը խօսին մաքուր հայերէն։ Ահաւասիկ իրենց անունները ու տարիքը. —

Վարդանուշ 12 տարեկան, Արաքսի 10 տարեկան, Ժագ – Յակոբ 9 տարեկան, Մարգարիտ 7 տարեկան, Ժորժ-Գէորգ 5 տարեկան, Արշալոյս 3 տարեկան։

Զա՞րժեր քաջալերել, գոնէ այս տօնական օրերուն։ Փափաքողները կրնան այցելել իր տունը եւ իրենց աչքով տեսնել (34 Րիւ տ'Ալէյրօն, Անիէռ, Րիւ տը Մ[illegible] վրայ)։ Յ. Ա.

Ի՞նչ կ'ուզէիք որ աւելցնէի այս պատմութեան վրայ։

Աւանդական կո՞չը։ Կաղանդչէք բաժնելու հրաւէ՞ր։

Ո՛րքան վիրաւորական պիտի ըլլային այդ բոլորը, երբ այնքան խօսուն է պատկերը։

Անցեալները պատմեր էի թէ ի՛նչ պատրաստութիւններ կը տեսնուին Փարիզի մէջ, նախաձեռնութեամբ վարչապետին, կաղանդելու համար առնուազն 50.000 մանուկներ՝ Կռան Փալէի մէջ։

Մենք պետութիւն չենք, բայց ունինք բազմաթիւ օրկաններ՝ կաղանդչէքներ սարքելու համար մեր սահմանին մէջ։

Եւ ուրախ եմ որ հետզհետէ կը սարքուին։ (Վերջին լուրը Վէնսէնը կուտար)։

Անշուշտ Ֆ. Կ. Խաչը այս տարի ալ պիտի կազմակերպէ իր «Մանուկներու Օր»ը։

Եւ կը կարծեմ թէ շատ բան կախում ունի իր տարեկան վաճառքէն (պազար), որ կը բացուի շաբաթ օր, 22 Դեկտեմբեր։

Նոյն Կ. Խաչի Անիէռի մասնաճիւղն ալ երեկոյթ մը սարքած է, շաբաթ գիշեր։

Ուրեմն, շարժման մէջ են բոլորը, ուրախացնելու համար մանուկները։

Ամէնէն առաջ մանուկները, որոնց միայն աչքերը քսան ճառ կ'արժեն։

Մանաւանդ երբ հայրը բանուոր է, իսկ մայրը միակ խնամակալը։

ՎԱՀԷ

10 ԱՌ ՀԱՐԻՒՐԻ ՕՐԷՆՔԸ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

—·—

ԼԻՈՆ, 17 Դեկտեմբեր (Յառաջ). — Լիոնի մէջ ալ սկսան գործադրել հարիւրին տասնի օրէնքը։ Անցեալ տարիէն ի վեր, չատ մը գործարաններ այս օրէնքին հիման վրայ կը մաքրէին օտար գործաւորները։ Այժմ բոլոր գործարաններն են որ նոյն հարկադրանքին տակ կը գտնուին։

Տեղական թերթերը վերջերս հրատարակած էին յայտարարութիւն մը, որով կը յիշեցնէին գործատէրերուն թէ, «պատասխանատուութեան պիտի կանչուին անսաստողները»։

Դժգոհ են չատ մը գործարանատէրեր, մանաւորապէս մեծերը, որովհետեւ տեղացի բանուորը ոչ օտարին բրած գործը կրնայ կատարել, եւ ոչ ալ օտարին առած օրականով կ'աշխատի։ Թերեւս այդ է պատճառը որ չատ մը գործարաններ օտարները ճամբու դնելէ վերջ՝ նոր գործաւոր (տեղացի) չեն առներ։

Երեք միլիոնէն 73 միլիոն...

»»»··«««

Խնայողութեան չաբաթի առթիւ, Թուրքիոյ տնտեսական գործավարն ալ, Ճէլալ Պայար, ճառ մը խօսեցաւ դեկտեմբեր 13ին, մասնաւորապէս չեշտելով.

— «Ժողովրդական խնայողութիւնը որ երեք միլիոն ոսկի էր 1923ին, 73 միլիոնի բարձրացաւ 1933ին։ Իմ կարծիքով, դրամատուններու մէջ գտնուող ժողովրդական դրամը աւելի աւելի է։ Այսպէս, նկատի ունենալու է նաեւ դրամատուններու հետ բացուած ընթացիկ հաշիւները։ Այս հաշուով, խնայողութեան ընդհ. գումարը 191 միլիոն ոսկիէն աւելի է 1933ի վերջը։

Մեր արտաքին առեւտուրի քաղաքականութեան սկզբունքը սա է — այնքան գնել անոնցմէ որոնք կը գնեն մեր ապրանքները։ Շնորհիւ ասոր, հիմակուընէ ձեռք բերած ենք հետեւեալ արդիւնքները — մեր արտաքին առեւտուրը հինէն ի վեր բաց ունէր։ Արդ, 1934ի առաջին 11 ամսուան ընթացքին, մեր արտածումը 2.5 միլիոն ոսկի աւելի եղած է ներածումէն։ Ցետոյ նուազած է արտաքին վաճառականութեան անկումը, որ հետեւանք է համաշխարհային տագնապին։ 1931ին հարիւրին 15 էր անկումը, 932ին՝ 27, 933ին՝ 8։ Մինչդեռ 1934ի առաջին 11 ամսուան ընթացքին ընդհակառակն հարիւրին 6 յաւելում կայ արտածման մէջ։ Միւս կողմէ, այն երկիրները որոնց հետ հաշուակցութեան պայմանագիր ունինք, տակաւին 24.5 միլիոն ոսկիի ապրանք պիտի գնեն մեզմէ, համաձայն 29 նոյեմբեր 1934ի հաշիւին։

Տնտեսական գործավարը յետոյ չեշտեց թէ գիւղացիները, 1926էն ի վեր առաջին անգամ ըլլալով, անցեալ տարի լաւ գիներ գտան եւ օգտուեցան։

Գալով բամպակացանին, աստիճանաբար կը սահմանափակուի։ Այսպէս, 934ի առաջին 11 ամսուան ընթացքին, 933ի նոյն շրջանին հետ բաղդատմամբ, 11 միլիոն ոսկիի աւելի ապրանք ներածուած է։ Ցետոյ, որոշուած էր 12 միլիոն ոսկիի ապրանք ապառօրէն ներածել 1933ի ապրիլ — սեպտեմբեր շրջանին։ Ցետագային այս թիւը 18 եւ 19 միլիոնի բարձրացուցինք։ Իսկ ներկայիս՝ 26.5 միլիոն է։

Ճէլալ Պայար յետոյ ծանրացաւ տեղական ապրանքներ գնելու անհրաժեշտութեան վրայ, յայտնելով թէ թերեւս միայն Ափրիկէի մէջ կան երկիրներ ուր քարոզութիւն չի կատարուիր տեղական ապրանքներու համար։

Ֆիրտուսիի հազարամեակը Փարիզի մէջ

Երեքշաբթի գիշեր Սորպոնի մէջ տօնուեցաւ Ֆիրտուսիի հազարամեակը, նախագահութեամբ հանրապետութեան նախագահին, որուն աջ կողմը նստած էր Փարիզի պարսկական դեսպանը։ Կարգով խօսեցան Պ. Փէլիօ, իբրեւ նախագահ կազմակերպիչ յանձնախումբին, փրոֆ. Մասէ, ուսուցիչ արեւելեան լեզուներու, որ Թեհրան ղրկուած էր իբրեւ Ֆրանսայի պատուիրակ, ակադեմական Ապէլ Պոնար եւ Հիւսէյին Ալի, Լոնտոնի պարսկական դեսպանը։ Ամէնէն վերջը խօսք առաւ կրթական նախարարը։

Այս հանդէսին առթիւ «Յառաջ»ի ալ մասնաւոր հրաւէր ղրկուած ըլլալով, մեր աշխատակից Արմէն Ամօր գրի պիտի առնէ իր տպաւորութիւնները։

«ԵՐԵՎԱՆԻ ԲԱՐՁՐ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»

(ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԱ ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ)

«Երևանի բարձր ուսումնական հաստատությունը հիմնադրվել է 1919 թվականին, Հայաստանի առաջին հանրապետության ժամանակ, որպես Երևանի պետական համալսարան։ Համալսարանի հիմնադրման գաղափարը ծագել է դեռևս 1916 թվականին։ Այդ ժամանակ Երևանում գործում էին ուսուցչական սեմինարիա, կանանց գիմնազիա, ուսուցչական ինստիտուտ, ինչպես նաև ռազմական դպրոցներ։ Ուսումնական այդ հաստատությունների հիման վրա էլ ստեղծվեց համալսարանը։ Համալսարանի առաջին ռեկտորն էր Ալեքսանդր Խատիսյանը։ Համալսարանի առաջին պրոֆեսորներն էին Հակոբ Մանդալյանը, Ստեփան Մալխասյանցը, Ստեփան Զորյանը, Ալեքսանդր Ծատուրյանը, Ալեքսանդր Թամանյանը, Հովհաննես Թումանյանը, Ավետիք Իսահակյանը, Եղիշե Չարենցը, Գևորգ Էմինը, Մարտիրոս Սարյանը, Ալեքսանդր Սպենդիարյանը, Ռուբեն Զարդար

անգամ ընդ միշտ կը ցնդեցնէ անոնց յոյսերը՝ Ռոստովի մեծ աւազանին զանգուածային տեղափոխման եւ այդ լեռնցի ու առողջ Պուլկարներու խոր-նէի մերձաւոր գիւղերը տեղափոխման մասին։

Թուրք մամուլը ահա այդ քաղաքականութեան հաշւոյն է որ ահազանգ կը հնչեցնէ, հէքեաթներ կը պատմէ եւ կը փութայ ինքնակոչ պաշտպանութիւն մը ընել մեր այս ազգակիցներուն ի նպաստ, որոնք երբեք Թուրք վարիչներու հոգածութիւնն ու պաշտպանութիւնը ունեցած չեն եւ ունենալիք ալ չունին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Բնակարանային շինարարութիւն

— o —

Նոյեմբեր 25ին, Երեւանի մէջ տեղի ունեցաւ հաւաքոյթ մը, օրակարգ ունենալով Հայաստանի ճարտարապետական գործունէութիւնը եւ թերութիւնները։ Այս հաւաքոյթը անոր համար, որ մօտ օրէն Մոսկուայի մէջ տեղի պիտի ունենայ ճարտարապետական համագումար մը։ Հաւաքոյթին կը մասնակցէին ճարտարապետներ Մազմանեան, Մարգարեան, Գուրգէնեան, Մալեան, Արազեան, մամուլի ներկայացուցիչներ եւ մօտ 700 շինարար բանուորներ։

Ճարտարապետներու միութեան նախագահը, Գ. Քոչար, բացաւ ժողովը եւ ըսաւ թէ նախ քան ճարտարապետներու համագումարը, Հայաստանի բանուորական քաղաքներուն մէջ կը կազմակերպուին նման հաւաքոյթներ, լսելու համար բանուորները, որոնք մօտէն տեղեակ են կատարուած շինարարութեանց թերութիւններուն։

Նախ ճարտարապետ Արազեան զեկոյց մը կարդաց «Ի՞նչպիսի բնակարաններ պէտք են մեզի» նիւթին շուրջ, բանաձեւեց իր քննադատութիւնները նորակառոյց «Իլիչ», «Ինտէրնացիոնալ» շէնքերու նախագիծին (Բունեաթեան), «Փրոֆէսէօրներու տուն» նախագիծին (Սարաֆեան), «Արարատ» ընկերութեան բնակարաններու նախագծին (Արազեան) մասին։

Յետոյ կարգով խօսեցան նորակառոյց շէնքերու բնակիչները եւ բանուորները, ներկայացնելով իրենց քննադատութիւնները։

Մալեան Սիրուշ.— Մենք ունինք բաւականաչափ լաւ, գեղեցիկ շէնքեր, բայց մեր բնակիչներու որոշ մասը աւերի վերածած են այդ շէնքերը։ Բնակարաններուն մէջ փայտ կը կոտրեն, ոչխար կը մորթեն, ամբողջ աղբը կը դիզեն իրենց մօտ։ Մեր շէնքերը զուրկ են ընդարձակ բակերէ, այս պատճառով երախաներու զբօսանքը կարելի չըլլար կատարել բակերուն մէջ, ու շիտակ փողոց կ'ելլեն պզտիկները։ Չունինք մարմնակրթութեան յարմարութիւններ։ Մանկանոցի եւ մանկապարտէզի կը յատկացուին երրորդ կամ չորրորդ յարկերու սենեակները (Ինտէրնացիոնալ եւ Կարմիր Հոկտեմբեր շէնքերուն մէջ), կամ նկուղները, որոնք ապառողջ են։

Ազիզեան Լիւսիա.— «Իլիչ»ը լաւ, գեղեցիկ շէնք է, բայց ներսը կան բնակարաններ, որոնք աւելի փոքր տարածութիւն կը բռնեն, քան այդ բնակարաններու վառարանները կամ միջանցքները։ Չունինք մթերանոց, այնպէս որ տան կոտրած կարասները կը լեցնենք պատշգամին մէջ, ինչ որ տգեղ է։ Բակի կողմէն շէնքը մուտք չունի, բնակիչները աղբը վար կ'իջեցնեն փողոցի դուռէն, հրդեհի պարագային մեծ վնասներ կրնան պատահիլ։ Բակը փոքր ըլլալուն, չենք կրնար ծաղկանոց պատրաստել։

Սիմիկ Գայան.— Ղուկաս Ղուկասեանի հրապարակին վրայ, թիւ 13 շէնքը, ուր կը բնակիմ, կառուցուած է 4 տարիէ ի վեր, բայց մինչեւ հիմա շէնքին մէջ կոյուղի, ջրմուղ եւ լոյս չկայ։ Չունինք նաեւ նկուղ, այս պատճառով տնական առարկաներու մէկ մասը թափուած կը մնան այս կամ այն անկիւնը։ Դուռները եւ պատուհանները դէշ են շինուած։ Յաճախ մեծ ուշադրութիւն կը դարձուի շէնքերու արտաքին գեղեցկութեան, առանց նայելու ներքին յարմարութիւններուն։

Սաղաթէլ Դաւթեան.— Մեզի պէտք են գեղեցիկ, արեւոտ, լուսաւոր եւ յարմար շէնքեր։ «Արարատ»ի շէնքը արտաքուստ գեղեցիկ է, բայց ներքուստ նոյնքան յարմար ու գեղեցիկ չէ։ Երբ շէնքէն ներս մտնէք, դժուար կը գտնէք այն անձը որ կը փնտռէք, որովհետեւ բնակարանները շատ դէշ ձեւով դասաւորուած են։ Շէնքին մէջ բակին վրայ գտնուած բնակարանները զուրկ են արեւուն լոյսէն։ Բնակարանները իրարմէ զատող պատերը եւ տախտակամածը դէշ շինուած են, այնպէս որ բնակարանի մը մէջ երբ խօսակցութիւն մը տեղի կ'ունենայ, կը խանգարէ դրացին։ Բնակարաններու ներսի ճարտարապետական ձեւաւորումը լաւ չէ, չի հրապուրեր բնակիչը։

«Խորհ. Հայաստան» կը հրատարակէ միայն այս քննադատութիւնները, եւ յօդուածին իբր խորագիր կը դնէ «Սահեցնում ենք մի ճարտարապետութիւն, որպիսին չի ունեցել պատմութիւնը» (27 նոյ.), բայց որովհետեւ մենք փափաք չունինք զուարճանալու, այս քաղուածքին իբրեւ խորագիր դրինք, համեստաբար, այն որ կարդացիք գլուխը։

ԻՆՉՈ՞Ւ ՉԸՍԵԼ ԹԷ ԴՈՒՔ ՊԻՏԻ ՕԳՏՈՒԻՔ ԵՒ ԹԷ ԱՅՆ ԲՈԼՈՐ ԿԱՐՕՏԵԱԼՆԵՐԸ ՈՐՈՆՑ ՅՈՅՍՆ Է ՖՐ. Կ. ԽԱՉԸ, ԵԹԷ ԱՅՑԵԼԷՔ ԻՐ ՊԱԶԱՐԸ։

ՁԱՅՆԵՐ ԳԱՒԱՌԷՆ

Էստէրզէնի դպրոցը

= o =

Վիէն, (Յառաջ).— Ծանօթ է «Յառաջ»ի ընթերցողներուն որ Վիէն-Էստէրզէնի հայրենակ թաղամասի մէջ չորս տարիէ ի վեր գոյութիւն ունի հայ մանուկներու դպրոց մը։ Անցեալ տարիները այս դպրոցը կը պահուէր Կէմէրէկի Հայր. Միութեան եւ քանի մը ազգասէր հայրենակիցներու ջանքերով։ Բայց այս տարի երբ վերաբացուեցաւ նոյեմբերի սկիզբը, դպրոցին նոր փոփոխութեան ենթարկուեցաւ։ Նախապէս բանակցութիւններ կատարուեցան որպէսզի դպրոցը դառնայ համաժողովրդային։ Ծնողական ժողովներ գումարուեցան, մարդիկ որոշ չափով իրար հասկցան եւ համերաշխութեան հաւաստիքներ տրուեցան։ Բայց վերջին պահուն ի ծնէ խառնակիչներ իրենց գոյնը շուտով դուրս տուին, առաջարկեցին համամարդկային պատմութիւն սորվեցնել հայ մանուկներուն, անշուշտ սկսելով Մարքսէն եւ Լէնինէն, բայց ծնողները շուտով հասկցան այս խառնակիչներու նպատակը եւ ջախջախիչ մեծամասնութեամբ իրենց զզուանքը յայտնեցին։ Յետոյ հաւաքաբար դիմում ըրին իրենց գործարանատիրոջ, Հայր Արիս Վարդանեանի առաջնորդութեամբ։ Գործարանատէրը իր շէնքերէն մէկը սիրով տրամադրեց դպրոցի համար ուր ներկայիս 53 հայ մանուկներ դաս կ'առնեն առաջնորդութեամբ Հ. Արիս Վարդանեանի, բաժնուած չորս դասարաններու։ Առաջին դասարան Այբենարան, երկրորդ՝ «Լուսաբեր», երրորդ՝ «Օշական», չորրորդ՝ Հայոց պատմութիւն եւ քերականութիւն։ Դասաւանդութեան պահերն են շաբաթը չորս օր երեկոները, երկուշաբթի, երեքշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ։ Կազմուած է Սահակ Մեսրոպ կրթական միութիւն մը, 60 անդամ-անդամուհիներով եւ մասնաւոր ծրագրով, որուն միակ նպատակն է դպրոցը պահել եւ պարբերաբար սարքել դասախօսութիւններ Հայոց եւ զանազան ազգերու լեզուի ու պատմութեան մասին։ Անդամավճարները բաշխուած են այսպէս.— Անոնք որ զաւակ ունին դպրոցին մէջ՝ մէկ աշակերտի համար ամսական կը վճարեն 4 ֆրանք, երկու աշակերտի համար՝ 6 ֆրանք, երեքի համար 8 ֆրանք, չորսի համար՝ 10 ֆրանք։ Անոնք որ զաւակ ունին դպրոցը եւ անդամ չեն միութեան՝ 1 ֆրանք աւելի կը վճարեն յիշեալ բաշխումին վրայ, իսկ զաւակ չունեցող պարզ անդամները կը վճարեն 2 ֆրանք։ Միութեան վարչական կազմը կը բաղկանայ 7 հոգիէ, Պ. Պ. Ե. Ջալալեան՝ ատենապետ, Ա. Զաքարեան փոխ ատենապետ, Ե. Եայլաեան գանձապահ, Գ. Կարապետեան քարտուղար, Կ. Մարգարեան, Մ. Տօնիկեան եւ Յ. Ուզունեան խորհրդականներ, պատուոյ նախագահ Հայր Արիս Վարդանեան։ Վարչութեան փոխանցուած են նախկին դպրոցի հոգաբարձութեան մօտ եղած դրամը եւ գոյքերը։ Կը մաղթենք յաջողութիւն եւ յարատեւութիւն։

Գաբուճի

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

ՖՐԱՆՍԱ ՅԱՂԹԵՑ ԵՈՒԿՈՍԼԱՎԻՈՅ

= o =

Ամիսներէ ի վեր անհամբերութեամբ սպասուած Ֆրանսա - Եուկոսլավիա Ֆութպոլի ազգային խումբերուն միջազգային մրցումը տեղի ունեցաւ կիրակի օր, Փարք տէ Փրէնսի մարզադաշտին մէջ, նախաձեռնութեամբ Ֆրանսայի եւ Եուկոսլավիոյ Ֆութպոլի Դաշնակցութեան եւ հովանաւորութեամբ՝ առողջապահական նախարար Պ. Քէօյլի, ծովային նախարար՝ Պ. Փիէթրիի։ Իսկ արտաքին նախարար Փիէր Լավալի կողմէ ներկայ էր Շաթէնէօ։ Մրցումին ներկայ էր նաեւ Եուկոսլավիոյ Փարիզի դեսպանը՝ Պ. Սփալայքովիչ դեսպանատան պաշտօնէութեան հետ։

Փորթ Սէն Գլու եւ Փորթ Օթէօյի մէթրոները հազարաւոր ժողովուրդ կը փոխադրէին դէպի դաշտ։ Ժամը 1ին արդէն մարզադաշտին հրապարակը օթօքարներով, օթօմոպիլներով եւ օթօներով խճողուած էր եւ ժողովուրդը դժուարաւ կրնար ճամբայ գտնել երթալու համար մարզադաշտ։

Ոստիկանութիւնը աչալուրջ կը հսկէր կարգապահութեան։

Հակառակ օդին անձրեւոտ ըլլալուն ներկայ էին 40,000 հոգի։

Մրցումը սկսաւ ժամը 2ը քառորդ անցած։ Առաջին անգամ դաշտ մուտք գործեցին Եուկոսլավիոյ խումբը բուռն ծափերու մէջ։ Անոնք իրենց աջ թեւին վրայ սեւ երիզ կապած էին իբր սուգի նշան։ Վայրկեան մը վերջ ալ մուտք գործեց ֆրանսական խումբը։ Զինուորական նուագախումբը սկսաւ հնչեցնել երկու երկիրներու ազգային քայլերգը, զոր ժողովուրդը ունկնդրեց յոտնկայս։

Օրուան դատաւորը Պելճիքացի Պ. Պալրթ, ճիշդ ժամանակին սուլիչը սուլելով, երկու երկիրներու խմբապետները՝ Ֆրանսայի կողմէ Ալէքս Թէօպէ, եւ Եուկոսլավիոյ կողմէ ալ Իվքօվիչ ողջագուրուեցան՝ Ֆրանսացի խմբապետը յանձնեց փոքրիկ Ֆրանսական դրօշ մը, իսկ Եուկոսլավիոյ խմբապետն ալ ծաղկեփունջ մը։

Երկու խումբերը երբ իրենց տեղերը գրաւեցին եւ պատրաստ մրցումը բացելու, օրուան դատաւորին ազդանշանին վրայ ամբողջ մարզադաշտին մէջ մէկ վայրկեան լռութիւն տիրեց ի յարգանս Եուկոսլավիոյ Ալեքսանդր Թագաւորին եւ Ֆրանսայի արտաքին նախարար Լուի Պարթուի մահուան։

Խաղը սկսաւ Եուկոսլավիոյ խումբին յարձակումով։

Գնդակը հինգ վայրկեանի չափ մէկ բերդէն միւս բերդը կանոնաւոր փասերով երթալ գալէ յետոյ, Ֆրանսացի յառաջապահները երկու առիթներ փախցուցին գնդակը դուրս քշելով։ Ասոր վրայ խաղը միեւնոյն թափով կը շարունակուէր։ 8րդ վայրկեանին Ֆրանսացիները սկսան նեղել Եուկոսլավիոյ բերդը։ Այնպէս որ անկարելի էր պատմել։ Ահա՛ իններորդ վայրկեանին Քուրթուալ գնդակը տալով «փաս»ով մը Քէլլէրի, որ զօրաւոր «շիւթ» մը քաշեց, բերդապահը պաշտպանեց, բայց ձեռքէն փախցուց, եւ գնդակը անցաւ Նիքոլայի ոտքը որ նշանակեց առաջին կէտը։

Այս նշանակէտին վրայ, Եուկոսլավիոյ խումբը սկսաւ յարձակողականի, բայց ի զուր, որովհետեւ Ֆրանսայի պաշտպանողական գիծը գործի էր լծուած։ Գնդակը կը տատանէր մէկ բերդէն միւս բերդը, առանց որ եւ է արդիւնքի։

Այս ժամանակամիջոցին միեւնոյն Քէլլէրը, այնպիսի զօրաւոր «շիւթ» մը քաշեց որ, երբ գնդակը Եուկոսլաւ բերդապահին ձեռքին մէջն ինկաւ, մարդիկը թեթեւապէս վիրաւորուեցաւ եւ դաշտը ձգելով իր տեղը տուաւ պահեստի բերդապահ Եուլիչի։

Երկու խումբերն ալ յարձակումի սկսած էին։ Երկու խումբերու կեդրոնի յառաջապահները շատ մը առիթներ փախցուցին, գնդակը միշտ դուրս քշելով։

Առաջին խաղամասը լրանալու մէկ վայրկեան մնացած Եուկոսլավիոյ խաղացողները փոքրիկ փասերով կրցան մօտենալ Ֆրանսական բերդին։ Կեդրոնի յառաջապահը՝ Մարինովիչ, շուարեցնելով Անաթօլը եւ Մաթլէրը, զօրաւոր «շիւթ»ով մը նշանակեց հաւասարեցնող կէտը։ Այս նշանակէտին վրայ Ֆրանսացի իրաւարար բողոքեց օրուան դատաւորին, բայց իր բողոքը անլսելի մնալով կէտը նշանակուեցաւ։

Առաջին խաղամասը լրացաւ 1—1ով հաւասար։

Հինգ վայրկեան դադարէ վերջ, խաղացողները կրկին դաշտ ելան։ Այս անգամ յարձակումը սկսաւ Ֆրանսացիներու կողմէ։

Երկրորդ խաղամասին գնդակը միշտ մէկ բերդէն միւս բերդը տարուբերուելէ յետոյ, 12րդ վայրկեանին Եուկոսլաւ յառաջապահները վայրէջքով մը մօտեցան Թէօպէի, եւ Վուեամովիչ զօրաւոր «շիւթ» մը քաշելով բացէական նշանակեց կէտ մը որուն Ալէքս Թէօպէն ինք անգամ ըսաւ չէր սպասեր։

Այս կէտին վրայ Ֆրանսայի ազգային խումբը առանց իր պարտիլը կորսնցնելու կը սկսի յարձակողականի որ ի զերեւ չելլէր։ Մօտենալով Եուկոսլաւ բերդին, Րիօի «փաս»ին վրայ Նիքօլա նշանակեց երկրորդ եւ հաւասարեցնող կէտը։ Արդէն խաղը լրանալու մօտ է։ Վերջին վայրկեաններուն Ֆրանսացիները սեղմած են Եուկոսլաւ բերդը, ամէն ջանք կը թափեն յաղթական դուրս գալու համար։ Այսպէս ալ եղաւ։ Խաղը լրանալու հօթը վայրկեան մնացած, Եուկոսլաւ բերդապահը երբ իր տեղէն դուրս ելած էր, Քուրթուալ առիթէն օգտուելով նշանակեց յաղթական կէտը։

Այսպէսով Ֆրանսայի ազգային Ֆութպոլի խումբը 1934 — 1935 տարեշրջանին Միջազգային առաջին մրցումը կը շահի 3ի դէմ 2 կէտ յաղթութեամբ։

Այս մրցումին ընդհ. հասոյթն եղած է 420,000 ֆրանք։

Երկու խումբերու խաղացողները շատ լաւ խաղարկութիւն մը ունեցան։ Բայց անձրեւը եւ հովին սաստկութիւնը ու դաշտին թացութիւնը շատ մը առիթներ կորսնցնել տուաւ Եուկոսլավիոյ խումբին։

⁂ Երկուշաբթի գիշեր Կրէնէլ փողոց, Փալէ տէ Սփորի մէջ տեղի ունեցաւ ըմբշամարտութեան միջազգային մրցում մը, որուն մաս կը կազմէր նաեւ մեր հայրենակիցը Մանուկեան։ Իր հակառակորդն էր լեհ Վալթէր Փաթօլաք։ Խաղին սկզբնաւորութեան առաջին շրջանին իսկ մեր հայրենակիցը թուլութեան նշաններ ցոյց տուաւ, եւ իր հակառակորդը առիթէն օգտուելով զգետնեց զայն 9 վայրկեան, 57 երկվայրկեանէն։

ՀՐԱՆՏ ՍՐԱՊԵԱՆ

Նորանոր յայտնութիւններ Մազլըմեանի մասին

= 0—0 =

«Նոր Օր» կը գրէ (13 դեկտ.).—

Մազլըմեանի Կէֆիէուի գործակալ ըլլալը հաստատող նորանոր յայտնութիւններ երեւան կ'ելլեն։

Կառավարական աղբիւրէ կը հաղորդուի թէ տարիներ առաջ, Աթէնքի համայնավար կեդրոնին մէջ խուզարկութիւն կատարուած եւ գրաւուած են խիստ կարեւոր վաւերաթուղթեր։

Վաւերաթուղթերէն մին Մոսկուայէն ղրկուած էր, Կէփէուի կնիքով։ Այդ թուղթին մէջ գրուած է թէ համայնավար պետերը պէտք է մօտիկ շփում ունենան թիւ 23 գործակալին հետ, որուն անունը չէր տրուած։

Այս վաւերաթուղթը գրաւուելէ յետոյ, Ապահովութիւնը ամիսներ աշխատած է թիւ 23 գործակալին ինքնութիւնը երեւան հանելու համար, բայց չէ յաջողած։

Երբոր Ազաբէկովի ծանօթ գիրքը լոյս կը տեսնէ Գերմանիոյ մէջ, Յունաստանի դեսպանը օրինակ մը արտաքին նախարարութեան կը ղրկէ եւ այդ գիրքէն կը հաստատուի թէ թիւ 23 գործակալը Կարապետ եպիսկ. Մազլըմեանն է։

Ապահովութիւնը հաստատելէ եւ ստուգելէ յետոյ այս պարագան, երեք գաղտնի ոստիկաններու պաշտօն տուած է հետեւիլ առաջնորդին քայլերուն։ Ոստիկանները զարմանքով տեսած են որ շաբաթը երկու երեք անգամ առաջնորդին կ'այցելեն ծանօթ հայ համայնավարներ, որոնք սովետական դեսպանատան մէջ ազատ մուտք ունին։

Այս առթիւ, կը յիշուի նաեւ ուրիշ կարեւոր անցուդարձ մը, որ պատահած է 1924 — 25ին։ Մազլըմեան եպիսկ. այդ ժամանակուան խորհրդային դեսպանին ներկայանալով, խնդրած է որ ռուսական եկեղեցին Հայոց տրամադրուի։

Դեսպանը Մոսկուայի հաւանութիւնը ստանալէ յետոյ, ընդառաջ գացած է եպիսկոպոսի դիմումին։

Այդ շրջանին ազգային վարչութիւնը, որուն ատենապետն էր Պ. Գրիգոր Բաբազեան, յանդիմանած է եպիսկոպոսը իր անխորհուրդ քայլին համար, միաժամանակ արգիլելով եպիսկոպոսը սովետ դեսպանատան հետ կապ պահել։

Այս լուրին արձագանգն եղած էր այդ ժամանակ Սելանիկ հրատարակուող «Նոր Ալիք» թերթը, որ ռամկավար կուսակցութեան պաշտօնաթերթն էր։ Այս տեղեկութիւնը պարունակող թիւը կը գտնուի Ապահովութեան թղթածրարներուն մէջ։

⁂ Պիրէօսի Ապահովութիւնը 616/3/933 թիւ գրութեամբ հետեւեալ մերկացումները կ'ընէ հայ եպիսկոպոսին գործունէութեան մասին. «Պանտըրմայի մէջ իբր Թուրքերու գործակալ, հելլէն զինուորական իշխանութիւններուն կողմէ հեռացուեցաւ Պանտըրմայէն։ 1923ին Յունաստան գալով սովետներու գործակալ դարձաւ, դրամ ստանալով Կէփէուի Աթէնքի գործակալներուն կողմէ, որոնց հսկողութեան տակ կ'աշխատէր։ Կը մասնակցէր Հայաստանի խորհրդայնացման տարեդարձներուն, յաճախ կ'այցելէր սովետ դեսպաններուն, եւ նիւթապէս կ'օժանդակէր «Սեւան» եւ «Նոր Շարժում» համայնավար թերթերուն։

Ո՞ՒՐԿԷ ԸՆԵԼ ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐՈՒ ԳՆՈՒՄՆԵՐԸ, ՈՐ ԹԷ՛ ԱԺԱՆ ԸԼԼԱՆ ԵՒ ԹԷ ՕԳՏԱԿԱՐ։ ԱՆՇՈՒՇՏ ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱԶԱՐԷՆ, ԱՅՍ ՇԱԲԱԹ, ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ։

«ՅԱՌԱՋ»Ի ՊԱՏՄՈՒԱԾՔՆԵՐԸ

ՍՈՒԳԻ ՃՐԱԳՆԵՐԸ

»»»··«««

Տունորդուհիք իրարու նայած ատեննին, կասկածի բան մը ունէին՝ վերապահութեան պէս սեղմուած իրենց կուրծքերուն տակ։ Քալած ատեն տեսակ մը զգուշութիւն դրած իրենց քայլերուն մէջ, խօսած ատեն իսկ, իրենց բերանները դժուարութեամբ կը բացուէին, կը ծանրանային, կը դողային թեթեւօրէն։ Մանաւանդ երբ խօսողը մայրիկն էր, իրենց գլուխները կը տնկէին, մօտենալ կ'ուզէին, սրտով կը մօտենային անոր ու «մայրիկ» ըսած ատեն ձայները կ'անուշնային, կը դողային։

Այդ իրիկունը, մայրիկին բերնէն, բառերը կաթի պէս կը վազէին, աւելի կ'աղուորնային, բառեր կային որոնք իր ժպիտին դպած ատեն՝ պատկերը կը դառնային իր հոգիին։ Ու բոլոր արձաններու բիւրեղացած գեղեցկութեան պէս, մայրիկին աղուոր դէմքը, կարծես կը դիմադրէր կեանքին, կը պահէր իր տաքութիւնը։

Սահմանած բան մը կար տունին մէջ, ստուեր մը կը պտըտէր, չես գիտեր ո՞ւրանեղէն ներս մտած, ու պատէն կախուած ժամացոյցը ամէն հնչելուն, վախով կը նայէին իրարու։

Այդ իրիկունը, տունին մէջ մեծ տունի մը ծանրութիւնը կար, ու կը ծանրանար երթալով, մանաւանդ Տիգրան, մէկիկ մէկիկ երբ աչքէ անցուց պատէն կախուած նկարները։ Հօրը նկարին առջեւ կեցած պահուն, չես գիտեր ի՞նչպէս գլուխը կ'օրօրուէր, շարժումներ կ'ընէր, որոնք իր սրտին պատմութիւնն էին ամբողջ։

Իր մօրը հարսնութեան նկարին առջեւ, վայրկեան մը գլուխը կախեց, ու «ատ ի՛նչ թարմութիւն, ո՞վ Աստուած, ատ ի՛նչ գեղեցիկ պարզութիւն» փսփսաց ու կրկին նայած ատեն, տարիներէ ի վեր անոր աչքերուն փակած մառախուղի ցոլք մը, կարծես կրակի մը գոլին պէս պարկաւ իր ճակտին, ու ինքնաբերաբար մրմնջեց.

— Մայրիկը ...

Իր մայրը հիմակ տարբեր գեղեցկութիւն մը ունէր, մայրութեան գեղեցկութիւնը, աստուածներու գեղեցկութեան պէս կատարեալ, որովհետեւ, մայրութիւնը պահած էր բոլոր արցունքներուն մէջ՝ իր երազին գեղեցկութիւնը, իր գեղեցկութիւնը, ու երբ գլուխը դարձուց, մայրը ետեւէն կը ժպտէր տղու մը պէս։

Տիգրան շատ կը նմանէր հօրը։ Ընքուները անոր ընքուներուն պէս լեցուն, թռչունի մը թեւերուն պէս լարուած, աչքերուն խորունկութիւն կուտային։ Ու մայրը նայած ատեն, կը տեսնէր ամուսնոյն աչքերը, կը յիշէր անոր նայուածքը, իր ամուսինը կը տեսնէր, հին երազներուն տաքութիւնը կը զգար, ու ամէն հեղ ձեռքերը կուրծքին, կը կրկնէր

— Զաւա՛կս ... զաւա՛կս ...

Սրտին մէջն էր զաւակը, ու մինչեւ իր սրտին խորութիւնները կը զգար կեանքը։ Սուգի ճրագներուն մնացած շուքովը լուսաւոր, կը տեսնէր հիմակ կեանքը՝ աւելի պայծառ, աւելի խոր։ Վշտին կրակովը վառուած հիմակ մարած լոյսերը սուգի ճրագներուն, կը տեսնէր իր բռնկած սէրը, մաքուր, մաքուր, շուշաններու ճերմակին պէս մաքուր, վառուած, լուսաւորուած՝ սրտի ճրագներուն մէջ լեցուած իր արցունքներով, իր արիւնով։

X

Իր տղան մեկնած էր։

Սկսած էին մինակութեան ժամերը, այն վայրկեանները, երբ մայրերը զիրենք շրջապատող իւրաքանչիւր առարկայի մէջ սիրելիի մը յիշատակը կը փնտռէին, խուսափուկ պզտիկ ձայները կը շփոթեն իրենց սրտի ձայնին հետ, ու իրենց սրտի արիւնումին մէջ տխրութիւնը տեսակ մը սփոփանք կը դառնայ, ու կը տաքնան, հոգիով կը տաքնան մայրերը։

Հիմակ ճշմարիտ երազի մը կեանքն էր սկսած, կ'երազէր մայրիկը ու կը վերանար, իր ներշնչումները նոր յուզումներ կուտային հոգիին, կը բարձրացնէին զինքը։

Որովհետեւ մայրիկը կը հաւատար իր երազին։ Այս երազն էր որ իր աչքը կ'եփէր, կը պատրաստէր, ու դարձեալ այս երազն էր որ օրերը կը ծնէին՝ ծովին խորերէն ծագող այգին նման։

Այս կեանքը նոր էր։ Կանուխէն ալ կ'երազէր, բայց այս անգամ տարբեր, իրենց խորունկութիւնը գտած էին երազները։

Իրաւ ալ իր կեանքը փոխուած, դէմքը աւելի պատկառելի էր։ Կանխուան պայծառութիւնը, փղոսկրի վրայ փորագրուած դէմքերու հրապոյրը առած, վիշտերէն ծեծուած մայրենի սէրը, իր սէրը, յանկարծ երեսին վրայ ելած, մնացած էր, բանուած կարծես՝ սրտի մայրենի հանդարտութիւնով։ Ու համակերպած կեանքին, կը սիրէր ինք իր մէջ ամփոփուիլ, որովհետեւ, իր սրտին մէջ կը գտնէր բաներ, որոնք զինքը կը խանդավառէին ու կ'առաջնորդէին սրտի տեսարաններուն։

Ու հիմա կը հասկնար որ անհունութիւն մը կայ եղեր մայրերու սրտին մէջ, մայրենի սէրը, լոյսի պէս մաքուր, փաթթուած կեանքի երազին։ Ու բաւական էր մրմնջել

— Հօրը աչքերն են, հօրը պէս կը նայի ...

Այս քանի մը բառերը երջանկութիւն կուտային իրեն։ Իրենց ամուսիններուն հետ միայն պառկող կիներու երազին ճամբան է աս, անոնք միայն կը զգան կեանքի այս ճառագայթումը։

Հիմակ տղուն բացակայութիւնը, անձկալին, անհունապէս մայլ բան մը բերած էր տունէն ներս։ Գիշերները փոխուած, իրենց խորունկութեան մէջ կը թաղէին զինքը։ Գիշերները, բոլոր սրտերու խորը մնացած ձայներու արտունջը կը բերէին, ուրուականներ կը բերէին թանձր քօղերու փաթթուած։ Իր տղան կը տեսնէր այդ գիշերներու խորը, ու մայր մը ինք, կը խնդրէր

— Տղա՛ս ... տղա՛ս ...

Ու իր երեւակայութիւնը կը մօտենար անկարելիին։ Մօր մը պէս կը նայէր, կը տեսնէր մօր մը պէս։ Ամէն բան արցունքներուն խառնուած կ'երեւար աչքերուն։ Պատուհանէն դուրս նայած ատենն անգամ, դիմացի պարտէզը իր ծաղիկներով, իր ծառերով միեւնոյնը չէր, հոն կանանչներուն ու գոյներուն մէջ բան մը կար փոխուած։

Ամուսնոյն նկարը, այս անգամ բան մը կը կորսնցնէր իր վրայէն։ Գոյնի ի՞նչ թաքուն ճառագայթ մը պահուած անոր եռին, իբր հատած լամբարի մը տպաւորութիւնը կ'ունենար։ Այս բանը խելքը գլխէն կը տանէր։

ԱՐՄԷՆ ԱՄՈՒՐ

(3) (Շար.)

"ՇԻՐԱԿ„ ՄԵԾ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

26, Rue de TRÉVISE, ՄԷԹՐՕ **Cadet.** ՀԵՌ. **Provence: 38-63**

Importation Directe

Մեծ մթերանոց ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ եւ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ նպարեղէններու: Աբեւելեան չոր միրգեր: Թարմ եւ աման: Արտակարգ գեղ ՆՈՐ ՏԱՐիի եւ ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐՈՒ առթիւ:

Médaille d'Or 1930

Հ. Ց. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Փարիզ

ԴԱՍԱԽՕՍԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ ժողովը այսօր, Հինգշաբթի, ժամը 8.30ին Café Voltaire *սրճարանը, Օտէոն Թատրոնի դիմաց:*

ՌՈՍՏՈՄ խուժբի ժողովը այս Հինգշ.երեկոյ ժամը 8.30ին 131, Fbg. du Temple: *կարեւոր օրակարգ:*

Գալատ

ԼԻՈՆԻ « Վարանդեան » կոմիտէն դասախօսական ժողովի կը հրաւիրէ ընկերներն ու համակիրները, 20 դեկտեմբեր, Հինգշաբթի երեկոյ, ժամը 8·30ին, Գ. Թաղապետարանի գրադարանը, մուտք Rue François Garcin, *կը խօսի Ընկ. Ա. ԱՐԾՐՈՒՒՆԻ:*

ԼԻՈՆԻ « Վարանդեան » կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները, 21 Դեկտեմբեր, Ուրբաթ երեկոյ, ժամը 8.30ին, Զարդարեան գրադարանը, 181 Cours Lafayette. *Ներկայ պիտի ըլլայ Ընկ. Ա. ԱՐԾՐՈՒՒՆԻ:*

ՏԱՐԵԿԱՆ ԵՐԵԿՈՑԹ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած Հ. Կ. Ա.ի Մարսէյլի մասնաճիւղին կողմէ, 22 դեկտեմբեր, Շաբաթ գիշեր, ժամը 9էն մինչեւ լոյս: 21, Boulevard Dugommier, Coliséeի *շքեղ սրահներուն մէջ:*

Բարեհաճ մասնակցութեամբ

Տիկին ՏՈՔ. ՄՕՐԷՆՕԻ եւ ՕՐ. ՄԱՆՈՒՇ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆԻ

Բացման խօսք՝ *Տիկին ՔԻՊՐԻԹՃԵԱՆ*

Պ. Պ. Ս. Չէօրէքճեան (ջուխտակ), ժազ կիւլպէնկեան (ջուխտակ), Վ. Տ. Վարդանեան (արտասանութիւն), Lydia Walter (ռուսկան պար):

Հայկական եւ սպանիական պարեր Հայ Երեւուներու կողմէ:

Որ ներկայացուի գաւեշտ մը: Եւրոպ. պարեր: Դիւրամատչելի սիւիֆէ:

Մուտք *10* եւ 7.50 ֆրանք

ՎԶՆԱՅ (քազ-քոլ)-ՓՈՒԼ-ՕՎԷՐ
եւ ԲՈՒՒՐԻՒ ՁԵՌՆՈՑՆԵՐ

ՄԱՐՇԷՃԻՆԵՐ,
CACHE-COLS EN LAINE, PULL-OVER, GILETS ET GANTS DE LAINE
Ձեր գնումներուն համար դիմեցէք՝

JAPHET Frères

224 & 257 Rue St. Denis, Paris 2e
Métro: St. Denis
Tél. Central: 69-61 եւ Gutemberg 57-57
Միշտ տեսականի է ընտրելու համար գեղեցիկ պիտոյքներ:

ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԵՓՐԵՄԵԱՆ ԵՂԲՕՐ ՈՐԴԻՔ

1bis, Rue d'Hautefeuille, PARIS (6) Մէթրօ՝ ՍԷՆ ՄԻՇԷԼ

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ		ԼԱՒԱԳՈՒՆ ԱՊՐԱՆՔ	
Ճաշէր պաճիր կէս ֆիլօ	8·—	Լոգում կէս ֆիլօ	3·—
Ձերմակ » կէս ֆիլօ	5·50	Իգմիրի չամիչ կէս ֆիլօն	2·75
Պուլկուր կէս ֆիլօ	1·75	Իգմիրի թուզ կէս ֆիլօն	2·75
Ապուխտ կէս ֆիլօ	10·—	Արմաւ Պաղտատի կէս ֆիլօն	2·—
Երշիկ կէս ֆիլօ	10·—	Նուշ կէս ֆիլօն	3·25
Ձիթապտուղ(յուն·)կէս ֆիլօ	4·—	Կաղին կէս ֆիլօն	3·25
Ձիթապտ· (թրք·) կէս ֆիլօ	3·50	Ընկոյզ կէս ֆիլօն	2·75
Հէլվա կէս ֆիլօ	3·—		

Մաֆաոօնի բոլոր տեսակէն 1·75

ՍՊԻՏԱԿ ԱՐՇԻԻԼ

Թարգմ· Ա· ՀԱԲԷԼԵԱՆ — Գրեց՝ ՐՕԼԸՆՏ ՏԷՆԻԷԼ

— Ձեր եղբօրը խնդրին սկսելէ առաջ բան մըկայ որ պէտք է ըսեմ ձեզ:

Սկսելու այս ձեւը սխալ թուեցաւ իրեն, ապշկան համար ալ նոյնը եղած պէտք է ըլլայ, որովհետեւ արտաքսուածները զարմացումով մնկեց:

— Բան մը որ պէտք է ինծի ըսէ՞ք· Սըր Ճօն ձեզ չատ չեմ հասկնար:

Պէտք էր նորէն սկսիլ եւ նոր տաղով:

— Մխքիս մէջինը ձեզի ըսելու համար քիչ մը դժուարութիւն կը կրեմ, Օր· Հայաթ: Մինչեւ հիմակ որ եւ է կնոջ չեմ փորձած ըսել թէ որքան կը հիանամ իր վրայ:

Զարմ Հայաթ չառագունեցաւ: Վայրկենաբար գլխիքը դուշակեց, ու թէեւ սրտանց կ'ուզէր որ ամէն բան ըսէր՝ բայց կնոջական քմահաճոյքը իրեն փոխադարձ ըսել տուաւ·

— Վստահաբար Սըր Ճօն կարեւոր ճամբորդութենէ մը չվերադարձաք, պարզապէս ինծի գալու եւ ըսելու թէ վրաս որքան կը հիանաք:

Այս բառերը բաւ միջոցին կը իջադար· բայց իր աչքերուն եռեւ, ուր ան չէր կրնար տեսնել՝ արցունք կար, ուրախութեան արցունք, որովհետեւ ինքն ալ, մարդուն պէս առաջին իսկ տեսութեան՝ սիրահարած էր:

Սըր Ճօն անոր ժպտիլը միայն իմացաւ, չէր կրնար տեսնել ապշկան սիրտը: Բժիշկը մատներովը սկսաւ աթխոռը հարուածել:

— Իմ հիացումս ձեզի համար թերեւս չատ քիչ կամ ոչինչ կ'արժէ...

— Ո՛հ, ոչ, ոչ, չեմ ուզեր որ այդպէս մտածէք: Կը կարծեմ թէ իմ վրայ հիանալով ինծի մեծ պատիւ մը բրած կ'ըլլաք· այսինքն... եթէ այդպէս է:

— Այդպէս է: Ես... եւ քարացած մնաց:

— Այո՞:

— Հիացումէս աւելի բան մը կ'ուզամ ձեզ հանդէպ· աւելցուց:

— Օ՛հ:

Վատահ չէր թէ իր խօսելու եղանակը հաճո՞յք թէ գժգոհութիւն կը յառաջէր: Աչքն աստիճան ջղայնացած վիճակի մէջ էր:

— Հարկաւ դուշակեցիք թէ ինչու համար համաձայնեցայ նաւապետ Նէլսընին հետ գալ,— որովհետեւ ա-նիկա ձեր լուսանկարը ցոյց տուած էր ինծի: Բիճընա փողոցի մեր առաջին հանդիպումէն ի վեր ձեր դէմքը չաբունակ աչքիս առջեւ ունիմ: Եթէ նաեւէս մարդ գրկած չըլլայիք, ձեզ թերթերու միջոցով պիտի փնտռէի... Այլեւս ձեզի չատ հասարակ կը հնչէ· չէ՞:

(Շար·)

ԱՆՊԱՏՄԱՆ ՁԵՐ ԳՆՈՒՄՆԵՐԸ ԸՐԼԷՔ

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ

ԲԱՐԵՆՊԱՏԱԿ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌՔԷՆ

22, 23, 24 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ *Շաբաթ, կիրակի եւ երկուշաբթի* ԺԱՄԸ **2-7**

26, Avenue de TOKIO, Métro: Alma_Marceau, Paris (16)

ԱԺԱՆ... ԳԵՂԵՑԻԿ... ՕԳՏԱԿԱՐ:

Raki "ERIVAN"

ԱՒԱՆԱԿԱՆ պատրաստուած ամէն միայն առողջարար է.
ԵՐԵՒԱՆ Ան է միայն որ անվնաս պատրաստուած է
Բիմիական ներքիններ չբերած ամուլ ազդեցութիւնները վնասակար են.
Ասքին համար միայն ԵՐԵՒԱՆը — ստացուած բարեկամ

Աշխարհը չորս ուղղութեամբ կը հռչակէ
Քաջի մը ֆիզիք ինքնութիւն համար
Բազմաթիւներ կը հանգիստ գէշ օդերով,
Համար միայն ԵՐԵՒԱՆը — բարեկամ ստացուած

Ինքնիրը կ'ընդունին որ ամիսը
Ուժով զօրացուցիչ մըն է
Համար միայն ԵՐԵՒԱՆը —
Միակը որուն ամիսով պատրաստուած է
Բիմիական ներքին գերծ ըլլալը հաստատուած է.
ԵՐԵՒԱՆն է միայն որ ձեզի պիտի տայ —
Ուժ, առողջութիւն եւ երջանկութիւն
Որովհետեւ միակն է որ բոլոր բժիշկներէն յանձնարարուած է,
Ձուլ սիրուի ներքինով պատրաստուած ըլլալով.
ԵՐԵՒԱՆը կը գտնուի որ ոչ մի տեղ ալ ներկայ չէ համեմատական ներքին մէջ.
Մատչելի գնով:
ԱՐՏԱՆԱԳԷՐ SOCIÉTÉ PEUREUX, 48, Bd. des Vignes - MARSEILLE
Téléphone C. 58-10
Կամ Mr. EMILE VIAL, 18, Rue Fontaine - St-DENIS (Seine)
Téléphone Plaine 09-95
Imp. T. ARMEN & Cie

Լիոնի եւ շրջաններու Ներկայացուցիչ
D. N. BAHADOURIAN
52, Rue Sévigne, Lyon (Rhône)
Նիսի եւ շրջաններու գործակալ
M.M. H. Khatchadourian et Danielian
24, rue Assalit· Nice (A. M.)

L'EMPIRE

PARÉ-NATAN — 41, AVENUE WAGRAM

LE CABARET
AVEC
DORIN ET COLLINE

LE CIRQUE
AVEC
ROBERTO DE VASCONCELLOS ET MAISY & BRACH

LE MUSIC-HALL
AVEC
ALFRED RODE ET SES TZIGANES
L'ORCHESTRE CUBAIN LECUONA
LE COMPOSITEUR DE "ALI BABA"
ET LES
HAZEL MANGEAN GIRLS
LE GRAND ORCHESTRE BAILLY

LE CINÉMA
AVEC
FERNANDEL
DANS
LE CAVALIER LAFLEUR

MATINÉES TOUS LES JOURS A 15 H.
EN SEMAINE **PRIX UNIQUE 10 Frs**
PROMENOIR **5 Frs**

SOIRÉES A 21 H. ET MATINÉE DU DIMANCHE. FAUTEUILS DE **5** A **15 Frs**
PROMENOIR **5 Frs**

POUR LA DERNIÈRE SÉANCE (LE FILM SEULEMENT)
PRIX UNIQUE 7 Frs
LOCATION OUVERTE

QUELLE QUE SOIT L'HEURE A LAQUELLE VOUS ARRIVEREZ VOUS VERREZ LE SPECTACLE COMPLET

HORAIRE DU SPECTACLE
MATINÉES
A 15 H.: LE FILM
A 16 H. 15: LE MUSIC-HALL
A 18 H.: de nouveau LE FILM
SOIRÉES
A 21 H.: LE FILM
A 22 H. 15: LE MUSIC-HALL
A MINUIT: de nouveau LE FILM

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ Իսիի մասնաճիւղի ժողովը, 22 դեկտեմբեր, Շաբաթ երեկոյեան, սովորական հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ:

Վարձու Ի.

Anvers եւ Barbes մէթրոյին մօտ կահաւորուած սենեակ մը պարտէզի կամ փողոցի վրայ այր մարդու համար: Հետաքրքրուիլ կայ եւ ի հարկին ճաշն ալ միասին:

Տեղեկութեան համար դիմել՝ « Ցառաջ »ի վարչութեան:

Ծախու եւ գիւղական անդաստաններ

ՄԱՀՈՒ ԵՆ ԳԵՂԵՑԻԿ ՀՈՂԱՄԱՍԵՐ ՎԵՐՍՏՑԻԻ ՄՕՏ

St. Remy-les-Chevreusesի կայարանին 500 մեթր հեռու

5 ՖՐԱՆՔ ՔԱՌԱԿՈՒՍԻ ՄԵԹՐԸ

ՎՃԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ 3 ՏԱՐԻ ՊԱՑՄԱՆԱԺԱՄ

ՁԵՐ ՇԱՀԸ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ԱՆՓԱԿԱՆՍՏԵՐ ԸՂՂԱԶ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՄԷՋ

Անփափաքաւոր ըլլալով ապացոյցին կրնաք պարզապէս ձեր շահերը: Տեղեկութիւն եւ բանակցութիւն համար դիմել՝

Mr. Li CORNU, 7, rue Paul Lelong. Paris

Métro: Bourse կամ **Sentier. Tél. Gutemberg: 40-37**

Պայմար ապրուստի պատճառն դիմ աճեցողի գիմումով:

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 – 70
(ԵՐԹԵԼԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐՄՍԵԱՑ ԹՈՒՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՈՒՐԲԱԹ
21
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
VENDREDI
21 Décembre
1934

10 ԲԴ ՏԱՐԻ - 10e Année No 2683

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՈՒԻՒԻՇԻՆ ԴՈՒՌԸ ՁԱՐԿԱԾ ԱՏԵՆ

»»»··«««

Չէ՞ք ընդունիր թէ մէկ աչքով կը նայինք եւ մէկ ոտքով կը քալենք, չատ մը պարագաներու մէջ:

Մէկ աչքը դիտամբ փակուած կ'ըլլայ, իսկ մէկ ոտքը՝ թմրած, կամ անդամալոյծ:

Ահա վերջին վտասը,— «Ազգովին» իրար անցեր ենք, տնտեսական տագնապի ծանրացման, գործազրկութեան ծաւալման եւ պետական նոր խստութեանց առթիւ:

Ժողովները կը դատարուին եւ տեսակցութիւններ կը սարքուին: Ցուշագիր, խնդրագիր, դանդաղագիր: Ծանօթ մարմին – ներու կողքին, ուրիշներ ալ կը ծնին սունկի պէս, իսկ անհատա – կան ձեռնարկները իրար կը հրմշակեն:

Արդ, այս բոլորը կ'ընթանան մէկ ուղղութեամբ. կը գարնեն միայն մէկ դուռ,— Ֆրանսականը:

Անշուշտ Ֆրանսա կը գանուինք, եւ ամէնէն առաջ անոր կառավարութեան հետ է մեր գործը: Անոր պիտի դիմենք, մեր կացութիւնը բացատրելու եւ գարման խնդրելու համար:

Աւելորդ է վիճիլ այս մասին:

Եւ սակայն, գարմանը միայն մէ՞կ հատ է: Միայն Ֆրանսա՞ն է այս գաղութին ակն ու յուսականը կամ հոգատարը:

Հապա Երեւա՞նը: Հապա Մոսկուա՞ն, իր դիւանագիտական պատկառելի կարգուսարքով, իր սառցագելիներով եւ միջազգային յանձնառութիւններով ...

Ըսել կ'ուզենք թէ ինչո՞ւ անոր ալ չեն դիմեր, եթէ ոչ «ազգովին», գոնէ «բարեկամ» կազմակերպութեանց նախաձեռնու – թեամբ, որպէսզի ան ալ իր պարտականութիւնը կատարէ:

Մենք այդ պարտականութիւնը կը բաժնենք երկու գլխաւոր մասերու.—

1· Ներգաղթ, կարելի եղածին չափ նօսրացնելու համար գործազրկութեան մատնուած բազմութիւնը:

2· Որոշ յանձնառութիւն, որպէսզի օտարին օտարը չհա – մարուին հայ բանուորն ու գիւղացին, որոնք այստեղ եւ ուրիշ տեղեր լինկան Թուրքին, Ռուսին, Ֆրանսացիին, Անգլիացիին եւ միւսներուն անպարակելի մեղքերով:

Բացատրութեան չի կարօտիր առաջին պարագան,— ներ – գաղթը:

Ազգերու Դաշնակցութիւնը ինք՝ վերջերս կրկին յանձնարա – րեց այս միջոցը, իբրեւ միակ բանաւոր ելքը:

Ազգերու Դաշնակցութեան անդամ են չհակիկ երկու պետու – թիւնները՝ Ֆրանսա եւ Ա· Մ իութիւնը:

Այդ երկու պետութիւնները միեւնոյն ատեն բարեկամ են ի – րարու, զինուորական զինակցութեան մը յանգելու աստիճան:

Անոնց չհաները նոյնացած են քաղաքական տեսակէտով:

Իսկ տնտեսական դեանի վրայ՝ Ֆրանսա Եւրոպայի միակ մեծ պետութիւնն է որ ահաւասիկ յանձն կ'առնէ վարկ բանալ Ա· Մ – ութեան, Փարիզի հրապարակին վրայ:

Երբ այս վիճակն ունին երկու երկիրներուն յարաբերութիւն – ները, ինչո՞ւ մէկը միւսին չվերի օգնէ, հայ աշխատաւորութեան տագնապին առթիւ:

Մոսկուան է որ կը վարէ ինչպէս միւս խորհրդային հանրա – պետութեանց, նոյնպէս Երեւանի արտաքին քաղաքականութիւնը:

Ուրեմն անոր ձեռքն է հարցին միակ լուծումը,— ներգաղթ:

Ֆրանսա կը արտնջայ օտարներու խճողումէն եւ անոնց հա – մար եղած մեծագումար ծախքերէն:

Քանի որ Հայերն ալ պատճառ կը համարուին այդ հոգերուն, ինչո՞ւ համար ուղեկից Ֆրանսան Կովկասի դուռները բանալ չի տար բարեկամ Մոսկուային:

ԵԹԷ Հայաստանը նեղ կուգայ իր ներկայ սահմաններուն մէջ, թող իրարու բացատրեն թէ որո՛ւ կամքէն կախում ունի զանոնք լայն – ցնելու գաղտնիքը:

Բայց մենք անկարելին չէ՛ որ կը պահանջենք:

Նոյն իսկ ներկայ սահմաններուն մէջ, Հայաստանը տեղ ու – նի տասնեակ հազարաւոր գաղթականներու համար, կը բաւէ որ Մոսկուան վարկ սահմանէ բնակարաններու շինութեան համար, փոխանակ հանգանակութեան դիմելու եւ «արվիղ» մուրալու:

Մենք չնորհակալ պիտի ըլլայինք, եթէ նոյն իսկ սահմանա – կից հանրապետութեանց մէջ տեղաւորուէին հինգ – տասը հազար գաղթականներ: (Կ'ըսենք՝ սահմանակից, ոչ թէ Տօնի չրջանը կամ Քըրկըզներու երկիրը, ինչպէս կ'տանջարկէր Զիլերին, ձախաւեր ռազմախաղ մը փորձելով):

×

Ամփոփենք: «Բարեկամ»ները ինչո՞ւ չեն գարներ այս դուռը, — Երեւան կամ Մոսկուա:

Արտաքսահմանը տեսակէտ չունի՞: Աչք չունի՞: Կամք չունի՞:

Միայն հրամանները լսելու սահմանուած են այն մարմիննե – րը որ կը խօսին ու կը գործեն յանուն Հայաստանի:

Այստեղ ալ երեւան չի՞ գար մեր ապրելակերպութիւնը, ամէնէն տարբերական իրաւունքներու պաշտպանութեան մէջ:

«Թագաւոր»ը ուղեց՝ փառք. չուզեց՝ կամքը իրն է: — Այս չէ՞ մեր ամբողջ խնամատութիւնը:

Դէտ չերսինք թէ «Թագաւոր»ը Հայ է եւ ակրաէրի տղայ ...

Ամբողջ ժողովուրդ մը կը հալի օտարութեան մէջ,— Երեւանը մխիթարներով զբաղած է:

Ինչո՞ւ չէք փորձեր պարտականութեան գլուխ կանչել, յու – շագիր մըն ալ հոն փութացնելով, հայերէն կամ ռուսերէն:

Աչքարհ կը փլի՞ եթէ մէկ անգամ ալ պահանջենք, հաւատարիմ բանակցութիւն վարենք «բարեխնամ»ին հետ, յանուն արմատախիլ բազմութեանց վերութեան:

Շ·

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԹՈՒՐՔԻԱ ՁԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄՆԵՐ ԿԸ ԿԱՏԱՐԷ

ՑՆԱՑՈՂՈՒԹԻ ՑՓԵՐՈՒՆ ՎՐԱՑ

= o–o =

Պոլսէն կը հեռագրեն «Տէյլի Հէրըլտ»ի, որ Անգլիոյ աշխատաւորական կուսակցութեան օրկանն է·— Թրքական կառավարութիւնը կարգ մը զինուրական շարժումներ հրամայեց, ի պատասխան այն զինուրական, նաւային եւ օդանաւային ռազմափորձերու որ սարքուած են Իտալիոյ կողմէ, Երկոտասան կզզիներուն մէջ (Տոտէքանէզ):

Անգլիական թերթը այս տեղեկութիւնը վերապահութեամբ հաղորդելով հանդերձ, դիտել կուտայ թէ Թուրքիոյ եւ Իտալիոյ յարաբերութիւնները բաւական լարուած են Մուսոլինիի այն նառէն ի վեր (անցեալ մարտին), ուր կ'ըսէր թէ Իտալիոյ ապագան Ափրիկէի եւ Ասիոյ մէջ է:

Իսկ Անատոլուի գործակալութիւնը հետեւեալ գեկոյցը կը հրատարակէ Էնկիւրիէն·—

Թուրք զինուորներու համախմբումը որ կը կատարուի այժմ Անատոլուի ափերուն վրայ, Տոտէքանէզի դէմ, որ եւ է առնչութիւն չունի միջազգային բազաբական կացութեան հետ եւ տեղի կ'ունենայ պարզապէս իբրեւ զինուրական վարժութիւն, առանց բազաբական հանգամանքի:

Այս պաշտօնական գեկոյցին հրատարակութիւնը անհրաժեշտ համարուած է, որովհետեւ ժողովուրդը որոշ մտահոգութեան մատնուած էր, իբրեւ հետեւանք այն զրոյցներուն թէ Իտալացիները նաւային եւ ցամաքային ուժերու համախմբում մը կը կատարեն Հոդոսի մէջ, իսկ Թուրքերը զգուշական մի – ջոցներ ձեռ առած են Տոտէքանէզի դիմաց:

⁂ *Այս լուրերուն առթիւ, կ'արժէ յիշել թէ Զօր· Տուսմանիս, Յունաստանի ընդհ· սպայակոյտին նախորդ նախագահը, վերջերս երկար դրութիւն մը հրատարակած էր, ապացուցանելու համար թէ Երկոտասան կղզիները անարժէք են Անատոլուի զրաւումին համար: Զօրավարին կարծիքով, «ԵԹԷ Յու – նաստան կամ ուրիշ պետութիւն մը կրկնէ 1919ի մեր սխալը, ուշ – կամուրջ պիտի ենթարկուի այն վախճանին որուն ենթարկուեցանք մենք: Միջերկրականի արեւելեան ուազանի կարեւորութիւնը չատ մեծ է, բայց այս իսկ պատճառաւ պէտք է ուշադիր ըլլան անոնք որ կ'ուզեն չահեր ապահովել այդ ուազանին մէջ կամ անոր միջոցաւ, որովհետեւ այդ ուազանը կրնայ դէբեդման մը ըլլալ աշխարհակալ քաղաքականութեանց համար»:*

Աւելորդ է ըսել թէ Թուրք թերթերը հաճոյքով տեղ տուած են այս երկար դրութեան:

Ֆրանսա վարկ պիտի բանայ Ա· Միութեան

Արտաքին նախարարութիւնը մամուլին հաղորդեց գեկոյց մը որ տեղ – կութիւններ կուտայ դեկտեմբեր 9ին Մոսկուայի մէջ կնքուած պայմանագրութեան մասին: Գեկոյցը կ'ըսէ թէ որոշուած է անյապաղ բանակցութեանց սկսիլ, առեւտուրի, բնակութեան եւ նաւարկութեան դաշնագիր մը կնքելու համար: Գոյացած համաձայնութեամբ, կարելի եղածին չափ չուտով նոր պայմանագիր մը պիտի կնքուի 1934 յունուար 11ի առժամեայ պայմանագրին փոխարէն: Այս առթիւ իբրեւ հիմ առաջարկուած են հետեւեալ թելադրութիւն – ները.— Ա· Ֆրանսական հրապարակին վրայ Ա· Ս· Հ· Միութեան համար բանալ վարկ մը, որուն տեւողութիւնը եւ սակը պիտի որոշուին յառաջիկային: Վարկը պիտի բացուիտարբիներու բաւարար պայմանաժամով մը եւ սովորական տոկոսով: Այս վարկը պիտի յատկացուի մէկ տարուան ընթացքին Ֆրանսական գործարանններու եղած ապսպրանքներու վճարման: — Բ· վարկի ապահովութիւն ընծայել Ֆրանսացի արտածիչներուն համար.— Գ· ԵԹԷ առեւտրական նոր համաձայնութիւնը կարելի չըլլայ կնքել 1935 յունուար 1էն առաջ, 1934 յունուար 11ի համաձայնութիւնը ի զօրու պիտի ըլլայ 1935 տարուան համար, մինչեւ որ բանակցութիւնները վերջանան:

Ֆրանսայի եւ Ա· Միութեան բանագնացները գործի սկսած են արդէն:

Նաւային խոհրդաժողով յեսաձգուեցաւ

Անգլիոյ, Մ· Նահանգներու եւ Ճափոնի պատուիրակները դեկտեմբեր 19ին գեկոյց մը հրատարակեցին Լոնտոնի մէջ, հաղորդելու համար թէ յետաձգուած են այն բանակցութիւնները որ կը կատարուէին նաւային ուժերու համեմատութեան մասին: Այս խօսակցութիւնները նախապէս սկսած էին անցեալ յունիսին, յետոյ ընդհատուեցան եւ վերսկսան հոկտեմբեր 23ին: Պատուիրակները նկատի առած են նաւային ուժի հարցին բոլոր երեսները, «սրտաբաց, լրիւ եւ բարեկամաբար, միակ նպատակ ունենալով գետին պատրաստել ապագայ բանակցութեանց եւ համաձայնութեանց համար»: Թուական որոշուած չէ նոր բանակցութեանց համար, սակայն երեք պետութեանց ներկայացուցիչները պիտի չարունակեն կապ պահել իրարու հետ, ինչպէս եւ ուրիշ պետութեանց հետ: Միեւնոյն ատեն անգլիական կառավարութիւնը պատեհութիւն պիտի ունենայ խորհրդակցելու գաղթապետութեանց հետ: Երբ յարմար ժամանակը հասնի, անգլ· կառավարութիւնը հրաւէր պիտի ուղղէ նոր խորհրդաժողովի մը համար:

Կատակծկի օտարականներ պիտի հետապնդուին

Աթէնքի «Էթնիքի Սիմէա» թերթը կը գրէ դեկտեմբեր 15ի թիւին մէջ·

— «Բացարձակապէս վտահելի տեղեկութեանց համաձայն, հայ եպիսկոպոս Մաղմանեանի վտարման խնդիրը, ներքին նախարարութեան առիթ տըւած է հանգամանօրէն քննելու այն Հայերու պարագան որոնք համայնավարական գաղափարներով տնած են: Ներքին նախարարութիւնը օտարականներու սպասարկութեան հրաման տուած է ամենակարճ ժամանակուան մէջ պատրաստել ցանկը օտար եւ մասնաւորապէս հայ համայնավարներուն եւ յանձնել նախարարութեան:

Նոր տեղեկութեանց համաձայն, ներքին նախարարութիւնը պիտի քննէ ցանկերը եւ Ցունաստանի սահմաններէն հայ համայնավարները վտարելու հրամայի պիտի տայ:

Հայ համայնավարները, որոնցմէ չատեր Ցունաստանի ի վնաս լրտեսութեան գործի մէջ բռնուած են, հաւանաբար սովետական չոգենաւ պիտի դրուին, Խորհրդային Հայաստան զրկուելու համար:

Հասկնալի է որ այս միջոցները պիտի գործադրուին ընդհանուր օտարականներուն դէմ, որոնք համայնավարութեան ի նպաստ պրոպականտա կ'ընեն:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԵՐԿՈՒ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐ, ՈՐ ՆՈՐ ԼԵԶՈՒ ԿԸ ՍՈՐՎԻՆ

Երկու ժողովուրդներ, փոքրիկ դպրոցականներու պէս, իրենք իրենց լեզու կը շինեն ու լեզու կը սորվին,— խօսքը մէջերնիս՝ հիչ մը շատ պինդ գլուխ կը թուին, որովհետեւ օրը հազիւ 10 բառ սորվելու կարողութիւն ունին:

Առաջինը կը ճանչնաք, — ասոնք «նետող»ներն են ապահովաբար: Պանճալին Ալիշան, հետեւելով մեր պատմիչներուն, լաւ նկարագրած է զանոնք: Գանձակեցին եւս հետաքրքրական տեղեկութիւններ կուտայ այս ժողովուրդին բարբերուն, ինչպէս լեզուին մասին, այժմ մոռցուած:

Ահա, սակայն, այդ մոռցուած լեզուն վերակենդանացնելու փորձ մըն է, որ կը կատարեն: Ժողովուրդ մը, որ միեչեւ հիմա ուրիշին լեզուով կը խօսէր, *իր լեզուով* խօսելու յամառ նիգ մը կը կատարէ եւ, թերթերով ու ձայնասփիւռով, ամէն օր 10—20 բառ կը սորվեցնէ գիտցողը չգիտցողին:

Ալթայեան լեռներու բնիկներուն բարբառն է, որ կ'ուզեն վերակենդանացնել: Հարցում մը այստեղ·— Նոյեմբեր 1ին Մոսկուայի քրէական բառարանին մէջ *եղեկտրականութիւն* բառին դէմ ցոյց կը տրուի *եայիքրըը* բառը իբրեւ թուրքերէն, բայց չըլլա՞յ թէ Թուրքերը կատարած ըլլան ելեկտրական – ութեան գիւտը, այլապէս ելեկտրականութեան թուրքերէն համազօրը ի՞նչպէս կը յաւակնին ունենալ···:

Միւս ժողովուրդն ալ, որ դարձեալ լեզու կը շինէ իրեն, կ'ապրի Արաւատ լերան տակ:

Արդարեւ, եթէ դուք երեւանի թերթ կը կարդաք, պիտի տեսնէք որ ամէն օր թերթերը նոր բառեր կը սորվեցնեն հայ ժողովուրդին: Օրինակներ տամ·—

Պայքար-ավիաքիմք կազմակերպում է երկու գլխաւոր փորձնական չահադրծում···

Կոլտնտեսութիւնների բերքի բաշխման եւ ինվենտարիզացիայի արդիւնքները··· եւայլն:

Ինֆորմացիոն.— Պլենումը քննարկեց հետեւեալ հարցերը.— ա) գիւղատնտեսական արտէլի մասին, բ) կոմբայնների եւ կոմբայնէօրների մասին··· եւայլն:

Չեր ճաշակին կը թողում,— երեւանի յեղափոխականնե՞րը աւելի գեղեցիկ բառեր կը շինեն թէ էնկիւրիի: Իրողութիւնը այն է, որ երկու երկիրները ալ յամառութեամբ կ'աշխատին նոր լեզու սորվեցնել իրենց ժողովուրդներուն: Յամառութեան տեսակէտէն, երեւանցիները մրցանակ չահած են, .. Օրը հարիւրներով բառ կը թխեն եւ կը պարտադրեն որ սորվի դժբախտ ժողովուրդը: Մինչդեռ էնկիւրիցիները համեստ են հիչ մը,— օրը 50 բառ կուտան ժողովուրդին:

Ուրիշ հանգամանք մըն ալ կայ, — Թուրքերը եկուոր են այն երկրին մէջ, ուր եկած են բնակիլ ,— չեն գիտեր թէ ի՛նչ լեզուներ եւ ի՛նչ բազաբակրթութիւններ է տեսեր այդ երկիրը: Մեր բոլշեւիկները ալ եկուոր են այն երկրին մէջ, որուն լեզուն կը սորվեցնեն,— չեն գիտեր թէ ի՛նչ մեծաբանչ լեզու եւ հրաշունչ բառեր ունի այդ երկրին ժողովուրդը:

Եթէ եկուոր էնկիւրիցիները կ'արդացնեն իրենց փորձը թէ լեզու կրնան ստեղծել եւ ամէն օր նոր բառ մը կրնան սորվեցնեն լեզու չունեցող իրենց ժողովուրդին, եկուոր երեւանցիները ի՛նչ խելքով եւ ի՛նչ նպատակներով նոր բառեր կը շինեն ու կը հրամցնեն բազցրալեզու հայ ժողովուրդին:

Ա՛հ, ձեր գլուխն ուտէ ձեր լեզուն···:

ԱՐԱԶ

Ազգային վիճակահանութիւնը

Ազգ· պարգեւատուի 5րդ չերեքի վիճակահանութիւնը տեղի ունեցաւ չորեքչաբթի օր, 19 դեկտ·

556.186 *թիւը չահեցաւ* 2.500.000 *ֆրանք:*

Մէկ միլիոն ֆրանք չահեցան հետեւեալ հինգ թիւերը՝ 276.673, 417.746, 482.930, 335.427, 040.662:

500.000 *ֆրանք չահեցան հետեւեալ հինգ թիւերը՝* 108.962, 224.095, 991.410, 807.106, 060.624:

6.522 *վերջացող թիւերը չահեցան* 100.000 *ֆրանք:*
4.895 *վերջացող թիւերը չահեցան* 50.000 *ֆրանք:*
7.794 *վերջացող թիւերը չահեցան* 25.000 *ֆրանք:*
2.243 *վերջացող թիւերը* 25.000 *ֆրանք:*
421 *վերջացող թիւերը չահեցան* 10.000 *ֆրանք:*
39 *վերջացող թիւերը չահեցան* 1000 *ֆրանք:*
Իսկ 6 *վերջացող թիւերը չահեցան* 100*ական ֆրանք:*

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԵՔ ՀՈԳ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐ, Գրիգոր Թաթուլեան, Պետրոս Տրզատեան եւ Յակոբ Աբրիկեան, որոնք բանտարկուած էին Ադէզի մէջ (Սուրիա), խոշոր ծակ մը բանալով կը փորձեն փախչիլ: Ոստիկանները կը հետապնդեն եւ Գրիգոր կը սպաննուի, Տրզատեան կը վիրաւորուի, իսկ Աբրիկեան ինքզինքը պետք նետելով կը խեղդուի:

ԵՈՒԿՈՍԼԱՎԻՈՑ նոր դահլիճին կազմութիւնը յանձնուեցաւ Պ· Եվթիչի, որ արտաքին նախարարութիւնը կը վարէր մինչեւ երէկ: Նոր դահլիճը պիտի չանայ համախմբել բոլոր հասանքները:

ՍԻԹՐՕԷՆ հաստատութիւնը նորէն ծանր տագնապի մը մատնուած ըլլալով, անօրէնը վարչապետին ներկայացաւ եւ օգնութիւն խնդրեց: Հաւանաբար չկան չէ որ պետական նպաստ տահմանուի, բայց փորձեր պիտի կատարուին նոր դրամագլուխ ճարելու եւ հաստատութիւնը անանկութենէ փրկելու, այլապէս հազարաւոր բանուորներ փողոց պիտի թափին:

ԱԼԷՔՍԱՆԴՐ ԹԱԳԱԻՈՐԻՆ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ առթիւ իրեւ դատախազ պիտի ներկայանայ Մարիա Թագուհին, որուն փաստաբանն է Պ· Փօլ Պոնքուր, նախկին վարչապետը: Հարցաքննութիւնները վերջացած են արդէն եւ կ'ըսպասուի Իտալիոյ, Եուկոսլաւիոյ, Չեխոսլովաքիոյ, Զուիցերիոյ, Աւստրիոյ եւ Տանցիկի մէջ կատարուած դատական քննութեանց տեղեկագիրներուն:

ԱՆԳԼԻՈՑ ՄԻՋ ԿԱՒՈՒԵՑԱՒ կին մը, Տիկին Էթէլ Մէնթր, որ թունաւորած էր իր ամուսինը: Հազարաւոր խնդրագիրներ տրուեցան, բայց Թագաւորը մերժեց ներում չնորհել: Կախազանէն առաջ, ոճրագործ կինը գիչերը երկու անգամ մարեցաւ բանտին մէջ:

ԻՐԼԱՆՏԱՑԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ 30ի դէմ 51 ձայնով վերջնապէս քուէարկեց օրինագիծ մը, որուն համաձայն իրլանտական հողին վրայ բնակող Իրլանտացիները այսուհետեւ անգլիական հպատակ չեն, այլ իրլանտական:

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ԿԱՂԱՆԴԱՒՈՐԻՆ համար Փարիզի քաղաքապետական խորհուրդը 25,000 ֆրանքի վարկ մը քուէարկեց առջի օր: Սէնի նահանգային ժողովն ալ իր կարգին 25,000 ֆրանք յատկացուց:

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ· էջ)

«ԻՐԵՆՑ ԻՄ ՀԱՅՐԸՆԿԵՐՆ ԵՆ»

(ՀԱՍՈՒՆ ՁԵՎԱՎՈՐ ՊԱՏՄՎԱԾՔ)

»»»·«««

Նահանջելու պարագային մեր թիկունքում մնում էր միայն Ալեքսանդրապոլի ճանապարհը, որ տանում էր Ղարաքիլիսա։ Ուստի ես հրամայեցի ինձ հետևող զորքերին, որ նրանք ևս նահանջեն այդ ճանապարհով։ Ես ուզում էի նախ հասնել Ղարաքիլիսա, որտեղ ինձ սպասում էին իմ ընտանիքի անդամները, որոնց ես ուզում էի ուղարկել Ալեքսանդրապոլ, իսկ հետո ինքս էլ հետևել նրանց։ Ես ուզում էի նրանց հետ միասին մեկնել Ալեքսանդրապոլ, որովհետև ինձ թվում էր, թե Ղարաքիլիսայում ես ավելի հեռու կլինեի թշնամուց, քան Ալեքսանդրապոլում

ՍՈՎԻ ՀԱՅՑԸ ՉԻ ՍԱՍԱՆԵԼ

»»»••«««

Մոտ երեք տարի էր անցել այն օրից, երբ Ռուսաստանի հեղափոխական ուժերը տապալել էին ցարական բռնակալությունը, և ամբողջ երկրում ուրախության ալիքներ էին տարածվում։ Ամենուր ժողովներ էին կազմակերպվում, որոնց ժամանակ ելույթ էին ունենում հեղափոխական գործիչները։ Մարդիկ ոգևորված էին, նրանք հավատում էին, որ ազատության արշալույսը ընդմիշտ ծագել է, որ ամեն ինչ այսուհետև լավ կլինի։

Մի անգամ էլ ես ներկա էի ժողովի։ Ելույթ էր ունենում մի երիտասարդ, որի անունը ես չեմ հիշում։ Նա խոսում էր ժողովրդի ազատության մասին, ասում էր, որ ժողովուրդը պետք է միանա, որ միայն միասնական ուժերով կարելի է հաղթել հին կարգերին։

Ես նայում էի նրան և մտածում էի, որ նա ճիշտ է ասում։ Ինչպես ամենքը, ես էլ հավատում էի, որ ազատությունը մեզ համար է, որ այլևս ոչ ոք չի կարող ստրկացնել մեզ։

Ելույթ ունենալուց հետո նա ինձ մոտեցավ և հարցրեց, թե ինչ եմ մտածում։ Ես պատասխանեցի, որ ինձ դուր է եկել նրա ելույթը։

— Ուրեմն դուք մեզ հետ եք,— ասաց նա։

Ես ուրախությամբ ձեռք տվեցի նրան։

Հետո նա ինձ հրավիրեց մի ընկերական հավաքույթի, որը պետք է կազմակերպվեր նույն երեկո։ Ես համաձայնեցի։

Հավաքույթը տեղի ունեցավ մի ուսանողի բնակարանում։ Ներկա էին մոտ տասը հոգի։ Ես ծանոթացա նրանց հետ։ Նրանք ինձ ընդունեցին սիրալիր։ Ես զգում էի, որ նրանք ինձ հարազատ են համարում։

Հավաքույթի ժամանակ ես նկատեցի, որ ներկաների մեջ կա մի աղջիկ, որը ինձ հետաքրքրեց։ Նա ինձ ծանոթացրեց իր ընկերուհիների հետ։ Ես նրանց հետ խոսում էի, ծիծաղում էի, ուրախանում էի։ Ինձ թվում էր, որ ես նրանց հետ միասին կարող եմ ամեն ինչ հաղթահարել։

Հավաքույթից հետո ես ուղեկցեցի նրանց տուն։ Ճանապարհին ես ինձ ավելի ազատ զգացի։ Ես ուրախ էի, որ ծանոթացել եմ այդ աղջիկների հետ։ Ես ուրախ էի, որ ապրում եմ այդ ժամանակ։

Տանը ես երկար ժամանակ չէի կարողանում քնել։ Ես մտածում էի այդ աղջիկների մասին, հատկապես նրանցից մեկի մասին, որի անունը Վերա էր։

Հաջորդ օրը ես նորից գնացի ուսանողի մոտ։ Այնտեղ ես նորից հանդիպեցի Վերային։ Ես նրան ասացի, որ ինձ դուր է եկել նրա ելույթը։ Նա ինձ ասաց, որ ինքն էլ ինձ հավանել է։

Այդ օրվանից ես սկսեցի հաճախ հանդիպել Վերային։ Ես նրան ասացի, որ սիրահարված եմ իրեն։ Նա ինձ ասաց, որ ինքն էլ է սիրում ինձ։

Մենք որոշեցինք ամուսնանալ։ Ես ուրախ էի, որ գտել եմ իմ կյանքի ընկերուհուն։ Ես հավատում էի, որ մենք միասին կկարողանանք հաղթահարել բոլոր դժվարությունները։

Մենք սկսեցինք ապրել միասին։ Մեր կյանքը հեշտ չէր։ Մենք աղքատ էինք, և ստիպված էինք աշխատել, որպեսզի կարողանանք ապրել։ Ես աշխատում էի գործարանում, իսկ Վերան՝ դպրոցում։

Մենք ապրում էինք մի փոքրիկ սենյակում։ Մեր սենյակը ցուրտ էր, և մենք հաճախ էինք սառչում։ Մենք հաճախ էինք քաղցած մնում, որովհետև գումար չունեինք։

Բայց մենք ուրախ էինք, որ միասին ենք։ Մենք սիրում էինք միմյանց, և դա մեզ ուժ էր տալիս։ Մենք հավատում էինք, որ մեր դժվարությունները ժամանակավոր են, և որ մենք կկարողանանք հաղթահարել դրանք։

Մի անգամ ես գործարանում ելույթ ունեցա։ Ես խոսում էի աշխատավորների իրավունքների մասին, ասում էի, որ նրանք պետք է միանան և պայքարեն իրենց իրավունքների համար։ Ելույթիցս հետո ինձ մոտեցան մի քանի աշխատակիցներ և հարցրին, թե ինչ կարելի է անել։ Ես նրանց ասացի, որ պետք է կազմակերպվել և պահանջել բարելավել աշխատանքային պայմանները։

Նրանք ինձ ասացին, որ ինքն էլ է ուզում դա անել, բայց վախենում է, որ կարող է աշխատանքից ազատվել։ Ես նրանց ասացի, որ միայն միասնական ուժերով կարելի է հաղթել

ԴԱՏԱԻՈՐ ՓՌԷՆՍԻ որդին առջի օր հարցաքննուելով Սթավիցքիի յանձնաժողովին կողմէ, պնդեց թէ իր հայրը սպաննուած է: Այս առթիւ նորէն ծանըր մեղադրանքներ ուղղեց նախկին վարչապետ Շօթանի եւ ընդհ. դատախազ Փռեսարի դէմ, որոնք ուժգնօրէն բողոքեցին:

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ԹԵՐԹԵՐԸ բուռն կերպով կը հերքեն արտասահմանի կարգ մը թերթերու հրատարակութիւնները, յայտարարելով թէ ոչ փողոցային կռիւներ ծագած են, ոչ ալ ուրիշ դէպքեր պատահած՝ Կիրովի սպանութեան առթիւ:

Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Գաւառ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ «Իշխան» ենթակոմիտէին ընդհ. ընկերական ժողովի կը հրաւիրէ իր ընկերները այս Կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին սովորական հաւաքատեղին:

ՎԻԷՆԻ Կոմիտէն ընդհ. անդամական ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի բոլոր ընկերները վաղը, Շաբաթ երեկոյ ժամը 8ին «Խաժակ» Ակումբին մէջ: Ներկայ կ'ըլլայ ընկեր Ա. Արծրունի:

ԼԻՈՆԻ «Վարանդեան» կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները, 21 Դեկտեմբեր, Ուրբաթ երեկոյ, ժամը 8.30ին, Զարդարեան գրադարանը, 181 Cours Lafayette. Ներկայ պիտի ըլլայ Ընկ. Ա. ԱՐԾՐՈՒՆԻ:

ՍԷՆ ՇԱՄՈՆԻ «Վարուժան» խումբի ժողովը այս Կիրակի:

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ՌՈՍՏՈՄ ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ

Տեղի կ'ունենայ 22 Դեկտ. Շաբաթ երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ լոյս

Vincennesի Salle de Fêteի ԳԵՂԵՑԻԿ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

27, Rue des Laitières

Métro: La Tourelle. Nationէն երկու կայարան անդին

Սրահը կը գտնուի՝ մէթրոյէն 50 քայլ հեռու:

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. ԿԱՐԱՊԵՏ ԲԱԳՈՍԵԱՆ

ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ ՍԻՄՈՆ ՎՐԱՑԵԱՆ

Պիէս ներկայացուի՝ **ՌՈՒՇ ԼԻՆԻ, ՆՈՒՇ ԼԻՆԻ**

Զաւեշտը, ընկերակցութեամբ նուագի: երկու ժամ անընդհատ ծիծաղ: կէս գիշերէն վերջ կը նուագէ MARIO DELFIի

Orchestre Argentinի մէկ մասը:

Զանազան անակնկալներ: Հայկական պարեր: Արտասանութիւն:

Ճոխ պիւֆէ, անհաւատալիօրէն աժան:

Բոլոր տոմսերը իրաւունք ունին թոմպոլայի

ՄՈՒՏՔ 6 ՖՐԱՆՔ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

կազմակերպուած Հ. Յ. Դ. ՎԱԼԱՆՍԻ ԿՈՄԻՏԷԻՆ ԿՈՂՄԷ

Այս Կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը ճիշդ 2ին,

ՔԱՖԷ տը լ'ԷՍԹԻ վերնայարկը, Վալանս

Կը խօսի ընկեր Ա. ԱՐԾՐՈՒՆԻ

Կը հրաւիրուին ընկերներն ու համակիրները: Մուտք՝ *1* ֆրանք:

ՀԱՆԴԷՍ - ԽՆՋՈՅՔ

Պուլվար Օտտօի «ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ»ի մասնաճիւղին կողմէ

Այս կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը *2.30*ին

Մատուռ-Մանկապարտէզի սրահին մէջ

կը խօսին՝ Հ. *ՍԷՐԷՆԿԻՒԼԵԱՆ* (Համազգայինի գործունէութեան մասին) եւ *ՏՈՔԹ. ԱՐՁՈՒԵԱՆ* (Առողջապահութեան մասին):

Գեղարուեստական բաժին:

Համազգայինի անդամագրուիլ ցփափաքողները դիմեն վարչութեան տեղւոյն վրայ: Հանդէսէն վերջ խնջոյք:

ԵՐԵԿՈՅԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Ֆ. Կ. Խաչի Անիէռ Պուա Քոլոմպի մասնաճիւղին կողմէ,

ի նպաստ տեղւոյն կարօտ ընտանիքներու

22 դեկտ. շաբաթ երեկոյ ժամը 8·30*ին:*

Salle d'Escrime*ի մէջ* 149bis Avenue Argenteuil.

Կը նախագահէ՝ Պ. ԳԱՌՆԻԿ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

Կը խօսի՝ Տիկին ԷԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ

խմբերգ, մեներգ, արտասանութիւն՝ Պ. Պ. Պալապանեանի, Ուզունեանի եւ Տատուրեանի կողմէ, Mme Buatti (ջութակ), պալէթ երախաներու կողմէ, Ռուբէն Ալագեան (թառ): կէս գիշերէն վերջ եւրոպական պարեր: ընտիր ջազ-պանտ (իտալացիներ):

Մուտք՝ *5* եւ *3* ֆրանք:

Հաղ. Միջոց.— Օթօպիւս *CI* իջնել *Place Bourguignons*, Անիէռ:

ՏԱՐԵԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած Հ. Կ. Խ.ի Մարսէյլի մասնաճիւղին կողմէ, 22 դեկտեմբեր, Շաբաթ գիշեր, ժամը 9էն մինչեւ լոյս: 21, Boulevard Dugommier, Coliséeի *շքեղ սրահներուն մէջ:*

Բարեհաճ մասնակցութեամբ

Տիկին ՏՈՔ. ՄՕՐԷՆՕԻ եւ ՕՐ. ՄԱՆՈՒՇ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆԻ

Բացման խօսք՝ *Տիկին ՔԻՊՐԻԹՃԵԱՆ*

Պ. Պ. Ս. Չէօրէքճեան (ջութակ), Ժագ Կիւլպէնկեան (ջութակ), Վ. Տ. Վարդանեան (արտասանութիւն), Lydia Walter (ռուսական պար):

Հայկական եւ սպանիական պարեր Հայ Արծնուշներու կողմէ:

Կը ներկայացուի զաւեշտ մը: Եւրոպ. պարեր: Դիւրամատչելի պիւֆէ:

Մուտք *10* եւ 7.50 ֆրանք

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՑԵՐԵԿՈՅԹ

Կազմակերպուած Փարիզի Հարաւային շրջանի «ՅԱՌԱՋԴԻՄԱՍԻՐԱՑ» Միութեան կողմէ ի նպաստ իր վարժարանին:

ԱՅՍ ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 3էն 8

152, Route d'Orléansի (Պանեէօ) ծանօթ սրահին մէջ:

Նախագահ *Կ. Յ. ԲԱՍՄԱՋԵԱՆ*, ղեկավար՝ ՆՇԱՆ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ

Երկսեռ աշակերտութիւնը կը ներկայացնէ երկու թատերախաղ

Ա.— ՀԵՏԱՔՐՔՐՈՒԹԻՒՆ, *Բ.*— ԴԵՐԱՍԱՆԸ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԸ:

Խմբերգներ, արտասանութիւններ, կը նուագէ թառախ Գ. Յովհաննէսեան:

Դպրոցական հանդէսէն վերջ Պանեէօ-Քաշանի Յր. Կ. Խաչի մասնաճիւղը կաղանդի պտուղ պիտի բաշխէ փոքրիկներուն:

Մուտք 3 *ֆրանք:*

ԵՐԵԿՈՅԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆ ՀՕՄԻ ՆԱԽԿԻՆ ՍԱՆՈՒՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ԵՐԵԿՈՅԹ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ 29 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ

Salle des Ingéniurs Civilsի շքեղ սրահներուն մէջ

19 Rue Blanche Մէթրօ՝ **Trinité**

Կը ներկայացուի ՍԱՄՈՒԷԼ (տրամ 5 արար

(Հեղինակ՝ Միութեանս անդամներէն Պ. Վահան Թահմազեան)

Մասնակցութեամբ Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆի եւ Միութեանս անդամներու: Կէս գիշերէն վերջ եւրոպական պարեր: Առաջնակարգ Orhestre Jazz-Tango, ՄԻՇԷԼ ՍԱՀԱԿԵԱՆի: Ճոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ:

Մուտք այրերու՝ 10 ֆրանք, իսկ կիներու՝ 7·50:

ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐՈՒ ՁԵՐ ԳՆՈՒՄՆԵՐԸ ՎԵՐԱՊԱՀԵՑԷՔ

ՓԱՐԻԶԻ ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ

ԲԱՐԵՆՊԱՏԱԿ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌՔԻՆ

Նախագահութեամբ՝ Տիկ. ***Մ. ԲԷԳԼԱՐԵԱՆ***ի

ՇԱԲԱԹ 22, ԿԻՐԱԿԻ 23, ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 24, ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1934

ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 2ԷՆ 7

Foyer de la Musique Russe*ի սրահին մէջ*

26, Rue de Tokio, Paris (16)

Métro: IENA, ALMA-MARCEAU Autobus: AC, AH, BU, CA N. 1,2, 19.

Կը վաճառուին կանացի եւ տղամարդու արդուզարդի առարկաներ, երախաներու հագուստներ, խաղալիքներ, ամէն տեսակի նուէրցու իրեր, նպարեղէն, թարմ եւ չոր պտուղներ եւայլն:

ԸՆԹԱՑԻԿ ԳԻՆԵՐՈՎ: *ՃՈԽ ՊԻՒՖԷ:*

ՎԶՆՈՑ (*քաշ-քոլ*), ՓՈՒԼ-ՕՎԷՐ եւ ԲՈՒՐԴԷ ՁԵՌՆՈՑՆԵՐ

ՄԱՐՇԷՃՒՆԵՐ,

*CACHE-COLS EN LAINE, PULL-OVER, GILETS ET GANTS DE LAINE*ի

Ձեր գնումներուն համար դիմեցէք՝

JAPHET Frères

224 & 257 Rue St. Denis. Paris 2e.

Métro: St. Denis.

Tél. Central: 69-61 եւ **Gutemberg 57-57**

Միշտ գտամադրելի է ընտիր մը երկար՝ անմրցելի գիներով:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Գավուքճեան ընտանիքը կը ծանուցանէ թէ այս կիրակի Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ, *15*, րիւ Ժան Կուժօն տեղի կ'ունենայ Հոգեհանգիստ *ՊԵՏՐՈՍ ԳԱՎՈՒՔՃԵԱՆ*ի մահուան քառասունքին առթիւ:

Կը հրաւիրուին ազգականներն ու բարեկամները:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Այրի Տիկին Մաքրուհի Պարթեւեան, Տէր եւ Տիկին Ա. Քիւրքճեան, Տէր եւ Տիկին Արայ Պարթեւեան շնորհակալութիւն կը յայտնեն ամէն անոնց, որոնք փութացին անձամբ, կամ գրաւոր իրենց ցաւակցութիւնը յայտնել իրենց ամուսնոյն եւ հօր Պ. ՄԻՀՐԱՆ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆի մահուան առթիւ:

17 Դեկտեմբեր, Սէն-Մօռ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Մինասեան (Վալանս), Անդոյեան (Պուէնոս Այրէս), Կարապետեան, Նաճարեան, Թէպոյեան, Յակոբեան ընտանիքները (Վալանս), շնորհակալութիւն կը յայտնեն ամէն անոնց, որոնք անձամբ կամ գրաւոր ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց տիկնոջ, աղջկան, քրոջ, հարսին, քրոջ աղջըկան եւ երբօրաղջկան՝ Տիկին ԱՐԱՔՍԻ ԱՆԴՈՅԵԱՆի դառնակսկիծ մահուան առթիւ:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ Իսիի մասնաճիւղի ժողովը, 22 դեկտեմբեր, Շաբաթ իրիկուն, սովորական հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ:

ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ եւ Շրջ. Հայրենակց. Միութեան Փարիզի մասնաճիւղը ընդհ. անդամական ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր անդամները այս կիրակի երեկոյ ժամը *8*ին *32*, Ավրոն կուպլէն, Մէթրօ՝ կուպլէն: Ձեկոյց պատգամաւորներու:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ Սեւրանի մասնաճիւղի ժողովը այս կիրակի, կէս օրէ վերջ ժամը 3ին կրթական Միութեան սրահը:

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— *Պաղուցի երդիչ Սէյիտ Մերպա-պայով կը փնտռէ իր նախկին ընկերը՝* Քէմէնչիստ Ռուբէն, *լուր ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել՝* A. Ter-Akopoff*ի*, 40, Rue des Dominicaines, Hôtel Casablanca, Marseille, France.

ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

ԳՐՊԱՆԻ ՕՐԱՑՈՅՑԸ

1935

ԺԶ. ՏԱՐԻ

ԳԻՆ 8 ՖՐԱՆՔ

Դիմել Երկասիրողին՝

1 Place Gare des Vallées, Bois Colombes (Seine) (France)

Le Gérant: H. STEPHAN
17, Rue Damesme, PARIS (13)
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

Օգտուեցէք տօնական օրերէն

ԱՅՑԵԼԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Versailles*ի եւ* **Palaiseau***ի*

Մեր սքանչելի հողամասերը որոնք ծախու են ապառիկ:

Քառակուսի մէթրը 5 ֆրանք:

Մանրամասնութեանց եւ այցելելու համար դիմել՝

***Mr. PATRIK*ի, *Mr. LECORNU*ի** ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԸ

7, Rue Paul Lelong, Métro: Bourse, Tél. Gut. 40-37

Գրասենեակները բաց են ամէն օր, նոյնիսկ կիրակի եւ տօն օրեր: ժամը *9 — 12, 13 — 17*

Հայերու ժամադրավայրը

ճաշարան ***ՖԼՕՐԻԱ***

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ *Հեռաձայն* **Danton: 52-73**

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ

ԿՈՒԶԷ՞Ք ՁՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ԵՒ ԱՆԻՍՈՆԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ՕՂԻ ԽՄԵԼ

ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ ՓՏՏՈՒԵՑԷՔ եւ ԳՆԵՑԷՔ

ՐԱՔԻ ՏԻԻՉ

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ԽՄԻՉՔ

ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ ԱՆԱՐԱՏ ԱԽՈՐԺԱԲԵՐ

Փորձը օգին է որ ձեր ուզածին պէս կը ներմինայ եւ բէյի կուտայ:

Ֆրանսայի համար արտօնատէր՝ Յ. ՏԱԼԱՔԻՒՐԷԵԱՆ

8, Rue Suffren, MARSEILLE, Tél. D. 70-89

Փարիզի ներկայացուցիչ Գ. ՃԻՏԷՃԵԱՆ,

75, Ave. Victor - Hugo, Clamart (Seine)

Լիոնի ներկայացուցիչ ՃԸՆԿԸՏՐԵԱՆ եւ ԹԷՐԶԻԵԱՆ

211, Rue de Criqui

Պայքար ապրուստի սղութեան դէմ անմրցելի գիներով:

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN ÉN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 – 70
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎՃԱՐՄՍԵԱՑ ԵՒԱՄՍԵԱՑ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՇԱԲԱԹ 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ SAMEDI 22 Décembre 1934

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2684

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

"ԳԱՐԱՊԵԼԱ ՄԱՋԼԸՄԵԱՆ,,

=o·o=

Կ'ուզէինք այլ եւս բերան չառնել այս չարաբաստիկ մարգուն անունը: Ոչնչութիւն մը, որ չափէն աւելի զբաղեցուց մամուլը:

Պարագաները կը ստիպեն անդամ մը եւս խզել մեր համբերատար լռութիւնը:

Յանուն հանրային բարոյականի, անհրաժեշտ է ապացուցանել թէ ինչ կ'ըսէին, երէկ, այն մարդիկը որ այսօր պար բռնած են «գավալլը» Մազլըմեանի բոլորտիքը, վրդովելով ամբողջ գաղութի մը խաղաղութիւնը եւ լրբելով անոր պատիւը:

Այս պարտականութիւնը կատարած ատեն, չպիտի դիմենք ո՛ր եւ է գաշնակցական աղբիւրի:

×

Ո՞վ է գործածեր այս որակումը,— «գարապէկլա Մազլըմեան»:

Յանձնաժողովը,— Պ. Գ. Բարազամեան, երբեմն փաստաբան, այսօր առեւտրական, քանիցս առենապետ՝ Ազէնքի ազգ· վար – չութեան, այսօր Մազլըմեանի կազմած ինքնակոչ վարչութեան ամէնէն գործօն անդամը եւ նոյն բրածոյ եպիսկոպոսին անձ – նուէր ախոյեանը:

Այս երկերես երեւելին 1928 նոյեմբեր 24ին, Ազէնքի «Նոր Օր»ին մէջ հրատարակած է ջախջախիչ ամբաստանագիր մը՝ Մազլըմեանի դէմ:

«Նոր Օր» կրկին արտատպած է զայն, եւ մենք անոր վրայ էոր կը հիմնենք մեր «գրպարտութիւնները»:

Ի՞նչ կ'ըսէ գերյարգելին Գ. Բարազամեան, որ իրաւագէտ է, առեւտրական, գործարանատէր եւ արուօնատէրը՝ Ազէնքի հա – կազաշնակցական օրկանին՝ «Արամազդ»ի:

Ամբաստանագիրը գրաւած է «Նոր Օր»ի երեք թիւերը (դեկտ· 14, 15 եւ 16), եւ մենք ամէնէն կարեւոր կէտերն է որ կ'ամփո – փենք, իր հայերէնով.—

1· «Հանրային դատաստանին առաջին առթիւ սարսափելու զանազան պատ – ճառներ ունի Նորին սրբազնութիւնը՝ Մազլըմեան արքեպիսկոպոսը»:

2· «Մազլըմեան սրբազանը պէտք է դատուի, անպայման, անյապաղ, պատուոյ ատեանի առջեւ եւ իր ազգավնաս անթիւ ու անհամար արարքնե – րուն հաշիւը տալ»:

3· «··· Սրբազան մը որ աղէատին ու չհաւորին յատկացուած նպաստնե – րը իմահանօքէն իր եւ իր նմաններուն ստամոքսը պարարտացնելու ծառայե – ցուցած եւ մակաբոյծ Դ···եանի մը միջոցաւ առանց ընկալագրի հարիւր հա – զար տրախմիներու մսխումէն զատ՝ մի ոմն Շահպէկեանի եւ հանրածանօթ Նապոլեանի մ'ալ 75,000 տրախմիի խոշոր գումար մը գրպանելու պատճառ եղած է»:

4· «Սրբազան մը որ իր անվարչագիտութեան հետեւանօք յաչս հելլէն կա – ռավարութեան անվստահելի եւ իր պատճառով ալ հայ ժողովուրդն ալ անբաղ – ձալի նկատել տուած է»:

6· «Սրբազան մը որ Հայաստանի կառավարութեան վստահութիւնն ալ չարաչար եւ իբր զէնք գործածելով ժողովուրդը ուղղակի շահա – գործած եւ շահագործող իր արբանեակները խրախուսելով Հայաստանի կա – ռավարութեան բարեացակամութիւնը՝ յաչս ժողովուրդին կասկածելի դար – ձուցած է»:

7· «Սրբազան մը որ Լիփազմայի ազգ· արկղէն հազարաւոր տրախմիներ կալ տուող անվստահելի տարրերէ բաղկացած գեղծարար թաղականութիւն մը թեւարկելով զայն իր սխրագործութիւններուն մէջ բաժակցած է»:

8· «Սրբազան մը որ ժողովրդեան կամքով կառավարութեան հաղորդելու համար իրմէ խնդրուած միջնորդութիւնը հազարաւոր տրախմիներով սակար – կած է»:

9· «Սրբազան մը որ տակաւին ի հարկին հրապարակաւելիք զանազան եւ զարմանազան ստորնութիւններու անհամար շարքի մը տխուր դերակատարը եղած է»:

10· (Ակնարկելով կուսակցական վէճերուն)· «Բայց եթէ ննեմնիմ դէպերն ու դէմքերը եւ այս զզուելի հակամարտութիւններու եւ պայթարներու շար – ժառիթը, հոն ալ կը տեսնենք (մեր գարապէկլա) Մազլըմեանի սեւ թաթը, խրախուսելով այդ պայթարները, իր վնասաբեր պաշտօնավարութիւնը ապա – հովելու համար»:

11· «Միամտաբար ըսողներ կան թէ Մազլըմեան ըլլալով գավալլը մարդ մը, եթէ իր շուրջը հաւաքուելի պատուաւոր անձնաւորութիւններ, կարող կ'ըլլային զինքը ուղղութեան բերելու· ասոնք չարաչար կը սխալին, քանի որ արդէն գավալլը մարդ մը կարող չէ վարել ազգի մը նակատագիրը: Բայց ի – րականութեան մէջ Մազլըմեան ոչ թէ գավալլը, այլ բառին բովանդակ ա – ռումով էնթրիկան մարդ մ'է, որ յանգգնած է դատարկապորտներու խմբակի մը ընկերակցութեամբ գործելու ազգային այնպիսի սինիճ ռնիրներ ու աւեր – ներ, որ երբ պարտադրուէր խզելու իր յարաբերութիւնները այս վերջիննե – րու հետ, անոնք ըլլալով անկարագիր եւ անպատիւ թիփեր, պիտի փութա – յին հրապարակելու Մազլըմեանի գաղտնիքները»:

Կը բաւէ՞: Եւ նկատի ունեցէք թէ այս բոլորը գրուած եւ տպ – ուած են 1928 նոյ· 24ին, այսինքն՝ վեց տարի առաջ:

Ուրեմն, տակաւին բաց կը մնայ վերջին վեց տարիներու «գաղ – տնիք ծառայութեանց»ը:

Այդ մասին ալ, բոլոր Դաշնակցականներէն աւելի բան գիտեն Մազլըմեանի այսօրուան փաստաբանները, եւ երբեմն Թուլբերա – նութիւնները ալ բրած են ամբողջովին կամ ուրիշ Թերթերու մէջ:

Իսկ մեր գիտցածներէն յիշենք միայն մէկը,— այն յուշագի – րը զոր վարչապետին մատոյց այս փիլոնաւոր բոչան, պահանջե – լով «Յաղթական» Դաշնակցութիւնը, իբրեւ ոճրագործ եւ մար – դասպան: (1934 փետր·):

Այս բոլորէն վերջ, հարցում մը·

— Գ. Բարազամեան եւ մխանները մաս կը կազմե՞ն այն «գաղտնիկապորտ»ներու խմբակին, այն «անհնարագիր եւ անպա – տիւ թիփեր»ուն, որ այս «գարապէկլա»յին առջեւն ինկած, «սինիճ ռճիրներ եւ աւերներ» կը գործեն, տակաւին ...

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Կարեւոր խորհրդակցութիւն մը Հայ բանուորներու կացութեան մասին

Հինգշաբթի օր Հայ Տիտեսական Կեդրոնին մէջ, տեղի ունեցաւ ժողով մը նախագահութեամբ Ծերակուտական եւ նախկին նախարար Ֆիւսէն Կոտարի: Ներկայ էին Պ. Ժօրժ Փիքօ (նախկին մարզպան Սուրիոյ եւ Կիլիկիոյ), Բուր – պըվուայի քաղաքապետ եւ երեսփոխան Կրիզոն, Պ. Լօրան Պայի (17րդ թաղա – մասի քաղաքապետի օգնականը), Արեւելեան լեզուներու վարժարանի տնօրէ – նը, Նանսէնեան դրասենեակի Ֆր· ներկայացուցիչ Պ. Փան, Հայ յարանուա – նութեանց, Հայ Գաղթականաց դրասենեակներու, Բարեգործականի, Ֆր· Բանակի Հայ նախկին կամաւորներու, «Յառաջ»ի եւ կարգ մը միութեանց ներկայացուցիչները: Պ. Խանդամեան բացատրեց Ցրանսայի Հայերու ներկայ ծանր կացութիւնը,— բանուորներու արձակում, ինքնութեան թուղթերու փոխոխման առթիւ յարուցուած դժուարութիւններ, անդործներու նպաստի դադարեցում, արտաքսում եւայլն, եւ խնդրեց ներկայ Ցրանսացի բարեկամ – ներէն իրենց աջակցութիւնը՝ առեղծելու համար տանելի պայմաններ: Պ. Ժօրժ Փիքոյի առաջարկութեամբ որոշուեցաւ·— 1· Պատուիրակութիւն մը առաջնորդութեամբ Պ. Ֆիւսէն Կոտարի դիմում կատարէ ներքին նախարա – րութեան, մեզմացնելու համար օրէնքի խստութիւնները Հայերու հանդէպ.— 2· Տօնական օրերու առթիւ խնդրագրով դիմել պատկան իշխանութեանց, խնդ – րելով ներում՝ ինքնութեան թուղթերու անկանոնութեան պատճառաւ բան – տարկուած կամ արտաքսման ենթակայ Հայերու: Վերոգրեալ խնդրագիրը ստո – րագրեցին Պ. Պ. Ֆիւսէն Կոտար, Ժօրժ Փիքօ եւ Երեսփոխան Կրիզոն:

⁂ *Այս առթիւ ժողովին ներկայացաւ երեք հոգինոց պատուիրակութիւն մը, յանուն Մարսէյլի գործազուրկներու կոմիտէին, եւ տեղեկութիւններ հա – ղորդեց հայ բանուորներու կացութեան մասին: Պատուիրակութիւնը կազմած էր վիճակագրական մանրամասն պատկեր մը, որ կը ներկայացնէ ոչ միայն բանուորներու թիւն ու կացութիւնը, այլեւ Հայերու կատարած առեւտրական գործառնութիւնները, վճարած տուրքերը եւայլն:*

ԶԻՆՈՎԻԵՒ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒՄԸ

Լոնտոնի թերթերը հետեւեալ լուրը կը հրատարակեն, դեկտեմբեր 20 Թուականով.— Մոսկուայէն հասած հեռագրի մը համաձայն, այդ քաղաքին մէջ դրոյց կը շրջի թէ Զինովիեւ ձերբակալուած է: Խորհրդային իշխանու – թիւնը կը մերժէ հաստատել կամ հերքել այս տեղեկութիւնը: Զինովիեւ բուռն յարձակումներու կ'ենթարկուի կիրովի սպանութենէն ի վեր (1 դեկտեմբեր), որովհետեւ մարդասպանը կը պատկանէր անոր կազմած ընդդիմադիր խմբա – կին: Ուրիշ անդամներ ալ մեղսակից կը համարուին:

ԿԱՐԵԼԻ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱ՞Յ ՓՐԿԵԼ ՍԻԹՐՕԷՆԸ

Պ. Անարէ Սիթրօէն, համանուն հաստատութեան տնօրէնը, առեւտրական սենեակին ներկայացուց իր հաշուեկշիռը: Ինչպէս գրած էինք երէկ, տնօ – րէնը միեւնոյն ատեն դիմած է վարչապետին: Կառավարութիւնը չուզեր պե – տական նպաստ յատկացնել, նկատի առնելով խորհրդարանին տրամադրու – թիւնները: Բայց միեւնոյն ատեն չի կրնար անտարբեր մնալ, որովհետեւ եթէ Սիթրօէն սնանկանայ, 16,000 բանուորներ աշխատանքէ պիտի զրկուին, աւել – ցնելով նպաստընկալներու թիւը:

Սիթրօէն ընկերութիւնը հաստատուած է 400 միլիոն ֆրանք դրամագլու – խով, որուն 300 միլիոնը արձանագրուած է սակարանին մէջ, իրրեւ արժէ – թուղթ: Ցեռոյ հանած է 250 միլիոն ֆրանքի պարտատոմսեր եւ ուրիշ դրամա – ներ ալ ճարած է, համագումար՝ երկու միլիառ ֆրանք: Այս հաստատութիւնն է որ կը հայթայթէ Ցրանսայի օթօներու արտադրութեան հարիւրին 35ը: Բա – նի մը տարիէ ի վեր դժուարութեանց մատնուած է: Վերջին տագնապը ծագե – ցաւ անցեալ փետրուարին, երբ Սիթրօէն չկրցաւ վճարել մուրհակները եւ դի – մաց դրամատուներու եւ ուրիշ հաստատութեանց աջակցութեան, նոր պայ – մանաժամ ստանալով: Այդ առթիւ մանադէտներ նշանակուեցան, որոնք հաս – տատեցին թէ միայն գանձային տագնապ չէ եղածը, այլ հաստատութիւնը կը կարօտի ընդհանուր վերակազմութեան: Թերթերը կ'ըսեն թէ այդ վերակազ – մութիւնը չէ կատարուած եւ միայն ժամանակ չահուած է: Մինչ այս մինչ այն, մօտէն հետաքրքրուեցաւ եւ միջամտեց ձգախիժի ծանօթ հաստատու – թիւնը, Միշլէն, բայց չկրցաւ հիմնական դարման մը գտնել: Ընկերութեան 500 ֆր·ի արժէթուղթը 82 ֆրանքի իջած էր սակարանին մէջ:

Բանակցութիւնները կը չարունակուին: Մանադէտներ կ'ըսեն թէ 50 մի – լիոն ֆրանքի անմիջական օգնութիւն մը կրնայ փրկել հաստատութիւնը:

⁂ *Երեսփ· Ժողովի ընկերվարական խմբակցութիւնը որոշեց հարցապնդ – ման ենթարկել աշխատանքի նախարարը, հանդնելու համար թէ կառավարու – թիւնը ի՛նչ միջոցներ ձեռք պիտի առնէ, որպէսզի ապահովուի ճարտարարտը – ծական մեծ հաստատութեանց բանուորներուն աշխատանքի իրաւունքը:*

⁂ *Սիթրօէն « Օթոյի Նափոլէոն»ը կը համարուի եւ Ցրանսայի Ցորքը: Իր ամէնէն զօրաւոր մրցակիցն է Ռընօն, որ կրկնապատիկ աւելի բանուոր ունի:*

⁂ *Վերջին լուրերու համաձայն, Սիթրօէն յաւելուածական ժամեր բանիլ կուտայ, լրացնելու համար վճարուած ինքնաշարժները: Կ'ըսուի թէ դեկտեմ – բեր 22էն մինչեւ յունուար 3 պիտի փակուի գործարանը, եւլը մը դանելու հա – մար: Կարգ մը պահանջատէրներ կ'առաջարկեն ընկերութեան անանկութիւնը յայտարարել, իսկ առեւտրական սենեակը կը վարանի:*

Տասը րոպէներ առաւօտեան պիտի ընծրուին

Թուրքիոյ ներքին գործակալութեան հասած տեղեկագիրները կը յայտնեն թէ երեսփ· ընտրութեանց պատրաստութիւնները ամէն կողմ լրանալու վրայ են: Երեսփ· թեկնածուներու համար կին թէ այր անհատներու կողմէ բազմա – թիւ դիմումներ կ'ըլլան Հալըթ կեզրանին: Նոր ժողովը 370 երեսփոխան պիտի ունենայ: Կը կարծուի թէ այս 370 երեսփոխաններէն 120 — 130 հոգին նոր դէմքեր պիտի ըլլան: Հալըթը առանձ աւելի կին թեկնածու չպիտի ներկայացնէ: Թեկնածու կիներ լեցուն տարիքով եւ երկրին յարգանքն ու սէրը վայելող թուրք կիներ պիտի ըլլան:

»»»··«««

24 ԱՆԳԼ· ՕԴԱՆԱՒԻԵՐ խուզարկութիւններ կատարելով Սուրիոյ անապա – տին վրայ, Ռութպահի Ջրհորին մօտ գտան հոլանտական օդանաւի մը բեկոր – ները: Այս օդանաւը Ամստէրտամէն ճամբայ ելած էր դէպի Պաթավիա, 30,000 Մնունդի նամականիներով, երբ կորսուեցաւ Դահիրէի եւ Պաղտատի մէջեւ:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԴՈ՛ՒՆ, ՍՊԱԼԻՆ ...

ooOoo

« Իմանիթէ»ն երէկ վսեմ ոճով ող – ջոյն մը հրատարակած էր, հետեւեալ խորագրով.— « ՍՊԱԼԻ՛Ն, հպարտ եմ fու աշակերտներդ ըլլալով»:

Առի՞թը: Սպալին 55րդ տարին թե – ւակոխեր է եւ փարիզեան շրջանի հա – մայնավարները ժողով գումարելով, այդ ուղերձը fուէարկեր են:

Կը խոստովանիմ թէ ինչ անգամ կարդացած եմ այդ fան հանիւթեղ սանմնսերգութիւն:

Վահան Մալէգեան կրնայ լաչակ մը կապել գլխուն եւ աղքալ, fանի որ լորձնաշուրթը փառաբանութեան մր – ցանկն ալ առին իր ձեռէն:

Քանի մը նախադասութիւններ, իր – րեւ ճաշակ խորհրդային դպրութեան.

— « Դուն մեր տեղերն ու յոյսերը կը մարմնացնես»:

— « Քու անունդ, Սպալին, նշանա – խսօսք մըն է պայթարի եւ դրօշ մը յաղթանակի»:

— « Քու դեկավարութեան տակ, 160 միլիոն բանուորներ եւ գիւղացի – ներ ընկերվարութիւնը կը կառուցա – նեն (կը կառուցեն?) երկրի մը մէջ որ աշխարհ մըն է»:

— « Քու դեկավարութեան տակ, խորհրդային Միութիւնը դարձած է այն երկիրը ուր կը ծաղկին կոլխոզ – ները, ազրիւր գիւղական զանգուած – ներու բարօրութեան »:

— « Դուն Խ· Ս· Հ· Միութիւնը դարձուցիր միջնաբերդը խաղաղու – թեան, անառիկ ամրոցը համաշխար – հային ընկերվարական յեղափոխու – թեան »:

—« Դո՛ւն, Սպալին, դուն Լէնինի ձեռէն առիր ընկերվարութեան պայ – թարին դեկավարութիւնը: Դուն պաշտպանեցիր, զարգացուցիր, հա – րստացուցիր Մարքսի եւ Լէնինի գա – դափարական ժառանգութիւնը»:

— « Դուն, Սպալին, fուն մեզ դէպի յաղթանակ՝ ի սիրտս աշխարհի»:

×

Անշուշտ չէք սպասեր որ վերէն վար թարգմանեմ երկու սիւնակը:

Արդ, ի՞նչպէս կ'ըսէին երէկ, ար – fաներու օրով:

— «Դո՛ւն, աստուածընտիր վեհա – փառ, միլիոնաւորներ դէպի երջան – կութեան կ'առաջնորդես fու բարձր մականիդ ներքեւ, fու հզօր իմացա – կանութեամբ եւ իմաստուն դեկավա – րութեամբ:

«Դուն, արեւայ հզօր եւ ամենակալ, պարգեւիչ բարեաց եւ հայր ողորմած,

« Դո՛ւն, փառապանծ ժառանգ եր – ջանկայիշատակ նախնեաց ···»:

Ի՞նչպէս կ'արտայայտուին, այսօր, Իտալիոյ մէջ, որ հակոտնեան է խոր – հրդային կարգուսարքին, իբրեւ փաշական·

— « Դուն, Տուչէ՛ (Առաջնորդ), արծիւ սաւառնաթռեւ որ կ'առաջնոր – դես մեզ դէպի հռոմէական փառերը·

« Դո՛ւն, անվեհեր եւ իմաստուն դե – կավարը մեր նախատագրին·

« Դո՛ւն, ոգի հայրենեաց··· »

Ի՞նչպէս կ'ուսուցանեն, նաեւ, Հիթ – լէրական Գերմանիոյ մէջ, որ նոյն – պէս հակայեղափոխական է եւ տրա – մագծօրէն հակառակ՝ խորհրդային իշխանութեան աշխարհահայեացքին·

— « Դո՛ւն, Ֆիւրէր (Առաջնորդ) բոլոր Գերմանիներու·

« Դո՛ւն, մշտարթուն պահակ եւ բա – զուկ շանթարձակ·

« Դո՛ւն ես որ···»:

Իրրեւ հակայեղափոխական, ես չկրցայ զանազանել այս չորս օրինակ – ներուն տարբերութենից նրբութիւնը: Կրնայի՞ օգնել ինձի···

ՎԱՀԷ

Ակադեմական Մարի մահը

Մոսկուայի հեռագրական գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ դեկտեմբեր 20ին մեռած է ակադեմական Մար, դեր – նախագահը գիտութենից ակադե – միային, հռչակաւոր լեզուաբան եւ հնագէտ:

Հանդուցեալին կեանքը սերտօրէն կապուած է ոչ միայն արեւելեան, այլեւ հայկական բանասիրութեան, պատմութեան եւ լեզուագիտութեան հետ, և մենք ամէն պիտի ունենանք լայնօրէն ներկայացնելու իր կեանքն ու գործը: Վրացի էր եւ միջազգային հեղինակութիւն: Իր կեանքին մեծագոյն մասը անցուցած է Կովկասի մէջ, եւ յեղափոխութենէն վերջն էր որ հաստատուեցաւ Մոսկուա: Ունի բազմաթիւ ուսումնասիրութիւններ, որոնց մէկ մասը միայն թարգման – ուած է հայերէնի:

Բազեւանդամ Պատուիրակութեան մը դիմումը Մարսէյլի գործազուրկներուն համար

Մարսէյլի թերթերը կը գրեն թէ բազմանդամ պատուիրակութիւն մը, ո – րուն կը մասնակցէին Աբբայ Սքօլարտի՝ նախագահ Սլաւ եւ Աբեւելքի գազ – թականներու գրասենեակին, Պ. Թրիքոն՝ Աշխատանքի քրիստոնէական սակ – բանէն, օտար լեզուներ փոխադարձ օգնութեան ընկերութեան, փրկութեան բանակի, տուս գաղթականներու եւ նախկին ռազմիկներու ներկայացուցիչները, Պ Ցովիկեան եւն· նահանգապետին դիմած եւ խնդրած է վերահաստատել հայ եւ ռուս գաղթականներու գործազրկութեան նպաստը: Նահանգապետը ունկնդրութեան ընդունեց արբայ Սքօլարտին, որ դիտել տուաւ թէ միայն Մարսէյլի գործազուրկները զրկուած կը մնան, մինչդեռ Ցրանսայի միւս քա – ղաքներու մէջ վերահաստատուած է նախապէս ջնջուած նպաստը: Նահանգա – պետը մեծ բարեացակամութեամբ լսելով, խոստացած է իր կարելին ի գործ դնել նահանգային ժողովին մէջ, եւ առնել տալու համար նպաստի դադարման որոշումը:

Ցրանսայի նախկին ռազմիկները եւ Հիթլէր

Ցրանսայի նախկին ռազմիկներու դաշնակցային միութեան երկու նե – կայացուցիչները, Պ. Պ. Փիշօ եւ Ռանտու, Պերլին երթալով, ընդունուեցան Պ. Հիթլէրի կողմէ: Տեսակցութեան ներկայ էր Պ. Հէս, կուսակցութեան վա – րիչը: Այս առթիւ հրատարակուած պերմանական զեկոյցը կ'ըսէ թէ խօսակ – ցութիւնները պիտի չարունակուին Ցրանսայի եւ գերման նախկին ռազմիկնե – րուն միջեւ, ինչ որ բարենշան երեւոյթ մը կը համարուի:

ՉԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ՝ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՊԱՂԵՍՏԻՆ ՀԱՅԱՏԱՏՈՒՄ ԵՆ, վերջին 12 ամիսներու ընթացքին, 15,040 գերման Հրեաներ, միասին առնելով մէկ միլիոն Պաղեստինեան ոսկի:

ԱԶԳ· ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՆ վերջին մեծ պարզեւը, 2,500,000 ֆրանք, չահեցան Ֆելիքս Փոթէնի 200 պաշտօնեաները: Իսկ ուրիշ կարեւոր պարգեւ մը չահեցաւ 30 հոգի: Լուացարարուհի մը չահեցաւ մէկ միլիոն ֆրանք:

ՍԱՐ ՀԱՄԱՆ անգլիական եւ իտալական զինուորները: Ցրանսական կա – ռավարութիւնը 4000 անհոգին արտադրած է:— Անգլիացի զինուորներուն արդիւնեցաւ ամուսնանալ Սարի աղջիկներուն հետ:— Դեկտեմբեր 27էն սկսեալ անցագիր պիտի պահանջուի բոլոր օտարականներէն:

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ Քրէական Ֆոնտին դեկտեմբեր 15ի վիճակահանութեան մէջ 50,000ական ֆրանք չահեցան հետեւեալ երեք թիւերը.— 1886ի չրջարերութեա – նէն 351,080 թիւը, 1903էն 542,429 եւ 1911էն 145,970 թիւերը:

«ԹՈՒՐՔԱՑ ԲԱ ՅԱՇՎԱԾՎ»

(ՊԱՏՄՎԱԾՔ ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐԻ)

»»»·-«««

«Մեր ընկերները սարսափելի ցնծությամբ էին ողջունում մեզ, երբ մենք հասանք Ղարաքիլիսա։ Ամբողջ ճանապարհին մենք տեսնում էինք հրե-ղեն ուրախության նշաններ։ Ամեն տեղ, որտեղ մենք կանգ էինք առնում, մեզ հյուրասիրում էին ամենալավ ուտելիքներով։ Ղարաքիլիսայում մենք հանդիպեցինք մեր ընկերներին, որոնք մեզ ուղարկել էին Ալեքսանդրապոլ։ Նրանք մեզ ասացին, որ Ալեքսանդրապոլում մեզ ոչ ոք չի սպասում, որ մեր ընկերները մեզ համար ոչ մի տեղ չեն պատրաստել։ Մենք որոշեցինք մնալ Ղարաքիլիսայում։

ՍՈՎԵՏԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՅԶ

»»•-«««

Մի քանի տարի առաջ մեզ հյուր եկավ ամերիկահայ գրող Ռուբեն Սևակը։ Նա ծնվել էր Ամերիկայում, բայց ուներ հայկական արյուն, հայկական հոգի։ Նա գրում էր անգլերեն, և նրա գրվածքները տպագրվում էին ամերիկյան հանդեսներում։ Նա ուզում էր ծանոթանալ մեր գրականության հետ, ուզում էր տեսնել մեր գրողներին, ուզում էր ինքն էլ ծանոթանալ նրանց հետ։

Ես ուրախ էի, որ կարող էի ծանոթացնել նրան մեր գրողների հետ։ Ես ուրախ էի, որ կարող էի ինքս էլ ծանոթանալ նրա հետ։ Ես ուրախ էի, որ կարող էի ինքս էլ ծանոթանալ նրա հետ։

Ես ուրախ էի, որ կարող էի ինքս էլ ծանոթանալ նրա հետ։

— Ես ուրախ եմ, որ կարող եմ ծանոթացնել ձեզ մեր գրողների հետ։ Ես ուրախ եմ, որ կարող եմ ինքս էլ ծանոթանալ նրանց հետ։ Ես ուրախ եմ, որ կարող եմ ինքս էլ ծանոթանալ նրանց հետ։

Ես ուրախ եմ, որ կարող եմ ինքս էլ ծանոթանալ նրանց հետ։

— Ես ուրախ եմ, որ կարող եմ ինքս էլ ծանոթանալ նրանց

Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Գաւառ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ «Իշխան» ենթակոմիտէին ընդհ. ընկերական ժողովի կը հրաւիրէ իր ընկերները վաղը, Կիր. կէս օրէ վերջ ժամը 3ին սովորական հաւաքատեղին։

ՎԻԷՆԻ Կոմիտէին ընդհ. անդամական ժողովի կը հրաւիրէ իր շրջանի բոլոր ընկերները այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 8ին «Խաժակ» Ակումբին մէջ։ Ներկայ կ'ըլլայ ընկեր Ա. Արծրունի։

ՍԷՆ ՇԱՄՈՆԻ «Վարուժան» խումբի ժողովը վաղը Կիրակի։

ՄԱՐՍԷՅԼԻ «Ռոստոմ» ենթակոմիտէի ընդհ. ժողովը, 26 Դեկտեմբեր, Չորեքշաբթի երեկոյ, ժամը 8.30ին, Պատանեկան Միութեան Դպրոցարանին մէջ։ Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է։

ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐՈՒ ՁԵՐ ԳՆՈՒՄՆԵՐԸ ՎԵՐԱՊԱՀԵՑԷՔ

ՓԱՐԻԶԻ ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ

ԲԱՐԵՆՊԱՏԱԿ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌՔԻՆ

Նախագահութեամբ ՏԻԿ. Մ. ԲԷՔԼԱՐԵԱՆԻ

ՇԱԲԱԹ 22, ԿԻՐԱԿԻ 23, ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 24, ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1934

ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ ՉԷՆ 7

Foyer de la Musique Russeի սրահին մէջ

26, ave. Tokio, Paris (16)

Métro: IENA, ALMA-MARCEAU Autobus: AC, AH, BU, CA N. 1,2, 19.

Կը վաճառուին կանացի եւ տղամարդու արդուզարդի առարկաներ, երախաներու հագուստներ, խաղալիքներ, ամէն տեսակի նուէրցու իրեր, նպարեղէն, թարմ եւ չոր պտուղներ եւայլն։

ԸՆԹԱՑԻԿ ԳԻՆԵՐՈՎ։ ՃՈԽ ՊԻՒՖԷ։

ՀԱՆԴԷՍ - ԽՆՋՈՅՔ

Պուլվար Օտտօի «ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ»ի մասնաճիւղին կողմէ
վաղը կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2.30ին
Մատուռ-Մանկապարտէզի սրահին մէջ
կը խօսին՝ Հ. ՍԷՐԷՆԿԻՒԼԵԱՆ (Համազգայինի գործունէութեան մասին)
եւ ՏՈՔԹ. ԱՐԶՈՒԵԱՆ (Առողջապահութեան մասին)։
Գեղարուեստական բաժին։
Համազգայինի անդամագրուիլ փափաքողները դիմեն վարչութեան տեղւոյն վրայ։ Հանդէսէն վերջ խնջոյք։

ԵՐԵԿՈՅԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Յ. Կ. Խաչի Անիէռ Պուա Քոլոնպի մասնաճիւղին կողմէ,
ի նպաստ տեղւոյն կարօտ ընտանիքներու
22 դեկտ. շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին։
Salle d'Escrimeի մէջ 149bis Avenue Argenteuil.
Կը նախագահէ՝ Պ. ԳԱՌՆԻԿ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ
Կը խօսի՝ Տիկին ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ
խմբերգ, մեներգ, արտասանութիւն՝ Պ. Պ. Պալապանեանի, Ուզունեանի եւ Ծատուրեանի կողմէ, Mme Buatti (ջութակ, պալէթ երախաներու կողմէ, Ռուբէն Աւագեան (թառ)։ Կէս գիշերէն վերջ եւրոպական պարեր։ Ընտիր ճազ-պանտ (իտալացիներ)։
Մուտք՝ 5 եւ 3 ֆրանք։
Հաղ. Միջոց.— Օթօպիւս CI իջնել Place Bourguignons, Անիէռ։

ՏԱՐԵԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած Հ. Կ. Խ.ի Մարսէյլի մասնաճիւղին կողմէ, 22 դեկտեմբեր, Շաբաթ գիշեր, ժամը 9էն մինչեւ լոյս։ 21, Boulevard Dugommier, Coliséeի շքեղ սրահներուն մէջ։

Բարեհաճ մասնակցութեամբ
Տիկին ՏՈՔ. ՄՈՐԷՆՕԻ եւ ՕՐ. ՄԱՆՈՒՇ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆԻ
Բացման խօսք՝ Տիկին ՔԻՊՐԻԹՃԵԱՆ
Պ. Պ. Ս. Ջէօրէքճեան (ջութակ), Ժագ Կիւլպէնկեան (ջութակ), Վ. Տ. Վարդանեան (արտասանութիւն). Lydia Walter (ռուսական պար)։
Հայկական եւ սպանիական պարեր Հայ Արենուշներու կողմէ։
կը ներկայացուի զաւեշտ մը։ Եւրոպ. պարեր։ Դիւրամատչելի պիւֆէ։
Մուտք 10 եւ 7.50 ֆրանք

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՑԵՐԵԿՈՅԹ

Կազմակերպուած Փարիզի Հարաւային շրջանի «ՅԱՌԱՋԴԻՄԱՍԻՐԱՑ» Միութեան կողմէ ի նպաստ իր վարժարանին։

ՎԱՂԸ ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 3էն 8
152, Route d'Orléansի (Պանեօ) ծանօթ սրահին մէջ։
Նախագահ Կ. Յ. ԲԱՍՄԱՋԵԱՆ, դեկավար՝ ՆՇԱՆ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ
Երկսեռ աշակերտութիւնը կը ներկայացնէ երկու թատերախաղ
Ա.— ՀԵՏԱՔՐՔՐՈՒԹԻՒՆ, Բ.— ԴԵՐԱՍԱՆԸ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԸ։
Խմբերգներ, արտասանութիւններ, կը նուագէ Թառիստ Գ. Յովհաննէսեան։
Դպրոցական հանդէսէն վերջ Պանեօ-Քաշանի Յ. Կ. Խաչի մասնաճիւղը կաղանդի պտուղ պիտի բաշխէ փոքրիկներուն։
Մուտք 3 ֆրանք։

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԼԻՈՆԻ ՄԱՐԱՇԻ եւ ՇՐՋ. ՎԵՐԱՇԻՆԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ
Այսօր, շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30էն մինչեւ առաւօտ
Théâtre HORLOGEի սրահին մէջ. 145, Cours Lafayette.
Մուտք՝ այրերու 5 ֆրանք, կիներու՝ 4 ֆրանք։

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Բալուի Հայրենակցական եւ Երիտասարդաց Միութեան, տեղի կ'ունենայ 24 դեկտեմբեր, երկուշաբթի երեկոյ, ժամը ճիշդ 8ին, 84, Ռիւ Շափ, սալոն Շափի մէջ։ Կը ներկայացուի Պ. Դուրեանի՝ ՍԵՒ ՀՈՂԸ։ Մուտք 6 եւ 3 ֆրանք։

ՅՈԲԵԼԻՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

Վաղը կիրակի, 23 դեկտեմբեր, ժամը ճիշդ 15ին, Սեվրի Մուրատեան վարժարանի Պէշիկթաշլեան սրահին մէջ, Մուրատ Ռափայէլեան Նախկին Աշակերտաց Միութիւնը կը տօնէ իր կազմութեան քսանեւհինգամեակը։

Կը խօսին Հ. ՍԱՀԱԿ Վ. ՏԷՐ ՄՈՎՍԷՍԵԱՆ, եւ Մ. Ռ. Ն. Ա. Միութեան տնօրէն ժողովին կողմէ՝ Պ. ԱԼԷՄՇԱՀ ՄԻՔԱՅԷԼ։

Գեղարուեստական բաժնին իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն՝

Մուրատեան վարժարանի աշակերտները, «ԿԻԼԻԿԻԱ» երգչախումբը, ղեկավարութեամբ Գ. Մ. ԱԼԷՄՇԱՀի, Օր. ԻՐԻՍ ՊԻՒԼՊԻՒԼԵԱՆ, Պ. Պ. Ե. ՓԱՓԱԶԵԱՆ եւ Ժ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ։

Կը հրաւիրուին բոլոր հայրենակիցները։ ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ է։

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ՌՈՍՏՈՄ ԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ

Տեղի կ'ունենայ 22 Դեկտ. Շաբաթ երեկոյ ժամը 9էն մինչեւ լոյս — Vincennesի Salle de Fêteի ԳԵՂԵՑԻԿ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

27, Rue des Laitières Métro: La Tourelle. Nationէն երկու կայարան անդին — Սրահը կը գտնուի՝ մեթրոյէն 50 քայլ հեռու։

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ ԸՆԿ. ԿԱՐԱՊԵՏ ԲԱԳՈՍԵԱՆ — ԿԸ ԽՕՍԻ ԸՆԿԵՐ ՍԻՄՈՆ ՎՐԱՑԵԱՆ

Կը ներկայացուի՝ ՆՈՒՇ ԼԻՆԻ, ՈՒՇ ԼԻՆԻ

Զաւեշտը, ընկերակցութեամբ նուագի։ երկու ժամ ծիծաղ։ կէս գիշերէն վերջ կը նուագէ MARIO DELFIի Orchestre Argentinի մէկ մասը։

Զանազան անակնկալներ։ Հայկական պարեր։ Արտասանութիւն։ — Ճոխ պիւֆէ, անհաւատալիօրէն աժան։

Բոլոր տոմսերը իրաւունք ունին թոմպոլայի — ՄՈՒՏՔ 6 ՖՐԱՆՔ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԹԷՅԱՍԵՂԱՆ

կազմակերպուած Հ. Յ. Դ. ՎԱԼԱՆՍԻ ԿՈՄԻՏԷԻՆ ԿՈՂՄԷ
Վաղը, Կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը ճիշդ 2ին,
ՔԱՖԷ տը լ'ԷՄՓԻ վերնայարկը, Վալանս։
Կը խօսի ընկեր Ա. ԱՐԾՐՈՒՆԻ
կը հրաւիրուին ընկերներն ու համակիրները։ Մուտք՝ 1 ֆրանք։

ՎԶՆՈՑ (քաշ-քոլ)-ՓՈՒԼ-ՕՎԸՐ
եւ ԲՈՒՐԴԷ ՁԵՌՆՈՑՆԵՐ

ՄԱՐՇԷԺԻՆԵՐ,
CACHE-COLS EN LAINE, PULL-OVER,
GILETS ET GANTS DE LAINEի

Ձեր գնումներուն համար դիմեցէք՝

JAPHET Frères

224 & 257 Rue St. Denis. Paris 2e.
Métro: St. Denis.
Tél. Central: 69-61 եւ Gutemberg 57-57
Միշտ տրամադրելի է քնիր մը երեսփոխանի՝ անդրեթի գիներով։

Օգտուեցէք առիթէն օրերն

ԱՅՑԵԼԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Versaillesի եւ **Palaiseau**ի

Մեր աքանչելի հողամասերը որոնք ծախու են ապառիկ։
Բառակուսի մեթրը 5 ֆրանք։
Մանրամասնութեանց եւ այցելելու համար դիմել՝
Mr. PATRIKի, Mr. LECORNUի ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԸ
7, Rue Paul Lelong, Métro: Bourse, Tél. Gut. 40-37
Գրասենեակները բաց են ամէն օր, նոյնիսկ կիրակի եւ տօն օրեր։
ժամը 9 — 12, 13 — 17

ՊՕՂՈՍԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒ
ԱՐԱՆՑ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆԸ ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է
53, Rue Nationale, MARSEILLE.
ՀԱԳՍՏՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՁԵՂՉ։
ՄԷԿ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ ԲԱՒԱԿԱՆ Է ՀԱՄՈԶՈՒԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՍԷՆ-ԺԷՌոմի քաղաքան խորհրդոյ

Ի գիտութիւն Մարսէյլի եւ բոլոր Թաղերու բարեպաշտ ժողովրդեան կը ծանուցանենք թէ՝ 25 դեկտեմբեր, երեքշաբթի, Թաղիս նորակառոյց Ս. Սահակ - Մեսրոպ եկեղեցւոյ հիմնարկութեան եւ օծման երկրորդ տարեդարձը ըլլալով, հանդիսաւոր արարողութեամբ պիտի կատարուի Ս. Ստեփաննոս Նախավկային տօնախմբութիւնը։

Այս առթիւ հրաւիրած ենք Սէն Լուի հոգեւոր հովիւ Տ. Եղիշէ քհնյ. Մխիթարեան, որ պիտի պատարագէ եւ քարոզէ։

Ներկայ պիտի ըլլան նաեւ Տէր Սահակ Խաչակիր եւ աւագ քհնյ. Փափազեան։ Երգեցողութիւնները պիտի կատարուին Թաղիս երկսեռ դպրաց դասու անդամ եւ անդամուհիներու կողմէ, ղըրապետութեամբ Պ. Համբարձում Համբարձումեանի։

Նոյն օրը Ֆրանսացւոց Ծննդեան տօնին զուգադիպելով, յարգելի ժողովուրդէն պիտի խնդրենք՝ որ հաճին խմբովին ներկայ գտնուիլ՝ սոյն հանդիսաւոր արարողութեանց քաջալերելու համար Թաղականաց Միութեան շնորհակալութիւնը։

Թաղ. խորհուրդ Սէն Ժէռոմի
15 դեկտ. 934, Սէն Ժէռոմ

ՑՈՒՑԱՏԵՏՐ

Յ. Կ. ԽԱՉԻ Իսիի մասնաճիւղի ժողովը, 22 դեկտեմբեր, Շաբաթ իրիկուն, սովորական հաւաքատեղին։ Կարեւոր օրակարգ։

ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ եւ Շրջ. Հայրենակց. Միութեան փարիզի մասնաճիւղը ընդհ. անդամական ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր անդամները այս կիրակի երեկոյ ժամը 8ին 32, Ավընիւ կօպլէն, Մէթրօ՝ կօպլէն։ Ձեռնոց պատգամաւորներու։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ Սեւրանի մասնաճիւղի ժողովը այս կիրակի, կէս օրէ վերջ ժամը 3ին կրթական Միութեան սրահը։

Փարիզի Տարօն Տուրուբերան Հայր. Միութեան ընդհ. ժողովը 23 դեկտ. կիրակի կէս օրէ վերջ, ժամը 2.30ին Ավընիւ տ'Իթալի թիւ 119 սրճարանը։ Կեդրոնական վարչութենէն կը խնդրուի ներկայ ըլլալ։ Կը հրաւիրուին բոլոր հայրենակիցները ներկայ գտնուիլ այս կարեւոր ժողովին։ Օրակարգ՝ վարչութեան հրաժարական. նորի ընտրութիւն եւ ընթացիկ հարցեր։

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

— Պագուցի երգիչ Սէյիտ Մերպապայով կը փնտռէ իր նախկին ընկերը՝ Քէմէնչիստ Ռուբէնը, լուր ունեցողներէն կը խնդրուի իմացնել՝ A. Ter-Akopoffի, 40, Rue des Dominicaines, Hôtel Casablanca, Marseille, France.

Ռիկայէն Տիկին Էնա Խունունց կը փնտռէ իր ազգականներէն՝ Պ. Գուրգէն Խունունց։ Հասցէն գիտցողներէն կը խնդրուի իմացնել Յառաջի վարչութեան։

Le Gérant: H. STEPHAN
17, Rue Damesme, PARIS (13)
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

Պայծառ ապրուստի աղբիւրն դեմ անսրցելի գիներով։

ՅԱՌԱՋ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15 – 70

(ՐՈՒԵՆԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՌԱՄՍԵԱՅ

	Տարեկան	Վեցամսեայ	Եռամսեայ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 փրանք	70 փրանք	35 փր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 փրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ Երկիրներ	200 փրանք	100 փրանք	—

ԿԻՐԱԿԻ 23 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

DIMANCHE 23 Décembre 1934

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

10ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année Nº 2685 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԳԵՂԵՑԻԿ Է ԱՅՍ ՃԻԳԸ

=০.০=

Ֆր. Կ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղը այս տարի ալ կազմակերպած է բարենպատակ վաճառք մը (պազար):

Բացումը կատարուեցաւ երէկ, շաբաթ, եւ պիտի շարունակուի այսօր եւ վաղը:

Չպիտի ուզէինք սրտառուչ կոչեր ուղղել, այս առթիւ: Նպատակը, ինքնին, ամէնէն պերճախօս կոչն է:

Ի՞նչ կ'ըսեն մեր քոյրերն ու մայրերը,— ուժ տուէք մեզի, որպէսզի կարենանք իրականացնել մեր առաջադրութիւնները եւ գործել աւելի լայն ճակատի մը վրայ:

Ո՞վ չպիտի ուզէր թեթեւ յօղնութիւն մը ստանձնել, արդիւնաւորելու համար այնքան գեղեցիկ աշխատանք մը, որուն սիրայօժար տրամադրուած են Կ. Խաչի անդամուհիները:

Պայմանները հարկադրած են որ Ֆր. Կ. Խաչը փոխանակ տարին կառչելու, հետապնդէ աւելի լայն ծրագիր մը: Եթէ տառը համար անհրաժեշտ է որ «կապոյտ» կոչուի եւ ոչ թէ «կարմիր», ըսելիք չունինք: Բան մը չի փոխուիր կացութենէն:

Մեզի համար հիմնականը՝ ոչ թէ օրինական բծախնդրութիւնն է, այլ առաջադրուած պահանջը եւ անոր համար թափուած աշխատանքը:

Արդ, չէ՞ք խանդաղատիր, տեսնելով այն յարատեւ ճիգը, որ կը ծաւալի տարուէ տարի, կարելի եղածին չափ ընդառաջ երթալու համար օրուան պահանջներուն:

Հիւանդներ կան, կարօտ՝ դեղ ու դարմանի:

Երախաներ կան եւ մայրեր, զրկուած՝ տարրական յարմարութիւններէ:

Հիւանդկախ երիտասարդներ պարբերաբար կը յիշեցնեն իրենց տառապանքը:

Մանուկներ ունինք որոնք միայն Կ. Խաչին շնորհիւ կրնան հայերէն թոթովել:

Եւ դեռ ի՛նչ լուռ ցաւեր, որոնց մասին հազիւ քանի մը աժգոյն տողեր կ'երեւան առօրեայ մամուլին մէջ...

Կրնաք երեւակայել թէ՝ ներկայ դժնդակ պայմաններուն մէջ, որքան բարոյական կորով պէտք է ունենալ, չընկրկելու, չվհատելու, եւ, ընդհակառակն, աշխատանքը բազմապատկելու համար:

Այդ արժանիքն է որ հետզհետէ կը շեշտուի Կ. Խաչի կազմակերպութեան մէջ:

Արդարեւ, գեղեցիկ է այդ ճիգը, եւ արժանի՝ ջերմ գնահատութեան:

Իսկ այդ գնահատութիւնը պիտի դառնար ինքնախաբէութիւն, առանց գործնական արտայայտութեան:

Կ. Խաչի անդամներն ու անդամուհիները ոչ աժան ծափերու կը սպասեն, ոչ ալ օրհնաձիր կոնդակներու:

Զափազանց համեստ են անոնք, եւ մէկ բան կ'ըսեն ձեզի.

— Մեր կարողութեան սահմանին մէջ, ստանձնած ենք որոշ պարտականութիւններ: Զինուորներ չենք, բայց զինուորագրուած ենք աշխատելու համար տառապանքի եւ կարօտութեան ճակատներուն վրայ, որոնք նոյնքան ծանր հոգեր կը պատճառեն նոյն իսկ խաղաղութեան մէջ. մանաւանդ այս խաղաղութեան մէջ եւ այս պորտաններուն վրայ: Ահա՛ մեր ծրագիրն ու գործունէութիւնը,— սերտեցէք եւ ձեր աջակցութիւնը բերէք մեզի, անդամագրուելով, մեր ձեռնարկները քաջալերելով, կարելի եղածին չափ լայն միջոցներ տրամադրելով մեզի: Աշխատանքը մերն է՝ առանց որ եւ է ակնկալութեան: Բայց գիտէք որ միայն աշխատանքը չի բաւեր. իսկ նիւթական աղբիւրները որքան հոսուն ըլլան, այնքան աւելի մխիթարութիւն կրնանք ցանել: Կատարեցէք ձեր պարտականութիւնը, համաձայն ձեր կարողութեան եւ հայեցողութեան:

Ահա այսքան պարզ է Կ. Խաչին պահանջը, իր ծրագրով եւ գործունէութեամբ:

Փարիզի մասնաճիւղին կազմակերպած Վաճառքը ձեզի պատեհութիւն կ'ընծայէ ոչ միայն մասնակի պայմաններով գնումներ կատարելու, հետեւաբար գործնապէս աջակցելու, այլ եւ մօտէն ծանօթանալու կատարուած աշխատանքին:

Եթէ Հայաստան ըլլայինք, ամբողջ գիւղը կը հաւաքուէր այդին կամ թոնիրի մը շուրջը, եւ մարդիկ ձեզի կը պատմէին գիւղին չարն ու բարին...

Բայց... Ներողա կը գտնուինք, եւ հարկադրուած ենք սալոններ վարձել, հանդէսներ կամ վաճառքներ սարքել եւ ժողովուրդ հաւաքել, մթնոլորտ ստեղծել եւ խօսիլ մեր բազմազան հոգերու մասին:

Անշուշտ ոչ թէ հէքեաթ լսելու, այլ սեւն ու ճերմակը իմանալու, որոճալու, ելքեր գտնելու եւ վէրքեր դարմանելու համար:

Պէտք է սառ կապած ըլլալ որ եւ է սիրտ, խուսափելու համար այսպիսի պատեհութիւններէ:

Կ. Խաչի Ամերիկայի կեդրոնը, որ շատ աւելի դժուարին պայմաններու մէջ ծնաւ, աճելով եւ զարգանալով իր տարեկան նախահաշիւը 13,000էն բարձրացուցած է 20,000 տոլարի:

Պուլկարիոյ, Յունաստանի եւ Սուրիոյ գաղթակայաններուն մէջ, ինչպէս Ռումանիայէն մինչեւ Եգիպտոս եւ Իրաք, Կ. Խաչը ճշմարիտ օրհնութիւն մը դարձած է, պարզապէս աշխատանքով եւ գործակցութեամբ:

Ինչո՞ւ մեր սիրայօժար աջակցութիւնը չտրամադրենք նաեւ այստեղ, որպէսզի Ֆր. Կ. Խաչն ալ յարատեւօրէն ծաւալի, կրկնապատկելով իր անձնուէր աշխատանքին արդիւնքը:

Ձեր ձեռքն է արդիւնաւորել այս գեղեցիկ ճիգը. այսինքն գիտակցօրէն օգնել ինքնապաշտպանութեան ճակատի մը:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԹՐՔԱԿԱՆ ՇՆՈՐՀ ՄԸ ԵՒՍ...

»»»..«««

ՖԻԼԻՊԷ, 19 դեկտեմբեր (Յառաջ).— Տեղւոյս Պոստա թերթը կը գրէ.

— «Ֆիլիպէի Թրքական հիւպատոսարանը կը յայտարարէ թէ իր կառավարութեան հրահանգով անձնագրի կամ անցագրի որ եւ է գործողութիւն չի կատարուիր անոնց համար, որոնք մինչեւ 1927 թուականը Թուրքիա գտնուած չեն: Հետեւաբար, այդպիսիները պարտաւոր են ուրիշ հպատակութեան մը մասին մտածելու»:

Կը յիշուի որ աւելի մէկ ամիս առաջ Պոլսոյ թերթերը հպատակութենէ հեռացածներու նոր ու երկար ցանկ մը հրատարակեցին: Բոլորն ալ Հայեր էին: Ստուգեցինք թէ հպատակութենէ զրկուածներուն մեծ մասը անոնք են որ վերադարձի յօյսերով «պէյաննամէ»ներ ներկայացուցած էին...:

Ներգաղթող Թուրքերը յուսախաբ

ՖԻԼԻՊԷ, 10 դեկտեմբեր (Յառաջ).— Պուլկար թերթերուն համաձայն, երկու օր առաջ կրկին քանի մը Թուրք ընտանիքներ վերադարձած են Թուրքիայէն՝ շատ խեղճ վիճակի մէջ: Ուրիշներ՝ յուսահատ փախած են ու յայտարարած որ՝ խաբուած ըլլալով խոստումներէ՝ մեծ սխալ մը գործած են Թուրքիա գաղթելով: Անոնց պատմածին համաձայն, ներգաղթող Թուրքերը կ'ափսոսան: Մասնաւորապէս Թրակիա տեղաւորուածները երեսի վրայ թողուած են եւ կ'ուզեն Ռումանիա կամ Պուլկարիա վերադառնալ, ինչ որ, սակայն, թոյլ չի տրուիր իրենց:

*** Այս շաբթու Պուլկար հասած են 13 պուլկար ընտանիքներ եւս՝ քշուած Թուրքիայէն:

ԶԻՆՈՎԻԵՒ - ԹՐՈՑՔԻ ԽՄԲԱԿԸ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ

Կիրովի սպանութեան համար

ԱՀԱԲԵԿՉԱԿԱՆ ԳԱՂՏՆԻ ԿԵԴՐՈՆ ՄԸ ԼԷՆԻՆԿՐԱՏԻ ՄԷՋ

Մոսկուայի հեռագրական գործակալութիւնը կը հաղորդէ դեկտեմբեր 21 թուականով.— Կիրովի սպանութեան նախնական քննութիւնը վերջացաւ դեկտեմբեր 20ին: Գործը յանձնուած է գերագոյն ատեանի զինուորական դատարանին: Քննութիւնը կը հաստատէ թէ Նիկոլայեւ, որ այդ ոճիրը գործեց, անդամ էր հակախորհրդային գաղտնի ահաբեկչական խումբի մը, որ կազմուած էր Զինովիեւի նախկին ընդդիմադիր խմբակին անդամներէն, Լէնինկրատի մէջ: Հաստատուած է թէ Կիրովի սպանութիւնը կատարուած է Նիկոլայեւի կողմէ, Լէնինկրատի ահաբեկչական կեդրոնին հրամանով: Այդ հրամանը տուած էր կեդրոնին անդամներէն մէկը, Քոթոլինով:

Քննութիւնը հաստատած է թէ Կիրովի սպանութեամբ այդ հակախորհրդային խմբակը ուզած է կազմալուծել խորհրդային իշխանութեան ղեկավարութիւնը, ահաբեկչական արարքներ կատարելով խորհրդային իշխանութեան գլխաւոր վարիչներուն դէմ, որպէսզի այս կերպով փոփոխութիւն մը յառաջ բերէ ներկայ քաղաքականութեան մէջ, «Զինովիեւ-Թրոցքիական» կոչուած ծրագրին ոգիով: Համաձայն ամբաստանեալներու յայտարարութեանց, սպանութեան համար վրէժխնդրութեան մասնաւոր շարժառիթ մըն ալ գոյութիւն ունէր Կիրովի դէմ, որ գաղափարով եւ քաղաքականութեամբ կը մարմնէր Լէնինկրատի ընդդիմադիր նախկին խմբակին դէմ: Նիկոլայեւ իր վկայութեանց ընթացքին յայտարարած է թէ մասնաւոր հաշիւներ ունէր Կիրովի հետ, այն պայքարին համար զոր այս վերջինին կազմակերպութիւնը կը մղէր Լէնինկրատի ընդդիմադիր խմբակին դէմ: Հարցաքննութիւնը հաստատած է թէ այդ հակախորհրդային խմբակը կորսնցուցած ըլլալով զանգուածներու աջակցութեան որ եւ է յոյս, քաղաքականապէս դատապարտուած եւ իր նպատակին հասնելու անկարող ըլլալով, ընտրած է ահաբեկման միջոցը: «Լէնինկրատի կեդրոն»ին մէջ կը գտնուէին Քոթոլինով, Շացքի, Ռումիանցեւ, Մանտէլշթայն, Միասնիկով, Լեւին, Սոսիցքի, Նիկոլայեւ,— բոլորն ալ անդամ Զինովիեւի նախկին ընդդիմադիր խումբին, որոնք ձերբակալուած են: Համաձայն կեդր. գործադիր կոմիտէի որոշման, ասոնք պիտի դատուին Խ. Ս. Հ. Միութեան գերագոյն ատեանի զինուորական դատարանին առջեւ, ինչպէս եւ Սոքոլով, Ալէցսով, Թունքին, Անտոնով, Խանիկ եւ Թօլմազով: Այս բոլոր ամբաստանեալները զանազան շրջաններու մէջ արտաքսուած են համայնավար կուսակցութենէն, յարած ըլլալով զինովիեւեան նախկին հակախորհրդային ընդդիմադիր խմբակին: Անոնց մեծ մասը վերահաստատուեցաւ կուսակցութեան մէջ, երբ պաշտօնապէս իրենց կատարեալ համամտութիւնը յայտնեցին կուսակցութեան եւ խորհրդային իշխանութեան քաղաքականութեան հանդէպ: Նիկոլայեւ կուսակցութենէն արտաքսուեցաւ 1934ի սկիզբը, խախտած ըլլալով կարգապահութիւնը, յետոյ վերահաստատուեցաւ, երկու ամիս առաջ, հրապարակաւ իր զղջումը յայտնած ըլլալով:

*** Լոնտոնի թերթերը կը գրեն թէ Զինովիեւի հետ ձերբակալուած է նաեւ Քամենեւ: Հեռագրի մը համաձայն, երկու վարիչներ Սթալինի քով կանչուած, եւ Քրէմլինէն դուրս ելած ատեն ձերբակալուած են Չեկայի գործակալներուն կողմէ, յետոյ իրենց տունը փոխադրուած եւ հսկողութեան տակ առնուած են:

«Իւմանիթէ» այս առթիւ կը զգուշացնէ բանուորները այն լուրերուն դէմ որոնք խորհրդային կառավարութենէն չեն հաղորդուած:

Համայնավար օրկանը չըսեր թէ խորհրդային կառավարութիւնը միշտ կը հաղորդէ՞ բոլոր վաւերական լուրերը...

=০-০=

ԱԶԱՏ ԱՐՁԱԿՈՒԵՑԱՒ գեր - գնդապետ Փէրչէվիչ, հունգարական հպատակ խրուաթը, որ բանտարկուած էր Վիէննայի մէջ, իբրեւ կազմակերպիչը Ալէքսանդր թագաւորին սպանութեան: Կը յիշուի թէ աւստրիական կառավարութիւնը մերժած էր Եուկոսլավիոյ յանձնել զայն:

ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ օրէնքին մէջ կարգ մը փոփոխութիւններ մտցուց ծերակոյտը: Նոր տրամադրութեամբ, կարելի է ձերբակալութիւն կատարել առանց հրամանագրի, 24 ժամէն ամբողջ թղթածրարը ընդհ. դատախազին յանձնելու պայմանով:

ԳՈՐԾԱԶՐԿՈՒԹԵԱՆ շաբաթական տեղեկագիրը 10.839 նոր գործազուրկներու յաւելում կը ցուցնէ: Ասով 400.000ի կը հասնի նպաստընկալ գործազուրկներու թիւը:

ԵՈՒԿՈՍԼԱՎԻՈՅ դահլիճը կազմեց Պ. Եէվթիչ, նախորդ արտաքին նախարարը: Անդամներն են հեղինակաւոր անձեր:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱԽԱՂԱՆԻՆ ՎՐԱՅ

●●●●

Անցեալ օր 41 տարեկան կին մը կախեցին Անգլիոյ մէջ: Յանցանքը՝ թունաւորած էր իր ամուսինը:

Երկրին բոլոր կողմերէն հանրագրութիւններ տեղացին թագուհիին: Աւանդական աղերսագիրն ալ ներկայացուեցաւ, ներում շնորհելու համար: Անօգուտ:

Կինը կախուեցաւ առտուան ժամը 9ին, գիշերը երկու անգամ նուազելէ յետոյ բանտին մէջ:

Թերթերը կը գրեն թէ Յունուար 1ին առտուն պիտի կախուի Տիկին Լիտիա Պինքս, որ ողջ ողջ թաղած էր իր երեք ամսու երախան:

Միեւնոյն օրը պիտի կախուի նաեւ իր սիրահարը եւ մեղսակիցը, Ֆրէ-սէրիք:

Իսկ յունուար 4ին Լիտսի մէջ պիտի կախուի Տէյվիտ Պլէյք, որ ուրիշ կնոջ մը հետ ամուսնանալու համար, մէկ օր առաջ խեղդած էր իր սիրուհին, Էմիլիա:

Կը նշանակէ թէ բացառապէս անողոք է բրիտանական արդարութիւնը, այսպիսի պարագաներու մէջ:

Առաջին մահապարտին համար — Էթէլ Մէճըր — միջամտած էր նոյնիսկ Հըլի քաղաքապետը, դիմելով ներքին նախարարին, որ պատասխանեց թէ չի կրնար շեղիլ օրէնքէն:

Քաղաքապետը չյուսահատեցաւ եւ դիմեց ուղղակի թագուհիին, խոնարհաբար յայտնելով թէ հազարաւոր կիներ խորապէս յուզուած են:

Թագուհին նամակը յղեց ներքին նախարարին, ինչ որ կը նշանակէր մերժում:

Մինչ այս դիմումները կը կատարուէին, դահիճը արդէն պատրաստած էր ամէն բան: Կշռել տուած էր մահապարտը եւ չափած՝ չուանին երկայնութիւնը, որպէսզի մահը վայրկենական ըլլայ...

×

Դեկտեմբեր 5ին, իբրեւ պատիժ Կիրովի սպանութեան, գնդակահարուեցան 66 հոգի, 37ը՝ Լէնինկրատի, 29ը Մոսկուայի մէջ:

Դեկտեմբեր 11ին Մինսքի մէջ գնդակահարուեցան 9 հոգի, միեւնոյն պատճառով:

Քիէվի մէջ ալ գնդակահարութիւններ տեղի ունեցան: Միշտ միեւնոյն ձեւով,— մէկ նախադասի, երկու դատաւոր: Ոչ փաստաբան, ոչ ալ դատախազ:

Պաշտօնապէս 104ի կը հասնի այս մահապարտներուն թիւը: Իսկ անպաշտօնը հարցուցէք... Սթալինի:

Ուրեմն, Խ. Միութեան մէջ ալ անողոք է արդարութիւնը, տարբեր ուղղութեամբ:

Ու կը սկսիմ խորհրդածել.—

Աշխարհամարտի պատերազմէն վերջ, բրիտանական արդարադատութիւնը լման չորս տարի բազմեցաւ Պոլսոյ մէջ, հասաւ մինչեւ Անատոլուի խորքը,— բայց մէկ հատիկ ջարդարար չկախեց իր ձեռքով:

Ոչ իսկ մէկն ու մէկը այն 75 հրէշներէն, որ ձերբակալուած եւ Մալթա փոխադրուած էին, դատուելու եւ պատժուելու համար:

Նմանապէս՝ խորհրդային արդարադատութիւնը, որ տասնապատիկ աւելի անողոք է:

Ան ալ, ոչ միայն չպատժեց ո եւ է ջարդարար, այլ եւ պատուեց զանոնք, ապաստան շնորհեց, երկու ամիս հայազգի Գարախանի մօտ պահել տուաւ Էնվէրը, յետոյ Բագուի արեւելեան համագումարին մէջ նստեցուց եղբօրը՝ Նուրիի եւ ուրիշ պէյ - փաշաներու հետ, յետոյ...

Բայց նո՞ր պիտի լսէք պատմութիւնը:

Ու կ'եզրակացնեմ,—

Մարդասպան ես եւ մահապարտ՝ երբ մէկ հոգի սպաննես կամ թունաւորես:

Իսկ որ եւ է պատիժէ ազատ, երբ կրցար հազար, տասը հազար այր, կին, երախայ իրար կապել եւ վառել, գետը նետել, քարերու, բիրերու, կացինի եւ մորակի տակ ճզմել կամ ողջ ողջ թաղել:

Ինչպէս որ, գող ես եւ շիտակ բանտ կ'առաջնորդուիս, երբ հաց մը կամ քսան փրանք թռցնես:

Բայց կը դառնաս միջազգային երեւելի՝ երբ կրցար մէկ միլիոն, տասը միլիոն, երկու հարիւր միլիոն կորզել, մուրհակներ ստորագրելով...

ՎԱՀԷ

ՍԻԹՐՕԷՆԸ ՓՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

»»»..«««

ՈՐՈՇՈՒԵՑԱՒ ԴԱՏԱԿԱՆ ՀԱՇՈՒԵՅԱՐԴԱՐ ԿԱՐԵԼ

Փարիզի առեւտրական դատարանը որոշեց դատական հաշուեյարդարի եղանակով լուծել Սիթրօէնի տագնապը: Պահանջատէրներէն մէկը կ'ուզէր որ հաստատութիւնը սնանկ հռչակուի, բայց դատարանը մերժեց: Դատարանին նախագահը, Պ. Փիքէթի, լիազօր նշանակուեցաւ հաշուեյարդարը վարելու երեք օգնականներու հետ: Գործարանը բանեցաւ մինչեւ ուրբաթ, իսկ երէկուընէ սկսեալ մինչեւ 1935 յունուար 3 պիտի փակուի, գոյքերու եւ հաշիւներու արձանագրութեան համար: Վաճառումները պիտի շարունակուին անընդհատ, բայց հաշուեյարդարի պաշտօնեաներուն գլխաւոր պարտականութիւններէն մէկը պիտի ըլլայ վերաքննել զանազան տեսակ օթօներու գիները, որովհետեւ կը կարծուի թէ հաշուական սխալի մը հետեւանքով, անոնք վնասով կը ծախուին:

Երեսփ. ժողովի ուրբաթ օրուան նիստին մէջ, ընկերվարական երեսփոխան Մօք պահանջեց որ գործարանը բանի կառավարութեան հսկողութեամբ և բանուորներու հաշւոյն: Այս առթիւ գիտել տուաւ թէ հաստատութիւնը ունի 19,000 բանուոր, իսկ 10,000 արհեստաւորներ ալ պիտի ազդուին անուղղակի, եթէ գործարանը փակուի:

Վարչապետը մերժեց այս առաջարկը, յայտարարելով թէ կարելի չէ հանրային դրամները յատկացնել անհատական հաստատութեան մը: Սակայն խոստացաւ թէ կառավարութիւնը կարելին պիտի փորձէ, որպէսզի գործարանը չփակուի: Այս առթիւ պատմեց թէ կառավարութիւնը երբեք անտարբեր եղած չէ, Սիթրօէնի հաստատութիւնը վերականգնելու համար: Եմտական նախարարը ութը ամիսէ ի վեր կը զբաղի այս գործով եւ 30 նիստ յատկացուցած է անոր: «Պ. Մօք կը պահանջէ մասնաւոր օրէնսդրութիւն մը հաստատել, որուն տրամադրութեամբ կառավարութիւնը գրաւման տակ առնէ գործարանը, բանեցնէ եւ ծախէ, նախկին ընկերութեան ձգելով իր անցեալ հաշիւները կարգադրելու հոգը: Բայց որո՞ւ դրամով պիտի բանի այս գործարանը: Պետութիւնը չի կրնար որ եւ է գումար յատկացնել»:

*** Թերթերը կ'ըսեն թէ Սիթրօէնի պարտքը մէկուկէս միլիառ ֆրանքի կը հասնի:

*** Աշխատանքի ընդհ. դաշնակցութեան կողմէ պատուիրակութիւն մը ներկայանալով աշխատանքի նախարարութեան, խնդրեց ամէն միջոց ձեռք առնել, որպէսզի 1. Սիթրօէնի բանուորները չարձակուին.— 2. Գործադրկութեան պարագային, մասնակի նպաստ ստանան.— 3. Ամբողջովին ստանան յետնեալ առնելիքները.— 4. Ջնջուին բոլոր յաւելուածական ժամերը, որպէսզի աւելի շատ բանուորներ գործ գտնեն.— 5. Վերակազմել ինքնաշարժի ճարտարագործութիւնը:

*** Սնանկ հռչակուեցաւ օթոյի «Տոնէ» գործարանը, (Նանթէռ), որ ունի 35 միլիոն դրամագլուխ:

ԲԱԺԱՆՈՒՄ

ԱՐՁԱԿ ԱԼԱՑԱՅԵՑՈՒ

(վեպ վերջը)

= o–o =

Ամպամած, ցուրտ գիշեր էր։ Ձյունը հաստ շերտով ծածկել էր ամբողջ գյուղը։ Ոչ մի լույս չէր երևում։ Ամեն ինչ խորասուզված էր խավարի մեջ։ Միայն ձորի ներքևից էր լսվում ջրաղացի ճռռոցը։

Ալեքսանդրը ոտքի էր կանգնել ու ուշադիր լսում էր։ Ամեն ինչ հանգիստ էր։ Ոչ մի կասկածելի ձայն։ Ոչ մի ոտնաձայն։ Ոչ մի շշուկ։ Ոչ մի հրացանի որոտ։ Ոչ մի ձիու հռնգոց։ Ոչ մի ձիու պայտերի ճոճոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։

Ալեքսանդրը ոտքի էր կանգնել ու ուշադիր լսում էր։ Ամեն ինչ հանգիստ էր։ Ոչ մի կասկածելի ձայն։ Ոչ մի ոտնաձայն։ Ոչ մի շշուկ։ Ոչ մի հրացանի որոտ։ Ոչ մի ձիու հռնգոց։ Ոչ մի ձիու պայտերի ճոճոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։

Ալեքսանդրը ոտքի էր կանգնել ու ուշադիր լսում էր։ Ամեն ինչ հանգիստ էր։ Ոչ մի կասկածելի ձայն։ Ոչ մի ոտնաձայն։ Ոչ մի շշուկ։ Ոչ մի հրացանի որոտ։ Ոչ մի ձիու հռնգոց։ Ոչ մի ձիու պայտերի ճոճոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։

Ալեքսանդրը ոտքի էր կանգնել ու ուշադիր լսում էր։ Ամեն ինչ հանգիստ էր։ Ոչ մի կասկածելի ձայն։ Ոչ մի ոտնաձայն։ Ոչ մի շշուկ։ Ոչ մի հրացանի որոտ։ Ոչ մի ձիու հռնգոց։ Ոչ մի ձիու պայտերի ճոճոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։

Ալեքսանդրը ոտքի էր կանգնել ու ուշադիր լսում էր։ Ամեն ինչ հանգիստ էր։ Ոչ մի կասկածելի ձայն։ Ոչ մի ոտնաձայն։ Ոչ մի շշուկ։ Ոչ մի հրացանի որոտ։ Ոչ մի ձիու հռնգոց։ Ոչ մի ձիու պայտերի ճոճոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։

Ալեքսանդրը ոտքի էր կանգնել ու ուշադիր լսում էր։ Ամեն ինչ հանգիստ էր։ Ոչ մի կասկածելի ձայն։ Ոչ մի ոտնաձայն։ Ոչ մի շշուկ։ Ոչ մի հրացանի որոտ։ Ոչ մի ձիու հռնգոց։ Ոչ մի ձիու պայտերի ճոճոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։

Ալեքսանդրը ոտքի էր կանգնել ու ուշադիր լսում էր։ Ամեն ինչ հանգիստ էր։ Ոչ մի կասկածելի ձայն։ Ոչ մի ոտնաձայն։ Ոչ մի շշուկ։ Ոչ մի հրացանի որոտ։ Ոչ մի ձիու հռնգոց։ Ոչ մի ձիու պայտերի ճոճոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։

Ալեքսանդրը ոտքի էր կանգնել ու ուշադիր լսում էր։ Ամեն ինչ հանգիստ էր։ Ոչ մի կասկածելի ձայն։ Ոչ մի ոտնաձայն։ Ոչ մի շշուկ։ Ոչ մի հրացանի որոտ։ Ոչ մի ձիու հռնգոց։ Ոչ մի ձիու պայտերի ճոճոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։

Ալեքսանդրը ոտքի էր կանգնել ու ուշադիր լսում էր։ Ամեն ինչ հանգիստ էր։ Ոչ մի կասկածելի ձայն։ Ոչ մի ոտնաձայն։ Ոչ մի շշուկ։ Ոչ մի հրացանի որոտ։ Ոչ մի ձիու հռնգոց։ Ոչ մի ձիու պայտերի ճոճոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։

Ալեքսանդրը ոտքի էր կանգնել ու ուշադիր լսում էր։ Ամեն ինչ հանգիստ էր։ Ոչ մի կասկածելի ձայն։ Ոչ մի ոտնաձայն։ Ոչ մի շշուկ։ Ոչ մի հրացանի որոտ։ Ոչ մի ձիու հռնգոց։ Ոչ մի ձիու պայտերի ճոճոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։

Ալեքսանդրը ոտքի էր կանգնել ու ուշադիր լսում էր։ Ամեն ինչ հանգիստ էր։ Ոչ մի կասկածելի ձայն։ Ոչ մի ոտնաձայն։ Ոչ մի շշուկ։ Ոչ մի հրացանի որոտ։ Ոչ մի ձիու հռնգոց։ Ոչ մի ձիու պայտերի ճոճոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։

Ալեքսանդրը ոտքի էր կանգնել ու ուշադիր լսում էր։ Ամեն ինչ հանգիստ էր։ Ոչ մի կասկածելի ձայն։ Ոչ մի ոտնաձայն։ Ոչ մի շշուկ։ Ոչ մի հրացանի որոտ։ Ոչ մի ձիու հռնգոց։ Ոչ մի ձիու պայտերի ճոճոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։ Ոչ մի ձիու սանձերի շրխկոց։

= o–o =

ՀԱՅՈՑ ԳՐՈՂԱԿԱՆ ՖԻԶԻԿԱՅԻ

ՀՈՎՀ. ՍՈՒՔԻԱՍՅԱՆ

ՀՍՍՀ ԿԳՆ Ուսումնական մանկավարժական հրատարակչություն
Երևան — 1956

Գիրք առաջին

(«Պատմութիւն»)

Ոսկի գիշեր բարեմիտներ,
Խշշացին չափարհ ուռո,
Ոսկի գիշեր ախոյեան էր
Իմ սիրտն այդ ամլաքրիվ:
Ոսկի գիշեր էր ոսկ գիշեր
Ինձ կուգար, ինձ մի լիասր,
Ոսկի գիշեր ախոյեան էր
Իմ սիրտն այդ ամլաքրիվ:

Ոսկի գիշեր, ոսկի գիշեր,
Ոսկի գիշեր իմ սրտում

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆ
ԳԻՆԵՐԸ ՉԱՓԱՒՈՐ

ՄԵՐ ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆԸ ԵՒ ՄԵՐ ՅԱԳՈՒՍՏՆԵՐԸ ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ ԻՐԵՆՑ ՄԱՍՆԱՅԱՏԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ՈՒ ՆՐԲԱԿԵՐՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.

TAILOR

Georges Cherbetjian

TÉLÉPH. PROV. 00.23
MÉTRO POISSONNIÈRE

94 RUE LAFAYETTE
PARIS

Médaille d'Or 1930

"ՇԻՐԱԿ" ՄԵԾ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

26, Rue de TRÉVISE, ՄԵԹՐՕ Cadet. Հեռ. Provence: 38-63

Importation Directe

Մեծ մթերանոց ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ եւ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ նպարեղէններու: Արեւելեան չոր միրգեր: Թարմ եւ աժան:
Արտակարգ գեղչ ՆՈՐ ՏԱՐԻի եւ ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐՈՒ առթիւ:

ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐՈՒ ՁԵՐ ԳՆՈՒՄՆԵՐԸ ՎԵՐԱՊԱՀԵՑԷՔ

ՓԱՐԻԶԻ ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ

ԲԱՐԵՆՊԱՏԱԿ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌՔԻՆ

Նախագահութեամբ Տիկ. *Մ. ԲԷԳԼԱՐԵԱՆի*

ԱՅՍՕՐ ԿԻՐԱԿԻ 23, ՎԱՂԸ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 24, ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1934

ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 2էն 7

Foyer de la Musique Russe*ի սրահին մէջ*

26, ave. Tokio, Paris (16)

Métro: IENA, ALMA-MARCEAU Autobus: AC, AH, BU, CA N. 1,2, 19.

Կը վաճառուին կանացի եւ տղամարդու արդուզարդի առարկաներ, երախաներու հագուստներ, խաղալիքներ, ամէն տեսակի նուէրցու իրեր, նպարեղէն, թարմ եւ չոր պտուղներ եւայլն:

ԸՆԹԱՑԻԿ ԳԻՆԵՐՈՎ: *ՃՈԽ ՊԻՒՖԷ:*

ԵՐԵԿՈՅԹ – ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

29 դեկտեմբեր շաբաթ երեկոյ ժամը *8.30*էն մինչեւ լոյս Փանօրամայի սրահին մէջ 2, rue Alexandre Guilmant. Մէօտօն:
(Մէօտօն.— Մօնփառնասի կայարանին մօտ)

Կը խօսի Պ. ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՍՈՒՆԻ

կը ներկայացուի *ՄԵԾԱՊԱՏԻՒ ՄՈՒՐԱՑԿԱՆՆԵՐԸ*

խմբերգ, մեներգ, արտասանութիւն անդամուհիներու կողմէ:

Կը նուագէ ՆԻՓՐԱՏ նուագախումբը: Ճոխ պիւֆէ:

Հաղորդ. միջոց.— *Առնել 23 կամ 32 թիւ հանրակառքերը եւ իջնել լա Ֆէրմ տը Մուլինօ:*

Մուտք՝ 5 ֆրանք:

ՅԵՐԵԿՈՅԹ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՍՊԱՅԻՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

6 ՅՈՒՆՈՒԱՐ, ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ Cercle MILITAIRE*ի ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ*

Բոլոր կազմակերպութիւններէն կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ թուականը:

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՑԵՐԵԿՈՅԹ

Կազմակերպուած Փարիզի Հարաւային շրջանի «ՅԱՌԱՋԴԻՄԱՍԻՐԱՑ» Միութեան կողմէ ի նպաստ իր վարժարանին:

ԱՅՍՕՐ ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍ ՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 3էն 8

152, Route d'Orléansի (Պանեօ) ծանօթ սրահին մէջ:

Նախագահ *Կ. Յ. ԲԱՍՄԱՋԵԱՆ*, ղեկավար՝ *ՆՇԱՆ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ*

Երկսեռ աշակերտութիւնը կը ներկայացնէ երկու թատերախաղ

Ա.— ՀԵՏԱՔՐՔՐՈՒԹԻՒՆ, *Բ.*— ԴԵՐԱՍԱՆԸ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԸ:

Խմբերգներ, արտասանութիւններ, կը նուագէ թառիստ Պ. Յովհաննէսեան:

Դպրոցական հանդէսէն վերջ Պանեօ-Քաշանի Ֆր. Կ. Խաչի մասնաճիւղը կաղանդի պտուղ պիտի բաշխէ փոքրիկներուն: *Մուտք՝ 3 ֆր.:*

ԵՐԵԿՈՅԹ–ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆ ՀՕՄԻ ՆԱԽԿԻՆ ՍԱՆՈՒՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ԵՐԵԿՈՅԹ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ 29 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ

Salle des Ingéniurs Civilsի ընդարձակ սրահներուն մէջ

19 Rue Blanche Մէթրօ՝ **Trinité**

Կը ներկայացուի ՍԱՄՈՒԷԼ (տրամ 5 արար

(Հեղինակ՝ Միութեանս անդամներէն Պ. Վահան Թահմազեան)

Մասնակցութեամբ Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆի եւ Միութեանս անդամներու: Կէս գիշերէն վերջ եւրոպական պարեր: Առաջնակարգ Orhestre Jazz-Tango, ՄԻՇԷԼ ՍԱՀԱԿԵԱՆի: Ճոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ:

Մուտք այրերու՝ 10 ֆրանք, իսկ կիներու՝ 7.50:

ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ ՆՈՐԸՆՏԻՐ ԱՌԱՋՆՈՐԴ

ԳԵՐ. Տ. ԳԱՐԱԳԻՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ ԱՄԵՆԱՎԵՐՋԻՆ ՆԿԱՐՈՎԸ
ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ ԽԻՍՏ ԳԵՂԵՑԻԿ ***ՊԱՏԻ ՕՐԱՑՈՅՑ***

Գին՝ 5 *ֆրանք:*

ԾԱԽՈՒ Է.— Առաջնորդարան, 3, րիւ վանթիւր, *եւ բոլոր եկեղեցիներու մէջ ի նպաստ Աղքատախնամի:*

Կը գտնուի նաեւ հետեւեալ վայրերը:

Կրատուն Յառաջ, րիւ Տօմինիքէն.— *Նպարավաճառ Սօլաքեան, 29,* Պէլնար տիւ Պուա.— *Նպարավաճառ Փափազեան, 11,* րիւ Պօնէթըրի (իտալական Պազար).— *Դեղձակատուն Ալեքսանդր, 315,* րիւ տը Լիօն.— *Նպարավաճառ Աստուրեան,* Լէզօլիվ (Մարթէկօ):

ՏՕՔԹ. ՍՊԱՐԹԱԼԻ

ՓԱՐԻԶԻ ԲԺՇ. ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ

Նախկին գլխաւոր բժիշկ եւ վիրաբոյժ Իզմիրի Ազգ. Հիւանդանոցին

33, Rue Poissonnière (Rex սինեմային ճիշտ քովը)

մէթրօ՝ Bonne-Nouvelle

Ընդունելութիւն ամէն օր ժամը *14—18* եւ ժամադրութեամբ:

ՀԱՅ ԱՐԴԻՒՏՐԱԿԱՆՆԵՐ

ՊԶՏԻԿ ՇԱՀՈՎ ՄԵԾ ՍՊԱՌՈՒՄ
ԱՅՍ Է ՎԱՃԱՌԱՏԱՆՍ ՍԿԶԲՈՒՆՔԸ

ԵՂԻՇԷ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

11, Rue Molière LYON. *Tél.: LALANDE 23-91*

ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՄԻՄԻԱՅՆ ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ

Բուրդէ, մետաքսէ եւ բամպակէ պատրաստուած, պէս պէս գոյներով եւ ամէն մեծութեամբ անկողինի եւ սեղանի ծածկոցներ: Մեքենայով պատրաստուած պատի եւ գետնի գորգեր, descente-de-lits, coussins, draps-de-lits, couvertures piqués.

Մասնաւոր բաժին՝ Mouchoirs, serviettes, Torchon, Service de table.

Spécialité d'articles pour Marchands forains et pour Primes.

ՄԻՇՏ SOLDES եւ 2e CHOIX ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ:

ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԵՓՐԵՄԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒ

1bis, Rue d'Hautefeuille, PARIS (6) Մէթրօ՝ ՍԷՆ ՄԻՇԷԼ

Téléphone: DANTON 83—46

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ		ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԱՊՐԱՆՔ	
Քաշէր պանիր կէս քիլօ	8.—	Լոգում կէս քիլօ	3.—
Ճերմակ » կէս քիլօ	5.50	Իզմիրի չամիչ կէս քիլօն	2.75
Պուլկուր կէս քիլօ	1.75	Իզմիրի թուզ կէս քիլօն	2.75
Ապուխտ կէս քիլօ	10.—	Արմաւ Պաղտատի կէս քիլօն	2.—
Երշիկ կէս քիլօ	10.—	Նուշ կէս քիլօն	3.25
Ձիթապտուղ (յուն.) կէս քիլօ	4.—	Կաղին կէս քիլօն	3.25
Ձիթապտ. (թրք.) կէս քիլօ	3.50	Ընկոյզ կէս քիլօն	2.75
Հէլվա կէս քիլօ	3.—	Մաքարօնի բոլոր տեսակէն	1.75

ՎԶՆՈՑ (*քաշ - քոլ*), ՓՈՒԼ - ՕՎԷՐ *եւ* ԲՈՒՐԴԷ ՁԵՌՆՈՑՆԵՐ

ՄԱՐՇԷՃԻՆԵՐ,

*CACHE-COLS EN LAINE, PULL-OVER, GILETS ET GANTS DE LAINE*ի

Ձեր գնումներուն համար դիմեցէք՝

JAPHET Frères

224 & 257 Rue St. Denis. Paris 2e.

Métro: St. Denis.

Tél. Central: 69-61 եւ **Gutemberg 57-57**

Միշտ տրամադրելի է բնիսիր մը երկիր՝ անմրցելի գիներով:

Raki "ERIVAN"

«Անիսով պատրաստուած օղին միայն առողջարար է. ԵՐԵՒԱՆ Օղին է միայն որ անիսով պատրաստուած է. Մեծ ... ... Արեւելեան խմեցէք միայն ԵՐԵՒԱՆԸ — ...
Ամանը ... ...
Քանի մը ֆրանք ... ...
... կը համեղէ զեզ օղիով,
Խմեցէք ԵՐԵՒԱՆԸ — ...

Բժիշկները կ'ընդունին որ ... Անձեղ զօրացուցիչ մըն է.
Խմեցէք միայն ԵՐԵՒԱՆԸ —
Միակը որուն ... պատրաստուած է
... ընտիր ... բուրմունքէն պատրաստուած է
ԵՐԵՒԱՆԸ է միայն որ ... —
... առողջութիւն եւ ...
... միակն է որ բոլոր բժիշկներէն յանձնարարուած է,
Զուտ անիսոյ ... պատրաստուած ըլլալով:
...
Արտօնատէր SOCIÉTÉ PEUREUX. 48, Bd. des Vignes - MARSEILLE
Téléphone C. 58-10
Նաեւ Mr. EMILE VIAL, 18, Rue Fontaine - St-DENIS (Seine)
Téléphone Plaine 09-98
Imp. Y. ARMEN & Cie

Լիոնի եւ Շրջաններու ներկայացուցիչ
D. N. BAHADOURIAN
32, Rue Sévigne. Lyon (Rhône)
Նիսի եւ շրջաններու գործակալ
M.M. H. Khatchadourian et Danielian
24, rue Assalit. Nice (A. M.)

ՈՏՔԻ հիւանդութիւններ, *լայնաքակութիւն* (վառիս), *վէրքեր*, երկար առնել ի վեր չբուժուածներն *իսկ առանց քացառութեան կը դարմանուին, առանց աշխատանքէն զրկուելու*, մասնագէտ բժիշկներու *կողմէ: Բազմաթիւ շնորհակալական նամակներ:*

Cabinet Medical.— 13, Bld. Magenta, *ամէն օր* 10-12 *եւ* 4-8:

Tél. Botzaris 76—94:

Métro: République

Կիր. օրերը 10-12, եւ ժամադրութեամբ:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ եւ Շրջ. Հայրենակց. Միութեան Փարիզի մասնաճիւղը ընդհ. անդամական ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր անդամները այսօր կիր., երեկոյ ժամը *8*ին *32*, Ավընիւ Հօշլէն, մէթրօ՝ Հօշլէն: Ջեկոյց պատգամաւորներու:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ Սեւրանի մասնաճիւղի ժողովը այսօր կիր., կէս օրէ վերջ ժամը 3ին կրթական Միութեան սրահը:

Փարիզի Տարօն Տուրուբերան Հայր. Միութեան ընդհ. ժողովը 23 դեկտ. կիրակի կէս օրէ վերջ, ժամը 2.30ին Ավընիւ տ'Իթալի թիւ 119 սրճարանը: Կեդրոնական վարչութենէն կը խնդրուի ներկայ ըլլալ: Կը հրաւիրուին բոլոր հայրենակիցները ներկայ գտնուիլ այս կարեւոր ժողովին: Օրակարգ՝ վարչութեան հրաժարական. նորի ընտրութիւն եւ ընթացիկ հարցեր:

Օգտուեցէք տօնական օրերէն

ԱՅՑԵԼԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Versailles*ի եւ* **Palaiseau***ի*

Մեր սքանչելի հողամասերը որոնք ծախու են ապառիկ:

Քառակուսի մէթրը 5 *ֆրանք:*

Մանրամասնութեանց եւ այցելելու համար դիմել՝

Mr. PATRIK*ի,* ***Mr. LECORNU****ի* ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԸ

7, Rue Paul Lelong, Métro: Bourse, Tél. Gut. 40-37

Գրասենեակները բաց են ամէն օր, նոյնիսկ կիրակի եւ տօն օրեր:

ժամը *9 — 12, 13 — 17*

ՊՕՂՈՍԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒ

ԱՐԱՆՑ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆԸ ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

53, Rue Nationale, MARSEILLE.

ՀԱՑԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԶԵՂՉ:

ՄԷԿ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ ԲԱՒԱԿԱՆ Է ՀԱՄՈԶՈՒԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ:

ԾԱԽՈՒ է շատ նպաստաւոր գինով սափրիչի խանութի մը արդիական բոլոր կազմածները, թիկնաթոռ, հայելի եւն.: Մանրամասնութեանց համար դիմել երեկոները ժամը վեցէն վերջ, իսկ շաբաթ, կիրակի եւ երկուշաբթի ամբողջ օրը Պ. ՇԻՐՎԱՆԵԱՆի, 32, Պուլըվար Ռօտէն, *Իսի լէ Մուլինօ:*

ԿՈՒԶԷ՞Ք ՁՈՒՍՏ ԽԱՂՈՂԷ ԵՒ ԱՆԻՍՕՆԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ՕՂԻ ԽՄԵԼ

ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ
ՓՏՏՌԵՑԷՔ
ԵՒ ԳՆԵՑԷՔ

ՌԱՔԻ ՏԻԻՋ

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ԽՄԻՉՔ

ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ
ԱՆԱՐԱՏ
ԱԽՈՐԺԱԲԵՐ

Պոլսոյ օղին է որ ձեր ուզածին պէս չը ճերմկնայ եւ քէյֆ կուտայ:

Ֆրանսայի համար արտօնատէր՝ Եղ. ՏԱԼԱՔԻՒԲԵԱՆ

8, Rue Suffren, MARSEILLE, Tél. D. 70-89

Փարիզի ներկայացուցիչ Գ. ՃԻՏԷՃԵԱՆ,

75, Ave. Victor – Hugo, **Clamart (Seine)**

Լիոնի ներկայացուցիչ ՃԸՆԿԸՏՐԵԱՆ եւ ԹԷՐԶԻԵԱՆ

211, Rue de Criqui

FILMS RECOMMANDÉS

ՓԱԹԷ - ՆԱԹԱՆԻ ՍԻՆԷՄԱՆԵՐԸ
ՅԱՅՏԱԳԻՐ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 21—27

EMPIRE. Le cavalier Lafleur (Fernandel) — Sur scène Dorin et Colline et 7 attractions
MARIGNAN. Les nuits moscovites (Harry Baur, Annabella)
MARIVAUX. Tartarin de Tarascon (Raimu)
IMPERIAL. L'Auberge du petit dragon Albert Préjean)
MOULIN ROUGE. Zouzou (Joséphine Baker, Jean Gabin)
OMNIA CINE INFORMATIONS. Actualités mondiales — Complet des courses
VICTOR HUGO. Little women (Les quatre filles du docteur March) Vers. orig. s.t.f.
ROYAL. Le petit Jacques (Constant Remy)
BARBES. Les bleus de la marine — La faune sous marine
BELLEVILLE. La revue X. Y. Z. de l'A. B. C.
CAPITOLE. Une femme chipée — Sur scène: Les waltons et leur théâtre de marionnettes
DEMOURS. Un homme en or — La grande vie
EXCELSIOR. Une femme chipée — Gonzague
FEERIQUE. Chabichou (2éme film de Sidonie panache
LECOURBE. Chabichou (2éme film de Sidonie panache
LOUXOR. Une femme chipée — Avec ça papa
LUTETIA. Un homme en or — Cremaillere
LYON. Une femme chipée — Sur scène: Jeo Dorliss parodiste
MAGIQUE. Chabichou (2éme film de Sidonie panache)
MAINE. Chabichou (2éme film de Sidonie panache)
METROPOLE. Une femme chipée — Avec ça papa
MONTPARNASE. Une femme chipée — La faune sous marine
MOZART. Le prince de minuit — Hôtel Atlantique
PALAIS DES GLACES. Chabichou (2éme film de Sidonie panache)
PATHE ORLEANS. Chabichou (2éme film de Sidonie panache)
Sur scène: Maurice Roger le fantaisiste à 2 pianos
RECAMIER. Chabichou (2éme film de Sidonie panache)
ROCHECHOUART. Une femme chipée — Avec ça papa
SAINT CHARLES. Chabichou (2éme film de Sidonie panache)
SAINT MARCEL. Le prince de minuit — Sur scène: la délicieuse Mireille, dans ses oevres
SELECT. Le prince de minuit — Hôtel Atlantique

BANLIEUE

ALHAMBRA D'ASNIERES. Sidonie panache (1ère époque) — Grande dame d'un jour
CASINO DE CLICHY. Trois de la marine — Jeune fille moderne
COLOMBES. Une femme chipée — Les titans de l'onde
KURSAAL AUBERVILLIERS. Sidonie panache (1ère époque) — Grande dame d'un jour
KURSAAL BOULOGNE. Symphonie inachevée — Jeune fille moderne
OLYMPIA DE CLICHY. Une femme chipée — Joffroi
PATHE CINEMA PALACE (Boulogne). Une femme chipée (Elvire Popesco)

Le Gérant: H. STEPHAN
17, Rue Damesme, PARIS (13)
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 – 70
(ԵՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՌԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ Երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՍՐԵՔՇԱԲԹԻ 25 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
MARDI 25 Décembre 1934

10ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2686 Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՀԱԿԱՊԵՏԱԿԱՆ...

=o·o=

Հնաւասիկ բառ մըն ալ, որ շատոնց կորսնցուցած է իր իմաստը, իբրեւ հետեւանք լրագրական–կուսակցական պայքարներու:

Բառին բուն իմաստը շատ պարզ է,—գործել պետութեան կամ անոր շահերուն դէմ:

Բայց, միայն բառարանին մէջ է որ այդպէս կը տեսնենք:

Գիրքէն դուրս, առօրեայ կեանքին մէջ, «հակապետական»ը ճիշդ այն իմաստն ունի ինչ որ միւս լղրճուկ բառը, «հակահայաստանեան»:

Պզտիկ եւ պզտոր մարդիկ երկուքն ալ կը գործածեն աջ ու ձախ, մթնոլորտ առեղծելու եւ կուսակցական դրամագլուխ ճարելու համար: Եւ բարեմիտներ կան որ կ՚ազդուին անոնց վայրենի ծեքծեքումներէն.

— Եղբա՛յր, ի՞նչպէս կարելի է, հայրենիքին դէմ ... պետութեան դէմ ... օրէնքի դէմ ... հակապետական ...

×

Գաղութներու մէջ ունինք երկու կազմակերպութիւններ, Կ. Խաչ եւ Հայր. Միութիւններ:

Շնորհիւ Երեւանի ցանած հունտերուն, այստեղ ալ տարբեր ճակատներ կազմուած են,— Հայաստանեան եւ հակահայաստանեան. պետական եւ հակապետական:

Վէճը աւելի զուարճացնելու եւ բուն իրականութիւնը ծածկելու համար, «Հայաստանեան» մունետիկները լաւագոյն պարագային կ՚ըսեն.— Մեր Կ. Խաչը պետական է, միւսը՝ հակապետական: Մեր Հայրենակցականը Վերաշինաց է, միւսը՝ հակավերաշինական:

Դուք աւելի պատկերալից բացատրութիւններ կը լսէք եւ կը կարդաք ամէն օր, ճառերու կամ թերթերու մէջ:

Ո՞րն է աղբիւրը այս կանխակալ կարծիքներուն: Տգիտութի՞ւնը թէ չարամտութիւնը:

Աւելի շատ՝ վերջինը: «Պետական» Կ. Խաչի կուսակիցները շատ լաւ գիտեն թէ՝ «Դաշնակցական» կոչուած Կ. Խաչը 25 տարիէ ի վեր կը գործէ Մ. Նահանգներուն մէջ:

Հիմնուած՝ երբ պետութիւն չունէինք, ան ծաղկեցաւ Հ. Հանրապետութեան կարճատեւ շրջանին: Յետոյ հարկադրուեցաւ իր ծրագիրը յարմարցնել օրուան պահանջներուն, առանց ժխտական դիրք բռնելու Խ. Հայաստանի հանդէպ, եւ ընդհակառակն չօշափելի օգնութիւն ընծայելով:

Բուռն անհասկացողութիւն մը անկարելի դարձուց ո՛ր եւ է համաձայնութիւն, եւ ունեցանք երկու Կ. Խաչեր, մէկը՝ պետական (ռամկավար – Հօկ), միւսը՝ ժողովրդական:

Առաջինը կրկին պառակտեցաւ ինքն իր մէջ, ռամկավար – Հօկ – բոլշեւիկ փառասէր մենամարտի մը բռնուեցան, բուն «պետական» թեւը անցաւ կարմիրներուն ձեռքը, իսկ մնացեալը՝ ռամկավարները տարին գոյքերով, հաշիւներով եւ մնացեալով:

Այդ օրէն ի վեր, «պետական»ը անլուր մեղադրանքներ կը տեղացնէ ռամկավարներու գլխուն, պահանջելով 3–4000 տոլար, իբրեւ մսխուած գումար:

Իսկ ժողովրդական կամ «Դաշնակցական» Կ. Խաչը այս տարի կրկնապատկեց իր անդամներուն թիւը, որ այժմ կ՚անցնի 3000ը, միայն Մ. Նահանգներուն մէջ:

Միւս մասնաճիւղերն ալ կը ծաւալին ու կը գործեն միեւնոյն ինքնազարգացումով, այսինքն առանց «պետական» հովանաւորութեան:

Այսպէս, մինչ Փարիզի «պետական»ը ամփոփուած է մայրաքաղաքին մէջ (իբրեւ կազմակերպութիւն), միւսը մասնաճիւղեր ունի Ֆրանսայի բոլոր հայաշատ կեդրոններուն մէջ, եւ պահանջներ կը գոհացնէ, վէրքեր կը կապէ համաձայն իր կարողութեան:

Այսպէս եւ միւս գաղութներուն մէջ, ուր «պետական»ի հետքը չկայ, բացի Պէյրութէն, եւ ուրիշ մէկ երկու վայրերէ:

Արդ, ինչո՞վ է «հակապետական», այս ժողովրդանուէր կազմակերպութիւնը:

Անո՞ր համար որ չէ ճանչցուած Երեւանէն, եւ չուզեր գործիք դառնալ կարճամիտ բանգիտութեանց:

Հակապետական գո՞րծ է օգնութիւն առաջարկել եւ մերժուիլ: (Երեւանը 1933ին ետ դրկեց Ամերիկայի Կ. Խաչին 500 տոլարը):

Հակապետական քաղաքականութի՞ւն է սահմանել արմատախիլ բազմութեանց խնամատարութիւնը եւ կրթական հոգատարութիւնը:

Մանաւանդ որ, երկիրը հող ունի, տուն – տեղ եւ իշխանութիւն ունի, իսկ տարագիր ժողովուրդը կը մնայ օտարութեան մէջ, անտիրութեան մէջ,— գաղթակայաններու մէջ:

Նոյն տրամաբանութեամբ, հարցուցէք «Հայաստանեան» հայրենակցականներուն.—

Հայրենիքի շահերը ինչո՞վ կը վտանգուին, եթէ Հայր. Միութեանց բարոյական եւ նիւթական գործունէութեան կէսը յատկացնէք Հայաստանի, մնացեալ կէսն ալ՝ արտասահմանի:

Հակապետական գո՞րծ է հազար.ֆրանք հաւաքել, հինգ հարիւրը — նոյն իսկ աւելին — յատկացնել այս կամ այն գաղութի անմիջական պէտքերուն, հոգալ կարօտներն ու թշուառները, իսկ հինգ հարիւրն ալ սահմանել վերաշինութեան:

Անշուշտ, փրկութեան միակ ելքը հայրենիքն է,— ներգաղթ եւ վերաշինութիւն:

Իսկ մինչեւ ա՞յդ: Հազարներ ու հազարներ կը հալին մեր աչքերուն առջեւ, այս օտար պողոտաներուն վրայ, եւ ամէնէն կատաղի «Հայաստանասէր»ներն անգամ չեն գիտեր թէ ե՛րբ կը բացուին դուռները, կամ որո՛ւ համար կը բացուին:

Իսկ մինչեւ ա՞յդ: Մենք ճորտե՞ր ենք թէ միեւնոյն հայրենիքին զաւակները, բանի պանդխտութեան դատապարտուած:

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԿԱԹՈՂ. ՆՈՒԻՐԱԿԸ ՍՈՖԻԱՅԻ ՄԷՋ

Կաթող. նուիրակ Գարեգին արք. Յովսէփեան, որ Ռումանիա կը գտնուէր, դեկտեմբեր 20ին հասած է Սոֆիա:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՆՈՐ ԱՌԱՋՆՈՐԴԸ

Ինչպէս գրած էինք, Մարսէյլի երեսփ. ժողովը միաձայնութեամբ Հարաւային Ֆրանսայի առաջնորդ ընտրած էր Գարեգին եպիսկոպոս Խաչատրեանը, որ կը գտնուի Քալիֆորնիա: Մարսէյլի ազգ. վարչութիւնը կը խնդրէ հաղորդել թէ Գարեգին եպիսկ. պաշտօնապէս ընդունած ըլլալով առաջնորդութիւնը, հրահանգուած է յիշատակել անունը թեմին բոլոր եկեղեցիներուն մէջ:

"ԳԱՐԱՊԵԼԱ,, ՄԱՂԼԸՄԵԱՆԻ ՇՈՒՐՋ

« Նոր Օր »ի վերջին թիւէն կը քաղենք հետեւեալ տեղեկութիւնները (18 դեկտեմբեր) .—

Կառավարական « Փրոխ » օրաթերթը երէկուան թիւին մէջ կը գրէ թէ նոր Թղթածրարներու քննութիւնը արդիւնք տուած չըլլալով, Ներքին Նախարարը յետաձգած է Մաղլըմեան եպիսկ.ի վտարման որոշումը եւ խնդիրը պիտի յանձնէ դատախազութեան:

Եթէ ասիկա տեղի ունենայ, բոլոր Թղթածրարները դատախազութեան պիտի յանձնուին, որ լայն քննութեան պիտի ձեռնարկէ, Մաղլըմեանի աննպաստ տեղեկութիւնները ստուգելու համար:

⁂ Հաւաստի աղբիւրէ կ՚իմանանք թէ Մաղլըմեան եպիսկոպոսի համակիրները, Փարիզի մէջ գիմում կատարած են հելլէն դեսպանատան, բողոքելով վտարումի որոշումին դէմ: Աթէնքի իշխանութիւնները որոշած են առ այժմ չգործադրել վտարման որոշումը, տեսնելով որ այս խնդրին շուրջ, արժէքէն շատ աւելի աղմուկ առեղծեց հելլէն մամուլը: Միւս կողմէ իշխանութիւնները խորապէս ազդուած են որ ծանրապէս ամբաստանուած եպիսկոպոսի մը համար անտեղի պաշտպանութիւններ եւ ճնշումներ տեղի կ՚ունենան:

Ասկէ առաջ, միեւնոյն Փարիզի միջամտութիւնը — Գ. Նորատունկեանի նօթը հելէն արտաքին նախարարութեան — պատճառ եղաւ որպէսզի ետ առնուի կառավարական որոշումը Հայերու հելլէնահպատակութեան մասին: Բայց իշխանութիւնները, հետագային աւելի վնասակար վերաբերմունք ցոյց տուին ամբողջ հայ գաղութին հանդէպ:

Միւս կողմէ, թերթերը կը տեղեկացնեն որ Ներքին Նախարարը, դատարան պիտի յանձնէ եպիսկոպոսին ամբողջ Թղթածրարը, ինչ որ նուազ վարկաբեկիչ պիտի չըլլայ ամբողջ հայութեան համար:

« Էթնիքի Սիմէա» կը գրէ.— Երէկուան տեղեկութեանց համաձայն, հայ եպիսկոպոս Մաղլըմեանի աքսորման որոշումը պիտի չգործադրուի: Այս մասին կ՚ըսուէր թէ Թղթածրարին նոր ուսումնասիրութենէն յայտնի եղած է որ համայնավարութեան մասին տրուած ամբաստանութիւնները անհիմն են: Որոշումը չգործադրուելու համար թափուած ջանքերէն յատկանշականը այն է, որ Փարիզէն հեռագիր մը ղրկած են, որուն համաձայն, այդտեղի հայ գաղութին մեծերը բողոքած են հայ եպիսկոպոսին Յունաստանէն վտարման որոշումին դէմ, գովելով անոր գործունէութիւնը, եւ աւելցնելով թէ անոր համայնավարական պրոպականտ մղելը ճշմարտութեան չի համապատասխաներ:

Թրքուհիներու զինուորութիւնը կը մերժուի

Էնկիւրիէն կը հեռագրեն դեկտեմբեր 23 թուականով.— Վերջերս քննութիւն մը կատարուեցաւ մասուրական շրջանակներու մէջ, հաստատելու համար թէ կիներու պարտաւորիչ զինուորութիւնը կրնա՞յ օգտակար ըլլալ եւ լաւ ընդունելութիւն պիտի գտնէ՞ ժողովուրդին կողմէ.— Արդիւնքը ժխտական է: Հետեւաբար մէկդի պիտի դրուի քանի մը երեսփոխաններու այն ծրագիրը որ կը տրամադրէր պարտաւորիչ զինուորութիւն հաստատել կիներու համար: Սակայն, կը խորհուի որոշ թիւով կիներ զինուորագրել օժանդակ ծառայութեան համար, այսինքն հիւանդանոցներու եւ ռազմանիւթի արհեստանոցներու մէջ: Այս առաջադրութեամբ, երիտասարդ աղջիկները նախապատրաստական կրթութիւն մը պիտի ստանան դպրոցներու մէջ: Այս առթիւ դիտել կը տրուի թէ ի հարկին Հանրապետութեան նախագահ կրնայ դառնալ կին մը, նոյնիսկ սահմանադրութեան տրամադրութեամբ:

Նոր միջադէպ մը Թուրքիոյ եւ Յունաստանի միջեւ

Թրքական իշխանութիւնները բռնեցին երկու յունական ձկնորսանաւեր որոնք ձուկ կ՚որսային Միթիլլիի եւ Փոքր Ասիոյ ծովեզերքին միջեւ: Կղերական տարրերու արգելքէն յետոյ այս միջադէպը մեծ տպաւորութիւն գործեց Յունաստանի մէջ:

Երբ բառերնին չգտան, օտար բառ

Թուրքիոյ լեզուագիտական բարեփոխման յանձնաժողովը որոշեց որ՝ եթէ կարելի չըլլայ բառի մը հարազատ Թուրքերէնը գտնել, համազօր բառը ընտրուի անգլերէն, գերմաներէն եւ գլխաւորաբար Ֆրանսերէն լեզուէն:

Թուրք-ամերիկեան համաձայնութիւն մը

= o–o =

ԹՈՒՐՔԻԱ 1,300,000 ՏՈԼԱՐ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ՊԻՏԻ ՎՃԱՐԷ

Թուրք հանրապետական կառավարութեան եւ ամերիկեան կառավարութեան միջեւ հետեւեալ համաձայնութիւնը գոյացած է, ի մասին Ամերիկացիներու պահանջներուն.—

ՅՕԴ. Ա.— Թուրքիոյ Հանր. կառավարութիւնը՝ 1923 դեկտեմբեր 24 թուակիր համաձայնագրին մէջ յիշուած ամերիկեան հպատակներու պահանջները ամբողջովին հատուցանելու համար, Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու կառավարութեան պիտի վճարէ ամբողջ 1 միլիոն 300 հազար ամերիկեան տոլար: Այս գումարը պիտի հատուցուի 13 տարիէն, 100 հազարական տոլարի տարեվճարներով: Առաջին տարեվճարը պիտի ըլլայ այս համաձայնագիրը Թուրքիոյ Ազգ. Մեծ Ժողովէն վաւերացուելէ վերջ, 1936 Յունիս 1ին:

ՅՕԴ. Բ.— Երկու կառավարութիւններն ալ որոշած են թէ վերոյիշեալ գումարին վճարումով, Թուրք Հանր. կառավարութիւնը իրմէ եղած վերոյիշեալ պահանջներու վերաբերեալ բոլոր պայմաններէն անպարտ կացուցուած պիտի ըլլայ: Նոյնպէս, 1923 դեկտեմբեր 23ի համաձայնագրին մէջ յիշուած բոլոր պահանջներն ալ վճռապէս լուծուած պիտի նկատուին:

ՏՕՆԱԿԱՆ ԱՐՁԱԿՈՒՐԴԻ ԱՌԹԻՒ
« ՅԱՌԱՋ »Ի ՅԱՋՈՐԴ ԹԻՒԸ ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍՆԷ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՕՐ:

Փոթորիկ Սեւ Ծովու մէջ

Պոլսէն կը հեռագրեն դեկտեմբեր 23 թուականով.— Բուռն փոթորիկ մը կը տիրէ Սեւ Ծովու մէջ: Դէպի Պոլիս ճամբայ ելած նաւեր ի զուր կը փորձեն անցնիլ նեղուցը եւ ստիպուած են ամէնէն մօտ նաւահանգիստը ապաստանիլ: Փոթորիկը կը սաստկանայ ժամէ ժամ:

Չորս ռումբ պայթեցաւ, դատի մը առթիւ

Չորս ռումբեր պայթեցան Պիրէնի մէջ, երեք որոշ կէտերու վրայ, ահաբեկելու համար այն երդուեալները որոնք կը մասնակցին Վենիզէլոսի դէմ սարքուած մահափորձին դատավարութեան: Ամբաստանեալները ամէն միջոց կը փորձեն, յետաձգելու համար դատը: Այս անգամ ալ բողոքագիր մը յանձնեցին եղեռնագործ ատեանի դատաւորներուն դէմ, գանգատելով թէ անոնք խարդախած են երդուեալներուն ցանկը: Եւ սակայն դատավարութիւնը տեղի ունեցաւ, ընդհանուր ջղագրգռութեան մէջ: Յետոյ յետաձգուեցաւ, տասը երդուեալներ բացակայ ըլլալով: Անոնք դատապարտուեցան 15,000 դրախմի տուգանքի: Պաշտպան փաստաբանները նախապէս հեռացած էին սրահէն, նոր բողոքներ ներկայացնելէ յետոյ:

Հակասական լուրեր Գերմանիոյ մասին

Երկու օրէ ի վեր հակասական լուրեր շրջան կ՚ընեն Գերմանիոյ ներքին կացութեան մասին: Իբրեւ թէ արտակարգ միջոցներ ձեռք առնուած են հինգշաբթիէն ի վեր, պատերազմական նախարարութեան շրջակաները: Անդադար զինուորներ կ՚երթեւեկէին զրահապատ օթոներով, ինչ որ մեծ իրարանցում պատճառեց թաղին մէջ: Կարելի չէ եղած ո՛ր եւ է բացատրութիւն գտնել այս արտակարգ անօրինութեանց համար:

Երէկուան թերթերը նորութիւն մը չեն պարունակեր այս մասին, այնպէս որ կ՚ենթադրուի թէ անսովոր բան մը չկայ:

Զինովիեւի եւ Քամենեւի ձերբակալութիւնը կը հաստատուի

Ինչպէս գրած էին, ձերբակալուած եւ դատի յանձնուած են Լէնինկրատի նախկին ընդդիմադիր կեդրոնին անդամները: Նոր հեռագրի մը համաձայն, Ներքին գործավարութիւնը (Չեկա) ձերբակալած է նաեւ ուրիշ խումբ մը՝ Մոսկուայի մէջ: Բանտարկուած են 15 հոգի, մէջն ըլլալով Զինովիեւ եւ Քամենեւ: Ասոնց 7ին, մասնաւորապէս Քամենեւի եւ Զինովիեւի Թղթածրարները յանձնուած են Ներքին գործավարութեան մասնաւոր յանձնաժողովին, որ ամէն լիազօրութիւն ունի աքսոր վճռելու՝ վարչական կարգադրութեամբ: Միւս ութի մասին քննութիւնները կը շարունակուին:

Մոսկուայի հեռագրական գործակալութիւնը այս առթիւ կը հաղորդէ.— Ֆէտէրովի, Սաֆարովի, Զինովիեւի, Վարտինի, Քամենեւի, Զալուցքիի, Եվտոքիմովի մասին կատարուած քննութիւնները բաւարար ապացոյցներ երեւան չհանեցին, որպէսզի ամբաստանեալները դատարան յանձնուին: Ուստի Թղթածրարները յանձնուեցան մասնաւոր յանձնաժողովի մը, որ պիտի քննէ ի հարկին զանոնք աքսորելու խնդիրը:

⁂Խորհրդային թերթերը կրակ կը տեղան «Զինովիեւ եւ Թրոցքի ահաբեկչական խմբակին դէմ» :«Փրավտա»,կուսակցութեան պաշտօնաթերթը, դիտել կուտայ այս առթիւ.— « Հոկտեմբերեան յեղափոխութեան նախօրեակին, Զինովիեւ եւ Քամենեւ կատաղօրէն Լէնինի դէմ ելան եւ փորձեցին կանխէն զարնել կուսակցութիւնը եւ չփոթութիւն սերմանել շարքերուն մէջ: Անոնք մեր կուսակցութեան ուժը տկարացնելու այս քաղաքականութիւնը շարունակեցին յաղթական յեղափոխութեան յաջորդական տարիներու ընթացքին: Յեղափոխութեան իւրաքանչիւր վճռական հանգրուանին,Զինովիեւ եւ Քամենեւ երեւան կը հանէին ձախողած մանրոգի պոլիտիկոսի եւ դասալիքի իրենց բուն դէմքը, եւ ամէն անգամ, կրելով կուսակցութեան անողորմ դիմադրութեան պարտութիւնը, խոնարհութեան, հպատակութեան դիմակը կ՚անցընէին, զղջում կը յայտնէին, բայց նորէն գաղտնապէս կը շարունակէին իրենց գարշելի աշխատանքը ի վնաս յեղափոխութեան »:

Իսկ « Իզվէսթիա» կը գրէ.— « Լէնինկրատի ահաբեկչական կեդրոնին խմբակը անծանօթ մնաց, որովհետեւ մէկուսացեալ կեանք մը կը վարէր, ամբողջովին անջատուած՝ զանգուածներէն, եւ իր դիմագիծը ծածկելով հաւատարմութեան յայտարարութիւններով :Այս խմբակը կ՚ուզէր փոփոխել կուսակցութեան քաղաքականութիւնը Զինովիեւ - Թրոցքի ծրագրին ոգիով »:

Սիթրօէնի հաշուեկշիռը

Դատական հաշուեյարդարը կը շարունակուի Սիթրօէն հաստատութեան մէջ, որ փակուած է մինչեւ յունուար 3: Քննութիւնները կը հաստատեն թէ մինչեւ սեպտեմբեր 30 հաստատութեան ելքն էր՝ 2,134,509,615 Ֆրանք, իսկ մուտքը՝ 1,994,968,190, ինչ որ կը նշանակէ 139,541,425 Ֆրանք պաց: Հաշուեկշիռէն կ՚երեւայ թէ 1933 յունիսէն մինչեւ 1934 յունիս, մէկ տարուան ընթացքին հաստատութիւնը կորսնցուցած է 83 միլիոն Ֆրանք, իսկ այս տարուան յունիսէն սեպտեմբեր՝ 58 միլիոն Ֆրանք: Շարժուն պարտքն է՝ 596 միլիոն, իսկ հաստատուն պարտքը՝ 141,500,000 Ֆրանք:

Գործազուրկներու զաւակներուն կաղանդչէքը

Կիրակի օր տեղի ունեցաւ գործազուրկներու զաւակներուն ազգ. տօնածառի բացումը, Կաոն Փալէի մէջ, որ կը լողար լոյսերու մէջ: Կենդանաբանական պարտէզէն 5—6 փիղեր, թռչուններ եւ ուրիշ կենդանիներ փոխադրուած էին այս առթիւ: Վաթսուն հազար կապոց նուէր հաւաքուած է ,որ պիտի բաժնուի երեք օրուան միջոցին, օրական քսան հազար հատ: Կիրակի օրուան պաշտօնական արարողութիւններէն յետոյ ,որոնց ներկայ եղան Հանրապետութեան նախագահը, վարչապետը եւ ուրիշ բարձր պաշտօնատարներ, երկուշաբթի օր սկսաւ բուն բաշխումը: Վաթսուն հազար մանուկներէն զատ, որոնց վերջին մասը այսօր պիտի ստանայ իր կաղանդչէքը, ահագին բազմութիւն խռնուած է Կաոն Փալէի շուրջը, դիտելու համար հանդիսութիւնները:

Հանրապետութեան նախագահը առանձին սեղան մը շտկած էր, գպրոցականներու համար:

ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐՆԵՐ ՕՏԱՐ ԲԱՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ ԿՐՃԱՏՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

Պաշտօնաթերթը երէկ հրատարակեց շարք մը հրամանագիրներ, որոնք կը սահմանափակեն օտար բանուորներու գործածութիւնը՝ զանազան ճարտարարուեստներու մէջ:

ՈՃՐԱԳԻՏԵՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ

Ոճրագէտներու ժողով մը տեղի ունեցաւ դատական նախարարութեան մէջ, կանխարգել միջոցներ խորհելու համար: Կը նախագահէր դատական նախա –

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

«ՎՈՒՇԱՊԱՏ ԿՈ ՏՈՒՆԸ»

(ԱՌՈՎՆՈՒՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍԵՐ Վ. ՀԱՎԱՆՅԱՆԻ)

»»»··«««

Ցաւոտ էր ան, Տիրուհի Դէկտէր մեզ չէր նայում, մեր հետ խօսում էր միայն այն ժամանակ, երբ ուզում էր մի բան հարցնել կամ ինչ-որ բան պատուիրել։ Ամէն անգամ, երբ նա մեզ հետ խօսում էր, ես ուզում էի ասել նրան, որ ես ամէն ինչ գիտեմ, որ ես գիտեմ, թէ ինչու է նա այդքան տխուր, ինչու է նա միշտ լաց լինում, երբ մենք քնած ենք լինում։ Ես գիտեմ, որ նա ամէն գիշեր գնում է իր մօր գերեզմանի մօտ, որ նա ամէն գիշեր ասում է իր մօրը, թէ ինչքան է ինքը կարօտում նրան, որ նա ամէն գիշեր խնդրում է իր մօրը, որ նա գայ իր մօտ, որ նա ամէն գիշեր ասում է իր մօրը, որ նա չի կարող ապրել առանց նրա։ Ես գիտեմ, որ նա ամէն գիշեր լաց է լինում, երբ մենք քնած ենք լինում։ Ես գիտեմ, որ նա ամէն գիշեր գնում է իր մօր գերեզմանի մօտ, որ նա ամէն գիշեր խնդրում է իր մօրը, որ նա գայ իր մօտ, որ նա ամէն գիշեր ասում է իր մօրը, որ նա չի կարող ապրել առանց նրա։

Ես ուզում էի ասել նրան, որ ես գիտեմ, թէ ինչու է նա այդքան տխուր, ինչու է նա միշտ լաց լինում, երբ մենք քնած ենք լինում։ Ես ուզում էի ասել նրան, որ ես գիտեմ, թէ ինչու է նա ամէն գիշեր գնում իր մօր գերեզմանի մօտ, որ նա ամէն գիշեր ասում է իր մօրը, թէ ինչքան է ինքը կարօտում նրան, որ նա ամէն գիշեր խնդրում է իր մօրը, որ նա գայ իր մօտ, որ նա ամէն գիշեր ասում է իր մօրը, որ նա չի կարող ապրել առանց նրա։

Ես ուզում էի ասել նրան, որ ես գիտեմ, թէ ինչու է նա այդքան տխուր, ինչու է նա միշտ լաց լինում, երբ մենք քնած ենք լինում։ Ես ուզում էի ասել նրան, որ ես գիտեմ, թէ ինչու է նա ամէն գիշեր գնում է

ՍԿԱՏՎԱԾ ԿՈՒՉՔԻՆ

ԳԼՈՒԽ Ա. ՀՈՒՇԱՐԱՆ

ԳԼՈՒԽ ՀՈՒՇԱՐԱՆԻ ՏԱՐԵԼՈՒ

Ես ծնվել եմ Ղարաբաղի Ղազանչի գյուղում։ Հայրս գյուղի ամենահարուստ մարդն էր։ Ունեցվածքի մեծ մասը նա ստացել էր հոր ժառանգությունից։ Մայրս մահացել էր, երբ ես ընդամենը հինգ տարեկան էի։ Հիշում եմ, որ մայրս հիվանդ էր, և հայրս նրան տանում էր Շուշի՝ բժիշկների մոտ։ Մի անգամ էլ, երբ մայրս հիվանդացել էր, հայրս նրան տարել էր Թիֆլիս։ Մայրս մահացավ Թիֆլիսում, և հայրս նրան թաղեց այնտեղ։

Մայրս մահացավ, երբ ես հինգ տարեկան էի։ Ես մայրիկիս հիշում եմ միայն մշուշոտ կերպով։ Հիշում եմ, որ նա ինձ շատ էր սիրում, և ես էլ նրան շատ էի սիրում։ Հիշում եմ, որ մայրս հիվանդ էր, և ես վախենում էի, որ նա կմեռնի։ Հիշում եմ նաև մայրիկիս հուղարկավորությունը։ Ես չեմ հասկանում, թե ինչ է մահը, բայց զգում եմ, որ մայրիկս այլևս չի վերադառնալու։

Մայրս մահացավ, և հայրս ինձ տարավ Շուշի՝ իր քրոջ՝ մորաքրոջս մոտ։ Մորաքրոջս անունը Մարիամ էր։ Նա ամուսնացած էր Շուշի ամենահարուստ վաճառականներից մեկի՝ Գրիգոր Ավետիսյանի հետ։ Գրիգոր Ավետիսյանն ուներ մեծ խանութ և մի մեծ տուն։ Նրանք երեխա չունեին, և ես դարձա նրանց միակ սիրելի զարմիկը։

Հայրս ինձ Շուշի տարավ 1904 թվականի գարնանը։ Ես այդ ժամանակ հինգ տարեկան էի։ Հայրս ինձ տարավ մորաքրոջս մոտ և ասաց, որ ինձ այնտեղ թողնելու է։ Ես սկսեցի լաց լինել և չէի ուզում հորս հետ մնալ։ Ես ուզում էի գնալ նրա հետ։ Հայրս ասաց, որ ինքը շատ զբաղված է լինելու, և ինձ չի կարող իր մոտ պահել։ Ես չհասկացա, թե ինչու է հայրս զբաղված լինելու, բայց հասկացա, որ նա ինձ չի ուզում իր մոտ պահել։

Հայրս ինձ թողեց մորաքրոջս մոտ և գնաց։ Ես շատ լաց եղա, երբ հայրս գնաց։ Ես կարծում էի, որ հայրս ինձ չի սիրում, և որ ինձ ուզում է հեռացնել իրենից։ Հետագայում ես հասկացա, որ հայրս ինձ շատ էր սիրում, բայց նա ստիպված էր գնալ, որովհետև նրա գործերը կանչում էին նրան։

Մորաքրոջս մոտ ես ապրեցի տասը տարի։ Այդ տասը տարիների ընթացքում ես ամեն տարի գալիս էի հորս մոտ ամառային արձակուրդների ժամանակ։ Հայրս ամեն տարի գալիս էր ինձ տեսնելու։ Նա ինձ միշտ շատ նվերներ էր բերում։ Ես հորս շատ էի սիրում, և նա էլ ինձ շատ էր սիրում։

Մորաքրոջս մոտ ես ապրում էի շատ լավ։ Նրանք ինձ շատ էին սիրում, և ես էլ նրանց շատ էի սիրում։ Նրանք ինձ ոչ մի բանում չէին զրկում։ Ես ունեի բազմաթիվ խաղալիքներ, և ինձ համար միշտ նոր հագուստներ էին կարում։ Ես ապրում էի մեծ տանը, և ինձ համար առանձին սենյակ էին հատկացրել։ Ես ունեի նաև իմ սեփական սպասուհին, որը ինձ հագցնում էր, կերակրում էր և քնեցնում էր։

Մորաքրոջս տունը շատ մեծ էր։ Նրա տունը ուներ հարկ և նկուղ։ Նկուղում պահվում էին տարբեր ապրանքներ, որոնք վաճառվում էին խանութում։ Ես շատ էի սիրում նկուղը, որովհետև այնտեղ միշտ զով էր, և ես կարող էի ուտել այնտեղ պահվող քաղցրավենիքից։

Մորաքրոջս տունը գտնվում էր Շուշի ամենագեղեցիկ թաղամասում։ Տունը շրջապատված էր մեծ պարտեզով։ Պարտեզում շատ ծառեր էին աճում, և ես շատ էի սիրում այդ ծառերի տակ խաղալ։ Ես հատկապես սիրում էի խնձորենիները, որոնք ամռանը պտղաբերում էին։ Ես կարող էի ուտել խնձորներ, որքան ուզում էի։

Պարտեզում կար նաև մի փոքրիկ լճակ, որտեղ ապրում էին ձկներ և բադեր։ Ես շատ էի սիրում նայել ձկներին, երբ նրանք լողում էին ջրի մեջ։ Ես նաև կերակրում էի բադերին, երբ նրանք գալիս էին ինձ մոտ։ Բադերը շատ ընտելացած էին ինձ հետ, և նրանք չէին վախենում ինձանից։

Մորաքրոջս տունը գտնվում էր Շուշի ամենաբարձր մասում, և այնտեղից երևում էր ամբողջ քաղաքը։ Ես շատ էի սիրում նայել քաղաքին, երբ ամպրոպ էր լինում։ Ես հիանում էի կայծակներով, որոնք երկնքում էին փայլատակում, և ամպերի որոտով, որոնք ահռելի ձայնով էին գոռում։ Ես չէի վախենում ամպրոպից, որովհետև գիտեի, որ ամպրոպը վտանգավոր չէ, եթե մարդ տանը է։

Մորաքրոջս տունը շրջապատված էր բարձր պարսպով, որի վրա երկաթե ցանց էր անցկացված։ Դարպասը միշտ փակ էր, և դարպասի մոտ միշտ կանգնած էր դռնապանը։ Դռնապանի անունը Ալեքսան էր։ Նա ռուս էր, և ես շատ էի սիրում նրան։ Ալեքսանը ինձ հաճախ էր պատմում իր կյանքի մասին։ Նա պատերազմի մասնակից էր եղել, և ես շատ էի սիրում լսել նրա պատերազմական պատմությունները

բարը: Կը մասնակցէին բազմաթիւ օտար ներկայացուցիչներ: Այս առթիւ հաստատուեցաւ թէ ոճիրը աւելի շատ հիւանդութիւն մըն է, քան թէ խախտում հաստատուած օրէնքներու: Տոքթ. Թուլուզ դիտել տուաւ թէ ոճիրը ընկերային երեւոյթ մըն է եւ մարդիկ սխալ կ'ընեն դարերէ ի վեր զայն պարփակելով դատական իրաւագիտական չրջանակի մէջ: Առաջարկուած կանխարգել մի – ջոցներուն մէջ կը գտնուի սեռային ամլացումը:

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ՝ ՓԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԹՈՒՐՔԻՈՑ անտեսական գործավար ձէլալ Պայար, խորհրդային դեսպան Գարախան եւ Սումէր Պանքի ընդհ. տնօրէն Նուրուլլահ Էսատ դեկտեմբեր 15ին այցելեցին կեսարիոյ նորաչէն գործարանը: Գործավարը բանուորներով հետաքրքրուեցաւ եւ տեսնուեցաւ Ռուսիոյ մէջ սորված երիտասարդներուն հետ: «Գործավարը եւ դեսպան Գարախան բանուորներուն կերակուրէն կերան եւ շատ հաւնեցան»:

ՃԱՓՈՆՑԻ ՍՊԱՑ ՄԸ ձերբակալուեցաւ Մանչուրիոյ ռուսական սահմանագլուխին վրայ, երբ կը փորձէր լուսանկարներ քաշել:

ՅՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ եվմասցոյցին քննութիւնը վերջացնելէ յետոյ, նիստերը յետաձգեց մինչեւ յունուար 8, տոնական արձակուրդի առթիւ:

Հ. Ց. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՏՒՄՈՆի կոմիտէն դասախօսական ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները վաղը Շաբաթ շաբթի իրիկուն, ժամը 7.30ին, Հ. Ց. Դ. Տան վերնայարկը, կը դասախոսէ՝ ընկ. Աղոյո Աբծրունի:

Կը հրաւիրուին նաեւ Հ. Ց. Դ. Պատ. Միութեան բոլոր անդամները:

«ՎԷՄ»

Հանդէս մշակոյթի եւ պատմութեան

Լոյս տեսաւ երկրորդ տարեշրջանի առաջին թիւը հետեւեալ բովանդակութեամբ.— Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ՝ «Համալխարհային պատերազմի նպատակները»: Ռ. ԱՒՐԱՀԱՄԵԱՆ՝ «Ֆէրդովսին եւ իր Շահնամէն»: Ց. ՋԱԻՐԵԱՆ՝ «Թ. Թորամանեանի կեանքն ու գործը»: Ս. ՈՍԿԵԱՆ՝ «Մ. Զարիֆեան», Մարտիրոս Ղրիմցու տաղերը: Վ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ՝ «Աղթամարի կռիւը»: ՍԱՄՍՈՆ՝ «Հայաստանի անդր. դեսպանը Պարսկաստանում»: Գր. Արծրունու յուղարկաւորութիւնը եւ Ս. Զաւարեանի դամբանականը: ԳՐԻՄԻԹԻ՝ «Զինադադարի օրերուն»: Հին թուղթեր, Հայաստանի խորհուրդի արձանագրութիւնները: ԿԵԱՆՔ ԵՒ ՄՇԱԿՈՑԹ: ԳԻՐՔ ԵՒ ՄԱՄՈՒԼ: ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆ՝ Ա. Աբեղեան, Ց. Զաւրեան, Ս. Վ.: ԸՆԹԵՐՑՈՂԻ ԷՋ: ՑԱՒԵԼՈՒԱԾ՝ Վ. եպ. Մանկունի՝ «Գէորգ Դ. եւ իր ժամանակը»: ՆԿԱՐՆԵՐ:

ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆԵԳԻՆԸ.— Ամերիկա, Բրիտանական կայսրութիւն, Եգիպտոս, Իտալիա 70 ֆրանք: Ռումանիա, Պուլկարիա, Ցունաստան, Սուրիա, Պարսկաստան 50 ֆրանք: Ֆրանսա եւ ուրիշ երկիրներ 60 ֆրանք

Խմբագրութեան հասցէն՝ S. Vratzian, 13, Rue des Platanes, Plessis- Robinson (S.)

Ֆրանսայի ընդհանուր գործակալ՝ Լ. Գեւոնեան, 17, Rue Damesme, Paris (13)

Յատուկ խնդրանք՝ փութացնել բաժնեգիններու առաքումը, որով բաժանորդները ալակցած կը լինեն խմբագրութեան գործին:

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

ԿԵՆՔ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏ

ՏԱՐԵԳԻՐՔԸ — 1935 — Ե. ՏԱՐԻ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ, ՃՈՒԱ ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ, ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ, ՊԱՏՄԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ԵՐԳԻՉԱԿԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՄԲ

Դիմել M. et M. BARSAMIAN, 30, Rue Drouot, PARIS (9e)

Ինչպէս նաեւ «Ցառաջ»ի վարչութեան, Լ. ԳԵՒՈՆԵԱՆ, 17, Rue Damesme, Paris

ԳԻՆ 20 ՖՐԱՆՔ

Կեդրոնատեղի՝ Հ. Սամուէլ Գրատուն, 51, Rue Monsieur le Prince, Paris.

Մարսէյլի համար դիմել՝ Պ. Ց. Մալաքեանի, 101, Rue St. Jacques, Marseille.

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԵՐԵԿՈՑ

ՆՈՐ ՏԱՐԻԻ ԱՌԹԻԻ

1934 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 31, ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, ԺԱՄԸ 9ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՅՍ

կազմակերպուած՝ ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՄՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Salle des Conférences-ի մէջ, 7, Rue de Tretaigne, Փարիզ (18), մէթրօ՝ J. Joffrin կաղանդի սեղան կէս գիշերէն վերջ

Հայկական խնջոյք – հայկական ուրախութիւն, զանազան նուագարաններով (Դաշնակ, թառ եւայլն): Այս բոլոր վայելքը՝ միայն 15 ֆր. մուտքով

Կը խնդրուի նախօրօք արձանագրուիլ, դիմել Օր. Պետրոսեանի, 6, Rue Tretaigne, Paris (18), Հեռաձայն Montmartre 13-09:

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ՀԱՅ ՍԱՓՐԻՉՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

6 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1935 ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՑ ԺԱՄԸ 9.30ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՅՍ

Salle des Ingénieurs Civils-ի ՄԵԾ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

19, Rue Blanche, Մէթրօ՝ Blanche եւ Trinité.

ՄՈՒՏՔ ԱՅՐԵՐՈՒ՝ 8 ՖՐԱՆՔ, ԿԱՆԱՆՑ՝ 5 ՖՐԱՆՔ:

Տոմսերը կը ծախուին Հայ սափրիչներու մօտ եւ սովորական տեղերը:

Հայերու ժամադրավայրը

Ճաշարան ՖԼՕՐԻԱ

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Odéon եւ Սէն Միքէլ Հեռաձայն Danton: 52-73

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ

ԵՐԵԿՈՑԹ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆ ՀՕՄԻ ՆԱԽԿԻՆ ՍԱՆՈՒՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ԵՐԵԿՈՑԹ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ 29 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՑ

Salle des Ingéniurs Civils-ի ճեղ սրահներուն մէջ

19 Rue Blanche Մէթրօ՝ Trinité

Կը ներկայացուի ՍԱՄՈՒԷԼ (տրամ 3 արար)

(Հեղինակ՝ Միութեանս անդամներէն Պ. վահան Թաիմազեան)

Մասնակցութեամբ Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆի եւ Միութեանս անդամներու: կէս գիշերէն վերջ եւրոպական պարեր: Առաջարկարգ Orhestre Jazz-Tango, ՄԻՆԷ. ՍԱՀԱԿԵԱՆի: Ձոն եւ դիւրամատչելի պիւֆէ:

Մուտք այրերու՝ 10 ֆրանք, իսկ կիներու՝ 7.50:

ՏՕՆԱՑՔԱՌ ՎԻՆՆԻՊԷԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած Վէյէնի Հայ Կրթասիրաց Երկսեռ Միութեան կողմէ

31 Դեկտեմբեր, Երկուշաբթի երեկոյ, ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ, 8, AVE. DE PARIS-ի մեծ սրահին մէջ:

Ճոխ յայտագիր, բանախօսութիւն, մանուկներու կողմէ երգեր, արտասանութիւններ, կաղանդ պապայ եւ հաճելի անակնկալներ:

Եւրոպական պարերը կը սկսին կէս գիշերէն մինչեւ առաւօտ:

Ընտիր ժազ Մուտքը ազատ է

ԶԱՓ. ՈՐԲԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ԱՄԱՆՈՐԻ ԱՌԹԻԻ

Շաբաթ, 29 Դեկտեմբեր, երեկոյեան ժամը 9էն մինչեւ լոյս

կազմակերպուած Զ. Ո. Մ.ի ԼԻՈՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

Թէաթր Օլոմպի սրահին մէջ, 145, Cours Lafayette

Պատուոյ նախագահուհիութեամբ՝ ՏՈՔԹ. ՊԻՏՈՆի

ԸՆԴԱՆԵԿԱՆ ՄԹՆՈԼՈՐՏ.— ՆՈՐԱԳՈՅՆ ՊԱՐԵՐՈՒ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԼԻՈՆԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՐԵՐՈՒ ՄՐՑՄԱՆ ԱՒՈՑԵԱՆՆԵՐԷՆ Պ. ՍՏԵՓԱՆԻ ԿՈՂՄԷ.— ՄՐՑՈՒՄ ԹԱՆԿՈՑԻ ԵՒ ՖՈՒՏԲՐՈՒԹԻ.— ՆՈՒԷՐՆԵՐ Ա. Բ. Գ. ՀԱՆԴԻՍԱՑՈՂՆԵՐՈՒՆ.— ՔՈՒԹԻԵՌՆ ԵՒ ԱՐՔԱՔՍԻՈՆ.— ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐ.— ԱԺԱՆ ԵՒ ՁՈՒՆ ՊԻՒՖԷ:

Օգտակար տեղեկութիւններ

ԱՅԳԵԼԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Versailles-ի եւ **Palaiseau**-ի

Մեր սքանչելի հոգամասերը որոնք ծախու են տպարանիս գնատակաւ վճարքը 5 ֆրանք:

Մանրամասնութեանց եւ այցելելու համար դիմել՝

Mr. PATRIK-ի, Mr. LECORNU-ի ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԸ

7, Rue Paul Lelong, Métro: Bourse, Tél. Gut. 40-37

Գրասենեակները բաց են ամէն օր, նոյնիսկ կիրակի եւ տօն օրեր: ժամը 9 — 12, 13 — 17

ՇԱՀԱՒԻ է շատ նպաստաւոր դիպով սափրիչի խանութի մը արդիական բոլոր կարմածները, թիկնաթոռ, հայելի եւն.: Մանրամասնութեանց համար դիմել երեկոները ժամը վեցէն վերչ, իսկ շաբաթ, կիրակի եւ երկուշաբթի ամբողջ օրը Պ. ՇԻՐՎԱՆԵԱՆի, 32, Պուլվար Ռոտէն, Իսի լէ Մուլինօ:

ՎԱՃԱՌ (քաշ - քով) ՓՈՒԼ - ՕՎԵՐ եւ ԲՈՒՐԴ ԶԵՒՆՈՑՆԵՐ

ՄԱՐՇԷՃԻՆԵՐ,

CACHE - COLS EN LAINE, PULL - OVER, GILETS ET GANTS DE LAINE-ի

Ձեր գնումներուն համար դիմեցէք՝

JAPHET Frères

224 & 257 Rue St. Denis, Paris 2e.

Métro: St. Denis.

Tél. Central: 69-61 եւ Gutemberg 57-57

Միայն տրամադրելի է բնիւր մը երմը'անելի գիներով:

ՕՐ. ԵՊՐՈՒՀԻ ՆԱԼՊԱՆԴԵԱՆ

եւ

ԳՐԻԳՈՐ ՃՕԼՕԼԵԱՆ

Նշանուած

20 դեկտ. 1934

Անկէն լէ Պէն Փարիզ

Ծանօթ.— կիրակիի թիւին մէջ թիւրիմացութեամբ օրիորդ եպրուհի անունը հրատարակուած է Օր. երանուհի:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Բարձր Հայքի Հայր. Միութեան վարչութիւնս հրապարակաւ իր խոր երախտագիտութիւնները կը յայտնէ ամէն անոնց, որոնք Միութեանս կազմակերպած «Դաւանանութիւն» ներկայացումին բերին իրենց բարեհամակրութիւնը եւ խաղին յաջողութեան համար ջանք չի խնայեցին, շնորհակալութիւններ նաեւ անոնց, որոնք որ եւ է ձեւով օժանդակեցին վարչութեանս:

Վարչութիւն

Վարձու յարկարաժին

Վարձու են Լա Կարէնի կայարանին դիմացը (9 վայրկեան Սէն Լազարի կայարանէն), ամենաարդիական յարմարութիւններով յարկարաժիններ, մէկ սենեակ խոհանոց եւն. 2000 ֆր., 2 սենեակ խոհանոց եւն. 4000 ֆրանք, 3 սենեակ խոհանոց եւն. 5000 ֆրանք: Առանց քօնֆոռի 2 սենեակ խոհանոց 1600 ֆր., 3 սենեակ խոհանոց 3000: Մասնաւոր գեղջ Հայերու, որոնք կը ներկայանան «Ցառաջ»ի ներկայ կրտրոնով: Անմախընթաց պատեհութիւն: Դիմել տեղւոյն վրայ

Պ. **Stéphan**-ի, **propriétaire**, 83, Rue de Pointe, La Garenne (Seine): Tél. Charlebourg: 23—39.

Վարձու է

Anvers եւ Barbès մէթրոյի մօտ կահաւորուած սենեակ մը պարտէղի կամ փողոցի վրայ այր մարդու համար: Հեռաձայն կայ եւ ի հարկին ճաշն ալ միասին:

Տեղեկութեան համար դիմել՝ «Ցառաջ»ի վարչութեան:

ՆԱՄԱԿ ունին Պ. Վարդան Նալպանեան եւ Պ. Մաքս Յակոբեան: Դիմել՝ «Ցառաջ»ի վարչութեան:

ՄԱՆՆԱԻՈՐ ԴԱՍԵՐ

Հայերէնի, ֆրանսերէնի, գերմաներէնի եւ անգլերէնի հմուտ հայ օրիորդ մը կը սուանձնէ մասնաւոր դասեր տալ, դիւրամատչելի պայմաններով: Դիմել՝ երուանդ Ցարութիւնեանի, 13, Rue d'Orsel, Paris (18).

Le Gérant: H. STEPHAN

17, Rue Damesme, PARIS (13)

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

Պայմար տար տես տպ ի դէմ աւետրգի գիներով:

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
(ԵՐԵՒԵՍԿԻ ՀԱՄԱՐ) Métro : TOLBIAC

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 — 70

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 փրանք	70 փրանք	35 փր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 փրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ Երկիրներ	200 փրանք	100 փրանք	—

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 27 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
JEUDI 27 Décembre 1934

10ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année Nº 2687 — Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՆՈՅՆ ՍՐՏՈՎ՝ ԵՐԿՈՒ ՃԱԿԱՏԻ ՎՐԱՅ

=o·o=

Նոր չէ որ պիտի հաստատենք թէ՝ «պետական–հակապետական»ի ցնդաբանութիւնը լրջօրէն կը սպառնայ գաղութներու ինքնապաշտպանութեան:

Այդ նենգամտութեան հետեւանքով է որ շատեր շփոթութեան կը մատնուին, իրենց հաւաքական աշխատանքին մէջ:

Այդ է, նորէն, պատճառը, եթէ տաղտկալի վէճեր կը ծագին ամէնէն տարրական հարցերու առթիւ:

Օրինակ, ծաղկոց մը կը բանայ, տարրական հայերէն մը սորվեցնելու համար նոր սերունդին:

Եւ ահա բանդէտ մարդիկ սիրտ կը պղտորեն, քարեր կը շարեն ճամբուն վրայ.

— Ի՞նչ ծաղկոց, ի՞նչ դասընթացք: Այդ բոլորը դաշնակցական խեղքեր են. Խ. Հայաստանը, անոր կառավարութիւնը միայն կրնայ փրկել հինն ալ, նորն ալ...

Մի՛ փորձեր վիճիլ եւ ապացուցանել թէ՝ տասը տարի անցեր է եւ դեռ տասն ալ կրնայ սահիլ, արագօրէն օտարացնելով նոր սերունդը:

Իմաստակութեան եւ ամբոխավարութեան այս որդը կը բանի մասնաւորապէս Հայր. Միութեանց վերին խաւերուն մէջ:

Ոչ մէկ առեն այնքան աւեր գործուած է այս ճակատին վրայ, որքան վերջացող տարուան ընթացքին:

Ամերիկայէն արձակուած ազդանշանը թեւ տուաւ ոգէտ եւ խառնակիչ մարդոց, եւ այսօր, չկայ քիչ–շատ կարեւոր Հայրենակցական մը որ երկուքի բաժնուած չըլլայ:

Ամէնէն խարխուլ Միութիւնն անգամ նոր թեւ մը արձակեր է, — Վերաշինա՛ց:

Անմեղունակ բառ մը է «վերաշինաց»ը, որ կը գործածուէր տարիներ առաջ, առանց որ եւ է թիւրիմացութիւն պատճառելու:

Այժմ բառը դարձեր է նշանախօսք, ոչ թէ իսկապէս հայրենիքի վերաշինութեան զարկ տալու, այլ ջուր եւ արիւն պղտորելու համար:

Եթէ չենք սխալիր, Արաբկիրէն եւ Մալաթիայէն յետոյ, Սեբաստիոյ Վերաշին. Միութիւնն էր որ ձեռնարկեց նոր աւան մը շինելու Խ. Հայաստանի մէջ: (Ան 1919էն ի վեր կը գործածէ «վերաշինական» անունը):

Արդ, Միութեան պաշտօնաթերթը, «Ալիս», իր վերջին թիւին մէջ հրատարակած է խմբագրական մը, որ անգամ մը եւս կը պատէ կեղծ «Վերաշինաց»ներու դիմակը:

— «Տասնըվեց ամիսներէ ի վեր խառնակիչներու բոլշեւիկ պարագլուխները դուլ – դադար չունեցան, մեր Միութեան գործերը խանգարելու, Կեդր. Վարչութիւնը անուանարկելու, անտեղի սուտերով եւ զրպարտութիւններով եւ բռնի կերպով ապօրինի «Պատգմ. ժողով» գումարելու անունին տակ խորհրդային կարգերու «տավուլ»ը զարնելու»:

Կեդր. Վարչութիւնը ճարահատ կը դիմէ դատարան, որ կ'արգիլէ «այդ խառնակիչներու գումարելիք պատգմ. ժողովը»:

— «Բայց անոնք պետական օրէնքին ալ չհնազանդեցան: «Բողոքի ժողով» անունին տակ՝ գաղտնի ժողով բրին, վարչութիւն ընտրեցին եւ իրենց դաւադրական աշխատութիւնները շարունակեցին՝ Հօկի եւ բոլշեւիկներու կողմէ վճարուած քանի մը անձերու առաջնորդութեամբ: Անձեր՝ որոնցմէ ոմանց անունները 15 տարիներէ ի վեր Միութեան անդամատետրերուն մէջ գոյութիւն անգամ չունին, որպէս անդամ»:

Այս առթիւ, «Ալիս» կը յիշէ շարք մը փաստեր, որոնք երեւան կը հանեն կարմիր – կանանչ խառնակիչներու բոլոր դաւերը: (Յառաջիկային պիտի հրատարակենք ամբողջութիւնը):

Այս մէկ հատիկ օրինակը կրնայ լուսաբանել միւս բոլոր խաղերը, որոնք խոր ճեղքեր բացած են գրեթէ բոլոր Հայր. Միութեանց մէջ:

Ի՞նչ կ'ուզեն կեղծ վերաշինականները:

Պատասխանը կուտայ Սեբաստիոյ Վերաշին. Միութիւնը, նոյն խմբագրականով.

— «Հիմա, սակայն, անոնք ելած են պահանջելու, որ այս Միութիւնը միմիայն Խ. Հայաստանով զբաղի եւ ոչ ուրիշ բանով ... Եւ կ'ուզեն որ Սեբաստիոյ Վերաշ. Միութիւնը Հօկին ագին կապեն բարոյապէս եւ մեր Միութիւնը բոլշեւիկեան գործիք ծառայեցնեն, ինչպէս որ ըրին շատ մը Հայր. Միութիւններու»:

Ահա բուն գաղտնիքը՝ բոլոր «շերտաւորումներուն»: Նոյն ըթամտութիւնն ու նենգամտութիւնը՝ յանուն «պետական»ի, որ կը ձգտի ամէն ինչ կեդրոնացնել Երեւանի մէջ. եւ ընդդէմ «հակապետական»ի, որ կ'ըսէ.

— Ես միշտ պատրաստ եղած եմ եւ եմ՝ օգնելու հայրենիքին վերաշինութեան: Բայց, չեմ կրնար մոռնալ իմ պարտականութիւններս՝ հանդէպ արտասահմանի բազմութեանց, որոնք նոյնքան հիմնական հոգեր ունին: Ես հաւասար աչքով կը նայիմ երկուքին ալ, եւ ով որ կը փորձէ խափանել իմ ճամբաս, չի կրնար անկեղծ բարեկամ ըլլալ ո՛չ Հայաստանի, ոչ ալ արտասահմանի անտէր բազմութեանց:

Երբ այսքան բացորոշ է պատկերը, այլ եւս վարանելու պատճառ չունին արտասահմանի առողջ տարրերը, իրենց ճամբան գտնելու համար:

Առանց ազդուելու «պետական»ի եւ «հակապետական»ի հէք – եաթներէն, անոնք տիրաբար պիտի վարեն իրենց ճակատագիրը, կատարելով իրենց պարտականութիւնը՛ եւ հայրենիքին եւ գաղութներուն հանդէպ:

Ոչ միայն մէկը միւսը չի խանգարեր, այլեւ կը լրացնէ ինքնապաշտպանութեան պայքարը, երկու ճակատի վրայ: Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱԾԽԱՀԱՆՔԻ ՎԱՐԻՉՆԵՐԸ ԿԸ ԳԱՆԳԱՏԻՆ
ՕՏԱՐՆԵՐՈՒ ՎՐԱՅ ԴՐՈՒԱԾ ՏՈՒՐՔԻՆ ԴԷՄ

=o·o=

Խորհրդարանը 1935ի ելմտացոյցը քուէարկած առեն, հաստատեց նաեւ մասնաւոր տուրք մը՝ օտար բանուորներու եւ պաշտօնեաներու աշխատավարձին վրայ: Այս ծրագիրը մերժուած էր վերջին երեք ելմտացոյցներու քուէարկութեան առեն, եւ այս անգամ ալ անոր ընդդիմացան արտաքին եւ ելմտական նախարարները,, բայց մեծամասնութիւնը չուզեց լսել: Տուրքին համեմատութիւնն է հարիւրին 5 — 10: Արտաքին նախարարը գիտել տուաւ թէ այս տուրքը կը հակասէ միջազգային առեւտրական եւ բանուորական պայմանագրութեանց. իսկ ելմտական նախարարը բացատրեց թէ եկամուտը չպիտի բաւէ նոր տուրքը հաւաքելու: Այժմ ամէնէն ուժգին ընդդիմութիւնը կը յայտնեն ածխահանքի տէրերը, առարկելով թէ չեն կրնար իրենց գործը շարունակել առանց 80.000 օտար բանուորներու եւ թէ նոր տուրքը պիտի վտանգէ Ֆրանսայի հանքային ճարտարագործութիւնը:

Ֆրանսա մրցակից Լեհաստանի

Ֆրանսայի եւ Խ. Միութեան մերձեցումը լուրջ մտահոգութեան մատնած է Լեհաստանը, որ կը խորհի փոխել իր քաղաքականութիւնը: Պատճառը ոչ միայն քաղաքական է, այլ եւ տնտեսական: 1933ին Լեհաստան Խ. Միութեան ապրանք ծախեց քառապատիկ աւելի քան իր գնածը: Այս տարի համեմատութիւնը իջած է 4ի դէմ 5ի: Խ. Միութեան մեքենաներու ապրանքին աւելի քան 50 առ հարիւրը, որ նախապէս Լեհաստանի կը տրուէր, այժմ Ֆրանսայի կ'ըլլայ: Ֆրանսա՝ աւելի լայն վարկեր բացած է եւ աւելի նպաստաւոր պայմաններ կ'առաջարկէ քան Լեհաստան: Տարակոյս չկայ թէ Ֆրանքօ-ռուս առեւտրական դաշնագրին կնքումը աւելի պիտի ծանրացնէ այս կացութիւնը:

Սելանիկի բանուորները պարպեցին միջնաբերդը

Գրած էինք թէ Սելանիկի «Թոմէքսիալ» ծխախոտի գործարանին 400 բանուորները փակուած են շէնքին մէջ եւ կը մերժեն դուրս ելլել, մինչեւ որ գոհացում չտրուի: Առաջին օրերը ոստիկանութիւնը արգիլած էր ուտելիք ճարել, բայց յետոյ արտօնեց: Տասներկու օր այսպէս փակուած մնալէ վերջը, բանուորները դուրս ելան դեկտեմբեր 25ին: Ոստիկանութիւնը խոշոր ճեղք մը բացած էր գործարանին արտաքին պատին վրայ: Բանուորներու ներկայացուցիչները այդ ճեղքէն ներս մտնելով, հրաւիրեցին դուրս ելլել: Նախ ելան կիները, 270 հոգի: Անոնց հետեւեցան այրերը: Ոստիկանութիւնը անմիջապէս բանտ առաջնորդեց գործադուլի կոմիտէին անդամները: Ոստիկանութիւնը բռնութեան դիմած չըլլալով, պայքարը վերջացաւ առանց զոհի:

Նոր դաւադրութիւն մը Յունաստանի մէջ

Աթէնքէն կը հեռագրեն թէ կառավարութիւնը երեւան հանած է զինուորական դաւադրութիւն մը, որ կազմակերպուած էր Զօր. Փլասթիրասի կուսակից սպաներու կողմէ: Պատերազմական նախարարը ամէն միջոց ձեռք առած է, ձախողեցնելու համար ձեռնարկը: Պաշտօնանկ եղած է էվզօններու գունդին հրամանատարը:

Թուրքիոյ մականունի նոր կանոնագիրը

Թուրք թերթերը կը գրեն թէ մականունի նոր կանոնագրին համաձայն, ամէն Թուրք որ մականուն չունի, մինչեւ 1936 յուլիս 2 մականուն մը պիտի ընտրէ եւ արձանագրէ մարդահամարի մէջ: Նոր մականունները կ'առնուին Թուրք լեզուէ: Մականունները չեն կրնար վերջանալ եանով, օֆով, էֆով, իչով, վիչով, իսով, տիսով, բուլօսով, աքիով, զատէով, մախտումուով, վէլէտով եւ պինով: Իսկ այն մականունները որ այս բառերով կը վերջանան, չեն կրնար գործածուիլ: Անոնց տեղ կրնայ օղլու գրուիլ: Օրինակի համար Լեւոն Միհրանեանի տեղ՝ Միհրան օղլու Լեւոն:

Այն միեւնոյն սերունդէ ընտանիքները որ մականուն չունին եւ կամ փոխել կ'ուզեն իրենց մականունը, կրնան հաւաքական մականուն մը ընտրել: Միեւնոյն սերունդէն չեղողները չեն կրնար միեւնոյն մականունը գործածել: Այն կինը որուն ամուսինը մեռած է, կրնայ, եթէ կ'ուզէ, իր հօրը մականունը առնել: Ընտանիքի պետին կը պատկանի իր եւ իրեններուն մականունը ընտրել: Մինչեւ 1936 յուլիս իրենց մականունները արձանագրել չտուողներէն 5էն 15 ոսկի տուգանք կ'առնուի:

Ուզողը կրնայ փոխել իր ոչ-թուրք անունը

Թուրք թերթերը կը գրեն թէ Գազիանթէպի երեսփոխան Տօքթ. Սուատ Ազգ. ժողովին առաջարկեց օրինագիծ մը, որուն համաձայն ուզողները կրնան փոխել իրենց ոչ – Թուրք անունները: Միայն թէ այս փոփոխութեան համար հարկ չկայ դատարանի որոշման, այլ մարդահամարի վարչութիւնը ուղղակի կ'արձանագրէ ենթականերուն ընտրած նոր անունները: Փոփոխութեան պայմանաժամը կապուած է մականունի օրէնքի պայմանաժամին հետ:

Օրինագիծը ունի նաեւ հետեւեալ տրամադրութիւնը. «Անունի փոփոխութիւնը չազդեր հին անուններով կնքուած պայմանագրութեանց եւ ուրիշ գործողութեանց վրայ»:

Պղտոր կացութիւն Մայր. Արեւելքի մէջ

Մոսկուայի հեռագրական գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ դեկտեմբեր 22ին խորհրդային հողի վրայ ձերբակալուեցան երկու չինացի լրտեսներ, որոնք ճափոնցի հրամանատարի մը տուած հրահանգները կը գործադրէին:

Ուրիշ հեռագրի մը համաձայն, յարաբերութիւնները նորէն լարուած են Խ. Իշխանութեան եւ Մանչուրիոյ միջեւ (Ճափոն): Մանչուրիոյ մէջ հրատարակուած ճափոնական թերթերն ալ կը հաստատեն այս պարագան, պնդելով թէ խորհրդային հրամանատարութիւնը զինուոր կը համախմբէ սահմանին վրայ:

= o–o =

ՀԱՅՐԱՍՊԱՆ ՎԻՈԼԷԹ ՆՈԶԻԷՌԻ մահապատիժը հանրապետութեան նախագահին կողմէ վերածուեցաւ մշտնջենական թիապարտութեան, ծնունդի տօնին առթիւ: Մինչեւ տասը տարի որ եւ է փոփոխման չի կրնար ենթարկուիլ այս պատիժը:

71 ՀԵՏԱԶՕՏԻՉ ՕԴԱՆԱՒԵՐ ապսպրեց ամերիկեան կառավարութիւնը, համաձայն մասնաւոր ծրագրի մը որուն համար սահմանուած է տասը միլիոն տոլար:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՆ ՈՒ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐԵԱԼԸ

= o =

Սիրելի Վահէ,

Քանի որ ուրիշներու թոյլ տուիր «Օրը Օրին»ի քու անկիւնդ փոխ տալ անգամ մը կամ երկուք, ինծի ալ թոյլ տուր որ քիչիկ մը զամ նստիմ հոն, ընկերվարական օրէնքով:

Պէհաէտտին Շաքիրի յուշերուն մէջ ուշադրութիւնս գրաւեց Սինապեանի լրտեսութեան պարագան, եւ երբեք չզարմացայ, բայց պէտք էր ցոյց տալ Ալպօնի ապստամբական մարդոց թէ՝ իրենց հովանաւորներէն մէկը, որ տարիներով իրենց բէֆէֆին ապուր եւ փօսպան կ'ուտէր, մաքուր մէկը չէ եղեր, ինչպէս արդէն ցոյց տուաւ իր համբաւաւոր կոակը:

Ուրեմն, ինչպէս կ'ուզեն որ հայ հայ ժողովուրդը վստահութիւն ունենայ իրենց վրայ:

ԱԶԼԱՆ

×

Անոնք որ կը հետեւին Տօք. Պէ – հաէտտին Շաքիրի յուշերուն, ան - շուշտ կարդացին Սինապեանի վերաբերեալ մասը:

Հանգուցեալ Տիրան Քէլէկեանն է որ կը գրէ Պ. Շաքիրի.

— «Ինչպէս ծանօթ է ձեզի, Սինապեան լրտեսը (ճասուս) այժմ Փարիզ կը գտնուի: Յարաբերութիւնները լաւ են եղեր Ահմէտ Ճէվտէթ փաշային հետ: Պոլսէն, թրքական աղբիւրէ մը ինծի տրուած տեղեկութեանց համաձայն, երկուքն ալ «ժուռնալ» կը տեղացնեն եղեր պալատ»: (Յառաջ, 21 դեկտեմբեր):

Այս առթիւ, կը պատմուէր նաեւ Սինապեանի մէկ վարպետութիւնը, ծածկելու համար իր բուն դերը:

Անէն պարագայի մէջ, Սինապեանի ծանօթներուն եւ բարեկամներուն կը մնայ ... լրացնել մանրամասնութիւնները:

Ինչ կը վերաբերի Սֆուէր Ալպօնի «խմարէք խանէ»ին — Բարեգործական՞ն — ան երբէ՞ն ի վեր բարակը փնտռած է, իրեն յարմար շրջապատ բոնեղծելու համար:

Երէ ֆաղաֆական կեանքի լրտեսներ չի հովանաւորեր այսօր, ո՞ղջ մնան բանկայի եւ «անկուսակցական» կուսակցութեանց «պէնտէկեան»ները, վեդարաւոր բէ անվեդար:

Բարեգործականի հովանաւորեալ – ները չե՞ն «զարգացեր» Մազրըմեաններ, տնտեսութենէ կամ «սրմա – բ»ութենէ վարժապետութեան կանչուած խախտախնդիրները, զանազան կուսակցութիւններէ վտարուած ե - բանոս ադրարները ու որնարանի պո – լիտիկոսները:

Միւս կողմէ, այդ նոյն «խմարէք - խանէ»ն չէ՞ որ սերունդէ սերունդ շարունակել կուտայ «պէյ»ի եւ «էֆ-ներտի»ի, ամիրայի եւ պատուելիի հոգեբանութիւնը, իբրեւ «ազգասի – րական» դասընթացք:

Ու դեռ բարեմիտներ կան որ Բարեգործականի բշնամիները կը փնտռեն ոչ բէ ներսը, այլ դուրսը ...

ՎԱՀԷ

Մազըմեանի վտարման խնդիրը փակուած չէ

»»»· ·«««

Յունաստանի ներքին նախարարութեան պաշտօնատարներէն մէկը հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ «Նոր Օր»ի.

— Ներքին նախարար Պ. Յօրոս Հայոց առաջնորդին վտարման որոշումը ետ առաւ: Անիկա չի նշանակեր թէ այդ որոշումը տրուած էր անգոյ փաստերու եւ վկայութիւններու վրայ: Ընդհակառակն, վաւերաթուղթեր կան, որոնք կը մնան գոյգ ապահովութիւններու մօտ եւ որոնք կրնան մէկ օրէն միւսը վերստին սեղանի վրայ բերուիլ, նոր որոշում տալու համար:

Ինչպէս յայտարարեց նախարարը մամուլի ներկայացուցիչներուն, ոչ մետրոպոլիտին նամակը, ոչ Մազըմեան եպիսկոպոսին յուշագիրը, ոչ ալ անոր պաշտպանութեան համար զանազան պատուիրակութիւններու բարեխօսութիւնները նախարարը համոզած են եպիսկոպոսին անմեղութեան մասին:

Նմանապէս, նախարարը անբաւարար գտած է գոյութիւն ունեցող փաստերը արտաքսման որոշումը գործադրելու համար:

Ուրեմն, խնդիրը կը մնայ աւկախ: Անմիջապէս որ նոր փաստեր հայթայթուին եւ ամբաստանութիւններ ըլլան եպիսկոպոսին դէմ, նախարարը քննութեան պիտի ենթարկէ զանոնք ու եթէ պէտք ըլլայ, պիտի յանձնէ դատախազութեան:

Հարիւր օտարներ պիտի վտարուին Յունաստանէն

Աթէնքի թերթերը կը գրեն թէ օտար պրոպականտի խնդիրը լրջօրէն կը զբաղեցնէ կառավարական շրջանակները:

«Անէքսարթիթոս» կը գրէ թէ հրաման տրուած է գոյգ ապահովութիւններուն դասաւորել օտար գործակալներուն թղթածրարները եւ յանձնել քաղաքական բիւրոյին: Այս գործակալները ֆաշական, հիթլէրական եւ պապական պրոպականտ կ'ընեն եւ կը զբաղին լրտեսութեամբ: Թղթածրարներուն դասաւորումէն յետոյ, վարչապետին նախագահութեամբ ժողով պիտի գումարուի վտարման որոշում տալու համար օտար գործակալներու մասին, որոնց թիւը հարիւրի կը հասնի:

Ազգային – ընկերվարական կուսակցութեան պաշտօնաթերթ «Էթնիքի Սիմէա» կը գրէ թէ օտար գործակալներու մասին բացուած քննութիւնը կը վերաբերի համայնավարներուն, որոնց գաղտնի գործունէութիւնը մեծ համեմատութիւններ առած է վերջին ամիսներուն:

Հայերը միշտ առաջին գծին վրայ

Սուրիական թերթերը կը գրեն թէ Դամասկոսի ոստիկանութիւնը, Մէյդան թաղին մէջ, համայնավար կեդրոնը խուզարկելով գտած է 6000 թռուցիկներ: Ձերբակալուած են 10ի մօտ համայնավարներ, որոնցմէ միայն մէկը տեղացի, մնացածները Հայեր են:

Խենդերն ալ կատղեցան...

Խելօքները ամէն օր այնքան ոճիրներ կը գործեն որ, խենդերը նախանձիլ սկսած են:

Ծնունդի գիշերը, Թընօն հիւանդանոցին մէջ, խենդ մը, Օլիվիէ, յանկարծ կատղելով գիշերանօթը բռնեց եւ իջեցուց իր անկողնին քով պառկած հիւանդի մը գլխուն: Հարուածները կը տեղային զոհին, որ 37 տարեկան երիտասարդ մըն էր: Միւս հիւանդները սարսափահար կը ճչային, փախչելու միջոց մը փնտռելով: Հիւանդապահուհի մը խոյացաւ խենդին վրայ, բայց մարդը հարուած մըն ալ անոր իջեցուց, ծանրապէս վիրաւորելով: Բարեբախտաբար կարելի եղաւ օգնութեան հասնիլ եւ նոր ոճիրներ կանխել: Զոհը մեռաւ, գանկը ճեղքուած ըլլալով, իսկ խենթը բռնաշապիկ հագնելով բանտարկուեցաւ: Կ'ըսէր թէ եթէ ինք չսպաննէր, միւսը զինքը պիտի մեռցնէր կէս գիշերին...

Ուրիշ պատմութիւն մը՝ Վարշաւայէն (Լեհաստան): Ցիմարանոցի մը մէջ

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

ՆԱՄԱԿՆԵՐ ՍԵԼԱՆԻԿԷՆ

ՅԻՆԱՐԱՐ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆ

=o·o=

Դէպի խորհրդային Հայաստան ներգաղթի մունետիկները ծակամուտ եղած են։ Ժողովուրդը հանդարտ է եւ դիտէ թէ հոս պիտի մնայ անորոշ ժամանակով, ուստի վստահօրէն կ'սպասէ իր առօրեայ անհեսութիւնը ապահովել։ Ժողովուրդին հոգին սուտ ու կեղծ խօսքերով խռովող Հօկը իր աշխրէքով հրապարակէն վախած է, մշուշոտ օր մը դարձեալ մէջտեղ ելլելու համար։

Սելանիկի ազգային կեանքը մոռած է իր բնականոն հունին մէջ։ Ազգային իշխանութիւնները կատարեալ համերաշխութեամբ կը վարեն գաղութին գործերը, փողոցի պռոշտուքներուն հակադրելով իրենց ժրջան աշխատանքը։ Հոս պէտք է յիշել, որ 12 տարուան մէջ առաջին մարմինն է ներկայ Թաղ. Խորհուրդը որ հոգածարձութեան հետ չօշափելի չինարար գործ կը կատարէ։ Այսպէս, դպրոցական տարեմուտէն սկսեալ բարեփոխեց կեդրոնի վարժարանին ներքին կարգ ու սարքը։ Մանկապարտէզի նախորդ տազաւարը քանդեց եւ առաջնորդարանին տակի սենեակները վերածեց գեղեցիկ ու առողջապահական մանկապարտէզի մը։ Աւելին՝ Սելանիկի մօտաւոր մէկ հայաշատ թաղամասին մէջ կառոյց երկյարկանի կոկիկ շէնք մը, 150 աշակերտներու համար։ Իսկ ազգային կեդրոնի վարժարանի շէնքին համար բանակցութեան մէջ է իրաւասու իշխանութեան հետ, վայրը եւ կարգ մը մանրամասնութիւններ ճշդելու համար։ Այս վերջի նպատակին համար 150 հազար տրամի պատրաստած է արդէն, եւ վարժարանին հիմը դրուելուն պէս պիտի ձեռնարկուի հանգանակութեան, որուն դումարը բարձրացնելու համար առնուազն 500 հազար տրամիի։

Ազգ. իշխանութիւնը ձեռնարկեց նաեւ տարեկան իր հանգանակութեան որ տուաւ, դեռ միայն Հայերու մէջ, աւելի քան 20.000 տրամի արդիւնք մը։ Օտարներու մէջ ալ հանգանակութիւնը կը շարունակուի եւ կ'ենթադրուի թէ գոհացուցիչ արդիւնք պիտի ստացուի։

Ներկայ ազգային իշխանութեան բարոյական եւ նիւթական ութամսեայ հաշուեկշիռը եթէ դծենք, կը գտնենք որ, այս տարի ազգային նախակրթարաններուն եւ մանկապարտէզներուն թիւը բարձրացած է 8ի՝ աւելի քան 500 աշակերտներով եւ ուսուցչական նախանձելի կազմով։ Մշակուած է աւելի սիրալիր յարաբերութիւն կառավարական շրջանակներու հետ։ Ազգային վարչական եւ կրօնական գործերը մտած են կանոնաւոր ճամբու մէջ։ Սելանիկի գաղութին ազգային պարտականութիւնները կատարող բոլոր հայբենակիցները համախմբուած են ազգային իշխանութեան չուրջ, որովհետեւ ամբողջ գաղութը, բացի արհամարհելի փոքրամասնութենէ մը որ ո եւ է առթիւ սանթիմ չի վճարեր ոչ մէկ ազգային կարիքի, բացարձակ վստահութիւն ունի ներկայ մարմնին վրայ։

Գալով նիւթականին, 8 ամսուան ընթացքին Թաղ. Խորհուրդին մօտ կեդրոնացած է աւելի քան 100.000 տրամի մը դպրոցներու եւ առաջնորդարանին ընթացիկ պէտճէին հաշուոյն. 150 հազար տրամիի՝ իբր կեդրոնի վարժարանի կառուցման հիմնադրամ եւ աւելի քան 30.000 տրամի նորաշէն վարժարանին համար։ Ութ վարժարաններուն եւ առաջնորդարանին տարեկան պէտճէին աւելի քան 500 հազար տրամի է, որուն կէսէն աւելի կը հոգացուի շուէտական առաքելութեան կողմէ։

Ազգ. իշխանութեան ջանքերուն շնորհիւ քաղաքապետութիւնը հայ համայնքին անունով այս տարուան իր պէտճէին մէջ անցուցած է 30.000 տրամի, ինչպէս նաեւ արդէն իսկ սկսած է 50 չքաւոր աշակերտներու ցերեկուան ճաշ տալ։

Վարժարաններու մնացեալ բացը պիտի գոցուի թոշակներէ եւ զանազան ձեռնարկներէ։

Դիմակաւոր Բարեգործականի վարտարումէն ի վեր, ժողովուրդը աւելի պինդ փարած է իր ազգային հաստատութիւններուն։ Մինչ մէկ կողմէ այս բոլոր ազնիւ եւ ազգաշէն աշխատանքները կը տարուին, անդին, մութին եւ տիղմին մէջ խրած «Բարեգործականի» կարասին մեղրը համակեսողները, խմբապետներն ու մարտիկները։

Իւրաքանչիւր կամաւորական գունդ ունէր իր մէկ կամ երկու ձիաւոր խումբերը, ինչպէս նաեւ պաշարատար (օխոզ) եւ վիրակապների խմբերը։ Բոլոր կամաւորները զինուած էին ռուսական բանակի մօսին հրացաններով։ Մեր կամաւորական գնդերը չունէին ոչ թնդանօթ եւ ոչ էլ գնդացիր, որովհետեւ ընդհանրապէս մաս էին կազմում ռուսական որ եւ է զօրամասի, միշտ կատարելով յատկացեալ կարեւոր դերը։

Պատերազմի սկիզբի ամիսներին մեր կամաւորներից շատերը զուրկ էին տաք հագուստից եւ զինուորական երկայնաւիլ կօշիկներից եւ Հայաստանի սաստիկ ձիւն-ձմրանը շատերը չարաչարով կամ չուստերով էին։ Սկզբում ընդհանրապէս տիրում էր այն լաւատեսութիւնը, թէ կարճ ժամանակամիջոցում կը գրաւենք մի շարք հայաբնակ գաւառներ եւ մեր գինուորները կը լրացնեն իրենց պակասները։ Օրինակ, Անդրանիկը կարծում էր թէ վեց օրից Վանը պիտի գրաւէինք։ Ռուս-Թրքական պատերազմը սկսելուն պէս կամաւորական գնդերը ռուսական զօրքերին միանալով, յարձակողականի անցան հետեւեալ ուղղութեամբ։

Անդրանիկի գունդը Սալմաստից, յանասորայ դաշտով՝ Արճակի գաւառով դէպի Վան։

Դրօի գունդը, Իգդիրից սկզբում Հին Բայազէտի ճամբով դէպի Վան, բայց մի քանի օրից յետոյ՝ Ալաշկերտի ու Ղարաքլիսայի ճամբով դէպի Դուճաղ-Մանազկերտ, որտեղ կենտրոնացած էին Թրքական եւ քրտական խոշոր ուժերը։

Համազասպի ու Քեռիի գնդերն էլ տարբեր ճամբերով կազդուանից եւ կարսից յառաջացան Էրզրումի ուղղութեամբ։

Մինչեւ դեկտեմբերի սկիզբը, մեզ համար յաջող էին ընթանում կռիւները։ Օրերի հարց էր Թուում Վանի գրաւումը։ Բայց Թրքական խոշոր բանակը Էնվէրի հրամանատարութեամբ, Էրզրումի ճակատը արշաւելով, ռուսական փոքրաթիւ զօրքը, թիւնամու ճերպանից ուժերի ճնշման տակ ընտիպուած եղաւ ամբողջ ճակատով եւ նահանջել։

Այս առաջին չրջանի կռիւներուն ամենից ծանր հարուածը կրեց Քեռիի գունդը, որին վիճակուած էր որպէս վերջապահ նահանջող ռուսական զօրքի՝ հերոսական կռիւ մղել արշաւող Թրքական խոշոր ուժերի դէմ, տալով հարիւրից աւելի զոհեր։ Իսկ միւս հայ կամաւորական գնդերի կորուստը առաջին չրջանին համեմատաբար քիչ էր։

Դեռ առաջին ընդհարմանը քիւրտ հրոսակների հետ, ծանրապէս վիրաւորուեց Բ. գնդի հրամանատար Դրօն, որ մօտ հինգ ամիս պառկեց Թիֆլիսի հայկական հիւանդանոցում։ Բ. գնդի հրամանատարութիւնը անցաւ Արմէն Գարօին։

Անդրանիկի գնդից գոհ գնաց վաշտապետ Սեպուհ օդնական Զուլալը, մէկը մեր զաղափարական մարտիկներից։

Բայց Էնվէրի յանդուգն արշաւանքը ձախողանքի մատնուելով՝ Թրք. բանակը չատ ծանր կորուստներով յետ նահանջելով ռուսական բանակը նորից սկսեց արշաւել դէպի Թրքահայաստան։ Անդրանիկի գունդը որ նահանջել էր Ջուլֆա, նորից յառաջացաւ մինչեւ Սալմաստ, որտեղ մնաց մինչեւ Ապրիլեան ճակատամարտը։

Դրօի, Քեռիի եւ Համազասպի գնդերը յետ քաշուեցին մինչեւ երեւան, ուր ժամանեց Թիֆլիզում կազմակերպուած՝ Ամենայրայ արշաւաքի (1897 թ.) հրամանատար Վարդանի գնդակալութեամբ Հայ կամաւորական 5րդ գունդը։ Այսպիսով, ուրեմն, 1915 Թուի սկզբին երեւանի մէջ կենտրոնացան Հայ կամաւորական 2րդ, 3րդ, 4րդ եւ 5րդ գունդերը։

Այս միջոցին Ազգային Բիւրոյի մի քանի հակառակորդների նախաձեռնութեամբ կազմուեց մի քանի հարիւր հոգուց Հայ կամաւորական 6րդ գունդը, որ մասնակցեց Էրզրումի ճակատի կռիւներին, սակայն չկարողացաւ միւս հայ կամաւորական գնդերի չափ արդիւնաւէտ դեր կատարել։

1914 Թուի դեկտեմբերին Իգդիրում հիմը դրուեց Հայ Սպայից Դպրոցին, 40 հոգու համար, որ 1915ի յունուարի սկիզբին տեղափոխուեց Երեւանից ոչ չատ հեռու Քանաքեռ հայաբնակ գիւղի ռուս. զօրանոցը։ Այս դպրոցի ուսուցիչն էր ռուս. 4րդ զօրամասի հրամանատարի աւագ համահաղ գլխաւոր Օվոլը, օժտուած գինուորական բարձր կրթութեամբ, իսկ օգնականն էր մարզանքի դասատու կրտսեր համհարզ տեղակալ Շահխաթունին։

Հայ Սպայից Դպրոցը չատ կարճ կեանք ունեցաւ, 4րդ զօրաբանակի հրամանատարը, որ այդ ժամանակ Իգդիրումն էր, Քանաքեռից յետ կանչեց իր զոյդ համհարզներին։

1915 Թուի Մարտի վերջին, Երեւանի մէջ Հայ Կամաւոր. 2րդ, 3րդ, 4րդ եւ 5րդ գնդերից կազմուեց «Արարատեան Զօկատ», Վարդանի հրամանատարութեամբ, ունենալով իրեն օգնական՝ Դաշնակցական Մէչօն ու Կոստի Համբարձումեանը անհատական բաժնի վարիչ։ 5րդ կամաւորական գնդի մէկ վաշտը Նժդեհի գլխաւորութեամբ միացաւ Դրօի գնդին, Նժդեհը նշանակուելով Դրօի օգնական։ Միւս վաշտն էլ ռուս նախկին սպայ Եղոր Տէր Աւետիքեանի գլխաւորութեամբ միացաւ Համազասպի գնդին, Տէր Աւետիքեանն էլ նշանակուելով Համազասպի օգնական։ Վարդանի ձիաւորների մի մասը մնացին իրեն մօտ, իսկ միւսները ցրուեցին զանազան գնդերի մէջ։ Իսկ Քեռիի գունդն էլ լրացուեց նոր արձանագրուած կամաւորներով։

Այս անգամ Կամաւոր. գնդերը կազմուեցին կանոնաւոր բանակների սիստեմով։ Այսպէս, իւրաքանչիւր Կամաւոր. գունդ բաղկացած էր երեք վաշտ հետեւակից, 254 հոգինոց, եւ ձիաւոր ու պաշարատար խմբերից, ընդամէնը 900 հոգուց։ Ուրեմն երեք գունդը ընդամէնը 2700 զինուոր։ Պէտք է այս թուի վրայ աւելացնել նաեւ մօտ 300 հոգի, Արարատեան Զոկատի ձիաւոր սուբհանդակներ եւ գլխաւոր պաշարատար խումբը. գումար 3000 հոգի։

1915 Թուի ապրիլին Վալիկ պէյը 30 հազարնոց բանակով արշաւեց ռուսական բանակի ձախ թեւի վրայ, բայց սակայն չարդ կրեց Զօր. Նազարբէկեանի եւ Անդրանիկի զօրքերից եւ յետ նահանջեց Բիթլիսի ուղղութեամբ։ Ձիշդ այս յաղթանակի օրը, Ապրիլ 15ին, Հայ Կամաւոր. Արարատեան Զոկատը երեւանից արշաւեց դէպի Վան, որտեղ մօտ 50.000 Հայերը քաղաքի մէջ չրջապատուած, օրհասական կռիւ էին մղում Թրքական եւ քրտական զերազանց ուժերի դէմ։

Իգդիրում, Արարատեան Զոկատի Հայ Կամաւոր. գնդերը միացան ռուս Զօր. Նիկոլայեւի Չկատին, որ մի քանի հարիւր հետեւակ, ձիաւոր եւ թնդանօթաձիգներից էր բաղկացած եւ առաջ չարժուելով նահանջող քիւրտ հրոսակների հետ փոքրիկ ընդհարումներով, կարելի եղաւ մայիս 5ին հասնել Վան, որտեղից թշնամի բանակը երկու օր առաջ նահանջել էր Բիթլիսի ուղղութեամբ եւ Վանը թողել տեղացի Հայ քաղքերին։

Մայիս 8ին, Դրօի գունդը արշաւեց դէպի Շատախ, որտեղ նոյնպէս տեղացի Հայերը չրջապատուած՝ քաջաբար պաշտպանուում էին աւելի քան սէկ ամիս չարունակ։ Դրօի գունդը մայիսի 12ին, հասաւ Շատախ եւ երկու օր վերջը, մաս-մաս անցաւ Մոկս եւ Սպարկերտ։ Այսպիսով, ուրեմն, Դրօի գունդը առանձին աշխատելով ղէպի Շատախ, Մոկսի եւ Սպարկերտի Հայաբնակ գաւառները, կարողացաւ մօտ 10.000 Հայեր ազատել Քրքական Չարդերից։

Մոկսում Թողնելով մէկ հեռեակ վաշտ Նժդեհի ղեկավարութեամբ, Դրօն գնդով անցաւ Աղթամարի չրջանը, որտեղ էին արդէն գտնուում Ալնդրանիկի, Համազասպի եւ Քեռիի գնդերը։

Հայ Կամաւորական Ա. Բ. Գ. եւ Դ. գնդերը միանալով ռուս Զօր. Տրոխինի Չկատին, Վանայ լճի ափով առաջանալով, չատ լուրջ կռիւներ ունեցան Թրքական կանոնաւոր զօրքերի հետ, որոնց չետ քշեցին դէպի Բիթլիս, գրաւելով Դաւոլմանը։ Դաւոլմանի կռիւներից մէկում հերոսաբար զոհուեց Դաշնակցական Մէչօն, որի դիակը տեղափոխուեց Վան։

Վանայ լճի հարաւային մասով ռուսական մի ուրիշ զօրամաս, Զօր. Շարխանտիէի հրամանատարութեամբ նոյնպէս ուժեղ կռիւների ղեկնով միացաւ Զօր. Տրոխինի Չկատին։ Այսպիսով Վանայ լճի գրաւումը ամբողջացաւ, եւ հնարաւորութիւն ստեղծուեց Անդրանիկի եւ Դրօի գնդերի համար չտաքնալու դէպի Մշոյ դաշտը։ Դժբախտաբար նոր էին հասել Մշոյ դաշտի մէկ ծայրը, երբ հրաման ստացուեց ընդհանուր նահանջի։

Անդրանիկի եւ Դրօի գնդերը ընդհանջին նահանջի ճամբան, Արճէշի գծով դէպի Բերկրի-Գալա, որ հանգոյն է Վանի, Արճէշի եւ Իգդիրի ուղղութեան։

Բերկրի Գալայից Անդրանիկը առանց կանգ առնելու անցաւ մինչեւ Իգդիր, իսկ Դրօն փորձեց դէպի Վան չտառնալ, լճի միւս ափով նահանջող Քեռիի եւ Համազասպի գնդերին միանալու եւ Վանը պաշտպանելու նպատակով։ Սակայն, կէս ճամբից (Ձանիկ գիւղից) ռուս հրամանատարի հրահանգով Դրօն ստիպուած եղաւ վերադառնալ Բերկրի Գալա, պաշտպանելու համար, որտեղ եկաւ հասաւ նաեւ Մոկսում Թողած վաշտը։ Բերկրի Գալայից էլ Դրօի գունդը հրամայ ստացաւ յետ նահանջել դէպի Իգդիր, որով Վանից նահանջող գաղթականների մի մասը Քեռիի եւ Համազասպի գնդերի հետ ստիպուած եղան նորից վերադառնալ Վան եւ այնտեղից էլ Խոշաբի գծով նահանջել դէպի Մալմաստ։

Դրօի գունդին կանոնաւոր եւ դադար նահանջելուն չնորհիւ հազարաւոր գաղթականներ փրկուեցին բռնապետ մահից։

Այս երկրորդ մեծ նահանջի պատճառով Կամաւորական գնդերը իրենց չարքերը լրացնելու համար նորից յետ քաշուեցին դէպի Թիֆլիս։ Այս նպատակով էր որ Դրօի գունդը վերադարձաւ Երեւան։

1915 Թուի ամառը Երեւանի մէջ կազմուած Հայ Կամաւորական 7րդ գունդը, Իշխան Արղութեանի հրամանատարութեամբ՝ Երեւանից արշաւեց դէպի Ատրպատական, որտեղ միանալով Քեռիի գնդին, Ուրմիայի գծով միասին հասան մինչեւ Ռեւանդուզի չրջանը։

1915 Թուի Նոյեմբերի վերջին՝ Անդրանիկի գունդը անցաւ Արճէշի չրջանը եւ այնտեղից էլ Բիթլիս։ Դրօի գունդը՝ դէպի Խնուս-Մուշ։ Համազասպի գունդն էլ Վանի գծով դէպի Բիթլիս։

ՆԻՒԹԵՐ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

«ԻՄԹԻՀԱՏ ԵՒ ԹԷՐԱԳԸ»

(ՔԱՂՈՒԱԾ ՊԷՀԱՔՑՏԻՆ ՇԱՔԻՐԻ ՅՈՒՇԵՐԷՆ)

»»»··«««

— «Փաշային վիճակը երբեք մի հարցնէք։ Դրամախազ, սակարանական խազեր եւ անհաչիւ մախուռներ այնպիսի վիճակ մը ստեղծած են որ, կացութեան բարւոքումը կատարեալ հրաչք մը կրնայ ըլլալ։ Անցեալները նոր փոխառութիւն մը կնքած ըլլալով հանդերձ, դրեթէ այլ ալ սպառած է։ Փարիզ այցելութիւնը, բամպակի հրթապարակին կապուած է։ Պարտքը մօտաւորապէս ութսուն հազար ոսկիի հասաւ։ Եթէ ազարակը յաջողի ծախել, իր ձեռքը հազիւ 80 հազար ոսկի պիտի անցնի, ինչ որ անկարեւոր գրամ է իրեն համար։

Թէեւ ոսկիի հանքը լուրջ ձեռնարկ մըն է եւ մեծ յոյսեր կապուած են անոր, բայց չատ գործողութիւններու դրամագլուխ ճարելու, երկրաչափներ ղրկելու, մէկ խօսքով տասը տասնեւհինգ հազար ոսկի ծախսել եւ մէկուկէս տարի համբերել պէտք է։

Ձեղի դրամ ղրկելու մասին քանի մը անգամ խօսեցայ։ Թէեւ խոստացար բայց խօսքէն գործի անցնիլը չտեսայ։ Գործերը իր փափաքած ձեւով չեն ընթանար, ասոր համար կարելի չէ հեռը խօսիլ։ Լաւ չէ՞ր ըլլար արդեօք, որ անցեալ անգամուան պէս անձամբ գրկէիք եւ կամ հեռագրով ուղէիք։

Հիւսէյին պէյի եւ տիկնոջ մասին դէշ լուրեր կը տարածանուին։ Ինչպէս կը գրէք, ասոնք հետզհետէ կասկածելի կը դառնան։ Ատենօք, Ահմէտ Ձէլալէտտին փաշային մօտ մատակարարութիւն ընող Եուսուֆ մը կար։ Ան ալ լրտես արձանագրուեր է՝ առաւելապէս մեզի հետ կապ ունեցող խնդիրներով զբաղելու համար։ Վերջապէս այս կողմէն ալ անյարմար վիճակի մը մատնուած ենք։

Եուսուֆ Իզզէտտին էֆ. ամառանոց փոխադրուեր եւ չատ հանգիստ է եղեր։ Իր հանգստութեան ըսելիք չկայ ի հարկէ, բայց ուրիշներու մասին ալ կը մտածէ՞ արդեօք։ Եթէ կը մտածէ, ինչո՞ւ բարեացակամութեան նշոյլ մը ցոյց չի տար։ Մեղհանդիպացոյցուած այս վերաբերումին պատճառով, զարմանալի խորհրդածութիւններով տարուելու իրաւունք չունի՞նք արդեօք։ Ի հարկէ ասոնք պատճառներ չեն որ յուսահատութեան մղուինք»։

Ահմէտ Ձէլալէտտին փաշա եւ Տիրան Քէլէկեան էֆ. 1906 յուլիս ամսուն Փարիզ կը գտնուէին։ Յայտնի չէ սակայն թէ՝ ի՞նչ խօսակցութիւն տեղի ունեցած է Տիրան Քէլէկեան էֆենտիի եւ Տոքթ. Պէհաէտտին Շաքիր պէյի միջեւ։

Կասկած չկայ սակայն, որ ամբողջ խօսակցութիւնը զբաղած էր ապագային տեսնուելիք աշխատանքներու, Եուսուֆ Իզզէտտին էֆ.ին հետ եղած յարաբերութենէն եւ Ահմէտ Ձէլալէտտին փաշայի անուտոյզ եւ մութ վիճակին մասին։

Ահմէտ Ձէլալէտտին փաշա մըտնումներ կատարելէ եւ Փարիզի մէջ կարգ մը ֆրանսացի հանքային ճարտարագէտներու հետ պայմանագրութիւններ կնքելէ վերջ Եգիպտոս վերադարձած էր։ Բայց փաշան չատ ցաւալի վիճակի մը մատնուած էր։ Եգիպտոս վերադարձին պաշտօնանկ ըրած էր իր փոխանորդ Պ. Թօմսընը, որովհետեւ այս վերջինը տասներեք հազար ոսկիի չափ վնաս մը հասցուցած էր փաշային, անոր բացակայութեան ընթացքին կատարած կարգ մը ձեռնարկներով։ Ասկէ զատ, փաշան ամերիկեան բամպակի գործառնութեան մէջ մտած ըլլալով, երեք օրուան ընթացքին վեց հազար ոսկի եւս կորնչուցուցած էր։ Եւրոպա գտնուած միջոցին կատարած թուղթի գործի մը վրայ կորնչուցուցած տասնըմէկ հազար ոսկին ալ դեռ չէր վճարած։ Տիրան Քէլէկեան էֆ. կ'ըսէր այս առթիւ.

— «Ինչպէս ծանօթ է քեզի, կորսըւած այս դրամները խնաքարեր չեն, այլ փաշային հանդուգնեալ կողակցին, խեղճ իշխանուհիէն ժառանգ մնացած անգլիական ոսկիներ։ Այդ ադուռրիկ ոսկիները, երեք տարուան ընթացքին հալեցան։ Վերջապէս ազարակն ալ ձեռքէ ելաւ։ Ըստ իս, փաշան այսօր հազիւ քսան հազար ոսկիի չափ տարողութիւն մը ունի։ Ոսկիի հանքին չահագործումն ալ, դեռ կը կարօտի երկու տարուան։ Իսկ փաշան ամէն օր մխիթարելու համար կ'ըսէ թէ՝ ինչ որ ունէինք կնքելէ վերջ եղածս վճարած եմ։ Ինչպէս կ'ենթադրեմ, ան ալ ստիպուած է ստորագրել։ Ինչ որ ալ ըլլայ, ես ձեռքս լուացի։ Ինչ որ ալ ընեն, ինչ որ ալ ըսեն, ես ձայնս չեմ հաներ

ՍԱՀՄԱՆԱԳԾԻ ՀԱՎԱՏՔԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Բարբեր. Ա. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ

ԳԼՈՒԽ ՏԱՍՆԵՐԿՐՈՐԴ

— Չուրեք միտքդ, Թամրազ, — ասում էր մայրը, — որ դուք ազնվական ընտանիքի զավակներ եք, ձեր նախնիները միշտ ապրել են ազնիվ կյանքով, ոչ ոքի չեն նեղացրել, ոչ ոքի չեն վնասել, ոչ ոքի չեն նախանձել, ոչ ոքի չեն նախատել, ոչ ոքի չեն ատել, ոչ ոքի չեն նենգել, ոչ ոքի չեն խաբել, ոչ ոքի չեն դավել, ոչ ոքի չեն սպանել, ոչ ոքի չեն թալանել, ոչ ոքի չեն կողոպտել, ոչ ոքի չեն ստել, ոչ ոքի չեն գողացել, ոչ ոքի չեն ստրկացրել, ոչ ոքի չեն ծաղրել, ոչ ոքի չեն ծանակել, ոչ ոքի չեն ստորացրել, ոչ ոքի չեն ստիպել, ոչ ոքի չեն հարկադրել, ոչ ոքի չեն ստրկացրել, ոչ ոքի չեն ստրկացրել, ոչ ոքի չեն ստրկաց

ԱՐԱՐԱՏ

ՄԵԾ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՍԱՊՈՒՆՃԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

39, Rue Trévise. Paris (IX). **Tél. Provence: 05-91**

Livraison à Domicile

Արեւելեան անուշեղէններու, կարկանդակներու, պէս պէս միրգերու ՊԱՀԱՏ մըն է ԱՐԱՐԱՏ նպարեղէններու մեծ վաճառատունը՝ ուր պիտի գտնէք ձեր քիմքին համապատասխան ամէն տեսակ ընտիր նպարեղէններ։ ԾՆՈՒՆԴԻ եւ ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՑ առթիւ արտակարգ եւ զեղչեալ գիներով կարելի է պարենաւորուիլ մեր մօտ։

Médaille d'Or 1930

"ՇԻՐԱԿ„ ՄԵԾ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

26, Rue de TRÉVISE, ՄԵԹՐՕ **Cadet.** ՀԵՌ. **Provence: 38-63**

Importation Directe

Մեծ մթերանոց ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ եւ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ նպարեղէններու։ Արեւելեան չոր միրգեր։ Թարմ եւ աժան։ Արտակարգ զեղչ ՆՈՐ ՏԱՐԻի եւ ԾՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐՈՒ առթիւ։

երեք խենդեր ապուր կ'եփէին, խոշոր կաթսայի մը առջեւ, երբ վրայ հասաւ բժիշկը։ Երեք խենթերը որոշեցին բժիշկը նետել կաթսային մէջ եւ... միսով եփել ապուրը։ Անմիջապէս կաշկանդեցին զոհը։ Բժիշկը կռահելով գլխուն գալիքը, սկսաւ... բանակցիլ խենդերուն հետ։

— Այո, տղաք, շատ լաւ մտածեր էք. բայց որպէսզի ապուրը համով ըլլայ, պէտք է որ զգեստներս եւ կօշիկներս հանեմ։

Խենդերը կը խորհրդակցին եւ բժիշկին առաջարկը բանաւոր գտնելով, կը սկսին քակել կապանքները։ Ցիմարարոյժը հազիւ ազատուած, վարպետ շարժումով մը ինքզինքը պատուհանէն վար կը նետէ եւ կը փրկուի։

ՋԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ՝ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՀԱՑԻՆ ԳԻՆԸ հաւանաբար 20 սանթիմ զեղչուի քանի մը օրէն, իբրեւ արդիւնք ցորենի վաճառման նոր օրէնքին որ քուէարկուեցաւ խորհրդարանին կողմէ։

ՊԵԼԿՐԱՏԻ ՍԱՓՐԻՉՆԵՐԸ բողոքագիր մը ուղղելով կառավարութեան, պահանջեցին սահմանափակել մեքենական ածելիներու ներածումը, որպէսզի չզրկուին իրենց արհեստէն։

ԱՅՆ ՄԵՔԵՆԱԳԻՐ ԹՐՔՈՒՀԻՆԵՐԸ որ կ'աշխատին հանրային հաստատութեանց եւ դրամատուններու մէջ, պարտաւոր են մասնաւոր համազգեստ մը հագնիլ աշխատանքի պահուն։

ԱԴԱՄԱՆԴԻ ՆԵՐԱԾՈՒՄԸ արգիլուեցաւ Իտալիոյ մէջ, մասնաւոր հրամանագրով մը։ Կառավարութիւնը կը շարունակէ միջոցներ ձեռք առնել, լիրին գինը պահելու համար։

ՕԴԱՆԱՒՈՐԴ Տէլմօթ երեքշաբթի օր թռիչք մը կատարելով Իսթրի վրայ, կոտրեց արագութեան մրցանիշը, — միջին հաշուով ժամը 502 քիլոմեթր 465։ 1933 սեպտեմբերէն ի վեր արագութեան մրցանիշը կը պատկանէր ամերիկացի օդանաւորդ Ճէյմս Ուէտէլի, որ կտրած էր ժամը 490 քիլ. 800։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ կառավարութիւնը կը հերքէ այն զրոյցները թէ իտալացի զինուորներ կը յառաջանան Հապէշիստանի մէջ։ Երկու կառավարութիւնները կը շարունակեն բողոքներ տեղացնել Ազգերու Դաշնակցութեան գրասենեակը։

ՀԱՅՆՈՒԱՆԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼԻ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԱՆՆԱԽԸՆԹԱՑ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ Հ. Յ. Դ. ՓԱՐԻԶԻ ԱՆԵԻ ՇՐՋԱՆԻ ՔՈՅՐ ԿՈՄԻՏԷՆԵՐՈՒ

13 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1935 ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 8.30ԻՆ

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄԸ ԿԸ ՎԵՐՋԱՆԱՅ ԺԱՄԸ *11.30*ին

Salle des Sociétés Savantesի մէջ **8, Rue Danton**

Métro: Odéon եւ **Saint Michel**

ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒԻ **Վ Ե Ր Ա Ծ Ն Ո Ւ Ն Դ**

(ԿԱՐԷՆ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆԻ. Հայաստանի կեանքէն)

Կը մասնակցին Տիկիններ *Գայեանէ, Լաթիֆեան, Քնար, Օր. Հաճիսիկ։*

Պարոններ՝ *Գմբէթեան, Գարեգին, Թորոսեան, Կոթիկեան, Լաթիֆեան, Ուզունեան, Ռուբէն, Սանճագ եւ Տէրվիշեան։*

Բեմադիր՝ *Ս. ԹՈՐՈՍԵԱՆ*

ՏՈՄՍԵՐՈՒ ԳԻՆԵՐ՝ 5, 7.50, 10 եւ 15 *ՖՐԱՆՔ։*

Տոմսերը կը ծախուին՝ ՀՐԱՆՏ-ՍԱՄՈՒԷԼ Գրատունը 51, Rue Mr. le Prince (Paris 5), ինչպէս նաեւ արուարձաններու մէջ։

ՅԱԽԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՓԱՐԻԶԻ Սալնոյ Զորի Հայրենակցական Միութիւնը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ հայրենակից Յակոբ Մարգարեանի, իր 13 տարեկան անդրանիկ որդւոյն Արսէնի եղերական մահուան առթիւ։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ Շավիլի մասնաճիւղի անդամ-անդամուհիներն կը հրաւիրուին առաջին ընդհ. ժողովին, որ տեղի կ'ունենայ 29 Դեկտ. Շաբաթ իրիկուն ժամը 8.30ին, Մատուռ-Մանկապարտէզի սրահին մէջ. 4, rue Trois Chantiers. Օրակարգ՝ հաշուետուութիւն եւ նոր վարչութեան ընտրութիւն։

Ներկաներուն թիւը մեծամասնութիւն պիտի համարուի։

Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Փարիզ

ԱՆԻՒՌ Պուա-Քոլոնպի Արամ խումբի ժողովը այսօր, Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9ին Պէքոնի կայարանին դիմացի սրճարանը։

Գաւառ

ՓՐԻՎԱՅԻ եւ արուարձաններու «Յառաջ» խումբի ընկերները ժողովի կը հրաւիրուին այս Շաբաթ կէս օրէ վերջ, Շալամոնի մէջ։ Ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է։

ՍԷՆ-ՇԱՄՈՆԻ Վարուժան խումբին ժողովը վաղը, Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8ին սովորական տեղը։

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

ՍԵՒՐԱՆԻ ԿՐԹԱՍԻՐԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԱՇԷՆ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

30 *Դեկտեմբեր Կիրակի, կէս օրէ վերջ ժամը 3ին*

ՍԻՓԱՆ երգչախումբը ղեկավարութեամբ ՍԱՔՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ

կը ներկայացնէ ՅՈՎ.Հ. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆԻ **«Ա Ն Ո Ւ Շ»**ը

Այնքան սիրուած եւ ժողովրդականացած խմբերգներով, մեներգներով եւ ճայկական շուրջպարերով։

Մանրամասնութիւնները յայտագրով։

Արդիւնքի մէկ մասը կրթասիրացին։ Մուտք՝ 5 ֆրանք։

ՀԱՂ. ՄԻՋ.— Շոգեկառք Gare du Nordէն ժամը *13.50, 14.35* եւ *14.45*։

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

ՎԻՐԱԲՈՅԺ - **ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ**

ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՍՈՒՆԻ

16, Rue de Vaugirard, PARIS (6e) Մէթրօ՝ ՕՏԷՕՆ կամ ՍԷՆ ՄԻՇԷԼ

ՀԵՌԱՁԱՅՆ՝ **ODÉON 76-22**

Կ'ընդունի ժամը 9 - 12 եւ 2 - 8, իսկ կիրակի մինչեւ կէսօր

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅ

ՆՈՐ ՏԱՐԻԻ ԱՌԹԻՒ

1934 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 31 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, ԺԱՄԸ 9ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՅՍ

կազմակերպուած՝ *ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ*

Salle des Conférences*ի մէջ*, 7, Rue de Tretaigne, *Փարիզ* (18), *մէթրօ՝* J. Joffrin

Կաղանդի սեղան կէս գիշերէն վերջ

Հայկական խնճոյք – հայկական ուրախութիւն, զանազան նուագարաններով (Դաշնակ, թառ եւայլն)։ Այս բոլոր վայելքը՝ միայն **15** ֆր. մուտքով

Կը խնդրուի նախօրօք արձանագրուիլ, դիմել Օր. Պետրոսեանի, 6, Rue **Tretaigne, Paris (18),** Հեռաձայն **Montmartre 13-09:**

ԵՐԵԿՈՅԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆ ՀՕՄԻ ՆԱԽԿԻՆ ՍԱՆՈՒՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ԵՐԵԿՈՅԹ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ 29 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ

Salle des Ingéniurs Civilsի ընդարձակ սրահներուն մէջ

19 Rue Blanche Մէթրօ՝ **Trinité**

կը ներկայացուի Ս Ա Մ Ո Ւ Է Լ (դրամ 5 արար

(Հեղինակ՝ Միութեանս անդամներէն Պ. Վահան Թահմազեան)

Մասնակցութեամբ Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆԻ եւ Միութեանս անդամներու։ Կէս գիշերէն վերջ եւրոպական պարեր։ Առաջնակարգ Orhestre Jazz-Tango, ՄԻՇԷԼ ՍԱՀԱԿԵԱՆԻ։ Ճոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ։

Մուտք այրերու՝ 10 ֆրանք, իսկ կիներու՝ 7·50։

Etude de Me BERNARD WAHL

(*12* année)

Licencié en Droit de la Faculté de Paris

Ancien élève de l'École des Hautes Etudes Sociales

JURISCONSULTE

Droit Français et International Privé

94, Rue St. Lazare (*Սէն Լազար կայարանին մօտ*) Tél. Pigalle 67 - 69

կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական խնդիրներ, ինչպէս նաեւ փողոցի արկածներ, անձամբ կը պաշտպանէ առեւտրական եւ ճաշտարար դատարաններու առջեւ, կուտայ certificats de coutumesներ, կը կատարէ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ բոլոր գործողութիւնները։

Կ'ընդունի ժամը 9—10 *եւ* 17—19։ *Նաեւ ժամադրութեամբ*

ՀԱՏ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆՆԵՐ

ՊԶՏԻԿ ՇԱՀՈՎ ՄԵԾ ՍՊԱՌՈՒՄ

ԱՅՍ Է ՎԱՃԱՌԱՏԱՆՍ ՍԿԶԲՈՒՆՔԸ

ԵՂԻՇԷ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

11, Rue Molière LYON. *Tél.: LALANDE 23-91*

ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՄԻՄԻԱՅՆ ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ

Բուրդէ, մետաքսէ եւ բամպակէ պատրաստուած, պէս պէս գոյներով եւ ամէն մեծութեամբ անկողինի եւ սեղանի ծածկոցներ։ Մեքենայով պատրաստուած պատի եւ գետնի գորգեր, descente-de-lits, coussins, draps-de-lits, couvertures piqués.

Մասնաւոր բաժին՝ Mouchoirs, serviettes, Torchon, Service de table. Spécialité d'articles pour Marchands forains et pour Primes.

ՄԻՇՏ SOLDES եւ 2e CHOIX ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ։

ԵՐԵԿՈՅԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

29 դեկտեմբեր Շաբաթ երեկոյ ժամը *8.30*էն մինչեւ լոյս

Փանօրամայի սրահին մէջ 2, rue Alexandre Guilmant. Մէօտօն։

(Մէօտօն,— Մօնփարնասի կայարանին մօտ)

Կը խօսի Պ. ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՍՈՒՆԻ

Կը ներկայացուի *ՄԵԾԱՊԱՏԻՒ ՄՈՒՐԱՑԿԱՆՆԵՐԸ*

Խմբերգ, մեներգ, արտասանութիւն անդամուհիներու կողմէ։

Կը նուագէ ԵՓՐԱՏ նուագախումբը։ Ճոխ պիւֆէ։

Հաղորդ. միջոց.— *Անդէլ 23 կամ 32 թիւ հանրակառքերը եւ իջնել լա Ֆէրմ տը Մուլինօ։*

Մուտք՝ 5 ֆրանք։

Վարձու յարկաբաժին

Վարձու են Լա Կարէնի կայարանին դիմացը (9 վայրկեան Սէն Լազարի կայարանէն), ամենաարդիական յարմարութիւններով յարկաբաժիններ, մէկ սենեակ խոհանոց եւն. 2000 ֆր., 2 սենեակ խոհանոց եւն. 4000 ֆրանք, 3 սենեակ խոհանոց եւն. 5000 ֆրանք։ Առանց *քոնֆոռ*ի 2 սենեակ խոհանոց 1600 ֆր., 3 սենեակ խոհանոց 3000։ Մասնաւոր զեղչ Հայերու, որոնք կը ներկայանան «*Յառաջ*»ի ներկայ կտրոնով։ Աննախընթաց պատեհութիւն։ Դիմել տեղւոյն վրայ

Պ. **Stéphan**ի, **propriétaire**, 83, Rue de Pointe, La Garenne (Seine)։ Tél. Charlebourg: 23—39.

Raki "ERIVAN"

SOCIETE PEIREUX, 48, Bd. des Vignes - MARSEILLE Téléphone C. 58-10

Ms. EMILE VIAL, 18, Rue Fontaine - St-DENIS (Seine)

Լիոնի եւ շրջաններու ներկայացուցիչ

D. N. BAHADOURIAN

32, Rue Sévigne. Lyon (Rhône)

Նիսի եւ շրջաններու գործակալ

M. M. H. Khatchadourian et Danielian

24, rue Assalit. Nice (A. M.)

ՎԶՆՈՑ (*քաշ-քոլ*), ՓՈՒԼ-ՕՎԷՐ եւ ԲՈՒՐԴԷ ՁԵՌՆՈՑՆԵՐ

ՄԱՐՇԷՃԻՆԵՐ, *CACHE-COLS EN LAINE, PULL-OVER, GILETS ET GANTS DE LAINE*ի

Ձեր գնումներուն համար դիմեցէք՝

JAPHET Frères

224 & 257 Rue St. Denis. Paris 2e.

Métro: St. Denis.

Tél. Central: 69-61 եւ **Gutemberg 57-57**

Միշտ տրամադրելի է ընտիր մը երկիր'անգլիական գիներով։

ԿՈՒԶԷ՞Ք ՁՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ԵՒ ԱՆԻՍՈՆԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ՕՂԻ ԽՄԵԼ

ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ ՓՏՏՈՒՑԷՔ եւ ԳՆԵՑԷՔ

ՐԱՔԻ ՏԻԿԶ

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ԽՄԻՉՔ

ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ ԱՆԱՐԱՏ ԱՒՈՐԺԱՐԲԵՐ

Պոլսոյ օղին է որ ձեր ուզածին պէս կը ներմինայ եւ բէյֆ կուտայ։

Ֆրանսայի համար արտօնատէր՝ Յ. ՏԱԼԱՔԻՒՐԵԱՆ

8, Rue Suffren, MARSEILLE, Tél. D. 70-89

Փարիզի ներկայացուցիչ Գ. ՃԻՏԷՃԵԱՆ,

75, Ave. Victor – Hugo, Clamart (Seine)

Լիոնի ներկայացուցիչ ՃԸՆԿԸՏՐԵԱՆ եւ ԹԷՐԶԻԵԱՆ

211, Rue de Criqui

ՕՐԱՑՈՅՑ

ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ ՆՈՐԸՆՏԻՐ ԱՌԱՋՆՈՐԴ

ԳԵՐ. Տ. ԳԱՐԱԳԻՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ ԱՄԵՆԱՎԵՐՋԻՆ ՆԿԱՐՈՎԸ

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ ԽԻՍՏ ԳԵՂԵՑԻԿ ***ՊԱՏԻ ՕՐԱՑՈՅՑ***

Գին՝ 5 ֆրանք։

ԾԱԽՈՒ Է.— Առաջնորդարան, 3, րիւ Վանթիւր, *եւ բոլոր եկեղեցիներու մէջ ի նպաստ Ազքատախնամի։*

Կը գտնուի նաեւ ցետեւեալ վայրերը։

Գրատուն Յառաջ, րիւ Տօմինիքէն.— *Նպարավաճառ Սօլաքեան, 29,* Պէրնար տիւ Պուա.— *Նպարավաճառ Փափազեան, 11,* րիւ Պօնէթըրի (Իտալական Պազար).— *Դերձակատուն Ալեքսանտր, 315,* րիւ տը Լիօն.— *Նպարավաճառ Ասատուրեան,* Լէզօլիվ (Մարթէկօ)։

ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

ԳՐՊԱՆԻ ՕՐԱՑՈՅՑԸ

1935

ԺԶ. ՏԱՐԻ

ԳԻՆ 8 ՖՐԱՆՔ

Դիմել երկասիրողին՝

1 Place Gare des Vallées, Bois Colombes (Seine) (France)

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN) 17, Rue Damesme, PARIS (13)

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

HARATCH

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)

Téléphone : Glacière 15 – 70

(ԲԵՐԻՆԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,—	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ Երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՈՒՐԲԱԹ 28 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

VENDREDI 28 Décembre 1934

10ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année No 2688

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՀԱՄԱԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ԱՒԵԼԻ ԳՈՐԾՕՆ

»»»· ·«««

Տարին կը փակուի չափազանց մռայլ հեռանկարով մը:

Խօսքը հայկական կեանքի մասին է:

Ինչ որ տնտեսական տագնապ կը կոչենք տարիներէ ի վեր, եւ գործազրկութիւն՝ մանաւանդ 1930էն ասդին, լախտի մը ծանրութիւնն ստացաւ անցեալ նոյեմբերին, մեր գաղութին համար:

Այլ եւս գործի եւ գործազրկութեան պարբերական ելեւէջը չէ որ կը մտատանջէ աշխատաւոր բազմութիւնները, այլ չօշափելի եւ անողոք իրականութիւն մը.—

1. Նոյեմբեր 15էն ի վեր Մարսէյլի հայ բանուորները (ինչպէս Թուսեբը եւ Ցոյները) զրկուած են անգործութեան նպաստէն:

2. Նոյեմբեր 20էն ի վեր, կառավարութիւնը խստօրէն կը հետապնդէ տասը առ հարիւրի օրէնքին գործադրութիւնը, ի հարկին բացառիկ հրամանագիրներ հանելու լիազօրութեամբ:

Մտահոգութիւնը խոր է մանաւանդ անոր համար որ, երկու գէպքերն ալ սկզբունքորութիւնը կը համարուին ուրիշ վրդովիչ անակնկալներու:

Այսպէս, աշխատանքի նախարարութեան քննիչները գործի ձեռնարկած են արդէն, եւ խստօրէն կը հարցաքննեն տեղացի թէ օտար գործատէրերը, պահանջելով տասը առ հարիւրի օրէնքին գործադրութիւնը:

Հարցաքննութիւնը անախորժ համեմատութիւններ կ'առնէ մանաւանդ այն հաստատութեանց մէջ որոնց տէրերը կամ վարիչները օտարներ են:

Այս մասին տխուր տեղեկութիւններ կը հասնին մեզի Մարսէյլէն, ուր Հայերը աչքի փուշ են դարձած կօշիկի եւ ուրիշ արհեստանոցներով:

Որքան ալ օրինաւոր առարկութիւններ ունենաս, քննիչը միշտ պատասխան մը կը գտնէ,— Եթէ Ֆրանսացի բանուորը չի գիտեր այսինչ արհեստը, ինչո՞ւ չէք սորվեցներ: — Եթէ ժամացինը պակաս կը գտնէ, ինչո՞ւ չէք աւելցներ.— Եթէ ոչ մէկը կրնաք ընել, ոչ ալ միւսը, փակեցէք դուռները ևն.:

Կան քննիչներ ալ որ իրենց պարտականութեան պաշտօնականութիւնը կը գունաւորեն թթու ակնարկներով.

— Դուք օտարական ըլլալով, ի՞նչ համարձակութեամբ կը չեղէք օրէնքէն ...

Անշուշտ պաշտօնեան իր պարտականութիւնն է որ պիտի կատարէ:

Պիտի քննէ, տեղեկագիր պիտի կազմէ եւ պիտի ներկայացնէ ձեռնհաս իշխանութեան, որուն կ'իյնայ կա՛մ տառապէս եւ անյապաղ պարտադրել օրէնքին գործադրութիւնը, եւ կամ նկատի առնել բացառիկ հանգամանքները եւ պայմանաժամ շնորհել, նոր կացութեան յարմարելու համար:

Հարցը այն է որ, կատարեալ անստուգութիւն կը տիրէ այս ճակատին վրայ, ինչպէս գործազրկութեան նպաստի դադարման առթիւ:

Արդ, միայն այս պարագան բաւական է, որպէսզի աւելի կորովի եւ ծրագրեալ գործունէութեան մը նուիրուին այն մարմինները որ պատասխանատուութիւններ ստանձնած են ի պաշտօնէ կամ ինքնաբերաբար:

Տագնապին սկիզբէն ի վեր չեչտած ենք այս պահանջը: Եթէ այսօր կրկին կը յիշեցնենք, պատճառը այն է որ տակաւին կը շարունակուին թարթափումները, Փարիզէն մինչեւ Մարսէյլ:

Մեզի ալ այցելեց այն պատուիրակութիւնը որ Փարիզ եկած էր, դիմումներ կատարելու համար յանուն Գործազուրկներու կեդր. Կոմիտէին:

Երեք պատուիրակները — երկուքը Հայ, մէկը Ֆրանսացի — տեղեկութիւններ հաղորդեցին, տրտունջներ յայտնեցին եւ «Յառաջ»ի աջակցութիւնը խնդրեցին, պնդելով թէ ձեռնարկը զուտ բանուորական է, ոչ աջ, ոչ ձախ:

Առանց վիճարանութեան բռնուելու, թելադրեցինք որ ջանան նեղցնել ճակատը, լեզու գտնել ազգային իշխանութեան հետ եւ գործել համախորհուրդ:

Ուրիշ խօսքով, իրար լրացնել, եւ ոչ թէ ժխտել կամ խաչաձեւել: Մանաւանդ որ ներկայ պայմաններուն մէջ, շատ քիչ յոյս ունինք «աժիթասիօն»ով շահելու այս արդար դատը (վերահաստատում գործազրկութեան նպաստի):

Դժբախտաբար, այս առթիւ ալ երեւան եկաւ թէ անվստահութեան մթնոլորտ մը ստեղծուած փոխադարձաբար, եւ մէկ մարմինը միւսը չի ճանչնար, մէկը միւսը կ'ամբաստանէ ինքնագլուխ գործունէութեամբ:

Մանաւանդ քար գայթակղութեան դարձած է ամսական տասը հազարի առժամեայ նպաստը, որուն ստացումն ու բաշխումը՝ հայկական ձեռքերով՝ բոլորովին կը հակասէ հետապնդուած դատին յաջողութեան:

Հաւատա՞նք թէ այսուհետեւ աւելի կը պարզուի մթնոլորտը, եւ նոր սխալներ չեն գործուիր, խայտառակելով մեզ թէ պաշտօնական շրջանակներու մէջ եւ թէ հանրային կարծիքին առջեւ:

Հարցին միայն մէկ երեսը կրցանք պարզել այսօր, միջանկեալ:

Օրուան մեծագոյն հոգն է այս, եւ անոր բոլոր ծալքերը պէտք է ուսումնասիրուին լրջօրէն եւ բարեխղճօրէն:

Ոչ «սալթանաթ», ոչ ալ մարզանք, ինչպէս յիշեցուցած ենք ուրիշ առթիւ:

Շ.

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԼԵՆԻՆԿՐԱՏԻ ՄՅԱՐԵԿՄԱՆ ԱՄԲԱՍՏԱՆԱԳԻՐԸ

=o·o=

ՕՏԱՐ ՀԻՒՊԱՏՈՍ ՄԸՆ ԱԼ ՄԵՂՍԱԿԻՑ ԿԸ ՀԱՄԱՐՈՒԻ

Մոսկուայի հեռագրական գործակալութիւնը դեկտեմբեր 26ին հրատարակեց Կիրովի ահաբեկիչին՝ Նիկոլայեւի եւ իր 14 մեղսակիցներուն ամբաստանագիրը: Ստորեւ կ'ամփոփենք զայն, այնպէս ինչպէս խմբագրուած է.—

Հարցաքննութիւնը հաստատած է թէ, հակառակ Զինովիեւի նախկին հակախորհրդային խմբակին անձնատրութեան, այդ խմբակին գործօն անդամներուն գաղտնի աշխատանքը չէր դադրած եւ կը շարունակուէր նոյնիսկ վերջին ժամանակներս: Այդ գործունէութիւնը չեչտուեցաւ մանաւանդ 1933—34 շրջանին, երբ Լենինկրատի մէջ հակայեղափոխական ահաբեկչական գաղտնի խումբ մը կազմուեցաւ Զինովիեւի խմբակին նախկին անդամներէն, իր գլուխն ունենալով « Լենինկրատի կեդրոնը»: Այս խմբակին գործունէութիւնը յատկապէս նուիրուած էր դաւադրութեան: Խմբակին գլխաւոր աշխատանքն էր կազմալուծել խորհրդային իշխանութեան ղեկավարութիւնը, ահաբեկչական արարքներ կատարելով գլխաւոր վարիչներուն դէմ: Նիկոլայեւ, որ Լենինկրատի կեդրոնին պետն էր, խոստովանած է թէ կազմակերպութիւնը որոշած էր դիմել ահաբեկչական մեթոդներու, հիմնովին փոփոխելու համար խորհրդային կարգ ու սարքը: « Մենք հասկցած էինք թէ չպիտի կրնանք յաջողիլ ներկայ խաղաղասիրական միջոցներով, ուստի որոշեցինք արիւն թափել: Մեր կարծիքով, Սթալին, Մոլոթով եւ Կիրով երեք մեծ պատասխանատուներն էին այն դժուարութեանց որոնց ենթարկուած է Խ. Միութիւնը եւ միայն անոնց բռնի անհետացումը կրնար բարուքել ազգային տնտեսական պայմանները»:

Հարցաքննութիւնը հաստատած է թէ Նիկոլայեւ նախապէս համաձայնելով Լենինկրատի կեդրոնի մէկ անդամին՝ Քոթոլինովի հետ, քանի մը անգամ այցելած է մեծ պետութեան մը Լենինկրատի հիւպատոսին, անոր դրամական եւ նիւթական աջակցութիւնը ապահովելու համար, միեւնոյն ատեն շահեկան տեղեկութիւններ հաղորդելով անոր: Հիւպատոսը խոստացեր է բարեխօսել իր կառավարութեան մօտ, կարեւոր գումարներ եւ զէնքեր հայթայթելու համար, փոխան կարգ մը տեղեկութիւններու եւ զինուորական գաղտնիքներու:

Ամբաստանագիրը կը յիշէ նաեւ Թրոցքին, յայտնելով թէ նոյն օտար հիւպատոսին հետ խօսակցելէ յետոյ, դաւադիրները յաջողեր են համոզել զայն որ իր դիւանագիտական միջոցներով փոխանակէ աքսորականին հետ եղած թղթակցութիւններ:

Հարցաքննութեան ընթացքին, Նիկոլայեւ խոստովանեցաւ թէ ամբողջովին յանցաւոր է: Քոթոլինով ինքզինք յանցաւոր համարեց գաղտնի խումբին անդամակցած եւ անոր նախագահութիւնը վարած ըլլալուն համար, բայց մերժեց ուղղակի մասնակցութիւն՝ Կիրովի սպանութեան մէջ: (Ամբաստանագիրը զատ զատ յիշելով իւրաքանչիւր ամբաստանեալի խոստովանութիւնը, կամ ուրացումը, կը յայտնէ թէ բոլորն ալ պիտի դատուին զինուորական ատեանին առջեւ):

⁂ Զրոյցի մը համաձայն, Սթալին պիտի պահանջէ Ֆրանսական կառավարութենէն՝ իրենց յանձնել Թրոցքին, իբրեւ մեղսակից Կիրովի սպանութեան...

Օտարականներու տուրքը չպիտի գանձուի

Տեղական թերթերը իրաւասու աղբիւրէ կ'իմանան թէ չպիտի գործադրուի ելմտացոյցի օրէնքին այն մասը որ կը տրամադրէ հարիւրին 5 — 10 տուրք հաստատել օտար բանուորներու եւ պաշտօնեաներու թոշակներուն վրայ: Այս որոշումը տրուած է արտաքին գործերու նախարարութեան պահանջին վրայ, քանի որ օտար պետութիւնները բողոքած են, յիշեցնելով աշխատանքի պայմանագրութեանց եւ առեւտրական դաշնագիրներու տրամադրութիւնները: Արտաքին նախարարութիւնը սկիզբէն ի վեր հակառակ է եղած այս օրէնքին, ինչպէս եւ ելմտականը:

«Այս մարդը պէ՞տք է մնայ պաշտօնին վրայ»

Աթէնքի «Քրաթոս» անկուսակցական թերթը կը գրէ «Կը հարցնենք» խորագրին տակ (23 դեկտեմբեր).—

« Հայոց եպիսկոպոսին խնդիրն ալ լսենք թէ վերջացաւ: Կառավարութիւնը չի՞ կարծեր որ տակաւին որոշ պարտականութիւններ ունի հիւրասիրուած Հայերու եւ անոնց ապահովութեան հանդէպ: Վտարման որոշման կախակայումը, ինչպէս յայտնի է, չեղաւ անոր համար որ Հայոց արք. ին անմեղութիւնը հաստատուեցաւ եւ անվաւեր նկատուեցան ամբաստանութիւնները: Կախակայուեցաւ, որովհետեւ բաւարար չհամարուեցան փաստերը, որոնց վրայ հիմնուելով վտարման որոշումը գործադրուէր: Հետեւաբար ամբաստանութիւնը կը մնայ: Ասկէ զատ, սակայն, իրողութիւն է որ Մայրմեան եպիսկոպոս պատճառ եղած է Յունաստանի Հայերուն պառակտումին:

Եւ կը հարցնենք, այս մարդը պէ՞տք է մնայ իր պաշտօնին գլուխը, որ անարժանաբար գրաւած է, այսքան ծանր ամբաստանութիւններէ յետոյ, մարդ մը, որ փոխանակ հաշտարար դեր կատարելու, երկու մասի կը բաժնէ իր հօտը»:

⁂ « Նոր Օր »ի մէջ կը կարդանք.— Մեր ձեռքին մէջ կը գտնուի իշխանութիւններուն յանձնուած տեղեկագիրներէն մէկուն պատճէնը, որուն տակ ստորագրութիւն չկայ: Այս տեղեկագրին մէջ Դաշնակցութեան վերագրուած սպանութիւններուն թիւը եղած է, իսկ օտար պրոպականտի գործակալ, զրպարտութիւններ եղած են քանի մը ընկերներու մասին եւ պահանջուած է որ կառավարութիւնը խիստ միջոցներու դիմէ անոնց վտանգաւոր գործունէութեան հետեւանքները կանխելու համար:

Աւելորդ է ըսել թէ պատկան իշխանութիւնը, այս եւ միւս տեղեկագիրները զամբիւղ նետած է, առանց քննութիւն բանալու:

ԽՄԲ.— Այդ «ժուռնալ»ին ամբողջութիւնը պիտի հրատարակենք առանձին:

——·——

ԾՆՈՒՆԴԻ ՏՕՆԵՐՈՒՆ ԱՌԹԻՒ Մ. Նահանգներուն մէջ տեղի ունեցան 26 սպանութիւններ, 24 անձնասպանութիւններ, 22 հրդեհներ: 12 հոգի խեղդուեցան, իսկ 7 հոգի զոհ գացին օդանաւի արկածներու: 88 հոգի մեռան ինքնաշարժի արկածներու հետեւանքով: Քանատայի մէջ ալ, շոգեկառքի երկու արկածներ պատահելով, 23 հոգի մեռան, 32 հոգի վիրաւորուեցան:

Հ.Յ.Դ. ՎԵԹԵՐԱՆՆԵՐՈՒ ՖՈՆՏԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՉԸ ԸՆԿԵՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ՀԱՄԱԿԻՐՆԵՐՈՒ

»»»· ·«««

Ընկերներ եւ հայրենակիցներ,

Կէս դար է ահա, որ հայ ժողովուրդը օրհասական պայքար կը մղէ Ազատութեան համար: Հայ ազատագրական պայքարի նամբուն վրայ շատեր ինկան նահատակ՝ իրենց հերոսական գործերու դրոշմը դնելով Հայոց նորագոյն պատմութեան վրայ: Շատեր ալ կան, որ իրենց բովանդակ ոյժն ու կարողութիւնը զոհելով Հայրենիքին համար, այսօր կ'ապրին ծանր ու նեղ կացութեան մէջ: Նոյն վիճակին ենթարկուած են նաեւ բազմաթիւ նահատակ գործիչներու որբերն ու այրիները: Տնտեսական անհախընթաց տագնապը որ կը տեւէ տարիներէ ի վեր, կը սպառնայ բոլորովին յուսահատական դարձնել անոնց կացութիւնը: Չունինք ազգային կամ պետական ո եւ է հիմնարկութիւն, որ օգնէր անոնց, մինչ մեզմէ աւելի բախտաւոր ուրիշ ժողովուրդներու մօտ հանրային կամ քաղաքական գործի վեթերանները, անոնց ընտանիքները, որբերն ու այրիները ընդհանուր գուրգուրանքի ու հոգածութեան առարկայ են եւ ըստ արժանւոյն կը վայելեն նիւթական եւ բարոյական աջակցութիւն:

Հ. Յ. Դաշնակցութեան վերջին Ընդհանուր ժողովները 1919էն ի վեր հաստատած են յատուկհիմնադրամ մը—Վեթերաններու Ֆոնտ—որ կոչուած է փոխարինելու պետական կամ հանրային համանման կազմակերպութիւնները: Վեթերաններու Ֆոնտը կը գտնուի կազմակերպական սովորական մարմիններէ դուրս, Ընդհանուր ժողովէն ընտրուած առանձին մարմնի մը ղեկավարութեան տակ եւ նպատակ ունի նիւթական աջակցութիւն ընծայել կարօտ վեթերան ընկերներու, ինչպէս նաեւ ազատագրական պայքարին մէջ զոհուած գործիչներու եւ մարտիկներու կարօտ ընտանիքներուն՝ որբերուն եւ այրիներուն:

Վեթերաններու Ֆոնտի հասոյթները ցարդ գոյացած են կազմակերպական միջոցներով եւ դիմում չէ եղած հանրային աջակցութեան: Այսօր, սակայն, տնտեսական տագնապին հետեւանքով, կարիքը այնքան մեծ է ու սուր, իսկ մեր միջոցները ա՛յնքան սահմանափակ, որ ստիպուած ենք դիմել նաեւ դուրսի համակիր հասարակութեան: Փորձով գիտենք, որ կան շատեր, որոնց սրտին մօտ է Վեթերաններու Ֆոնտի գործը եւ կ'ուզեն օգնել անոր, բայց օգնելու ձեւը եւ հասցէն չեն գիտեր:

Այսու ջերմագին կոչ կ'ուղղենք թէ՛ մեր ընկերներուն եւ թէ մեր համակիրներուն ու բարեկամներուն որոնց համար նուիրական են ազատագրական շարժման զոհաբերուած գործիչներն ու մարտիկները՝ տալու մեզի նիւթական հնարաւորութիւն՝ աւելի լայն եւ հաստատուն հիմքերով շարունակելու օգնութեան գործը: Ամենանչնչին գումար իսկ որ կը ղրկուի Վեթերաններու Ֆոնտին, կ'ընդունուի շնորհակալութեամբ: Յանձնախումբս բոլոր նուիրատուներու անունները կը հրատարակէ «Յառաջ»ի միջոցաւ:

Ընկերներ եւ հայրենակիցներ, սրտառուչ խօսքերն աւելորդ են: Վեթերաններու Ֆոնտի նպատակը պարզ է, հասկնալի ու ա՛յնքան նուիրական, որ ամէն անկեղծ Հայ իր համեստ միջոցներէն մաս մը պէտք է հանէ՝ անոր օգնելու համար: Յոյսով ենք որ անարձագանգ չի մնար մեր այս կոչը:

Դրամը չէքով կամ փոստով ղրկել «Յառաջ»ի անունին, յանձնելի Վեթերաններու Ֆոնտի Յանձնախումբին:

Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
ՎԵԹԵՐԱՆՆԵՐՈՒ ՖՈՆՏԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ

27, Դեկտեմբեր 1934

ՀԱՅ ԳԱՂԹ. ՄԻԱՑԵԱԼ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ

=o·o=

Հայ Գաղթ. Միացեալ Յանձնաժողովէն ստացանք հետեւեալ զեկոյցը.—

Հայ Գաղթ. Միացեալ Յանձնաժողովը իր վեցերորդ նիստը գումարեց դեկտեմբեր 24ին, Նուպարեան Մատենադարանին մէջ, ատենապետութեամբ Պ. Պ. Խամէրեանի:

Յանձնաժողովին կողմէ Պ. Պ. Խամէրեան եւ Զօպանեան դեկտեմբեր 20ին տեսակցութիւն մը ունեցած են, ի բացակայութեան Պ. Էրիոյի, որ Լիոն մեկնած է, անոր դիւանապետին հետ եւ մեզ հետաքրքրող հարցերուն շուրջ կարգ մը տեղեկութիւններ հաղորդած են, որոնք նոյն հետայն փոխանցուած են իր պետին: Դիւանապետը այս առթիւ նամակ մը գրելով Պ. Զօպանեանի՝ կը յայտնէ թէ Պ. Էրիօ մեծ շահագրգռութեամբ վերահասու եղած է հայկական յուշագրին եւ մեծ խնամքով պիտի ուսումնասիրէ Հայերուն կացութիւնը:

Յանձնաժողովը, Փուժէ_սիւր_Արժանէ (Վառ) գրուած նամակէ մը տեղեկանալով թէ տեղւոյն աղիւսի գործարանին հայ գործաւորները ճամբուած են իբր օտարական, այդ աշխատաւորներուն կացութեան վրայ հրաւիրեց մեր Ֆրանսացի բարեկամներուն բարեացակամութիւնը:

Յանձնաժողովը նոյն նիստին մէջ ընդունեցաւ Մարսիլիոյ հայ գործազուրկներուն կողմէ իբր պատուիրակ Պ. Բրաթէլի, Պ. Կոէկուար եւ Պ. Յակոբեան եւ անոնց հետ խորհրդակցեցաւ այդ գործազուրկներուն շահերուն պաշտպանութիւնը շարունակելու լաւագոյն եղանակին մասին:

Ժողովը գոհունակութեամբ տեղեկացաւ թէ Ֆրանսայի նախկին Մարտիկներու պաշտօնատունը դիմումներ պիտի կատարէ, Միացեալ յանձնաժողովին յուշագրին հիման վրայ, ներքին, պատերազմական եւ թոշակներու նախարարութեանց:

Ո՞վ է «Սինապեան լրտեսը»

Իրազեկներ մեզի կը հաղորդեն թէ Պ. Շաքիրի յուշերուն մէջ մատնանշուած « Սինապեան լրտեսը » հանգուցեալ Գրիգոր Սինապեանը չէ, այլ Մկրտիչ Սինապեան, որ համիտեան շրջանին եղած է խորհրդական Թուրքիոյ հանրօգուտ շինութեանց:

Պիտի խնդրէինք այդ իրազեկներէն, իրենց ստորագրութեամբ լուսաբանել այս հարցը, փոխանակ աջ ու ձախ պատմութիւններ պատմելու:

Ապստամբութի՞ւն ծագած է Ալպանիոյ մէջ

Քանի մը օրէ ի վեր հակասական զրոյցներ շրջան կ'ընեն Ալպանիոյ մասին: Սելանիկէն եւ Քորֆուէն հասած լուրերու համաձայն, Զօկու թագաւորին մէկ թիկնապահը սպաննելով, ամրացած է Տէպրէի մէջ, իսկ կառավարութիւնը շարժման մէջ դրած է չորս գաս զինուորներ, շարժումը խեղդելու համար: Ապստամբութեան պատճառ կը համարուի վերջերս տրուած արտօնութիւն մը, որուն շնորհիւ տասը հազար իտալացի գաղթականներ պիտի հաս_

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. էջ)

«ԱՐԹՈՒՆ ԹԱՓԱՌԸ»

(ՎԱՂՈՒՑ ՄԱՐԴԻԿՆԵՐԻ ՀԱՎԱՔԱԾՈՒ ՊԱՏՄՎԱԾՔԻՑ)

«««-

Թաշչի Ալիի մահից մի քանի ամիս հետո Ալի Ղուլին, որ ամբողջ գյուղում հռչակված էր իր ուժով, ինչպես նաև ամբարտավանությամբ, ամուսնացավ Ալի Ղուլիի այրու հետ, որ ամբողջ գյուղում հռչակված էր իր գեղեցկությամբ։ Ալի Ղուլին ամուսնացավ Թաշչի Ալիի այրու հետ, որովհետև նա ուզում էր ամուսնանալ ամենագեղեցիկ կնոջ հետ

ՍԵՒԱՆԿԱՅԻ ՄԱՐՏԻԿԸ

— ՄԻՐԻՉ ԶԱՒԻՇ

— Ո՛չ, սէր, սէր ասող մարդը ասոր պէս չի խօսիր։ Ան ... ան ուրիշ մէկն է։ Ան ... ան ... ան ... Ո՛չ, ան ինծի համար ... ան ... ան ... ան

ԱՐԱՐԱՏ

Մեծ Նպարավաճառատուն ՍԱՊՈՒՆՃԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

39, Rue Trévise. Paris (IX). **Tél. Provence: 05-91**

Livraison à Domicile

Արեւելեան անուշեղէններու, կարկանդակներու, պէս պէս միրգերու ՊԱՂԱՏ մըն է **ԱՐԱՐԱՏ** *նպարեղէններու մեծ վաճառատունը՝ ուր պիտի գտնէք ձեր քիմքին համապատասխան ամէն տեսակ ընտիր նպարեղէններ։ ԾՆՈՒՆԴի եւ ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՑ առթիւ արտակարգ եւ զեղչեալ գիներով կարելի է պարէնաւորուիլ մեր մօտ։*

տատուին Ալպանիոյ մէջ։ Պելկրատի եւ Հռոմի ալպանական դեսպանատուն – ները անմիջապէս հերքեցին այս լուրերը, յունական չարամտութեան վերա– գրելով զանոնք, բայց բուն մայրաքաղաքէն հերքում չէ հասած ոչ Լոնտոն, ոչ ալ Փարիզ։

»»»··«««

ՀԱՑԻՆ ԳԻՆԸ զեղչելու համար խորհրդակցութիւնները կը շարունակուին ձեռնհաս իշխանութեան եւ փոապաններուն միջեւ։ Զեղչը կը նախատեսուի մինչեւ 20—30 սանթիմ իւրաքանչիւր քիլոյին։

ԱՀՌԵԼի ԹԱԹԱՌ մը մեծ վնասներ պատճառեց Քանտիայի մէջ (Կրետէ)։ Կ'ըսուի թէ հինգ հոգի մեռած եւ հարիւրի չափ տուներ կործանած են։

ՀՐԴԵՀ ԾԱՂԵՑԱԻ ՍԱՄՈՆԻ մէջ, դեկտեմբեր 26ին, մոխիրի վերածելով 15 տուներ։ Բուռն հով մը կը փչէր, եւ կրակը կը սպառնար կործանել ամբողջ թաղեր, բայց կարելի եղաւ առաջքը առնել։

ՆԱԽԿԻՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏ Պ. Փօլ Պօնքուռ Մարսէյլ գնաց, Ալէքսանդր Թագա– ւորին սպանութեան թղթածրարը ուսումնասիրելու համար, իբրեւ վաստա– բանը Մարիա Թագուհիին։

ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ՄԷՋ ՀՈՂ գնելու համար տասը հազար անգլ· ոսկի նուիրեց անձանօթ մը, Հրէական Ազգային հիմնադրամին։

Հ· Յ· ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Քարիզ

«ԱՐՇԻԻ» ենթակոմիտէութեան դասախօսական ժողովը տեղի կ'ու– նենայ վաղը Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, 17, rue Ampère։ Քաշան։

Գահատ

ՓՐԻՎԱՑԻ եւ արուարձաններու «Ցառաջ» խումբի ընկերները ժողովի կը հրաւիրուին վաղը Շաբաթ կէս օրէ վերջ, Շալամոնի մէջ։ Ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է։

ՍԷՆ-ՇԱՄՈՆի Վարուժան խումբին ժողովը այսօր Ուրբաթ երեկոյ ժամը 8ին սովորական տեղը։

ՄԱՐՍԷՅԼի Պատանեկան Միութեան ընդհ. ժողովը այս կիրակի կէս օրէ ետք ժամը 3ին Ընթերցարանի սրահին մէջ։ Կարեւոր օրակարգ։

ՀԱՆԴԷՍ-ՏՕՆԱՇՈՒՄ

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐՈՒԱՆ ՏՕՂՆ ՍՈՓԻԻ

Ֆրանսահայ կարմիր խաչի Լիոնի մասնաճիւղին կողմէ

31 Դեկտ. երկուշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին

Երրորդ Թաղապետարանի սրահին մէջ

կը նախագահէ՝ Պ· Ս· Հ Ա Բ Է Լ Ե Ա Ն

Բոլոր հայ մանուկներուն անխտիր պիտի բաշխուին խաղալիքներ, պտուղ եւ բաթիյօդ։ կենդանի պատկեր։ Գեղարուեստական բաժին։

Ծախսերու մասնակցութեան համար մուտք 1 ֆրանք։

ԵՐԵԿՈՑԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ԻՍԻ ԼԻ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

29 Դեկտեմբեր Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30էն մինչեւ լոյս

Փաւիօրամայի սրահին մէջ 2, rue Alexandre Guilmant· Մէօսօճ։

(Մէօտօն,— Մօնփարնասի կայարանին մօտ)

Կը խօսի Պ. **ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՍՈՒՆԻ**

Կը ներկայացուի *ՄԵԾԱՊԱՏԻԻ ՄՈՒՐԱՅԿԱՆՆԵՐԸ*

Խմբերգ, մեներգ, արտասանութիւն անդամուհիներու կողմէ։

Կը նուագէ ԵՓՐԱՏ նուագախումբը։ Ձոյն պիւֆէ։

Հադորդ· միջոց·— *Առնել 23 կամ 32 թիւ հանրակառքերը եւ իջնել լա Ֆէրմ ու Մուլինօ։*

Մուտք՝ 5 ֆրանք։

ԵՐԵԿՈՑԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆ ՀՕՄԻ ՆԱԽԿԻՆ ՍԱՆՈՒՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ԵՐԵԿՈՑԹ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ 29 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ

Salle des Ingéniurs Civilsի ճեղ սրահներուն մէջ

19 Rue Blanche Մէթրօ՝ **Trinité**

կը ներկայացուի ՍԱՄՈԻԷԼ (տրամ՝ 3 արար)

(Հեղինակ՝ Միութեանս անդամներէն Պ. վահան Թահմազեան)

Մասնակցութեամբ Ա· ԴՄԲԱԹԵԱՆի եւ Միութեանս անդամներու։ Կէս գիշերէն վերջ եւրոպական պարեր։ Առաջնակարգ Orhestre Jazz-Tango, ՄԻՆԷԼ ՍԱՀԱԿԵԱՆի։ Ձոյն եւ դիւրամատչելի պիւֆէ։

Մուտք պրեռու՝ 10 ֆրանք, իսկ կիներու՝ 7·50։

ՏՕՆԱՇՈՒՄ ՎԻՆՍԷՆԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած Վէսէնի Հայ Կրթասիրաց երկսեռ միութեան կողմէ

31 Դեկտեմբեր, երկուշաբթի երեկոյ, ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ, 8, AVE. DE PARISի մեծ սրահին մէջ։

Ձոյն յայտագիր, բանախօսութիւն, մանուկներու կողմէ երգեր, արտասա– նութիւններ, կաղանդ պապայ եւ հաճելի անակնկալներ։

Եւրոպական պարերը կը սկսին կէս գիշերէն մինչեւ առաւօտ։

Ընտիր ժազ Մուտքը ազատ է

ՎԱՉՈՒՆ (Ք ԱՀ - ՔՈՂ)·ՓՈՒԼ - Ո·ԼԻՐ
եւ ԲՈՒԻՐԻ ՁԵՌՆՈՑՆԵՐ

ՄԱՐՇԷՁԻՆԵՐ,

*CACHE - COLS EN LAINE, PULL - OVER, GILETS ET GANTS DE LAINE*ի

Ձեր գնումներուն համար դիմեցէք՝

JAPHET Frères

224 & 257 Rue St. Denis. Paris 2e.

Métro: St. Denis.

Tél. Central: 69-61 եւ **Gutemberg 57-57**

Միշտ տրամադրելի է ընտիր մը երմը'ռնմրցելի գիներով։

ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԵՓՐԵՄԵԱՆ ԵՂԲԱՑՐՆԵՐՈՒ

1bis, Rue d'Hautefeuille, PARIS (6) Մէթրօ՝ ՍԷՆ ՄԻՇԵԼ

Téléphone: DANTON 83—46

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ		ԼԱԻԱԳՈՅՆ ԱՊՐԱՆՔ	
Քաշէր պանիր կէս ֆիլօ	8·—	Լոգաւմ կէս ֆիլօ	3·—
Ձերմակ » կէս ֆիլօ	5·50	Իզմիրի չամիչ կէս ֆիլօն	2·75
Պուլկուր կէս ֆիլօ	1·75	Իզմիրի քուզ կէս ֆիլօն	2·75
Ապուխտ կէս ֆիլօ	10·—	Արմաւ Պաղտատի կէս ֆիլօն	2·—
Երշիկ կէս ֆիլօ	10·—	Նուշ կէս ֆիլօն	3·25
Ձիբ-ապտուղ(յաւի·)կէս ֆիլօ	4·—	Կաղին կէս ֆիլօն	3·25
Ձիբ-ապտ· (թրմ·) կէս ֆիլօ	3·50	Ընկոյզ կէս ֆիլօն	2·75
Հէվա կէս ֆիլօ	3·—	Մաֆթօնի բոլոր տեսակէն	1·75

ՅԱՌԱՋ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ

22, **Boulevard St. DENIS**· Մէթրօ՝ St. DENISի դիմացը.

Օգտակար տեղեկութիւն

ԱՅՑԵԼԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Versaillesի եւ Palaiseauի

Մեր ագռնչելի հողամասերը որոնք ծախու են տպաւորիկ։

Թառակուսի մէթրը 5 *ֆրանք։*

Մանրամասնութեանց եւ այցելու համար դիմել՝

Mr. PATRIKի, Mr. LECORNUի ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԸ

7, Rue Paul Lelong, Métro: Bourse, Tél. Gut. 40-37

Գրասենեակները բաց են ամէն օր, նոյնիսկ կիրակի եւ տօն օրեր։

ժամը 9 — 12, 13 — 17

Հայերու ժամադրավայրը

ճաշարան ՖԼՕՐԻԱ

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ Հեռաձայն **Danton: 52-73**

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ

ԾՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՀԱՄԱԶԳԱՅինի Շաւիլի մասնա– ճիւղի անդամ - անդամուհիները կը հրաւիրուին առաջին ընդհ. ժողո վին, որ տեղի կ'ունենայ 29 Դեկտ. Շաբաթ իրիկուն ժամը 8.30ին Մատուռ - Մանկապարտէզի սրահին մէջ, 4, rue Trois Champtier Օրակարգ՝ հաշուետուութիւն եւ նոր վարչութեան ընտրութիւն։

Ներկաներուն թիւը մեծաւորնու– թիւն պիտի համարուի։

Վարձու յարկաբաժին

Վարձու են Լա Կարէնի կայարանին դիմացը (9 վայրկեան Սէն Լազարի կայարանէն), ամենաարդիական յար– մարութիւններով յարկաբաժիններ, մէկ սենեակ խոհանոց եւն· 2000 ֆր·, 2 սենեակ խոհանոց եւն· 4000 ֆրանք, 3 սենեակ խոհանոց եւն· 5000 ֆրանք։ Առանց *քօնֆոռի* 2 սենեակ խոհանոց 1600 ֆր·, 3 սենեակ խոհանոց 3000։ Մասնաւոր գեղ Հայերու, որոնք կը ներկայանան *«Ցառաջ»*ի ներկայ կըտ– րոնով։ Անհնախընթաց պատեհութիւն։ Դիմել տեղւոյն վրայ

Պ· **Stéphan**ի, **propriétaire**, 83, Rue de Pointe, La Garenne (Seine)։ Tél. Charlebourg: 23—39.

Raki "ERIVAN"

անվնասակ պատրաստուած ըստ մեթոդի նուագչարաւ է։
ԵՐԵՒԱՆ մեկն է միայն որ ամիսով պատրաստուած է
Փիլիսոփայ Նիմքերով շրջուած աման ամենքը վնասակար են.
Ուրեմն խմեցէք միայն ԵՐԵՒԱՆը — ԲԱԺՈՒՈՅՑ ԲԱԺՈՒՄԻ·

Անուանը յաճախ տուող կ'արժէ
Քանի մը ֆրանք խնայելու համար
Բառդօպհիմիոյ կը հանուէ գէշ տպիսկ,
Խմեցէք ԵՐԵՒԱՆը — ԲԱԺՈՒՈՅ ԲԱԺՈՒՄԻՒ·

Բիչխինիրը կ'ընդունին որ սահիսը՝
Ուշիկ զօրացուցիչ մըն է
Խմեցէք միայն ԵՐԵՒԱՆը —
Միակը որուն ամենքով պատրաստուած է
Փիլիսոփան Նիմքերէ զերծ ըլլալը հրաշալաւորած է։
ԵՐԵՒԱՆն է միայն որ մեկի պիտի տայ —
Ուժ, առողջութիւն եւ հրճուանք
Որովհետեւ միակն է որ բոլոր բժիշկներէն յանձնարարուած է,
Զուտ ամիսի թորումով պատրաստուած ըլլալով։
ԵՐԵՒԱՆը կը գտնուի բոլոր օգնական գործարանատեղերուն մէջ,
Մեծաքանակ գնումներու համար։
ԱՐՏԱՀԱՏԸ SOCIÉTÉ PEUREUX, 48, Bd. des Vignes - MARSEILLE
Téléphone C. 50-10
Կամ Mr. EMILE VIAL, 18, Rue Fontaine - St-DENIS (Seine)
Téléphone Nizza 09-95

Լիոնի եւ շրջանները Ներկայացուցիչ
D. N. BAHADOURIAN
32, Rue Sévigne. Lyon (Rhône)
Նիսի եւ շրջանները գործակալ
M.M H Khatchadourian et Danielian
24, rue Assalit· Nice (A· M.)

ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ
ԳՊՉԱՆԻ ՕՐԱՑՈՑՑԸ
1935
ԺԲ· ՏԱՐԻ
ԳԻՆ 8 ՖՐԱՆՔ
Դիմել երկասիրոգին՝
1 Place Gare des Vallées, Bois Colombes
(Seine) (France)

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme, PARIS (13)

Պահար տպրուստի տղութեան դէմ անվրդեի՛ գիներով։

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 – 70
(ՍԻԹԷՅԻՍՄ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ.— ՏԱՐԵԿԱՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ԵՌԱՄՍԵԱՅ

Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ Երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ՇԱԲԱԹ 29 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
SAMEDI 29 Décembre 1934

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année N° 2689

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՅԱՌԱ՞Ջ Կ'ԵՐԹԱՆՔ ԹԷ ԵՏ

Փոխանակ տարեկան տեսութիւն մը բանաձեւելու, փորձենք արձանագրել քանի մը բնորոշ երեւոյթներ, որոնք չեչտուեցան անցնող տարուան ընթացքին: Լաւ կամ գէշ:

Այդ երեւոյթներուն առաջինն է՝ խոնարհ խաւերուն լայն աշխատանքը, «բարձր դասու» ամուլ յուսահատութեանց եւ հակամարտ բանդիտութեան դիմաց:

Այսպէս, Ֆրանսայի մէջ, 1934ի ընթացքին ալ տեսցին այն ձեռնարկները որոնց գլուխն անցեր էին համեստ, աշխատաւոր եւ արհեստաւոր տարրեր:

Շատ կը խօսուի, օրինակ, Մարսէյլի դպրոցներու մասին, որոնց վիճակագրական պատկերը պարբերաբար երեւցած է այս թերթին մէջ: Իրականութիւն է որ քանի մը հազար դպրոցականներ հայեցի կրթութիւն կը ստանան արուարձաններու եւ շրջակայ գիւղերու մէջ:

Արդ, որո՞ւ կը պարտինք այդ սփոփանքը:

Պատասխանը կրնաք ինքնաբերաբար գտնել, երբ յիշէք թէ «պրոլետար» Պուլվառ Օտտօն, Սէն Լուն, Սէն Ժէռոմը, Սէնթ Անթուանը, Պոմօն Սէն Ժիւլիէնը եւ միւսները նախակրթարան կը պահեն մինչեւ այսօր, իսկ բուն Մարսէյլ քաղաքը տակաւին կը յորանջէ ...

1930ին էր որ փակուեցան Մարսէյլի կեդրոնի երկու մանկապարտէզները:

Անկէ ի վեր «երեւելիները» ջուր կը ծեծեն. մինչդեռ միւսները մեծ մասով սեփական շէնքեր ալ ունեցան, ինքնագործունէութեամբ, հանգանակութեամբ եւ ֆիզիքական աշխատանքով:

Այս երեւոյթը կարելի է ընդհանրացնել, Ֆրանսայի միւս քաղաքներուն համար, սկսելով Փարիզէն:

Բացի Բարեգործականի նպաստով պահուած քանի մը դասընթացքներէ, ինչ որ ունինք իբրեւ ծաղկոց, կը պարտինք այս կամ այն ժողովրդական Միութեան,— Ֆր. Կ. Խաչ (Փարիզի եւ գաւառի մէջ), Հայրենակցական Միութիւններ՝ (Լիոն եւ այլուր), կամ տեղական կազմակերպութիւններ (Յառաջդիմասիրաց՝ Պանեօ – Քաշանի մէջ, Արարատ՝ Առնուվիլի մէջ եւն.):

Կը նշանակէ թէ նոր սերունդի փրկութեան պայքարին մէջ ալ, բուն ծանրութիւնը կ'իյնայ ժողովրդական տարրերուն վրայ:

Այս իրականութիւնը կազդուրիչ է նաեւ անոր համար որ, բուն ժողովուրդի զաւակները կը գործեն առանց ապաւինելու օրուան ժխորէն եւ թունաւոր մթնոլորտէն: Կը գործեն հաստուն գիտակցութեամբ եւ հաւատքով:

Այդ նոյն երեւոյթը՝ գաղութներու ազգային կեանքի կազմակերպութեան մէջ:

Ուր որ, այսպէս կամ այնպէս, կորիզ մը ունինք ներքին կազմակերպութեան, կը տեւէ ու կը գործէ ապաւինելով աշխատաւոր բազմութեանց աջակցութեան:

Իբրեւ կենդանի օրինակ՝ յիշենք նորէն Մարսէյլը: Աւելի քան երկու տարի կազմալոյծ վիճակի մը մատնուելէ յետոյ, շրջանը ունեցաւ ազգ. վարչութիւն մը, շնորհիւ ափ մը սրտցաւ քաղաքացիներու:

Ուրիշներ կը ծաղրեն այդ իշխանութիւնը, բերնէ բերան փրփռալով թէ քսան հազարի մէջ միայն չորս հարիւր հոգի մասնակցած են ընտրութեանց:

Ցիշեցնէ՞նք այդ փոքրոգի մարդոց, թէ լման երկու տարի ասպարէզը բաց էր բոլորին առջեւ: Բաց մնաց, նաեւ, երբ հրապարակաւ կոչեր ուղղուեցան, կլոր սեղանի մը շուրջը բոլորուելու եւ կորիզ մը ստեղծելու համար:

Արդ, ո՞վ է մեղաւորը, եթէ բթամիտ կամ նենգամիտ մարդիկ – հոսանքնե՛ր – խօսք կուտան սնոտի պատրուակներով, իսկ լուրջ տարրեր անհանդուրժելի գտնելով տիրող անտիրութիւնը, պատասխանատուութիւններ կը ստանձնեն, եթէ ոչ ցանկալին, գէթ կարելին կատարելու համար:

Ուրիշ երեւոյթ մը — դիմագրական կորովի զարգացումն է:

Քանի կ'երկարին պանդխտութեան տարիները, այնքան կ'աճի մտահոգութիւնը՝ գաղութներու կացութեան մասին:

Այդ մտահոգութիւնը աւելի սուր հանգամանք ստացած է այսօր, երբ հետեւանք տնտեսական յարաճուն տագնապին, որ կտրեց հազարաւոր բազմութեանց թեւերը:

Դժբախտաբար, սեւն ու ճերմակը իրար խառնուած են, այս ճակատին վրայ:

Եթէ կ'աճի դիմագրական կորովը, նոյն համեմատութեամբ չի զարգանար ինքնապաշտպանութեան գիտակցութիւնը:

Բազմութիւնները մեքենաբար կը դիմանան, կը դիմագրեն բազմազան դժուարութեանց, կը պահեն իրենց բարոյական կորովը, սակայն կ'անճրկին, երբ հարցը կուգայ բուն ինքնապաշտպանութիւնը կազմակերպելու ձեւերուն:

Անշուշտ գլխաւոր պատճառը այն է որ, ինքնապաշտպանութեան գիտակցութիւնը ամէնէն առաջ կորսնցուցած են ղեկավար կոչուած տարրերը:

Այդ խայտառակ դասուն հակադաշնակցական մասը առաւելիրկուն Խ. Հայաստան կամ Հայ. Եկեղեցի հոլովելով, կը կարծէ կատարած ըլլալ իր պարտքը, եւ կը մոռնայ թէ աւելի քան կէս միլիոն «զաւակունք» աշխատանքի եւ գուրգուրանքի կը կարօտին, ցնոր անօրինութիւն:

Այս տեսակէտէն, կրնանք ըսել թէ 1934ին աւելի մթագնեցաւ հորիզոնը: Տասը քայլ ետ գացինք, փոխանակ երկու քայլ առաջ խաղալու, յանուն արմատախիլ բազմութեանց ինքնապաշտպանութեան:

Եւ տարին կը վերջանայ նոյնքան մռայլ հեռանկարով մը:

Շ.

ՅԱՌԱՋի բացառիկ թիւը 1935 Յունուար 1ին

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1ԻՆ, « ՅԱՌԱՋ »Ը ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍՆԷ ԲԱՑԱՌԻԿ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ՎԵՑ ԷՋ:

ԳՐՈՒԱԾՔՆԵՐ ՈՒՆԻՆ.— Ց. Ճ. ՍԻՐՈՒՆԻ, ՀՐԱՉ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ, ՆՇԱՆ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ, ԱՐՄԷՆ ԱՄՈՒՐ, ՀՐԱՆԴ ՍԱՄՈՒԷԼ, Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ, ՄԿՐՏԻՉ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ, ՀՐԱՉ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ, Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ, Վ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ, ՀՐԱՆԴ ԱԼԵԱՆԱՔ, ՀՐԱՆԴ ԲԱԼՈՒԵԱՆ, ԱՐԱՄԱՅԻՍ ՄՐԱՊԵԱՆ, Ս. ԹԱԹՈՒԼ ԵՒ ՈՒՐԻՇՆԵՐ: ՆՇԽԱՐ ՄԸ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆԷ:

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԵՒ ԻՏԱԼԻՈՅ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Իտալիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ կատարուած բանակցութիւնները բարեյաջող ընթացք ստացած ըլլալով, արտաքին նախարար Պ. Լավալ Հռոմ կը սպասուի յառաջիկայ շաբթու: Նախարարը իր Ծնունդի արձակուրդը կարճ կապելով, սկսած է ուսումնասիրել իտալական թղթածրարը: Յունուար 10էն ժընեւ պիտի երթայ, մասնակցելու համար Ա. Դ. խորհուրդին, յունուար 13ին պիտի կատարուի Սարի հանրաքուէն, ուրեմն ցանկալի կը համարուի որ, մինչ այս մինչ այն, վերջնական ելքի մը յանգած ըլլան Ֆրանսայի եւ Իտալիոյ բանակցութիւնները, պայծառացնելով մթնոլորտը: Հռոմի Ֆրանսական դեսպանին կատարած բանակցութիւնները բաւական հարթած են ճամբան, առկախ հարցերու լուծման մասին: Կը հաւաստեն թէ համաձայնութիւն գոյացած է Թունուզի հարցին եւ Լիբիոյ սահմանագլուխի մասին: Ինչ կը վերաբերի կեդր. Եւրոպայի կապուած խնդիրներուն, Իտալիա համաձայն է որ Չեխոսլովաքիա եւ Եուկոսլավիա մասնակցին ուխտի մը՝ երաշխաւորելու համար Աւստրիոյ անկախութիւնը: Այս ուխտը պիտի կնքուի Ֆրանսայի եւ Իտալիոյ միջեւ, Անգլիոյ հաւանութեամբ, բաց մնալով Հունգարիոյ եւ Գերմանիոյ առջեւ:

Հռոմի մէջ լաւատես են բանակցութեանց ելքի մասին: Տասնըութ ամիսէ ի վեր կը շարունակուին այդ բանակցութիւնները, որոնց յաջողութիւնը մեծապէս պիտի նպաստէ խաղաղութեան պահպանման:

Սիթրօէնի պաշտօնեաներուն ժողովը

»»»··«««

Սիթրօէնի պաշտօնեաները, 1500 հոգի, առջի օր ժողով գումարեցին Սալ Վակրամի մէջ, քննելու համար հաստատութեան դատական հաշուեյարդարի խնդիրը: Այս առթիւ բանաձեւ մը քուէարկուեցաւ, որ միջոցներ կ'առաջարկէ, հաստատութիւնը կանգուն պահելու համար:

Սիթրօէն ընկերութիւնը զեկոյցով մը կը ծանուցանէ թէ իր երկու մասնաճիւղերը, «Սոսիէթէ տէզ՝ Ակիւանս Սիթրօէն» եւ «Սոսիէթէ տէ Թաքսի» բոլորովին անջատ հաստատութիւններ են, եւ որ եւ է կապ չունին կեդրոնական հաստատութեան դատական հաշուեյարդարին հետ:

Տակաւին յայտնի չէ թէ յունուար 3ին ամբողջովին պիտի բացուի՞ն Սիթրօէնի գործարանները, բոլոր բանուորներով:

Այս վերջիններն ալ ժողովներ գումարեցին, իրենց իրաւունքները պաշտպանելու համար:

Պախթիարիները ջախջախուեցան

Թեհրանի մէջ հրատարակուեցան Պախթիարի ցեղապետներուն դատավարութեան մանրամասնութիւնները: Ութ ցեղապետներ մահուան դատապարտուած են եւ վճիռը անմիջապէս գործադրուած է: Միւս ամբաստանեալներէն չորսը ցկեանս բանտարկութեան դատապարտուած են, 14ը՝ ժամանակիր կամ պարզ բանտարկութեան, իսկ ութը արձակուած: « Թայմզ »ի թղթակիցը կ'ըսէ թէ մահուան դատապարտուած ցեղապետները մեծ մասով երկրորդական խաներ էին, որոնք վարած են ապստամբական կռիւները: Այժմ ջախջախուած է Պախթիարի ցեղին ուժը: Այս ցեղապետներուն ձերբակալութիւնը եւ դատապարտութիւնը երկար ատենէ ի վեր ծրագրուած էր կառավարութեան կողմէ, որ կ'ուզէ միահեծան իշխանութիւն հաստատել: Այդ ցեղապետներուն ժառանգորդները այլեւս չեն կրնար անտեսել կեդրոնական իշխանութեան:

Ազգայնականները կ'ընդդիմանան...

Կարգ մը ազգայնական կազմակերպութիւններ, որոնց մէջ կը գտնուին « Աքսիոն Ֆրանսէզ »ը, « Հայրենասէր երիտասարդները » եւ « Ֆրանսական Համերաշխութիւնը », շրջաբերական – նամակ մը ղրկելով բոլոր երեսփոխաններուն, կ'ազդարարեն թէ վճռած են մինչեւ վերջը դիմադրել որ եւ է փորձի որ կը ձգտի լուծել իրենց կազմակերպութիւնները:

Ինչպէս կը յիշուի, կառավարութիւնը օրինագիծ մը պատրաստած է հրապարակային ցոյցերու եւ զանազան կազմակերպութեանց սպառազինութեան մասին, ի հարկին զանոնք լուծելու իրաւասութեամբ:

Ձախակողմեան տարրերը կը շարունակեն մատնանշել Ֆաշական վտանգը, այս կարգի կազմակերպութեանց լուծումը պահանջելով:

Ազգայնական շարժումը Ուկրայնայի մէջ

Իբրեւ հետեւանք Լենինկրատի վերջին ահաբեկման, խորհրդային իշխանութիւնը կարգ մը կանխարգել միջոցներ ձեռք առած է Ուկրայնայի կրթական հաստատութեանց մէջ, խափանելու համար « գինովնիւականութիւնը, թրոցքիականութիւնը եւ փտած ապստականութիւնը»: Ազգայնական եւ անջատական խմորումներ երեւան հանուած են նոյնիսկ պետական համալսարանին մէջ, ինչ որ մտահոգութեան կը մատնէ կեդրոնական իշխանութիւնը: Արդէն իսկ պաշտօնանկ եղած են բազմաթիւ փրոֆէսորներ եւ ուրիշ բարձր պաշտօնեաներ: Ասոնց մէջ կը գտնուին Պ. Կլիման, վարիչ կրթական – քարոզչական ամենակարեւոր հաստատութեան մը եւ Տնիէփրոփէթրովսքի համայնավար կոմիտէին քարտուղարը, Լէվիթան: Ուկրայնայի ազգայնականները կը հետեւին կրթական նախկին գործավար Սքրիփնիքի, որ անձնասպան եղաւ անցեալ տարի:

Միեւնոյն կանխարգել միջոցները ձեռք առնուած են Խրիմի եւ Ռոսթովի կրթական հաստատութեանց մէջ: Այդ շրջանի համայնավարները պատասխանատու կը համարուին երիտասարդներու հակասթալինեան եւ ոչ – ուղղափառ տրամադրութեանց, որոնք նպաստաւոր մթնոլորտ մը ստեղծած են « անհատական ահաբեկչութեան» համար, ընդդէմ կառավարութեան եւ կուսակցութեան անդամներուն:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

«ՍԻՐԵԼՈՒ» ՄՐՑՈՒՄ

»»» · «««

Ն. Գալէ կը գրէ վիէնէն.—

«Այս տարի մեր գաղութին մէջ երկու անգամ տօնուեցաւ, Խ. Հայաստանի (29 նոյեմբեր) տարեդարձը:

Առաջին անգամ դեկտեմբեր 12ին, նախաձեռնութեամբ ձախ Հնչակեաններու: Իսկ երկրորդ անգամ՝ դեկտեմբեր 23ին, Հօկի կողմէ:

Մեր հազար հոգինոց գաղութէն, ներկայ էին առաջին հանդէսին՝ 40 — 50 հոգի, իսկ վերջինին՝ աւելի պակաս:

Հօկը իր մասնակցութիւնը զլացած էր Հնչակեաններու հանդէսին, եւ փոխադարձաբար, ինչպէս կ'երեւար իրենց թռուցիկներէն, եւ հանդիսականներէն:

Կը մաղթեմ որ ռամկավարներն ալ երրորդ հանդէս մը սարքեն, իրենց խնամիներէն ետ չմնալու համար»:

×

Մեր թղթակիցը ուշ մնացած է մաղթանքի համար:

Ամերիկայի մէջ ալ, ռամկավարները առանձին, կարմիրները առանձին տօնեցին նոյեմբեր 29ի տարեդարձը (իրականին մէջ՝ դեկտեմբեր 2):

Լիոնի մէջ ալ՝ Հնչակ – Հօկ առանձին: Աւելի ճիշդ՝ Հօկի երկու թեւերը զատ - զատ:

Չէ՞ք ուրախանար տեսնելով հայ – ընտանիքական եւ քաղաքական գիտակցութեան այս յարաճուն զարգացումը, Ատլանտեանի երկու ափերուն վրայ:

Մինչեւ հիմա, վէճ ունէինք Ապրիլ Տասնըմէկի, Մայիս 28ի եւ Մշակոյթի Օրուան առթիւ:

Ազգասէրները քանի մը տարի մէկուն մասնակցեցան, յետոյ առանձին տօնել ուզեցին, յետոյ բոլորովին մոռացութեան տուին եւ ուրացան ամէն բան, անփառունա՛կ դասալքութեամբ:

Պատճա՞ռը,— եռագոյն, «Մեր հայրենիք», Դաշնակցութիւն...

Իսկ այս անգամ, ի՞նչ է պատճառը, որ նոյեմբեր 29ի մասին ալ չեն կրնար համաձայնիլ:

— Հայաստանը շատ սիրելու մրցում:

Հոգ չէ թէ իրենց պատիւն անգամ վրայ տան, այդ մրցումին մէջ:

ՎԱՀէ

Հայ ընտանիք մը թունաւորուած

=o·o=

Մարսէյլէն կը հեռագրեն.— Հայ ընտանիք մը, Տէր եւ Տիկին Թոպալեան եւ իրենց զաւակը, որոնք Սէն Լուի կը բնակին, թունաւորուեցան վտարանիր կիսատ վառած ըլլալով: Տիկինը մեռաւ, իսկ հայրը եւ տղան ծանր վիճակի մէջ են:

Հիթլեր պիտի արգիլէ՞ իր գիրքը

»»»··«««

Պերլինէն կը հաղորդեն թէ Հիթլեր իր գրքին՝ « Իմ պայքարս » մէկ նոր տպագրութիւնը պիտի հրատարակէ, դուրս ձգելով այն մասերը որ վիրաւորական են Ֆրանսայի համար: «Իմ պայքարս» գրուած է այն շրջանին երբ Հիթլեր բանտը կը գտնուէր եւ իր բովանդակ ճիգը կեդրոնացուցած էր ազգային – ընկերվարական կուսակցութեան վրայ: Այժմ Գերմանիոյ վարչապետն ըլլալով, հարկադրուած է իրեր դառնել պետական շահերու տեսակէտով: Ցետոյ, իր եւ իր ներկայացուցիչներուն վերջին յայտարարութիւնները բոլորովին կը հակասեն գրքին մէջ յայտնուած տեսակէտներուն: Կ'ըսուի թէ անհրաժեշտ սրբագրութիւններէն յետոյ, Հիթլեր պիտի արտօնէ որ ֆրանսերէնի թարգմանուի գիրքը:

Ցորենի հրապարակը եւ հացին գինը

Տեղական թերթերը կը հաւաստեն թէ հացին նոր գինը պիտի ծանուցուի յունուար 1ին, իբրեւ կազմանդչէք: Համաձայն դեկտեմբեր 24ին քուէարկուած օրէնքին, կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք առած է, գնելու համար ցորենի աւելորդ քանակութիւնը: Այսպէս, յառաջիկայ յունուարին պիտի գնէ մէկ միլիոն կենդինար ցորեն, իբրեւ առաջին բաժին: Միեւնոյն ատեն, կարգադրութիւններ պիտի ըլլան դարձեալ մէկ միլիոն կենդինար ցորեն արտածելու համար: Այս գործողութիւնները պիտի կատարուին թէ ամբարուած ցորեններէն եւ թէ ազատ հրապարակէն, որպէսզի բոլոր հողագործներն ալ օգտուին:

Աշխարհի տնտեսական կացութիւնը

Ազգերու Դաշնակցութեան «Ամսական վիճակագրութեանց տեղեկատու »ն իր վերջին թիւով կը յայտնէ թէ 1934ի սկիզբէն ի վեր ճարտարարուեստական գործունէութիւնը յամրաբար բայց յարատեւօրէն պակսած է Ֆրանսայի եւ Պելժիոյ մէջ. իսկ ընդհակառակն դրեթէ անընդհատ աւելցած է Տանըմարքայի, Իտալիոյ, Նորվեկիոյ, Շուէտի եւ Չիլիի մէջ: Ուրիշ երկիրներու մէջ, տարուան սկիզբը արձանագրուած զգալի յաւելումը ընդհատուած է յունիս - յուլիսէն ի վեր:

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ՝ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

17 ՏԱՐԵԿԱՆ ԶԻՆՈՒՈՐՑՈՒ ՄԸ չարաչար յօշոտուած գտնուեցաւ Մարսէյլ-Փարիզ գծին վրայ, Մոնթէլիմարի մօտ, շոգեկառքի արտաքնոցին մէջ: Զաւբագործը զայն մերկացուցած եւ կենսական գործարանները կտրած էր ածելիով կամ դանակով: Քիչ յետոյ բռնուեցաւ ոճրագործը, 22 տարեկան զինուոր մը, որ նախ յայտարարեց թէ գինիի շատ գինի խմած ըլլալով, չի յիշեր ըրածը - թողածը, բայց յետոյ խոստովանեցաւ ամէն բան: Երեք զինուորներ կը վերադառնան եղեր. ինք ալ անոնց միացեր է, յետոյ 17 տարեկան տղան՝ Փօլ Մալուրէքը արտաքնոց տարեր է, եւ այնտեղ վէճ մը ծագելով ... Ոճրագործը, Ալֆրէտ Լամպօ, զոհին հագուստները հանած եւ նետած եւ միայն շապիկով ձգած էր:

250 ՀՈԳԻ ՄԵՌԱԾ ԵՆ ՑՈՒՐՏԷՆ, Մ. Նահանգներուն մէջ: Հեռագիրը կ'ըսէ թէ բացառիկ ցուրտ կը տիրէ ցորեն արտադրող նահանգներուն մէջ, ուր առատ ձիւն տեղացած է: Մոնկոմէրիի մէջ շոգեկառքի մը կաթսան պայթելով, 16 հոգի մեռան եւ 25 հոգի վիրաւորուեցան:

ԱԼՊԱՆԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆԸ կը հերքէ ապստամբութեան լուրերը, յայտարարելով թէ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ ամբողջ երկրին մէջ:

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ 350,000էն 500,000 Ֆրանքի բարձրացուց գեղարուեստական գործերու գնման յատկացուած վարկը: Միւս կողմէ, այսուհետեւ 10ի փոխարէն քսան վաստակաւոր արուեստագէտներ հանգստեան թոշակ պիտի ստանան:

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՇՐՋԱՆԻ ընտրութիւնները վերջացան: Կուսակցական համագումարին համար ընտրուեցան 1475 այր եւ 561 կին պատգամաւորներ, որոնց 1336ը բանուորներ են, 306ը ճարտարագէտներ, 114ը ծառաներ:

«ԹԵՎՈՍԻԿ ՎԱ ՏՅՈՇՎՈՒՎ»

(ՀԱՆՈՏ ԸՆԹԵՑՔ ՉՈՒՍՆՈՒՑ ՎԱՂԱՆ)

»»» ·· «««

Տօքթ· Գ. Ստեփանեան էր ան, որ ինձ ծանօթացուց Տիրայր Զօրեանի հետ։ Ես ճանչնալ կ՚ուզէի զայն, որովհետեւ ան ինձ համար ոչ միայն գրագէտ մըն էր, այլ նաեւ հայրենասէր մը, որ իր գրչով ու ապրելակերպով ամէն ինչ կ՚ընէր հայ ժողովուրդին ոգին արթուն պահելու համար։

Տօքթ. Գ. Ստեփանեան ինձ ըսաւ, որ Զօրեան Պոլսոյ մէջ կ՚ապրի իր ընտանիքին հետ, ուստի ես ալ Պոլիս գացի։ Ան ինծի հետ ընդունեցաւ զիս։ Ես ալ ինքզինքս ներկայացուցի իրեն

ՆՈՎՏԻ ԿՈՏՈՎԻ ՍԻՐՈՒՀԻՆ

Թարգմ. Ս. ՀԱՄԱՍՏԵՂԻ

— — —

ԳԼՈՒԽ ՏԱՍՆԵՐԿՐՈՐԴ

«Օր. Հայկը ու Ֆրիդան սա՞ ինչ տարօրինակ անուններ են, տատա, ասում էր Ռուբենը, մանրամասնորեն ուսումնասիրելով նամակի ծրարը: Ա՛լբերտն էլ չկա՞ր, որ ինձ անունը տար: Ես ինձ համար ավելի գեղեցիկ անուն կընտրեի, Ալեքսիսկա՞ն, Ալեքսանդրո՞ս, Ալեքսանդրի՞ա, Ալեքսանդրի՞ն, Ալեքսանդրի՞ն, Ալեքսանդրի՞ն

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԴԵՐՁԱԿԱՑՈՒՆ
ԳԻՆԵՐԸ ՁԱՓԱՒՈՐ

ՄԵՐ ԴԵՐՁԱԿԱՑՈՒՆԵՆ ԵԼԱԾ ԳԱԳՈՒԱՏՆԵՐԸ ԿՈՒՆԵՆԱՆ ԻՐԵՆՑ ՄԱՍՆԱՅԱՏԿՈՒԹԻՒՆԵՐՆ ՈՒ ՆՐԲԱԿԵՐՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.

TAILOR
Georges Cherbetjian

TÉLÉPH. PROV. 00.23
MÉTRO POISSONNIÈRE

94 RUE LAFAYETTE
PARIS

Հ. Ց. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Փարիզ

«ԱՐԾԻԻ» ընթակամիաւթեան դասախօսական ժողովը տեղի կ'ունենայ այսօր Շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, 17, rue Ampère, Քաշան:

Գահաւոր

ՓԻՒՎԱՑԻ եւ արուարձաններու «Յառաջ» խումբի ընկերները ժողովի կը հրաւիրուին այսօր Շաբաթ կէս օրէ վերջ, Շալամոնի մէջ: Ընկերներու ներկայութիւնը անհրաժեշտ է:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ Պատանեկան Միութեան ընդհ. ժողովը վաղը կիրակի կէս օրէ ետք ժամը 3ին Ընթերցարանի սրահին մէջ: Կարեւոր օրակարգ:

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ _ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Հ. Ց. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՏԷՍԻՆԻ ԿՈՄԻՏԷԻՆ ԿՈՂՄԷ

Վաղը կիրակի երեկոյ ժամը 8էն մինչեւ առաւօտեան 1 Հ.Ց.Դ. ՏԱՆ ՄԷՋ

Թանկօի մրցում, ճաշ (*Ժիրարտի Եղբայրներու*):
Հաճելի անակնկալներ: Ձոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ:
Սրահին ջերմութիւնը ապահովուած:
Մուտք՝ այրերու 2 ֆրանք, կիներու 1 ֆրանք:

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱԳԻՒՆ ԴԱՇՆԱԿՑՕՍԱՒԹԻՒՆ

կազմակերպուած՝ ՍԷՆ Ք'ԼԱԹԻԷՆԻ «ԱՆՏՈՒՖ» ՆԵՆԱԿՈՄԻՏԷԻՆ ԿՈՂՄԷ

Վաղը կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 2.30ին, «Դուրեան» Գրադարանին մէջ

կը խօսի՝ ընկեր ԱՇՈՏ ԱՐՇՐՈՒՆԻ

Նիւթ՝ Օրուան քաղաքական եւ ազգային խնդիրները:

ՕՐ. ՀԱՒԹՈՒՆ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

եւ

ԸՆԿԵՐ ԿԱՐԱՊԵՏ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

Նշանուած

Լիոն — 25 Դեկտեմբեր, 1934

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Ռոստոմ խումբի վարչութիւնը իր խորին չնորհակալութիւնները կը յայտնէ Օր. Ս. Սարգիսեանի, Տէր եւ Տիկ. Մ. Պետրոսեանի, Պ. Կ. Դան – Թարճեանի, խումբի երեկոյթին բերած իրենց սիրայօժար մասնակցու – թեան համար:

Վարչութիւն

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑԱՑՈՒՄ

ՍԵՒՐԱՆԻ ԿՐԹԱՄԻՐԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԱՇԷՆ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

Վաղը, կիրակի, կէս օրէ վերջ ժամը 3ին

ՍԻՓԱՆ երգչախումբը դեկավարութեամբ ՍԱՓՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ

կը ներկայացնէ ՅՈՎՀ. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆԻ **«Ա Ն Ո Ի Ճ»**Ը

Այնքան սիրուած եւ ժողովրդականացած խմբերգներով, մեներգներով եւ հայկական շուրջպարերով:

Մանրամասնութիւնները յայտագրով:

Արդիւնքին մէկ մասը կրթասիրացին: Մուտք՝ 5 ֆրանք:

ՀԱԳ. ՄԻՋ.— Շոգեկառք Gare du Nordէն ժամը 13.50, 14.35 եւ 14.45:

ՅԵՐԵԿՈՅԹ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՍՊԱՑԻՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

6 ՅՈՒՆՈՒԱՐ, ԿԻՐԱԿԻ ՕՐ Cercle MILITAIREի *ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ*

Բոլոր կազմակերպութիւններէն կը խնդրուի նկատի ունենալ այդ թուականը

«Վ Է Մ»

Հանդէս մշակոյթի եւ պատմութեան

Լոյս տեսաւ երկրորդ տարեշրջանի առաջին թիւը հետեւեալ բովանդակութեամբ.— Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ՝ «Համաչխարհային պատերազմի նպատակ – ները»: Ռ. ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ՝ «Ֆէրդովսին եւ իր Շահնամէն»: Ց. ՉԱԻՐԵԱՆ՝ «Թ. Թորամանեանի կեանքն ու գործը»: Ս. ՈՍԿԵԱՆ՝ «Մ. Զարիֆեան», Մարտիրոս Ղրիմցու տաղերը: Վ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ՝ «Աղթամարի կռիւը»: ՍԱՄՍՈՆ՝ «Հայաստանի անդր. դեսպանը Պարսկաստանում»: Գր. Արծրունու յուշարկաւորութիւնը եւ Ս. Զաւարեանի դամբանականը: ԴՐԻՄԻԹԻՀ՝ «Զի – նադադարի օրերուն»: Հին թուղթեր, Հայաստանի խորհուրդի արձանագրութիւնները: ԿԵԱՆՔ ԵՒ ՄՇԱԿՈՅԹ: ԳԻՐՔ ԵՒ ՄԱՄՈՒԼ: ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆ՝ Ա. Աբեղեան, Ց. Զաւրեան, Ս. Վ.: ԸՆԹԵՐՑՈՂԻ ԼՕ: ՑԱՒԵԼՈՒՄ՝ Վ. եպ. Մանկուեի՝ «Գէորգ Դ. եւ իր ժամանակը»: ՆԿԱՐՆԵՐ:

ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆԵԳԻՆԸ.— Ամերիկա, Բրիտանական կայսրութիւն, Ե – գիպտոս, Իտալիա 70 ֆրանք: Ռումանիա, Գուլկարիա, Ճունաստան, Սուրիա, Պարսկաստան 50 ֆրանք: Ֆրանսա եւ ուրիշ երկիրներ 60 ֆրանք

Ամբաղրութեան համար՝ S. Vratzian, 13, Rue des Platanes, Plessis- Robinson (S.)

Ֆրանսայի ընդհանուր գործակալ՝ Լ. Գեւոնեան, 17, Rue Damesme, Paris (13)

Ճառուկ խնդրանք՝ փութացնել բաժնեգիրներու առաքումը, որով բաժանորդները աչակցած կը լինեն խմբագրութեան գործին:

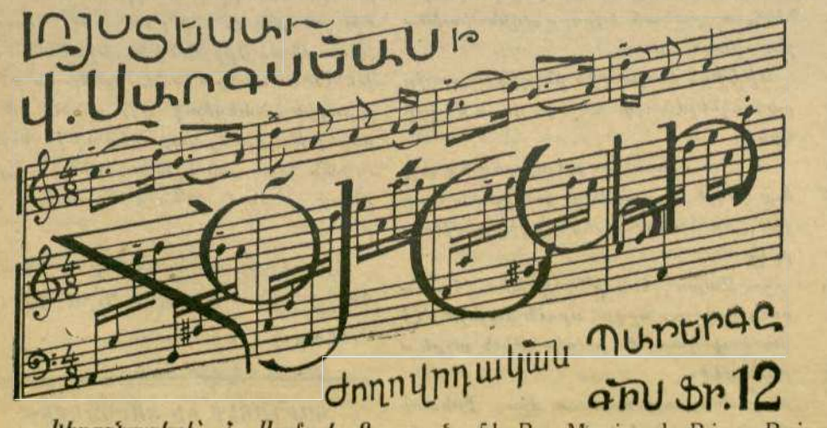

Կեդրոնատեղի՝ Հ. Սամուէլ Գրաւուն, 51, Rue Monsieur le Prince, Paris.
Մարսէյլի համար դիմել՝ Պ. Ց. Մալաքեանի, 101, Rue St. Jacques, Marseille.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵՐԵԿՈՅ

ՆՈՐ ՏԱՐԻԻ ԱՌԹԻԻ

1934 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 31, ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, ԺԱՄԸ 9ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՅՍ

կազմակերպուած՝ *ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՄՆԱՁԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ*

Salle des Conférences*ի մէջ*, 7, Rue de Tretaigne, *Փարիզ* (18), *մէթրօ՝* J. Joffrin

Կաղանդի սեղան կէս գիշերէն վերջ

Հայկական խնջոյք – հայկական ուրախութիւն, զանազան նուագարանիներով (Դաշնակ, թառ եւայլն): Այս բոլոր վայելքը՝ միայն **15** ֆր. մուտքով

Կը խնդրուի նախօրօք արձանագրուիլ, դիմել Օր. Պետրոսեանի, 6, Rue **Tretaigne, Paris (18),** Հեռաձայն **Montmartre 13-09:**

ԵՐԵԿՈՅԹ _ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ ՄԱՄՆԱՁԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

29 Դեկտեմբեր Շաբաթ երեկոյ ժամը *8.30*էն մինչեւ լոյս

Փաւորամայի սրահին մէջ 2, rue Alexandre Guilmant. Մէտրօ՝ (Մէտրոյն,— Մետրոպարնասի կայարանին մօտ)

Կը խօսի Պ. **ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՄՈՒՆԻ**

Կը ներկայացուի *ՄԵԾԱՊԱՏԻԻ ՄՈՒԼԱՑԿԱՆՆԵՐԸ*

Խմբերգ, մեներգ, արտասանութիւն անդամուհիներու կողմէ:

Կը նուագէ ԵՓՐԱՏ նուագախումբը: Ձոխ պիւֆէ:

Հաղորդ. միջոց.— *Առնել 23 կամ 32 թիւ հանրակառքերը եւ իջնել լա Ֆէյմ*տը *Մուլինօ:*

Մուտք՝ *5* ֆրանք:

ՀԱՆԴԷՍ-ՏՕՆԱԿԱՏԱՐ

ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐՈՒԱՆ ՏՕՒՆ ԱՌԹԻԻ

Ֆրանսահայ կարմիր խաչի Լիոնի մասնաճիւղին կողմէ

31 Դեկտ. Երկուշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին

Երրորդ Թաղապետարանի սրահին մէջ

Կը նախագահէ՝ Պ. Ս. ՀԱՒԵՒԵԱՆ

Բոլոր հայ մանուկներուն անխտիր պիտի բաշխուին խաղալիքներ, պտուղ եւ բաքիյօղ: կենդանի պատկեր: Գեղարուեստական բաժին:

Մասնակցութեան համար մուտք 1 ֆրանք:

ԵՐԵԿՈՅԹ_ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆ ՀՕՄԻ ՆԱԽԿԻՆ ՍԱՆՈՒՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ԵՐԵԿՈՅԹ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ ԱՅՍՕՐ ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅ

Salle des Ingéniurs Civilsի *ճեղ սրահներուն մէջ*

19 Rue Blanche Մէտրօ՝ **Trinité**

Կը ներկայացուի ՍԱՄՈՒԷԼ (տրամ 3 արար)

(Հեղինակ՝ Միութեանս անդամներէն Պ. վահան թահմազեան)

Մասնակցութեամբ Ա. ԴՈՒԲԷԹեանի եւ Միութեանս անդամներու: Կէս գիշերէն վերջ եւրոպական պարեր: Առաջնակարգ Orhestre Jazz-Tango, ՄԻՇԷԼ ՍԱՀԱԿեանի: Ձոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ:

Մուտք այրերու՝ 10 ֆրանք, իսկ կիներու՝ 7.50:

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ *ՀԱՅ ՍԱՓՐԻՉՆԵՐՈՒ* ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

6 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1935 ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 9.30ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՅՍ

Salle des Ingénieurs Civilsի ՄԵԾ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

19, Rue Blanche, Մէտրօ՝ **Blanche** եւ **Trinité.**

Կը ներկայացուի հայ սափրիչ – սափրիչուհիներու կողմէ պատրաստուած կանանց մազերու ամենավերջին նորաձեւութիւնները, ֆրանսական եւ հայկական թերթերու թղթակիցներու ներկայութեամբ:

Պիտի բաշխուի ԴՕՒԻՒՕՆ եւ զանազան անուանանուագութիւններ:

Ընտիր ճաշ եւ օրքէսթր (14 հոգիէ քաղկացեալ):

Մուտք այրերու՝ 8 *ֆրանք, կիներու* 5 *ֆրանք:*

Տոմսերը կը ծախուին հայ սափրիչներու մօտ եւ տուորական տեղերը:

ՕՐԱՑՈՅՑ ՄԱՐՄԻԼԻՈՅ ՆՈՐԸՆՏԻՐ ԱՌԱՋՆՈՐԴ

ԳԵՐ. Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ ԱՄԵՆԱՎԵՐՋԻՆ ՆԿԱՐՈՎԸ

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ ԽԻՍՏ ԳԵՂԵՑԻԿ *ՊԱՏԻ ՕՐԱՑՈՅՑ*

Գին՝ 5 *ֆրանք:*

ԾԱՆՈՒ Է.— Առաջնորդարան, 3, րիւ վանթիւր, եւ բոլոր եկեղեցիներու մէջ ի նպաստ Աղքատախնամի:

կը գտնուի նաեւ հետեւեալ վայրերը:

Դրատուն Յառաջ, րիւ Տօմինիքէն.— Նպարավաճառ Սօլաքեան, 29, պէլնար տիւ պուա.— Նպարավաճառ Փափազեան, 11, րիւ Պօնթէրբրի (իտալական պազար).— Դերձակատուն Ալէքսանտր, 315, րիւ տը Լիոն.— Նպարավաճառ Աւտուբեան, Լէգոլիվ (Մարթէկօ):

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

ՆԱՀԱՏԱԿ ԳՐԱԳԷՏՆԵՐՈՒ ԲԱՐԿԱՄՆԵՐ

ՄԱՏԵՆՇԱՐԻՆ Զ.ՐԴ ՀԱՏՈՐԸ

Տաղանդաւոր երգիծաբան՝ *ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆԻ*

ԸՆԿԵՐ ՓԱՆՋՈՒՆԻՆ

որ կը պարունակէ հետեւեալ գրուածքները՝

1. *ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԻՒՆ ՄԸ Ի ՇԱՊԼՎԱՐ.* 2. *ԸՆԿԵՐ ՓԱՆՋՈՒՆԻ ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՄԷՋ.* 3. *ԻՄ ԱՇԽԱՐՀԱՀԱՅՏՍՑԱՔՆԵՐԸ.* 4. *ՊԱՀՊԱՆՈՂԱԿԱՆԸ.*

Բացառիկ գեղչ շարքին *12* հատորներուն բաժանորդ գրուողներուն:

Դիմել կեդրոնական հասցէին.— *M. BARSAMIAN*

121, RueMarcadet, Paris (18)

ՈՒՐԱԽԱՐՈՒԹԻՒՆ

«ՍԻՓԱՆ» երգչախումբէն յիշատակ մը երգասէր հայրենակիցներու:

Հրապարակ եկան եւ կը ծախուին «Սիփան»ի կողմէ երգուած՝ «ԽՆՈՒս գեղի վէջտեղը» եւ «Հայկ ու վարդան» տիպերը՝ 12 ֆրանք հատը:

Դիմել՝ Ալթինեանի, 26 rue Lesage, Paris(20), *և «Սիփան»ի քարտուղար՝* Ն. Յակաւեանի, 9bis rue Mme Curie Bagneux, (Seine).

Օգտակէի տօնական օրեր

ԱՑՑԵԼԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Versaillesի եւ Palaiseauի

Մեր սքանչելի հողամասերը որոնք ծախու են ապառիկ:

Քառակուսի մէթրը **5** *ֆրանք:*

Մանրամասնութեանց եւ այցելելու համար դիմել՝

Mr. PATRIKի, Mr. LECORNUի ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԸ

7, Rue Paul Lelong, Métro: Bourse, Tél. Gut. 40-37

Գրասենեակները բաց են ամէն օր, նոյնիսկ կիրակի եւ տօն օրեր:
ժամը 9 — 12, 13 — 17

ՀԱՅ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆՆԵՐ

ՊԶՏԻԿ ՇԱՀՈՎ՝ ՄԵԾ ՍՊԱՌՈՒՄ

ԱՅՍ Է ՎԱՃԱՌԱՏԱՆՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔԸ

ԵՂԻՇԷ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

11, Rue Molière LYON. *Tél.: LALANDE 23-91*

ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՄԻՄԻԱՅՆ ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ

Բուրդէ, մետաքսէ եւ բամպակէ պատրաստուած, պէս պէս գոյներով եւ ամէն մեծութեամբ անկողինի եւ սեղանի ծածկոցներ: Մեքենայով պատրաստուած պատի եւ գետնի գորգեր, descente-de-lits, coussins, draps-de-lits, couvertures piqués.

Մասնաւոր բաժին՝ Mouchoirs, serviettes, Torchon, Service de table.

Spécialité d'articles pour Marchands forains et pour Primes.

ՄԻՇՏ SOLDES եւ 2e CHOIX ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ:

ՎԶՆՈՑ (*քաշ - քոլ*), ՓՈՒԼ - ՕՎԷՐ
եւ ԲՈՒՐԴԷ ԶԵՌՆՈՑՆԵՐ

ՄԱՐՇԷՃԻՆԵՐ,
*CACHE-COLS EN LAINE, PULL-OVER, GILETS ET GANTS DE LAINE*ի

Ձեր գնումներուն համար դիմեցէք՝

JAPHET Frères

224 & 257 Rue St. Denis. Paris 2e.

Métro: St. Denis.

Tél. Central: 69-61 եւ **Gutemberg 57-57**

Միշտ տրամադրելի է ընտիր մր երիտասարդական գիներով:

ԿՈՒԶԷ՞Ք ԶՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ԵՒ ԱՆԻՍՕՆԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ՕՂԻ ԽՄԵԼ

ՀԱՐՑՈՒՒՑՔ
ՓՏՏՈՒՑՔ
ԵՒ ԴՆՆՑՔ

ՐԱՔԻ ՏԻԻՋ

ԱՐՔԱՑԱԿԱՆ ԽՄԻՉՔ

ԿԱԶԴՈՒՐԻՋ
ԱՆԱՐԱՏ
ԱԽՈՐԺԱՐԵՐ

Պոլսոյ օղին է որ ձեր ուզածին պէս կը ներկայ եւ քէյֆ կուտայ:

Ֆրանսայի համար արտօնատէր՝ Ց. ՏԱՒԱՔՒՐԻԵԱՆ

8, Rue Suffren, MARSEILLE, Tél. D. 70-89

Փարիզի ներկայացուցիչ Գ. ՃԻՏՃԵԱՆ,

75, Ave. Victor – Hugo, **Clamart (Seine)**

Լիոնի ներկայացուցիչ ՃԸՆՔԸՏՐԵԱՆ եւ ԹԷՐԶԻԵԱՆ

211, Rue de Criqui

ՅԱՌԱՋ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ

22, **Boulevard St. DENIS.** Մէտրօ՝ St. DENISի դիմացը.

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

Առնուվիլի Արարատ Միութեան կողմէ

Վաղը, կիրակի, կէս օրէ վերջ ժամը 2.30ին Salle Gallmandի մէջ

Գեղարուեստական բաժին՝ մանկապարտէզի փոքրիկներու եւ վարժարանի աշակերտներու կողմէ,

Ֆր. Կ. Խաչի տեղւոյս մասնաճիւղը սարքած է կաղանդի ծառ եւ պիտուղ պիտի բաշխէ փոքրիկներուն:

Երկու ներկայացում: Նուագախումբ եւ երգչախումբ դեկավարութեամբ Պ. Վ. Էլմաճեանի:

Վաճառւի

Anvers եւ Barbès *մէթրոյի մօտ կահաւորուած սենեակ մը պարտէզի կամ փողոցի վրայ այր մարդու համար: Հետւակաչն կայ եւ ի հարկին ճաշն ալ միասին:*

Տեղեկութեան համար դիմել՝ «Յառաջ»ի վարչութեան:

ՅՕՒՇԱՏԵՏՐ

ՀԱՄԱԶԳԱՑԻՆԻ Շաւիւրի մասնաճիւղի անդամ – անդամուհիներն կը հրաւիրուին առաջին ընդհ. ժողովին, որ տեղի կ'ունենայ 29 Դեկտ. Շաբաթ իրիկուն ժամը 8.30ին, Մատու – Մանկապարտէզի սրահին մէջ, 4, rue Trois Champtier: Օրակարգ՝ հաշուետուութիւն եւ նոր վարչութեան ընտրութիւն:

Ներկաներուն թիւը մեծամասնութիւն պիտի համարուի:

= o =

ԱԼՖՈՐՎիլի ջենկիլէրցիներու Հայրենակցական Միութեան պարգեւատրենակցական Միութեան պարգեւատրութեան ներկայ տարուան շրջանին համար կը հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ Ուրբաթ 28 Դեկտեմբեր երեկոյեան ժամը 8ին, Հայ Ակումբին մէջ 1, պուլվար Գառնօ, Ալֆորվիլ:

Le Gérant: H. STEPHAN
Imprimerie A. DER (AGOPIAN)
17, Rue Damesme, PARIS (13)

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

HARATCH

ՕՐԱԹԵՐԹ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ

(Fondé en 1925) :-: R. C. Seine 276.286

Directeur et Propriétaire : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

17, Rue Damesme, PARIS (13e)
Téléphone : Glacière 15 – 70
(ՍՐԹԵՒԵԿԻ ՀԱՄԱՐ՝ Métro : TOLBIAC)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ,—

	ՏԱՐԵԿԱՆ	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ԵՌԱՄՍԵԱՅ
Ֆրանսա եւ գաղութներ	140 ֆրանք	70 ֆրանք	35 ֆր.
Անգլիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Իտալիա	250 »	130 ֆրանք	—
Ամերիկա եւ ուրիշ Երկիրներ	200 ֆրանք	100 ֆրանք	—

ԿԻՐԱԿԻ 30 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
DIMANCHE 30 Décembre 1934

10 ՐԴ ՏԱՐԻ - 10e Année Nº 2690

Խմբագիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԳԻՆ 50 ՍԱՆԹԻՄ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ՅԱՆՈՒՆ ԻՆՔՆԱՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ

=o·o=

Քանի մը երեւոյթներ ալ՝ երկու տարբեր ճակատներ:

Լոնտոն եւ Մանչէսթըր նոյն ոժգոյն եւ թմրած վիճակն է որ կը ներկայացնեն տարիներէ ի վեր:

Իրենք իրենց մէջ կծկուած, անոնք երեւի կը հետեւին բրի-տանական «չքեղ մեկուսացման», միայն տօնական օրերու առթիւ զգացնելով իրենց գոյութիւնը:

Բանգէտներ պիտի քսեն թէ երկու գաղութներն ալ շատոնց կորսնցուցած են իրենց նախկին դիրքը, եւ հազիւ իրենց խղով կը տապկուին:

Բոլորովին ճիշդ չէ այս տարբերութիւնը: Երկու քաղաքնե-րուն մէջ ալ կայ եւ կը մնայ առեւտրական դաս մը: Եթէ երէկ տա-սը կրնային տալ, այսօր այնքա՞ն խեղճացած են որ հինգն ալ ան-կարելի գտնեն:

Բուն առեւտրական դասէն զատ, երկու քաղաքներուն մէջ ալ ունինք երիտասարդութիւն մը, որ կարծես խաչ քաշած է իր գո-յութեան վրայ:

Արդ, յետին գաղթականը հոգեպէս ապրելու, իր ինքնա-պաշտպանութիւնը ապահովելու միջոցներ կը գտնէ, իսկ այս եր-կու գաղութներուն նոր սերունդը բոլորովին անճրկեր, ամէն խան-դավառութիւն կորսնցուցեր է: Եւ այս՝ հակառակ իր վայելած դիւրութիւններուն:

Եթէ այդ երիտասարդութիւնը հայերէն լրագիր կը կարդայ, անշուշտ կ'ըմբռնէ թէ ինչ պարտականութիւններ կ'իյնան իր ու-սերուն:

Ինչո՞ւ դժուար պիտի ըլլար, երկու քաղաքներուն համար, կազմել Երիտասարդական Միութիւն մը:

Այդպիսի կազմակերպութիւն մը նախ պիտի թարմացնէր ի-րենց հոգին, յետոյ առիթ պիտի ընծայէր օգնելու անճար գաղու-թի մը, յանձնառութիւն մը ստանձնելով:

Նոր չէ որ կը յիշեցնենք,— Լոնտոն, Մանչէսթըր, Պրիւսէլ, Պերլին, Վիէննա, Միլան եւ նման քաղաքներ, որոնք բաղդատա-բար ազատ են տեղական հոգերէ, կրնան հոգատարութիւնն ստանձնել արեւելեան գաղութներու մէկ դպրոցին կամ ուրիշ հան-րօգուտ ձեռնարկի մը:

Մանելով որոշ յանձնառութեան մը տակ, ի հարկին նոր նա-խաձեռնութիւն մը ստանձնելով, անոնք թէ իրենց ազգային կա-պերը նորոգած կ'ըլլան, եւ թէ նիւթապէս օգնած՝ ինքնապաշտ-պանութեան ճակատի մը:

Այսպիսի յանձնառութիւն մը չի խանգարեր իրենց պարտա-կանութիւնը՝ հայրենիքին հանդէպ, որուն օգնելու համար մար-միններ կը գտնուին ամէն տեղ, այս կամ այն անունով:

Եւ նորէն երիտասարդութիւնն է որ գլուխ պիտի հանէ այս գործը, իր ետեւէն քաշելով միջին սերունդը եւ միւսները:

Այլապէս, մէկ տարիէն միւսը աւելի արագ պիտի փրթին կապերը՝ այս կղզիացեալ գաղութներուն եւ բուն զանգուածին մի-ջեւ, որ անհնարինը կը փորձէ, իր դիմագրական կորովը եւ հա-ւաքական դիմագիծը պահելու համար:

Ակնարկուած գաղութները աւելի զօրաւոր չքմեղանքներ չու-նին իրենց պատեանին մէջ քաշուելու համար, քան միւսները, ո-րոնք նոյնպէս կը տրորուին հարթիչ գլանին եւ տնտեսական պա-տերազմի անիւներուն տակ:

×

1934ի ընթացքին աւելի չեչտուեցաւ երիտասարդական կազ-մակերպութեան մը շարժումը, առանց ելքի մը յանգելու:

Տենչեր, առաջարկներ, ծրագիրներ՝ որքան կ'ուզես, Փարի-զէն մինչեւ Պալքանները եւ աւելի հեռուները:

Դժբախտաբար, ինչպէս տարէցները, երիտասարդներն ալ համաձայն չեն իրենք իրենց միջեւ: Ձեռնարկ մը հազիւ ձեւաւոր-ուած, ճեղքեր կը բացուին եւ ամէնէն խանդավառ ձեռնարկու-ները կը մնան կէս ճամբան:

Այստեղ ալ չարաբաստիկ դեր մը կը կատարէ հռչակաւոր «չերտաւորումը».— Հայաստանի հետ, Հայաստանի դէմ: Կուսակ-ցութիւն մը, որ միայն զատարկամիտները կրնայ ոգեւո-րել, ջուր հոսեցնելով խառնակիչներու ջրաղացին:

Կան ուրիշ թիւրիմացութիւններ ալ,— կուսակցական կամ դասակարգային:

Երիտասարդութեան մէջ ալ խաւեր կազմուած են: Կան ու-սումնականները եւ խոնարհները, որ խաւարեալներ կը համար-ուին առաջիններուն կողմէ:

Ունինք ուսումնականներու դաս մը, որ կը վախնայ թէ պի-տի «պղտորուի», եթէ խառնուի հանրային մտահոգութեանց:

Գալով կուսակցական թիւրիմացութեանց, երկու տեսակ են:

Կան տարրեր որ երիտասարդական շարժումը կը նկատեն նոր առու մը՝ Դաշնակցութեան համար, եւ հետեւաբար կը խրտչին:

Իսկ մեր ընկերներուն մէջ ալ կարծողներ կան թէ՝ երիտա-սարդութեան ընդունակ մասը կա՛մ անդամ է Դաշնակցութեան եւ ուրիշ հոսանքներու, եւ կամ պէտք է դառնայ, տրամաբանօրէն:

Ցետաձգելով հարցին աւելի լայն վերլուծումը, այսօր կ'ու-զէինք ուշադրութեան յանձնել կէտ մը, որ մեր հիմնական մտա-հոգութիւնը կազմած է սկիզբէն ի վեր:

Դաշնակցութեան եւ միւս կազմակերպութեանց շարքերէն դուրս, ունինք ստուարաթիւ երիտասարդութիւն մը, որ կուսակ-ցական չի կրնար ըլլալ խառնուածքով կամ դաստիարակութեամբ, եւ որ սակայն ոչ անպէտ է, ոչ ալ այլասերած:

Արդ, բոլորիս պարտքն է ձեւ մը գտնել եւ օգտագործել այդ անշարժ դրամագլուխը, յանուն գաղութներու ինքնապաշտպա-նութեան:

Շ.

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 1 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1935
"ՅԱՌԱՋ,, ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍՆԷ ՎԵՑ ԷՋՈՎ

»»»··«««

ԱՅՍ ԲԱՑԱՌԻԿ ԹԻՒԻՆ ՄԷՋ ՅՕԴՈՒԱԾՆԵՐ ՈՒՆԻՆՔ.—

1. Յ. Ճ. Սիրունի.— ՀԱՆԴՐՈՒԱՆԷ ՀԱՆԴՐՈՒԱՆ
2. Մկրտիչ Պարսամեան.— ԳՐԱԿԱՆ ՏԱՐԻՆ
3. Ս. Վրացեան.— ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ 1934ԻՆ (*Քաղաքական*)
4. Հրաչ Զարդարեան.— ՄԱՅՐԸ
5. Արմէն Ամուր.— ԿԱՂԱՆԴ Է, ԲԱՐԵՒ ՄԸ ԴՐԵՄ ՇՈՒՆԻՍ
6. Նշան Պէշիկթաշլեան.— ՓԱ՛ՌՔ ԱՐՄԵՆԱԿԱՆ ՀԱՆՃԱՐԻՆ
7. Հրանդ Բալուեան.— ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ ՀԱՅ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ
8. Հրանդ Սամուէլ.— ՏԱՐԵՎԵՐՋԻ ՄՏԱԾՈՒՄՆԵՐ
9. Հրանդ Ալեքսանեան.— ՇԱՐԺԱՆԿԱՐԸ 1934ԻՆ
10. Վահան Համբարձումեան.— ԿԱՐՆՈՅ ԴՈՒՌՆԵՐՈՒՆ ԱՌՋԵՒ
11. Շ. Նարդունի.— «Ո՛Հ ՏԱՅՐ ԻՆՁ ՁՄՈՒԽՆ ԾԽԱՆԻ...»
12. Արամայիս Սրապեան.— ԱՐԱՐԱՏ (*բանաստեղծ*)
13. Ս. Թաքու.— ՍՐԲԱԶԱՆ ԵՍԸ

Այս ԲԱՑԱՌԻԿ թիւն ալ ՊԻՏԻ ԾԱԽՈՒԻ ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ԳՆՈՎ,— 50 ՍԱՆԹԻՄ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ ՀԱՅ ԳՈՐԾԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐԸ

—·—

ՆՊԱՍՏԱՒՈՐ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՒ ՅԱՆՁՆԱՌՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Մարսէյլի գործաւորներու պատուիրակութիւնը, որ Փարիզ եկած էր դիմումներ կատարելու համար, իր պաշտօնը լրացուցած ըլլալով, այսօր կը վերադառնայ Մարսէյլ: Այս առթիւ մեզի դրկած է զեկոյց մը՝ իր կատարած աշխատանքներու մասին: Կ'ամփոփենք հիմնական մասերը.—

Մեր հետապնդման աշխատանքներուն մէջ, մենք մեր կողքին իբր զօրա-վիգ ունեցանք Հայ եւ Ֆրանսական աշխատաւոր զանգուածները, մանաւանդ Ֆրանսականն՝ որ աւելի քան եօթը միլիոն կազմակերպուած ոյժ մը կը ներկա-յացնէն, եւ որ իրենց գործօն համակրանքով եւ ներկայացուցիչներով մեծա-պէս դիւրացուցին մեր աշխատանքները:

Մեր յարաբերութիւնները Ֆրանսական իշխանութիւններուն հետ եղան բարւոք եւ պատուաբեր: Մեր դատը ցաւը յայտնեցինք եղած կարգադրու-թիւններուն դէմ, ու արդարութիւն պահանջեցինք: Մենք պահանջեցինք օ-րինական եւ իրաւական կարգադրութիւն մը՝ որ մեր հայմաքլոս *գոյավի-ճակին վերջ մը դնէր, ու մեր գոյութեան պահպանումը դնէր ամուր հիմերու վրայ:*

Հայերու օտարական չպիտի համարուին

»»»··«««

Յաջորդաբար տեսանք Պուչ տիւ Ռոնի չորս երեսփոխանները, աշխատան-քի նախարար Ժաքիէ, Կէրնու, Մօնժօվի եւ Փօլ Ֆօռ, դիմեցինք նաեւ նախա-րար Պ. Մառէնի եւ երեսփոխան Պ. Մութէի, բայց անոնք բացակայ ըլլալով՝ ընդունուեցանք իրենց քարտուղարներէն, որոնց յանձնեցինք մեր յուշագիրը, տեսանք նաեւ Ֆրանսական աջ ու ձախ զանգուածները ներկայացնող դէմքեր ու մարմիններ, որոնք բոլորն ալ համակրանքով ընդառաջ եկան մեզի:

Մեր այս դիմումներուն եւ աշխատանքներուն իբր հետեւանք երկու շատ կարեւոր արդիւնքներ ձեռք բերինք, առաջինը՝ երեք հոգիէ բաղկացած յանձ-նախումբ մը՝ աշխատանքի նախարարութեան մէջ որ պիտի ջանայ արագօ-րէն Ֆրանսահայութեան հարցին արմատական լուծում մը տալ, եւ երկրորդ՝ երկու ներքին շրջաբերականներ, մին՝ քաղաքապետութիւններուն եւ միւսը նահանգապետութիւններուն ուղղուած, որոնց մէջ կ'ըսուի որ Հայ տարրը ոչ-օտարական նկատելու եւ ըստ այնմ վարուելու է անոր հետ:

Մեր յարաբերութիւնները բարեյաջող անցան նաեւ հայկական Փարիզի հետ, որ մեր բերած սրտակեղէք տեղեկութիւններէն ցնցուեցաւ, եւ սիրալիր ու լայն տրամադրութիւններ ցոյց տուաւ հանդէպ մեզի:

Գաղթ. Միացեալ Յանձնախումբ, Բարեգործական, Հօկ, Տնտեսական կեդրոն եւայլն անվերապահօրէն օգնեցին մեր արդար դատին: Բարեգործա-կանի հետ առանձին խորհրդակցութիւն մը ունեցանք: Որոշուեցաւ կազմել հանգանակիչ մարմին մը՝ ի նպաստ Մարսէյլի հայ գործաւորներուն, իսկ մինչեւ անոր գործի ձեռնարկելը, Բարեգործականը որոշեց նեղ շրջանակի մէջ պզտիկ գումար մը հաւաքել եւ ղրկել կաղանդի նուէրներու համար, ու քանի մը օր վերջ ալ իր կողմէն տրամադրել կարեւոր գումար մը՝ իբր անմիջական օգնութիւն Մարսէյլի հայ գործաւորներուն:

Շփում ունեցանք նաեւ Փարիզի շրջանի Ֆրանսացի եւ հայ գործաւորներու հետ, եւ որոշուեցաւ կազմել հայ գործաւորներու մարմին մը, Ֆրանսականին հետ կողք կողքի ու սիրալիր կերպով աշխատելու համար:

Այսօր, կիրակի, կէսօրէն յետոյ ժամը 2ին Սալ Ֆէրէրի մէջ տեղի կ'ունե-նայ գործաւորներու կաղանդի հանդէսը, ուր զեկուցում պիտի տրուի պատ-ուիրակութեան կողմէ:

Այսօր հացը պիտի գնէք 1.65ի

Ալօրեպաններու եւ փռապաններու միութեանց հետ բանակցելէ յետոյ, կառավարութիւնը որոշեց որ հացին քիլօն 1.90ի փոխարէն ծախուի 1.65ի, այսօրուընէ սկսելով (կիրակի): Գաւառներու համար ալ նահանգապետները իրաւունք ստացան գին որոշելու համաձայն ցորենի հրապարակին եւ տեղա-կան պայմաններուն:

»»»··«««

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ *ճառ մը խօսելով, ուժգնօրէն բողոքեց դաշ-նակիցներու վերաքննութեան հոսանքին դէմ: Յայտարարեց թէ «Ռումանիոյ ներկայ սահմանները յաւիտենական են եւ կրնան փոփոխիլ միայն այն ատեն երբ մեռնին արդարութիւնն ու իրաւունքը: Ահա թէ ինչո՛ւ բոլոր անոնց որ քա-ղաքներ եւ նահանգներ կը պահանջեն մեզմէ, կը պատասխանենք.— «Ոչ մէկ թիզ հող, ոչ մէկ գիւղ: Կամ մենք բոլորս միեւնոյն հողին վրայ պիտի ապ-րինք, եւ կամ միեւնոյն գերեզմանը պիտի մտնենք»:*

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՆՈՅՆ ԴԱՂԱՐ ՁԵՌՔԵՐՈՎ

»»»·«««

— Ֆր. Կ. խաչը Դաշնակցակա՞ն կազմակերպութիւն է:

= Ֆր. Կ. խաչը անկուսակցական կազմակերպութիւն է, համազգային՝ իր ծրագրով, ժողովրդական՝ իր գործունէութեամբ, իսկ Դաշնակցական՝ իր անդամներուն եւ անդամուհիներուն ջիղերով:

— Ի՞նչ կը նշանակէ այդ: Եթէ ջիղերը Դաշնակցական են, ուղղութիւնն ալ կը դառնայ Դաշնակցական:

— Ո՛չ, Կ. խաչի ղեկավար մարմինները ու անդամները մեծագոյն մասով չէզոքներ են, նոյնիսկ ընդդիմադիրներ, բայց կը գործեն Դաշնակցականի պէս.— հաւատքով, եռանդով եւ ժրաջան աշխատանքով:

Ահա տեսէք մէկ շաբթուան պատկերը.—

Կ. խաչի Փարիզի մասնաճիւղը իր տարեկան վաճառքը սարքեց դեկտ. 22—24:

Ամբողջ երեք օր, անոր անդամուհիները կէս օրէն մինչեւ ժամը 8—10 տքնեցան, տառապեցան, վաճառեցին, հաշուեցին եւ շօշափելի գումար մը գոյացուցին:

Դեկտեմբեր 22ի շաբաթ գիշերը անոր Անիէռ - Պուա - Քոլոմպի մասնաճիւղը գեղեցիկ երեկոյթ մը սարքեց, որ տեւեց մինչեւ առտու: Վարչութեան անդամուհիները եւ միւսները սիրով յանձն առին ամէն յոգնութիւն, հանդէսին թէ գեղարուեստական մասը յաջողցնելու եւ թէ նիւթական բաժինը արդիւնաւորելու համար:

Այստեղ ալ գոյացաւ կոկիկ հասոյթ մը, որուն շնորհիւ նուէրներ եւ անհրաժեշտ պիտոյքներ պիտի բաժնուին քաղին կարօտ ընտանիքներուն, տունէ տուն:

(Գոհիկ մարդ մը ուրբաթ օր հետեւեալ տողերը կը սահեցնէր «Նոր Երկիր»ի մէջ, նկարագրելով երեկոյթը եւ արդիւնքը.— «Զար լեզուներ կ'ըսեն թէ՝ այս հաւաքուած դրամները պիտի ղրկուին Աթէնք, Ս. Գրքը - եանի սպանիչները ազատելու համար»:

Մինչեւ ո՞ւր իջան այս ծածկանուն թշուառականները...):

Դարձեալ Փարիզի մասնաճիւղը դեկտեմբեր 31ի գիշերը, (երկուշաբթի) սարքած է ընտանեկան երեկոյթ մը, Կաղանդի սեղանով, որ պիտի տեւէ մինչեւ լոյս:

Գաւառի մէջ ալ՝ նոյն եռանդը, որքան կը ներեն տեղական պայմանները:

Եւ նկատեցէք որ այս բոլոր աշխատանքները կատարողները ժողովուր-դի զաւակներ են,— հաւատաւորներ եւ նուիրեալներ: Ոչ ազնուաշուք, ոչ բարձր գերդաստանի ժառանգորդ, ոչ ալ պատերազմի հարուստ:

Ամէնն ալ, եթէ աշխատաւորներ չեն, ունին աշխատանքի եւ ընտանիքի հոգեր որոնք օրը իրիկուն ընել կու-տան:

Դիտելով այս անսպառ եռանդն ու աշխատանքը, դուք չէ՞ք մղուիր սրբ-տագին կանչ մը արձակելու, կաղանդի օրով.

— Դալա՛ր մնան ձեր ձեռքերը...

ՎԱՀԷ

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ՝ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱՐՏԱՔԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ *Հռոմ պիտի երթայ չորեքշաբթի կամ հինգշաբթի օր: Մինչ այդ, բանակցութիւնները կը շարունակուին Փարիզի, Հռոմի եւ Պալքանեան մայրաքաղաքներու միջեւ: Ֆրանքօ-իտալական բանակցութեանց ամէնէն վճռական շրջանն է որ կը բացուի: Կ'ըսուի թէ այս առթիւ Մուսոլինիի հետ պիտի տեսակցի նաեւ Անգլիոյ արտաքին նախարարը:*

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԸ *փակուեցաւ դեկտեմբեր 23ին: Զորս նստա-շրջանի ընթացքին ժողովը քուէարկած է 801 օրէնքներ: Նոր ժողովը պիտի գումարուի 1935 մարտ 1ին: Բազմաթիւ կիներ իրենց թեկնածութիւնը դրած են նոր ընտրութեանց համար:*

ՃԱՓՈՆԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ *այսօր, 30 դեկտեմբեր, պաշտօնապէս ամերիկեան եւ անգլիական կառավարութեանց պիտի տեղեկացնէ թէ չեղեալ կը հռչակէ Ուաշինկթընի նաւային դաշնագիրը: Ուրեմն ճափոն ինքզինքը ա-զատ կը զգայ այլեւս, Անգլիոյ եւ Մ. Նահանգներուն հետ հաւասար նաւատոր-միղ ունենալու համար, փոխանակ 5 — 5 — 3ի համեմատութեան:*

ԼԷՆԻՆԿՐԱՏԻ ԱՀԱԲԵԿՄԱՆ *ամբաստանագրին առթիւ, որուն ամփոփումը տուած էինք անցեալ օր, խորհրդային մամուլը բուռն պայքար կը մղէ Զինո-վիեւի եւ Թրոցկիի խմբակներուն դէմ, զանոնք ներկայացնելով իբրեւ գոր-ծիքները ֆաշականութեան:— Քաղաքական շրջանակներու մէջ մեծ հետա-քրքրութիւն շարժած է ամբաստանագրին այն մասը որ կը խօսի օտար հիւպա-տոսի մը մեղսակցութեան մասին: Լէնինկրատի մէջ հիւպատոսներ ունին Գեր-մանիա, Տանիմարքա, Էսթոնիա, Ֆինլանտա, Անգլիա, Իտալիա, Լեթոնիա, Նորվեկիա, Լեհաստան եւ Շուէտ: Արդ, այս տասը հիւպատոսներէն ո՞րն է մեղադրեալը...*

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ *նախկին ռազմիկներու ընկերակցութեանց նախագահը կոչ մը ուղղելով միւս երկիրներու բախտակիցներուն, կը հրաւիրէ սերտ կապեր հաստատել, ապահովելու համար խաղաղութիւնը: Կոչը կ'ըսէ.— «Մենք, գերման նախկին ռազմիկներս, լիովին կը գնահատենք մեր առաջնորդին՝ Ա-տօլֆ Հիթլէրի խօսքերն ու գործերը: Համախորհուրդ՝ մեր երէկուան հակա-ռակորդներուն հետ, որոնք մեր վաղուան ընկերները պիտի ըլլան, մենք պատ-րաստ ենք ծառայելու մեր ժողովուրդին եւ օգնելու խաղաղութեան պահպան-ման»:*

ՍԱՐԻ ՀԱՆՐԱՔՈՒԷԻՆ *առթիւ, այն գերման զինուորներն ու սպաները որ պիտի երթան քուէարկութեան մասնակցելու, համազգեստ չպիտի հագնին:*

Այս առթիւ կարգ մը թերթեր կը գրեն թէ « անակնկալ միջադէպ» մը պիտի սարքուի, քուէարկութենէն առաջ, նախաձեռնութեամբ մոլեռանդ Գեր-մանացիներու:

ՏԱՐԵԳԼՈՒԽԻ ԱՌԹԻՒ, *հանրապետութեան նախագահը քսան հազար ֆրանք ղրկեց Սէնի նահանգապետին, աղքատներուն բաժնելու համար:*

ԱԼԷՔՍԱՆԴՐ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ *սպանութեան առթիւ, նախկին վարչապետ Պ. Փօլ Պոնքուռ, որ Թագուհիին փաստաբանն է, թերութիւններ գտաւ Մարսէյլի հարցաքննութեանց մէջ եւ լրացուցիչ տեղեկութիւններ պահանջեց հարցա-քննիչ դատաւորէն: Այս առթիւ կ'ըսուի թէ փաստաբանը նոր բանաձեւ մը պիտի գտնէ, պահանջելու համար Տօքթ. Փավլիէչի յանձնումը որ մերժուեցաւ Իտալիոյ կողմէ: Ազգերու Դաշնակցութեան Եուկոսլավիոյ ներկայացուցիչը երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ Պ. Փօլ Պոնքուռի հետ:*

ՑՈՐԵՆԻ ՍՊԱՌՈՒՄԸ *դիւրացնելու համար, կառավարութիւնը մէկ միլիոն կենդինար պիտի պատրաստէ մինչեւ դեկտեմբեր 31, մէկ միլիոն՝ յունուար 1էն փետրուար 15, մէկ միլիոն ալ՝ փետրուար 15էն ապրիլ 1:*

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻ ԶՕՐԱՒՈՐ ՑՆՑՈՒՄՆԵՐ *զգացուեցան Եալթայի եւ շր-ջականներուն մէջ (Խրիմ): Ցնցումը ուժգին էր Սեւ Ծովու ափերուն վրայ: Նիւթական կարեւոր վնասներ պատահեցան: 1925էն ի վեր այսքան զօրաւոր շարժ պատահած չէր:*

ՋՈՒԱՅԶ ՆՈՒՅՈՒՐԿ

ՄՈՒՇՂՈՒՆԻ

Ցարի 1898թ. փոքրամասն տոն - ներին, Տիգրանի ինքնիշխա - նության 2000 տարի լրանալու կապակցությամբ Շուշիի Ներսիսյան դպրոցում մեծ հանդիսություն էր նախատեսված։ Հանդիսության ծրագրում մտնում էին ներկայացումներ, երգեր, դեկլամացիաներ և այլն։ Ներսիսյան դպրոցի տնօրենը, որ ազգությամբ հայ էր, ուզում էր հանդիսությունը հայկական ոգով անցկացնել։ Ներսիսյան դպրոցի աշակերտները, որոնց մեծ մասը հայ էր, ոգևորությամբ էին պատրաստվում հանդիսությանը։

Հանդիսության օրը հրավիրված հյուրերի մեջ էր նաև Շուշիի ոստիկանապետ Ալեքսանդր Ալեքսանդրովիչ Ռոմանովը։ Նա ներս մտավ դահլիճ, երբ աշակերտները երգում էին «Ցար Բարեպահ»։ Ոստիկանապետը կանգ առավ դռան մոտ և սկսեց ուշադիր դիտել աշակերտներին։ Նրան թվում էր, թե նրանք ինչ-որ հայկական երգ են երգում։ Նա ուզում էր ներս մտնել, բայց հանդիսության տնօրենը, որ կանգնած էր նրա կողքին, հանգստացրեց նրան, ասելով, որ երգում են «Ցար Բարեպահ»։

Ոստիկանապետը հանգստացավ և սկսեց ուշադրությամբ լսել։ Նա ուզում էր համոզվել, որ իրոք երգում են «Ցար Բարեպահ»։ Նա լսում էր, բայց չէր հասկանում, թե ինչ են երգում։ Նա ուզում էր հարցնել, բայց ամաչում էր։ Նա չէր ուզում, որ ներկաները կարծեն, թե ինքը չի հասկանում, թե ինչ են երգում։ Նա ուզում էր, որ ներկաները կարծեն, թե ինքը հասկանում է, թե ինչ են երգում։

Աշակերտները երգեցին, ապա սկսեցին դեկլամացիաներ կարդալ։ Ոստիկանապետը ուշադրությամբ լսում էր, բայց չէր հասկանում, թե ինչ են կարդում։ Նա ուզում էր հարցնել, բայց ամաչում էր։ Նա չէր ուզում, որ ներկաները կարծեն, թե ինքը չի հասկանում, թե ինչ են կարդում։ Նա ուզում էր, որ ներկաները կարծեն, թե ինքը հասկանում է, թե ինչ են կարդում։

Աշակերտները կարդացին, ապա սկսեցին պարել։ Ոստիկանապետը ուշադրությամբ դիտում էր պարը, բայց չէր հասկանում, թե ինչ են պարում։ Նա ուզում էր հարցնել, բայց ամաչում էր։ Նա չէր ուզում, որ ներկաները կարծեն, թե ինքը չի հասկանում, թե ինչ են պարում։ Նա ուզում էր, որ ներկաները կարծեն, թե ինքը հասկանում է, թե ինչ են պարում։

Աշակերտները պարեցին, ապա սկսեցին երգել։ Ոստիկանապետը ուշադրությամբ լսում էր, բայց չէր հասկանում, թե ինչ են երգում։ Նա ուզում էր հարցնել, բայց ամաչում էր։ Նա չէր ուզում, որ ներկաները կարծեն, թե ինքը չի հասկանում, թե ինչ են երգում։ Նա ուզում էր, որ ներկաները կարծեն, թե ինքը հասկանում է, թե ինչ են երգում։

Աշակերտները երգեց

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՈՀԱՆՈՑ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՈՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԳԱՂԱՓԱՐԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵՆ

ՈՐՈՇՈՒՄ Է

=0·0=

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՍՈՎԵՏՆԵՐՈՒ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԳԱՆՁԱՐԱՆԻ ՄԱՏԵՆԱՇԱՐԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒՄԸ ՍԿԶԲՈՒՆՔՈՎ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 1-Ի ՀԱՄԱՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՍՈՎԵՏՆԵՐՈՒ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԳԱՆՁԱՐԱՆԻ ՄԱՏԵՆԱՇԱՐԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒՄԸ ՍԿԶԲՈՒՆՔՈՎ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 1-Ի ՀԱՄԱՐ

=0·0=

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՍՈՎԵՏՆԵՐՈՒ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԳԱՆՁԱՐԱՆԻ ՄԱՏԵՆԱՇԱՐԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒՄԸ ՍԿԶԲՈՒՆՔՈՎ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 1-Ի ՀԱՄԱՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՍՈՎԵՏՆԵՐՈՒ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԳԱՆՁԱՐԱՆԻ ՄԱՏԵՆԱՇԱՐԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒՄԸ ՍԿԶԲՈՒՆՔՈՎ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 1-Ի ՀԱՄԱՐ

=0·0=

ԱՐԱՐԱՏ

Մեծ. Նպարավաճառատուն ՍԱՊՈՒՆՃԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

39, Rue Trévise. Paris (IX). **Tél. Provence: 05-91**

Livraison à Domicile

*Արեւելեան անուշեղէններու, կարկանդակներու, պէս պէս մրգերու ՊԱՂԱՏ մըն է **ԱՐԱՐԱՏ** նպարեղէններու մեծ վաճառատունը՝ ուր պիտի գտնէք ձեր քիմքին համապատասխան ամէն տեսակ ընտիր նպարեղէններ։ ԾՆՈՒՆԴԻ եւ ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՑ առթիւ արտակարգ եւ զեղչեալ գիներով կարելի է պարենաւորուիլ մեր մօտ։*

Médaille d'Or 1930

"ՇԻՐԱԿ„ ՄԵԾ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

26, Rue de TRÉVISE, ՄԵԹՐՈ **Cadet.** ՀԵՌ. **Provence: 38-63**

Importation Directe

Մեծ մթերանոց ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ եւ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ նպարեղէններու։ Արեւելեան չոր միրգեր։ Թարմ եւ աժան։

Արտակարգ զեղչ ՆՈՐ ՏԱՐԻ եւ ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐՈՒ առթիւ։

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ – ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՏԷՍԻՆԻ ԿՈՄԻՏԷԻՆ ԿՈՂՄԷ

Այսօր կիրակի երեկոյ ժամը 8էն մինչեւ առաւօտեան 1 Հ.Յ.Դ. ՏԱՆ մէջ

Թանկօի մրցում, ճաշ (*Ժիրարտի Եղբայրներու*)։

Հաճելի անակնկալներ։ ճոխ եւ դիւրամատչելի պիւֆէ։

Սրահին ջերմութիւնը ապահովուած։

Մուտք՝ այրերու 2 ֆրանք, կիներու 1 ֆրանք։

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

ՍԵՒՐԱՆԻ ԿՐԹԱՍԻՐԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐԱՇԷՆ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

Այսօր, կիրակի, կէս օրէ վերջ ժամը 3ին 52, Rue Bourgogne

ՍԻՓԱՆ երգչախումբը ղեկավարութեամբ ՍԱՔՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ

կը ներկայացնէ ՅՈՎՀ. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆԻ «ԱՆՈՒՇ»ը

Այնքան սիրուած եւ ժողովրդականացած խմբերգներով, մեներգներով եւ ճայկական շուրջպարերով։

Մանրամասնութիւնները յայտագրով։

Արդիւնքին մէկ մասը կրթասիրացին։ Մուտք՝ 5 ֆրանք։

ՀԱՂ. ՄԻՋ.— Շոգեկառք Gare du Nordէն ժամը *13 50*, եւ *14.35*։

ՏՕՆԱԾԱՌ ՎԷՆՍԷՆԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած Վէնէնի Հայ Կրթասիրաց երկսեռ միութեան կողմէ

31 *Դեկտեմբեր, Երկուշաբթի երեկոյ, ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ*, 8, AVE. DE PARIS*ի մեծ սրահին մէջ*։

Ճոխ յայտագիր, բանախօսութիւն, մանուկներու կողմէ երգեր, արտասանութիւններ, կաղանդ պապայ եւ հաճելի անակնկալներ։

Եւրոպական պարերը կը սկսին կէս գիշերէն մինչեւ առաւօտ։

Ընտիր ճազ — Մուտքը ազատ է

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ ***ՀԱՅ ՍԱՓՐԻՉՆԵՐՈՒ*** ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

6 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1935 ԿԻՐԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 9.30ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՅՍ

Salle des Ingénieurs Civilsի ՄԵԾ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

19, Rue Blanche, Մէթրօ՝ **Blanche** եւ **Trinité.**

Կը ներկայացուի հայ սափրիչ – սափրիչուհիներու կողմէ պատրաստուած կանանց մազերու ամենավերջին նորաձեւութիւնները, ֆրանսական և հայկական թերթերու թղթակիցներու ներկայութեամբ։

Պիտի բաշխուի ԳՕԹԻՅԵՕՆ եւ զանազան անուշահոտ բիւրեր։

Ընտիր ճազ եւ օրքէսթր (14 հոգիէ բաղկացեալ)։

Մուտք այրերու՝ 8 *ֆրանք, կիներու* 5 *ֆրանք։*

Տոմսերը կը ծախուին հայ սափրիչներու մօտ եւ սովորական տեղերը

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

Առնուվիլի Արարատ Միութեան կողմէ

Այսօր կիրակի, կէս օրէ վերջ ժամը 2.30ին Salle Gallmandի մէջ

Գեղարուեստական բաժին՝ մանկապարտէզի փոքրիկներու եւ վարժարանի աշակերտներու կողմէ։

Տր. Կ. Խաչի տեղւոյս մասնաճիւղը սարքած է կաղանդի ծառ եւ պիտի պիտի բաշխէ փոքրիկներուն։

Երկու ներկայացում։ Նուագախումբ եւ երգչախումբ ղեկավարութեամբ Պ. Վ. Էլմաճեանի։

ՈՏՔԻ հիւանդութիւններ, լայնութիւն (վառիս), վէրքեր, երկար տեւէ ի վեր չբուժուածներն իսկ առանց բացառութեան կը դարմանուին, առանց աշխատանքէն գրկուելու, մասնագէտ բժիշկներու կողմէ։ Բազմաթիւ շնորհակալական նամակներ։

Cabinet Medical.— 13, Bld. Magenta, *ամէն օր* 10-12 *եւ* 4-8։

Tél. Botzaris 76—94։

Métro: République

Կիր. օրերը 10-12, եւ ժամադրութեամբ։

Le Gérant: H. STEPHAN

Imprimerie A. DER (AGOPIAN)

17, Rue Damesme, PARIS (13)

ԵՐԵՒԱՆ օղին, որ ճանչուած է իր առաջնակարգ յատկութեամբ, օղիներու մէջ ամէնէն նախընտրելի *մեծ վաճառանիշը* կը ներկայացնէ։

ԵՐԵՒԱՆ օղին արտադրուած է *թորումով*, ընական *անխառն* խաղողով, եւ խաղողի հիւթով, երաշխաւորուած է քիմիական ամէն բաղադրութենէ զերծ ըլլալը։

Պահանջեցէք, փնտռեցէք ԵՐԵՒԱՆ օղին Մեծաքանակ գնումներու համար՝

Արտօնատէր

Société PEUREUX

48, Bld. des Vignes, Marseille

Tél. Colbert 58 - 10

Եւ **DISTELERIE VIAL**

18, Rue Fontaine, St. Denis (Seine)

Tél. Plaine 09 - 95

Լիոնի եւ Շրջաններու ներկայացուցիչ՝

D. N. BAHADOURIAN

82, Rue Séigne. Lyon (Rhône)

Նիսի եւ Շրջաններու գործակալ՝

M.M. H. Khatchadourian et Danielian

Raki "ERIVAN"

Հայերու ժամադրավայրը

ճաշարան **Ֆ Լ Օ Ր Ի Ա**

61, Rue Monsieur le Prince, Paris (6)

Մէթրօ՝ Օտէօն եւ Սէն Միշէլ *Հեռաձայն* **Danton:** 52-73

Արեւելեան եւ եւրոպական խնամուած կերակուրներ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅ

ՆՈՐ ՏԱՐԻԻ ԱՌԹԻՒ

1934 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 31 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, ԺԱՄԸ 9ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԼՈՅՍ

կազմակերպուած՝ *ՖՐ. Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ԿՈՂՄԷ*

Salle des Conférences*ի մէջ*, 7, Rue de Tretaigne, *Փարիզ* (18), *մէթրօ՝* J. Joffrin

Կաղանդի սեղան կէս գիշերէն վերջ

Հայկական խնջոյք – հայկական ուրախութիւն, զանազան նուագարաններով (Դաշնակ, թառ եւայլն)։ Այս բոլոր վայելքը՝ միայն 15 ֆր. մուտքով

Կը խնդրուի նախօրօք արձանագրուիլ, դիմել Օր. Պետրոսեանի, 6, Rue Tretaigne, Paris (18), Հեռաձայն **Montmartre 13-09**։

ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ Է

ՎԻՐԱԲՈՅԺ - **ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ**

ՍԵԴՐԱԿ ՍԱՍՈՒՆԻ

16, Rue de Vaugirard, PARIS (6e) Մէթրօ՝ ՕՏէՕՆ կամ ՍԷՆ ՄԻՇԷԼ

ՀԵՌԱՁԱՅՆ՝ ODÉON 76-22

Կ'ընդունի ժամը 9 – 12 եւ 2 – 8, իսկ կիրակի մինչեւ կէսօր

FILMS RECOMMANDÉS

ՓԱԹԷ - ՆԱԹԱՆԻ ՍԻՆԷՄԱՆԵՐԸ

ՅԱՅՏԱԳԻՐ դեկտ. 28էն 3 յունուար

EMPIRE. L'Aventurier (Victor Francen) — Sur scène: Lys Gauty et 8 Attractions

MARIGNAN. Le voyage imprévu (Betty Stockfeld, Roger Tréville)

MARIVAUX. Le bossu ou Le Petit Parisien

MOULIN ROUGE. Zouzou (Joséphine Baker, Jean Gabin)

IMPERIAL. L'Auberge du petit dragon (Albert Préjean)

OMNIA CINE INFORMATIONS. Actualités mondiales — Isola di Capri

VICTOR HUGO. L'Aristo (André Lefaur)

ROYAL. Derniere heure — Complet des courses

BARBES. Le petit Jacques (Constant Rému)

BELLEVILLE. Une femme chipée — Vacances coujugales

CAPITOLE. Le prince de minuit — Hôtel Atlantic

DEMOURS. L'Auberge du petit dragon (Albert Préjean)

EXCELSIOR. Le prince de minuit — Hôtel Atlantic

FEERIQUE. Une femme chipée — Maitre chez soi

LECOURBE. Une femme chipée — Gonzague

LOUXOR. Le prince de minuit — Hôtel Atlantic

LUTETIA. L'Auberge du petit dragon (Albert Préjean)

LYON. Le prince de minuit — Sur scène: Prior et ses joyeux provençaux

MAGIQUE. Une femme chipée—Gonzague

MAINE. Une femme chipée — Martini sec

METROPOLE. Le prince de minuit —Hôtel Atlantic

MONTPARNASSE. Le prince de minuit—Hôtel Atlantic

MOZART. Un homme en or (Harry Baur) — La crémaillière

PALAIS DES GLACES. Une femme chipée — Vacances conjugales

PATHE ORLEANS. Une femme chipée — Sur scène: Geo Dorliss parodiste excentric

RECAMIER. Une femme chipée—La faune sous marine

ROCHECHOUART. Le petit Jacques (Constant Rému)

SAINT MARCEL. Un homme en or — Sur scène: le chanteur Jean Lumiere dans ses créations

SELECT. Un homme en or — La crémaillière

SAINT CHARLES. Une femme chipée — Et avec ça papa

BANLIEUE

ALHAMBRA D'ASNIERES. Chabichou (2ème film de Sidonie panache

CASINO DE CLICHY. N'aimer que toi — Malacca

COLOMBES. Le prince de minuit — Sur scène: le chanteur fantaisiste Perchicot

KURSAAL AUBERVILLIERS. Chabichou (2ème film de Sidonie panache

KURSAAL BOULOGNE. Les bleus de la marine — La faune sous marine

OLYMPIA DE CLICHY. Le prince de minuit — Hôtel Atlantic

PATHE CINEMA PALACE (Boulogne). Le prince de minuit — Hôtel Atlantic

EMPIRE

Pathé-Natan - 41, Av. Wagram

LE TOUR DE CHANT

LYS GAUTY

L'OPÉRA

MARIO PODESTA
de l'Opéra

LE MUSIC-HALL

JEAN HOUCKE et sa Cavalerie

LES SPURGATTS

IDA MAY MIDSHIPS GIRLS

LES VAGABONDS PARISIENS

LA FÉERIE

"Jouets pour Petits et Grands"

LES BALLETS FRANÇAIS

LES NAINS DE RATOUCHEFF

LA TROUPE ELTZOFF

60 Personnes en Scène

LE CINÉMA

VICTOR FRANCEN

dans

L'AVENTURIER

D'après la pièce célèbre d'Alfred Capus

ADAPTÉ ET RÉALISÉ PAR

MARCEL L'HERBIER

avec

BLANCHE MONTEL, HENRI ROLLAN et GISÈLE CASADESUS
de la Comédie-Française

PRODUCTION NATAN

Oգտուեցէք սովալական orերէն [sic]

ԱՅՑԵԼԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Versaillesի եւ **Palaiseau**ի

Մեր սքանչելի հողամասերը որոնք ծախու են պատեհ։

Քառակուսի մէթրը **5** *ֆրանք։*

Մանրամասնութեանց եւ այցելելու համար դիմել՝

***Mr. PATRIK**ի, **Mr. LECORNU**ի* ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԸ

7, Rue Paul Lelong, Métro: Bourse, Tél. Gut. 40-37

Գրասենեակները բաց են ամէն օր, նոյնիսկ կիրակի եւ տօն օրեր։ ժամը *9 — 12, 13 — 17*

ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԵՓՐԵՄԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒ

1bis, Rue d'Hautefeuille, PARIS (6) Մէթրօ՝ ՍԷՆ ՄԻՇԷԼ

Téléphone: DANTON 83 — 46

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ		ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԱՊՐԱՆՔ	
Քաշէր պանիր կէս քիլօ	8.—	Լոգում կէս քիլօ	3.—
Ճերմակ » կէս քիլօ	5.50	Իզմիրի չամիչ կէս քիլօն	2.75
Պուլկուր կէս քիլօ	1.75	Իզմիրի թուզ կէս քիլօն	2.75
Ապուխտ կէս քիլօ	10.—	Արմաւ Պաղտատի կէս քիլօն	2.—
Երշիկ կէս քիլօ	10.—	Նուշ կէս քիլօն	3.25
Ձիթապտուղ (յուն.) կէս քիլօ	4.—	Կաղին կէս քիլօն	3.25
Ձիթապտ. (թրք.) կէս քիլօ	3.50	Ընկոյզ կէս քիլօն	2.75
Հէլվա կէս քիլօ	3.—	Մաքարօնի բոլոր տեսակէն	1.75

ՏՈՔԹ. ՍՊԱՐԹԱԼԻ

ՓԱՐԻԶԻ ԲԺՇ. ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ

Նախկին գլխաւոր բժիշկ եւ վիրաբոյժ Իզմիրի Ազգ. Հիւանդանոցին

33, Rue Poissonnière (Rex սինէմային ճիշտ քովը)

Մէթրօ՝ Bonne-Nouvelle

Ընդունելութիւն ամէն օր ժամը *14—18* եւ ժամադրութեամբ

Etude de Me BERNARD WAHL

(*12* année)

Licencié en Droit de la Faculté de Paris

Ancien élève de l'École des Hautes Etudes Sociales

JURISCONSULTE

Droit Français et International Privé

94, Rue St. Lazare (*Սէն Լազար կայարանին մօտ*) Tél. Pigalle 67 - 69

Կը ստանձնէ ամէն տեսակ դատական խնդիրներ, ինչպէս նաեւ փոխըզի արկածներ, անձամբ կը պաշտպանէ առեւտրական եւ ճաշտարար դատարաններու առջեւ, կուտայ certificats de coutumesներ, կը կատարէ ամուսնութեան եւ ամուսնալուծման վերաբերեալ բոլոր գործողութիւնները։

Կ'ընդունի ժամը 9—10 եւ 17—19։ Նաեւ ժամադրութեամբ

ՎԶՆՈՑ (*բաշ - քոլ*), ՓՈՒԼ - ՕՎԷՐ եւ ԲՈՒՐԴԻ ՁԵՌՆՈՑՆԵՐ

ՄԱՐՇԷՃՆԵՐ,

*CACHE-COLS EN LAINE, PULL-OVER, GILETS ET GANTS DE LAINE*ի

Ձեր գնումներուն համար դիմեցէք՝

JAPHET Frères

224 & 257 Rue St. Denis. Paris 2e.

Métro: St. Denis.

Tél. Central: 69-61 եւ **Gutemberg 57-57**

Միշտ տամադրելի է ընտիր մը երմը՝ անմրցելի գիներով։

ԿՈՒԶԷ՞Ք ՁՈՒՏ ԽԱՂՈՂԷ ԵՒ ԱՆԻՍՕՆԷ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ՕՂԻ ԽՄԵԼ

ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ ՓՆՏՌԵՑԷՔ եւ ԳՆԵՑԷՔ

ՐԱՔԻ ՏԻԻՋ

ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ԽՄԻՉՔ

ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ ԱՆԱՐԱՏ ԱԽՈՐԺԱԲԵՐ

Պոլսոյ օղին է որ ձեր ուզածին պէս կը ճերմկնայ եւ բերի կուտայ։

Ֆրանսայի համար արտօնատէր՝ Յ. ՏԱԼԱՔԻՒՐԵԱՆ

8, Rue Suffren, MARSEILLE, Tél. D. 70-89

Փարիզի ներկայացուցիչ Գ. ՃԻՏՃԵԱՆ,

75, Ave. Victor - Hugo, Clamart (Seine)

Լիոնի ներկայացուցիչ ՃԸՆԿԸՏՐԵԱՆ եւ ԹԵՐԶԻԵԱՆ

211, Rue de Criqui